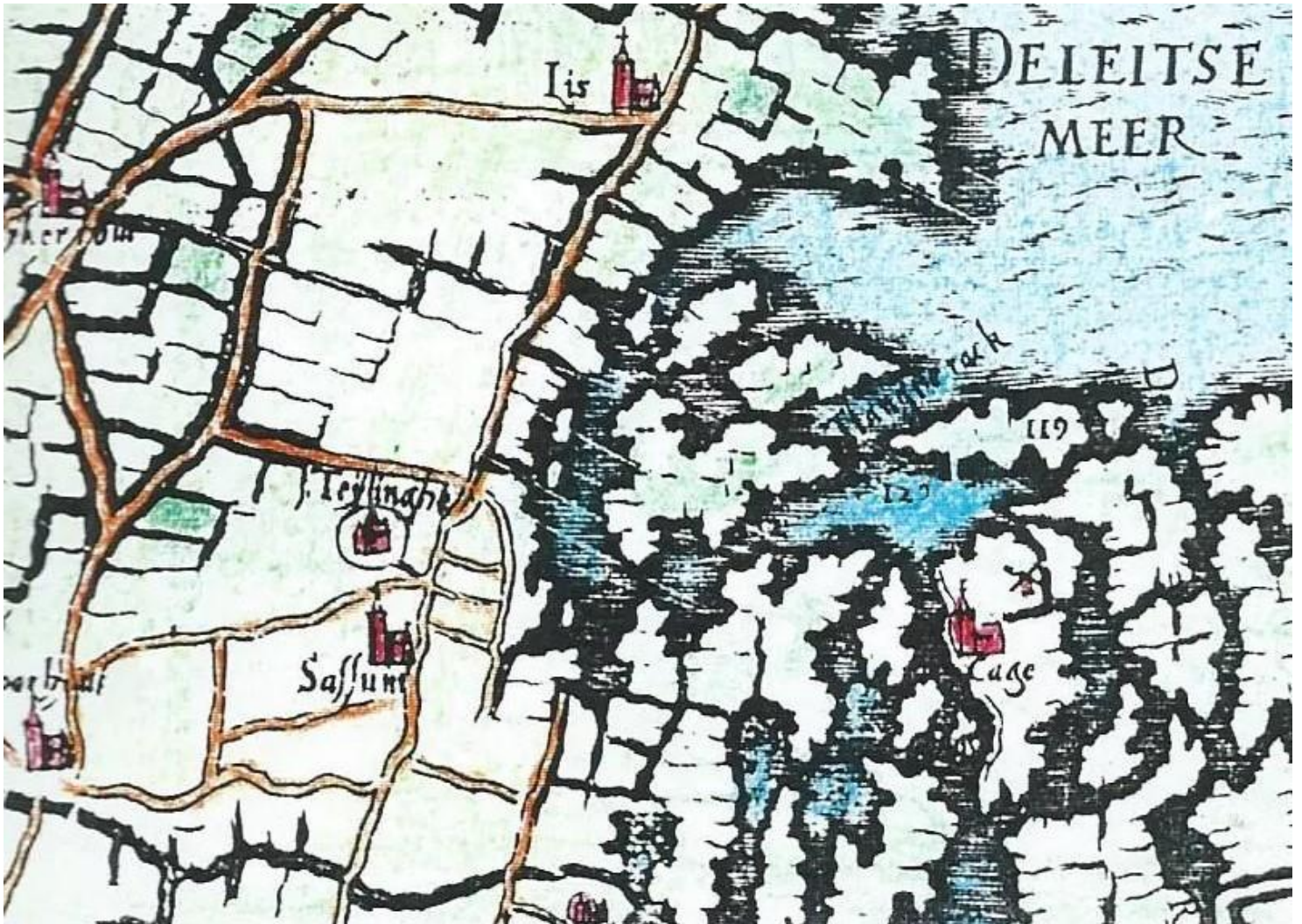

Genealogie Heemskerk 1424 – 2024

600 jaar familie Heemskerk met oudste wortels in Sassenheim (Zuid-Holland)

Fragment van de kaart van Joost Beeldsnijder uit 1575 met het Haarlemmermeer, Leitsmeer en Spieringmeer

Bron: <https://ilibriana.wordpress.com/2012/01/13/de-haarlemmermeer-kaart-uit-1591/>

Linksonder "Sassum" = Sassenheim. Daarboven Teijlingh.

Jacques Duivenvoorden

4 januari 2024

jacquesduivenvoorden@ziggo.nl

Bron: Nationaal Archief, Collectie Aanwinsten Afdeling Kaarten en tekeningen, toegang 4.AANw, Inv. Nr. 106, Hollandkaart 1724.

Gedrukt in 1724 door Pieter van der Aa in opdracht van de heren burgemeesters van Leiden naar een copie door Pieter Bruinsz in 1591 gemaakt naar een kaart van het jaar 1531.

Uitsnede van de kaart gedrukt in 1724 op basis van een kaart uit 1531. De kerk van Sassum (Sassenheim) is er op te zien met een aantal hoofdwegen in dit dorp, dat begrensd wordt door het Leidse Meer. Noordelijk ligt het huis Teylingen. Oostelijk de kerk van Lisse en het huis Dever. Zuidelijk is de kerk van de Kaag te zien.

Deze kaart geeft een goed beeld hoe in 1531 Sassenheim en omgeving er topografisch uit hebben gezien. Wat opvalt is de nabijheid van het water van het Leidse Meer en het Haarlemmermeer. Door de inpoldering van

Leidse Meer en Haarlemmermeer in 1852 is het geografische beeld sindsdien enorm veranderd en is de oude verkaveling uit de 15^e en 16^e eeuw nauwelijks nog zichtbaar of geheel verdwenen.

0. Inhoudsopgave

Proloog		blz. 4
Hoofdstuk 1	Voorwoord	blz. 5
Hoofdstuk 2	Verantwoording	blz. 9
Hoofdstuk 3	Stamreeks Heemskerk	blz. 10
I	Willem Florisz	blz. 11
II	Floris Willemsz	blz. 11
III	Willem Florisz	blz. 11
IV	Willem Willemsz	blz. 14
VA	Floris Willemsz (van Heemskerck)	blz. 41
VB	Willem Willemsz (de jongere)	blz. 57
VC	Cornelis Willemsz van Heemskercke	blz. 74
VD	Isaack Willemsz (van Heemskerck)	blz. 116
VE	Jeroen Willemsz (van Heemskerck)	blz. 123
VF	Allert Willemsz (van Heemskerck)	blz. 147
VG	N1 Willemsdr, huwt Jan Cornelisz in Rijnsburg	blz. 199
VH	N2 Willemsdr, huwt huwt Dirck Pietersz in Alkmaar	blz. 202
Hoofdstuk 4	Dirck Aelbertsz in Sassenheim	blz. 206
Hoofdstuk 5	Gerrit Aelwijnsz in Sassenheim	blz. 220
Hoofdstuk 6	Roelof Jansz in Haarlem	blz. 232
Hoofdstuk 7	Jan Claes Woutersz en Marijtge Claesdr in Leiden	blz. 233
Hoofdstuk 8	Jan Jansz van Rouanen, in zijn leven goudsmid in Leiden	blz. 247
Hoofdstuk 9	Geertruijt, dochter van Aernt Jansz, Leidse kalkbrander	blz. 277
Hoofdstuk 10	Overzicht bronmateriaal onroerend goed	blz. 283
Hoofdstuk 11	Dankbetuigingen	blz. 307

Proloog

Als genealogisch onderzoeker is het betreden van de 15^e eeuw als onderzoeksterrein een mooie stap. Met dit onderzoek van de genealogie van de familie Heemskerk is het gelukt verder terug te gaan dan de 16^e eeuw, waarin nog een overvloed aan bronnen beschikbaar is.

In dit onderzoek wordt zelfs de grens van de 14^e eeuw benaderd en overschreden met de vermoedelijke stamvader Willem Florisz Van Heemskerck, die in de 13 eeuw geboren is en in 1424 wordt vermeld als welgeboren man te Sassenheim.

Omdat de bronnen in deze 13^e, 14^e en 15^e eeuw schaars worden is samenwerking met andere onderzoekers meer dan voorheen een vereiste.

Door de functie van schout in een aantal opvolgende generaties van leden van de familie Heemskerk is de kans wel groter dat er bronmateriaal wordt gevonden omdat de rol van een schout veelvuldig leidt tot het vastleggen van juridische handelingen, die vastgelegd zijn in charters en akten, bijvoorbeeld inzake onroerende goederen van kloosters en gasthuizen alsmede juridische handelingen van waterschappen, heerlijkheden en het Hof van Holland.

Dit geldt ook voor de positie van welgeborene van de leden van de familie Heemskerk, vanaf de stamvader Willem Florisz, die vermeld is als welgeborene in 1424. Binnen het baljuwschap Rijnland, waar Sassenheim onder viel, hadden welgeborenen een bijzondere rol, onder meer in de rechtspraak.

De derde lijn is het dragen van een familiewapen. In deze publicatie wordt het familiewapen van Willem Willemsz en van Cornelis Willemsz getoond, die zijn gebruikt om als schout charters te zegelen.

In de afgelopen jaren is een belangrijke hoeveelheid materiaal gevonden over voorouders van de familie Heemskerk uit de vrouwelijke lijn, waarvan sporen gevonden zijn die om nader onderzoek vragen.

Deze publicatie is een uitnodiging met mij dit nader onderzoek ter hand te nemen en de resultaten met elkaar te delen.

Hoofdstuk 1. Voorwoord

De familie Heemskerk is een grote Rijnlandse familie met vertakkingen in onder meer Hillegom, Leiden, Lisse, Noordwijk, Noordwijkerhout, Rijnsburg, Sassenheim, Voorschoten en Warmond, maar ook in het Kennemerland in Haarlem en Heemstede, alsmede in Alkmaar.

In de publicatie “Historisch huisonderzoek Woelwijk in Voorschoten. Familie Heemskerk, eigenaar 1707-1762” (J.J. Duivenvoorden, 2021) is extra aandacht besteed aan de tot deze publicatie oudst bekende stamvader, namelijk Cornelis Willemsz (van Heemskerk), die schout was van Oegstgeest en Sassenheim (Bron: <https://www.onsvoorgeslacht.nl/genealogische-databank/digitheek/historisch-huisonderzoek-woelwijk-in-voorschoten/7240/>).

In die publicatie is de vraag beantwoord of Willem Willemsz, schout van Sassenheim van 1500 – 1525, de vader zou kunnen zijn van voornoemde Cornelis Willemsz Heemskerk. Een aantal indicaties wezen in deze richting. Er is voldoende bewijs gevonden. En of Willem Willemsz ook de vader is van Floris Willemsz, die van 1540 t/m 1545 vermeld wordt als schout van Oegstgeest en Sassenheim en de opvolger kan zijn van zijn vader als schout van Oegstgeest en Sassenheim. Vervolgens is er ook nog Isaac (Isaack / Ysaack) Willemsz Van Heemskerck met nageslacht in Lisse, die ook diens zoon bleek zijn. En tenslotte Allert Willemsz, die vanuit Sassenheim in 1556 als poorter in Leiden gaat wonen en daar heiligegeestmeester, kerkmeester en veertigraad wordt alsmede Jeroen Willemsz, die schout is van Hillegom in 1562, een zoon Aelbert Jeroensz heeft die molenaar is vanaf 1579 in Warmond en later vanaf 1599 in Lisse en tenslotte een zoon Willem Willemsz, die in 1542 ambachtsbewaarder was van Sassenheim, maar geen schout is geworden zoals een aantal van zijn broers. Ook voor hen is voldoende bewijs gevonden dat zij kinderen van Willem Willemsz waren.

Ook is in die publicatie Willem Florisz opgevoerd als voor de hand liggende vader van schout Willem Willemsz.

In deze publicatie worden bouwstenen aangedragen voor de afstamming van genoemde Willem Willemsz, die in 1527 vermeld wordt als neef van de kinderen van Gerrit Aelwijnsz en in 1508 samen met deze Gerrit Aelwijnsz vermeld wordt als gezamenlijke erfgenaam van Roelof Jansz in Haarlem.

Voor deze afstamming kan ook een beroep worden gedaan op de “Genealogie (van) Heemsker(c)k”, die opgesteld is op basis van aantekeningen in het Lange Boek van de heer ir. A.F. de Graaff (Lisse) door de bekende auteur A.M. Hulkenberg en overgeleverd is aan Harrie Salman in Noordwijk. Helaas is het bijpassende bewijsmateriaal niet overgeleverd en kan deze stamboom Van Heemskerck alleen gezien worden als een kapstok, waar het bewijsmateriaal bij verzameld moet worden. Van het zoeken en verzamelen van dit bewijsmateriaal is onder meer verslag gedaan in de hierboven genoemde publicatie uit 2021 en wordt voortgezet in deze publicatie.

Zonder absolute zekerheid te geven over de juistheid in elk detail van deze genealogie wordt deze door mij in deze publicatie weergegeven.

Genealogie (van) Heemsker(c)k, o.b.v. aantekeningen van Dhr. de Graaff

(Hannie Salman)

1. Floris Heemskerck,
in 1424 vermeld als welboren man te Sassenheim.

11. Willem Heemskerck, schout te Sassenheim in 1463 en 1484
Geb. ongeveer 1400 ?
Hieruit:
  - . dochter Marie, tr. Reymbert Amelis.
  - . Floris, volgt lll.

- lll. Floris Willemsz Heemskerck,
Geb. ongeveer 1430
Hieruit:

- lV. Willem van Heemskerck,
Geb. ongeveer 1470
Overl. Voor 1553
Tr.
Clemeynse Aelberts
Overl. na 1553 te Haarlem(zie boedeldeling)
Hieruit:
  1. Florijs, volgt Va.
  2. Cornelis, volgt Vb.
  3. Isaac, volgt Vc.
  4. Allert, volgt Vd.
  5. dochter, tr. Dirk Pietersz te Alkmaar.
  6. dochter tr. Jan Cornelisz. te Rijnsburg.
  7. Mogelijk Jeroen, volgt Ve.

Opmerkingen:

Generatie IV vermeldt in deze genealogie de naam "Willem van Heemskerck". Uit de namen van de zeven vermelde kinderen en uit de naam van de echtgenote Clemeynse Aelberts kan zonder twijfel afgeleid worden dat het Willem Willemsz betreft, echter zonder de achternaam "Van Heemskerck" omdat er geen bewijs is dat Willem Willemsz deze achternaam droeg en ermee vermeld is.

Generatie III vermeldt in deze genealogie de naam "Floris Willemsz Heemskerck". Uit de publicatie uit 2021 is af te leiden dat de vader van Willem Willemsz (generatie IV) de naam Willem Florisz droeg. Generatie III zou derhalve Willem Florisz moeten zijn en Floris Willemsz (van Heemskerck) zou de naam worden van generatie II.

Generatie I tenslotte vermeldt Floris van Heemskerck, die in 1424 vermeld wordt als welgeboren man. In de publicatie "Welgeborenen Rijnland 1399 – 1424" van drs. Ronald A. van der Spiegel in Ons Voorgeslacht, april 2014, wordt onder Sassenheim in 1424 vermeld "Willem Florysz" met als bron: Nationaal Archief, Graven van Holland, toegang , Inv. Nr. 1900, Rekening van Floris van Paats en Hendrik Hermansz. van de beden van de welgeborenen en huislieden in Rijnland 1424 (100e penning welgeborenen Rijnland 1424).

Deze bron maakt het waarschijnlijk dat Generatie I moet heten Willem Florisz.

Zonder nader bewijs kunnen hier geen definitieve conclusies worden getrokken.

Generatie II vermeldt in deze genealogie "Willem van Heemskerck, schout te Sassenheim in 1463 en 1484".

De publicatie uit 2021 vermeldt als vermelding van Willem Florisz, schout van Sassenheim, het jaar 1470. Dit jaar valt midden in de periode van 1463 en 1484 en dit suggereert dat generatie II Willem Florisz betreft, die we hiervoor ondergebracht hadden als generatie III en vader is van generatie IV Willem Willemsz.

Samengevat betekent dit onduidelijkheid en nader onderzoek van de generaties I ten en met III in de genealogie (van) Heemsker(c)k.

Er moet duidelijk afstand genomen worden van deze genealogie Van Heemskerck met betrekking tot deze drie eerste generaties.

Hierna volgt de complete genealogie zoals overgeleverd aan Harrie Salman, die mij toestemming heeft gegeven - met het voorgaande voorbehoud - deze genealogie in deze publicatie op te nemen.

Genealogie (van) Heemsker(c)k, o.b.v. aantekeningen van Dhr. de Graaf
(Harrie Salman)

I. Floris Heemskerck,
in 1424 vermeld als welboren man te Sassenheim.

II. Willem Heemskerck, schout te Sassenheim in 1463 en 1484
Geb. ongeveer 1400 ?
Hieruit:
- dochter Marie, tr. Reymbert Amelis.
- Floris, volgt III.

III. Floris Willemsz Heemskerck,
Geb. ongeveer 1430
Hieruit:

IV. Willem van Heemskerck,
Geb. ongeveer 1470
Overl. Voor 1553
Tr.
Clemeynse Aelberts
Overl. na 1553 te Haarlem (zie boedeldeling)
Hieruit:
1. Florijs, volgt Va.
2. Cornelis, volgt Vb.
3. Isaac, volgt Vc.
4. Albert, volgt Vd.
5. dochter, tr. Dirk Pietersz te Alkmaar.
6. dochter tr. Jan Cornelisz. te Rijnsburg.
7. Mogelijk Jeroen, volgt Ve.

Va. Florys Willemsz van Heemskerck,
Geb. ongeveer 1505
Tr.
Meijnsje n.
Hieruit:
1. Jacob, volgt Via
2. Pieter, volgt Vlb
3. Anna

Via. Jacob Florys van Heemskerck,
in leven waert an 't kerckhof te Lisse, vermeldt militie Lisse 1583
Geb. ongeveer 1535
Tr.1
Aerntje Dircks Duijker van Lichtenberg, dochter van Dirck Cornelisz Ducker
Hieruit:
1. Maritje, Tr.1 Claes Meynaerts
Tr.2 Warmond 1600 Pal Jacobs(van Assendelft?), scheepmaker.
2. Jannetje, tr. Engel Jeroens, duijnmeier te Hillegom.
3. Dirck.
Tr.2
Maritje Engels Duijndam,
Geb. te Noordwijk
Hieruit:
1. Engel, volgt Villa.
2. Florys, volgt Vllb.
3. jonge Dirck, volgt Vllc.
4. Annetje, overl. 1604.

Vila. Engel Jacobs van Heemskerck, waard aen het kerckhof te Lisse.
Geb. ongeveer 1586
Tr. Neeltje Adriaens Jonghout/Brearo,d.v.Adriaen Jans Hits en Neeltje
Cornelsdr. Admirael.
Hieruit:
1. Marijtje, geb. voor 1622
2. Neeltje(jong overl.?)
3. Neeltje, tr. Aelbert Jansz. molenaer.
4. Jacob, volgt Villa.

Villa. Jacob Engels Heemskerck,
Geb. na 1622
Overl. voor 1668
Tr. Lijsbeth Willemsdr. van IJsselsteijn,d.v.Willem Gerrits- en Maertje
Gerrits.
Zij tr.1 Gerrit Jacobs van der Werf
Zij tr.3 1668 Adriaen Claesz van der Heller
Hieruit:
1. Neeltje, tr. Jan oude Jans Vlaanderen?
2. Maertje
3. Maritje, tr. Cornelis Engels van Steijn.
4. Engel, volgt Ixa.

Ixa. Engel Jacobs van Heemskerck,
Tr. Willempe Huygen Moerkerken
Geb. te Hillegom.
Hieruit te Hillegom:
1. Japik: 8.5.1695
2. Jacob: 15.10.1696
3. Huygh: 21.6.1698
4. Guartje: 4.10.1699
5. Hugo: 26.2.1705

Vllb. Florys Jacobs van Heemskerck,welboren te Lisse
Geb. Lisse 1588
Hoofdgeld 1622-135: Florys Jacobs Heemskerck,schoemaecker met Marytje
Adryaense syn huysvrou item hare kinderen by name
Marytje, Jannetje en Jacob
Tr. Maritje oude Adriaens Costeman,d.v.oude Adriaen Cornelisz en Maritje Jans.
Hieruit:
1. Maritje
2. Jannetje
3. Jacob, volgt Vlllb.

Vlllb. Jacob Floris Heemskerck,
Hoofdgeld 1674: "geneert zich met een bouwerij: f 35.0.0
Overl. ongeveer 1680
Tr. Maritje Pieters van der Son
Overl. ongeveer 1713
Hieruit:
1. Maertje, tr.1686 Cornelis Engel Dircks van Steijn
Tr.mog.2: .... Bourgondien.
2. Anna, tr. .... van Leeuwen.

3.

Vllc. Jonge Dirk Jacobs van Heemskerck
1622 hoofdgeld Lisse fo.110:Jonge Dirck Jacobs Heemskerck met Maritje
Dirksdr. Item hare kinderen by name Jacob,Adriaen,Maritje,
Gielis,Barber en Aerntje.
Tr.1 Maritje Dirks van Larum,dr. van Dirk Adriaens en Barbera Philips.
Hieruit:
1. Jacob
2. Adriaen, volgt Vllc.
3. Maritje
4. Gielis
5. Barber
6. Aerntje
7. Dirk, volgt Vllld.
8. Annetje
Tr.2 Noordwijk 11.3.1629 Tryntje Cornelis,geb. te Noordwijk
Hieruit: Knelisje.

Vlllc. Adriaen jonge Dircks Heemskerck
Tr.1 Gourtje Huygen
Hieruit:
1. Dirck, volgt Ixb.
2. Willem, volgt Ixc.
Tr.2 Grietje Cornelis.

Ixb. Dirk Adriaens Heemskerck, arbeider
Tr.1 22.8.1663 Grietje Cornelis(Cole??)
Hieruit:
1. Dirk
2. Engel
3. Elisabeth
4. Camers
Tr.2 Lisse 17.9.1679 Maartje Cornelis van Bourgonje,weduwe van Dirk Dirksz
Deutekom.
Hieruit:
1. Lijntje
2. Joris.
3. Adriaen.

Ixc. Willem Adriaensz Heemskerck, wagenmaker te Lisse.
Tr.1 29.5.1672 Maritje Aelberts van den Bos
Hieruit:
1. Adriaen, overl. Leiden Febr. 1711
2. Clara, tr. Andries Thybout (naar Oost-Indie).
Tr.2 Neeltje Huygen Moerkerken
Hieruit: Syntje.

Vllld. Dirck jonge Dircks van Heemskerck
Tr. 1663 Belitje Huybrechtsdr.
Pan.geld 1674:Belitje Huyberta,wed.met een kint en een oude moeder
geneert haer met spinnen.

Vlb. Pieter Florys Heemskerck
Tr. Yffje Dammas, hieruit:
1. Jannetje
2. Willem, volgt Vllld.
3. Tryntje, tr. Cornelis Gerritsz van Langevelt.

4.

Vllld. Willem Pieter Florys Heemskerck, waert in St bruyne paert
Overl. voor 1623
Tr. Maritje Gerrits de Beukelaer, geb. te Warmond, hieruit:
1. Gerrit,
geb. 1593
Overl. 1636(Govert Korstaens van Pelt koopt dan het bruyne Paert voor f3215)
Tr. ongeveer 1635 Leentje Pieters wed.Jan Cornelisz Cort.
2. Florys,
Tr. 1625 Tryntje Claes, hieruit:
1. Jannetje(voogd neef van moederszijde Willem Cornelis Timmerman)
2. Claes.
3. Willem,
Overl. voor 1635
Tr. Annetje Willemsz, do.Willem Jansz en Leentje Claesdr.
Hieruit:
1. Claes.
2. Willem.
3. Cornelis.

Vb. Cornelis Willemsz van Heemskerck, schout van Sassenheim 1552 en 1565
Tr. Trigtje Willems, hieruit:
1. Meijnsje.
2. Cornelis.
3. oude Willem.
4. jonge Willem, volgt Vlc.
5. Aelbert, volgt Vld.
6. Floris, volgt Vle.
7. Maritje, tr. Hendrik Jeroensz, hieruit: 6 onmondige kinderen
8. Gatrna.
9. Pieter, volgt Vlf.

Vlc. Jonge Willem Cornelisz Heemskerck
Geb. ongeveer 1542, overl. voor 1608
Tr. ongeveer 1565 Hillegont Claesdr. Couck, hieruit:
1. Cornelis, volgt Vllc.
2. Gerrit, volgt Vllf.
3. Maritje, tr. Huygh Dignomsz de Roo,zo. Dignom Jansz en Maritje Jansz.
4. Cors, volgt Vlg.
5. mogelijk Jan.

Vlle. Cornelis Willemsz Heemkerck.
Tr. circa 1600 Annetje Jacobs, hieruit in ieder geval:
- Willem, volgt Vllle.

Vllle. Willem Cornelisz Heemskerck(zwager Aryen Dirks te Wassenaar).
tr. Crijtje Jansdr. Langelaan,d.v.Jan Willemsz Langelaan.
Hieruit:
1. Machteld, geb. 1645
2. Hillegont, geb. 1646
3. Annetje, geb. 1649, tr. Barthout Cornelisz.
4. Cornelis, geb. 1651.

Vllif. Gerrit jonge Willemsz Heemskerck, vermeld 1622 Lisse:Gerryt jonge Willes Heema-
kerck, wedenaar met Annetje zyn dochter heeft er gehuurt meysje Neelje Ariens.
Tr. c.a. 1610 Maritje Cornelis Sonneveld,d.v.Cornelis Doedens en Maritje Cornelis
Dirks Pauelsz. overl. voor 1622. hieruit: Annetje.

Vllig. Cors jonge Willemsz Heemskerck,1622 Lisse: met Geertruyt Pancaesdr. item
hare kinderen Magdalenaentje,Lysbeth,Tryntje en Willem.
Tr.(a.h.) Lisse 28.2.1611 Geertruid Pancaesdr Cluif, d.v. Pancaes Dammas
Cluif en Elisabeth Cornelis Huych Vrancken.

- Hieruit:
 1. Magdaleentje, tr. Buygh Jansz van der Cluft.
 2. Lysbeth, tr. Willem Cornelisz Moerkerken, timmerman
 3. Trijntje, tr. Ary Willemsz (van Roelofarendsveen)
 4. Willem, volgt Vlllf.
- Vlllf. Willem Corsz Heemskerck
 vermeld in 1674 Lisse: Willem Corse weduwaer met 2 kinderen en een meyt
 geneert hem met een bouwerij: f 17.10.0
 Tr. Cornelisje Jans Langelan.
 Hieruit zeker:
 1. Trijntje, geb. 1654
 2. ....
- Vld. Aelbert Cornelis Schouten
 Overl. 1599
 Tr. Aechje Cornelisdr
 Tr.2 Michiel Claesz van Schagen
 Hieruit:
 1. Cornelis geb. 1590
 2. Catryna, geb. 1592
- Vle. Floris Cornelisz Heemskerck
 Tr. Anna Gijsbertsdr.
 Hieruit:
 1. Catryna, tr. Jacob Jansz Verbeeck.
 2. Pieter, volgt Vlllh.
 3. Cornelis, volgt Vlllh.
 4. Gijsbert, volgt Vlllj.
 5. Aelbert, geb. 1595.
 6. Abraham, geb. 1598.
 7. .... mogelijk Neeltje, tr. Louris Cornelisz Houckman.
- Vllh. Pieter Florisz Heemskerck.
 Overl. 1621
 Tr. Aeltje Jansdr. Doncker, d.v. Jan Jacobsz Wassenaar en Maritje Dircks.
 Geb. ongeveer 1584
 Tr.2 Cornelis Adriaensz Kercklaen
 Uit huw 1:
 1. Cornelis, geb. 1612 in 1657 welboren man in Rijnland.
 2. Maritje, geb. 1614
 3. Annetje, geb. 1619; tr.1 Claes Gerritsz Gravesloot.
 tr.2 Arie Meeszen Klinenberg.
 4. Jan, volgt Vlllj.
 5. Syburg, tr. Evert Dircksz Klinenberg.
- Vlllj. Jan Pieters Florisz Heemskerck.
 tr. Grietje Jan Pietersdr van Klinckenberg, verder: ???
- Vlll. Cornelis Florisz Schouten van Heemskerck.
 Tr.1 Gerritje Willems, d.v. Willem Ariensz (mog. - Scheenvoorden)
 Hieruit:
 1. Haesje, geb. 21.9.1616
 2. Floris, geb. 1619
 3. Gerretje, geb. 1620
 Tr.2 Pietertje Pietersdr.
 Hieruit: Pieter.
- Vllj. Gijsbert Floris van Heemskerck.
 Tr. Maritje Symonsdr.
 Hieruit:
 1. Symon.
 2. Willem.
 3. Pieter.
- Vlln. Pieter Cornelis Schouten.
 Tr. Maritje Dircksdr.
 Hieruit:
 . Dirck, volgt Vllk.
- Vllk. Dirck Pietersz Heemskerck
 Tr. 1 N.N.
 Hieruit:
 . Jacob.
 . Crijn, volgt Vlllh.
 . Heyltje.
- Vlllh. Cryn Dirksz Heemskerck
 Overl. 1654
 Tr. Lijsbeth Jansdr.
 Hieruit:
 1. Annetje, geb. 1643
 2. Jan, geb. 1649.
- Vc. Isaac Willemsz van Heemskerck.
 1553 Sassenheim: noch bruyct de voorsz Ysaack V hont lants van Allert Willems
 tot Leiden syn broeder voer llllf. Isaac Willems bruyck en
 hofstede met XV4 morgen lant van Meynsje Aelbertsdr. tot
 Haerlem c.s. voer XCVlllf X st.
 Tr. n.n.
 Hieruit:
 1. Willem, geb. 1550, volgt Vlg.
 2. Jacob, geb. 1561, volgt Vlh.
 3. Cornelis, volgt Vll.
 4. dochter, tr. Willem Claesz ter Loo = van Steynvoorden, bewoont h.o. 5
 5. dochter, tr. Jan Florisz.
 6. dochter, tr. Cornelis Cornelisz Dixx Pauen.
- Vlg. Willem Ysaacks Heemskerck
 vermeld als welboren man te Noordwijkerhout 1590,
 militie Lisse 1583: 33 jaar
 1622 Lisse: met vrouw Anna Willemsdr.
 Hieruit:
 1. Jan, volgt Vll-1
 2. Cornelis, volgt Vllm.
 3. Cors, volgt Vlln.
 4. Florys, volgt Vllc.
- Vll-1. Jan Willem Ysaacs Heemskerck.
 Lisse 1622: en Haesjen Jansdr. zyn huysvrouw Item hare kinderen Ysaak,
 en Neeltje.
 Tr. Lisse: 7.6.1625? Haesje Jans van Alckemade, geb. Noordwijkerhout.
 Hieruit:
 1. Ysaak.
 2. Neeltje.
 3. Maritje, doopget.: Maartje Aryensdr.]
- Vllm. Cornelis Willem Isaacs Heemskerck.
 1622 Lisse: met Neeltje Pietersdr zyn huysvr. Item hare kinderen
 Tryntje en Pieter.
 Tr. Neeltje Pietersdr. geb. te Sassenheim.
 Hieruit:
 1. Trijntje.
 2. Pieter, tr. Hillegom 1668 Annetje Abrahamsdr. deze tr.2 Ary Jans Hoogcamer.

- Vlln. Cors Willem Ysaacs Heemskerck.
 1622 Lisse: met Guertge Hansdr. zyn huysvr. Item hare kinderen
 Syburch, Fytje, Lubertje, Jan en Soetjen.
 Tr. Lisse 7.5.1606 Guurtje Hansdr.
 Hieruit:
 1. Syburch.
 2. Fytje.
 3. Hubertje.
 4. Jan.
 5. Soetje.
- Vllc. Floris Willem Ysaacks
 Tr. Lisse 15.5.1622
 Lysbeth Sytzen. geb. te Amsterdam
- Vllh. Jacob Ysaacks Heemskerck.
 in 1610 Chypier, welboren man Lisse nr. 37
 Geb. Sassenheim 1561, Overl. Lisse: voor 1621
 1622 Lisse: Annetje Allaertsdr. wed. Jacob Ysaacks Heemskerck Item haer
 zoon Cornelis. Heeft een hou kint uyten Haeg genamt Diewertje
 de vader na de krijgh. Haer ander zoon Allert Jacobsz woont
 bij Jan Lowijs alhier en Maritje haer dochter bij Cornelis
 Maertensz Verdell alhier. onvermogenden.
 Tr. Annetje Allaertsdr.
 Hieruit:
 1. Cornelis.
 2. Allert, volgt Vllp.
 3. Maritje.
 4. Daniel, volgt Vllq.
 5. Jannetje, tr. Abraham Lodewijks van Kievitsbergen.
- Vllp. Aldert Jacobs van Heemskerck.
 Tr.1 Geertje Cornelisdr. Bogaert.
 Hieruit:
 1. Annetje, geb. 1633
 2. Cornelis, geb. 1635
 3. Jan, volgt Vllll.
 4. Jacob, geb. 1639.
 5. Tryntje, geb. 1640, tr. 1668 Frans Hermensz van Rhoon, j.m. van Katwijk.
 Tr.2 Meinsje Pietersdr. weduwe van Jan Cornelisz.
 Hieruit:
 1. Pieter, geb. voor 1645
 2. Geertje, geb. voor 1648, tr.1 28.11.1677 Dirk Cornelisz v. Adrichem.
 tr.2 1683 Jan Corsen van Pelt.
 3. Ary, geb. na 1645.
- Vllll. Jan Aldertsz Heemskerck. geb. 1636; overl. 1675.
 Tr. Maertje Maertensdr.
 Hieruit:
 1. Cornelis.
 2. Aldert.
 3. Jacob.
 4. Jan.
 5. Jan.
- Vllq. Daniel Jacobsz Heemskerck.
 Tr. .... Ariensdr.
 Hieruit te Lisse:
 . Neeltje.
- Vll. Cornelis Ysaacks van Heemskerck.
 Tr. 1 Geertje Jansdr. (van der Werf?).
 Hieruit:
 1. Pieter, geb. 1611
 2. Fijtje, geb. 1613
 3. Trijntje, geb. 1616.
 Tr.2 Maritje Jansdr.
 hieruit:
 1. Maritje.
 2. Greetje.
- Vd. Allert Willemsz Heemskerck.
 geb. te Sassenheim, poortez Leiden 3.1.1575 veertigraad, won. Breesstraat
 Tr.1 Jannetje Gijsbertsdr. van Dorp, d.v. Gijsbrecht Gerritsz van Dorp
 en Claertje Claesdr.
 Hieruit:
 1. Claes.
 2. Arent.
 3. Maritje.
 4. Baertje.
 Tr.2 Geertje Arentsdr, weduwe Heyndrick Claesdr. Cock.
 Hieruit:
 1. Jannetje.
 2. Neeltje.
 3. Willem.
 4. Jan.
 5. Meynsje.
 6. Henric.
 7. Jacob.
- Ve. Jeroen Willemsz.
 schout te Hillegom 1562.
 Tr. Marie Gijsbertsdr.
 Hieruit:
 Hieruit:
- Vlj. Aelbert Jeroensz molenaer.
 Geb. te Warmond, vermeld Warmond 1586/1590 later Lisse a.d. Gracht.
 Tr.1 13.4.1577
 Syburch Cornelisdr.
 Hieruit:
 1. Jeroen, geb. 1585 tr. Maertje Huybrachtsdr.
 2. Maritje, tr. Anthonis Dircksz van Overgeest.
 3. Meynsje, geb. 1587.
 Tr.2 Cunera Jansdr. Doncker
 Hieruit:
 1. Jan, volgt Vllr.
 2. Syburchje.
- Vllr. Jan Jeroensz.
 Geb. 1606
 Overl. 1668.
 Tr. 31.1.1627 Niesje Pietersdr. Colen.
 Hieruit:
 1. Aelbert, volgt Vlllj.
 2. Grietje, tr.1 Engel Jacobsz Broeckhuysen
 Tr.2 Adriaen Aelberts van Den Bos.
- Vlllj. Aelbert Jansz.
 Tr. Neeltje Engel Jacobsdr. Heemskerck hieruit:
 . Jan (2x)
 . Maritje (2x)
 . Niesje
 . Neeltje.

Hoofdstuk 2. Verantwoording

In 1986 publiceerde ik als artikel in 'Zuidhollandse Stam- en Naamreeksen', een uitgave van de Zuidhollandse Vereniging voor Genealogie 'Ons Voorgeslacht' de stamreeks Heemskerk. Ik was toen lid van de genealogische vereniging Prometheus in Delft, waarvan ik lid was geworden tijdens mijn studie Civiele Techniek aan de TU Delft.

Daarin als oudst bekende voorvader:

"I. Matheus Corsz. Heemskerk, won. voor 1599 te Heemstede, tr. Wendelmoet Venters (Fijnters), dr. van Fijnto Pietersz. Rijchout.

Kinderen:

1. Cors, schepen van Heemstede (vermeld 1627 tot en met 1638), tr. Willemijntje Hendriksdr.
2. Hendrick, volgt II.
3. Cornelisje, tr. 1e Aelbert Bernen, tr. 2e Huijbrecht Jansz. van Nierop.
4. Grietje, tr. Dirk Jaspersz.
5. Trijntje, overl. Leiden 9-10-1667, tr. 1e Jacob van Hagendoorn, tr. 2e Frans Dirksz. Slotter."

Ik heb Elisabeth Heemskerk, geboren Noordwijkerhout 21-09-1834 als betovergrootmoeder, die afstamt van de bovenstaande Matheus Corsz Heemskerk.

"VIII. Adrianus Heemskerk, ged. Lisse (R.K.) 4-4-1801, bouwman, overl. Hillegom 7-3-1883, tr. Noordwijkerhout 26-4-1833 Marijtje Verdegaal, ged. Noordwijkerhout 6-3-1802, overl. Hillegom 9-3-1875, dr. van Cornelis Verdegaal en Margaretha van der Marel.

Kinderen:

1. Elisabeth, geb. Noordwijkerhout 21-9-1834, overl. Voorschoten 29-2-1912, tr. Hillegom 14-10-1858 Petrus van Steijn (zie: Stamreeks Van Steijn), wedr. van Maria van der Poel, geb. Oegstgeest 10-1-1823, bouwman, overl. Voorschoten 31-12-1880, zn. van Cornelis van Steijn en Cornelia Margaretha Alida van Rhooen.

NB. De samensteller van deze publicatie is een achterachterkleinzoon van dit echtpaar Petrus van Steijn en Elisabeth Heemskerk.

2. Cornelis, geb. Noordwijkerhout 30-10-1835, bouwman, overl. Hillegom 8-8-1882, tr. Bloemendaal 22-4-1863 Maria Zeestraten, geb. Bloemendaal.
3. Cornelia, geb. Noordwijkerhout 23-9-1836, overl. ald. 15-11-1900, tr. Henricus Antonius Vos.
4. Margaretha, geb. Noordwijkerhout 19-12-1837, overl. Hillegom 3-4-1872, tr. Hillegom 30-10-1867 Wouter Elsgeest.
5. Maria, geb. Noordwijkerhout 19-1-1839, overl. ald. 13-10-1839.
6. Maria, geb. Noordwijkerhout 19-8-1841, overl. ald. 1-11-1842."

Uit het voorwoord van deze publicatie blijkt dat de oudst bekende stamvader inmiddels is opgevoerd tot Willem Florisz, welgeboren man van Sassenheim, als zodanig vermeld in 1424.

Het is bijzonder te ontdekken af te stammen van een drietal opeenvolgende schouten van Sassenheim.

Hoofdstuk 3. Genealogie Heemskerk

De oorsprong van de naam van deze familie is niet uit geschreven bronnen af te leiden. Verondersteld kan worden, dat de oudste generaties in de plaats Heemskerk (in Noord-Holland) hebben gewoond en na het vertrek uit deze plaats de familie 'Van Heemskerk' (Van Heemskerck) of 'Heemskerk' ('Heemskerck') werd genoemd. Ook de naam "Eemskerck" of "Van Eemskerck" komt voor.

Tijdens dit onderzoek is gebleken dat met name in de stad Leiden ook een familie Van Heemskerck woonde of breder geformuleerd personen woonden met de familienaam Van Heemskerck. In diverse historische en genealogische publicaties is er verwarring over tot welke familie deze personen precies behoorden en zijn voorbeelden gevonden van foutieve toewijzing.

Op basis van mijn onderzoek wordt de naam "Van Heemskercke" door deze familie Heemskerk (met de oorsprong in Sassenheim) voor het eerst gebruikt op 28-11-1552: Op 28-11-1552 ontvangt Cornelis Willemsz Heemskerk, schout van Sassenheim, in erfhuur van de abdij Leeuwenhorst 14 hond bij de Meer met nog 15 hond. Daarvoor wordt hij steeds vermeld als "Cornelis Willemsz".

Een aantal personen die eigenlijk de naam Heemskerk zou moeten dragen is zich Schouten gaan noemen. Dit staat vermeld in de Nederlandse Familienamenbank bij de naam Schouten:

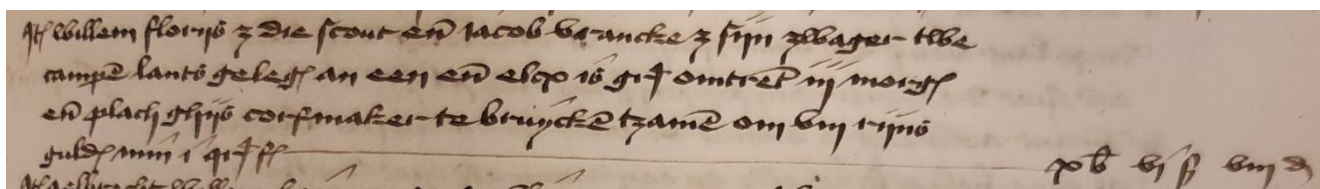
"Dirck Pietersz (Lisse 1661) is waarschijnlijk de zoon van Pieter Cornelis Schouten alias (van) Heemskerk. (...) De naam Schouten voerde hij waarschijnlijk, omdat zijn voorvader, Cornelis Willems van Eemskerk in 1552 en 1565 schout was te Sassenheim." [Hulkenberg-1975, p 46].

Hieruit blijkt dat naast de naam (van) Heemskerk ook de naam (van) Eemskerk gebruikt is voor dezelfde personen.

Genealogie Van Heemskerck / Heemskerck / Heemskerck

- I **Willem Florisz**, vermeld als welgeborene van Sassenheim in 1424; hij huwt N.N. Uit dit huwelijk:
  - 1. Floris Willemsz, volgt II
- II **Floris Willemsz**; hij huwt N.N. Uit dit huwelijk:
  - 1. Willem Florisz, volgt III
  - 2. N. Florisdr; zij huwt **Jacob Francken**, vermeld als pachter van de abdij Leeuwenhorst in Warmond samen met zijn zwager **Willem Florisz** van 1468 - 1477
- III **Willem Florisz**, schout van Sassenheim; vermeld vanaf 1468 – 1477 als pachter in Sassenheim van de abdij Leeuwenhorst; vermeld 06-11-1470 als schout van Sassenheim bij de verkoop van 1 ½ hond land in het ambacht Sassenheim; hij huwt N.N. (wellicht N. Aelwijnsdr / Alewijnsdr, omdat zijn zoon Willem Willemsz een neef blijkt te zijn volgens een charter van 07-11-1527 van Marijtge Gerritsdr en Jan Gerritsz, kinderen van Gerrit Aelwijnsz / Alewijnsz);

Willem Florisz, schout van Sassenheim, wordt vermeld in de rekeningen van de abdij van Leeuwenhorst vanaf 1468 tot en met 1477 (Bron: Nationaal Archief, Abdij Leeuwenhorst, toegang 3.18.17.01, Inv. Nr. 75, 1471)

“Willem Florisz die scout ende Jacob Francken zyn zwager twe campen lants gelegen aneen ende alop is groot omtrent III morgen ende plach Ghijs Corfmaker te bruycken tzamen om VIII Rijns gulden tsaers --- X pond VI stuijvers VIII schellingen”

In het overzicht van de pachters uit Warmond van de abdij Leeuwenhorst van Jan van Egmond (www.onsvoorgeslacht.nl) wordt Willem Florisz vermeld:

Willem Florisz. schout van Sassenheim en Jacob Franken zijn zwager samen

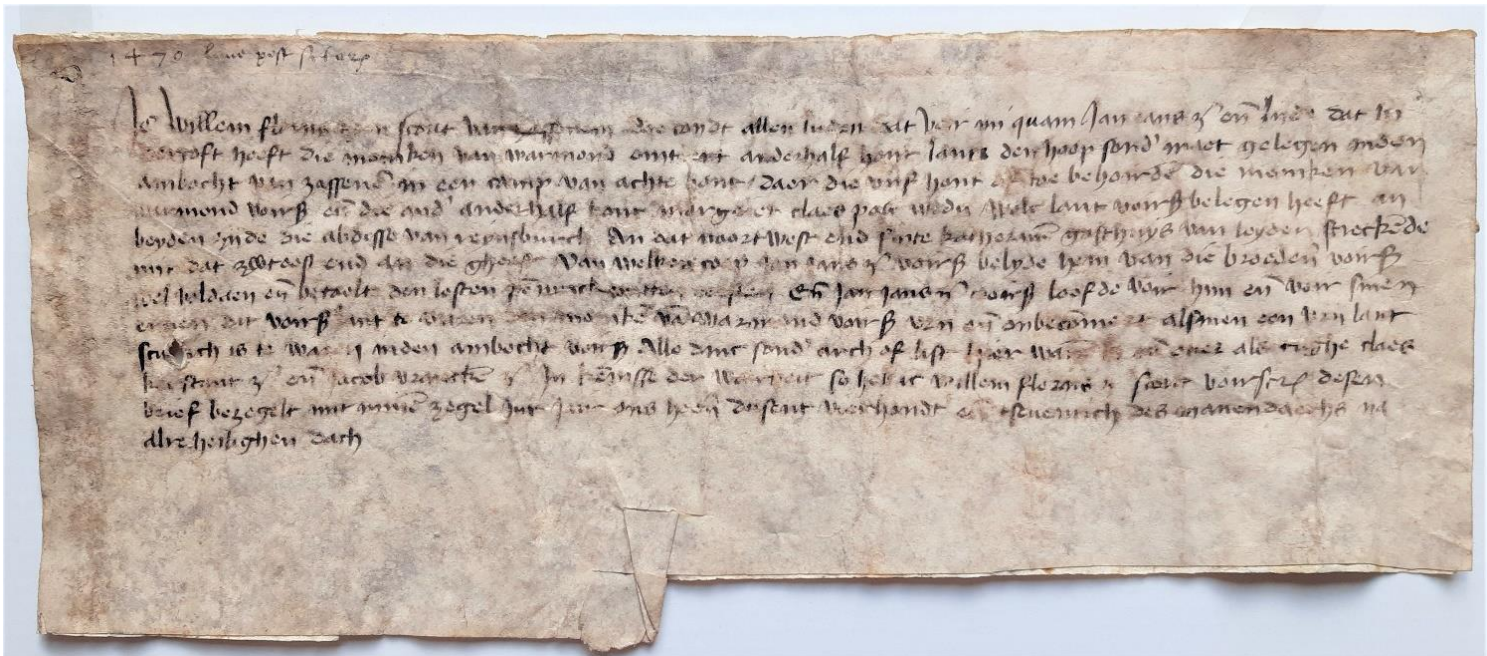
1468 – 1477 landhuur: 2 kampen land elk 3 morgen groot (Duinrevelt en Werfkamp)

1468 – 1477 jaarlijks 7¾ Rijnse gulden.

vorige pachter: Gijs korfmaker

volgende pachter: Jan de molenaar te Noordwijkerhout.

Schout van Sassenheim Willem Florisz bezegelt op 06-11-1470 de verkoop door Jan Jansz van 1 ½ hond land in het ambacht van Zassenem (Sassenheim) aan de monniken van Warmond.

Bron: Erfgoed Leiden en Omstreken, archief Kloosters, toegang 0503, Klooster Bernardieten Warmond, Inv. Nr. 1358, Charter 06-11-1470 (foto: Jacques Duivenvoorden)

Willelm florens zoon Erghont w. Zassenen doe Goud
alle ende dit door my ghy Jay Jans zoon ende ende dal
hy verroft ghy die monitelen van Warmond vintrent

andergaet gont canté den hoox sonder mast ghelegge Inden
amborst van Zassenen w. vly Camp van ar. Gode Gont, daer die
dyf gont af loesfooren, die monitelen van Warmond doorst
ende die andergaet gont Margareet Claws Wedne voer laul
voorstroben selegge ghyf an den syden zide die Abdyt d.
van Hynus Swart in dat woortboef te vint Gynke Catrymer
Castfyns van Leyden, i. swarten mit dat ghytoef fende
an die gheest van voerlaen roop Jans Jans zoon voerstroben
beide ghy van die broedery voerstroben, die voedary ende
betaelt den listey pen nithen dersten, ende Jay Jans zoon
voerstroben loefde door ghy ende voer synen verben dit doorst
sint te wardy Inden Amborst voerstroben alle dier zonder
ars of list, ghy wardy by ende ober als tnghe Claws list fant
zoon ende Jans van Warmond zoon, In fennisse der voerlaen
zo hebbe w. Willelm florens zoon Erghont voerstroben dat die seuf
bezegeelt mit mynen zegel Int Jaer ons heren Insent die 2,
hondert ende tgenhulter des machindat zo nae als ghy lye
dars

Bron: Erfgoed Leiden en Omgeving, archief Kloosters, toegang 0503, Klooster Bernardieten Warmond, Inv. Nr. 1469, Regest Nr. 287, folio 121v en 122, dd. 06-11-1470 (foto Jacques Duivenvoorden)

“Wij Willem Floris zoon schout in Zassenem doe condt allen luden dat voor mij quam Jan Jans zoon ende lijde dat hij vercoft heeft die monicken van Warmond omtrent anderhalf hont lants, den hoop zonder maet ghelegen inden ambocht van Zassenem in een camp van achte hont, daer die vijf hont af toebehooren die monicken van Warmond voorsz. ende die anderhalf hont Margriet Claes wedue. Welc lant voorscreven belegen heeft aen beijden zijden die abdisse van Reijnsburch, an dat noortwesteijnd Sinte Catrijnen gasthuys van Leijden, streckende mit dat zuijtoestende aen die Gheest. Van welcken coop Jans Jans zoon voorscreven belijde hem van die broederen voorscreven wel voldae ende betaelt, den lesten penninc mitten eersten. Ende Jan Jans zoon voerscreven loufde voor him ende voer zijnen erven dit voorsz. lant te waren inden ambocht voorscreven. Alle dinc zonder arch of list. Hier waren bij ende over als tughe Claes Kerstant zoon ende Jacob Vrancken zoon. In kennisse der waerheijt zo hebbe ic Willem Floris zoon schout voorscreven desen brief bezegelt mit mijnen zegel. In jaer ons heeren dusent vierhondert ende tzeventich des maendaechs nae Alreheijligen dach.”

(Bron: Erfgoed Leiden en Omstreken, Kloosterarchieven, toegang 0503, Cartularium Bernardieten van Warmond, Inv. Nr. 1469, register van de brieven samengesteld door J. van Hout, Regest Nr. 287, folio 121v. d.d. maandag 6 november 1470 na woensdag Allerheiligen 1 november 1470; bewerking Anthonius van der Tuijn te Rhooon; www.onsvoorgeslacht.nl).

Uit dit huwelijk (op basis van de overwegingen (1) dat zijn zoon Willem Willemsz ook schout van Sassenheim was en (2) zowel de namen Willem als Floris door hem worden doorgegeven aan de volgende generaties en (3) hij past in de tijdlijn van zijn in 1468 geboren zoon Willem Willemsz):

1. **Willem Willemsz**, volgt IV.

- IV. **Willem Willemsz**, welgeboren man van Rijnland (vermeld als welgeboren man vanaf 1500 tot 17-02-1533); schout van Sassenheim, geboren ca. 1468, vermeld als schout van Sassenheim vanaf 26-02-1493, overleden ca. 1540, neef volgens een charter van 07-11-1527 van Marijtge Gerritsdr en Jan Gerritsz, kinderen van Gerrit Aelwijnsz / Alewijnsz; hij is gehuwd in 1^e huwelijk met N.N.; hij is gehuwd in 2^e huwelijk met Clemeijnsge (Meijnsge / Meijns) Aelbertsdr, wonende in Haarlem (vermeld 1553); zij is overleden na 25-01-1556.

Meijns schout Willem Willemsz weduwe pacht vanaf 1540 een perceel land groot 1 ½ morgen in Sassenheim van de deputaten van de St Pieterskerk in Leiden, dat voorheen door schout Willem Willemsz werd gepacht. Clemeijnsge (Meijnsge) Aelbertsdr wordt vermeld in het kohier van de tiende penning van Sassenheim 1553; zij is dan eigenaar van een hofstede met XV 1/2 morgen land, die gebruikt wordt door haar zoon Isaack Willemsz. Zij geeft toestemming voor het huwelijk van haar zoon Allert Willemsz bij de huwelijksvoorwaarden in Leiden op 25-01-1556 en draagt 100 Carolus gulden bij aan de huwelijksinbreng van haar zoon Allert. Jan Cornelisz in Rijnsburg, zijn zwager, draagt 200 Carolus gulden bij. Schout van Sassenheim Cornelis Willemsz is gekoren voogd van Clemeijnsge Aelbertsdr en borg voor deze huwelijksinbreng van de familieleden van Allert Willemsz.

Volgens door Harrie Salman overgeleverde aantekeningen "Genealogie van Van Heemskerck" van ir. A.F. de Graaff (Lisse) uit het door hem nagelaten "Lange Boek" heeft er na 1553 een boedelverdeling plaatsgevonden van de nagelaten boedel van Clemeijnsge Aelbertsdr.

Dat zij in 2^e huwelijk met Willem Willemsz is getrouwd is te verklaren door de grote spreiding in geboortejaren van de kinderen van Willem Willemsz. Bewezen is dat de oudste zoon Floris ca. 1500 is geboren, Willem ca. 1505, Cornelis ca. 1509 en Allert de jongste zoon pas ca. 1526.

Het lijkt waarschijnlijk dat naast Allert ook de zonen Isaack en Jeroen kinderen zijn uit het 2^e huwelijk.

In de toekomst hoop ik meer te weten te komen over Clemeijnsge (Meijnsge) Aelbertsdr met name over haar periode in Haarlem.

Kinderen uit 1^e huwelijk met N.N.:

1. Floris, geboren ca. 1500, volgt VA (blz. 41)
2. Willem, geboren ca. 1507, volgt VB (blz. 57)
3. Cornelis, geboren ca. 1509, volgt VC (blz. 74)

Kinderen uit het 2^e huwelijk met Clemeijnsge Aelbertsdr

4. Isaack, volgt VD (blz. 116)
5. Jeroen, volgt VE (blz. 123)
6. Allert, volgt VF (blz. 147)
7. Dochter N1 Willemsdr; zij huwt Jan Cornelisz in Rijnsburg; volgt VG (blz. 199)
8. Dochter N2 Willemsdr; zij huwt Dirck Pietersz in Alkmaar; volgt VH (blz. 202)

W.T. Vleer vermeldt in het boek "De Friese Wassenaars" (Drachten, 1963) dat Willem Willemsz, schout van Sassenheim van 1493 – 1535, en welgeboren man van Rijnland, begin 1500 zegelt met het wapen (de leeuw) van de familie Heemskerck evenals de latere schout van Sassenheim Cornelis Willemsz (Heemskerck). Op blz.95

vermeldt W.T. Vleer dat Willem Willemsz begin 1500 woonde op de "Oude Hof" (nu Terleede) in Sassenheim (en gedeeltelijk in Lisse) en dat daar 50 jaar later Cornelis Willemsz, schout van Sassenheim, woonde.

Deze vermelding maakt het aannemelijk dat Cornelis Willemsz een zoon is van schout Willem Willemsz.

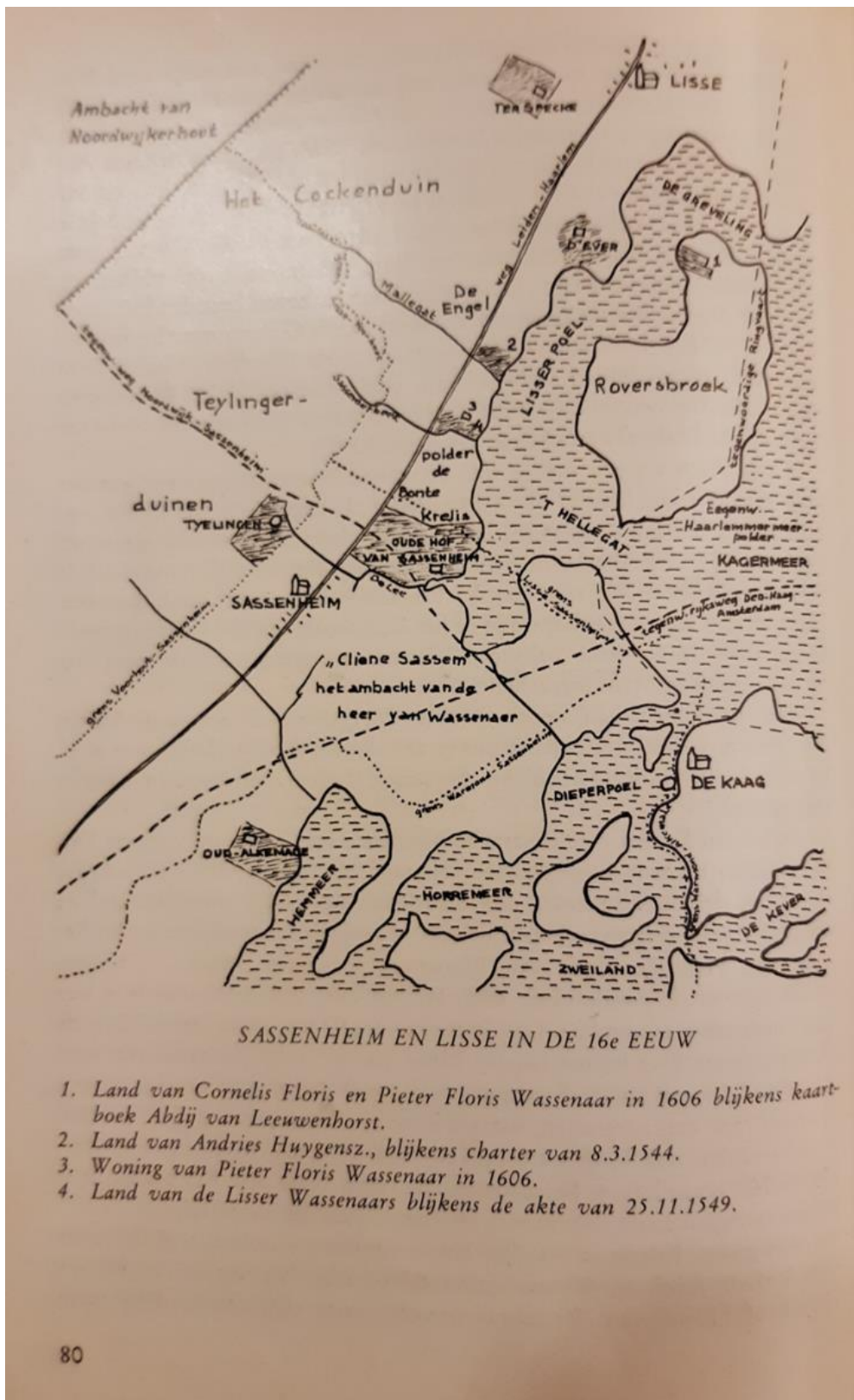
Bildtse voorouders lag. Nu is het heel merkwaardig, dat de polder tussen de Beekbrug en de Oude Hof van Sassenheim – nu Terleede – de naam draagt van „de Bonte Kriel” of „de Bonte Krelis”. Krelis en Kriel is daar ter plaatse een populaire vorm van Cornelis en we krijgen dus als poldernaam „De Bonte Cornelis”. Misschien is het toevallig, maar dan wel heel toevallig dat *Cornelis Willemsz.* zich noemde: „Bonteman”!

Misschien heeft hij te maken gehad met de inpoldering, mogelijk heeft hij zich genoemd naar de polder van herkomst, die zich tot twee ambachten uitstreckte, maar waarvan het Sassenheimse gedeelte bijna geheel werd ingenomen door het land, dat bij de „Oude Hof” hoorde en waar begin 1500 *Willem Willemsz.* woonde en 50 jaar later *Cornelis Willemsz.*, de schout van Sassenheim. Bijna zouden we tot de conclusie komen, dat deze *Willem Willemsz.* en *Cornelis Willemsz.* dan vanzelfsprekend ook

Fragment uit “De Friese Wassenaars”, W.T. Vleer (Drachten, 1963)

Detail van de afbeelding uit het boek “De Friese Wassenaars”, W.T. Vleer, 1963, blz. 80

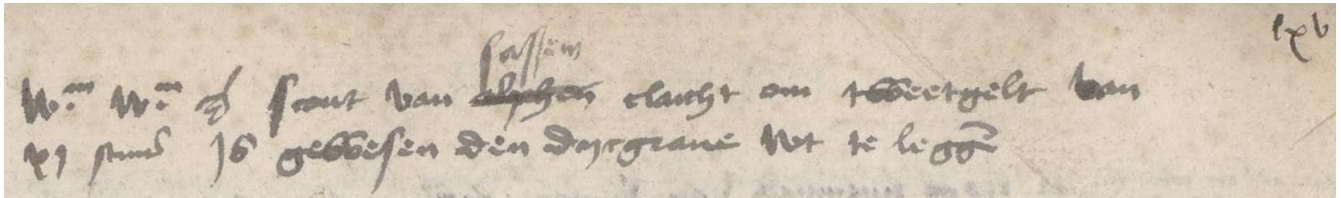
De gehele afbeelding uit het boek "De Friese Wassenaars", W.T. Vleer, 1963, blz. 80

De oude hofstede met 20 morgen land is sinds 18-04-1421 door verkoop van Johan, heer van Heenvliet en van der Capelle, voor 304 Engelse nobel in het bezit van het klooster en convent Onze Vrouwe ter Engelendale (ook genoemd Klooster Engelendaal) van de reguliere monniken van Leiderdorp (Erfgoed Leiden en Omstreken, Archief van de Kloosters, archief 0503, Inv. Nr. 772 en regesten 366, 368 en 371). Daarvoor werd de Oude Hofstede genoemd "Huis te Zassenem", dat daar al in 1322 moet hebben gestaan als bezit van Dirc van Sassenheim (bron: Frans Angevaere, Noordwijk).

Wat weten we verder van schout Willem Willemsz?

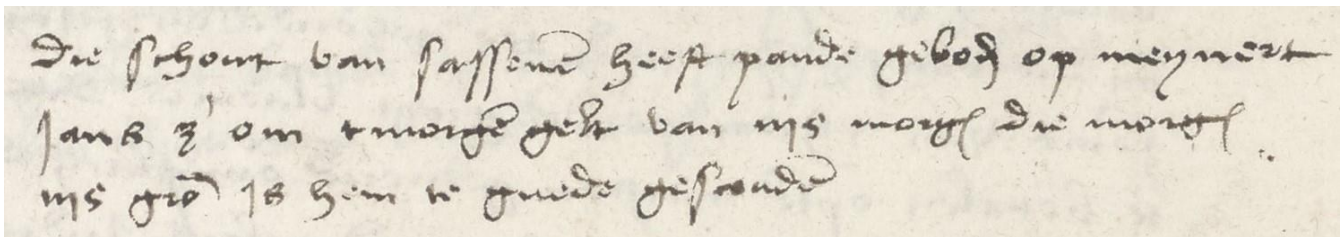
Willem Willemsz, schout van Sassenheim, welgeboren man van Rijnland van 1500 – 1525, vermeld als schout vanaf 26-02-1493 “Willem Willemszoon, de schout van Sassenheim, beklaagt zich over een tegoed van 11 stuivers vanwege weetegeld. De hoogheemraden spreken uit dat de dijkgraaf het geld moet uitleggen” (Bron: ‘De oudste bestuursregisters van het Hoogheemraadschap van Rijnland (1444-1520)’, door J.H.M. Sloof, uitg. Leiden, 1999, blz. 263; Hoogheemraadschap Rijnland, Oud Archief Rijnland, Inv. Nr. 16, folio 65; “Rijnlandse notabelen 1444-1520”, drs. P.W.C. van Kessel, www.onsvoorgeslacht.nl; “Welgeborenen Rijnland 1500-1665. Een index op Simon van Leeuwen”, drs. R.A. van der Spiegel; www.onsvoorgeslacht.nl), overleden vóór 1542;

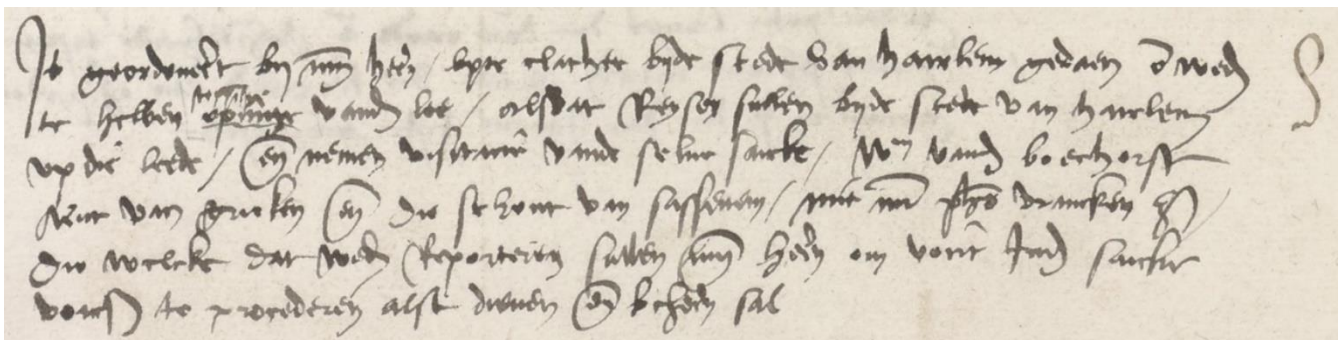
“Willem Willemsz scout van Sassum claecht om tweetgelt van XI stivers Is gewesen den dijkgrave wt te leggen”

Andere vermeldingen in de oudste bestuursregisters van Rijnland:

11-05-1501 “Die schout van Sassenen heeft pand geboden op Meijnert Jansz om tmorgengelt van III ½ (2 ½) morghen die morghenghelt III ½ groten Is hem te guede (schadeloos) gesconden” (Inv. Nr. 16, folio 120 verso)

Sint Jans schouw 1512. De hoogheemraden besluiten om Willem van der Boechorst, Aernt van Grieken en de **schout van Sassenheim** met meester Phillips Vranckenzoon naar de Liede te laten reizen voor een onderzoek, omdat het stadsbestuur van Haarlem de Liede weer open wil hebben. Daarna zullen de hoogheemraden de zaak behandelen (Inv. Nr. 16, folio 153 verso).

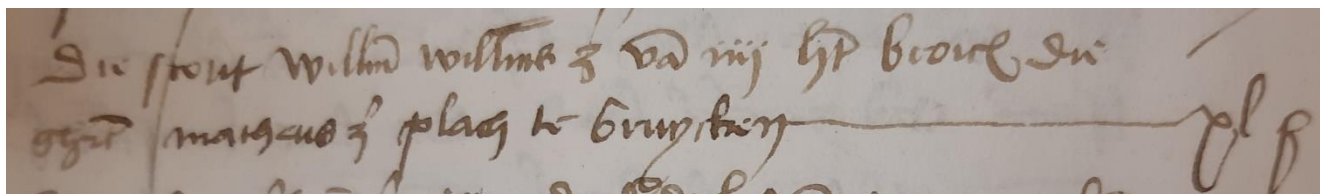

Willem Willemsz huwt N.N. Dircxdr (dochter van Dirck Albertsz).

In de “Enqueste ende Informatie upt Stuck van der Reductie ende Reformatie van den Schiltaelen, voertijts getaxeert ende gestelt geweest over de landen van Hollant ende Vrieslant”, 1494 (uitgegeven van wege de Maatschappij der Nederlandsche Letterkunde door R. Fruin, uitgeverij Brill, Leiden, 1866), blz. 132 Sassenem (Sassenheim), vinden we de leeftijd van Willem Willemsz “Willem Willemsz, schoudt, oudt 26 jaer”. Hij is derhalve geboren ca. 1468.

In de "Informacie up den staet faculteyt ende gelegentheyt van de steden ende dorp van Hollant ende Vrieslant om daerna te reguleren de nyeuwe schiltaele gedaen in den jaere MDXIV", 1514 (uitgegeven van wege de Maatschappij der Nederlandsche Letterkunde door R. Fruin, uitgeverij Brill, Leiden, 1866), blz. 282 Zassenen (Sassenheim), vinden we opnieuw de leeftijd van Willem Willemsz "Willem Willemszoon, schout, oudt 45 jaer". Hij is derhalve geboren ca. 1469.

Willem Willemsz, schout van Sassenheim, wordt vermeld in de publicatie van Jan van Egmond op www.onsvoorgeslacht.nl als pachter van de abdij van Leeuwenhorst in Sassenheim: "Willem Willemsz schout van Sassenheim 1504 – 1533 landhuur: de helft van 8 hond broekland waarvan de wederhelft is van de kerk van Sassenheim 1504 – 1533 \$ 2-0-0 vorige pachter: Gerrit Mattheusz"

"Die scout Willem Willemsz van III hont broiclant die Gerijt Matheusz plach te bruycken – XL stuivers"

Bron: Nationaal Archief, Abdij Leeuwenhorst, toegang 3.18.17.01, Inv. Nr. 114, rekening 1507, Sassenheim

In 1504 / 1505 werden de Leeuwenhorster merries gedekt door de hengst van de Sassenheimse schout, Willem Willemsz, en in 1537 / 1538 door die van Jan Cornelisz (wellicht de schoonzoon Jan Cornelisz van schout Willem Willemsz) ook uit Sassenheim (bron: "Verborgen en geborgen. Het cisterciënzerklooster Leeuwenhorst in de Noordwijkse regio (1261 – 1574)", dr. Geertruida de Moor, Uitgeverij Verloren Hilversum, 1994, blz. 348, paragraaf "paarden").

Op 01-10-1505 en 24-09-1510 passeren transportbrieven inzake 7 hond land genaamd de Claercamp in Sassenheim beide onder het zegel van Willem Willemsz, schout van Sassenheim (bron: Erfgoed Leiden en Omstreken, Rechterlijk Archief Sassenheim, Inv. Nr. 1, f. 16v, dd. 11-08-1588).

Willem Willemsz, schout van Sassenheim, wordt op 2 mei 1506 door de Leidse weesmeesters beschuldigd van malversatie met land van een oude vrijster. Op 17 mei betekent het Hof hem dag op verstek over veertien dagen, maar 25 mei neemt hij nog veertien dagen bij absentie van de Raad (Hof van Holland, Inv. Nr. 1804 / Grote Raad van Mechelen, Dossier Beroepen uit Holland, Nr. 871).

Op 11-05-1506 procederen voor het Hof van Holland en vervolgens voor de Grote Raad van Mechelen weesmeesters van Leiden namens Margriete Florisdochter versus Willem Willemsz, schout van Sassenheim. Bij het huis dat Margriete Florisdochter te Sassenheim bezat en op de inkomsten waaruit zij geheel was aangewezen, waren enige stukken land gelegen die toebehoorden aan het begijnhof te Haarlem. Het huis was waardeloos zonder gebruik van de stukken grond, die zij dan ook placht te huren. Toen de huurtermijn was verstreken verzocht zij verweerder (genoemde schout) deze te haren behoefte weer te doen inhuren. Hij beloofde dit te doen, doch huurde de stukken voor zichzelf, waardoor hij Margriete zeer benadeelde (Bronnen: Nationaal Archief, Hof van Holland, toegang 3.03.01.01, Inv. Nr. 1804 / Rijksarchief Brussel, Grote Raad van Mechelen, Procesdossiers Bewijzen van Holland, dossier 871 / "Leidenaars voor de Grote Raad")

“Opten dach van huijden Soe Compareerde voordien hove van hollant **meester frans dircxs** als procureur vande weesmeesters der stede van leijden over ende inde name van **margriete florisdochter** Ende dede bij monde van sijnen advocaet proponerende ende zeggende hoe dat wair is dat alzo die voirscreven margriete eene oude verleeftde vrouwe is staende inde voichdie vande voornoemde weesmeesters eijsschers / Ende dat die selve margriete leggende heeft omtrent zassenem een woninghe daer inne dattet baghijn hoff van haerlem liggende heeft zekere landen diemen mitter voirscreven woninghe plach te gebruycken mits daer voren betalende zeven Rhijngulden tot XL groten tstück tsaers / Nu is gebuert omtrent twee jaren geleden dat die landen den voirscreven baghijnhoff toebehoerende ende vuyter huijre zijnde heeft die voirscreven margriete versocht gehad an **willem willemsz schout tot zassenem** voirscreven dat hij dat voirscreven landt van tvoornoemde baghijnhoff tot haren behouff zoude wederomme willen inne huijren overmits datmen tselve landt altijt mit hare woninghe gebruijct heeft / Achtervolgende welcke begheerte zoe heeft die voirscreven willem willemsz scout beloofd gehadt tselve alsoe te doene / Ende al ist dat die selve willem wel schulden hadde geweest zijn belofte te volbrengen nochtans hij vsarende ter quader trouwen ende omme die voirscreven margriete die eenen scamele vrouwe is geheel ende al te destoneren alsoe zij anders nijet en heeft omme off te leven dan die voirscreven woninghe die tot .. staen zoude indien dat baghijnen lant dair mede nijet gebruijct en worde heeft die voirscreven willem tselve lant an hem genomen / In meijndge die voirscreven margriete daer off te versteken nijet tegenstaende dat hij derselver margriete dese voorleden twee jaren tvoirscreven lant navolgende zijne beloftenisse in huijerwair laten volgen ende gebruijcken tot haren profijte ende indien die voirscreven willem die selver schout is mocht voortgaen die voirnoemde margriete waer gescepen haer broot te moeten bidden / twelck die eijsschers behoeren voir te staen alzo zij seggen waiomme zij anden voirscreven hove clachtich gecomen zijn ende hebben vercreegen zake mandement vuyt macht vanden welcken die voirscreven willem willemsz schout op huijden gedachvaert is / Conclueerde daeromme die voirscreven meester frans inden name alsboven dat bij sentencie vanden voirscreven hove die voirscreven schout gecondempneert sal wesen zijn handen te houden ende te trecken van tvoirscreven lant ende daer van te laten gebruijcken voirscreven margriete als hij te voren dede den tijdt dat dat die voirscreven huij noch te geduren heeft ende oick hair te restitueren de vruchten bij hem van tselve lant geheven ende oick alle costen ende scaden die zij geleden heeft off noch lijden mach bijden letsel ende impedum hair geven bijde voirscreven willem willemsz maickende eijsch van costen / Omme up welcken eijsch tandworden anthonis janz procureur vanden goeden dach genomen heeft tVIIIe daigen / Aldus gedaen inden hage upten XI dach in meij anno XVC ende zes / Wij meesters jacob .. Jan Boudinsz Willem van Berendrecht Geerijt vander Mij Jan van Duvorde Jacob Boudinsz Raidsluijden in hollant mij jegenwoordich”

Bron1: Grote Raad van Mechelen inzake instellingen personen uit Leiden "Leidenaars voor de Grote Raad 1470-1580", 1981, Leidse werkgroep van amateur rechtshistorici; in te zien bij de Koninklijke Bibliotheek in Den Haag.

Bron2: Nationaal Archief, Hof van Holland, toegang 3.03.01.01, Register van dingtalen, Inv. Nr. 1804 (02-05-1506 / 22-06-1506)

Het begijnhof werd gesticht door Arend van Sassenheim, een telg uit een adellijke familie die ook, samen met zijn broer Walewein, het cisterciënzerinnenklooster Leeuwenhorst bij Noordwijk stichtte. De reden voor de stichting van het begijnhof kan echter meer te maken hebben gehad met zijn functie van pastoor van de Bavokerk dan met zijn adeldom. Als pastoor had hij waarschijnlijk contact met vrouwen die zelfstandig een religieus, maar niet kloosterlijk leven wilden leiden. Mogelijk kon hij door de vestiging van een begijnhof enige controle op deze vrouwen houden, want de Kerk was beducht voor al te veel initiatief van ondernemende en zelfstandige vrouwen.⁷ Arend van Sassenheim overleed in 1272 en werd begraven in de kerk van het begijnhof (Bron: <http://janskerk-haarlem700.nl/katernen/Haarlemse-kloosters.pdf>).

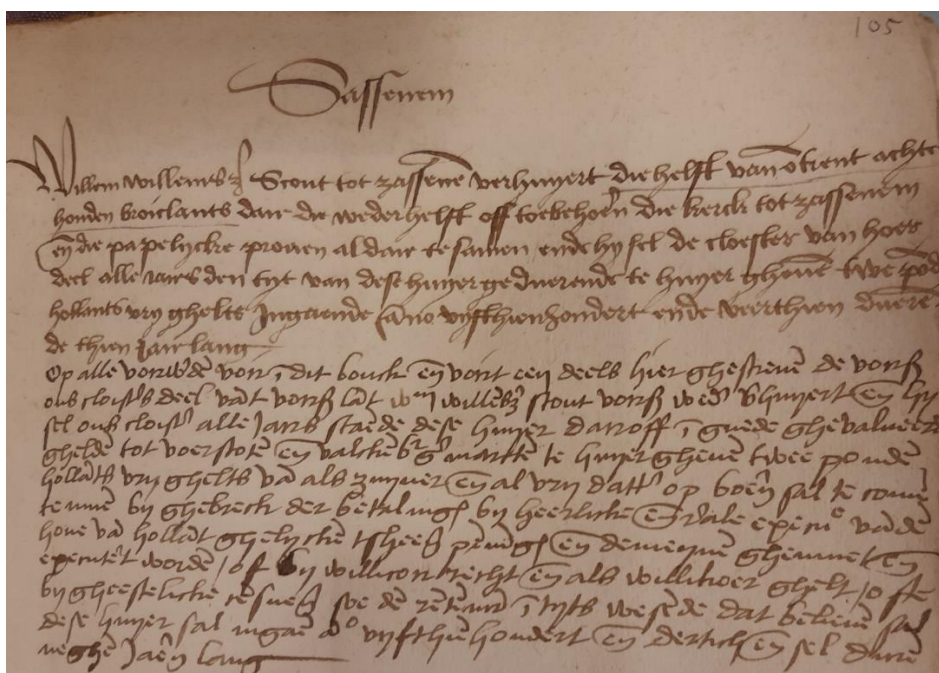

Op 20-04-1507 wordt Willem Willemsz, schout van Sassenheim, leenman bij overdracht door Reiner Stuicker Pietersz en krijgt ten eigen ½ morgen land in Lisse, strekkend van Gerard Bolsz liesbroek tot 's-graven heerstraat, noord: Jacob Jansz, zuid: Jacob Nikolaas Diddenz, leenland van de hofstede Warmond (Bron: Erfgoed Leiden en Omstreken, archief Huis Warmond, Inv. Nr. 570, f. 238; "Repertorium op de lenen van de hofstede Warmond", door J.C. Kort, www.onsvoorgeslacht.nl, leen 70, blz. 45).

Op 30-05-1508 heeft Willem Willemsz, schout van Sassenheim, als **wapen om te zegelen een schild beladen met een klimmende leeuw, schildhouder een adelaar** (Bron: Erfgoed Leiden en Omstreken, toegang 0536, Collectie Machen, Inv. Nr. 32, Diverse aantekeningen betreffende dorpsbestuur, naamlijsten, ambacht, etc., met onder meer wapenbeschrijvingen van baljuwen en schouten van Warmond en andere plaatsen in Rijnland).

Op 29-12-1508 verkoopt Willem Willemsz "Scout inden ambochte van Sassem" aan Alijdt Clais Aelwijns weduwe "anderhalff hondt geestlants" in Lisse, die hij in 1507 verworven heeft als opvolger van Pieter Reijersz, die dit perceel in leen gekregen heeft van "Reijnout van Wou vrou van Warmond weduwe van Roscam" die verklaarde dat haar vader dit perceel eertijds verworven heeft van Andries Henricxz. "Ick Reijnout van Wou vrou van Warmond weduwe van Roscam doe kenlic allen luijden dat voer mij gecomen is Pieter Reijersz ende begeerde dat ic hem ten eijgen geven wilde ende quijschelden huldt ende mansschap dien hij mijn vader gedaen hadde van anderhalff hondt geestlandt gelegen inden ambocht van Lisse die hi van mijn vader daer ooc die ziele off ontfarmen wil ende van mij te leen te houden ende den wiellen eer Andries Henricxz mijn vader opgedragen hadde" (Bron: Erfgoed Leiden en Omstreken, Rechterlijk Archief Lisse, Inv. Nr. 125. F. niet genummerd).

In 1509 wordt Willem Willemsz vermeld in het huurboek van de abdij Leeuwenhorst als pachter van omtrent acht hond land in Sassenheim en Leeuwenhorst.

“Sassenem Willem Willemsz scout tot Zassenem verhuijert de helft van omtrent acht honden brouclants dair die wederhelft off toebehoert die kerck tot Zassenem ende die papelijcke proven aldair te samen ende hij sel de cloester van hoer deel alle iaren den tijt van dese huijer geduerende te huijer gheven twee ponden hollants vrij ghelts ingaende anno vijfthienhondert ende veerthien (1514) duerende thien jair lang

Op alle voirwaerden voir in dit bouck ende voirt een deels hier ghescreven de voirscreven ons cloisters deel vant voirscreven lant Willem Willemsz scout voirscreven wederomme ghehuijert ende hij sel ons cloister alle jairen staende dese huijer dair off / guede ghevalueerde ghelde tot voerscoten ende valckenburgher marckte te huijer gheven twee ponden hollants vrij ghelts van als zuiver ende al vrij datter op boven sal te comen te innen bij ghebreck der betalingh bij heerlicke ende vale executie vande hove van hollandt ghelijcke ... Dese huijer sal ingaen anno vijfthienhondert ende dertich ende sel dueren neghen jairen lang”

Bron: Nationaal Archief, Abdij Leeuwenhorst, toegang 3.18.17.01, Inv. Nr. 7, huurboek 1509

Op 17-03-1514 passeert voor Willem Willemsz, schout van Sassenheim, een transportbrief inzake 3 1/2 morgen land genaamd de Calffcamp gelegen in Lisserbroeck, alsmede op 23-05-1514 voor dezelfde Willem Willemsz. met Huygh van Houten voor 600 karolus gulden (Bron: Erfgoed Leiden en Omstreken, Rechterlijk Archief Lisse, Inv. Nr. 4, f. 2, dd. 15-04-1608).

Bij costumen LI (51) “Schaardinge van wey-landen, plouch-landen, ende may-landen” wordt op 23-10-1515 de Turbe beleid “ter Vierschare sittende” voor de baljuw en welgeboren mannen van Rijnland, waaronder **Willem Willemsz, Schout van Zassenhem** (Bron: Costumen van Rijnland, Mr. Simon van Leeuwen, 1667, blz. 207 t/m 209; Bewijsstukken behorende bij het Kort begrip van het oud-vaderlandsch burgerlijk recht, - Tweede deel, 1924-1926, blz. 417, Google Books; ook vermeld in “Opstellen aangeboden aan prof. mr. H. van der Linden bij zijn afscheid als hoogleraar in de Nederlandse rechtsgeschiedenis aan de Vrije Universiteit”, uitgeverij Verloren, Hilversum, 1987, artikel “Costumen betreffende land liggende gemener voor” van J.L. van der Gouw, blz. 280 en 284, Google Books).

NB. Een **turbe** is een gerechtelijk onderzoek door **een groep van beëdigde getuigen** naar de geldigheid van **gewoonterecht** (Bron: Wikipedia).

Op 14 oktober 1517 wijst het Hof de eis af van Harrick Jansz contra Willem Willemsz, om verdere genoegdoening met 200 Philips gulden en om vergeving bidden in de kerk boven een uitspraak door arbiters. Het ging om een kwestie uit 1509 (!), toen Willem hem in de volle vierschaar van Sassenheim met een ijzer op zijn hoofd geslagen had, zodat hij ter aarde viel en zeer gewond was. De arbiters hadden gezegd dat ze het maar moesten afdrinken met vier stopen wijn, die toen door Willem waren betaald. Willem ontkent geslagen of gekwetst te hebben (Nationaal Archief, Hof van Holland, Inv. Nr. 491, No 97).

Harrick Jansz v. d. B. v. d. B. v. d. B.

In de saecke hangende vooren hove van hollant Tusschen Harrick
 Jansz impetrant van zeeckere mandement in materie van reductie
 inhoudende die clausule van relief an deen zijde ende Willem Willemsz
 schoudt van Sassem gedaechde an dandere negerende de voorscreven
 impetrant / Dat zeeckeren tijdt geleden belieft hadde de gedaechde
 sonde saecke in presencie vande gerechte van Sassem in een volle
 vierschare den impetrant mit een yseren up zijn hooft te slaen
 Dat hij ter aerde viel ende zeer gewont was / Ter cause van
 welke questie gersen was tusschen de selve impetrant ende de
 gedaechde ende is zoe vele gedaen geweest dat die voorscreven
 questie gesubmitteert worde an zeeckere arbyters die bij hare
 ondeuchdelicke senter arbitrale den impetrant geen reparacie
 togesijt en hebben mar alleenlick verclaert dat de gedaechde
 betalen soude een gelach van drie of vier stoop wijns waerom
 mee de voorscreven gedaechde vuit crachte vande voorscreven
 mandement gedaechdt is geweest / Concluderende de voorscreven
 impetrant omme gereleveert te wesen vander submissie ende
 emologacie vande voorscreven senten arbitrale emde voort int
 cas van reductie ende dat bij nijeuwe senten de voorscreven
 gedaechde gecondempneert soude wesen die impetrant te beteren
 etc

“Inde saecke hangende vooren hove van hollant Tusschen **Harrick Jansz** impetrant van zeeckere mandement in materie van reductie inhoudende die clausule van relief an deen zijde ende **Willem Willemsz schoudt van Sassem** gedaechde an dandere negerende de voorscreven impetrant / Dat zeeckeren tijdt geleden belieft hadde de gedaechde sonde saecke in presencie vande gerechte van Sassem in een volle vierschare den impetrant mit een yseren up zijn hooft te slaen Dat hij ter aerde viel ende zeer gewont was / Ter cause van welke questie gersen was tusschen de selve impetrant ende de gedaechde ende is zoe vele gedaen geweest dat die voorscreven questie gesubmitteert worde an zeeckere arbyters die bij hare ondeuchdelicke senter arbitrale den impetrant geen reparacie togesijt en hebben mar alleenlick verclaert dat de gedaechde betalen soude een gelach van drie of vier stoop wijns waerom mee de voorscreven gedaechde vuit crachte vande voorscreven mandement gedaechdt is geweest / Concluderende de voorscreven impetrant omme gereleveert te wesen vander submissie ende emologacie vande voorscreven senten arbitrale emde voort int cas van reductie ende dat bij nijeuwe senten de voorscreven gedaechde gecondempneert soude wesen die impetrant te beteren etc”

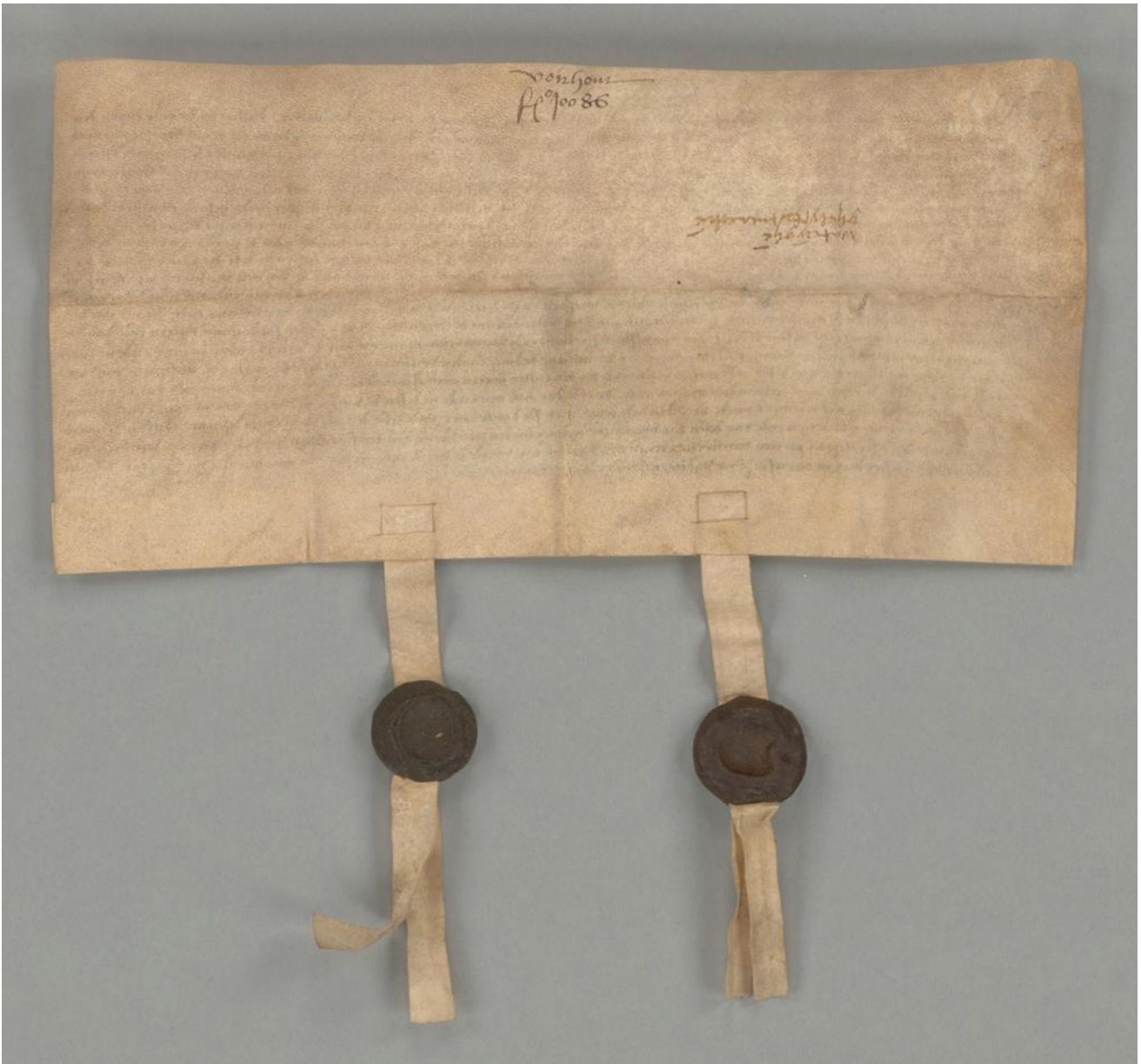

by ghe onderhandeliche senten arbitrale Den impetram ghe
Kipaxarue toegeseyt en hebben max alleenlyck deorlatot. Dat de
gedaerghde betale soude een gelars van dert of vier strop byns
de aerome. De voors gedaerghde dunt raerghde band voors
manst gedaerghde zo gebleeft. Concluderen de voors impetra
ome geclenctot te veyen. vander submissie. Imologarue band
voors senten arbitrale. En voort mit rad van Kemptue. En
dat by mynubbe senten de voors gedaerghde grondempe de soude
veyen. Die futuorue te betalen telerk. En profytelike. Etelerk
te rommen by een sonderlyc bumen de hierke van pass. En alle
bleefft hoofft. Den impetram bidden omme beghiffenisse.
En profytelike mit betalen. Toege hondet of pje guldens.
omme by impetram gemploeyt te veyden datst hem geclenctot
soude maerhen enst. van rosten. Teynd beclenctot enst
de voors gedaerghde heeft doen seggen. Dat die submissie
myt gestant en blas. dunt saerke byden impetram geclenctot
max ter rause van zierke. Kempter haet ende mit die
impetram totten gedaerghde. Gimmelike dragende blas
En hebben die arbiters by ghe dunt spracke gedaen ontveu
den p. Dat van Kempte op ghe nigen. deorlatot dat die voors
p. tyn goede kring veyen souden. En meltrauderen een drompkin
bringen. En soude die gedaerghde gemy vier strop byns. In
gelars. Die by betale heeft ghedaet. En beclenctot dunt spracke
by gedaerghde mit bepleuet blas. Dat die impetram
Concluderen die gedaerghde den impetram voors geslagen
of geguette te hebben. Concluderen by ghe dat beclenctot
soude veyen. myt onfaukelike. Dimpetram. te rommen. In
Kemptue of omme geclenctot te veyen. vander voors imologarue
En of by onfaukelike blas. Des mit tot approbarue band
voors dunt spracke maerhen enst. van rosten. veyen klynd
by impetram gemploeyt te gebleeft. En byden gedaerghde. dat op

Op 31-08-1518 treden Jan de Bastaert, schout van Noordwijk, en Willem Willemsz, schout van Sassenheim, als dadingslieden op in een akte van de abdij Leeuwenhorst. Van beiden hangt er een zegel aan, de linker die van Jan (met een schuinstaak over de leeuw) en de rechter van Willem Willemsz.

Op den twaelften daeg in augusto anno vyffhondert ende achtene te bywesen van heer Willem van alhier Doffor ter lee ende dander drie heeren aldair als meesteren dorch acibert ende Jacop van mynre eerwaudiger vrouwe ende Duenet wegen vander lee ter reene tan vander bouc hortt ysbrand dingo willem tansz, roo ende tan mees van wegen der gemee buere ende meclande van vorthout vanden selfde gemee bueren ende meclanden by hierthige gode in desen gedeputeert ende volmacht wesen teer ander syde hebben van van de haster van norrich scout tot wort vortch ende willem willemsz scout van sassene als vruntheliche dadmeclanden achtervolgende tguetdunchen wil ende behenen van myn horre den dychgraue ende hoegt hymraden van rymlande ende bysonder want by hont ende monde de vortseuen pertien hort hinder gestille dwist ende differet emachen der banwerthen beroerende clarp ende al ghebeel aen ons beyden ende in segghen van ons gebleuen sijn vdrachteliche de vortseue pertien mit lang dant op gehort wofende geset wotgesproken ende verclart seggen wotsprecken ende verclaren mit desen dat de vort myn eerwaudige vrouwe ende Duenet ingescrijfte die vort van vorthout doen hebben sullen die landen in vorthout by hem linden vercoft die landen aldair by vort gelt verhuert ende aldair dander landen die sijn achtervolgende dat morgenborch seluer bruthende ofte niet by vort gelt verhuert aen hem selue behouden Dorec hebben van vruntheliche dadmeclanden vort geset wotgesproken ende verclart seggen wotsprecken ende oich mit desen verclart dat die scout die bueren ende meclanden van vorthout van nu vort aen ewich duerende de vort myn eerwaudige vrouwe ende Duenet nae die grote van hort landen die sijn achtervolgende tmorgenborch aen hem behouden om te vorten doen hebben sullen sde de gemee bueren ende dander meclanden van vorthout elop in sijn be driste hebben hoefstich stoelmege ende banwerthen in meer in min in groot in clem in guet ende in quaet morgen morgens gelych ende andere niet hebben vort van vruntheliche dadmeclanden vortseuen geset ende seggen dat de vortseuen van vort ende van dunchen de vort myn eerwaudige vrouwe ende Duenet dat oich mit ende in desen de vortseue pertien van nu vort ewich duren wesen ende bymen sullen wel veremest gude vrunten ende nae bueren sde dat behoert Ende alsoe de vort pertien van nu vort ewich duren sde al eathere volgen beloefden ende van desen ons vruntheliche dadmeclanden vortseue danchen sde hebben van dadmeclanden vortseue ter vort onreonden deser elop der pertien vortseuen eenen brief gelych van vort te vort in houdende mit onse zegelen wotseuende bezeget gheueert op den lesfen daeg in augusto anno vyffhondert ende achtene

(Bron: Nationaal Archief, toegang 3.18.17.02, regestenlijst abdij Leeuwenhorst, Inv. Nr. 808; foto's 1 en 2 Nationaal Archief, foto 3 Frans Angevaere)

“Opten twalefsten dach in augusto anno vijftienhondert ende achthiene te bijwesen van heer willem van calker tessoir ter lee ende dander drie heeren aldair als meesteren dirck aelbert ende jacop van mijnre eerwaardiger vrouwen ende trients wegen vander lee ter eenre jan vander bouchorst ijsbrant dircxz willem jansz roo ende jan meesz van wegen der gemeene bueren ende ingelandten van voirhout vanden selfde gemeene bueren ende ingelanden bij kerkgebodt in desen gedeputeert ende gevolmachticht wesende ter ander sijden hebben van jan de bastert van noirtich scout van noirtwijck ende willem willemsz scout van zassenem als vruntlicke dadincxluijden achtervolgende tgnctduncken wil ende bekenen van mijn heere den dijckgrave ende hoege hijmraden van rijnlandt ende bijsonder want bij hant ende monde de voirscreven pertien hoir lujder gefalle twist ende difference tmaicken der banwercken beroerende clacx ende al geheel aen ons beijden ende in segghen van ons gebleven sijn eendrachtlicke de voirscrevenen pertien int lang dair op gehoirt wesende geseit wtgesproken ende verclairt seggen wtspreken ende verclaren mits desen dat de voirnoemte mijn eerwaardighe vrouwe ende triente ingeschrifte die voirscreven van voirhout doen hebben sullen die landen in voirhout bij hem luiden vercoft die landen aldair bij vrij gelt verhuert ende aldair dander landen die sij achtervolgende dat morgenbouck selver bruijkende ofte niet bij vrij gelt verhuijert aen hem selve behouden voirt hebben wij vruntlicke dadincxluijden voirscreven geseit wtgesproken ende verclairt seggen wtspreken ende oick mits desen verclaren dat die scout die bueren ende ingelanden van voirhout van nu voirtaen ewich duerende de voirnoemte mijn eerwaardige vrouwe ende triente nae die grote van hair landen die sij achtervolgende tmorgenboick aen hem behouden om te vrijen doen hebben sullen soe de gemeene bueren ende dander ingelanden van voirhout elcx in sijn bedrifte hebben hoefslach stoelinghe ende banwercken in min in meer in groot in cleijn in guet ende quaet morgen morgens gelijk ende anders niet hebben voirt wij vruntlicke dadincxluijden voirscreven geseit ende seggen dat de voirscreven van voirhout die wijn int tracteren van desen gedroncken gelden wt den eersten hoeren ommeslach betaelen sullen ende dander costen van eten ende van drincken de voirnoemte mijn eerwaardige vrouwe ende triente dat oick mits ende in desen de voirscreven pertien van nu voirt ewich duerende wesen ende blijven sullen wel verenicht guede vrunden ende nae bueren soe dat behoirt ende alsoe de voirscreven pertien in desen accordeerden Tsenteerden tselfde al tachtervolgen beloefden ende van desen ons vruntlicke dadincxluijden voirscreven dancten soe hebben wij dadincxluijden voirscreven ter ewiger oirconden deser elcx der pertien eenen brief gelijk van woirde te woirde inhoudende mit onse zegelen wthangende bezegelt gebuert opten lesten dach in augusto anno vijftienhondert ende achthiene (31-08-1518)”.

In 1518 verkopen **Willem Willemsz schout van Sassenheim, Gerijt Alewijnsz ende Gerijt Jacobsz** en andere erfgenamen van Roelof Jansz een huis in Haarlem met een “camer” en een “bachuys” (bakhuis) over het Spaarne tegenover de Langebrugge (Noord-Hollands Archief, Secretarie Archief Haarlem, toegang 1873, Inv. Nr. 565, folio 80) (zie Hoofdstuk 6 Roelof Jansz).

Op 25-05-1519 passeert voor Willem Willemsz, schout van Sassenheim, een transportbrief inzake 6 morgen land gelegen in de Gaelhorn in Sassenheim (Bron: Erfgoed Leiden en Omstreken, Rechterlijk Archief Sassenheim, Inv. Nr. 1, f. 26, dd. 25-05-1613).

Op 09-12-1522 verkoopt Heijnrick Willemsz de Jonghe aan Willem Willemsz, schout van Sassenheim, drie morgen land in Lisse:

“Ick Gielis Mathijsz scout inde ambocht van Lisse doe kond alle luiden dat voer quam Heijnrick Willemsz die Jonghe bekend en belijd vercoft te hebben Willem Willemsz scout tot Zassenem drie morgen lants die beterscap daer of op welke drie morgen ..... Willem voerseit drie rins gulden siaers heeft ewige ende erfelicke renten die hij daer op heeft na vuytwijsinc sijne brief dat dese brieff doorsteken is. Item noch seijt Heijnrick Willemsz voerschreven vercoft te hebben Willem scout voerschreven een halff morgen landt gelegen inden selven Ambocht voerschreven ende heeft gelegen an die zuijtwestzijde dese drie morgen voerschreven ende an die noortoostzijde Heijnrick Willemsz voerschreven streckende vande Heerwech Voerenbroeck toe ende

waert saeck dat dese die morgen voerschreven belast waren boven t inhouden vande principael pachtbrief ende ooc (rest van de pagina onleesbaar).

Vervolg op volgende pagina:

.... waerheit soe heb Gielis scout voerschreven desen brief bezegelt mit mijn selfs zeghel hier onder anghewagen daer bij waren als tugen (getuigen) vuyt den selven ambocht van Lisse Baertout Warnerz ende Rijck Reijerz in jaer ons heeren dusent vijfhondert ende twe ende twintich den IX dach in Decembri hebbende een groen vuyjthangende wassen zegele aen een double steerte" (Bron: Erfgoed Leiden en Omstreken, Rechterlijk Archief, Inv. Nr. 125, f. niet genummerd).

Aan de akte van 09-12-1522 gaan twee oudere akten vooraf, de oudste van 20-11-1473 en daarna die van 29-03-1520 (Bron: Erfgoed Leiden en Omstreken, Rechterlijk Archief Lisse, Inv. Nr. 125, f. ongenummerd).

Akte van 20-11-1473

"Ick Danel van Alphen schout inden ambocht van Lisse doe condit allen luijden dat voir mij quam Doe Foeijtgenz ende geliede dat hij vercoft heeft meester Jan Florijsz doctoir in medicinen vier pont hollants comans pajment tsiaers ewige ende erflike renten te betalen alle jaer tot Voirschoten ende Valkenburger marcten te versien te verhalen ende staende op drie morgen lants die Doe Foeijtgenz voirschreven leggende heeft inden ambocht van Lisse ende hebben belegen an die zuijtwestzijde die beek an die noortoostzijde Claes Jacobsz erfnamen streckende voir vanden heerwech tot after anden Liesbroeck des zijn voirwaerden want sake dat Doe Foeijtgenz voirschreven ende zijn erfnamen dese voirschreven vier pont pajment tsairs alle jair tot Voirschoten ende Valkenburger marcten niet en betaelen soe bekende Doe Foeijtgenz voirschreven voor hem ende zijnen erven do.. alsdan die voirschreven drie morgen lants meester Jan voirnoemt ende zijnen erven eigentliken toebehueren sullen. Ende Doe Foeijtgenz voirschreven voir hem ende zijnen erven ende Jacop Jacopsz backer zassenem loveden mit gesamerder hant ende elcx voir al mit Jan Florijsz voirnoemt ende zijnen erven dese voirschreven vier pont pajment tsjaers inder manieren ende voirwaerden als voirschreven is (etc.)" (transcriptie: Jacques Duivenvoorden)

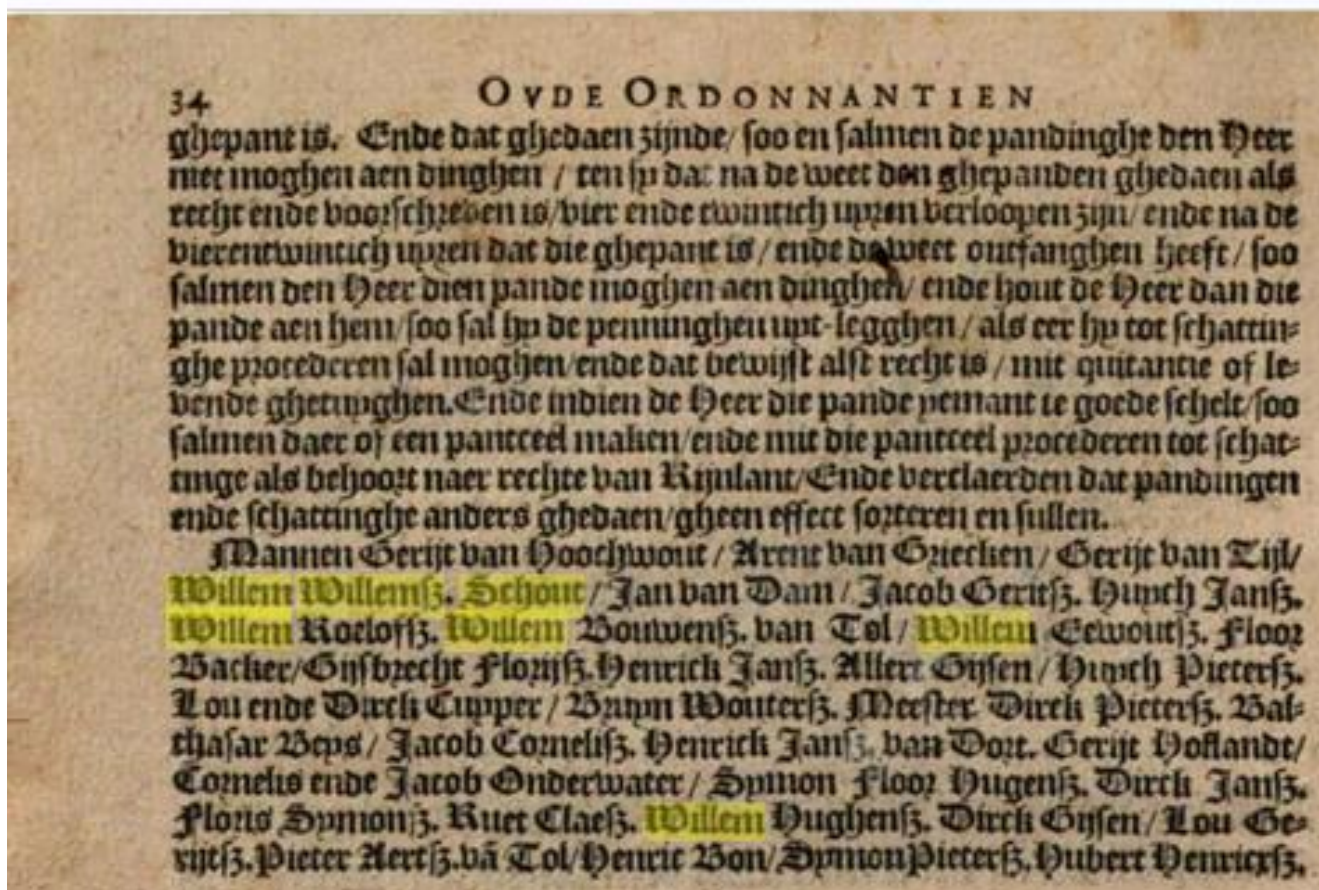
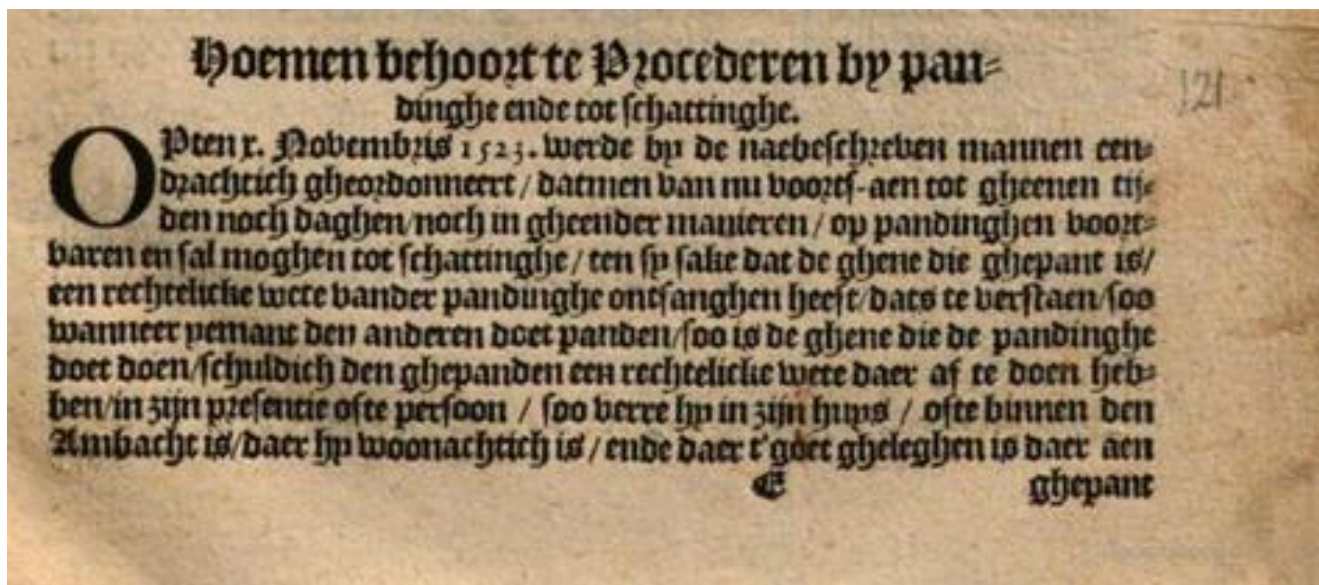
Akte van 29-03-1520

"Oirconden dat voirden gerechte quamen meester Jan van Dockom vrije doctor in beijden rechten als man ende voicht van Margriete Dircxdochter van Dordrecht sijn wijf, Jan Dircxz ende Anthonis Dircxz gebroederen elcx voir hem selven, ende voirt die voirschreven meester Jan van Dockom ende Jan Dircxz inden name ende als gemachticht van meester Cornelis Dircxz ende Adriaen Dircxz nae vuyt wijsen een open instrument wesende vander date duijsent vijfhondert negentien nae srieven des stadts van Colen (Keulen) opten achten dach van maerte die wij schepenen voirschreven dair van gesien ende gelesen hebben ende gaven over Willem Willemsz schout van Sasseem een schouten brief van Lisse dair desen brief doirsteken is mit recht ende mit vonnisse als recht is, scepenen wijsden Willem Willemsz voirschreven dair mede te winnen ende verliesen in allen schijn oft meester Jan van Dockom, Jan Dircxz ende Anthonis Dircxz voirnoemt elcx inden name .... boven selver waeren in oirconden desen brief besegelt mit onsen segelen int jaer ons heeren duijsent vijfhondert ende twintich opten negen ende twintichsten dach in maerte (29-03-1520). Opte plijque staet geteekent bij Florijs hebbende twee vuyjthangende groenen wassen zegelen mit double steerten" (transcriptie: Jacques Duivenvoorden)

Aanvulling:

In het boek "Gezondheidszorg in Leiden in de late middeleeuwen" (Rudolph Ladan, uitgeverij Verloren, 2012) wordt op blz. 131 vermeld doctor medicinae Jan Florijsz, afkomstig uit Alkmaar, ingeschreven als poorter van Leiden op 23 oktober 1470. Zijn laatste vermelding is op 05-01-1481 bij de tweede inschrijving als poorter van

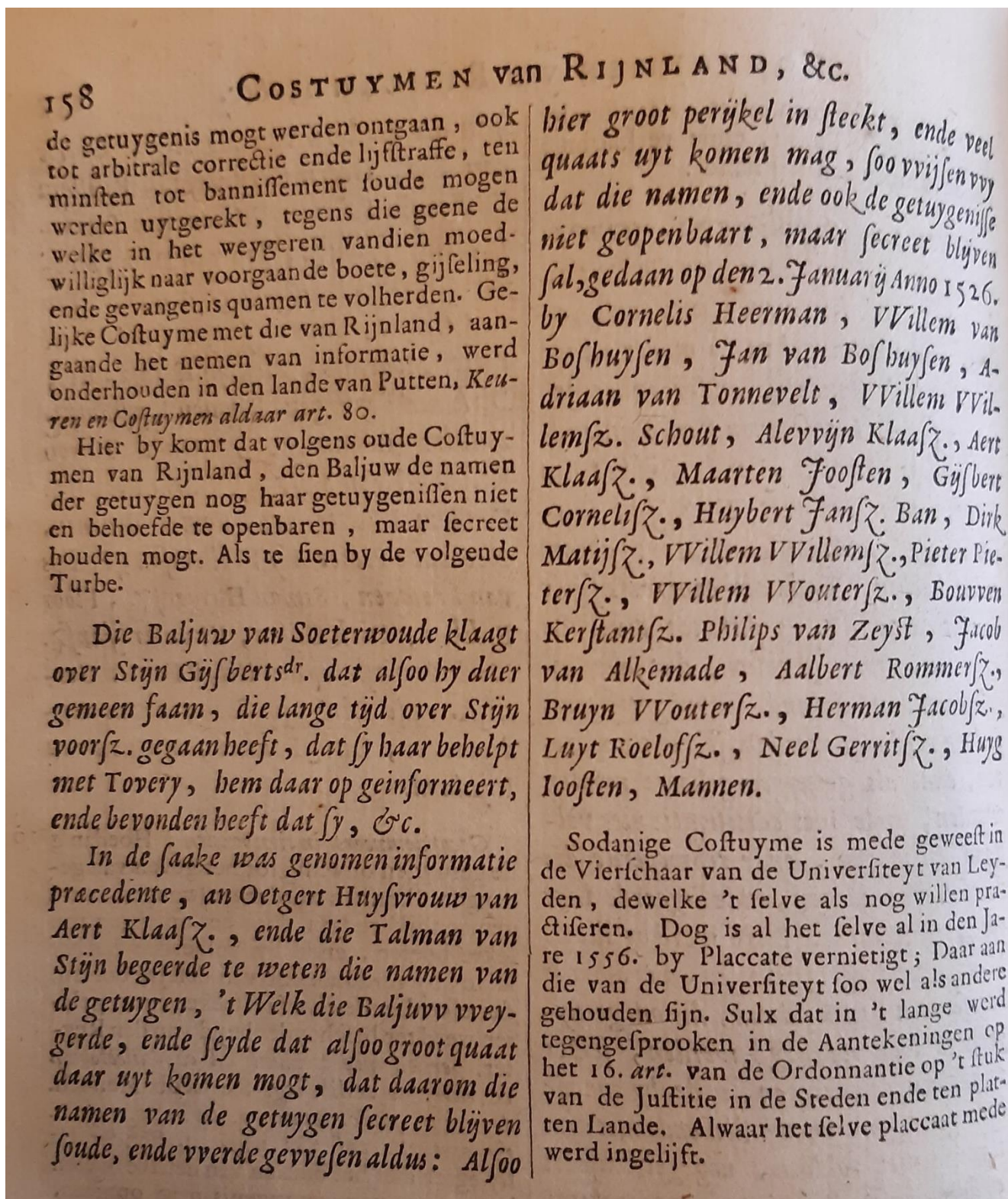
Leiden (blz. 127). Op blz. 319 wordt vermeld dat hij op 23-01-1483 in Keulen woonde, waar hij hoogleraar was (met bronvermelding). Ook wordt op blz. 319 vermeld dat in 1489/1490 het St. Catharinagasthuis een legaat ontving van mr. Jan Florijsz doctor, die in Keulen was overleden (met bronvermelding).

Inzake costumen LXVII (67) "Hoemen moste procederen by pandinge ende tot schattinge" wordt Willem Willemsz, schout, vermeld op 10-11-1523 als een van de mannen van Rijnland (Bronnen: Costumen van Rijnland, Mr. Simon van Leeuwen, 1667, blz. 251; "Nieuwe keuren vande wees-camere van Rijnlant", www.delpher.nl)

Op 10-03-1524 wordt Willem Willemsz, schout van Sassenheim, vermeld in het dingboek van het Hoogheemraadschap van Rijnland (Hoogheemraadschap Rijnland, Oud Archief Rijnland, Inv. Nr. 511, f. 31v):

“aanklacht tegen de schout van Sassenheim omdat hij zonder toestemming van hoogheemraden, die besloten hadden tot uitstel, getuigen gehoord heeft over de hoefslagplicht”.

Op 02-01-1526 wordt **Willem Willemsz. Schout** vermeld in een Turbe voor de Mannen van Rijnland inzake de vraag of de baljuw de namen van getuigen noch hun getuigenissen niet hoeft te openbaren maar geheim (secreet) houden mag aan de hand van een casus van de baljuw van Zoeterwoude. De Mannen van Rijnland stemmen in met de gevraagde geheimhouding.

Bron: "Costuymen van Rijnland, &c.", blz. 158, Mr. Simon van Leeuwen, Leiden, 1667

Op 9 juni 1529 compareerde voor het Hof van Holland Willem van Baesdorp als procureur van de schotgaarders en ambachtsbewaarders van Sassen (Sassenheim) voor hem zelve en de gemene burenen van Sassen requiranten en presenteert namens hen een rekest aan het Hof van Holland tegen Willem Willemsz die vertegenwoordigd wordt door Adriaen van Dam met het verzoek het rekest over 14 dagen te behandelen (Hof van Holland, Inv. Nr. 1841).

The image shows a handwritten document in Dutch, likely a petition or legal document, dated 1529. The text is written in a cursive script and mentions Willem Willemsz and Adriaen van Dam. The document is written on aged, yellowed paper. The text is written in a cursive script and mentions Willem Willemsz and Adriaen van Dam. The document is written on aged, yellowed paper.

Op 23 juni 1529 wordt hij in een rekest van bestuurders en burenen van Sassenheim aan het Hof van Holland beschuldigd hen al jaren onder druk te zetten teneinde vrijdom van beden en andere lasten te verkrijgen. Hij doet dat door te dreigen met inkwartiering van soldaten via zijn relaties met mr Gerrit van der Mijde, raad van de heer van Wassenaar en kapitein van de voetknechten van de Kon. Majesteit in de Nederlanden (Hof van Holland, Inv. Nr. 1841)

In deze zaak zijn (aanvankelijk tegen Willem Willemsz en Floris Willemsz) al op 7 juli en 13 oktober 1528 dingtalen gehouden, waarbij de schout geassisteerd wordt door de procureur van de heer en vrouwe van Wassenaar als gevoegden (Hof van Holland, Inv. Nr. 1837 en 1838).

Op 25-04-1529 bezegelt Willem Willemsz, schout tot Sassem, de verkoop door Willem Jacobsz, buurman tot Sassem, aan het convent van de Bernardieten tot Warmond een eeuwige erfelijke losrente van 6 pond 23 groot jaarlijks verzekerd op 7 hond broekland in het ambacht van Sassem.

“Ic **Willem Willemsz zoon schout tot Sassem** doe condit allen luijden dat voor mij ende voorde tuijgen hier onder gescreven quam **Willem Jacobs zoon** buerman tot Sassem ende bekende ende verlijde vercoft te hebben den prior ende gemeen convent der Bernardijten tot Warmonde ses pont hollants ende drie ende twintichstalff groot des siaers, dertich comans groot voort pont gereeckent ewige erffelicke losrenten. Te versien ende te verhaelen an ende op zeven hond broecklants gelegen inden ambocht van Sassem voorscreven. Ende heeft belegen an die noortzijde Willem Jacobs zoon selver mut zijn hofstede, an de noortoostzijde Jan Gijsbrechts zoon ende an die zuijtwestzijde ende an die zuijtoostzijde mijn vrou die abdisse vanden Lee. Ende ic Willem voorsz. belove dit voorscreven lant al vrij ende onbecommert te warden, jaer ende dach gelijcken gemeen buerlant. Ende dese voorscr. renten sullen jaerlijcx verschijnen inden twalef nachten te Kersmisse. Ende ic Willem voorscreven bekenne mij van desen coop wel voldaan ende betaelt te wesen, den lesten penninc mitten eersten. Item voort zoo sijnt voorwaerden als dat Willem Jacobs zoon voorscreven of zijnen naecomelingen dese voorscreven renten sellen moghen oflossen mit die somme van twee hondert pont

hollants voorscreven tot haeren wille, tzij int geheel off int deel behoudelic datse niet min lossen en sullen int hooftgelt dan vijf ende twintich rins gulden ende alsdan als hij of zijn erven losten soe salmen de renten corten nae avehant vande volle somme ende als Willem Jacobsz. voorsz. of zijne naecomelingen te vollen betaelt sullen hebben. So salmen haer die principaele brief weder om overleveren. Alle dinc sonder arch ende list. In kennisse der waerheijt zo heb ic Willem Willemsz. schout voorscreven dese brief in tegenwoordicheijt van Pieter Pietersz. backer ende Dirc Arijsz. buijrluijden inden selven ambocht als tugen daer toe geroepen, bezegelt. Int jaer ons heeren duijsent vijfhondert negen ende twintich opten vijf ende twintichsten dach april. Ende was bezegelt mit een groen zegelken uijthangende aen double doersteecken franchijnen staert”.

(Bron: Erfgoed Leiden en Omstreken, Kloosterarchieven, toegang 0503, Cartularium, Inv. Nr. 1469, register van de brieven samengesteld door J. van Hout, Nr. 452 folio 222v. d.d. 25-04-1529; bewerking Anthonius van der Tuijn te Rhoo; www.onsvoorgeslacht.nl).

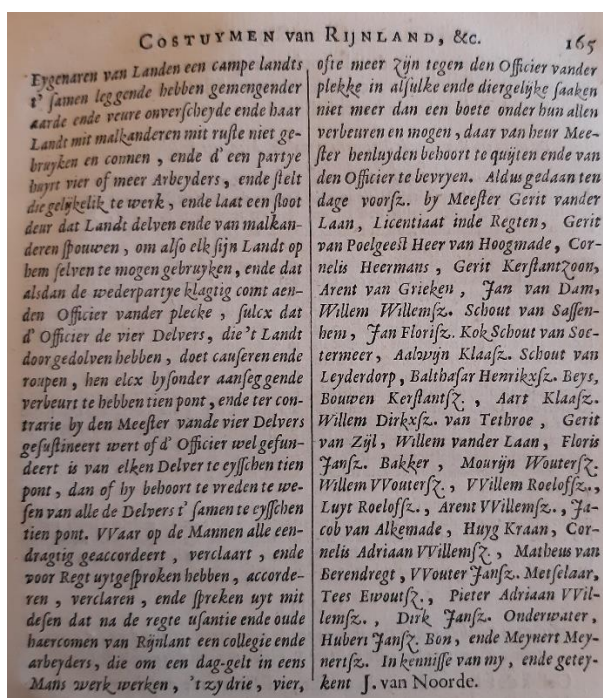
Op 20-04-1531 verkoopt **Jan Claes Aelwijnsz** poorter van Leiden aan **Willem Willemsz nu schout van Sassenheim** drie brieven, de ene verleden voor de schout van Voorhout en de andere te Leiden, inzake de Loostercamp in Lisse (Bron: Erfgoed Leiden en Omstreken, Rechterlijk Archief Lisse, Inv. Nr. 4, f. 214v, dd. 29-05-1617). Dit transport van 20-04-1531 verwijst naar eerdere akten op 09-12-1522, 29-03-1520 en 20-11-1473 inzake het transport van 3 ½ morgen land in Lisse in twee partijen, een van 3 morgen en een naastliggend perceel van ½ morgen.

Willem Willemsz, schout van Sassenheim, wordt vermeld als belending van 5 hond land in de Liesbrouck in Lisse, een leen van de hofstad Dever in Lisse (Bron: Nationaal Archief, Heerlijkheid Dever, toegang 3.19.77, Inv. Nr. 1, Leenregister van het huis Dever te Lisse gemerkt A, 1375 -1580, blz. 3, leen 8; repertorium op de lenen van de hofstad Lisse, later Dever; bewerking C. Hoek; www.onsvoorgeslacht.nl).

"1537: Willem Willemsz, schout van Sassenem, 1547: de erfgenamen van Willem Willemsz d'Oude".

Je kan hieruit afleiden dat schout Willem Willemsz vóór of in 1547 is overleden en dat hij de bijnaam d'Oude had. Er zal ook een Willem Willemsz de Jonge geweest (zijn zoon?) moeten zijn.

Op 29-11-1530 wordt **Willem Willemsz, schout van Sassenhem**, vermeld als comparant in een verklaring van "mannen en oude coustumiers van Rijnlant" voor de vierschaar van het Hoogheemraadschap van Rijnland (Bron: "Costumen van Rijnland", Mr. Simon van Leeuwen, 1667, blz. 165).

COSTUMEN, KEUREN,
E N D E
ORDONNANTIEN,
V A N H E T
BALJUSCHAP ende LANDE
van RIJNLAND.

Daar inne begrepen de algemene COSTUMEN
ende Regtsgebruyken, soo in de manier van Pro-
cederen, als andere gemeene Regtsfaken, binnen
de Steden ende ten platten Lande V A N
HOLLAND gebruykelijk.

*Verder gepast ende bevestigt met allen Regten, Regtsgeleerden, Placcaten,
Ordonnantien, Handvesten, Keuren, Gewoonten, ende
Gewijsden daar toe behorende.*

Beschreven door

Mr. SIMON VAN LEEUWEN, R.G.

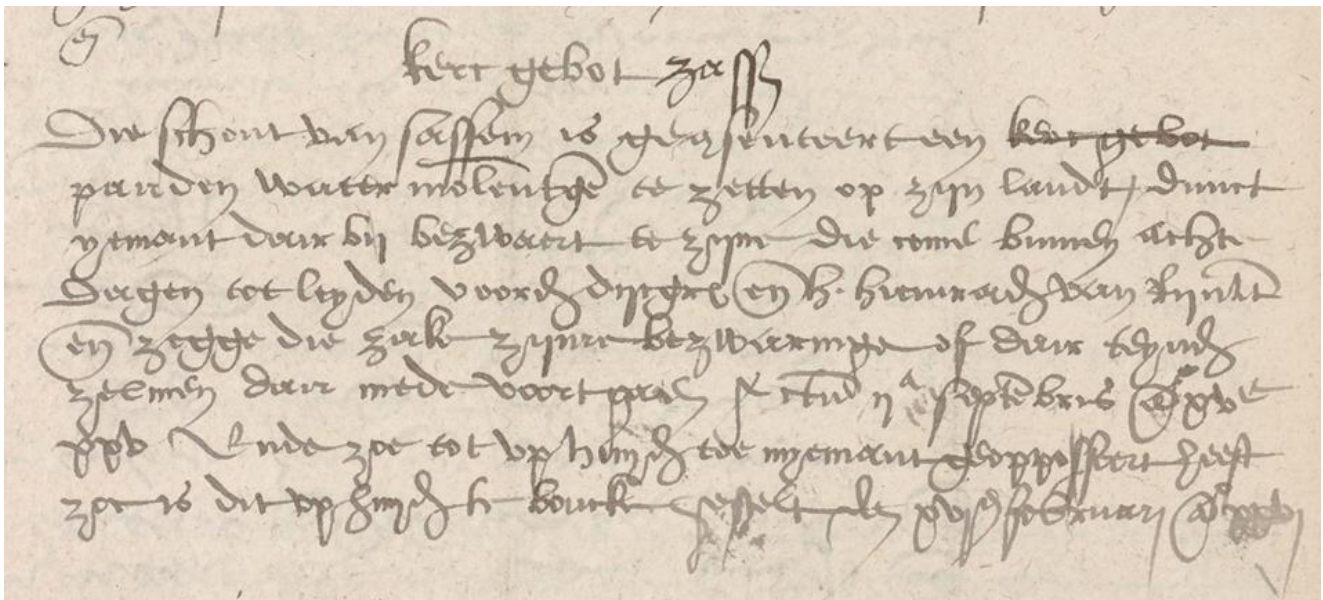

Tot { LEYDEN.
ROTTERDAM. } By de HACKENS, A° 1667.
Met Privilegie voor 15. jaaren.

“Costumen van Rijnland”, 1667, Mr. Simon van Leeuwen, blz. 165 “Willem Willemsz. Schout van Sassenhem” (midden in rechter kolom)

Op 13-03-1526 wordt **Willem Willemsz, Schout van Sassenhem**, vermeld in de “Costumen van Rijnland” als een van de Welgeboren Mannen van Rijnland bij costumen XXIX (29) “De Naastinge te doen voor hem selven onder eede, ende sulx sonder bedrog ofte collusie” (blz. 183 en 184).

Op 16-02-1526 krijgt de schout van Sasseem (**Willem Willemsz**) consent (toestemming) van de dijkgraaf en de hoogheemraden van Rijnland om een paardenwatermolen te zetten op zijn land, nadat gebleken is – na de formele indiening op 02-09-1525 - dat er geen bewaren zijn ingediend (Bron: Hoogheemraadschap van Rijnland, Oud Archief Rijnland, Inv. Nr. 215, f. XV verso).

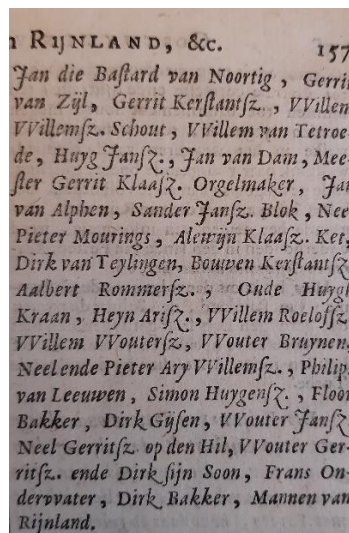
“Kercgebot Zassem Die schout van Sassenem is geconsenteert een pairden watermolentge te zetten op zijn landt / dunct ijemant dair bij bezwaert te zijn die come binnen acht dagen tot Leijden voorde dijkgrave ende hoge heemraden van Rijnlant ende zegge die zake zijne bezwaringe of dair tegen zelmen dair mede voortgaen II septembris anno XVc XXV (02-09-1525) ende zoe tot huijden toe nijemant geopposeert heeft zoe is dit op huijden te bouck gestelt den XVlen februarij anno XXVI (16-02-1526).

Op 07-11-1527 wordt Willem Willemsz vermeld als schout van Sassenheim. In deze charter blijkt hij een neef “wyllem scout onse neef” te zijn van Marijtgen Gerritsdr en haar broeder Jan Gerritsz. Hun vader is Gerrit Alewijnsz. Wellicht is Willem Willemsz een zoon van een zuster van Gerrit Alewijnsz: N. Alewijnsdr.

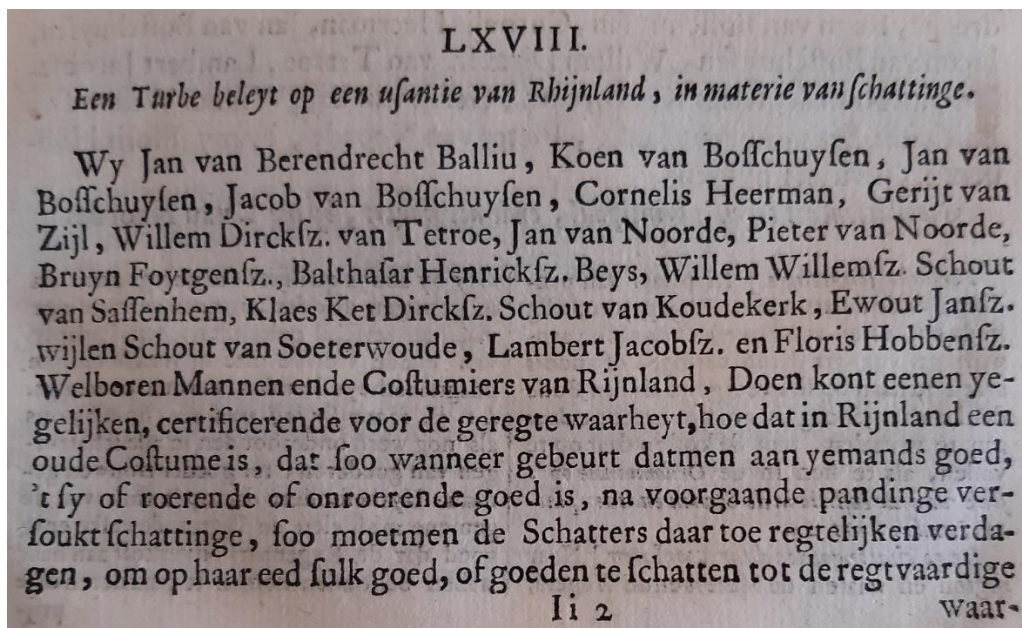
Charter 546. “Marijtgen Gerytsdochter en Jan Gerytsz. erkennen op 07-11-1527 voor de schout van Zassenem verkocht te hebben aan de deputaten en memoriemeesters (enz.) een rente van 2 pond van 30 comans groot, verzekerd op 7 hond land aan de Bruuckwech in Zassenem. 1527 november 7. Met zegel van de **schout Wyllem Wyllemz**”. Zij verklaren in dit charter dat Willem Willemsz hun neef is.

(Bron: Erfgoed Leiden en Omstreken, Archief kerken in Leiden, Inv.nr. 132, Eigendomsbewijs van een rente van 2 pond, verzekerd op 7 hond land in Sassenheim, dd. 07-11-1527; transcriptie bij hoofdstuk Bronnen).

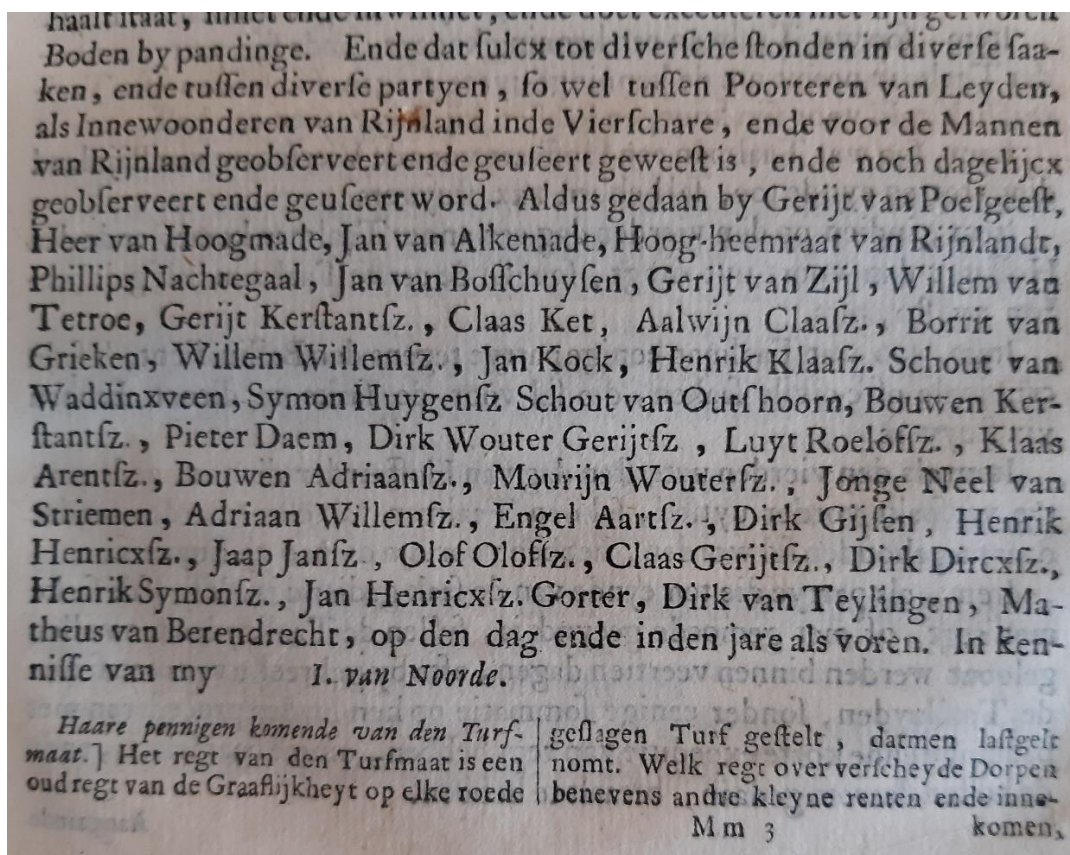
Willem Willemsz, schout, wordt in de “Costumen van Rijnland” vermeld als Welgeborene van Rijnland “Collegiater vergadert, ter Vierschare sittende” bij costumen LXXVIII (78) “Van een hoog of laag Wedde op te steeken” (blz. 260 / 261), dd. 04-10-1530.

Op 22-08-1531 wordt Willem Willemsz, schout, vermeld in de "Costumen van Rijnland" als een van de "Mannen van Rijnland" in de vierschaar van Rijnland inzake een Turbe of een getuige die door de baljuw geroepen is te getuigen zelf in persoon verschijnen moet (blz. 157).

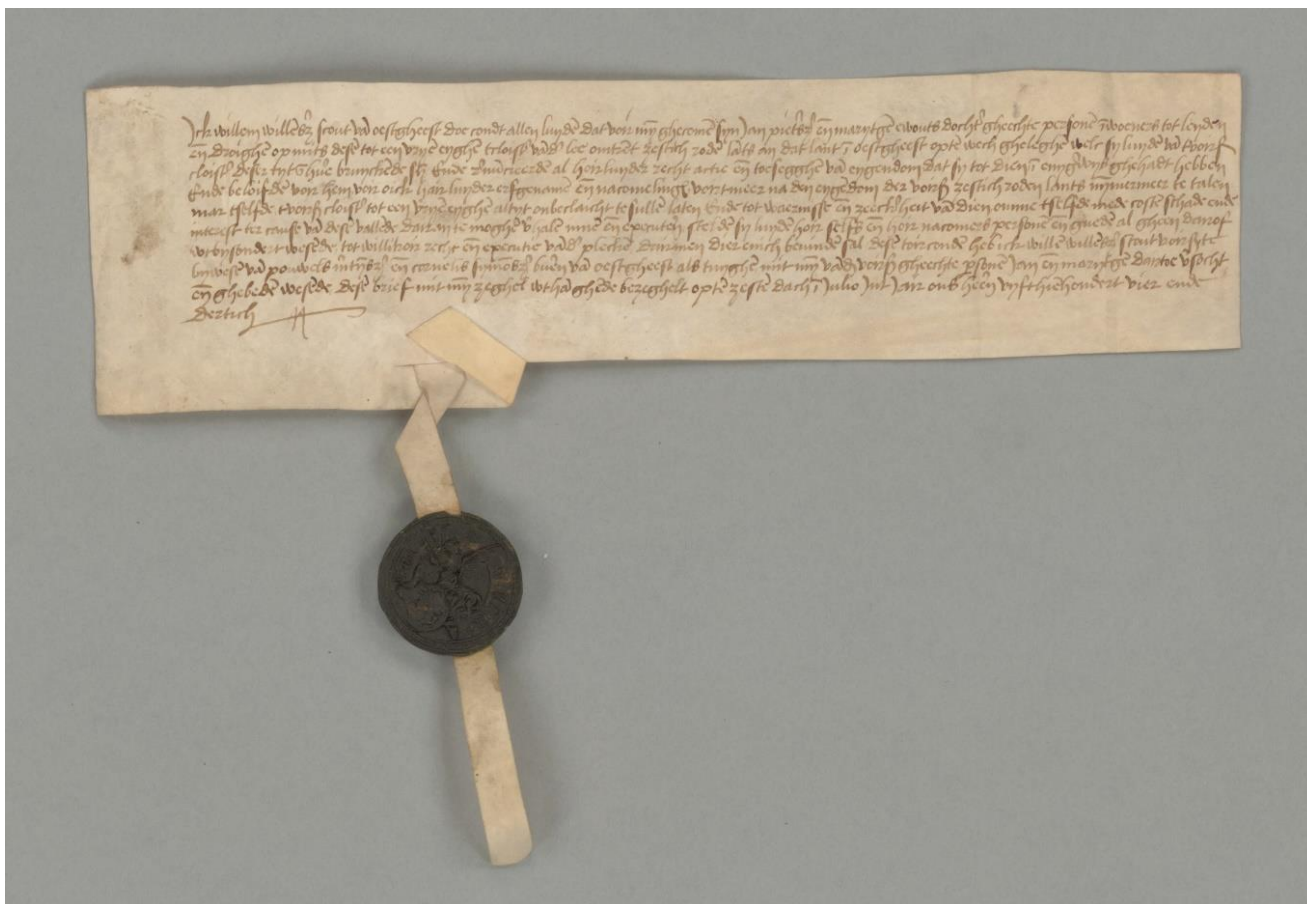

Vervolgens op 27-01-1532 wordt Willem Willemsz, "Schout van Sassenhem", in de "Costumen van Rijnland" vermeld als een van de "Welgeboren Mannen en Costumiers van Rijnland" bij costumen LXVIII (68) "Een Turbe beleyt op een usantie van Rhijnland, in materie van schattinge" (blz. 251 / 252)

Tenslotte op 17-02-1533 op blz. 276 / 277 bij costumen LXXXIV (84) "Hoe ende in wat manieren de Balliuwen eertijds haar penningen vande turfmaat by quade betalinge deden innen ende executeren. Item, van boeten by Poorteren van Leyden verbeurt" wordt Willem Willemsz vermeld naast de andere "Mannen van Rijnland" "collegialiter vergadert ter Vierschare sittende" met de baljuw van Rijnland Jan van Berendrecht.

Op 06-07-1534 verschijnt Willem Willemsz als schout van Oegstgeest in een regest van de abdij van Leeuwenhorst: "Ick **Willem Willemsz scout van Oestgheest** doe condt allen luijden dat voir mij ghecomen sijn Jan pietersz ende marijtge ewoutsdochter gheechte personen inwoeners tot Leijden ende droighen op mitsdesen tot een vrijen eijghen tcloister vander lee omtrent zestich roeden lants an dat lant t oestgheest opten wech ghelegghen welc sijluijden van tvoirschreven cloister deser tijt bruijckeden etc. Dese oirconde heb ik willem willemsz scout voirschreven bijwese van pouwels matijsz ende cornelis sijmonsz buren van oestgheest als tuijghen mit mijn vande voirschreven gheechte personen Jan ende marijtge dairtoe versocht ende ghebeden werden. Dese brief mit mijn zeghel wthangende bezeghelt opten zesden dach in julio int jair onsen heeren vijftihenhindert vier ende dertich" (Bron: Nationaal Archief, Abdij Leeuwenhorst, Regesten, toegang 3.18.17.02, Inv. Nr. 862, Regest, dd. 06-07-1534; transcriptie Jacques Duivenvoorden; afbeeldingen hieronder).

Zegel van Willem Willemsz, schout van Oegstgeest, dd. 06-07-1534 (Regest Abdij Leeuwenhorst; foto's Frans Angevaere, Noordwijk)

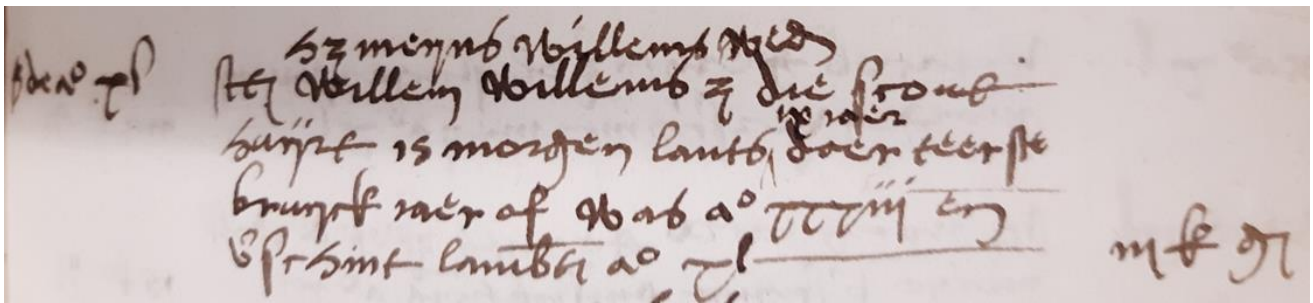
In het oudste kohier van de 10e penning van Sassenheim uit 1544 (Nationaal Archief, Staten van Holland voor 1572, toegangsnummer 3.01.03, Inv. Nr. 360) staat vermeld:

"Meijnsge Willem Willemsz weduwe bruijct huijs barch ende schuijer miet dertich morghen landts om LXXXV gulden V schellingen comt voordien Xen penninck VIII pond X schellingen"

"Willem Willemsz bruijct huijs barch ende schuijer mit XIX morghen landts huijer ende eighen om XLIII gulden comt voordien Xen penninck IIII gulden XVI schellingen"

Meijnsge is de weduwe van de vóór 1544 overleden schout van Sassenheim Willem Willemsz.

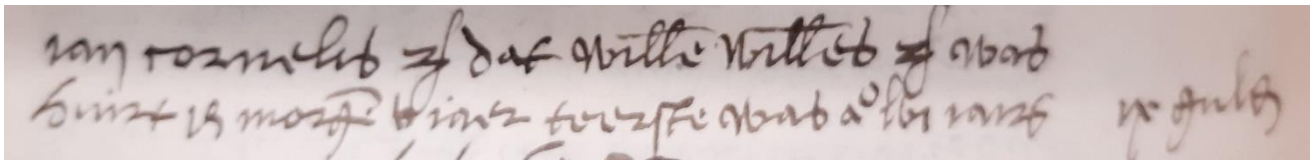
Uitsluitel hierover hebben we gevonden in de rekening van de deputaten van de Sint Pieterskerk in Leiden uit 1540:

Bron: Erfgoed Leiden en Omstreken, Archief Kerken van Leiden, toegang 0502, Maenbouck van allen incommenden renten der Memoriheeren in Sinte Pieterskerk binnen Leyden, ghedaen bij onsen rentmeester Mr. Gherit Willemz., 1535-1557, Inv. Nr. 14, rekening 1540

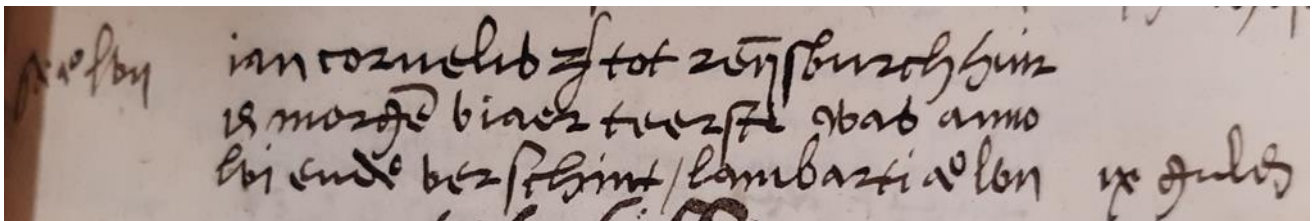
“Item **Willem Willemsz die scout** (erboven staat: “**Hermeijns Willems weduwe**”) huijrt 1 ½ morgen lants IX iaer doer teerste bruijck iaer of was anno XXXIII (1533) en verschijnt Lamberti (17 september) anno XL (1540) III pond”

Vanaf 1556 wordt deze pacht opgevolgd door Jan Cornelisz uit Rijnsburg, de echtgenoot van een dochter van Willem Willemsz (van Heemskerck):

“Jan Cornelisz dat Willem Willemsz was huiert 1 ½ morgen 6 iaer teerste was anno LVI (1556) iaers IX gulden

Bron: Erfgoed Leiden en Omstreken, Archief Kerken van Leiden, toegang 0502, “Maenbouck van allen incommenden renten der Memoriheeren in Sinte Pieterskerk binnen Leyden, ghedaen bij onsen rentmeester Mr. Gherit Willemz., 1535-1557”, Inv. Nr. 14, rekening 1556

“Jan Cornelisz tot Rijnsburch huiert 1 ½ morgen 6 iaer teerste was anno LVI ende verschijnt Lamberti anno LVII (1557) IX gulden”

Bron: Erfgoed Leiden en Omstreken, Archief Kerken van Leiden, toegang 0502, “Maenbouck van allen incommenden renten der Memoriheeren in Sinte Pieterskerk binnen Leyden, ghedaen bij onsen rentmeester Mr. Gherit Willemz., 1535-1557”, Inv. Nr. 14, rekening 1557

Bron: Erfgoed Leiden en Omstreken, Archief Kerken van Leiden, toegang 0502, Inv. Nr. 18, dd. 1510

Dat Floris Willemsz en Isaack Willemsz broers zijn blijkt ook duidelijk bij een verkoop op 30-12-1598 in Lisse van “Willem Isaacksz van Heemskerck aan Jacob Florisz van Heemskerck zijn neef”.

VA Floris Willemsz (van Heemskerck)

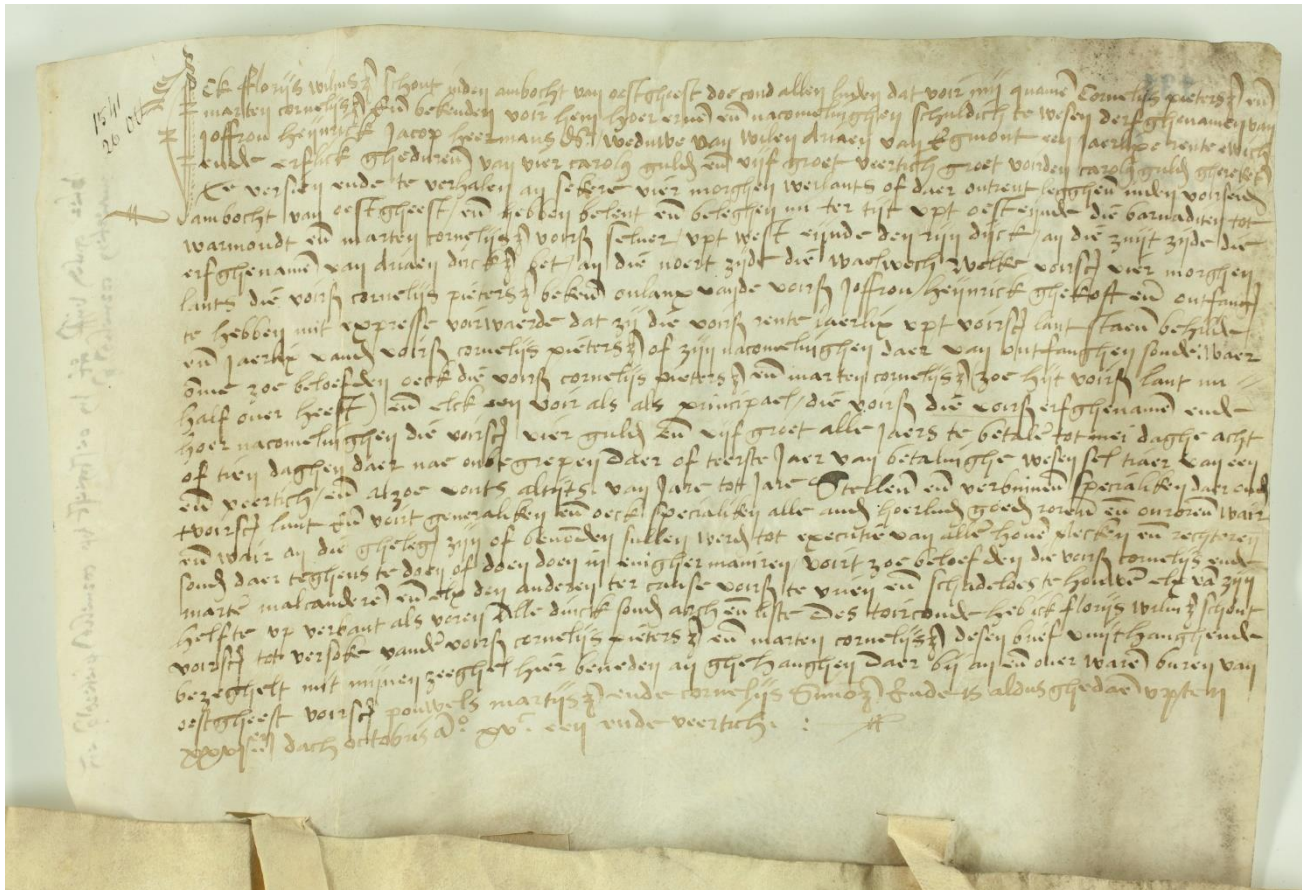
Floris Willemsz, geboren ca. 1500, ambachtsbewaarder van Sassenheim 1542, schout van Oegstgeest en Sassenheim in 1540 t/m 1545, overleden vóór 1568; hij huwt met Meijsje N; hij heeft als eigenaar in 1544 een huis op een perceel land in Sassenheim “Florijs Willemszoon daer zijn hujs op staet ende is groot II mergen XCVI (96) roeden”. Daarnaast bezit hij: ““Die schout van Zassem ende is groot XI morgen LXXXVII (87) roeden”. Ook pacht hij van “Marijtgen Claes weduwe tot Leijden” 10 morgen 90 roeden. Hij pacht in 1544 land in Leiderdorp (4 morgen), Lisse (2 morgen 230 roeden van de kerk van Sassenheim en 8 morgen 80 roeden van het Convent van Poel) en Sassenheim (10 morgen 48 roeden van Claes Janszoon tot Leijden). In totaal gebruikt hij (bezit en pacht samen) in 1544 39 morgen en 551 roeden (bijna 40 morgen land).

(Bron: Studiezaal Erfgoed Leiden en Omstreken, “Lijst van ambachtsbewaarders binnen Rijnland”, P.W.C. van Kessel en A.G.A. Idenburg, 2007, nr. 2673 en 2674, blz. 63; verwezen wordt naar OAR 6398).

Op 26-10-1541 wordt Floris Willemsz vermeld als schout van Oegstgeest:

Charter 569. “Cornelys Pietersz. en Marten Cornelysz. erkennen voor de schout van Oestgheest schuldig te zijn aan de erfgenamen van Heynrick Jacop Heermansdochter, weduwe van Ariaen van Egmont, een rente van 4 Carolusgulden en 5 groot, verzekerd op 4 morgen land tussen de Rijndijck en de Waelwech in Oestgheest”. 1541 oktober 26. Met zegel van de schout Florys Wilmsz. Hierbij een transfix d.d. 1561 april 12, waarbij Jan van Schoten en heer Oth van Egmont deze rente overdragen aan de deputaten.

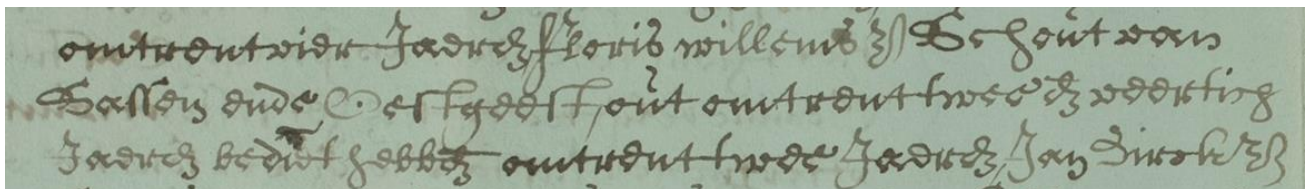
(Bron: Erfgoed Leiden en Omstreken, Archief van de kerken in Leiden, toegang 0502, Inv.nr. 127, Eigendomsbewijzen van een rente van 4 Carolusgulden en 5 groot, verzekerd op 4 morgen land in Oegstgeest, 1541 en 1561, 2 charters; transcriptie bij hoofdstuk Bronnen).

Zegel van "Florijs Willemsz" (tekst in het randschrift "Florijs" en Willemsz")

Op 05-07-1542 wordt Floris Willemsz vermeld als schout van Oegstgeest en Sassenheim met zijn leeftijd omtrent 42 jaar en zijn jaren in dienst als schout (2 jaar).

"floris willemsz Schout van Sassen en Oestgeest, out omtrent twee ende veertich Jaeren bedient hebbende omtrent twee Jaeren" (Bron: Hoogheemraadschap van Rijnland, Oud Rechterlijk Archief, Inv. Nr. 6398, dd. 05-07-1542).

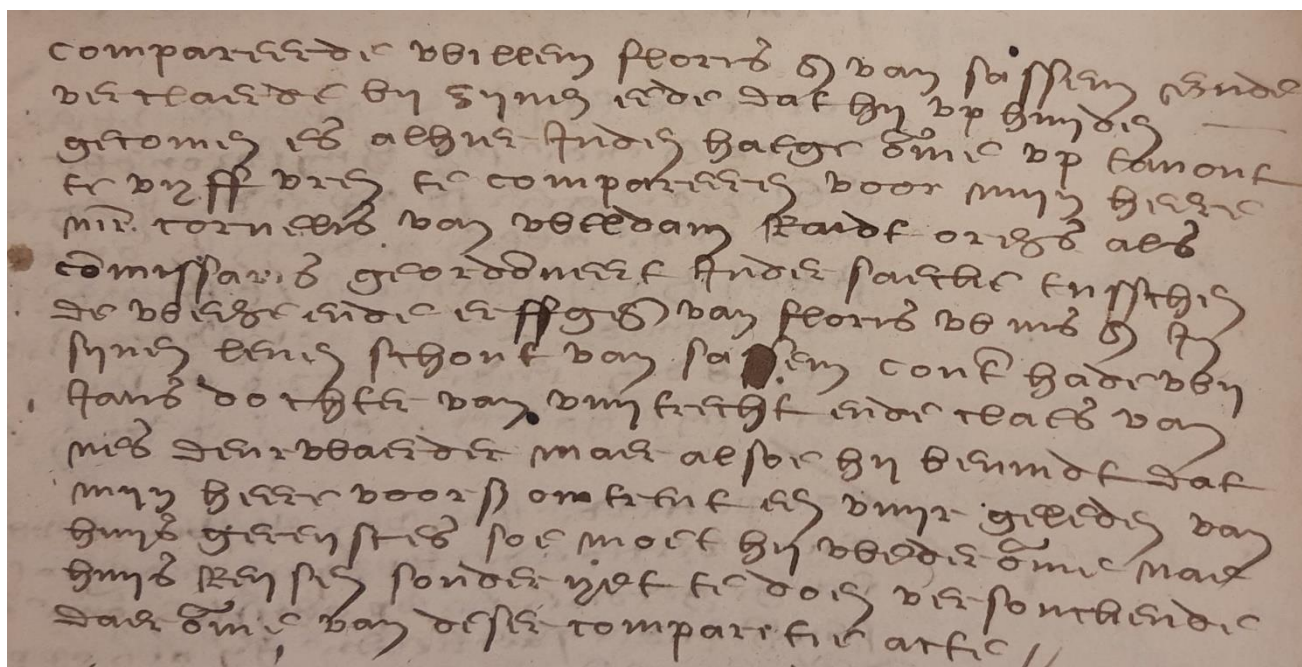

Floris Willemsz, schout van Oegstgeest (!) wordt 8 november 1540 gedaagd door mr. Gerrit van der Laan om achterstallige betaling van obligaties ter waarde van 157 Carolus gulden (Hof van Holland, Inv. Nr. 1884).

Floris Willemsz schout van Sassenheim wordt 4 september 1542 voor het Hof aangeklaagd om betaling van een obligatie. (Hof van Holland, Inv. Nr. 1892)

Op 22 september 1544 eist Claas Jacobsz Clamp in Den Haag van Floris Willemsz om te erkennen zijn obligatie van 25 augustus 1543 groot 19 Carolus gulden (Hof van Holland, Inv. Nr. 3714).

Willem Florisz van Sassenheim verklaart dat hij 17 februari 1549 in Den Haag kwam om te compareren voor mr. Cornelis van Weldam raad ordinaris van het Hof commissaris in de zaak van de weduwe van Floris Willemsz schout van Sassenheim contra Hadewy Jansdr van Utrecht en Claas van Nes deurwaarder, maar mr. Cornelis was al een uur geleden naar huis gereisd zodat hij zonder iets te doen weer naar Sassenheim moest (Hof van Holland, Inv. Nr. 1669).

comparerende voreen seone d' van sassenheim
verklaert by synen vrede dat hy by synen vrede
getomen is aegne andis haden omc op comont
te byff vry te compareren voor myn heer
mr. cornelis van weledam raad ordinaris
commissaris geordnert andis sassenheim
de voreen vrede is by d' van seone voreen d' by
synen vrede sassenheim van sassenheim
hand doot d' van sassenheim andis voreen
me d' voreen vrede maer aelre by voreen d' dat
myn heer voreen vrede is by voreen vrede van
synen vrede voreen vrede by voreen vrede maer
synen vrede voreen vrede voreen vrede voreen vrede
dare omc van d' voreen vrede voreen vrede

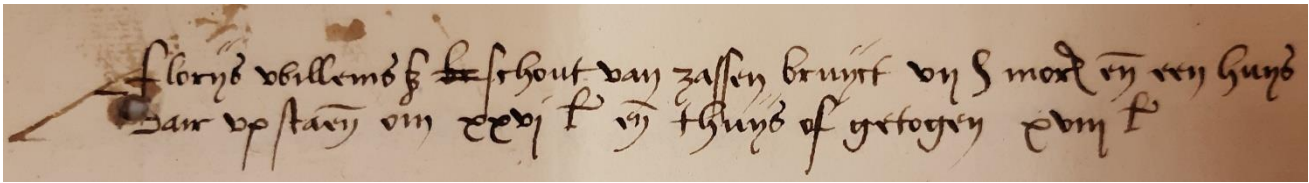
De weduwe en erfgenamen van Floris Willemsz, in leven schout van Sassenheim, hebben op 27-09-1553 voor het Hof van Holland een geschil over betaling van ossen met een klant in Utrecht, te weten Dirck Ottesz van Utrecht als man en voogd van Hadewij Willem Aertszoons weduwe mitgaders Claes van Nes gedaagde en gerequireerde inzake de achterstallige betaling van 262 carolus guldens (Hof van Holland, Inv. Nr. 525, Sententie No. 120; zie ook Hof van Holland, Inv. Nr. 1669).

In het kohier van de 10e penning van 1543 van Leiderdorp wordt Floris Willemsz, schout van Sassenheim, vermeld: Folio 22 verso:

“Florijs Willemsz schoudt tot Zassenem bruijct 4 morgen landts om 24 gulden siaers. Compt voor den 10° penninck 2 £ 8 st. Facit 2 £ 8 st.”

(Bron: Nationaal Archief, archief Staten van Holland vóór 1572, kohier van de 10e penning van 1543, Inv. Nr. 276, Leiderdorp; bewerking Anthonius van der Tuijn te Rhoon, www.onsvoorgeslacht.nl).

In het oudste kohier van de 10e penning van Sassenheim uit 1544 (Bron: Nationaal Archief, Staten van Holland voor 1572, toegangsnummer 3.01.03, Inv. Nr. 360) staat vermeld:

In het morgenboek van Sassenheim van 1544 wordt Floris Willemsz vermeld:

f. VII "Marijgten Claes weduwe tot Leijden bruijcker Floris Willemszoon ende is groot X morgen XC (90) roeden"

f. VII verso "Florijs Willemszoon daer zijn huys op staet ende is groot II mergen XCVI (96) roeden"

f. VIII verso "Claes Janszoon tot Leijden ende bruijcker die schout ende is groot X mergen XLVIII (48) roeden

f. XV "Die schout van Zassem ende is groot XI morgen LXXXVII (87) roeden"

(Bron: Hoogheemraadschap Rijnland, Oud Archief Rijnland, Morgenboeken van Rijnland, Inv. Nr. 6714).

In het kohier van de 10e penning van Lisse van 1544 wordt vermeld Floris Willemsz, schout van Sassenheim:

"f. 13 Florijs Willemsz Schoudt van Zassem iiii 1/2 morghen xv gld siaers compt voordien thienden penninck xxx st" (Bron: Nationaal Archief, Staten van Holland voor 1572, toegangsnummer 3.01.03, Inv. Nr. 282, Kohier 10^e penning Lisse 1544).

In het morgenboek van Lisse in 1544 wordt Floris Willemsz tot Sassem vermeld:

f. IV verso "Die kerck tot Sassem ende bruijcker Florijs Willemszoon tot Sassem ende is groot II mergen IIc XXX (230) roeden"

f. XIX verso "Dat convent tot poel bruijcker Florijs Willemszoon tot Sassem ende is groot VIII mergen LXXXVIII (84) roeden"

(Bron: Hoogheemraadschap Rijnland, Oud Archief Rijnland, Morgenboeken van Rijnland, Inv. Nr. 5628).

In het kohier van de 10e penning van Oegstgeest van 1544 wordt Floris Willemsz vermeld als schout van Oegstgeest:

Folio 47 Wij, Floris Willemsz scout, Cornelis Pietersz ende Mees Cornelisz ... certificeren opte ... nae onse weetenscap deese capasye met die versaeqinge wel, uprecht ghedaen te hebben, al naevolgende die bevelen van den Kon. Maj. in kennisse ons hantschrift hierom gestelt up te 17.5.1544

Folio 48 An selver met in komen sa. hebben wij, Cornelis ende Mees Veitsz, Cornelis Pauwelsz uyt ... dit met ons scriven ende wij hebben 't mit onse merck onderteikent upten dach ... bij mij Floris Willemsz, Cornelis Pietersz ende Mees Cornelisz

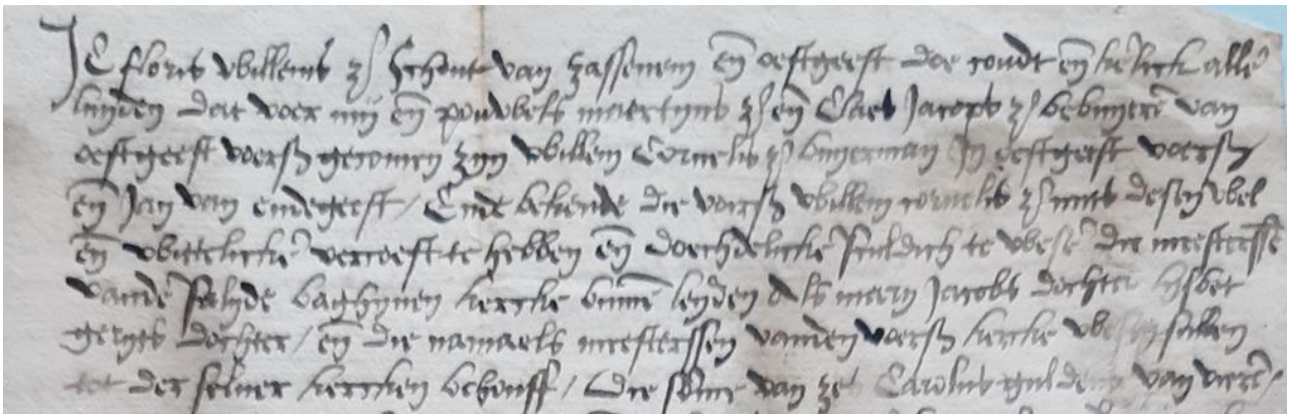
Ick, Floris Willemsz, scout tot Oestgeest hebbe mit Pieter Mathijsz ende Dirck Willemsz, ambachtsbewayrers, in den eersten geseten ... up te scriven die landen ende ... van den voors. dorpe navolgende 't placacet van den Kon. maj. ende dayr... ghevesr.. geweest 6 daghen; dayrof comt ons elcx 6 stuver van elcken dach. Noch dayrvan ... scriven den clerck een register, groet weesende 16 bladen; comt ons voyr elck blat 1 stuver. Van 'tzelfde register over te brengen in handen van den rentmeester een dachgelt van 6 stuyvers. ... andermael geseten in de voirs. saecke omme bij eede die voysr. ... an handen te ontfangt ende taxeren dayrinne ghebesigh geweest ende hebbe ick, Floris Willemsz scout, gheseten mit Cornelis Pietersz ende Mees Cornelisz

als ghesworens van den voyrs. dorpe 5 daghen, elken dach elcx 6 stuvers. Daervan scrift ghemaickt groet wesende 5 bladen, elcke blat 1 stuver

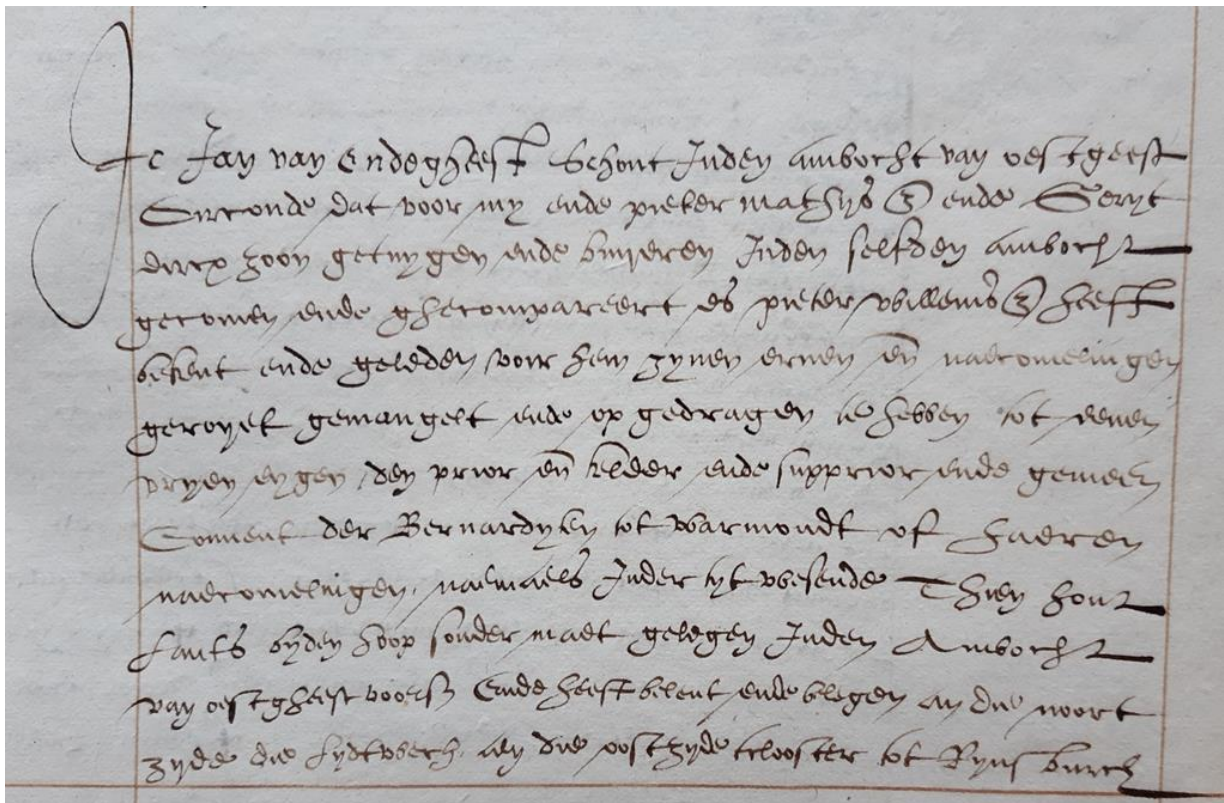
(Bron: Nationaal Archief, toegang 3.03.01, Inv. Nr. 322, 10e Penning Oegstgeest 1544, bewerkt door P.W.C. van Kessel; www.onsvoorgeslacht.nl).

In februari 1545 wordt Floris Willemsz vermeld als schout van Sassenheim en Oegstgeest:

“Willem Cornelisz, buyerman in Oegstgeest, met Jan van Endegeest, erkent voor Floris Willemsz, schout van “Zassenem ende Oestgeest” en geburen schuldig te zijn aan de meestersen van de Falide baghijnen te Leyden een rente van 6 Carolusgulden, ingaande 1546, losbaar met 100 Carolusgulden en verzekerd op 10 hond land in Oegstgeest achter de kerk, belegen aan de zuidzijde de erfgenamen van Dirck Florijsz Heermalen, aan de oostzijde de erfgenamen van meester Willem Sijmonsz, aan de noordzijde Claes van Alphen, en aan de westzijde het Heilige Sacramentsgilde tot Leiden in de Sint Pancraskerk. Jan van Endegeest stelt zich tot borg voor Willem Cornelisz”. Datum: 1545 februari -, nae gemeen schrijven. Afschrift op papier, (zonder jaar). (Bron: Erfgoed Leiden en Omstreken, toegang 0001, Inventaris van het archief van het St. Agnieten begijnhof, Inv. Nr. 74).

Op 29-12-1545 is Jan van Endegheest schout van Oegstgeest:

(Bron: Erfgoed Leiden en Omstreken, Kloosterarchieven, toegang 0503, Cartularium Bernardieten van Warmond, Inv. Nr. 1469, register van de brieven samengesteld door J. van Hout, Regest Nr. 2523, folio 231, d.d. 29-12-1545; bewerking Anthonius van der Tuijn te Rhoon; www.onsvoorgeslacht.nl).

In 1553 wordt Meijnsge, de weduwe van Floris Willemsz, vermeld in het kohier van de tiende penning van Sassenheim: "Meijnsge florijs willemszs weduwe bruijckt IIII morgen lants van claes aelwijns tot leije om XIII pond; Noch bruijckt de zelfde meijnsge II ½ morgen lants van jan paets tot leijen voer X pond; Noch bruijckt de zelfde meijnsge elff hont lants van pieter florijssoens weduwe tot sassense voer V pond X stuijvers; Noch heeft zij voerscreven een huijs ende is eijgen daer sij in woent ende is getaxeert voer XII pond; facit den Xen penninck III pond III stuijvers" (Bron: Nationaal Archief, archief Staten van Holland voor 1572, toegang 3.01.03, Inv. Nr. 768, Kohier tiende penning Sassenheim 1553).

Meijnsge florijs willemszs weduwe
III morgen lant van claes aelwijns tot leije om XIII pond
Noch bruijckt de zelfde meijnsge II ½ morgen
lant van jan paets tot leijen voer X pond
Noch bruijckt de zelfde meijnsge elff
hont lant van pieter florijssoens weduwe tot sassense voer V pond X stuijvers
Noch heeft zij voerscreven een huijs ende is eijgen daer sij in woent ende is getaxeert voer XII pond
facit den Xen penninck III pond III stuijvers

Uit zijn huwelijk met Meijnsje N. zijn twee zonen en een dochter bekend.

A. Pieter Florisz van Heemskerck, geboren ca. 1525 / 1528 (op 17-07-1580 oud omtrent 52 jaar; op 16-07-1595 oud omtrent 69 jaar; op 29-03-1600 oud omtrent 75 jaar), houtkoper, woont te Sassenheim, vroegste vermelding 26-02-1567, overleden tussen 13-02-1604 en 28-03-1608; op 28-09-1590 wordt vermeld zijn zuster Anna Florisdr, weduwe van Dammas Meusz, zoon van Bartholomeus (Mees) Sijmons en Magdalena Dammasdr.

Hij huwt 1e N.N., nicht van Anna Pietersdr, overleden in Sassenheim tussen 27-03-1579 (laatste testament) en 18-06-1580 (erfenis); zij is gehuwd met Maerten IJbrantsz, weduwnaar van Marijgten Pietersdr, wonende in Sassenheim, pachter van Leeuwenhorst in Voorhout (1538 – 1571 landhuur: 1 morgen broekland gelegen aan de NO-zijde van zijn hofstede, en een viertel geest- of teelland), zoon van IJbrant Jacobsz, hij heeft een hofstede in Sassenheim bij de Herenweg, vermeld in het morgenboek 1544 van Sassenheim; Anna Pietersdr wordt vermeld 1564 in het morgenboek van Sassenheim als weduwe van Maerten IJbrantsz; zij is moeder van (4) jonge Adriaen Maertensz, vader van Maerten Adriaensz, erfgenaam van zaliger Anna Pietersdr op 09-07-1580, (5) Jan Maertensz, overleden vóór 17-09-1580, gehuwd met Willemtgen Jorisdr (moeder van de weeskinderen Jacop, Grietgen en Baefgen), haar broer en voogd is Pieter Jorisz, haar oom is Cornelis Floris jonge Cock in Lisse; (6) IJbrant Maertensz, wonende in Sassenheim, ambachtsbewaarder 1583; (7) Sijmon Maertensz, wonende in Noordwijkerhout en (8) Jannetge Maertensdr; (Maerten IJbrantsz huwt 1e Marijgten Pietersdr; uit dit huwelijk (1) halve broer Gerrit Maertensz, overleden vóór 18-06-1580, gehuwd met Aechgen Cornelisdr, overleden vóór 18-06-1580, (weeskinderen: Maerten, Neeltge en Lijsbeth), dochter van Cornelis Cornelisz, wonende tot Hillegom, (2) halve broer Adriaen Maertensz, timmerman, wonende in Hillegom, vader

van Cornelis Adriaensz, (3) halve zuster Lijsbeth Maertensdr, gehuwd met Engebrecht Jacobsz, zoon van Jacob Sijmons; wonende als pachter in Noordwijkhout op Ter Lucht).

Kinderen uit het 1e huwelijk van Pieter Florisz (van Heemskerck): (1) Willem Pietersz, waard "in 't bruijne paert" gehuwd met Marijtge Gerritsdr, geboren te Warmond (zuster van Jan Gerritsz Beuckelaer, op 04-03-1635 oud omtrent 75 jaar, welgeboren man van Warmond; gehuwd met Geertgen Maertensdr) en (2) Trijntge (Katrijn) Pietersdr, gehuwd met Cornelis Gerritsz Langevelt, wonende te Hillegom;

NB: Cornelis Gerritsz Langevelt uit Hillegom wordt vermeld in de "Resolutien van de Heeren Staten van Hollandt ende Westvrieslandt", Volume 22, blz. 984 (Google Books), inzake een resolutie dd. 17-08-1609 betreffende een konijnenplaag.

hij huwt 2e Yeffgen (Yffje) Dammasdr, dochter van Dammas N. en N.N. (zij testeert in Leiden bij notaris Salomon Lenaertsz van der Wuert dd. 30-08-1608 (ELO, ONA Leiden, Inv. Nr. 36a, tussen akte 141 en 142), dd. 23-11-1608 (ELO, ONA Leiden, Inv. Nr. 36a, akte 196), dd. 27-11-1611 (ELO, ONA Leiden, Inv. Nr. 39, akte 96); in Leiden bij notaris Foyt Gijsbertsz van Sijp dd. 21-04-1615 (ELO, ONA Leiden, Inv. Nr. 155, akte 300), dd. 04-08-1618 (ELO, ONA Leiden, Inv. Nr. 157, akte 89), dd. 05-01-1620 (ELO, ONA Leiden, Inv. Nr. 159, akte 6); in Leiden bij notaris Jacob Jansz Verweij dd. 24-03-1620 (ELO, ONA Leiden, Inv. Nr. 100, akte 53). Geen kinderen uit dit huwelijk.

Yeffgen Dammasdr heeft een zuster Marijtgen Dammasdr, overleden tussen 30-08-1608 en 27-11-1611, moeder van Jan Cornelisz, wonende in Amsterdam, een zuster Aeltgen Dammasdr, wonende te Wormer, een zaliger zuster Jannetge Dammasdr, overleden vóór 30-08-1608, moeder van Barbara Pietersdr, en een zaliger zuster Geertgen Dammasdr, moeder van Heijltge Claesdr, overleden tussen 30-08-1608 en 27-11-1611, die moeder was van Geertgen Cornelisdr.

Zij nomineert op 30-08-1608 tot executeurs van haar laatste wil Maerten Adriaensz, timmerman, haar neef, en Cornelis Gerritsz van Langevelt, beiden woonachtig tot Hillegom. De nagelaten goederen die de kinderen van Jan Cornelisz, de kinderen van Barbara Pietersdr en de kinderen van Geertgen Cornelisdr zullen toekomen zullen tot hun mondige dagen toevallen aan de weeskamer van Sassenheim (Bron: Erfgoed Leiden en Omstreken, Oud Notarieel Archief, toegang 0506, Inv. Nr. 36a, tussen akte 141 en 142).

Op 17-07-1580 treden voor notaris Salomon Lenaertsz van der Wuert op Pieter Florisz oud omtrent LII jaar en Jeroen Dammasz oud omtrent XLVI jaar, woonachtig tot Sassenheim, als depositanten en getuigen op verzoek van Cornelis van Coolwijk, ontvanger generaal van de kerkelijke geestelijke goederen van Holland, hoe dat in het jaar 1578 ten tijde als Ijsbrant Starck, deurwaarder van het Hof van Holland, binnen de stad Leiden in de herberg van de Meermin in het openbaar verkocht werden de korentienden van dat jaar van de abdij van Egmond, waar de depositanten bij aanwezig waren. Pieter Florisz getuigde dat de korentienden in Sassenhem voor de helft de abdij van Egmond competeerden en de andere helft de pastorie van Sassenhem. Een van de kopers van deze korentienden was Jan Lambertsz koperlapper tot Warmond (Bron: Erfgoed Leiden en Omstreken, Oud Notarieel Archief Leiden, Inv. Nr. 9, f. CLXXVIII en verso).

Op 29-01-1582 wordt aan Pieter Florisz van Heemskerck te Sassenheim alsnog opgedragen 3 morgen 3 hond land genaamd de Loostercamp gelegen over duin in de Lagevenen, die al in 1569 aan Pieter Florisz verkocht was: "Claes Gerritsz van Roon en jonge Claes Jorisz wonende Wassenaar elk voor hen zelve en vervangende elk hun minderjarige broers en zusters welke verklaren hoe dat wijlen Gerrit Claesz onder Teylingen en Joris Dirck Philipszsz man en voogd van Niesge Claesdr heurlieder ouders bij hun leven in 1569 verkocht hadden aan Pieter Florisz van Heemskerck te Sassenheim 3 morgen 3 hond land genaamd de Loostercamp gelegen over duin in de Lagevenen en dragen deze alsnog op, belend NO de boedel van Gerrit Garbrantsz, ZO dezelfde boedel met Maerten Pietersz Beeckesteyn te Leiden, ZW een laantje en daarvoor Dirck Jansz te Voorhout en NW Gerrit Aerntsz erfgenamen te Noordwijkerhout, Lenaert Danielsz van Tetroede mitsgaders de

voorschreven erfgenamen met Pieter Florisz en Huybert Hendricksz met waarborg door Claes Gerritsz van een woning met 3 morgen land, belast met 22 1/2 gouden enkele karolus gulden per jr te lossen met 450 gulden tbv de erfgenamen van Claes Cornelisz van der Aede in Schermerscroft, belend NO jonge Cornelis Florisz Cock en Johan Paets van Santhorst te Leiden, ZO de Heerweg, ZW Claes Cornelisz erfgenamen voorschreven met IJsbrant Dammasz uit de Cage en NW de Schouwwatering of banwatering van Voorhout”

Op 08-05-1585 wordt als ZO belending van een perceel in de Roversbroek in Lisse vermeld “de boedel van Cornelis Willemsz in zijn leven schout van Sassenheim en nu Pieter Florisz van Heemskerck of Pieter Mourijnsz”.

Op 31-10-1585 verkoopt Pieter Florisz van Heemskerck wonende Sassenheim aan Jacob Florisz van Heemskerck zijn broer 2 partijen land tezamen 5 morgen gelegen aan elkander over duin, als eerst 3 morgen 3 hond land genaamd de Loostercamp en 1 1/2 morgen land, alles volgens de oude brief, belast met 14 1/2 st per jaar 's-Graven erfhuur tbv Johan van Brouckhoven als actie hebbende van de Staten van Holland doch slechts sprekende op de voorschreven Loostercamp, de brief van de 1 1/2 morgen is van 26-02-1567 verleden door Hubert Hendricksz en die van de Loostercamp is van 29-1-1583 verleden door Claes Gerritsz van Roon en jonge Claes Jorisz te Wassenaar.

Op 27-12-1590 verkoopt in Lisse Jan Dircksz van Lichtenberch wonende den Haag als oom en bloedvoogd over Maritge Jacobsdr, Jannetge Jacobsdr en Dirck Jacobsz nagelaten weeskinderen van Aerntge Dircksdr aan Jacob Florisz van Heemskerck weduwnaar van de voorschreven Aerntge Dircksdr een vierde gedeelte van een woning als huis, barg en schuur alsmede 13 hond geestland daar de woning op staat gelegen aan het Kerkhof.

Op 29-01-1591 wordt vermeld dat Cornelis Willemsz twee percelen in Lisse jegens de Abdij van Leeuwenhorst in erfhuur had genomen van 28-11-1552 om 9 gulden 9 stuivers per jaar met zodanige verdere belasting als vermeld staat bij het willig decreet van den Hove van Holland en Pieter Florisz van Heemskerck, wonende Sassenheim, geleverd door de curatoren van de nagelaten boedel van Cornelis Willemsz in zijn leven schout van Sassenheim en Oegstgeest.

Op 16-07-1595 treden voor notaris Salomon Lenaertsz van der Wuert op Engebrecht Jacobsz oud omtrent LXXIII jaar wonend in het ambacht van Noordwijkerhout en Pieter Florisz oud omtrent LXIX jaar wonend tot Sassenhem, als deposanten en getuigen op verzoek van IJsbrant en Sijmon Maertensz gebroeders, getuigden de deposanten hoe zij wel weten dat Adriaen Maertensz de zaliger halve broer van de requiranten in zijn leven van Jannetge Maertensdr zijn zaliger halve zuster 200 gulden heeft geleend, waarvoor Anna Pietersdr, de moeder van de requiranten borg stond, welke lening niet is afgelost. Verder werd getuigd dat Jannetge Maertensdr zonder kinderen na te laten is overleden en dat de lening daarom de voorschreven moeder competeert. Engebrecht Jacobsz verklaarde getrouwd geweest te zijn met zaliger Lijsbeth Maertensdr volle zuster van de voorschreven Adriaen Maertensz zonder kinderen na te laten. De voorschreven Pieter Florisz verklaarde dat hij voor de voorleden troebelen en daarna dagelijks in het huis van de voorschreven Anna Pietersdr zijn huisvrouws zaliger moeije (tante) - die mede tot Sassenhem woonachtig was - verkeerd uit en in gegaan heeft waardoor hij kan getuigen uit eigen waarneming (Bron: ELO, ONA Leiden, Inv. Nr. 23, f. CXLVII en verso, dd. 16-07-1595).

NB1. Tiende penning Noordwijkerhout 1553: “Engebrecht Jacopsz ghebruijckt van meester Gerijt vander Laen zijn wonijng mette drift ende met drienvijftich mergen lants daer een paert conijnen in leggen ende geeft daer off te huijer IIC XXX Ib

Engebrecht gebrijckt van Jacop Sijmons zyn vader vijf mergen vijftalff hont lants ende geeft daer off te huijer VIII Ib” (Bron: Nationaal Archief, Staten van Holland vóór 1572, toegang 3.03.01, Inv. Nr. 723; bewerking H.A. Schelvis, www.onsvoorgeslacht.nl).

NB2. Tiende penning Noordwijkerhout 1561: "Engebrecht Jacobsz bruijct van meester Gerijt vander Laen dat huijs ter Luyt met drie ende dertich morgen ende een half hont uijt XXXVIII morgen een half hont ouder weijdtlant ende zaetlant ende geeft daer van te huijer CIII lb" (Bron: Nationaal Archief, toegang 3.03.01 Inv. Nr. 1371; bewerking H.A. Schelvis, www.onsvoorgeslacht.nl).

Op 16-09-1595 treden voor notaris Salomon Lenaertsz van der Wuert op Jeroen Dammasz, oud omtrent LXII jaar, en Cornelis Jansz, oud omtrent LIII jaar, beiden wonende in de parochie van Sassenheim, op verzoek van IJsbrant en Sijmon Maertensz gebroeders van Sassenheim, en verklaarden dat Anna Pietersdr, de zaliger moeder van de requiranten sinds lange tijd op het erf in Sassenheim gewoond heeft, dat nu in bezit is van IJsbrant Maertensz, alsmede 16 honden (= 2 morgen 4 hond) land gelegen in het ambacht van Sassenheim, belend NO en W Magdalena Basgens tot Haarlem, en Z Pijnssen, en nog 4 ½ hond land in het ambacht van Voorhout, belend NO de weduwe van Pieter Jacobsz tot Voorhout, ZO de Schouwwatering, ZW Mees Pietersz bruikbaar met meer andere, welk erf en land nagelaten zijn door de voorschreven Anna Pietersdr (Bron: Erfgoed Leiden en Omstreken, Oud Notarieel Archief Leiden, Inv. Nr. 23, akte 204).

Op 08-06-1596 treden voor notaris Salomon Lenaertsz van der Wuert op Engebrecht Jacobsz oud omtrent LXXIV jaar wonend in het ambacht van Noordwijkerhout en Pieter Florisz oud omtrent LXX jaar wonend tot Sassenheim en Claes Cornelisz Korsteman oud omtrent XL jaar wonend tot Lisse, als depositanten en getuigen op verzoek van IJsbrant en Sijmon Maertensz gebroeders, getuigden de depositanten wel te weten dat het hooihuis welk tegenwoordig op het erf van de voorschreven IJsbrant staat in het leven van de moeder van de requiranten gekocht is van Lijsbeth Willem Stevensz weduwe in Noordwijkerhout beneden de 5 pond grooten Vlaams, welk hooihuis te tijde van de koop staande was tot Noordwijkerhout op het erf van de voorschreven Lijsbeth Stevens voor redenen van wetenschap te weten de voorschreven Engebrecht Jacobsz bij de koop van het voorschreven hooihuis present is geweest, en de voorschreven Pieter Florisz dat hij met een van de voorschreven requiranten tot Noordwijkerhout is geweest om het voorschreven hooihuis te bezichtigen. Verder verklaarde de voorschreven Pieter Florisz dat hij wel weet dat de kamer die in het leven van de moeder van de requiranten op het voorschreven erf getimmerd en daar tegenwoordig staande is gemaakt is van oud hout, welk hout hij depositant zelf daar toe geleverd heeft, en van hem gekocht werd voor 18 gulden, daarna verklaarden de voorschreven Pieter Florisz en Claes Cornelisz Korsteman dat zij wel weten dat het voorhuis met de loods en de schoorsteen in het achterhuis op het voorschreven erf door de voorschreven IJsbrant Maertensz requirant gedaan timmeren zijn van nieuwe IJsselstenen zeggende de voorschreven Pieter Florisz voor redenen van wetenschap dat hij het hout voor het voorschreven voorhuis en de loods geleverd heeft en daarom dikwijls op het werk geweest is, en de voorschreven Claes Cornelisz dat hij met de requirant IJsbrant omtrent 5 jaar geleden naar Haastrecht geweest is waar zij een aantal IJsselstenen gekocht hebben en daarna naar elkaars erf gebracht en geleverd hebben dat men tegenwoordig kan zien dat het werk met IJsselstenen getimmerd en gemaakt is (Bron: ELO, ONA Leiden, Inv. Nr. 24, f. CXIII en verso, dd. 08-06-1596).

Op 10-08-1596 draagt Pieter Florisz, houtkoper uit Sassenheim, voor notaris Salomon Lenaertsz van der Wuert in Leiden een procuratie op aan Lenaert Stoter, secretaris van Oegstgeest en Sassenheim alsmede aan Pieter van der Mersch, Joris van der Burch en Willem Gerritsz van Duvelant om via het gerecht betaling af te dwingen van een achterstallige betaling van 155 gulden als restant van een kwitantie voor geleverd hout aan de Leidse timmerman Claes Jansz Vos (Bron: Erfgoed Leiden en Omstreken, Oud Notarieel Archief Leiden, Inv. Nr. 24, akte 150).

Op 29-03-1600 wordt voor schout en schepenen van Sassenheim verklaard dat Pieter Florisz 75 jaar oud is (geboren 1525).

Op 07-10-1604 is Pieter Florisz van Heemskerck wonende Sassenheim oom en bloedvoogd over Engel 18 jaar, Floris 16 jaar en jonge Dirck 15 jaar, onmondige weeskinderen van Jacob Florisz.

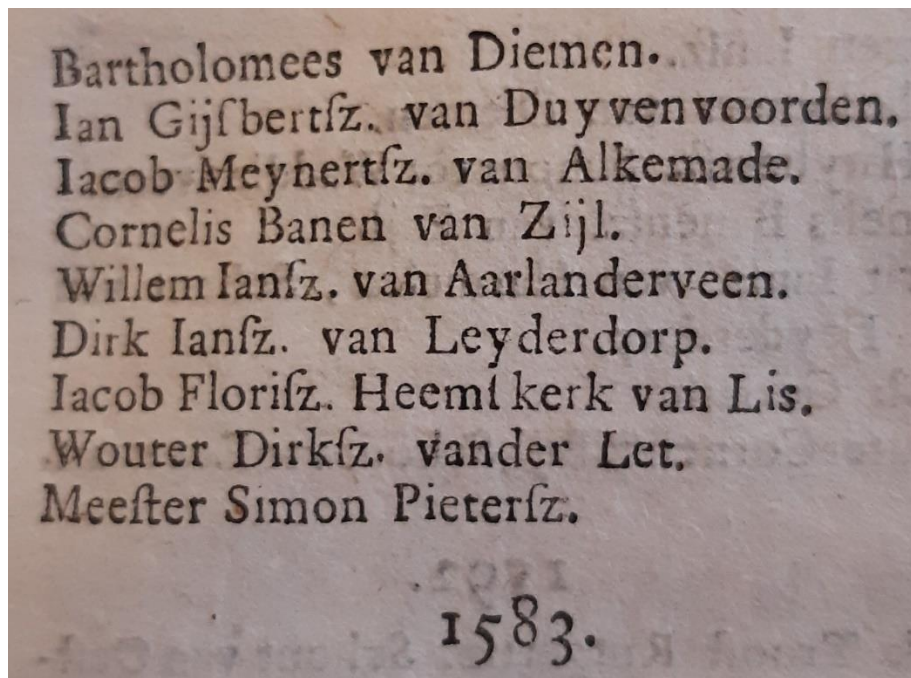
Op 28-03-1608 verschijnen voor schout en schepenen van Sassenheim Iefgen Dammasdr weduwe van Pieter Florisz met Maerten Adriaensz haar neef en gekoren voogd ter eenre en Marijtge Gerritsdr weduwe van Willem Pietersz met Jan Gerritsz Beuckelaer haar broer als haar gekoren voogd voor 1/4, Claes Pietersz (van Wassenaer) man en voogd van Marijtge Willemsdr voor hem zelve, Cornelis Gerritsz Langevelt gehuwd met Trijntge Pietersdr als oom en bloedvoogd over Neeltge Willemsdr 20 jaar, Crijntge Willemsdr 18 jaar, Gerrit Willemsz 16 jaar, Floris Willemsz 14 jaar, Willem Willemsz 12 jaar en Sijburch Willemsdr 7 jaar, nagelaten mondige en onmondige kinderen van Willem Pietersz tezamen voor 1/4 en Cornelis Gerritsz namens zijn vrouw voor 2/4 erfgenamen van Pieter Florisz hun vader en bestevader ter andere zijde delen de boedel. Iefge eerst 1030 gulden die Cornelis Remmens houtkoper te Amstelredam aan de boedel wegens geleend geld schuldig was, 200 gulden tlv Jan Michielsz de Wael brouwer te Haarlem volgens obligatie van 17-12-1589, 400 gulden welke Iefge uit deze boedel getrokken heeft en aan haar vrienden aangeteld heeft, een obligatie op Jan Arijsz Meijnen tot Voorhout van 106 gulden 5 stuivers van 01-05-1607, een obligatie op Willem Brammer brouwer te Haarlem van 425 gulden van 01-10-1606, een bezegelde schuldbrief van alhier tlv de voorschreven Claes Pietersz (van Wassenaer) wegens reste van koop van een huis 350 gulden en 75 gulden tlv Cornelis Jansz houtkoper; Marijtge Gerritsdr en haar 7 kinderen 936 gulden welke zij de boedel schuldig was, Cornelis Gerritsz 900 gulden welke hem bij het leven van Pieter Florisz aangeteld zijn en zullen de voorschreven Marijtge met haar kinderen voor de helft en Cornelis Gerritsz voor de andere helft hebben 318 gulden 15 stuivers die Jacob Pietersz de Haen de boedel schuldig is, 106 gulden 5 stuivers tlv Jeroen Dammasz Cluft volgens een obligatie van 26-12-1606, 212 gulden tlv Trijn Adriaensdr te Noordwijk alsmede een bezegelde schuldbrief gepasseerd alhier van 235 gulden wegens koop van een huis en erf genaamd de Wildeman (Bron: Erfgoed Leiden en Omstreken, Rechterlijk Archief Sassenheim, Inv. Nr. 1, f. 208 e.v. , dd. 28-03-1608).

Op 23-11-1608 procuratie te Leiden voor notaris Salomon Lenartz van der Wuert van Yeffgen Dammasdr, weduwe wijlen Pieter Florisz woonachtig tot Sassenhem met Maerten Adriaensz timmerman tot Hillegom, haar gekoren voogd, Cornelis Gerritsz Langevelt, wonende tot Hillegom, man en voogd van Katrijn Pietersdr, Marijtge Gerritsdr, weduwe van Willem Pietersz, wonende tot Sassenhem, met Jan Gerritsz haar broeder als gekoren voogd, beide als erfgenamen van de voorschreven Pieter Florisz haar vader en schoonvader, op Pieter Dirckx de Jong tot Rijnsburg, Ewout van Schilperoort (procureur voor de vierschaar van Leiden), Henrick van Heemskerck (notaris te Leiden) en Vranck van der Meulen (procureur en heemraadsbode van Rijnland te Leiden) om namens de comparanten proces te voeren, ter presentie van Jacob Florisz en Danel Propaert mijn klerken als getuigen hiertoe verzocht (Bron: Erfgoed Leiden en Omstreken, Oud Notarieel Archief Leiden, toegang 0506, Inv. Nr. 36A, akte CLXXXVI (186), dd. 23-11-1608).

Op 20-05-1630 verkopen Gerrit Willemsz van Heemskerck, Floris Willemsz van Heemskerck en Willem Willemsz van Heemskerck broers elk voor hen zelve, Claes Pietersz (van Wassenaer) gehuwd met Marijtge Willemsdr, Adriaen Maertensz gehuwd met Neeltge Willemsdr, Lenaert Gerritszn gehuwd met Crijntge Willemsdr en Jan Jansz onder de Linden gehuwd met Sijburch Willemsdr in die kwaliteit mede elk voor hen zelve, kinderen en erfgenamen van Willem Pietersz overleden alhier aan Pieter Gerritsz buurknecht te Sassenheim tbv diens vader Gerrit Cornelisz welke had doorverkocht aan Hillegont Anthonisdr en aan wie zij nu opdragen 2 morgen weiland gelegen zowel in Sassenheim als in Lisse, belend ZO en NO Jan Pietersz Schouten, ZW Gerrit Willemsz en Jan Pietersz Wassenaer en NW Claes Pietersz en Dirck Fransz met bruikbaar. Voldaan met een schuldbrief van 2000 gulden (Bron: Erfgoed Leiden, Rechterlijk Archief Sassenheim, Inv. Nr. 3, f. 64v, dd. 20-05-1630).

Op 04-03-1635 wordt voor notaris Jacob Jansz de Haes in Leiden vermeld dat Jan Gerritsz Beukelaer, wonende in Warmond, oud omtrent LXXV (75) jaar is en geëdigde welgeboren man van Warmond (Bron: Erfgoed Leiden en Omstreken, Oud Notarieel Archief Leiden, Inv. Nr. 468, akte 11, dd. 04-03-1635).

B. Jacob Florisz van Heemskerck, welgeboren man van Rijnland (vermeld in de Costumen van Rijnland, Simon van Leeuwen, 1667; blz. 87) 1582 en 1585),

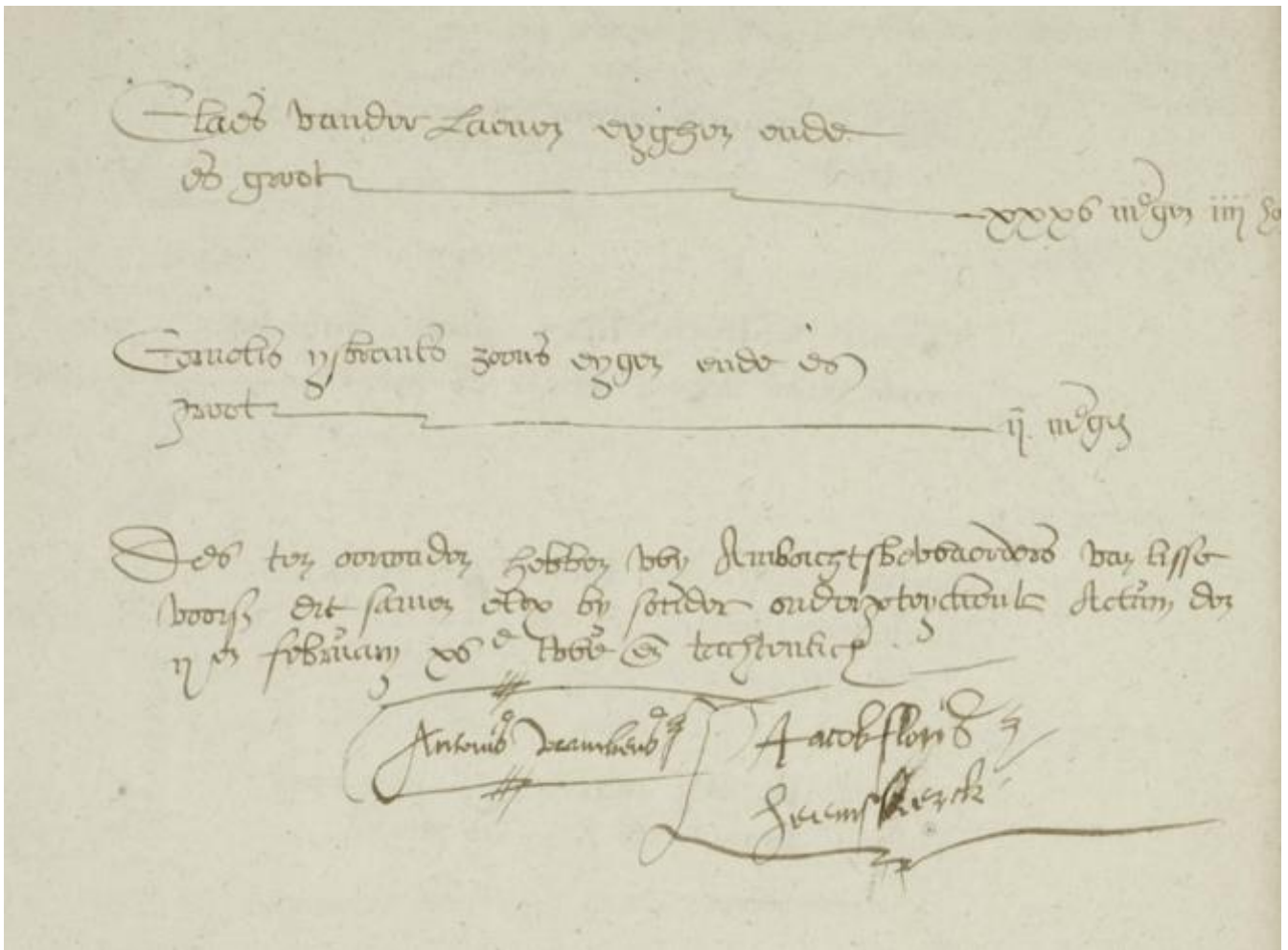

Jacob Florisz. Heemkerk van Lis, welgeboren man van Rijnland, 1582 (Costumen van Rijnland, blz. 87)

geboren 1537, veehouder, vanaf 16-07-1577 waard in de herberg aan het Kerkhof (later 't Wapen van Lisse), dat zijn vrouw Arentje Dircksdre geëerfd heeft van haar oom en tante Jan Cornelisz Duycker en Maritje Willemsdr, ambachtsbewaarder in 1582 van Lisse; vermeld in de monsterrol van de weerbare mannen in Lisse uit 1585 oud 48 jaar; hij huwde 1e Arentje Dircksdre Duyker van Lichtenbergh, overleden vóór 26-12-1580, dochter van Dirck Cornelisz Duyker van Lichtenbergh en Annetgen Franssen Cophart, wonende in Haarlem; haar oom was oude Jan Cornelisz Duycker van Lichtenbergh, wonende in Lisse, gehuwd met Maertge Willemsdr, beiden overleden vóór 29-05-1584 (Bron: Erfgoed Leiden en Omstreken, Rechterlijk Archief Lisse, Inv. Nr. 1, f. 122 verso, dd. 29-05-1584 en f. 124 verso, dd. 21-06-1584).

“De Duyckers stamden af van een edelman van het Utrechtse ridderschap Lichtenberg. Arentje Dircksdre Duycker was dienstbode bij haar oom en tante Jan Cornelisz Duycker en Maritje Willemsdr. Jan en Maritje stierven kinderloos. Zij maken in 1577 hun testament en laten alles na aan hun nicht Arentje voor alle bewezen diensten, zij was toen reeds getrouwd met Jacob Florisz van Heemkerck. Die was veehouder. Is hij al ingestapt in de herberg of pas bij het overlijden van Maritje Willemsdr? Hun eerste dochter Maritje is van 1567.

Jacob Florisz komt voor op de lijst weerbare mannen van 1585 en overlijdt 1604, dan neemt zijn vrouw Maertje Duijndam het over als waardin, Engel Jacobsz is dan nog minderjarig, geboren 1586. Engel is in 1611 eigenaar van de herberg aan het kerkhof”. (Bron: D.H. Floorijp op www.stamboomforum.nl).

Jacob Florisz Heemskerck vermeld als ambachtsbewaarder van Lisse dd. 02-02-1582 (Morgenboek Lisse, 1581)

Uit het 1e huwelijk: (1) Maritge (zij huwt 1e Claes Meijnaertsz; zij huwt 2e Pel Jacobsz, scheepmaker, wonende Warmond), (2) Jannetge (in 1593 oud 19 jaar; zij huwt vóór 1604 met Engel Jeroenz, duinmeier, wonende Hillegom) en (3) oude Dirck (in 1593 oud 15 jaar).

Hij huwde 2e Maritje Engelsdr Duindam, dochter van Engel Cornelisz aen Duijndam en Anna N.N., overleden Lisse vóór 20-06-1617.

Uit dit 2e huwelijk: (4) Annetge (vóór 1604 overleden), (5) Engel (in 1604 oud 18 jaar; waard aan het kerkhof in Lisse; hij huwt Neeltje Adriaan Jonghout / Breero, dochter van Adriaen Jansz Hits en Neeltje Cornelisdr Admiraal), (6) Floris (in 1604 oud 16 jaar, schoenmaker; hij huwt Maritje oude Adriaensdr Corsteman en Maritje Jansdr) en (7) jonge Dirck (in 1604 oud 14 jaar; hij huwt 1e Maritje Dircksdr van Larum; hij huwt 2e Noordwijk 11-03-1629 Trijntje Cornelisdr).

Jacob Florisz van Heemskerck is overleden te Lisse vóór 07-10-1604.

In 1572 wordt Jacob Florisz vermeld als pachter van de abdij Leeuwenhorst in het morgenboek van Lisse (HHR, OAR, Inv. Nr. 5629a, folio VIII): "Die abdye ter lee bruycker Jacob Florisz ende Jan Cornelisz ende is groot IIII ½ mergen".

Op 16-07-1577 verschijnt voor schout en schepenen van Lisse Maritge Willemsdr weduwe Jan Cornelisz binnen Jager met Wouter Lenaertsz van Calcker haar gekoren voogd verwijst naar testament met haar man van 12-05-1564 voor Pieter Adriaensz Storm notaris te Leiden waarbij de langstlevende de lijftocht kreeg van alle goederen en waarbij zij vermaakt hadden aan Arentge Dircksdr haar huis en erf met hof en twee morgen land gelegen bij de Kerk van Lisse met bargaen en schuren en dat voor haar trouwe dienst aan hen bewezen; zij doet

afstand van de lijftocht ivm de vele schulden, mits dat Arentge de reparatie van het huis voor haar rekening neemt. Deze moet ook betalen aan Frans Fransz brouwer te Leiden 150 gulden voor geleverd bier en aan Maritge uitreiken elk jaar 6 gulden, hetwelk aanvaardt wordt door Jacob Florisz gehuwd met de voorschreven Arentge.

In 1585 wordt Jacob Florisz vermeld bij de militia van Lisse (Bron: Erfgoed Leiden en Omstreken, Oud Archief Lisse, Monsterrol 1585, Inv. Nr. 268).

Op 29-05-1584 verkopen in Lisse de gezamenlijke comparanten broers en zusters kinderen van wijlen Maertge Willemsdr weduwe van oude Jan Cornelisz Duycker van Lichtenbergh in hun leven wonende Lisse volgens de making van oude Jan Duycker en Maritge Willemsdr voor Pieter Adriaensz Storm te Leiden op 13-05-1564 waarbij zij enige goederen tbv Aertge Dircksdr de voorschreven oude Jan broers kind hadden vermaakt aan Jacob Florisz van Heemskerck de helft van alle de goederen en wel voornamelijk de helft van twee campen land het grootste genaamd de Venne met de laan daartoe behorende en het kleinste genaamd het Geestcampge gelegen in Lisserbroek, alles volgens de oude brieven, voor 600 gulden.

Van 1585 tot 1590 heeft Jacob Florisz van Heemskerck erfhuur jaarlijks f 13-0-0 op 4 morgen land in Lisse van de abdij Leeuwenhorst.

Op 31-10-1585 verkoopt Pieter Florisz van Heemskerck wonende Sassenheim aan Jacob Florisz van Heemskerck zijn broer 2 partijen land tezamen 5 morgen gelegen aan elkander over duin, als eerst 3 morgen 3 hond land genaamd de Loostercamp en 1 1/2 morgen land, alles volgens de oude brief, belast met 14 1/2 st per jaar 's-Graven erfhuur tbv Johan van Brouckhoven als actie hebbende van de Staten van Holland doch slechts sprekende op de voorschreven Loostercamp, de brief van de 1 1/2 morgen is van 26-02-1567 verleden door Hubert Hendricksz en die van de Loostercamp is van 29-01-1583 verleden door Claes Gerritsz van Roon en jonge Claes Jorisz te Wassenaar. Op 27-12-1590 verkoopt in Lisse Jan Dircksz van Lichtenberch wonende den Haag als oom en bloedvoogd over Maritge Jacobsdr, Jannetge Jacobsdr en Dirck Jacobsz nagelaten weeskinderen van Aertge Dircksdr aan Jacob Florisz van Heemskerck weduwnaar van de voorschreven Aertge Dircksdr een vierde gedeelte van een woning als huis, barg en schuur alsmede 13 hond geestland daar de woning op staat gelegen aan het Kerkhof.

Jacob Florisz van Heemskerck eertijds man en voogd van Aertge Dircksdr ter eenre en Jan Dircksz van Lichtenberg wonende den Haag als oom en voogd over Maritge Jacobsdr 23 jaar, Jannetge Jacobsdr 17 jaar en Dirck Jacobsz. 13 jaar zijn nagelaten weeskinderen ter andere hebben met tussenspreken van goede mannen op 26-12-1580 de boedel gescheiden. De vader behoudt alles en zal de kinderen opvoeden tot volle ouderdom of huwelijken state en dan tezamen 310 gulden uitreiken. Waarborg 7 hond toegemaakt land genaamd de Geestcamp gelegen in de Lisserbroek, belend NO de Lisserkerk, ZO het Lijsbetten Gasthuis te Haarlem, ZW Adriaen Corsteman weduwe en kinderen en NW de Cruysweg.

In het morgenboek van Rijnsburg 1588 wordt Jacob Florisz vermeld als eigenaar en pachter: eigenaar van 1 morgen 100 roeden gelegen op te Wuert en pachter van 450 roeden en cum sociis van 2 morgen 50 roeden gelegen tusschen 't Scheyt van Oestgeest ende Rynsburch (Bron: Hoogheemraadschap Rijnland, Oud Archief Rijnland, Inv. Nr. 6681, f. 20; bewerking E.M. Olden Pieters, www.onsvoorgeslacht.nl).

Op 05-04-1588 worden de weeskinderen van Aertge Dircksdr vermeld: "Cornelis Cornelisz van Lausdijn tegenwoordig onze secretaris verkoopt Floris Cornelisz alias Floris jonge Neelen al het recht en aanzeggen dat verkoper heeft aan een schuldbrief van 30-07-1586 van een camp land door Dirck Adriaensz en Engel Adriaensz broers getransporteerd op de verkoper, belast met 6 gulden 5 st per jr tbv de weeskinderen van Aertge Dircksdr" (Bron: Erfgoed Leiden en Omstreken, Rechterlijk Archief Lisse, Inv. Nr. 1, f. 201; bewerking: H.J. van der Waag, www.onsvoorgeslacht.nl).

In Erfgoed Leiden, Oud Rechterlijk Archief Lisse, Inv. Nr. 44 (Dingboek) dd. 11-04-1595 is een naasting door Jacob Florisz van Heemskerck van een kroft land dat door Willem Isaacksz van Heemskerck (de zoon van Isaack hieronder) was verkocht. Jacob claimt nader gemaagtaald te zijn dan de koper.

Het duurt even, maar de naasting is terecht en op 30-12-1598 (Erfgoed Leiden en Omstreken, Oud Rechterlijk Archief Lisse Inv. Nr. 3, f. 59) verkoopt Willem Isaacksz van Heemskerck het land aan zijn neef Jacob Florisz van Heemskerck. Dat klopt als ze dezelfde grootvader Willem hebben.

Op 07-10-1604 wordt in Lisse de nagelaten boedel van Jacob Florisz van Heemskerck gedeeld: Maritge Engelsdr weduwe van Jacob Florisz van Heemskerck in zijn leven waard aan het Kerkhof alhier als erfgename van Annetge Jacobsd haar jongste dochter voor de ene helft met Jan Engelsz wonende Noordwijk haar broer en voogd ter eenre en Pel Jacobsz scheepmaker wonende Warmond man en voogd van Maritge Jacobsdr, Engel Jeroensz wonende Hillegom man en voogd van Jannetge Jacobsdr, Dirck Jacobsz Van Heemskerck voor hem zelve en Pieter Florisz van Heemskerck wonende Sassenheim als oom en bloedvoogd over Engel 18 jr, Floris 16 jr en jonge Dirck 15 jr, onmondige weeskinderen van Jacob Florisz en erfgenamen van dezelfde Jacob Florisz en mede erfgenamen van Annetge Jacobsdr haar respectieve halve en hele zuster tezamen voor de andere helft.

Op 02-06-1613 blijkt de Capelle croft in Lisse vererfd te zijn na het overlijden van Jacob Florisz van Heemskerck aan zijn zonen Engel, Floris en jonge Dirck Jacobsz van Heemskerck: "Dammas Willemsz verkoopt Reyer Wiggertsz van der Bles kleermaker een erfje van 19 roe om daarop een huis te bouwen, belend NW en NO de verkoper, ZO Engel Jacobsz van Heemskerck en Floris Jacobsz van Heemskerck en jonge Dirck Jacobsz van Heemskerck met de Capelle croft en Z en ZW de Graftweg van het Dorp, met waarborg zijn hofstede met 1 1/2 hond land, belend NO Aelbert Jeroensz molenaar en de verkoper met zijn erfpacht van de ambachtsheer, ZO de voorschreven Van Heemskercken en ZW de Graftweg met jonge Cornelis Florisz, Jan Dircksz smith en de erfgenamen van Aeltge Floris jonge Nelen weduwe en NW de Heerweg, voor 140 gulden (Bron: Erfgoed Leiden en Omstreken, Rechterlijk Archief Lisse, Inv. Nr. 4, f. 116 verso; bewerking H.J. van der Waag, www.onsvoorgeslacht.nl).

Op 05-04-1622 verdelen de 3 zonen van Jacob Florisz van Heemskerck zijn boedel in Lisse: "Engel Jacobsz van Heemskerck, Floris Jacobsz van Heemskerck en jonge Dirck Jacobsz van Heemskerck broers als mede-erfgenamen van Jacob Florisz van Heemskerck in zijn leven waard aan het kerkhof alhier delen de boedel als eerst een kleine partij land genaamd de Garstcamp groot 7 hond gelegen in de polder van de Lisserbroek, belend NO de Lisserkerk met de scheysloot, ZO eertijds het Lijsbetten Gasthuis te Haarlem, ZW de weduwe en erfgenamen van oude Adriaen Cornelisz Corsteman en NW de Cruysweg, ten tweede 3 morgen land gelegen over duin in de polder van de Lage Venen, belend NW Michiel Claesz in de Keutelveen, ZW het Gasthuis voorschreven met Gerrit Jansz Monnick, ZW Ijsbrant Cornelisz de Lange en NW de oude vaartlaan, ten derde 1 of 2 partijen bij de andere gelegen genaamd het Capelle land groot 2 morgen 1 1/2 hond gelegen in de Poelpolder, belend NW de weduwe van Jan Jacobsz Doncker, ZO de Molensloot en Hoppoel, ZW eerst de Graftweg en daaraan Aelbert Jeroensz molenaar nu Maerten Jacobsz Langevelt en weder de Graftweg en NW Reynoult Wiggertsz van der Blesch met Dammas Willem Thomaszsz, belast met een eeuwige rente van 36 gulden per jaar tbv het Gemene land van Holland en West-Friesland, ten vierde een camp land genaamd de Venne met de laan daartoe behorende groot 3 morgen 1 hond gelegen in de Oostpolder genaamd de Bijlsgewey, belend NO eerst de erfgenamen van jonkvrouw Dieuwer van der Laen met onze ambachtsheer daarom draaiende noordwaarts weder dezelfde erfgenamen met Adriaen Jansz Hits nog in het noordwesten de erfgenamen van jonkheer Arent van Duvenvoorde, ZO Pieter Pietersz Keyser en Dirck Adriaensz van Larum, ZW Arent van der Hooch nomine uxoris en NW komende uit de laan aan de Heerweg, belast met een losrente van 6 pond groot vlaams per jaar toekomende het weeskind van Lenaert Engelsz. Engel de voorschreven Garscamp van 7 hond en ontvangt van jonge Dirck zijn broer 100 gulden, Floris de voorschreven 3 morgen en

jonge Dirck het Capelle land. De venne blijft onverdeeld (Bron: Erfgoed Leiden en Omstreken, Rechterlijk Archief Nr. 5, f. 17, dd. 05-04-1622; bewerking H.J. van der Waag, www.onsvoorgeslacht.nl).

Jacob Florisz (van) Heemskerk wordt vermeld in het artikel "Overduin te Lisse" van A.M. Hulkenberg in "Holland", regionaal-historisch tijdschrift, 12e jaargang, nummer 4, augustus 1980, blz. 191.

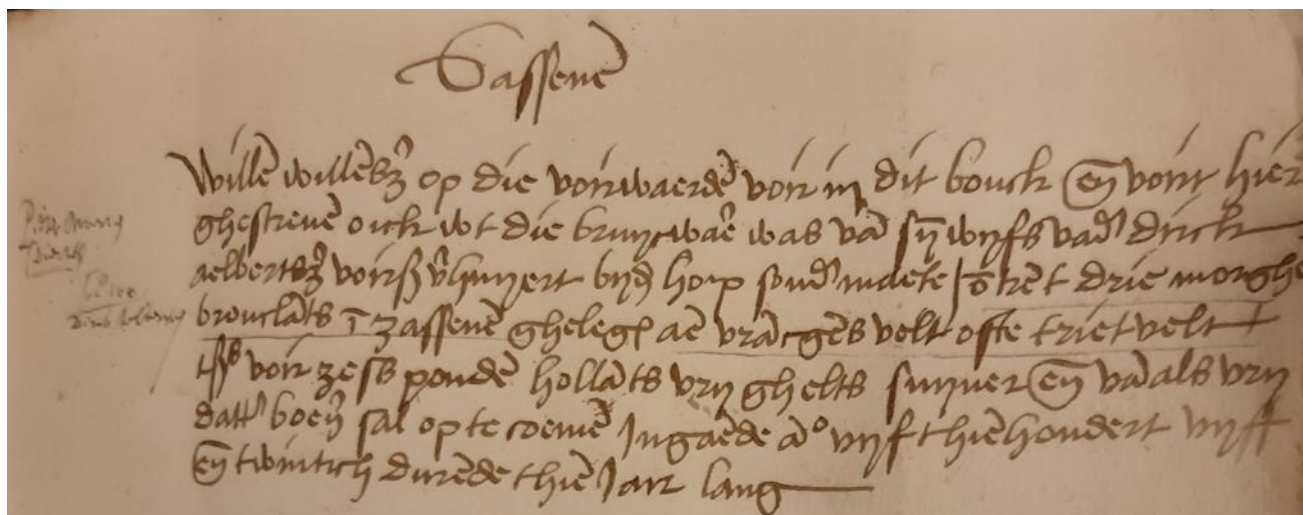
C. Anna Florisdr, weduwe van Dammas Meeusz, zoon van Bartholomeus (Mees) Sijmonsz en Magdalena Dammasdr. Vermeld 28-09-1590 voor schout en schepenen van Sassenheim.

VB Willem Willemsz (de jongere)

In 1540 is schout Willem Willemsz overleden en de vermeldingen van Willem Willemsz na 1540 zijn dan ook van zijn zoon Willem, die derhalve dezelfde voornaam en patroniem heeft als zijn vader. Soms wordt de schout vermeld als Oude Willem Willemsz en is zijn zoon Jonge Willem Willemsz. Opvallend is dat Willem Willemsz (de jongere) en zijn nageslacht niet de achternaam Van Heemskerck hebben aangenomen.

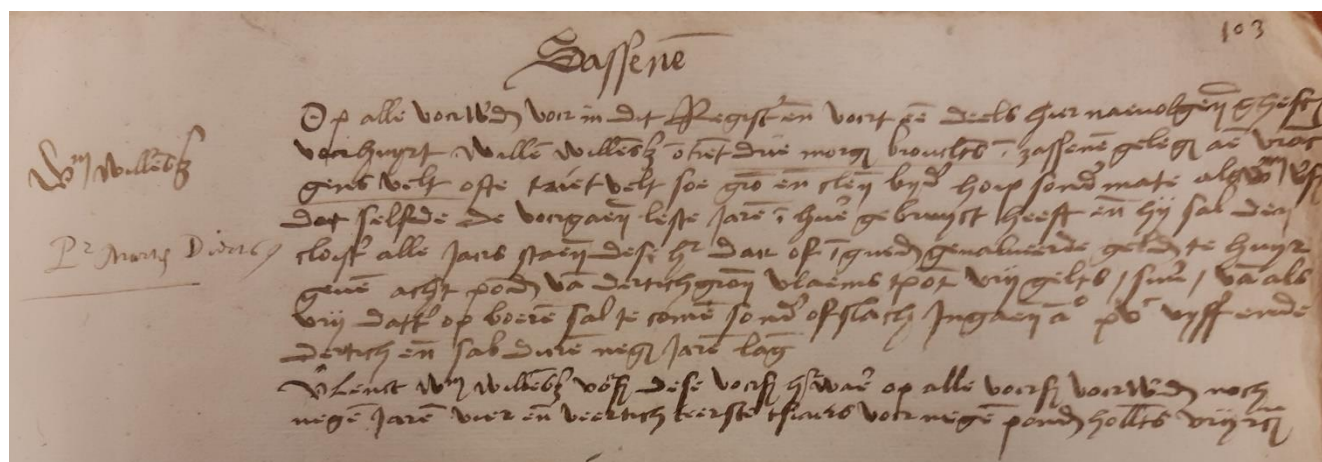
Willem Willemsz wordt in het huurboek van de abdij Leeuwenhorst uit 1509 vermeld als nieuwe huurder van de bruikwaar van zijn vrouws vader Dirck Aelbertsz, 3 morgen broekland in Sassenheim gelegen aan het Frankenveld of Rietveld voor 6 pond Hollands vrij geld jaarlijks ingaande 1525 voor 10 jaar huur (zie Hoofdstuk 4 Dirck Aelbertsz). Deze pacht loopt van 1525 – 1573. Van 1567 – 1573 moeten naast de jaarlijkse pachtsom van 14 pond 2 paar wilde vogels worden geleverd. Opvolgende pachter vanaf 1577 is Maerten Diertsz (Bron: pachtoverzicht Abdij Leeuwenhorst, Sassenheim, Jan van Egmond, www.onsvoorgeslacht.nl):

“Sassenen Willem Willemsz op die voirwairden voir in dit bouck ende voir hier ghescreven oick wt die bruijwaer was van sijn wijfs vader Dirck Aelbertsz voirscreven verhuijert bijde hoop sonder maete / omtrent drie morghen brouclants in Zassenen ghelegen aen Vrancgesvelt ofte tRietvelt tiaers voir zes ponden hollandts vrij ghelts suiwer en vanals vrij datter boven sal op te coomen ingaende anno vijfthienhondert vijf ende twintich (1525) duerende thien jair lang”

Bron: Nationaal Archief, Abdij Leeuwenhorst, toegang 3.18.17.01, Inv. Nr. 7, huurboek 1509

Willem Willemsz wordt in het huurboek van de abdij Leeuwenhorst uit 1535 opnieuw vermeld als pachter van 3 morgen broekland in Sassenheim:

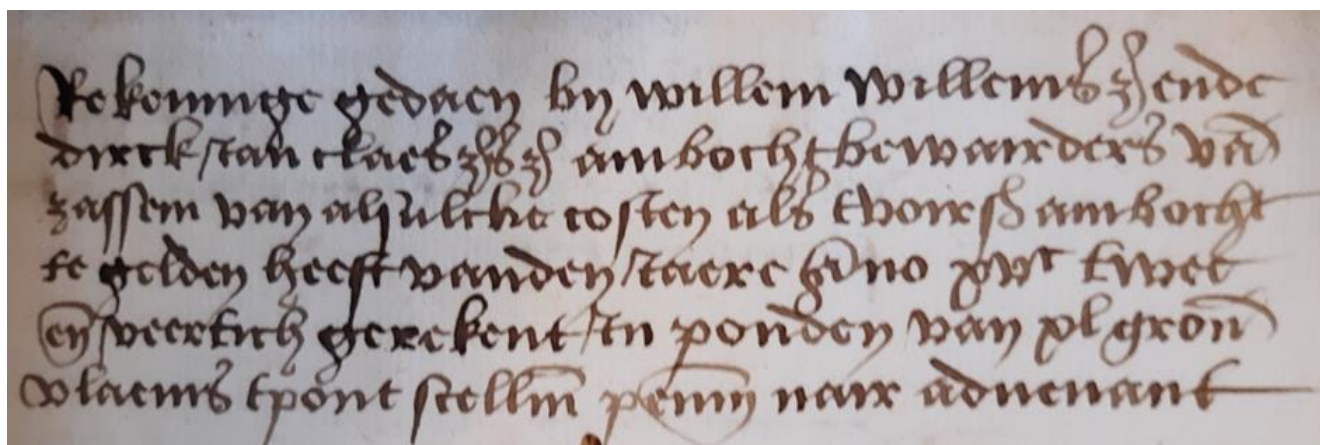

“Op alle voirwaarden voir in dit register voirt ende deels hier nairvolgende ghescreven verhuijert **Willem Willemsz** omtrent drie morgen brouclants in Zassene gelegen aen Vredigens velt ofte tRietvelt soe groet ende cleijn bijde hoep sonder mate als Willem voirscreven dat selfde de voirgaende leste jairen in huijre gebuijct heeft ende hij sal den cloester alle jairs staende dese huijer dair of in guede gevalueerde gelden te huijer geven acht ponden van dertich groten vlaems tpont vrij gelts / suiiver / van als vrij datter op boeven sal te comen sonder ofslach Ingaende anno XVc vijff ende dertich (1535) ende sal dueren negen jair lang

Verhuijert **Willem Willemsz** voirscreven dese voirscreven huijrwair op alle voirscreven voirwaarden noch negen jairen vier ende veertich (1544) teerste tsiaers voir negen ponden hollants vrij gelts”

Bron: Nationaal Archief, Abdij Leeuwenhorst, toegang 3.18.17.01, Inv. Nr. 9, huurboek 1535

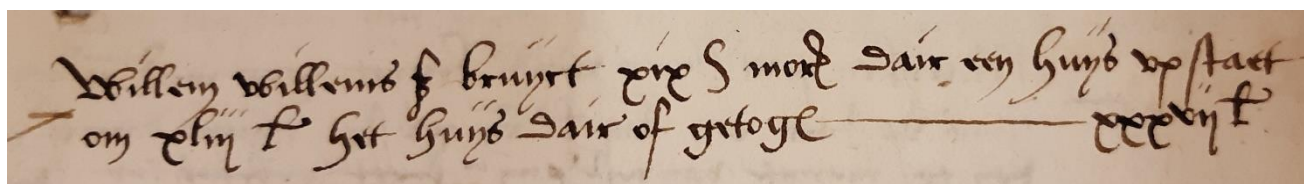
In 1542 is (Jonge) Willem Willemsz ambachtsbewaarder van Sassenheim (Bron: Studiezaal Erfgoed Leiden en Omstreken, “Lijst van ambachtsbewaarders binnen Rijnland”, P.C.W. van Kessel en A.G.A. Idenburg, 2007, nr. 6902, blz. 151).

“Rekeninge gedaen bij Willem Willemsz en Dirck Jan Claeszsz ambochtbewaarders van Zassem van alsulcke costen als t voirscreven ambocht te gelden heeft vanden jaere anno XVc twee ende veertich gerekent in ponden van XL groten vlaems tpont scelling penningen naer advenant”

Bron: Hoogheemraadschap Rijnland, Oud Archief Rijnland, Inv. Nr. 6710, Ambachtsrekeningen Sassenheim 1542-1684, dd. 1542

In het oudste kohier van de 10e penning van Sassenheim uit 1544 (Bron: Nationaal Archief, Staten van Holland voor 1572, toegangsnummer 3.01.03, Inv. Nr. 360) staat vermeld:

"Willem Willemsz bruict XIX ½ morgen **dair een huijs up staet** om XLIII pond het huijs daer of getogen XXXVII pond"

In het morgenboek van Sassenheim van 1544 wordt Willem Willemsz vermeld:

f. XIV verso “Willem Willemszoon ende Aernt Arijsz ende is groot VIII mergen”

f. XV verso “Die Regulieren tot Leijderdorp in dese banne ende bruijcker Willem Willemszoon ende is groot XIX mergen XLI (151) roeden”

f. XVII verso "Die abdije ter Leede ende bruijcker Willem Willemszoon ende is groot II mergen IIIc XXX (430) roeden"

f. XX verso "Cornelis Basgen tot Haerlem ende bruijcker Willem Willemszoon ende is groot II mergen IIIc XXIV (424) roeden"

(Bron: Hoogheemraadschap Rijnland, Oud Archief Rijnland, Morgenboeken van Rijnland, Inv. Nr. 6714).

Totaal (pacht en eigendom) beschikt Willem Willemsz in 1544 in Sassenheim over 32 morgen 415 roeden, waarvan 8 morgen eigendom voor 50%.

In het morgenboek van Lisse in 1544 wordt Willem Willemsz tot Zassem vermeld:

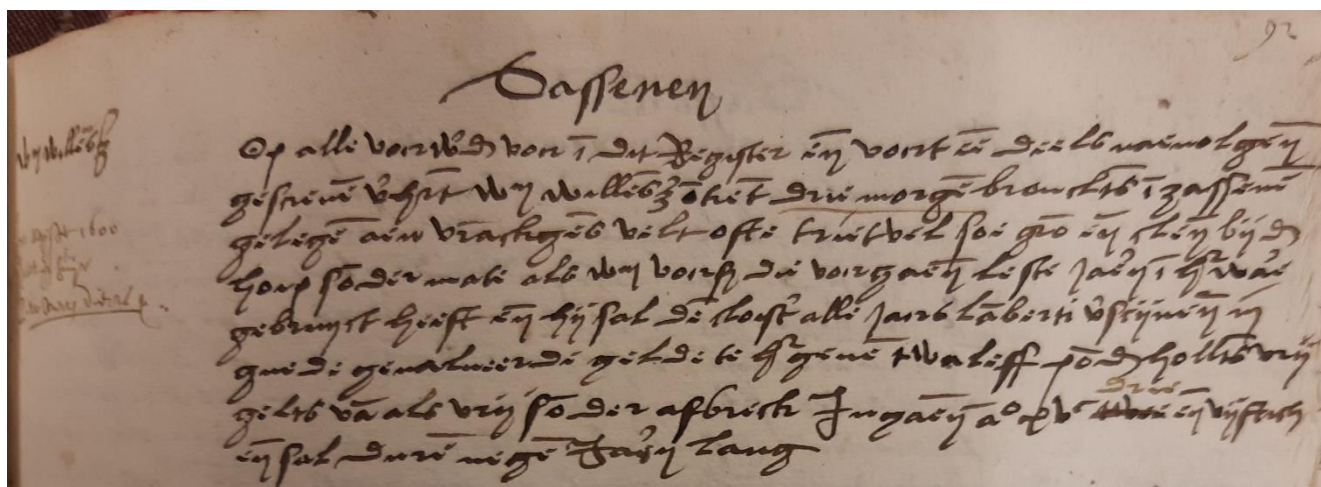
f. XX "Willem Willemszoon tot Zassem ende is groot IIIc mergen IIIc LXIII (364) roeden"

"Heer Dirck Saedts tot vuytrecht (Utrecht) ende bruijcker Willem Willemszoon tot Zassem ende is groot II mergen IIIc Xc (490) roeden"

f. XXVI "Die Regulieren tot Leijderdorp in dese ban bruijcker Willem Willemszoon ende is groot III mergen IIIc XXXII (332) roeden"

(Bron: Hoogheemraadschap Rijnland, Oud Archief Rijnland, Morgenboeken van Rijnland, Inv. Nr. 5628).

In het huurboek uit 1552 van de abdij Leeuwenhorst (Nationaal Archief, toegang 3.18.17.01, Inv. Nr. 11) wordt Willem Willemsz opnieuw vermeld als pachter van 3 morgen broekland in Sassenheim (landhuur: 3 morgen broekland in Sassenheim genaamd "Frankenveld of Rietveld"):

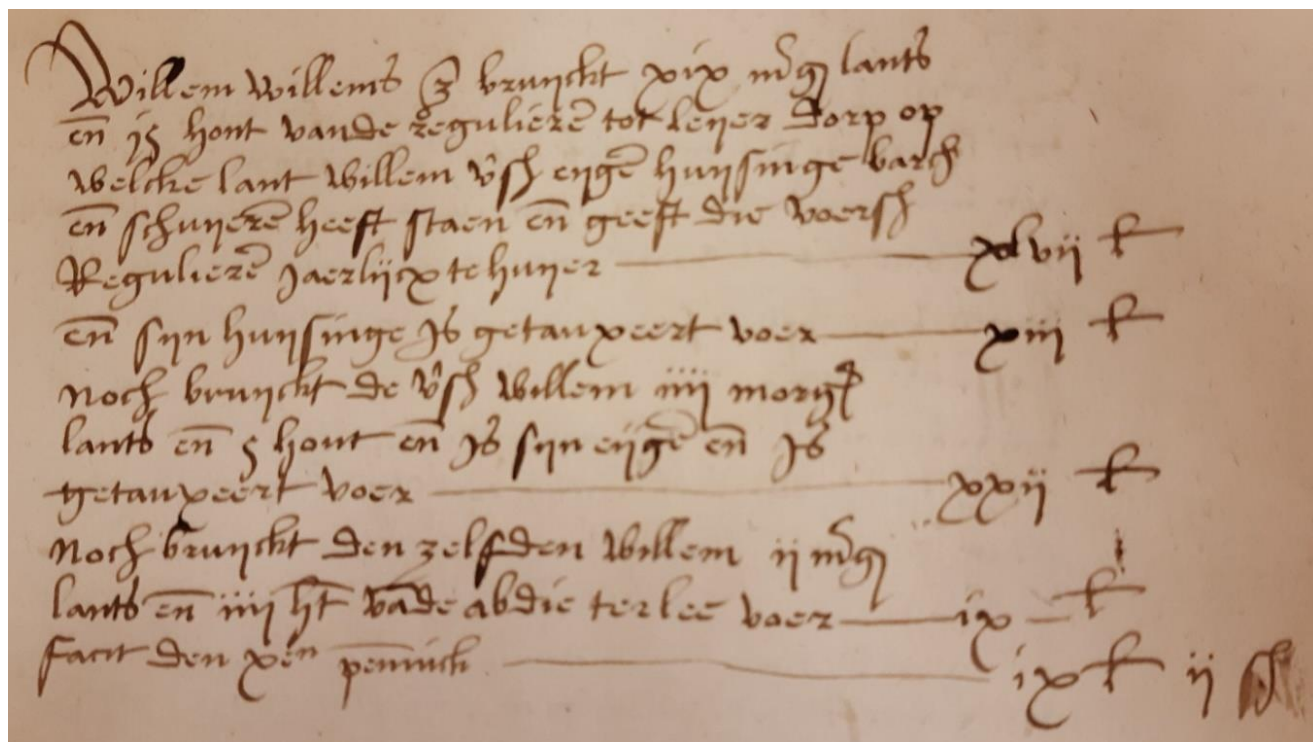
"Op alle voirscreven voirwaerden voir in dit register ende ten deels nairvolgende gescreven verhuijert **Willem Willemsz** omtrent drie morgen brouclants in Sassenem gelegen aen Vranckges velt ofte tRietvelt soe groot ende cleijn bij den hoep sonder maet als Willem voirscreven die voirgaende leste jaeren in huijerwair gebuijct heeft ende hij sal den cloester alle jairs Lamberti (17 september) verscijnende in guede gevalueerde gelde te huijer geven twaleff ponden hollants vrij gelts van als vrij sonder afbreck Ingaende anno XVc drie ende vijftich (1553) ende sal dueren negen jaren lang"

In het door Jan van Egmond opgestelde overzicht van de pachters van de abdij Leeuwenhorst in Sassenheim (www.onsvoorgeslacht.nl) staat vermeld dat deze pacht liep van 1527 tot 1573. De volgende pachter was Maarten Diertsz.

L.J. van der Klooster, "De Oude Hofstede te Sassenheim en haar bewoners" In Nederlandsche Leeuw 76 (1959), 446-472. In dit artikel wordt vermeld dat Willem Willemsz in het kohier van de 10e penning van

Sassenheim van 1553 en 1556 pachter is van de oude hofstede met 22 morgen en eigenaar het klooster van de regulieren in Leiderdorp. Deze Willem Willemsz is gezien het voorgaande niet de schout Willem Willemsz maar zijn zoon die ook Willem Willemsz heet.

In 1553 en 1557 wordt (jonge) Willem Willemsz vermeld in het kohier van de 10e penning van Sassenheim als pachter van 20 morgen land (de oude hofstede) van de regulieren van Leiderdorp. Ook zijn huis staat op dit land.

“Willem Willemsz bruuyckt XIX morgen lants ende I ½ hont vande Regulieren tot Leijerdorp op welcke lant Willem voerscreven **eijge huijsinge barch ende schuijere heeft staen** ende geeft die voerscreven Regulieren jaerlijcx te huijer XLVII (47) pond

ende sijn huijsinge is getauxeert voer XIII pond

noch bruuyckt de voerscreven Willem III morgen lants ende ½ hont lants ende is eijgen ende is getauxeert voer XXII pond

Noch bruuyckt den zelfden Willem II morgen lants ende III hont vande abdie ter lee voer IX pond facit den Xen penninck IX pond II stuijvers”

(Bron: Nationaal Archief, archief Staten Generaal vóór 1572, toegang 3.01.03, Inv. Nr. 768, Kohier 10e penning Sassenheim 1553).

Sassenheim

Willem Willemsz cum socijs bruijcken van
 Reguliers tot leijderdorp XIX mergen 1 ½ hont lants
 voer ————— liijf 2 ½ ————— v f viij ½

noch haer huijssingen staende upt voerscreven lant getaxeert tot ————— iij f ————— i f viij ½

Vant convent vander lee II mergen III hont (400 roeden) lants voer IX pond
 lants voer ————— iij f ————— viij ½

Dije zelffde besit in eijgen III mergen een ½ hont lants getaxeert tot ————— xxx f ————— iij f

noch in eijgen III hont lants getaxeert
 tot ————— iij f 2 ½ ————— 2 ½

“Willem Willemsz cum socijs bruijcken vande Reguliers tot leijderdorp XIX mergen I ½ hont lants voer LIII pond V stuijvers

Noch haer huijssingen staende upt voerscreven lant getaxeert tot IX pond

Vant convent vander lee II mergen III hont (400 roeden) lants voer IX pond

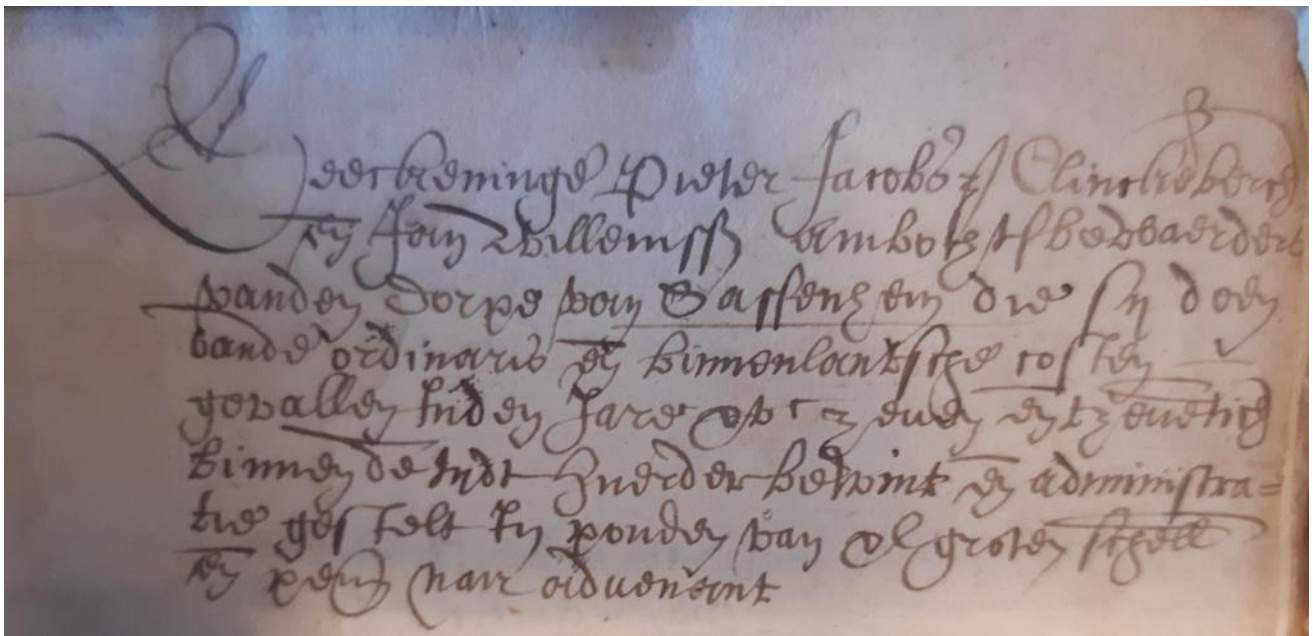
Dije zelffde besit in eijgen III mergen een ½ hont lants getaxeert tot XXX pond

Noch in eijgen III hont lants getaxeert tot II pond X stuijvers”

(Bron: Nationaal Archief, archief Staten Generaal vóór 1572, toegang 3.01.03, Inv. Nr. 1091, Kohier 10^e penning Sassenheim 1557).

In 1560 blijkt Jan Willemsz, de zoon van Willem Willemsz, de nieuwe pachter te zijn van de abdij Leeuwenhorst.

Jan Willemsz is in 1577 en 1588 ambachtsbewaarder van Sassenheim.

Bron: Hoogheemraadschap Rijnland, Oud Archief Rijnland, Inv. Nr. 6710, Ambachtsrekeningen Sassenheim 1542-1684, dd. 1577

Dit blijkt ook uit het "Register vande gheheelen incoemst van 't Convent van de regulieren tot Leijderdorp" ca. 1572. Op folio XXVIII Zassem (Sassenheim) "Jan Willemsz heeft in huijx XX morgen tijsbaer lant XXVII Jaer het eerste LV (1555) het leste LXXXI (1581) tsjaers om LXIII (63) Rijns gulden hier op betaalt XXV Rijns gulden" (Bron: Erfgoed Leiden, archief Kloosters, toegang 0503, Klooster Engelendaal te Leiderdorp, Inv. Nr. 599).

Hieruit blijkt: In 1555 heeft Jan Willemsz deze pacht van het land van de Oude Hofstede overgenomen van zijn vader Willem Willemsz, die deze pacht op zijn beurt weer overnam van zijn vader Willem Willemsz, schout van Sassenheim, die vóór 1544 is overleden.

In 1561 wordt Willem Willemsz vermeld als belending van een halve morgen land in Alkemade, leenland van de hofstad (Oud-) Alkemade te Warmond. In 1616 wordt dezelfde belending aangegeven als "de erfgenamen van Willem Willemsz, schout van Sassenem" (Bron: Nationaal Archief, Archief Oud-Alkemade, leenregister; repertorium opgesteld door C. Hoek en A.M. Verbeek, leen 23; www.onsvoorgeslacht.nl).

Dit betekent dat schout Willem Willemsz en zijn nazaten in 1561 en in 1616 eigenaren waren van een perceel land in Alkemade. En dat Willem Willemsz een nazaat is van schout Willem Willemsz.

Dit blijkt ook uit deze vermelding van Willem Willemsz in 1544 in het kohier van de tiende penning van Alkemade: "Dese navolgende personen woonen tot Zassen ende Lisse ende gebruycken lant inden ambochte van Alcmade. Willem Willemsz bruyct v ½ morghen voer xi gulden siaers. compt voordien thienden penninck xxii st" (Bron: Nationaal Archief, Staten van Holland voor 1572, toegangsnummer 3.01.03, Inv. Nr. 152, 10e Penning Alkemade 1544 (bewerking F.J.A.M. van der Helm, www.onsvoorgeslacht.nl)).

En het blijkt ook uit de vermelding van Willem Willemsz tot Zassem als eigenaar van een perceel land in Abbenes in het morgenboek 1544 van Alkemade: "Willem Willemsz tot Zassem II morgen Vc XXX (530) roeden" (Bron: Hoogheemraadschap Rijnland, Oud Archief Rijnland, Morgenboeken Rijnland, Alkemade, Inv. Nr. 3399, f. XXXII).

In het morgenboek 1565 van Alkemade vinden we onder "Sassenhem" de volgende vermeldingen:

"Willem Willemsz erfgenamen VIII morgen"

“Cornelis Willemsz schout XI morgen”

(Bron: Hoogheemraadschap Rijnland, Oud Archief Rijnland, Morgenboeken Rijnland, Alkemade, Inv. Nr. 3399, morgenboek 1565, Sassem, f. 17 verso).

In het morgenboek 1568 van Alkemade vinden we onder “Sassenhem ende Lisse” de volgende vermeldingen:

“Willem Willemsz ende Jan Willemsz VIII morgen”

“Noch Willem alleen van Dirck Willemsz VI morgen”

“Cornelis Willemsz schout XI morgen II hond”

(Bron: Hoogheemraadschap Rijnland, Oud Archief Rijnland, Morgenboeken Rijnland, Alkemade, Inv. Nr. 3400a, morgenboek 1568, Sassenhem ende Lisse, scan 20, www.archieven.nl).

In het morgenboek 1580 van Alkemade vinden we onder “Sassem” de volgende vermelding:

“Jan Willemsz V ½ morgen”

(Bron: Hoogheemraadschap Rijnland, Oud Archief Rijnland, Morgenboeken Rijnland, Alkemade, Inv. Nr. 3400a, morgenboek 1580, Sassem, f. 18, scan 27, www.archieven.nl).

In het morgenboek 1592 van Alkemade vinden we onder “Lis ende Sassem” de volgende vermelding:

“Jan Willemsz V morgen min I hond XV roeden”

(Bron: Hoogheemraadschap Rijnland, Oud Archief Rijnland, Morgenboeken Rijnland, Alkemade, Inv. Nr. 3400a, morgenboek 1580, Sassem, f. 19 verso, scan 63, www.archieven.nl).

Kinderen uit het huwelijk van (jonge) Willem Willemsz met een dochter van Dirck Aelbertsz / Aelbrechtsz (zie Hoofdstuk 4):

[1] **Willem Willemsz;**

Op 14-06-1559 verkopen Cornelis Gerritsz Coninck en Pieter Pietersz een perceel land groot 7 1/2 hond genaamd “de Cleyne Bijl” gelegen te Sassenheim aan Willem Willemsz en Jan Willemsz.

“Willem Jansz wonende Sassenheim en Pieter Jansz die Jongste wonende alhier mede-erfgenamen van Jan Willemsz haar vader destijds wonende te Sassenheim verkopen Cornelis Pieterszn. Keyser 7 1/2 hond genaamd de cleyne bijl gelegen te Sassenheim, belend NO Jeroen Dammaszn. Cluft en zeker memorie of provenland te Haarlem met de voorsz. Jeroen Cluft, ZO de weduwe en erfgenamen van Floris Corneliszn. op de tuin, ZW Maerten Claeszn. van ‘s-Gravensloot en NW ‘s-Gravenwatering genaamd de Cleypoel, onder overhandiging van een oude brief van 14-06-1559 door Cornelis Gerritszn. Coninck en Pieter Pieterszn. op Willem Willemszn. en Jan Willemszn. alsmede een scheidbrief van 5-2-1600, gepasseerd voor de schout van Sassenheim, voor 650 gulden” (Bron: Erfgoed Leiden en Omstreken, Rechterlijk Archief Lisse, Inv. Nr. 3, f. 92, dd. 16-6-1600 stilo novo; bewerking H. van der Waag; www.onsvoorgeslacht.nl).

Hij wordt vermeld in het morgenboek 1564 van Zoeterwoude: “bruijckt eijghen of pacht 31 morgen 2½ hont”.

Op Willem Willemsz passeert een oude brief door Cornelis Willemsz van Heemskerck schout van Sassenheim op 17-06-1563 betreffende (de helft van) 4 morgen 1 hond land gemeen met een ander (daarvan de andere helft toekomt Dirck Mourijnsz erfgenamen) in Roversbroek:

“Op 07-06-1583 bij de verkoop door Claes Cornelisz van Rijn man en voogd van Magdalena Willemsdr wonende Voorschoten van de helft van 4 morgen 1 hond land in Lisse, daarvan de andere helft toekomt Dirck Mourijnsz erfgenamen of nu Gerrit Jacobsz Coppens te Sassenheim gemeen met een ander in Roversbroek vindt overhandiging plaats van de oude brief door Cornelis Willemsz van Heemskerck, schout van Sassenheim, op 17-06-1563 gepasseerd op Willem Willemsz de voorschreven verkopers huisvrouwen broer (Bron: Erfgoed Leiden en Omstreken, Rechterlijk Archief Lisse, Inv. Nr. 1, f. 110v: bewerking H.J. van der Waag, www.onsvoorgeslacht.nl).

Hij is overleden vóór 12-05-1572. Na zijn overlijden erft Maerten Hugenz tot Voorschoten dit voorgaande in Roversbroek liggende perceel, dat hij overdraagt aan zijn oom Claes Cornelisz van Rijn, man en voogd van Magdalena Willemsdr wonende Voorschoten, die dit verkoopt op 07-06-1583 aan Cornelis Sijmonszn wonende Lisse.

[2] **Jan Willemsz**, geboren ca. 1527 (in 1577 omtrent 50 jaar oud) wonende te Sassenheim (vermeld vanaf 1577) en bezitter van land in Sassenheim en Lisse, zijn huis stond op de grond van Gerardt van der Laen, overleden vóór 05-02-1600; hij huwt 1e Gerritge Pietersdr, dochter van Pieter Floriszn en Maritge Dircksd, overleden “tijdens het leste beleg van Leiden omtrent Bartholomeus” 24-08-1574 (kinderen uit dit huwelijk: Willem Jansz, wonende in Sassenheim en Pieter Jansz die Jongste, wonende in Lisse, vermeld als belending in Voorschoten op 06-12-1585); hij huwt 2e Trijntge Gerritsdr (Cornelis Hugenzn. Cnaep, schilpverkoper te Katwijk op Zee en Hendrick Janszn. van Loreynen (ook genoemd Hendrick Janszn. de Briole van Lareynen en Henrick Jansz de Briole, geboren Lisse 1553, schoenmaker in Lisse, testeert aldaar 06-01-1614, vermeld Hoofdgeld Lisse 1623; Hendrick is gehuwd met Marijtge Gerritsdr (Verplas), zij is overleden vóór 1623) zijn haar naaste bloedverwanten); Trijntge Gerritsdr testeert voor schout en schepenen van Sassenheim 28-04-1617 (kinderen uit dit huwelijk: Gerrit op 05-02-1600 21 jr, Marijtge idem 19 jaar, Aeltge idem 17 jaar en Jan idem 15 jaar) en verklaart dat zij inwoont bij haar zoon Jan Jansz en legateert hem een lijfrente van 24 gulden als zij te zijnen lijve sprekende heeft op het gemene land van Holland en West-Friesland wegens de kapitale leninge.

Op 17-5-1608 verschijnen voor schout en schepenen van Lisse Mourijn Pietersz wonende Warmond zo voor hem zelve en als oom van vaderszijde en Cornelis Willemsz Paridon oom van moederszijde over Annetge 15 jr en Maritge 9 jr onmondige kinderen van Jan Pietersz bij Annetge Willemsdr Paridon wonende Lisse, Steven Meeusz van den Bosch brouwersknecht te Leiden man en voogd van Baeffgen Pietersdr., Dirck Fransz alias backer wonende Sassenheim man en voogd van Annetge Pietersdr, Rijck Wesselsz wonende Rijnsburg man en voogd van Jannetge Pietersdr en Pietertge Pietersdr weduwe van Jan Anthonisz timmerman wonende Hazerswoude met Cornelis Jacobsz Craen haar gekoren voogd mitsgaders Cornelis Woutersz mede wonende Hazerswoude als voogd voor zoveel het de onmondigen aangaat van de voorkinderen van Jan Anthonisz gezamenlijk erfgenamen van Pieter Mourijnsz en Jannetge Cornelisdr in hun leven gewoond hebbende te Lisse hebben verkocht in de herberg van de weduwe van Jacob Florisz van Heemskerck aan Jan Jansz Pronck te Sassenheim 2 campen land beide gelegen aan elkander in de polder van de Roversbroeck, tezamen groot 3 morgen 1 hond, belend tezamen NO de Abdij van Leeuwenhorst, ZO Cornelis Cornelisz Neesvaer met erfpacht van de Abdij voorsz., de Kerk van Lisse mitsgaders Willempke Joris Floriszoonsdr, ZW Hubert Hendricksz loco de Abdij van Egmond en NW Jr Johan van Mathenesse loco Gerrit Jacobsz Coppens en Jan Claesz van Santvliet loco Gerrit Garbrantsz onder overhandiging van de oude eigendomsbrieven van 1 1/2 morgen, wezende een van de campen te weten de zuidelijke van 13-5-1549 gepasseerd door Jan Willemsz Schouten aan oude Cornelis Florisz Cock.

Jan Willemsz koopt op 03-11-1570 gepasseerd voor de Pater van St Marienpoel te Leiden 8 hond land genaamd Smolenaers horne vermeld in het morgenboek van Sassenheim voor 10 hond .

Op 20-04-1577 compareert Jan Willemsz voor notaris Willem Claesz van Oudevliet in Leiden als deposant van ca. 50 jaar oud, alsmede IJsaac Willemsz ca. 53 jaar, die op verzoek van de gemeenschappelijke ingezetenen van het dorp Lisse samen een verklaring afleggen over de enorme schade – veel groter dan in de omliggende dorpen - die geleden is in de jaren 1573 t/m 1576 door de oorlogstroebelen omdat het dorp Lisse tussen beide strijdende partijen lag en grotendeels verwoest is en daarbij veel huizen verbrand zijn. Mede hierdoor hebben de landerijen in het ambacht Lisse weinig of niets aan oogst opgebracht in deze jaren.

Op 12-07-1577 compareert Jan Willemsz voor notaris Samuel Lenaertsz van der Wuert in Leiden als requirant, waaruit blijkt dat hij vanwege de Spaanse troebelen in De Kaag woonde. Jannetje Claesdr, oud omtrent 33 jaar, gehuwd met Cornelis Engelsz en wonende in Noordwijkerhout en Marijtgen Dammasdr, oud eveneens omtrent 33 jaar, gehuwd met Jacob Jansz en wonende in Warmond leggen op verzoek van Jan Willemsz een verklaring af over de onvolledige betaling van vijf pond “grooten vlaems” van een partij boter door Guertge, de echtgenote van goudsmid Claes, wonende in Leiden op de Nieuwe Rijn. Marijtge Dammasdr is al jaren vóór het overlijden van Gerijtge Pietersdr, echtgenote van Jan Willemsz op 24 -08-1574 (het jaar van het laatste beleg van Leiden; omtrent Bartholomeusdag) dienstmaagd van Gerijtge Pietersdr en na haar dood van Jan Willemsz.

NB. Guertgen Huyghendr, weduwe van Claes Pietersz, juwelier (ELO, Volkstelling Leiden 1581, fol. 67v.)

Op 08-11-1578 compareert Jan Willemsz opnieuw voor notaris Samuel Lenaertsz van der Wuert in Leiden als requirant, waaruit blijkt dat zijn twee “schoone” woningen in Sassenheim tijdens de Spaanse troebelen zijn verbrand. Op verzoek van Jan Willemsz leggen twee burenen in Sassenheim, te weten Gerrit Jacobsz Coppens, oud ca. 48 jaar en Pieter Jacobsz (Clinckenbergh), oud ca. 33 jaar, een verklaring af over de schade die Jan Willemsz geleden heeft door de Spaanse troebelen in de jaren 1572 t/m 1577. Zijn beesten (koeien) zijn door de vijand geroofd, zijn paarden zijn hem afhandig gemaakt en zijn landerijen, met name 20 morgen land in Sassenheim die Jan Willemsz pacht van de regulieren in Leiderdorp, zijn verwilderd en hebben geen oogst opgebracht. Ook wordt vermeld dat in 1575 huizen in De Kaag zijn verbrand.

Cornelis Willemsz erft op 12-05-1572 uit de boedel van zijn overleden broer Willem Willemsz een camp land genaamd de Kleine Bijl groot 7 1/2 hond gelegen aan de Cleypoel in Sassenheim; dit perceel is verkocht volgens een simpele bekentenis op de rugge van de oude brief op 16-12-1581 en aan zijn broer Jan Willemsz overgedragen volgens het placcaat van de Keizer.

Op 30-04-1586 verschijnen voor schout en schepenen van Sassenheim Pieter Maertensz wonende op de Tuyn ter eenre en Cornelis Diertsz wonende Voorhout als oom en Jan Willemsz wonende alhier als gekoren voogd over Maritge Maertensdr 25 jr, Anneken Maertensdr 17 jr, Neeltge Maertensdr 16 jr, nagelaten weeskinderen van **Maerten Diertsz** en **Trijn Dammasdr** in haar leven gewoond hebbende alhier delen de boedel. **Pieter Maertensz** de voorschreven kinderen broer behoudt alles en zal zijn zusters uitkeren op mei 1587 elk 75 gulden.

Op 13-11-1588 verschijnt Jan Aelbertsz van Warmond jegenwoordig wonende in de Kaag voor schout en schepenen van Lisse en verkoopt Jan Willemsz te Sassenheim 2 1/2 morgen hooiland genaamd de Swardelcamp gelegen in de Sassemerbroek, belend NO Jr Johan van Mathenesse, O Willeboirt Willem Diestensz met zijn land genaamd Santoom en Brebijtgens erfgenamen, ZW Floris Cornelisz op te Thuyne en W de Sassemer pastorie en de koper onder overhandiging van twee oude brieven daarbij hem de woning met land mede aangekomen is de ene van 18-06-1585 en de andere van 04-11-1586.

Op 01-02-1591 stilo novo. verkoopt voor schout en schepenen van Lisse de Ridderschap etc. aan Jan Marcuszn. van Yperen de helft van 20 morgen 1 hond 65 roe land gelegen in Sassenheim en Lisse gekomen van de Regulieren monniken te Leiderdorp, belend NO Magdalena Basgens en Cors Cornelisz., NO dezelfde Magdalena Basgens, ZO 's-Gravenwater of Cleypoel en ZW de voorsz. Magdalena Basgens en de heer van Wassenaar zijn water, belast met de helft van 9 gulden per jr tbv het St Elisabeth Gasthuis te Haarlem te lossen

met 150 gulden volgens de brief van 4-11-1543, laatst in gebruik bij Jan Willemszn. en moet betalen te Leiden in handen van Claes Gijsbertszn. van Dorp als daartoe aangesteld door de Ridderschap 2437 pond 10 schelling en Laurens Gael wordt opgedragen de akte te Lisse te verlijden.

Jan Willemsz koopt op 11-05-1591 van de kinderen en erfgenamen van Pieter Hugenz en Anthonia Jansdr Pronck in hun leven wonende te Lisse voor 2050 gulden 3 morgen 1 hond land daar de woning op plach te staan leggende in de Schermergeest.

Op 13-5-1591 stilo novo verschijnen voor schout en schepenen van Lisse Jan Maertenszn., Baerthout Maertenszn. en Pieter Maertenszn. broers wonende Warmond, Garbrant Janszn. wonende te Wassenaar man en voogd van Anna Maertensdr., Cornelis Jacobszn. te Hillegom man en voogd van Margriet Maertensdr. allen kinderen van Maerten Pieterszn. overleden te Warmond ter eenre en Willem Janszn. en Pieter Janszn. wonende te Sassenheim als kinderen van Gerritge Pietersdr. ter andere zijde en tezamen mede-erfgenamen van Maritge Dircksdr. weduwe van Pieter Floriszn. te Sassenheim hun bestemoeder en delen de boedel gelegen in de Roversbroek.

Op 17-5-1591 stilo novo verschijnen voor schout en schepenen van Lisse Jan Willemszn. en Pieter Janszoon alias Jongste beiden wonende Sassenheim en verklaren schuldig te zijn aan Mr Frederick Brunt licentiaat in de rechten een rente van 75 gulden per jaar met hypotheek door Jan Willemszn. op 3 morgen 1 hond land gelegen bij Schermergeest welke hij onlangs van de erfgenamen van Pieter Hugenszn. gekocht heeft voor 2050 gulden, belend NO Cors Corneliszn. Cluft, ZO Jan Marcuszn. van Yperen c.s., ZW Joris Floriszn. en NW de Heerweg, 2 1/2 morgen land genaamd de Zwaerdecamp gelegen in Sassemmerbroek welke hij te anderen tijde van Jan Aelbertszn. uit de Kage gekocht heeft voor 717 gulden, belend N Jr Johan van Mathenesse, O Willeboort Willemszn. met Jan Gijsbertszn. Brebijn erfgenamen, Z Floris Corneliszn. op de tuinen en W de Pastorie van Sassenheim met Jan Willemszn. voorsz., 2 percelen land als 10 hond land genaamd Molenaers horn en 8 hond land gelegen naast elkander mede in de Sassemmerbroek, de 10 hond land belast met een rente van 6 gulden 5 st tbv het Clooster te Poel te Leiden en waarborgtocht voor de helft van 4 morgen land gelegen in Roversbroek door Claes van Rijn verkocht aan Cornelis Symonszn., tezamen belend NO Mr Jasper te Haarlem met memorieland en Jeroen Dammaszn. Cluft, ZO Floris Corneliszn. op de tuinen met Mr Jasper, ZW de Pastorie van Sassenheim met Jan Willemszn. en NW 's-Gravenwater en Pieter Janszn. alias Jongste stelt tot waarborg 3 morgen land gelegen in Roversbroek welke hem uit de boedel van Maritge Pieter Floriszn. weduwe te Sassenheim zijn bestemoeder zijn aanbedeeld, belend NO de voorsz. Pieter Janszn. en Pancras Dammaszn. Cluft, ZO de voorsz. Pieter Janszn. en ZW Jr Johan van Mathenesse en jonge Cornelis Cock met zijn erfpacht en NW de Grafelijkheid van Holland met Jannetge Pieter Floriszn. voorsz. Afgelost 16-7-1617 stilo novo.

Op 30-10-1591 verschijnen voor schout en schepenen van Sassenheim Pieter Jacobsz Clinckenbergh en Willem Jacob Florisznzn ambachtsbewaarders en Jan Willemsz over de tijd van 4 jr geweest zijnde en Gerrit Jacobsz Coppen gezworene van hetzelfde ambacht vervangende zijn medebroeders geven procuratie op Boret Weyman procureur van de wethouders van Haarlem en Mr Cornelis van Bueren om recht te plegen jegens Mr Jan Reyerszn. wonende Haarlem.

Op 16-6-1600 stilo novo verschijnen voor schout en schepenen van Lisse Willem Janszn. wonende Sassenheim en Pieter Janszn. die Jongste wonende alhier mede-erfgenamen van Jan Willemszn. haar vader destijds wonende te Sassenheim en verkopen Jeroen Dammaszn. Cluft 8 hond land genaamd Smolenaers horne vermeld in het morgenboek van Sassenheim voor 10 hond, belend NW en NO 's-Gravenwater genaamd Cleypoel, ZO zekere prove of memorieland te Haarlem, ZW de kleine bijl door Cornelis Pieterszn. Keyser van de verkopers gekocht, met waarborg de helft van 4 morgen land gelegen in de polder van de Roversbroek te anderen tijde door Claes Corneliszn. van Rijn verkocht aan Cornelis Symonszn. tegenwoordig toebehorende Gerrit Jacobszn. Coppen te Sassenheim, de welke alrede vermits de boedelscheiding van de voorsz. Jan Willemszn. nu ten laste staan van Catharijn Gerritsdr. weduwe van Jan Willemszn, onder overhandiging van

een oud briefje van 03-11-1570 gepasseerd voor de Pater van St Marienpoel te Leiden aan de voorsz. Jan Willemszn. en nog een extract van een scheidbrief van 05-02-1600, voor 650 gulden.

“Opten 26 Mey 1601 heeft Trijntgen Geryts, weduwe van Jan Willemsz, gedoleert ende haer goederen aen handen van Burgermeester Duyc begroot op vijfduysent guldens” (Bron: “Kohier van de Capitale Leninge van het jaar 1600 voor de dorpen in het ressort Leiden”, getranscribeerd door de werkgroep Oud Schrift; 1993)

[3] **Cornelis Willemsz**, wonende in Delfgauw;

Hij wordt vermeld in het Kohier van de Tiende Penning van Vrijenban 1553 “Cornelis Willemsz. bruijckt van sint Aechten konvent tot Delff XVII½ marge lants den hoepb voer LXXVIII k. gulden” “Den selven bruijckt noch van Baertgen Thijssen tot Delff vijerdalff marge lants den hoep voer XII k. gulden” “Den selven noch dat huijs daer hij in woent bij ons ghetaxeert voerb VI k. gulden”.

Hij wordt vermeld in het Kohier van de Tiende Penning van Vrijenban 1557 “Cornelis Willemsz. gebruijct van Baertgen Dircxdr. binnen Delff III½ margen lants gelegen in de Suijtpolder gemeen met dat convent sint Aechten binnen Delff voir XIII gulden XIII st. den Xen penninck XXVII st. III p. II ob. pot.” “Cornelis Willemsz. gebruijct van Baertgen Dircxdr. binnen Delff III½ margen lants gelegen in de Suijtpolder gemeen met dat convent sint Aechten binnen Delff voir XIII gulden XIII st. den Xen penninck XXVII st. III p. II ob. pot.” “De selve bruijct noch van dat convent sint Aechten binnen Delff XVII margen ende IIII½ hont lants gemeen als boven voir LXXVIII k. gulden VIII st. den Xen penninck VII gulden XVII½ st. III p. II ob. pot.” “De selve geeft noch alle jaere een vette gans off daer voir VIII st. den Xen penninck IX p. II ob. pot.”.

Hij wordt vermeld in de Tiende penning Hof van Delft 1561 “Cornelis Willemsz., wonende tot Delfgau, huylt van Conincxvelt 9 margen weylants, streckende van de voorsz. 5 margen 3 hont oestwaerts voor 57.0.0 'sjaers, comt den 10en penninck, 5.14.0 (huurcedulle 12-03-1553), d'Selve huylt van 't voorsz. Convent van Conincxvelt 8 margen 4 hont vijftich roeden weylants, streckende van de voorsz. 9 margen oestwaerts voor 54.0.0 'sjaers mit drie caponen ende twee vette ganssen t'samen getaxeert op 1.15.0, comt den 10en penninck, 5.11.6 (huurcedulle 05-02-1560).

Hij wordt vermeld in de Tiende Penning van Vrijenban 1561 “Cornelis Willemsz. woonende tot Delfgau huylt van Conincxvelt XVII margen IIII hont vijftich roeden weijlandts streckende van 't voorsz. Aluwijns zaet totten Delffgausenwech voor LXXVIII £ ende een vette gans geestimeert op X st. comt den Xen penninck VII £ XVII st. “ “D'zelve huylt van Elizabeth Matthijsdr. weduwe wijlen Leendert Hollandts mit heure kinderen woonende tot Delft III margen III hondt weijlants gemeen mittet voorgaende parceel voor XVII £ X st. comt den Xen penninck I £ XV st.” “Cornelis Willemsz. woonende tot Delfgau gebruijct een huijs schuir barch ende geboomte hem eijgen toebehoorende getaxeert op IX £ comt den Xen penninck XVIII st. “.

Hij wordt vermeld in het Kohier van de 100e Penning 1569 van Vrijenban “Cornelis Willemsz. wonende in het Suijteijnde van Delfgaeuw gebruijct van Adam Dircksz tot Pijnaecker 3 morgen 3 hont lant gemeen met 17 morgen 4½ hont. Beloopt den 100° penning 4-12-04” “Idem gebruijct vant convent Sint Aechten binnen Delft 17 morgen 4 hont 50 roeden lant. Beloopt den 100° penning 21-02-04” “Cornelis Willemsz. tot Delfgauw gebruijct in eijgen huijs, schuijer, bargaen en geboomte. Beloopt den 100° penning 0-27-02.

Hij erft op 12-05-1572 uit de boedel van zijn overleden broer Willem Willemsz een camp land genaamd de Kleine Bijl groot 7 1/2 hond gelegen aan de Cleypoel in Sassenheim; dit perceel is verkocht volgens een simpele bekentenis op de rugge van de oude brief op 16-12-1581 en aan zijn broer Jan Willemsz overgedragen volgens het placcaat van de Keizer.

Hij wordt vermeld in het Kohier van de 100e penning Hof van Delft 1579, 't Hooffslach vande Oudelain Zuijtpolder “Cornelis Willemsz. van Sassen woonende tot Delffgaeuw bruijct van tConincxvelt buijten Delft 3

margen 1½ hont weijlant, Den selven bruijct van der erffgenamen van Sijmon Dircxz. tot Delft 3 margen 1½ hont weijlant”.

Op 15-06-1600 verschijnen voor schout en schepenen van Lisse Cornelis Cornelisz voor hem zelve Aernt Dircksz Thouw als vader en voogd over zijn weeskinderen bij Willempge Cornelisdr beiden wonende Delfgauw tezamen erfgenamen van wijlen Cornelis Willemsz hun vader en schoonvader in zijn leven mede wonende Delfgauw welke stellen dat Cornelis Willemsz op 12-5-1572 uit de boedel van Willem Willemsz hun comparanten oom jegens de andere erfgenamen ten dele gevallen is een camp land genaamd de kleine bijl groot 7 1/2 hond gelegen aan de Cleypoel in Sassenheim waarvan alstoen NO Jan Willemsz hun oom en ZW de grote bijl van de Pastorie van Sassenheim belend waren en daarna aan de voorsz. Jan Willemsz verkocht volgens een simpele bekentenis op de rugge van de oude brief op 16-12-1581 en dragen dit land alsnog over volgens het placcaat van de Keizer tbv Jan Willemsz of na zijn overlijden aan Willem Jansz en Pieter Jansz zijn oudste zonen.

Hij is overleden vóór 15-06-1600; hij huwt N.N. (kinderen uit dit huwelijk):

(1) **Cornelis Cornelisz**, wonende te Delfgauw / Hof van Delft; hij wordt vermeld met Aernt Dircksz Thouw als vader en voogd over zijn weeskinderen bij Willempge Cornelisdr als erfgenamen van wijlen Cornelis Willemsz bij een transport aan (zijn oom) Jan Willemsz van 7 ½ hond land geheten “de kleine bijl” gelegen aan de Cleypoel in Sassenheim afkomstig uit de boedel van zijn oom Willem Willemsz (op 12-05-1572 ten deel gevallen) voor schout en schepenen van Lisse op 15-06-1600;

(2) **Willempge Cornelisdr**, overleden vóór 1591, gehuwd met Aernt Dircksz Thouw, wonende te Delfgauw / Hof van Delft) later te Delft aan de Brabantse Turfmarkt WZ, zoon van Dirck Cornelisz en Maritgen Aernt Thouwen Jansdr, begr. Delft (N.K.) 24-6-1626; hij huwt 2e op 18-08-1591 met Neeltgen Jans van der Wilt, dochter van Jan Dirck Willemsz van der Wilt en Annetje Maertens Swartgen.

Op 30 oktober 1590 koopt Arent Thouw Dircxz zijn twee dochtertjes uit, gewonnen bij zijn overleden vrouw Willempgen Cornelisdr. Het zijn Maritgen Touwen, oud in juni lestleden vier jaar, en Aeltgen Touwen, oud driejaar. Op 8 maart 1592 verkoopt hij aan de voogden van de meisjes een jaarlijkse losrente met een hoofdsom van 101 gld. 10 st., te lossen de penning zestien, uit de opbrengst van de kleren van hun moeder.

(Bron: Stadsarchief Delft, Weeskamer Delft, toegang 72, Inv. Nr. 4267, “Inventaris, rekeningen en staat met scheiding van de boedel van Aernt Dircksz Touw, gehuwd met Neeltgen Jansdr van der Wilt, 1646; met bijlagen”).

[4] **Laentge Willemsdr**; zij huwt Claes Cornelisz van Rijn; zie: “Historisch Huisonderzoek Woelwijk in Voorschoten. Familie Van Rijn, eigenaar ca. 1540 t/m 1651”, J.J. Duivenvoorden, 2 februari 2020, www.onsvoorgeslacht.nl

[5] **N.N. Willemsdr**; zij huwt Huych (Huijch) Adriaensz ook vermeld als Huych Ariaen / Adriaen Huygenzoon

Hij is overleden vóór 1593. In 1570 wordt in het kohier van de 100e penning van Voorschoten vermeld dat Louris Claesz zijn zwager is. De naam van zijn vader is Adriaen Huijgen /Huygen, die in 1547 vermeld wordt in de verhuurcedulen van de kerk van Voorschoten. Op 17-07-1555 wordt door het Hoogheemraadschap van Rijnland een kerkgebod in Voorschoten verstrekt aan Jan Adriaen Hugensz van Voorschoten. In het Kohier 10e penning van Voorschoten 1561 wordt vermeld Louris Adriaen Huijgen. Jan en Louris zijn zeer waarschijnlijk broers van Huijch Adriaen Huijgen.

Hij wordt vermeld in het morgenboek Zoeterwoude 1542 “Huijch Ariensz. eijgenaer ende bruijcker ende is groot 2 M. 86 R.” (Bron: Hoogheemraadschap Rijnland, Oud Archief Rijnland, Morgenboek Zoeterwoude 1542, Inv. Nr. 6840a).

Hij wordt vermeld in het morgenboek Voorschoten 1543 f. 7v "Joris Gherijtsz tot Wassenaer ende bruijcker Hüge Adriaensz ende is groot III mergen LXXX roeden" "Huijghe Adriaenszoon ende is groot IIII mergen LXX roeden" (Bron: Gemeente-archief Voorschoten, Oud Archief Voorschoten, Morgenboek Voorschoten 1543).

Hij wordt vermeld bij de 10e penning Voorschoten 1543 "Huijch Ariensz brenct an sijn huijs voir eigen ende is bij scout ende buijeren voors getaxeert voir vi L", "die selfde brenct an iii morgen landts bij den hoop sonder maet daer dat huijs op staet belent an d oostzijde Willem Willemsz tot Sassem die westzijde den hofflaen ende is bij scout ende buijeren voorsz getaxeert voir xi L", "die selfde brenct an iiiii morgen landts huijerwaer in Voorscoten ende geeft daer off te huijer xviii L" (Bron: Nationaal Archief, Staten van Holland voor 1572, toegangsnummer 3.01.03, Inv. Nr. 399, Kohier tiende penning Voorschoten 1543).

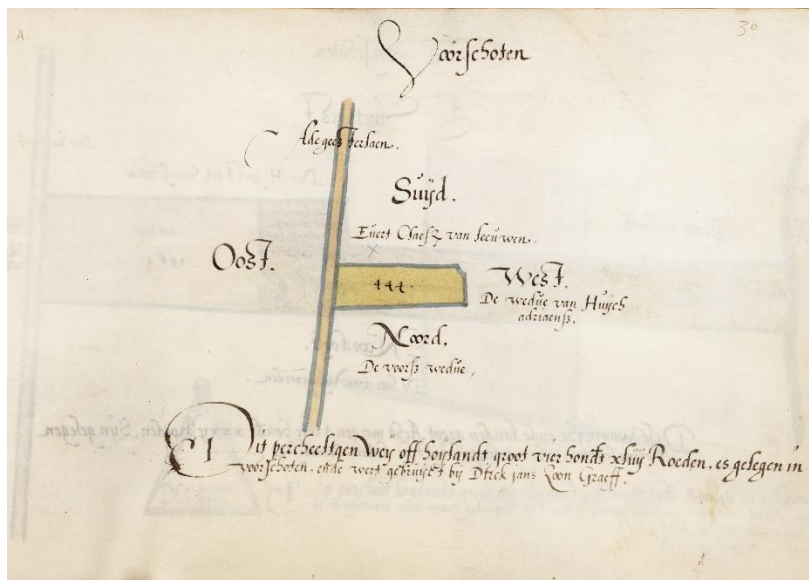
Hij wordt vermeld bij het kerkgebod in Voorschoten op 07-12-1554: "Pieter Corneliszoon van Voorschoten verzoekt aan de Dijkgraaf en Hoogheemraden van Rijnland een kerkgebod om te mogen maken en steken een houten brug in de Heerweg achter Voorschoten tegen het land van Huijch Adriaensz om also zijn hoge geestland af te karren en zijn land over de Vliet in Stompwijk daar mede toe te maken en te verbeteren" (Bron: Hoogheemraadschap Rijnland, Oud Archief Rijnland, Inv. Nr. 216).

Hij wordt vermeld bij de 10e penning Stompwijk 1558 "Huych Ariaen Huygenzoon brengt aen xxi morgen i ½ hont eygen lant ende is gezommeert voir lx gulden rest den xe penninck vi gulden xvi st" "noch den zelfde xiii hont eygen lant ende is gezommeert voir viii gulden" "noch die zelfde xiii hont eygen verloeren lant daer niet of en compt" (Bron: Nationaal Archief, Staten van Holland voor 1572, toegangsnummer 3.01.03, Inv. Nr. 1118, Kohier tiende penning Stompwijk 1558).

Hij wordt vermeld op 10-07-1560 bij de Weeskamer van Leiden (Bron: Erfgoed Leiden en Omstreken, toegang 0518, Inv. Nr. 283B, Grote Bewijzen B, f. 338): "3 pont hollants tsiaers eeuwige rente op Hugh Adriaensz in Voirschoten".

Hij wordt vermeld in het Kohier van de 10e Penning van Stompwijk 1563 "Huych Adriaensz in eygen xxii morgen ii ½ hont hoeylant ende weylant onder malcander tsommige tuedemaect ende tmeerdeel noch dorre lant elcke morgen gesommeert voor iiiii £ x st facit tzm lxxvii £ ix st ii d compt vii £ xvi st xi d" "noch in eygen x hont hoeylant tuedemaect die morgen gesommeert voor iii £ xii st facit vi £ compt den xe penn xii st" " "noch in eygen ii morgen i ht verloeren lants daer nyet off en compt nyet" " "noch in eygen xv morgen i ½ hont lant tmeerdeel weylant tsommige hoeylant eertyts tuedemaect elcke morgen gesommeert deen duer dander voor iiiii £ facit tsamen lxi £ compt den thienden penn vi £ ii st" (Bron: Nationaal Archief, Staten van Holland voor 1572, toegangsnummer 3.01.03, Inv. Nr. 1446, Kohier tiende penning Stompwijk 1563).

Hij wordt vermeld in het morgenboek Zoeterwoude 1564 "Huijch Adriaensz. bruijckt eijghen of huijer te samen 34 morgen".

Illustratie: Kaartboek van het Heilige Geest Weeshuis in Leiden, kaartblad van Voorschoten bij de Adegeestlaan, maker Simon Aerntsz Bruningen, 1593 (Erfgoed Leiden en Omstreken, PV583_030B)

Naast het geel gekleurde perceel staat vermeld onder "West" de tekst "De weduwe van Huijch Adriaens"

Uit dit huwelijk:

(1) **Maerten Huijgensz**, kerkmeester van Voorschoten vermeld 1584;

Hij wordt vermeld in het morgenboek Voorschoten 1577 "Maerten Huych Adryaensz syn wonynghe met iiii merghen iii ½ hont eyghen lants getacxeert tsamen voor v gulden comt hier i gulden ii st".

Hij wordt vermeld als executeur in Voorschoten op 15-08-1578 "Adryaen Willemszn. van Dijck schout van Wassenaar die de voorgelij geaccepteerd heeft van Neeltje Dignaersdr doet afstand van de boedel van Pieter Willemsz en Dignum Naningsdr en draagt de boedel op aan de gemene crediteuren. Aelwijn van der Hooch en Maerten Huygensz mede als executeurs verzoeken om een curator."

Hij wordt vermeld in Voorschoten op 22-04-1587: "Maerten Huijgensz als voogd namens de 3 achtergelaten kinderen van jonghe Jan Cornelisz Colijn".

Hij wordt vermeld in het morgenboek Zoeterwoude 1580 "Maerten Huijgensz. 9 morgen 5 hont. Noch 8 morgen 1 hont. Noch 4 morgen ½ hont. Noch 2 morgen 1 hont, cort 1½ hont. Cort het blijft 24 morgen. Noch 19 hont van Claes Schouten." (Bron:

"Maerten Huygenz. gestelt op 75 gl. comt 150 gl. Opten 26 Mey 1601 heeft gedoleert ende hem bij eede aen handen van de Burgermeester Duyc geëxpurgeert ende zijn goeden daerbij begroot op 10000 gl." (Capitale lening Rijnland 1600, Stompwijk)

Hij wordt vermeld in het Slagturfboek Stompwijk 1604-1611 "Maerten Huijgens, 22h, O: Claas Dirks Z: Willem Huijgens weduwe W: Adriaan Jacobs N: Pouwel Vechters; "Jan Huijgens getrouwd hebbende de weduwe Maerten Huijgens, 2h, O: Govert Jans".

Hij huwt 1e ca. 1585 Dieuwertgen Claesdr, overleden vóór 11-11-1603 (zij huwt 1e Reijn Joachim Reijnen, schepen van Stompwijk 1583; uit dit huwelijk Claes en Joachim Reijnen, wonende te Stompwijk); uit dit huwelijk: Liesbeth Maertensdr, gehuwd met Adriaen Willemsz (Bom / Bon / Witsenburch), ambachtsbewaarder van Stompwijk 1613, zoon van Willem Willemsz (vermeld Stompwijk Slagturfboek 1593 en 1603, Leiden en Stompwijk 1612 en Hoofdgeld Stompwijk 1623), Betgen (Elisabeth) Maertensdr gehuwd

met Daniel Adriaensz, wonende te Stompwijk (Hoofdgeld Stompwijk 1623), Claes Maertensz (ook vermeld als Claes Maerten Huijgen 1623) wonende te Veur in 1612 wonende te Stompwijk 1623; hij huwt Anna Gerritsdr (Hoofdgeld Stompwijk 1623), Cornelis Maertensz (Outshoorn) wonende te Stompwijk 1623; hij huwt Stompwijk 30-10-1616 Leuntgen Pietersdr (Hoofdgeld Stompwijk 1623), en IJda (Yda) Maertensdr gehuwd als jongedochter van Stompwijk (schepenhuwelijk Leiden 28-01-1612; getuige bruidegom Jan Jacobsz vader, getuigen bruid Claes Maertsz broer en Adriaen Willemsz zwager) met Pieter Jan Jacobsz, jongeman van Zoeterwoude, wonende Zoeterwoude (Hoofdgeld Zoeterwoude 1623); minderjarige kinderen vermeld voor schout en schepenen van Stompwijk op 11-11-1603: Claes, Cornelis, Betgen en IJda.

Hij huwt 2e vóór 1598 Applonia Cornelisdr (Garrebrant Pietersz te Noordwijk en Dirc Adriaensz worden op 25-04-1612 vermeld als haar zwagers; Garbrant Pietersz (van Wijckerhelt), lijndraaier en schepen (1631) van Noordwijk is gehuwd met Marijtge Cornelisdr, weduwe van Jan Adriaensz Bos, lijndraaier); uit dit huwelijk: Dieuwertgen Maertensdr, gehuwd met Jacob Cornelisz Colen (Hoofdgeld Stompwijk 1623) en Reijn Maertensz, gehuwd (schepenhuwelijk Leiden 19-02-1628) met Annetgen Arijs, wonende te Alphen; Dieuwertgen en Reijn beiden geboren mei 1598, "oud mei voorleden 13 jaar" (vermeld Stompwijk 25-04-1612)

(2) **Louris Huijgensz** (ook vermeld als "Laurens Huijgensz. upte Noort A")

In 1600 wordt vermeld in de 29e rekening van rentmeester Lodewijk van Treslong van de goederen van de St. Pancraskerk ten Hogelande te Leiden: "Ontfangen van Laurens Huijgensz. upte Noort A inde plaetse van Maerten Dircxz. van Egmont over t1e 5e jaer huijrs van twee mergen drie hondt ende 59 roeden hoeijlants gelegen omtrent de Noort A. Belent oost de Suijtwateringe, suijt t'capittel zelfs, west de Oude Zwet ende noort Arent Maertsz. weduwe. Volgende de voorsz. rolle van 15e februarij anno zestien hondert. De somme van achtentwintich ponden tien schellingen."

In Stompwijk delen in 1603 Claes Cornelisz van Rijn wonende te Voorschoten, Maerten Huijgen als vader en Louris Huijgensz wonende te Schipluiden en Cornelis Meesz wonende te Zoeterwoude als omen en voogden van de nagelaten weeskinderen van Diewertgen Claesdr bij Maerten Huijgensz geprocreëerd.

(3) **Willem Huijgensz (van Noort)** (ook genoemd Willem Huijch Adriaensz)

Hij huwt Aeltge Cornelisdr, overleden Voorschoten vóór 09-02-1625, dochter van Cornelis Vranckensz (wonend op de Donck, vermeld in het kohier van de 10e penning 1561 van Voorschoten "Cornelis Vranckesz bruyckt zyn woeninge ende landen groet 10 margen 2 hondt landts huyerwaer deen helft vande erffgenamen van jouffrouw van Noirden ende die ander helft van Aelbrecht Diercxsz daer van ontfanck derffgenamen voors voir hair porcie 30£ ", op 24-09-1571 leenman van 4 morgen land in Voorschoten van de hofstad Made in Delft, vermeld in het morgenboek 1577 van Voorschoten als taxateur van de 100e penning samen met Claes Cornelisz van Rijn en Maerten Jansz, gezworene van Voorschoten in 1588 en 1590, Heilige Geestmeester in 1588 samen met Claes Cornelis van Rijn, treedt op als schout tijdens de rechtdag op 02-06-1589, overleden in 1618; zijn zuster is Baertge Vrancken, gehuwd met Bartholomeus Jansz Hoogteijling in Voorhout (bron: ELO, ONA Leiden, Inv. Nr. 57, f. 249v, 13-12-1593); zijn tweede zus is Marritje Vranckendr, gehuwd met Jan Corneliszn. van Valkenburg, vermeld op 15-10-1584 in Voorschoten; zijn broer is Mees Vranckensz, wonende te Oegstgeest, gehuwd met Neeltgen Lourisdr, die in 2e echt huwt met Henrijck Sijmonsz, vermeld 22-01-1587 in het Rechterlijk Archief van Oegstgeest, Inv. Nr. 3, f. 37) en Maritgen Lourisdr; zij huwt in 2e echt met Willem Claesz van Rijn, volle neef van haar 1e echtgenoot. Uit dit huwelijk (vermeld Zoeterwoude 16-03-1607): Huijch Willemsz en Lijsbeth Willemsdr. Broer van Aeltge Cornelisdr is Willem Cornelisz van Vlaerdenburch; haar zuster Marijtgen Cornelisdr is gehuwd met Cornelis Claesz van Rijn, broer van Willem Claesz van Rijn (vermeld januari 1620 Weeskamer Voorschoten).

Hij wordt op 07-05-1584 vermeld voor schout en schepenen van Stompwijk en Voorschoten als belender van 1 morgen land onder Stompwijk.

Hij wordt vermeld in de kerkrekening van Voorschoten 1597 als pachter van de kerk van Voorschoten van een opstallige pacht van XXX stuivers verschijnende jaarlijks Lamberti.

In het overzicht van de capitale lening van Rijnland 1600 wordt vermeld bij Voorschoten: "Willem Huygenz. gestelt op 30 gl., comt alhier 60 gl".

In het Slagturfboek Stompwijk 1604-1611 wordt vermeld als belending "Willem Huijgens weduwe".

Op 25-04-1612 wordt te Stompwijk verklaard voor schout en schepenen dat Huijch Willemsz neef en voogd is over Dieuwertgen Maertensdr. en Reijn Maertensz. oud mei voorleden 13 jaar, nakinderen van Maerten Huijgensz. verwekt bij Applonia Cornelisdr. Deze zal hebben een rente van f 4-10-00 per jaar zijnde de helft van f 9 per jaar waarvan de andere helft wordt ontvangen door Garrebrant Pietersz. haar zwager, staande tlv. de kinderen van zaliger Willem Huijgensz.

(4) **Jan Huijgensz** (ook genoemd Jan Huijch Adriaensz);

Hij wordt vermeld bij de 100e penning Hof van Delft 1579 "Jan Huijgensz woonende tot Voorschoten bruijct van Johan de Heuijter woonende inden Haech 4 margen weijlant".

Louris Louriszn. onze mede buurman verkoopt 27-09-1585 Jan Huigenszn. mede wonende Voorschoten een woning met huis en 7 hond land daar het huis op staat in het Hofland onder Voorschoten, belend O de koper en een akkertje over de sloot behorende aan het Convent van Rijnsburg, W Niesje Lourisdr. en N de Heerweg nog 5 hond land mede onder Voorschoten, belend O Willem Louriszn., Z en W Niesje Lourisdr. met bruikbaar en N de Heerweg, met waarborg 3 morgen land onder Voorschoten, belend O de kinderen van Claas Corneliszn. Colijn, Z de Vliet, W de verkoper en N de Heerweg .

Op 01-06-1589 transportereren in Zoeterwoude de erfgenamen van Louris Florisz en de kinderen en erfgenamen van Marritje Jansdr aan Jan Huigenszn. te Voorschoten 11 morgen 4 hond land, waarvan 5 morgen in Voorschoten belend W de Abdij van Rijnsburg en de koper, N de Heerweg, O Vrank Louriszn. en Z de Vliet en de rest van het land in Soeterwoude belend N de Vliet, O Vrank Louriszn., Z de Meerburger watering en W Willem Louriszn. en Cornelis Vrankenzn. c.s.

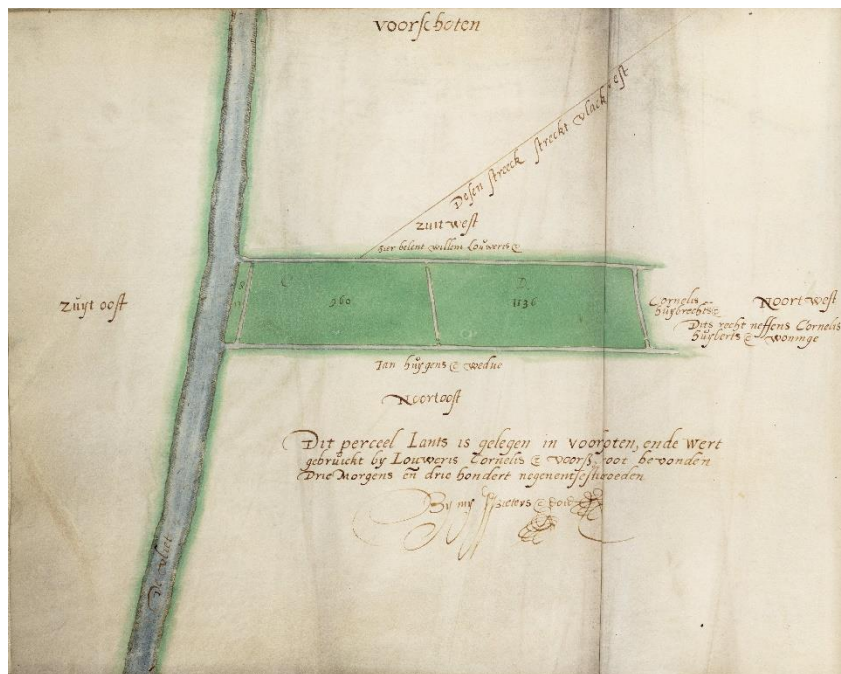
Hij is op 15-04-1591 en in 1593 te Voorschoten, 16-08-1597 en 29-12-1598 te Zoeterwoude wonende op zijn eigen woning in het Hofland in Voorschoten schuldig aan Hendrick Gerritsz Buytewech wonende Leiden een losrente van f 21 per jaar met een hoofdsom van f 350 verzekerd op 4 1/2 hond land in Voorschoten in het Hofland, belend O Willem Louriszn., Z Cornelis Huibrechtszn. met bruikbaar, W dezelfde en N de Heerweg en nog zijn huis 7 hond land in het Hofland, belend O de schuldenaar met 5 morgen land, W Cornelis Huibrechtszn., Z het Convent van Rijnsburg en N de Heerweg en de voorsz. 5 morgen belend O Vrank Louriszn., W het Convent en de schuldenaar, Z de Vliet en N de Heerweg. 6 morgen 4 hond land in Zoeterwoude en nog 3 morgen land in Stompwijk in 2 weren tezamen 10 morgen, belend in zijn geheel O Adriaan Pieterszn., Z de Meerburger watering, W de Pastorie van Voorschoten en N de Vliet.

Hij is schotgaarder van Voorschoten in 1598.

Hij wordt vermeld Stompwijk 11-11-1603.

Hij wordt vermeld in het Slagturfboek Stompwijk 1604-1611 "getrouwd hebbende de weduwe van Maerten Huijgensz 2 hectare".

Illustratie: Kaartboek van het Heilige Geest Weeshuis in Leiden, kaartblad van Voorschoten bij de Vliet, maker Jan Pietersz Dou, 1606 (Erfgoed Leiden en Omstreken, PV584_020A)

Onder de groen gekleurde percelen staat vermeld "Jan Huijgensz weduwe"

VC Cornelis Willemsz van Heemskerck

Cornelis Willemsz van Heemskerck, welgeboren man van Rijnland, vermeld 1565 (“Welgeborenen Rijnland. Een index op Simon van Leeuwen”, drs. R.A. van der Spiegel, www.onsvoorgeslacht.nl), woonde aan de Heerweg aan de noordzijde van Sassem (Sassenheim), schout te Oegstgeest (vroegste vermelding 20-04-1547) en Sassenheim van 1547 t/m 1565, vermeld als erfhuurder van Leeuwenhorst 1552-1580, overleden vóór 07-07-1581; hij huwt Trijntgen Willemsdr., postuum vermeld.

Hij is geboren ca. 1509 (op 05-06-1570 is hij oud LXI (61) jaar (Bron: “Resolutien van de Heeren Staaten van Holland en Westvriesland, 1771”, deel 2, blz. 974, “Verbaal, gehouden door Mr. Jacob du Quesnoij, Raadt van den Hoeve van Hollandt, ende Wilhem van Berendrecht, Secretaris van den selven Hoove, beroerende de Waterloosinge tot Catwyk”; ook vermeld in “Nieuwe Nederlandsche Jaerboeken, of Vervolg der Merkwaardigste Geschiedenissen, die voorgevallen zyn in de Vereenigde Provincien, De Generaliteitslanden en de Volkplantingen van den Staet, 7^e deel, 2^e stuk, MDCCLXXII 1772, te Amsteldam en Leiden, bladz. 1115 en 1120, Google Books; ook vermeld in “Korte Memorie, geformeert op ordre van de Wel-Edele Heeren Dijkgraaf en Hoogheemraaden van Rhyndland, dat een Waaterloosinge in de Noordzee gemaakt werd omtrent het Dorp van Catwyk, 1570”).

Op 11-03-1530 wordt Cornelis Willemsz beleend met 4 hond land in Sassenheim van de hofstad in Lisse later genoemd Dever, belend Z de abdis van Rijnsburg, N 's Graven Heerstraat, O Jan IJsbrantsz, W Pieter Cruvenaersz, na overdracht door meester Gerijt van der Laen. Op 12-09-1554 draagt hij dit leen over aan Jan Dircksz (Nationaal Archief, huisarchief Dever, leenregister, nr. 15 Sassenheim; bewerking C. Hoek, www.onsvoorgeslacht.nl).

In 1538 heeft Cornelis Willemsz, schout van Sassenheim, als wapen om te zegelen een schild beladen met een klimmende leeuw (Bron: Erfgoed Leiden en Omstreken, toegang 0536, Collectie Machen, Inv. Nr. 32, Diverse aantekeningen betreffende dorpsbestuur, naamlijsten, ambacht, etc., met onder meer wapenbeschrijvingen van baljuwen en schouten van Warmond en andere plaatsen in Rijnland).

“Condt ende tien laste zij een ijglick Dat wij ghijsberta van waerdenburch abdisse des clooster van leeuwenhorst van onser ende ons convents wegen ter eenre zijde / ende dat ick **cornelis willemsz tot zassenen** ter andere zijde tsamentlicke accordeert ende doechlicke overgecomen zijn eenre zoen tege van zeeke lanen lant on lant, te weten dat van ons abdisse ende convente voerscreven met datum van desen cornelis willemsz voerscreven sal hebben ende erflich behouden omtrent vier morgen lants ende oick vier honden lants al bij den hoop sonder maet zoe buerlick vrij int roevers gelegen / dair die vier morgen of voerscreven belent hebben / den noirtwestzijde der kercken lant van zassenen derfgenamen van piet jansz / ende tcatherijn gerijt dircxzs weduwe tesamen / den zijdtwestzijde proven lant ende lourijs jansz tesamen / t noirtwestzijde cornelis willemsz schuer / t zuidtoestzijde den meer / den vier honden lants hebben belent / den noirtwestzijde ende t zijdtwestzijde der voerscreven kercken lant / den zijdtwestzijde ende ende noirtwestzijde cornelis voerscreven schuer / ende dat in stede van desen met datum des briefs van mij cornelis willemsz voerscreven vande vrouwe abdisse ende convente voerscreven in cavelinge ende erflick behouden sullen omtrent vier morgen lants bij de hoop sonder maet zoe buerlant vrij aldair in lijs in roeverbroeck gelegen belent den zijdtwestzijde der kercke lant tot lijs / voir al omme des voerscreven cloesterlant vander lee / van dese roulinge ende overcoemste sijn twee brieven gelijk inhouden gemaict / Dair wij partijen beijden voerscreven elck een off hebben bij ons abdisse voerscreven gezegelt / ende ter versouck van **cornelis willemsz** voerscreven bij mij dirck woutersz scout van lijs ter presentie van buren van dair als thuijgen Jan Gijsbertsz ende Jorijs Florijsz mede wthangende bezegelt Actum opte twee ende twintichste septembris anno vijfthienhondert een ende veertich” (20-09-1541)

(Bron: Nationaal Archief, toegang 3.18.17.02, Inv. Nr. 884, Regest, dd. 20-09-1541; transcriptie Jacques Duivenvoorden).

In het morgenboek van Sassenheim van 1544 wordt Cornelis Willemsz vermeld:

f. XV verso wordt Cornelis Willemsz vermeld: “Cornelis Willemszoons woeninghe ende is groot XIII mergen 400 roeden”

f. XVI verso wordt Cornelis Willemsz vermeld: “Cornelis Willemszoon ende is groot II mergen 431 roeden”

f. XXI verso wordt Cornelis Willemsz vermeld: “Pouwels Aelbertsz tot Lisse cum sociis ende bruijckere Cornelis Willemsz en de is groot IIII mergen XLII (42) roeden”

(Bron: Hoogheemraadschap Rijnland, Oud Archief Rijnland, Morgenboeken van Rijnland, Inv. Nr. 6714).

In het morgenboek van Lisse in 1544 wordt Cornelis Willemsz tot Sassem vermeld:

f. XVII verso “Pieter Pijnszoons kinderen ende bruijcker Cornelis Willemszoon tot Zassem ende is groot II mergen Vc XXIII (524) roeden”

f. XVIII “Cornelis Willemszoon ende is groot VII mergen LXIII (64) roeden”

f. XLIII “Cornelis Willemszoon tot Sassem ende is groot VII mergen LXXXVII (87) roeden”

(Bron: Hoogheemraadschap Rijnland, Oud Archief Rijnland, Morgenboeken van Rijnland, Inv. Nr. 5628).

Op 20-04-1547 bekrachtigt Cornelis Willemsz, schout van Oegstgeest, een losrentebrief, die vermeld wordt in een akte van 29-11-1581: “Willem Jacobsz schoenmaker poorter van Leiden, erfgenaam van Jacob Willemsz bontwerker zijn vader, heeft overgegeven aan Arent Maertensz van Oegstgeest thans wonende binnen Leiden, een schouten losrentebrief, beginnende met: Ik Cornelis Willemsz schout van Oegstgeest etc., sprekende op Dirck Louwerisz met zijn waarborg Pieter Gerritsz snijder toekomstende Jacob Willemsz bontwerker, inhoudende f 6 carolus van 84 in het marck, verschijnende jaarlijks op 23 april, te lossen met f 100, breder

blijkende bij de rentebrief in dato 20-04-1547, waar deze brief door is getransfixeerd" (Bron: Gemeentearchief Oegstgeest, Rechterlijk Archief, Inv. Nr. 1, Nr. 99 folio 229v; bewerking Anthonius van der Tuijn te Rhoon; www.onsvoorgeslacht.nl).

Op 04-12-1547 wordt een kerkgebod in de kerk van Sassem gepubliceerd door de bode Pieter Dammasz op verzoek van Cornelis Willemsz schout van Sassem aan de dijkgraaf en hoogheemraden van Rijnland om de Heerweg aan de noordzijde van Sassem te mogen doorsteken en dat hij zal maken en onderhouden een houten brug nader in detail omschreven, met als doel om zijn land af te karren en te verbeteren (Bron: Hoogheemraadschap van Rijnland, Oud Archief Rijnland, Inv. Nr. 216, f. CXCVII/197).

Bron: Hoogheemraadschap Rijnland, Oud Archief Rijnland, Inv. Nr. 6723, dd. 03-12-1547

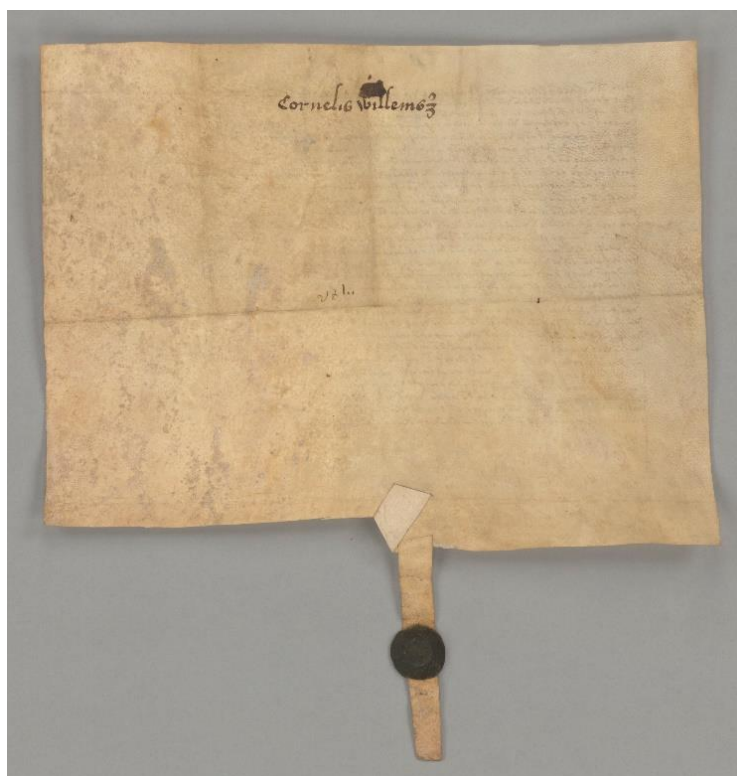
Op 16-05-1551 dient voor het Hof van Holland de casus als volgt: "gezien bij dit hof het proces voor dit hof uitstaande tussen Gerit de Wit rentmeester van de wildernisse in Holland impetrant in raeu actie contra Dirck Jacobsz als man en voogd van Caterina Dirksdr mitsgaders Cornelis Willemsz schout tot Sassen, als voogd van de weeskinderen van Dirck Woutersz voor hem zelf en vervangende Jan Simonsz mede voogd van die kinderen

gedaegde (Bron: Nationaal Archief, Hof van Holland, toegang 3.03.01.01, Civiele sententies, Inv. Nr. 523, **sententie 16**, dd. 16-05-1551; bewerking C.C.J. Lans †, www.onsvoorgeslacht.nl).

“Gesien bijden hove van hollant het proces voordien zelfden hove vuytstaende tusschen gerit de wit rentmeester vande wildernisse in hollant impetrant in raeu actie an deen zijde ende Dirck Jacobsz als man ende voecht van caterina dirxsdr mitsgaders cornelis willemsz schout tot sassen als voecht vande weeskinderen van Dirck Woutersz voer hem zelve ende vervangende Jan Simonsz mede voecht vanden zelfden kinderen gedaechden an dandere / Tvoorschreven hoff en bevindt tvoorschreven proces nijet in state om eijtelicken te mogen termineren / verclaert daeromme dat de voorschreven partijen binnen veerthien dagen naestcomende compareren sullen voor meester dominicus boot raedt inden voorschreven hove als commissaris in desen geordonneert die hen hoiren ende vereenigen sal eest doenlick / Indien nijet openen zeeckere difficulteijten inden processe bevonden maecken vant geallegerde van partijen proces verbael hem daer op eest noot informeren ende den hove van als rapport doen omme al tzelfde gesien ende gehoort voorts geprocedeert te werden als tvoorschreven hoff bevinden sal te behoren / Ende reserveert de costen van desen ten vuyjteijnde toe vanden principale saecke / Actum bij Assendelft / Sasbout / Snouckaert / de Waert / Catz / Boot / Ende gepronuncheert den XVlen maij anno XVc LI (1551)”.

Op 16-05-1551 dient voor het Hof van Holland de casus als volgt: “in de zaak hangende voor dit hof tussen Gerit de Wit rentmeester van de wildernisse in Holland impetrant in raeu actie contra Dirk Jacobsz als man en voogd van Caterina Dirxsdochter mitsgaders Cornelis Willemsz schout tot Sassen als voogd van die weeskinderen van Dirk Woutersz voor hem zelve en vervangende Jan Symonsz mede voogd van die zelfde kinderen gedaegde (Bron: Nationaal Archief, Hof van Holland, toegang 3.03.01.01, Civiele sententies, Inv. Nr. 523, **sententie 17**, dd. 16-05-1551; bewerking C.C.J. Lans †, www.onsvoorgeslacht.nl). Transcriptie bij bronnen onroerend goed.

Op 28-11-1552 ontvangt Cornelis Willemsz Heemskerk, schout van Sassenheim, in erfhuur van de abdij Leeuwenhorst 14 hond bij de Meer met nog 15 hond (Bron: Nationaal Archief, Abdij Leeuwenhorst; overzicht pachters te Sassenheim door Jan van Egmond: “Rijnlandse pachters van de abdij Leeuwenhorst gedurende de periode 1410 – 1660”, op www.onsvoorgeslacht.nl;) (Nationaal Archief, toegang 3.18.17.02, Inv. Nr. 909, Regest, dd. 28-11-1552).

Ick Jan claesz schout inde Ambochte van Lijs doe condt allen luijden ende certificeert mets dese voir de
gerecht wairheit dat op huijden datum van desen voir mij ende buijren naegeschreven ghecompareert es
selve op soen lasten **cornelis willemsz van eemskerck** schout inde ambochte van zassenen ende bekende voir
hem ende zijnen erven ende naecomelingen In rechter erfhuijers ende op erfhuijers recht in ewig erfhuijers
ontfangen te hebben van mijn eerwaardiche vrouwe gijsberta van waerdenburch platse ende gemeene
convente van leeuwenhorst alsulcke veerthien honden op lijs gelegen bijde hoop ende sonder mate”

De belendingen van de beide percelen in erfhuur zijn als volgt. Van het perceel van 14 hond: ZW Jacob
Gerritsz, NW het convent vander Lee, NO Cornelis Korstensz en strekkende ZO in de Meer; belendingen van
het perceel van 15 hond: ZW het convent vander Lee, NW Cornelis Florijsz en Lenaert Danielsz, NO capellerij
lant en strekkende ZO in de Meer. De erfhuur bedraagt jaarlijks 9 karolus gulden en 9 stuivers brabant of in
goed gevalueerd geld en duurt 9 jaar. Tot zekerheid 2 morgen toegemaakt land Cornelis Willemsz
toebehorend, waardig wezend wel 400 carolus gulden gelegen in Lisser ambacht, belend ZW Cornelis Pietersz,
NW Cornelis Dircxz, NO de kerk van Sassenheim, ZO de schuur van Cornelis Willemsz voorschreven.

“Ick Jan claesz schout inde Ambochte van Lijs doe condt allen luijden ende certificeert mets dese voir de
gerecht wairheit dat op huijden datum van desen voir mij ende buijren naegeschreven ghecompareert es
selve op soen lasten **cornelis willemsz van eemskerck** schout inde ambochte van zassenen ende bekende voir
hem ende zijnen erven ende naecomelingen In rechter erfhuijers ende op erfhuijers recht in ewig erfhuijers
ontfangen te hebben van mijn eerwaardiche vrouwe gijsberta van waerdenburch platse ende gemeene
convente van leeuwenhorst alsulcke veerthien honden op lijs gelegen bijde hoop ende sonder mate”

De belendingen van de beide percelen in erfhuur zijn als volgt. Van het perceel van 14 hond: ZW Jacob
Gerritsz, NW het convent vander Lee, NO Cornelis Korstensz en strekkende ZO in de Meer; belendingen van
het perceel van 15 hond: ZW het convent vander Lee, NW Cornelis Florijsz en Lenaert Danielsz, NO capellerij
lant en strekkende ZO in de Meer. De erfhuur bedraagt jaarlijks 9 karolus gulden en 9 stuivers brabant of in
goed gevalueerd geld en duurt 9 jaar. Tot zekerheid 2 morgen toegemaakt land Cornelis Willemsz
toebehorend, waardig wezend wel 400 carolus gulden gelegen in Lisser ambacht, belend ZW Cornelis Pietersz,
NW Cornelis Dircxz, NO de kerk van Sassenheim, ZO de schuur van Cornelis Willemsz voorschreven.

Van 1552 tot 1580 heeft Cornelis Willemsz Heemskerck, schout van Sassenheim, erfhuur van de abdij Leeuwenhorst op ½ morgen in Lisse. Volgende erfhuurder: Pieter Mourijnsz (Bron: Nationaal Archief, Abdij Leeuwenhorst; overzicht pachters te Lisse door Jan van Egmond: "Rijnlandse pachters van de abdij Leeuwenhorst gedurende de periode 1410 – 1660", Lisse, op www.onsvoorgeslacht.nl).

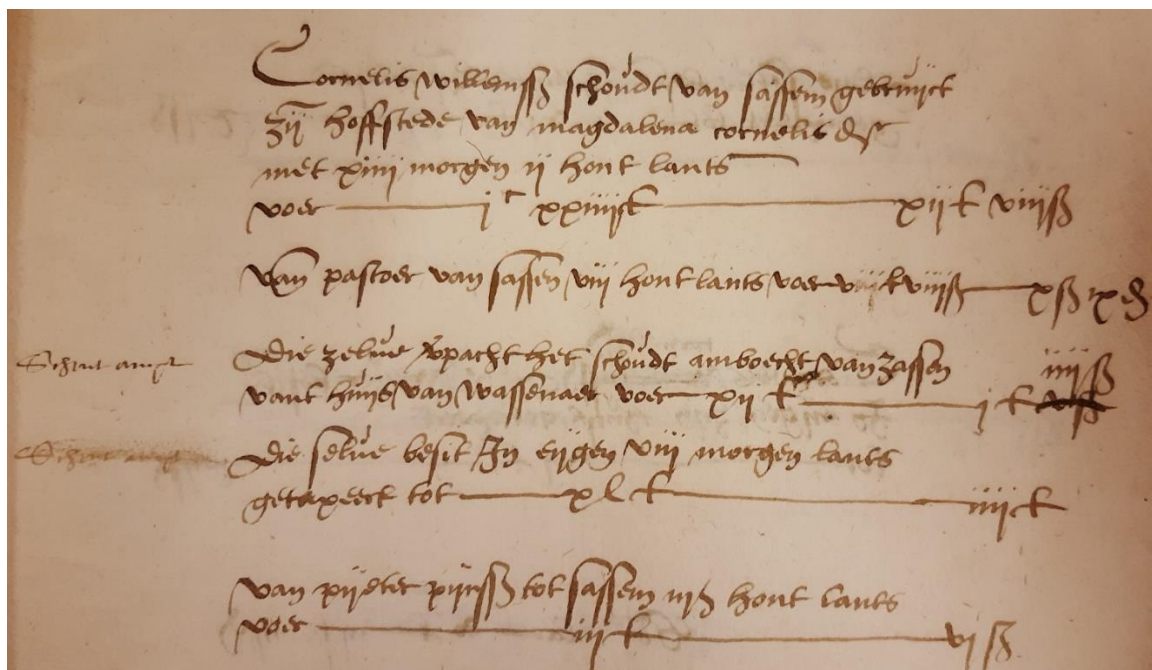
Op 09-09-1556 dient voor het Hof van Holland de casus als volgt: "in de zaak hangende voor dit hof tussen Cornelis Jordens koopman tot Londen in Engeland eiser in raeu actie contra Cornelis Willemsz schout tot Sassen gedaegde" (Bron: Nationaal Archief, Hof van Holland, toegang 3.03.01.01, Civiele sententies, Inv. Nr. 528, sententie 119, dd. 09-09-1556; bewerking C.C.J. Lans †, www.onsvoorgeslacht.nl). Transcriptie bij bronnen onroerende goederen.

In het kohier van de 10^e penning van Oegstgeest van 1557 wordt vermeld:

Folio 282 "Die Schoudt van Oostgeest verpacht zijn schoudtamboecht van Pieter Pijnsz tot Sassem voer fl.30"

(Bron: Nationaal Archief, toegang 3.03.01, Inv. Nr. 726, 10e Penning Oegstgeest 1557, bewerkt door P.W.C. van Kessel; www.onsvoorgeslacht.nl).

In het kohier van de 10e penning van Sassenheim van 1557 wordt Cornelis Willemsz vermeld met zijn bezit en pacht:

"Cornelis Willemsz schoudt van sassem gebuict zijn hofstede van magdalena cornelisdr met XIII morgen II hont lants voer Ic XXIII (124) pond (10^e penning) XII pond VIII stuijvers; Van pastoer van sassem VIII hont lants voer VIII pond VIII stuijvers (10^e penning) X stuijvers IX schellingen; Die zelve pacht het schoudt ambocht van zassen vant huijs van wassenaer voer XII pond (10^e penning) I pond III stuijvers; Die selve besit in eijgen VIII morgen lants getaxeert tot XL pond (10^e penning) III pond; Van pijeter pijnsz tot sassem III ½ hont lants voer III pond (10^e penning) VI stuijvers

Cornelis Willemsz ondertekent als schout van Sassenheim het kohier van de tiende penning 1557 van Sassenheim:

Dij mijn Cornelis Wms
Sont tot Zassenheim

(Bron: Nationaal Archief, Staten van Holland voor 1572, toegangsnummer 3.01.03, Inv. Nr. 1091, 10e penning Sassenheim 1557; bewerking Jacques Duivenvoorden).

Op 24-05-1558 zegelt Cornelis Willemsz, schout van Zassem (Bron: Nationaal Archief, Collectie Van Dorp, toegang 1.10.25, charterzegels, Inv. Nr. 7, toestand zegel 1 = voorstelling redelijk tot goed herkenbaar; transcriptie bij hoofdstuk Bronnen).

Cornelis Janz, alias Hoochteylinc, timmerman, erkent op 15-10-1559 voor Cornelis Willemsz schout van Zassem schuldig te zijn aan het convent van Roma een rente van 12 Carolusgulden, verzekerd op 2 morgen land aan de Nieuwe weg in Sassenheim en op nog 1 morgen land aldaar. Authentiek afschrift, 26-02-1631. Inv. Nr. 423 en afschrift in Inv. Nr. 387, fol. 72 (Bron: Erfgoed Leiden en Omstreken, Archieven van de kloosters, Inv. Nr. 423, www.vinkweb.nl inzake Cornelis Jansz Hoochteijlingen).

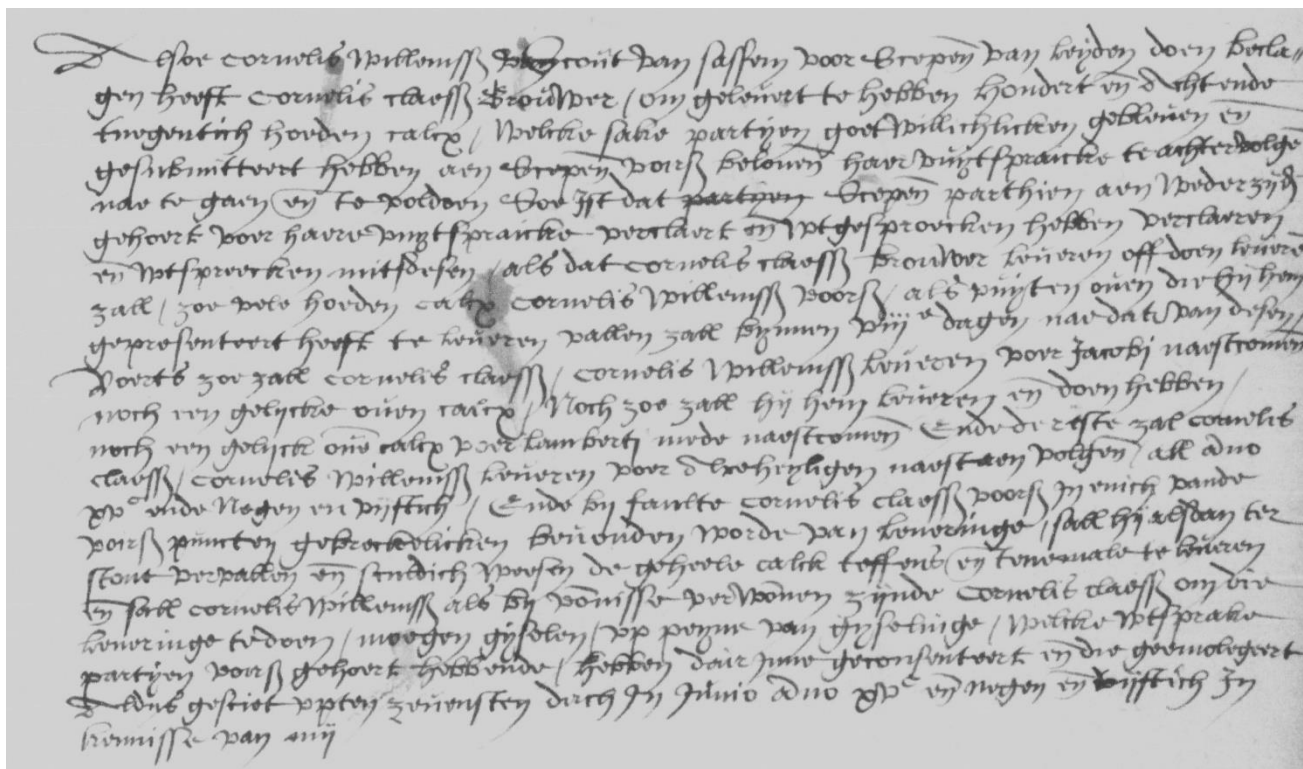
1559. Octob 15.
Copie

Cornelius Willemsz Schout Jure
Rijnegom
Cornelius Janz alias Hoochteylinc
timmerman inde soeffde ambacht en be-
kendt hier voor sijn ande name:
Nijde soquidie te bekeken in de hettolice
verord te godes der convent bay Roma
tand wijde ex taxo omme off der vinder
bay dese bij zure wille die land bay
Alrecht larre guld dat el gyl
kand el dinc besprentz fardice te
verrijne ex sinta bictoree daer tair
bay talle der hant ba betalende gal
sijn ex sinta bictoree daer die dinc el
sijn die sijn ex sinta bictoree daer
to larre dan ex bictoree off sijn dinc
Nur nas ontbrenge sijn sijn sijn
lange ex sinta bictoree daer sijn dinc
sijn sijn sijn sijn sijn sijn sijn sijn
sijn sijn sijn sijn sijn sijn sijn sijn
sijn sijn sijn sijn sijn sijn sijn sijn

Op 07-06-1559 wordt Cornelis Willemsz, schout van Sassenheim, vermeld in de kenningboeken van Leiden samen met Cornelis Claesz, brouwer (Bron: Namen voorkomende in de in druk verschenen delen van de kenningboeken der stad Leiden, 1553/1580; Erfgoed Leiden en Omstreken, Oud Rechterlijk archief Leiden, toegang 0508, Inv. Nr. 41N, folio 101, dd. 07-06-1559; www.onsvoorgeslacht.nl).

“Cornelis Willemsz, schout van Sassenheim, heeft doen beklagen Cornelis Claesz, brouwer, ter zake van levering van 198 hoed kalk, welke zaak gesubmitteerd is aan schepenen van Leiden. Hun uitspraak luidt: dat Cornelis Claesz aan Cornelis Willemsz zal leveren zooveel hoeden kalk, als uit den oven, die hij hem gepresenteerd heeft, zullen komen, te leveren binnen 8 dagen na heden, verder vóór Jacobi eerstkomende nog een gelijke oven en een derde vóór Lamberti eerstkomend, en de rest vóór Allerheiligen eerstkomend, alles in 1559. Bij gebreke van dien zal hij dadelijk de geheele hoeveelheid moeten leveren en zal Cornelis Willemsz hem mogen gijzelen. Met deze uitspraak hebben partijen genoeg genomen.”

Op 19-10-1560 wordt “Cornelis Willemsz schout inden ambocht van Oestgeest” vermeld in het Cartularium Registers van eigendomsbewijzen van het gasthuis van het Onze Lieve Vrouwen Gasthuis te Leiden (Bron: Erfgoed Leiden en Omstreken, archief Onze Lieve Vrouwen Gasthuis, Inv. Nr. 981, Nr. 51 folio 74v; bewerking Anthonius van der Tuijn te Rhoo; www.onsvoorgeslacht.nl)

In het kohier van de 10^e penning van Oegstgeest van 1561 wordt Cornelis Willemsz vermeld als schout van Oegstgeest en Sassenheim:

Fol. 401 “Item alsoe Cornelis Willemsz, scout van Zassenem ende Oestgeest, 616-2 .. beyde zijn scoutambachten voors. in een verpacht heeft die t'saemen gestelt ende aengebrocht in den quoyere van Zassenem”

Fol. 402 “Wij, Anthonis Meesz, Jacop Pietersz, Dirck Cornelisz ende Willem Ghijsbertsz, taxateurs van den dorpe van Oestgeest, verclaeren dat [wij] van den eedt gedaen hebben in handen van Gerryt Gielisz als substituyt van Cornelis Willemsz, onzen scout tot Oestgeest ende Zassenhem ende buyren diertijt zittende ter vierscare, begreuen vierde artykel van de ordonnantie, dat wij naevolgende dersleven onser eedt gebesongueert die aenbrenginge ende de tauxatie gedaen hebben mitsgaders datter anders gheen goeden en zijn nae onse beste wetenscap, naevolgende 't placcaet den thienden penningh sculdich zijnde, dan wij naer

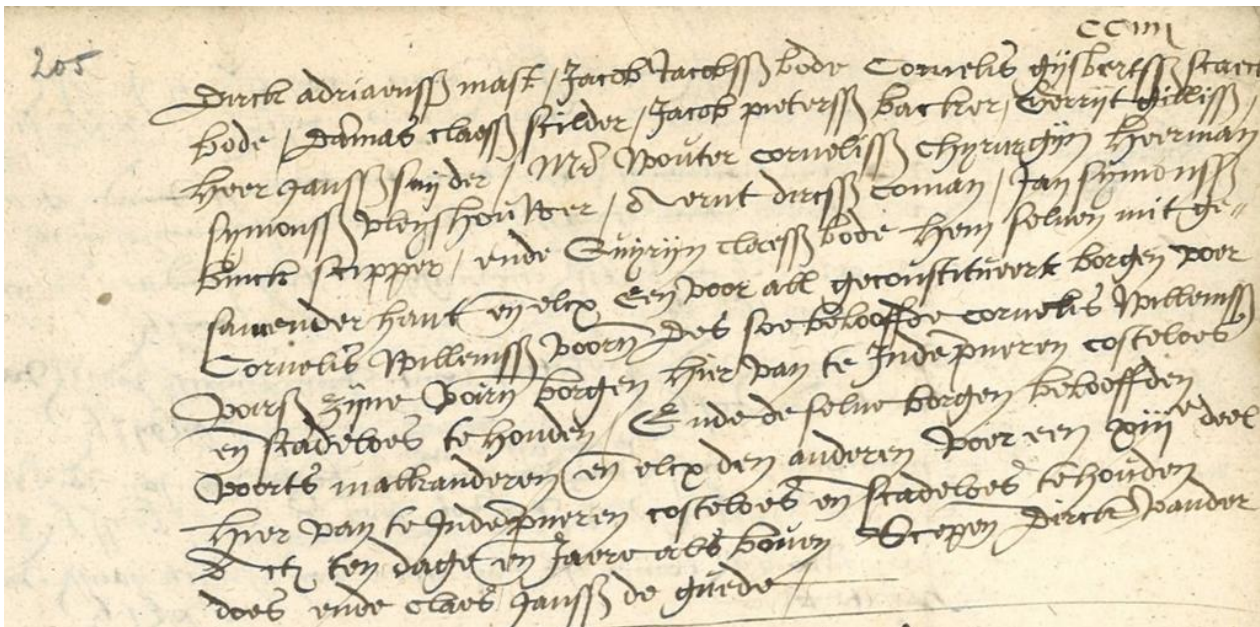
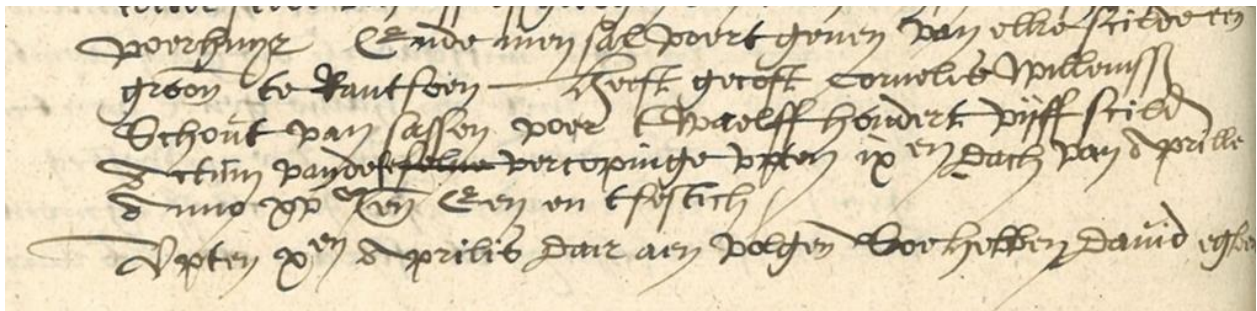
onse weetenscap alsvoren in 't quoyer gestelt hebben. In oirconde van desen zoe hebben wij onse gewoonlicke hantgeschriften hieronder gestelt, mitsgaders Gerrit Gieleisz als substituyt van onsen scoudt voors. ende gezworen clerck, die dit mede onderteeckent heeft.”

Fol. 403 “Actum den 23en dach in Meye anno 1562. Mij present Jacob Pietersz”.

(Bron: Nationaal Archief, toegang 3.03.01, Inv. Nr. 1376, 10e Penning Oegstgeest 1561, bewerkt door P.W.C. van Kessel; www.onsvoorgeslacht.nl).

Cornelis Willemsz, schout van Sassenheim, kocht op 09-04-1561 voor 1.205 schild (1 schild = 1,5 gulden) twee huizen in Leiden op het Steenschuur hoek Nieuwsteeg en in die steeg van de erfgenamen van Jan Claes Woutersz en diens vrouw Marijtgen Claesdr; belend door de Nieuwsteeg en door Jan Claesz Egmont [huis nr. 2] (Bron: Erfgoed Leiden en Omstreken, Oud Rechterlijk Archief Leiden, toegang 0508, Inv. Nr. 50, Schuldboek A9, f. 204 en 205; Inv. Nr.53C, Schatboek, f. 61 en 62; “Bodemonderzoek en bouwhistorie in Leiden 2”, “Archeologisch, bouwhistorisch en archiefonderzoek naar de bewoning van het Steenschuur, ter plaatse van het voormalige Kamerlingh Onneslaboratorium”, C.R. Brandenburgh (redactie), 2001).

(Bron: Erfgoed Leiden en Omstreken, Oud Rechterlijk Archief Leiden, Inv. Nr. 50, Schuldboek A9, f. 204; f. 204 verso en f. 205). Zie beide afbeeldingen hieronder.

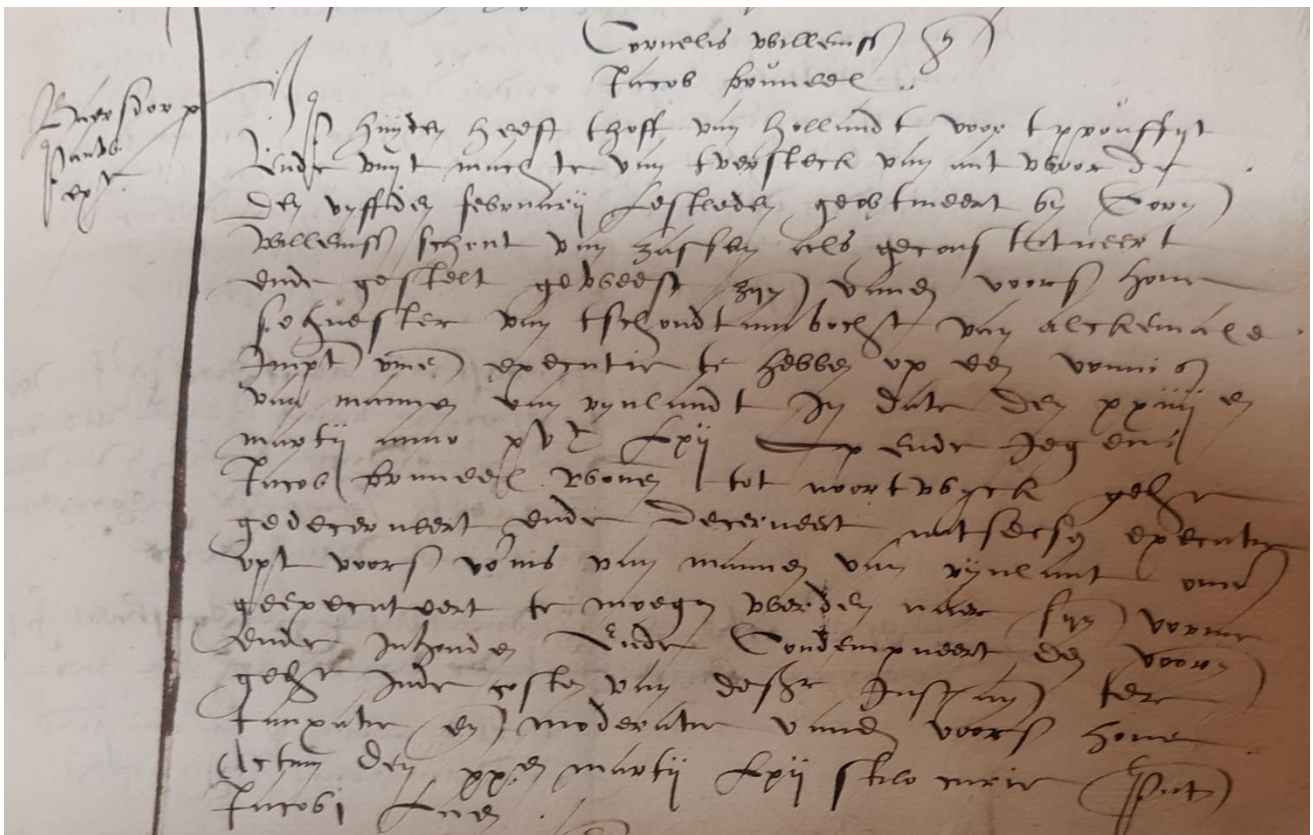

Er zijn voor dit transport 13 borgen voor de koper: David Egbertsz, Dirck Adriaensz mast, Jacob Jacobsz bode, Cornelis Gijsbertsz scaec (schaec), Dammas Claesz scilder, Jacob Pietersz backer, Gerrijt Gillisz, Heer Jansz snijder, Mr Wouter Cornelisz chirurgijn, Heerman Sijmonsz vleijshouwer, Aernt Dirksz coman, Jan Sijmonsz binck scipper en Quijrijn Claesz bode “hem selven mit gesamender hant ende elcx voor all geconstitueert borgen voor Cornelis Willemsz voornoemt des soo belooffde Cornelis Willemsz voirschreven zijne voirnoemde borgen hier van te indepneren costeloes en scadeloes te houden Ende de selve borgen belooffden voorts

malkanderen ende elcx den anderen voor een XIllen deel hier van te indempneren costeloes en scadeloos te houden Actum ten dage ende jaere als boven Scepen Dirck van der Does ende Claes Jansz de Guede.

Op 04-12-1561 dient voor het Hof van Holland de casus als volgt: "op de differenten geresen voor dit hof tussen Cornelis Willemsz schout van Sassen en Jan Symonsz. als voogden van de kinderen van wijlen Dirck Woutersz gegijsselde ende requiranten contra Geryt de With impetrant van gijsseling" (Bron: Nationaal Archief, Hof van Holland, toegang 3.03.01.01, Civiele sententies, Inv. Nr. 534, sententie 159, dd. 04-12-1561; bewerking C.C.J. Lans †, www.onsvoorgeslacht.nl). Transcriptie bij bronnen onroerend goed.

Schout van Sassenheim Cornelis Willemsz is op 20-03-1563 impetrant voor het Hof van Holland (Archief Hof van Holland, Inv. Nr. 1989) als sequester (bewaarder van rechtswege aangesteld) van het schoutambt van Alkemade in een geschil contra Jacob (Jansz) Bruneel (voormalige schout van Alkemade; vermeld 05-01-1556 en 06-04-1560) wonend in Noordwijk, om executie te hebben van het vonnis van de (welgeboren) mannen van Rijnland van 25-03-1562. Er wordt verwezen naar antwoorden van het Hof van Holland op 05-02-1562 verkregen door Cornelis Willemsz in deze casus.

The image shows a handwritten document in Dutch, written in a cursive script typical of the 16th century. The text is written on aged, slightly yellowed paper. At the top, there are two lines of text: "Cornelis Willemsz" and "Jacob Bruneel". The main body of the text is a dense paragraph of cursive script, which is difficult to read due to the handwriting. On the left side, there are some marginal notes, including "Bij de...". The document appears to be a legal record or a court decision, as mentioned in the surrounding text.

Op 24-04-1562 zijn gecompareert voor schepenen van Leiden Cornelis Willemsz "scout tot Sassen" en Jeroen Willemsz "scout tot Hillegom" en Dirck Pietersz, wonende tot Alkmaar, als erfgenamen van Jan Claes Woutersz zaliger gedachtenis vervangende alle andere erfgenamen, en bekenden verkocht te hebben aan Balten Simonsz bakker een raam met haar erf en gelegen in de "oude houff" (de "oude hove" was een van de raamlanden in Leiden; elk raamland met lakenramen was in streken verdeeld; Leidsch Jaarboekje 1910, blz. 35) op de tiende streek het vierde raam van de "cleijn houff" (kleine hove) gelegen hebbende aan de ene zijde Jacob Gerritsz "luijtspeelder" en aan de andere zijde Geertgen Pieter Jorisz weduwe (Bron: Erfgoed Leiden en Omstreken, toegang 0508, Oud Rechterlijk Archief Leiden, Inv. Nr. 67B, fol. 62 verso en 63).

Wy Jan van adriken ende Connelib van
 noorde Schipen in leude onrouden dat
 boer ont getomen ende gecompareert zyn
 Connelie bbillenst prout lot sassen terwey
 bbillenst prout lot hillegen En durt p. 8
 wouende lot alman ale suffgenam vte
 berley Jan raes bousterst zaliger gedangte
 bbangende alle dande cussen Ende beteking
 beroff te p. 888. En berrope mit d. 888
 balter simonsz barker en raem mit hene
 erney staende ende geligen iude oude houff
 op de hende prate den vierden raem
 bende reer houff of te rekenen 2. 888
 hebbende an d. 888 zide farob genest mit
 speeder ende in dander zide gelige p. 888
 jort z. bbedubbe Ende die boer rompant
 londer Walter simonsz boer de boer
 raem mit hene erne te brud ende te
 b. 888 Jan ende durt ale v. 888 is bad alle
 romer. 888 dan de plus eenig mit
 mede beest ofte bezbaer Ende moye

Op 24-04-1562 vergelijkbare verkoop door dezelfde erfgenamen aan Balten Sijmonsz bakker van een half raam met haar erf staande en gelegen in de "Kijffhoeff" op de vierde streek het andere raam van de "oude houff" af te rekenen waarvan de andere helft competeert Aernt Gerrit Woutersz belegen hebbende aan de ene zijde Henrick Kerstensz en aan de andere zijde Jan Raes (Bron: Erfgoed Leiden en Omstreken, toegang 0508, Oud Rechterlijk Archief Leiden, Inv. Nr. 67B, fol. 63 en 63 verso;

<https://www.erfgoedleiden.nl/collecties/archieven/archievenoverzicht/scans/NL-LdnRAL-0508/3.1.2/start/70/limit/10/highlight/1>).

Kopietekening van een kaart van de stad Leiden, naar een origineel van P. Sluyter. Met muren en torens van de stad. Met De Waard in het oosten en de steenplaatsen in het westen. Uitvoerig weergegeven zijn de hoofdwaterwegen en verder drie kerken, het stadhuis, **lakenramen aan de Hoefstraat**, kalkovens en steenplaatsen, Huis ter Zijl, Galgenveld, Minnebroedersklooster, Bushuysen, het Leprozenhuis buiten de Wittepoort en het Spangertshuis (Spanjaardenhuis) buiten de Rijnsburgerpoort en de kapel van Lopsen. De kaart diende bij een procesvoering door Holland in 1549 voor de Grote Raad (Bron kaart: Erfgoed Leiden en Omstreken, Pieter Sluyter, 1549, signatuur PV317).

Op 15-04-1562 wordt Cornelis Willemsz vermeld als schout van Oegstgeest: "Akte voor Cornelis Willemsz, schout, Cornelis Ghijsbertsz en Konstant Cornelisz, schepenen van Oegstgeest, waarbij Marijtge Claes Bouwensz-weduwe met Claes Jacobsz als haar voogd en tevens van Marytgen en Willemtgen Claes Bouwensz-dochters, Jan Dircxsz (gehuwd met Dirckgen Dircxdr), Alijtge Claes Bouwenszdr (weduwe van Jan Claesz) verklaren dat in het eertijdse geschil tussen het Convent St. Mariënpoel buiten Leiden en Claes Bouwensz inzake een jaarlijkse erfpacht van 15 stuivers van een woning en erf in Oegstgeest, strekkend van de laan tot achter in de wetering, waarover toen een afspraak is gemaakt met Geryt van de Laen, Matheus van Barendrecht, Michiel Jansz en Geeryt Willemsz (pastoor van Oegstgeest) over de betaling daarvan in de toekomst" (Bron: Regionaal Historisch Centrum Zuidoost Utrecht, archief 386, Familie De Wijkerslooth de Weerdesteyn, Inv. Nr. 724).

Op 30-10-1562 verkopen voor schepenen van Leiden Cornelis Willemsz "scout tot Sassem" Jheroen Willemsz "scout tot Hillegom" en Dirck Pietersz, wonende tot "Alcmaer", aan Balthen Simonsz bakker twee huizen met haar erf gelegen aan het Steenschuur belegen hebbende aan de ene zijde de Nieuwsteeg en aan de andere zijde Jan Claesz van Egmont strekkende voor uit Steenschuur tot achter aan Cornelis Claesz Brouwersz (Bron: Erfgoed Leiden en Omstreken, toegang 0508, Oud Rechterlijk Archief Leiden, Inv. Nr. 67B, fol. 62;

<https://historischleideninkkaart.nl/perceelformulier/?Id=552;>

<https://www.erfgoedleiden.nl/collecties/archieven/archievenoverzicht/scans/NL-LdnRAL-0508/3.1.2/start/60/limit/10/highlight/10;>

<https://historischleideninkkaart.nl/bronperceelpersonen/?PersoonId=7571.>

Persoonformulier van Jeroen Willemsz, schout van Hillegom:

<https://historischleideninkkaart.nl/persoonformulier/?Id=7572>

Wy fay bay aduiken @ Cornelis ba noerde
 Schepen te Leyde onnede dat boor out
 ghomen @ grompanen zyn Cornelis ballems
 from tot jassen theroe ballems from tot
 hillegom @ durt peterss woude tot almar
 Gudebichender broff te peters saltz sinouff
 barker boer gupz mit gend sine padule
 @ gallez in t pteustijde vpt band mende
 pte mit ey salne gend @ bo byoude
 Lallez pbbende in dely zide de mende pte
 dan onder gae @ an die ander zide la raet
 @ gnom ptekel boor buyt stens thurde
 tot after den cornelis raess broubert @ ander @
 sine mitte boef septe bin boor gend mit
 pte mit dat alle ufulst regessant uet rour
 @ buet bunder noer oot zide bay det boor
 Cornelis raessent rour boor padule sul
 mende pte zyn boff @ losinge pte
 @ byoude sul ouer truce bid dely boor
 pte pte sul boort ouer de boud gant
 bay dely pte pte @ det boor fte raess
 pte pte tot jure pteustijde Gude bader
 dat Cornelis raess boor of pte uroude
 byitters bid pte boor @ ander mende bader
 dat regessant dan den gote pte bader
 pte of ander buyt @ ouer bader boedar
 pte pte mit boor @ ouer pte pte pte
 @ det dely boor pte pte pte pte pte
 @ det losinge bunder pte pte pte pte
 pte pte bader sul de boor romparant
 conde baltz sinouff boor de boor boer
 pte mit gend sine pte pte boor pte
 te boor fte @ datz alb vte @ alle
 rour of te doer die dan uet te of
 pte buyt pte pte pte pte pte pte
 pte mitte boude pte pte pte pte
 pte pte pte pte pte pte pte pte

“Wij Jan van Adrichem ende Cornelis van Noorde schepenen in Leijden oirconden dat voor ons gecomen ende gecompareert zijn Cornelis willemsz scout tot sassem Jheroen willemsz scout tot hillegom ende dirck pietersz wonende tot alcmaer Ende bekenden vercoft te hebben Balthen simonsz backer twee huijsen met heure erve staende ende gelegen an t steenschuijer upte vande nieuwe stege met een halve gevel daertoe behoirende Belegen hebbende an deen zijde de nieuwe stege dair onder gaende ende an die ander zijde Jan claesz egmont streckende voor vuijt steenschuijer tot after aen Cornelis claesz brouwers camer ende erve mitte wederhelft van voirscreven gevel mit servituut dat alle alsulck regenwater als comt ende valt vanden noortoostzijde van des Cornelis claessens camer voirscreven staende inde nieuwe stege zijn tocht ende losinge hebben ende behouden sal over terve vande ? voirscreven huijsinge Ende voorts over de waterganck van dese huijsinge ende des voornoemde Jan claeszs huijsinge tot int steenschuijer Ende waert dat Cornelis claesz voirscreven of sijn nacomelingen besitters vande sijn voirscreven camer ander water dan regenwater dan deur goeten sijn waswater pisse of ander vuilj ende onreijn water hoedat genoempt mach wesen Soe sullen de besitters van desen voirscreven huijsinge tselve mogen keeren ende die losinge vandien gemelt benemen sonder ijemant wederseggen Ende de voirscreven comparenten loveden baltgen simonsz voornoemt de voirscreven huijsen mit heuren erven in ? voorseijt te waeren jair ende dach als recht is ende alle comende of te doen die dair nu ter tijt op staet vuijtgepacht achtien schellingen goets gelts tsjaers metten houde Onder verbant van alle penale guede roerende ende onroerende” etc..

Op 04-12-1562 dient voor het Hof van Holland de casus als volgt, waarbij Cornelis Willemsz, schout tot Sassem, ende Jan Sijmonsz als voogden van de kinderen van wijle Dirck Woutersz gedaagden zijn van Gerrit de Wit, eertijds rentmeester van de wildernisse (Bron: Nationaal Archief, Hof van Holland, toegang 3.03.01.01, Civiele sententies, Inv. Nr. 1055, sententie 242; dd. 04-12-1562 (bewerking door C.C.J. Lans †, www.onsvoorgeslacht.nl).

“Op de differenten geresen voor dit hof tussen Gerrit de Wit, eertijds rentmeester van de wildernisse, impetrant van gijsseling ende gerequireerde ter eenre ende Cornelis Willemsz, schout tot Sassem, ende Jan Sijmonsz als voogden van de kinderen van wijle Dirck Woutersz gegijselden ende requiranten ter anderen zijde”.

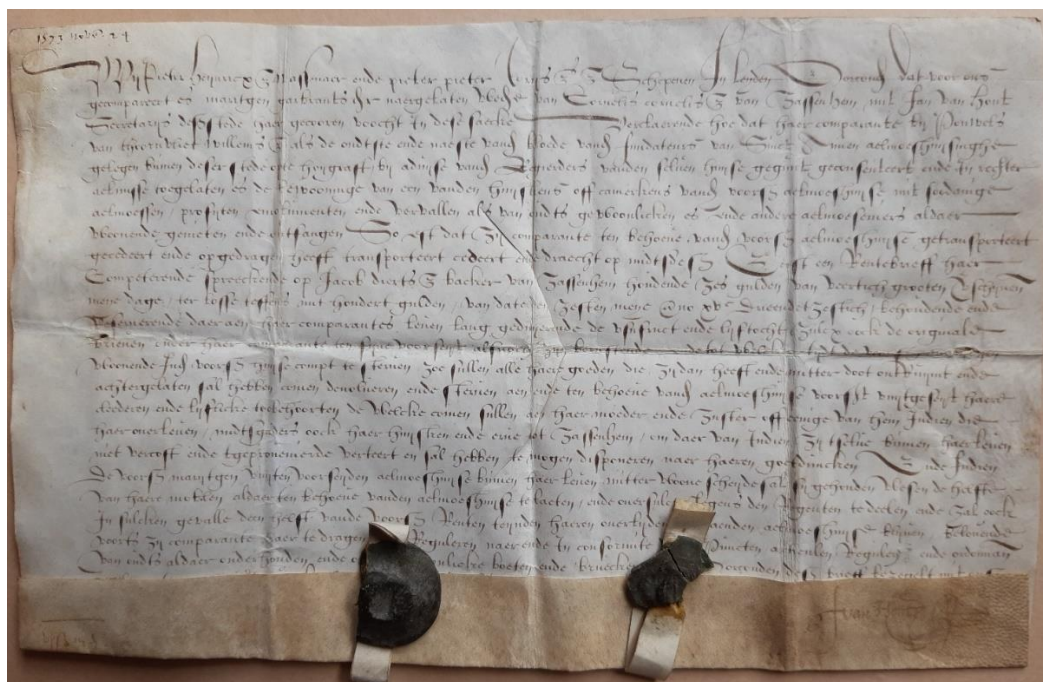
Op 06-05-1563 is een akte verleden voor de schout van Zassenhem en getuigen, waarbij Jacob Diertsz, bakker aldaar, bekent schuldig te zijn aan Cornelis Cornelisz, lindeweaver, een rente van 6 gulden. Achterop staat: afgelost 08-05-1599. Afschrift in het cartularium fol. 33 (Bron: Erfgoed Leiden en Omstreken, Archief van het Sint Anna aalmoeshuis genaamd Sint Anna- of Doornickshofje op de Ho, Inv. Nr. 128).

Copie

Ick Cornelis Willemsz Schout inder Amborghen van
 Zassenhem, Doe rondt ende kenliken allen linden dat op
 sijden datum van desen voer myn ende voer Cornelis pietersz
 ende Jacob Jacobsz Soer, als ghetinghen ende buyelinden in
 Zassenhem voer, in parsoem gheromen ende gherompareert
 te Jacob Diertsz bakker, inder buyerman in Zassenhem
 voer, Ende bekende mit desen voer hem sijn erven
 ende nacomelinghen voel ende doerghdeliken schuldich te
 wesen, Cornelis Cornelis z lindeweaver, hem sijn erven
 ende nacomelinghen, ofte artu van desen van hem verrijged
 Die somme van zeb Carolus gulde van veertig groot vlaten
 Aink, siacoz vuytge ende effelike losbaer benten, Die

“No. 128. 24 November 1573. Maritgen Garbrantsdr, weduwe van Cornelis Cornelisz van Zassenhem, met Jan van Hout, secretaris van Leijden, als voogd, verklaart dat haar toegestaan is de bewoning van een der huisjes van het Sint Anna Aalmoeshuis en transporteert alsnu ten behoeve van het Aalmoeshuis een rente van 6 gl., jaarlijks verschijnende op Meidage, losbaar met 100 gl., verschuldigd door Jacob Diertsz, bakker te Zassenhem, onder voorwaarde dat zij levenslang het vruchtgebruik daarvan zal genieten. Bij haar overlijden zal deze rente en al de goederen die zij zal nalaten aan het Aalmoeshuis komen en indien zij dit huis mocht verlaten bij haar leven zal de helft van de rente en van hare goederen door haar achtergelaten worden. Ten overstaan van Pieter Heynricxz Wassenaer en Pieter Jorysz, schepenen te Leijden. Op perkament, met uithangende zegels in groen was der schepenen. De acte is gecancelleerd.

0513	Hofjes	Verklaring van de weduwe van Cornelis Cornelisz. van Sassenheim dat zij als tegenprestatie voor haar opnemng een rente aan het hofje overdraagt, 1573. (V.D. 128).	143+7	1 charter
------	--------	--	-------	--------------

Hierbij : Een copie der acte verleden op 06-05-1563 voor den schout van Zassenhem en getuigen, waarbij Jacob Diertsz, bakker aldaar, bekent schuldig te zijn aan Cornelis Cornelisz, lindeweaver, een rente van 6 gl”.
(Bron tekst: https://archive.org/stream/inventarisvanhe00hofjgoog/inventarisvanhe00hofjgoog_djvu.txt)

Op 18-05-1563 is Cornelis Willemsz schout van Sassenheim, borg voor Baerthout Niclaesz:

“Een brief van de Barnaditen van 18-05-1563 verleden voor schout en schepenen van Lisse waarbij Baerthout Nicolaesz voor hem zelve en vervangende Cornelis Pietersz, Willem Cornelisz man en voogd van Willempg Pietersdr en Jan Huygenz man en voogd van Katrijn Pietersdr verkopen aan Dirck Jansz de Grote Looster groot 4 morgen 2 hond, belend ZW Cornelis Huygenz, NW Lenaert Danielsz, NO Maerten Pietersz en ZO de Wildernis. Borg Cornelis Willemsz, schout van Sassenheim, voor Baerthout Niclaesz.

(Bron: Erfgoed Leiden en Omstreken, Rechterlijk Archief Lisse, Inv. Nr. 4, f. 214v, dd. 29-05-1617 stilo novo (bewerking: H.J. van der Waag, www.onsvoorgeslacht.nl).

Op 01-03-1563 wordt Cornelis Willemsz, schout van Sassen, vermeld bij de overdracht door Jan Gerrijtsz te Alckemade aan Heynrick Dammasz op de Aa van 3 morgen land te Alckemade, leenland van het Hof te

Wassenaar (Bron: Huisarchief kasteel Twickel, registers van de lenen; bewerking C. Hoek, www.onsvoorgeslacht.nl; leen nr. 229, blz. 105).

Op 07-06-1583 bij de verkoop door Claes Cornelisz van Rijn man en voogd van Magdalena Willemsdr wonende Voorschoten van de helft van 4 morgen 1 hond land in Lisse, daarvan de andere helft toekomt Dirck Mourijnsz erfgenamen of nu Gerrit Jacobsz Coppem te Sassenheim gemeen met een ander in Roversbroek vindt overhandiging plaats van de oude brief door Cornelis Willemsz van Heemskerck, schout van Sassenheim, op **17-06-1563** gepasseerd op Willem Willemsz de voorschreven verkopers huisvrouwen broer (Bron: Erfgoed Leiden en Omstreken, Rechterlijk Archief Lisse, Inv. Nr. 1, f. 110v: bewerking H.J. van der Waag, www.onsvoorgeslacht.nl).

In 1564 wordt Cornelis Willemsz schout van Sasseem vermeld in het morgenboek van Sassenheim:

“Cornelis Willemsz schout van Sasseem bruijct in eijgen XIII ½ mergen Item bruijct noch van Magdalena Basgens tot Haerlem XIX mergen III ½ hont facit XXXIX mergen V hont” (folio 3 verso)

f. 3 worden vermeld Willem Willemsz en Jan Willemsz “Willem Willemsz ende Jan Willemsz bruijcken vande Regulieren tot Leijderdorp XIX mergen I ½ hont” “Item van dabdie van Leeuwenhorst II mergen IIII hont” “Item noch te samen in eijgen VII mergen 1 hont” “facit XXIX mergen 5 hont”

f. 5 wordt vermeld Pieter Florisz, zoon van Floris Willemsz, die zijn vader opvolgt in deze pacht “Pieter Florijsz bruijct van Pieter Pijnsz VII ½ hont”

Cornelis Willemsz schout van Sasseem ondertekent de opgave van de morgentalen van Sassenheim met zijn handtekening op 20-02-1565 (Bron: Hoogheemraadschap Rijnland, Oud Archief Rijnland, Morgenboeken van Rijnland, Inv. Nr. 6715a).

Handwritten text in Dutch, likely a land register or deed. The text is written in a cursive script and includes the following legible parts:

...samen sommarum alle die morgentalen
...ande amborch van sassenheim
...van sassenheim
...samen is al morgen - als hont
...dit morgenboeck overgegeven
...van den schout van hooft heem
...van Rijnlandt op den
...februarij des jaers byff en tseftick by
...hijnen notaris Willem de sassenheim
...Cornelis Willemsz schout van sassenheim
...abesche bewaer desz van sassenheim
...ich ghent dannaad
...Cornelis Willemsz
...morgen

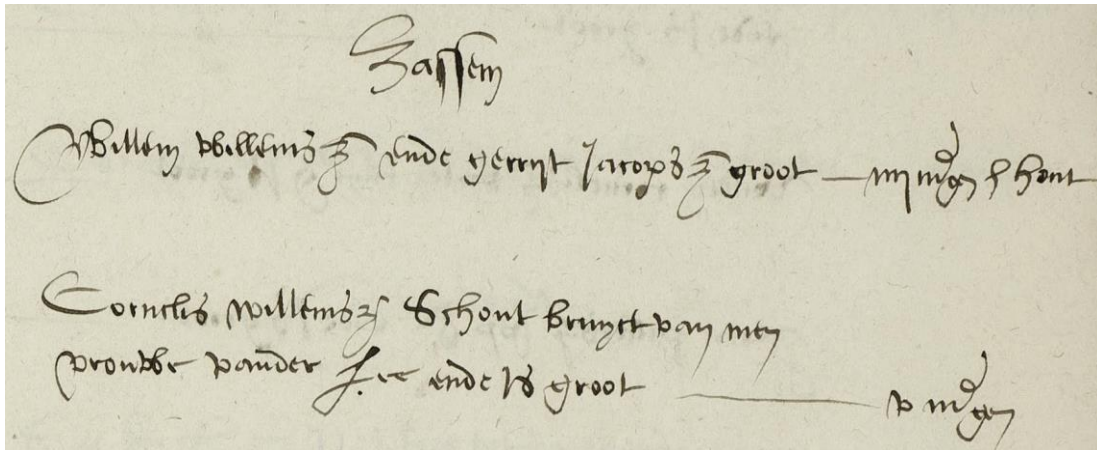
In 1564 wordt Cornelis Willemsz schout van Sassem ook vermeld in het morgenboek van Lisse:

Zassem

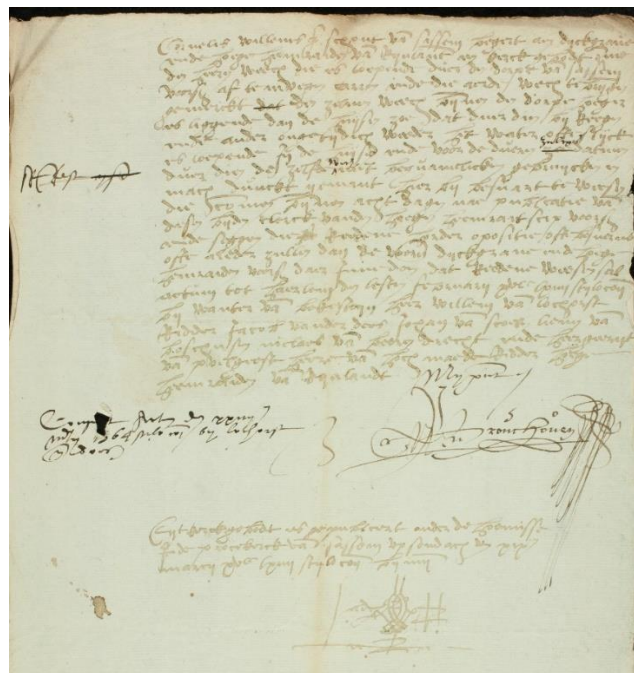
“Cornelis Willemsz Schout bruijct van mijn vrouwe vander Lee (abdij Leeuwenhorst) ende is groot V mergen”
(folio XI)

Opvallend is dat Willem Willemsz vlak boven Cornelis Willemsz wordt geregistreerd; dat lijkt er sterk op dat zij burens zijn en een aanwijzing dat zij familie van elkaar kunnen zijn (broers).

(Bron: Hoogheemraadschap Rijnland, Oud Archief Rijnland, Morgenboeken van Rijnland, Inv. Nr. 5629a, Morgenboek Lisse, 1564).

Op 24-03-1564 krijgt Cornelis Willemsz “schout van Sassenhem” consent van dijkgraaf en hoogheemraden van Rijnland - na het kerkgebod op 19-03-1564 in de parochiekerk van Sassenheim onder de Hoogmis en geen oppositie - op zijn verzoek van 29-02-1564 - om de Heerweg in Sassenheim in het dorp af te karren, omdat deze Heerweg binnen het dorp hoger ligt dan de huizen “zoe dat duerdien by regen ende ende ander ontijdich weeder het waeter ofte slijck es loepende in de huijsen” (Bron: Hoogheemraadschap Rijnland, Oud Archief Rijnland, Inv. Nr. 218, f. CCXXXIII (233) en verso).

Bron: Hoogheemraadschap Rijnland, Oud Archief Rijnland, Inv. Nr. 6723, dd. 29-02-1564

Op 21-04-1565 krijgt Cornelis Willemsz van Heemskercke "schout van Sassenhem" consent van dijkgraaf en hoogheemraden van Rijnland - na het kerkgebod op 08-04-1565 in de parochiekerk van Sassenheim onder de Hoogmis en geen oppositie - op zijn verzoek om een gat te graven in de Heerweg tussen de molen en de Nieuwe Weg om daar te mogen varen met zand en andere zijne behoeften en daarnaast zijn Hoge Geesten te mogen afzanden en verbeteren onder de voorwaarde dat hij een goede, vaste houten brug aanlegt, met leuning tot gerief van de passerende man (Bron: Hoogheemraadschap Rijnland, Oud Archief Rijnland, Inv. Nr. 218, f. CCLXVII verso).

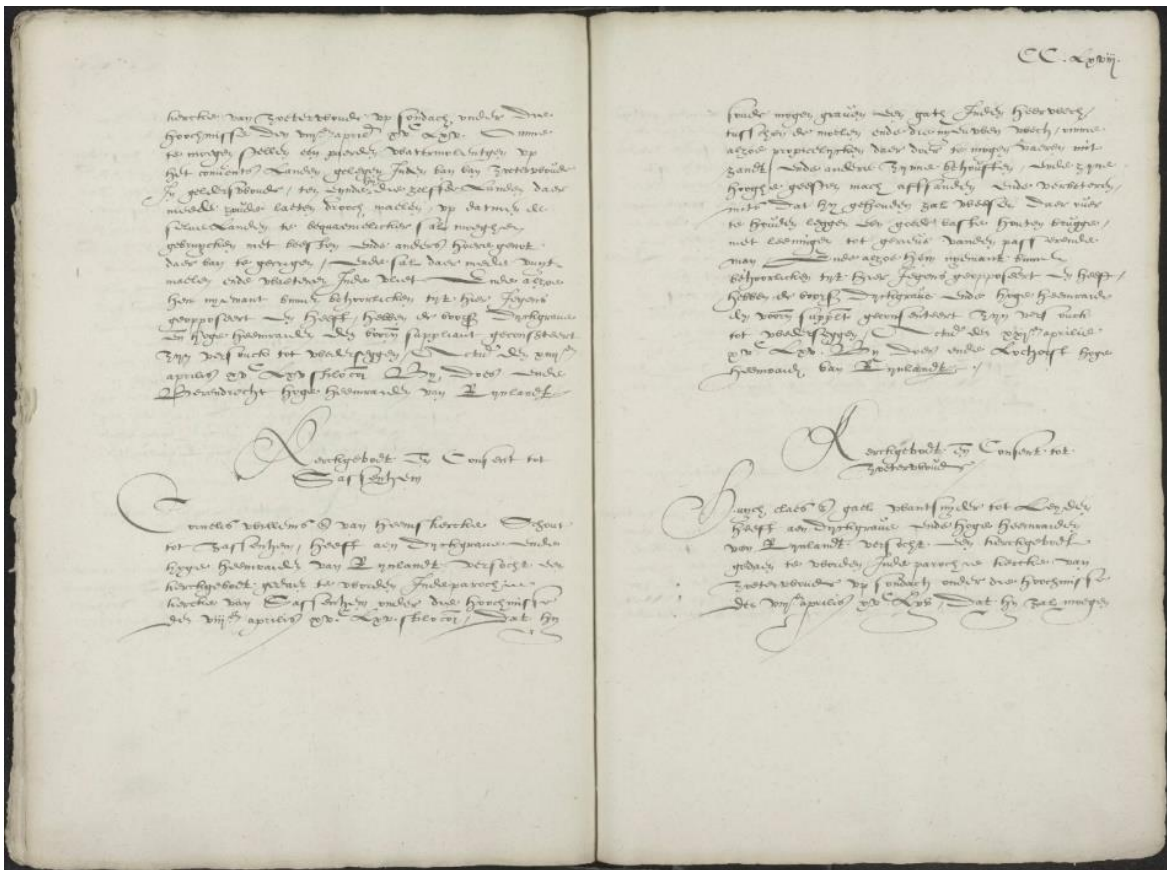
Cornelis Willemsz van Heemskercke Schout tot Sassenhem
 Begheert een Dijkgraaf ende Hoge Heemraden van
 Rijnland een kerckgebod dat hi sijn moeghen gracht
 een gat inden heerweg tusschen de molen ende die molen
 liden sine aegvo vroprenten Doer te moeghen varen
 mit zand ende andere zyne beoefte ende aegvo zyne
 Hoeghe gheest moeghen offzanden ende te verbeteren mit
 dat hi ghehoort zal voers dat over te honden leggen
 een goede vaste houten brugge sijn van negen liden van sassenhem
 men te ghehoort te voers. Dint hi want hier hi
 bestoort te voers die toren sijn bestoort. Daer naer
 en kerck van der sijn. Ende kerck ende Hoeghe
 Heemraden sijn van Rijnland ende zagge die Heemraden
 zyne vrees ofte bestoortisse off ander zynen die
 voers. Dint hi want voers zal. Dint tot sassenhem die by
 april 21 1565 sijn in die kerck van der sijn. Ende
 in raet van beoortert hoeghe Heemraden van Rijnland
 Willemsz

Commisarius van der Hooghe Heemraden van Rijnland
 21 april 1565.

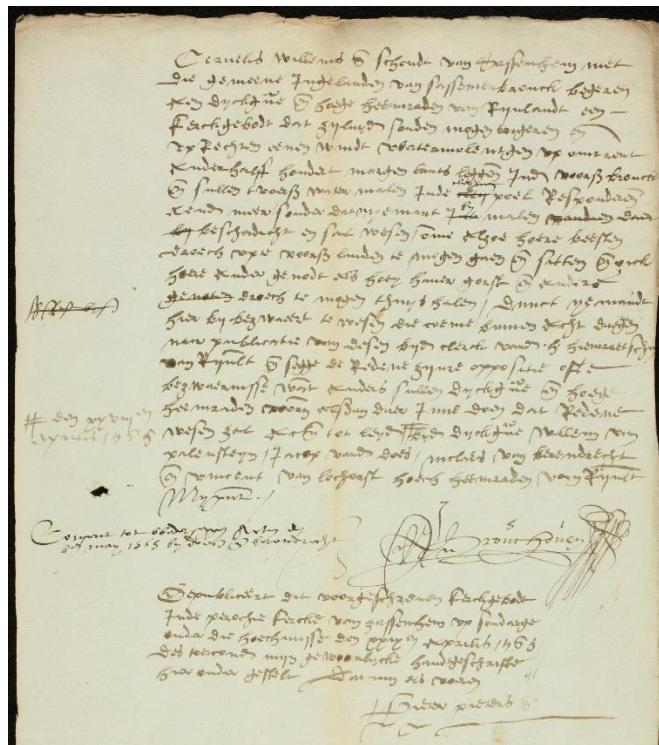
Gheveert In den Heemraden van Rijnland
 van der Hoeghe Heemraden van Rijnland. Ende kerck
 kerck van Sassenhem onder de Hoeghe Heemraden van Rijnland
 april 21 1565 sijn in die kerck van der sijn. Ende
 geveert

Hazman 206692606

Bron: Hoogheemraadschap Rijnland, Oud Archief Rijnland, Inv. Nr. 6723, dd. 07-04-1565

Op 05-05-1565 hebben dijkgraaf en hoogheemraden van Rijnland vergunning verleend aan Cornelis Willemszoon, schout van Sassenheim, en de ingelanden van Sassemerbroek op hun verzoek van 28-04-1565 om ongeveer 150 morgen land in Sassemerbroek te bemalen en het water uit te slaan op de Kleine Poel. Dit was het startpunt van de Floris-Schouten-Vrouwenpolder in Sassenheim (Bron: Hoogheemraadschap Rijnland, Oud Archief Rijnland, Inv. Nr. 218, f. 273v en 274; Oud Archief Rijnland, toegang 2.5.12, Floris-Schouten-Vrouwenpolder; https://nl.wikipedia.org/wiki/Floris_Schouten_Vrouwenpolder).

Bron: Hoogheemraadschap Rijnland, Oud Archief Rijnland, Inv. Nr. 6723, dd. 28-04-1565

Op 07-09-1565 wordt “Cornelis Willemsz schout inden ambachte van Oestgeest” vermeld in het Cartularium van de getijdemeesters in de St. Pieterskerk in Leiden (Bron: Erfgoed Leiden en Omstreken, archief Kerken te Leiden, Inv. Nr. 203, Nr. 127 folio 99; bewerking: Anthonius van der Tuijn te Rhoon; www.onsvoorgeslacht.nl).

“Copie van eenen brief houdende negen gouden karolus gulden tsiaers tot St. Gillis daghe ter losse den penning 16, sprekende op Sijmon Gherijts zoon tot Rijnsborch ghehijpotequert op zeeckere landen in Oestgeest, in date 1565 den 7e dach in September.”

Akte van schuldbekentenis voor Cornelis Willemsz, schout “inden ambachten van Zassenhem ende Oestgheest”, van Cornelis Janszoon Hoochteijlingen aan Quirijn Dirkzoon van Berghen, drapier tot Leiden, voor vijftwintig Carolus gulden, 02-11-1565 (Bron: Erfgoed Leiden en Omstreken, Inventaris van de archieven van de Stichting Sint Maarten RK Armbestuur en het RK Wees- en Oudeliedenhuis, toegang 0548, Inv. Nr. 1528 www.vinkweb.nl inzake Cornelis Jansz Hoochteijlingen).

Zegel van schout Cornelis Willemsz onder akte 02-11-1565

In 1565 wordt Cornelis Willemsz, schout van Sassem (Sassenheim), vermeld als welgeboren man van Rijnland in de “Costumen, Keuren en ordonnantiën van het baljuwschap ende lande van Rijnland”, Simon van Leeuwen, Leiden/Rotterdam 1667, blz. 85 en blz. 225 (bewerking “Welgeborenen Rijnland 1500-1665” door drs. R.A. van der Spiegel; www.onsvoorgeslacht.nl).

In 1566 wordt aan Cornelis Willems, schout van Sassenheim, het verzoek gedaan de wortels van drie boeren uit Het Bildt in Friesland vast te leggen in een verklaring, die hij bezegelde op 8 juni 1566.

In het artikel “Memoriecultuur en clangevoel in Het Bildt 1566-2006: van Steven tot Rembrandt” van Kees Kuiken in “De Vrije Fries, JAARBOEK uitgegeven door het KONINKLIJK FRIES GENOOTSCHAP VOOR GESCHIEDENIS EN CULTUUR / KENINKLIK FRYSK GENOATSKIP FOAR SKIEDNIS EN KULTUER EN DE FRYSKE AKADEMY, negentigste deel, 2010 “ wordt dit toegelicht:

“Kort vóór de Beeldenstorm reisden drie welgestelde boeren: Klaas Bartouts, Pieter Cornelis Bonteman en Willem Stevens, van Het Bildt in Friesland naar Holland, waar hun ouders waren geboren en waar zijzelf nog familie en land hadden. Deze ‘immigranten van de tweede generatie’, zoals ze tegenwoordig zouden heten,

Het origineel van deze verklaring (akte van bekendheid) uit 1566 is verloren gegaan maar er zijn daarna kopieën gemaakt (de eerste op 16-10-1687 door Dirk Stevensz van Wassenaar, vervolgens op 21-09-1757 en 15-10-1765), waarvan de laatste op 07-10-1775 (van de hand van dr. Cornelius Wassenaar), die in het archief van Het Bildt berust, dat onderdeel uitmaakt van het archief van Waadhoeke in Friesland, onder toegang 00012-000036, Inventarisnummer W3.

“Copia Ten bewijse Dat het den Binnen gemilden vrij stond het wapen van den wel Edelen Gestrengen Heer van Wassenaar die in sijn schild drie manen met een Baar hadde en heeft te voeren

Ik Cornelis Willems Schout in den Ambagt van Sassene doe kond een iegelijken, dat voor mij en voor Jan Jans ende Kors Cornelis Buurlieden in den selfden Ambagt in heuren propere personen gekomen en gecompareert sijn Cornelis Gerbrands oud omtrent 86 jaaren, ende Dierck Andries oud omtrent 68 jaaren beide woonende meede in de voorsz Ambagte van Sassenen, en attesteerden en getuigden en verklaarden voor de geregte waarheid ten versoeke van Claas Bartouts en Pieter Cornelis Bonteman en Willem Steevens wonende in Friesland met hunne consorten, hoe dat sij comparanten eertijds seer wel gekend hebben wijlen Steeven Huigens in sijn leeven woonende in den Ambagte van Sassenen voorschreeven en Huig Jacobs woonende in sijn leeven in Lisse, en dat sij wel weeten, dat deselve Steeven Huigens en Huig Jacobs vrienden ende Maagen waaren, als weetende beide van eenen geslagte of stammen gebooren en gesprooten, verklaarende voorts waaragtig en hun lieden wel kennelijk te weeten dat de voornoemde Steeven Huigens geprocreert en gewonnen heeft een zoon genaamt Willem Steevens dewelke Willem Steevens Willem Steevens voorts gegeneert en agtergelaaten heeft vier zonen als Barthout Willems Claas Bartouts vader, Steeven Willems de vader van Willem Steevens, Cornelis Willems de voornoemde Willem Cornelis Bontemans vader, en Claas Willems vader van Steeven Claasen en getuigen meede dat Huig Jacobs boovengenoemd heeft een zoon gegeneert genaamd Floris Huigens en dat deselfde Floris vooschr heeft een zoon gegeneert genaamd Joris Floris nog in leeven tijde weesende, hebbende ook gewonnen zeekere kinderen zonen en dogteren, ten laatsten verklaarden sij comparanten des de voornoemde Steeven Huigens en Huig Jacobs in haar leeven mitsgaders na haar overlijden, haar kinderen en descendenten van hun lieden gesprooten tot deeser dag toe altijd rustelijk en vreedelijk sonder iemands wederseggen gevoert, gesteld en gebruikt hebben het wapen van Wassenaar te weeten 3 halve witte manen in een rood veld met een witte streep in het midden doorgaande, daar het selve wapen meede gebrooken wierd in sulcken voegen als sij lieden gedescendeert en gesprooten waaren van een jonge zoon van Wassenaar hebbende het selve wapen een helmet booven verciert met uitstekende veederen;

want Goddelijk en verdienstelijk is t in alle Regtvaardige zaaken den waarheid getuigenis te geeven, so heb ik Cornelis Willems schout voorschreeven de ter oorconde deese brief met mijnen sigille uithangende bezegeld ter presentie van de voornoemde buuren als getuigen hier toe versogt en gebeden. Aldus gedaan op den 8 junij 1566 gecopieerd door mij Dirk Steevens van Wassenaar voor mijn neef Hendrik Walings van Wassenaar Den 16 october 1687 verder gecopieerd door mij Feico Hiddes van der Ploeg voor mijn moeder Grietje Beerts Wassenaar 21 September 1757 voor mijn oom Feiko Beerts Wassenaar 17 oktober 1764 verders voor mij C. Wassenaar j.u.Dr. 7 oktober 1775”.

Literatuur: De Nederlandsche Leeuw, Volumes 117 – 118, Pagina 690 – 695.

In 1566 wordt Cornelis Willemsz, schout van Sassenheim, voor hem zelf en vervangende Cornelis Aelbrechtsz zijn zwager, genoemd in het overzicht van naaste vrienden en magen van wijlen Kerstant Michielsz inzake zijn nalatenschap (Bron: Erfgoed Leiden en Omstreken, Oud Notarieel Archief Leiden, Inv. Nr. 1, Protocol van notaris Pieter Adriaensz Storm te Leiden 1564 – 1568, f. 93; bewerking Teun van der Vorm, versie 4.0 d.d. 10-8-2018; www.onsvoorgeslacht.nl).

Op 01-03-1567 wordt Cornelis Willemsz, schout van Oegstgeest, vermeld in een regest van de abdij Rijnsburg: "Cornelis Willemsz, schout in het ambacht van Oestgheest, Jan Liclaesz en Willem Cornelisz, buurlieden, oorkonden, dat Ghijsbrecht Dircxsz, kruidenier te Leiden, erkent verkocht te hebben aan Symon Willemsz, priester, kapelaan van Elburch van Langeraiick, abdis van Reynsburch, als bezitter van het beneficium op het altaar van O.L. Vrouw in de kerk te Oestgheest, een losrente van 3 Carolusgulden 's jaars. Wij Cornelis Willemsz .... Int jaer ons Heeren duynst vijffhondert zeeuen ende t zestich opten eersten dach in Maerte nae gemeen scryven. My present G. Gielisz, subsignavit secretar., Jan Niclaesz, (merk van) Willem Cornelisz"

(Bron: "Bronnen Abdij Rijnsburg", Rijks geschiedkundige publicatiën, kleine serie, volume 32, Martinus Nijhoff, 1951, blz. 645; Nationaal Archief, archief abdij Rijnsburg, Regest Nr. 965, perkament, in dorso gemerkt: Numero C (100). Zegel en tegenzegel van den schout in groene was, uithangend).

Dezelfde schout oorkondt in twee brieven van 8 maart 1567 over de verkoop van losrenten van 2 resp. 3 Carolusgulden 14 stuiver aan Symon Meesz en Gheertgen Pietersdr, weduwe van Heyndrick Gerritsz, en in een brief van maart 1567 (dag niet ingevuld) over de verkoop van een losrente van 2 Carolusgulden 2 stuivers aan Symon Willemsz door Aernt Maertsz. Alle brieven met zegel en tegenzegel van de schout in groene was

(Bron: Nationaal Archief, archief Abdij Rijnsburg, Regest Nr. 965, perkament, in dorso gemerkt: Numero CIX (109) (Anthonis Meesz), Numero CVII (107) (Gheertgen Pietersdr), en Numero CVI (106) (Aernt Maertsz).

Op 3-11-1567 heb ik notaris op verzoek van Kerstant Cornelisz bode van Oegstgeest uit de naam van Cornelis Willemsz schout aldaar mij gevonden ten huize en aan de persoon van Ghijsbrecht Dircxsz voornoemd en heb hem geïnsinueerd als dat de voornoemde schout op woensdag naastkomende wezende rechte dag tot Oegstgeest willig was aldaar zijn eed te doen nopende de naasting van de woning en landen voorschreven en dat de voornoemde Ghijsbert indien hem belieft ten zelve dage aldaar mocht komen de voorschreven eed te zien en horen doen" (Bron: Erfgoed Leiden en Omstreken, Oud Notarieel Archief Leiden, Inv. Nr. 1, Protocol van notaris Pieter Adriaensz Storm te Leiden 1564 – 1568, f. 211; bewerking Teun van der Vorm, versie 4.0 d.d. 10-8-2018; www.onsvoorgeslacht.nl).

"Insinuatie gedaen bij Schoudt van Sassem

Op huijden den derden dach Novembris anno XVc LXVII (03-11-1567) Soe hebbe Ick Notaris voorschreven deur versouck van kerstant cornelisz Bode van Oestgeest vuyt name van cornelis willemsz scoudt aldaer met den getuijgen inde voorschreven acte genoteert mij zelve gevonden te huise ende aanden persoon van ghijsbrecht dircxz voirnoemd ende hebbe hem geinsinueert als dat dvoornoemde svoudt up woensdage naestcomende wesende rechte dach tot Oestgeest voorschreven willich bereijt was aldaer zijn eedt te doen nopende de naestinge vande woning ende landen voorschreven Ende dat dvoornoemde ghijsbrecht indient hem belieft ten zelve dage aldaer mochte comen ommde de voorschreven eedt te zien ende hoiren doen / Daer Ghijsbrecht dircxz voirnoemd up antwoorde zeggende tes goet nemende over zulcx de voorschreven weete als gedaen Actum ten dage jare ende plaetse alsboven".

Van herstant cornelis Gode van Oestgeest vint de name
 van cornelis Willemsz G Grondt aldaer mit den getuygen juf
 voorsz arte genouwt mij zeluy genonden Des sunse G
 atinduy persoon van Egysburg dinc G vrom Ende sebbe
 een zefusmisset als dat vrom Grondt vo vrom dage
 naest comende Abesende Hirstdare tot Oestgeest voorsz
 Wilking G beruyt vad aldaer zyn edt te doen noy ende de
 naestinge vande Woringe ende lander voorsz Ende dat
 vrom Egysburg indient een beuifde ten zeluy dage aldaer
 moeghe comen omme de voorsz edt te zien G houen doen
 danc Egysburg dinc G vrom vo antwoorde Gzefis
 Des goet nimen ons zulre de voorsz West Wische als
 jedach Arhim ten dage Jane G plaats alstoms

NB. Cornelis Willemsz was in 1577 zowel schout van Oegstgeest als van Sassenheim.

Op 10-11-1567 wordt Cornelis Willemsz, schout van Oegstgeest, vermeld in een regest van de abdij Rijsburg: "Cornelis Willemsz, schout in het ambacht van Oestgheest oorkondt dat Symon Willemsz, kapelaan van Elburch van Langeraeck, abdis van Reynsburch, en bezitter van het beneficie op het altaar van O.L. Vrouw in de kerk van Oestgeest, krachtens brieven van toestemming van de abdis als collatrix van genoemd beneficie dd. 1567 Januari 20, en confirmatiebrieven van Nicolaus, bisschop van Haerlem, dd. 1567 Febuari 8, in erfpacht gegeven heeft aan Jan Kemp, schout te Reynsburch, 2 stukken hooiland van 10 en 6 hond gelegen in het ambacht van Oestgeest, het eerste bij de Poel en de Broeckdijk, het tweede aan de Oude Dam, samen voor 18 pond van 40 grooten Vlaamsch 's jaars, onder voorwaarde de landerijen niet te verkopen of te vervreemden dan met toestemming van de collatrix of de bezitter van het beneficie. In geval van vervreemding of overdracht moet aan de bezitter 1 pond Hollandsch van 15 stuiver worden betaald. Ick Cornelis Willemsz .... Int jaers ons Heeren duysent vijffhondert zeeuen ebde tsestich, opten thyenden dach in Nouember".

("Bronnen Abdij Rijsburg", Rijks geschiedkundige publicatiën, kleine serie, volume 32, Martinus Nijhoff, 1951, blz. 647 en 648; Nationaal Archief, archief abdij Rijsburg, regest 966, perkament, in dorso gemerkt Numero CI (101), Zegel met tegenzegel van de schout in groene was, uithangend Als secretaris tekent G. Gielisz).

In 1568 wordt Cornelis Willemsz schout van Sassem vermeld in het morgenboek van Lisse:

""Cornelis Willemsz Schout bruijct van mijn vrouwe vander Lee (abdij Leeuwenhorst) ende is groot V mergen" (folio VIII verso)

Opvallend is dat opnieuw Willem Willemsz vlak boven Cornelis Willemsz wordt geregistreerd; dat lijkt er sterk op dat zij burens zijn en een aanwijzing dat zij familie van elkaar kunnen zijn (broers). Ook Floris Willemsz die onder Cornelis Willemsz wordt vermeld zou een broer kunnen zijn. Aanwijzing daarvoor is dat Cornelis Willemsz een zoon Floris Cornelisz heeft.

Obillum Willemsz gervit Jeroepz Hogroot — my nigg f hont
 Cornelis Willemsz schout bruyt bay my brouber
 vander Lee groot — 10 nigg
 Overfegenam bay fiond Willemsz bruyt bay
 Suerst Jans tot Leyde, inde Hogroot — 1 nigg in hont

(Bron: Hoogheemraadschap Rijnland, Oud Archief Rijnland, Morgenboeken van Rijnland, Inv. Nr. 5629a, Morgenboek Lisse, 1568).

Op 15-03-1568 (nr. 341a) en 21-03-1568 (nr. 341b): Cornelis Willemsz, schout tot Sassem. Alijt Jacobsdr., zuster van Machtelt Jacobsdr., moeder van Jacob Cornelisz, van Homae (die hem onthoudt tot Eemden), en van Pieter Cornelisz (+), en nog wel zes andere kinderen. Jan Jansz van Bancken, broer van Quyrjn Jansz van Bancken (+). Jacob Fransz, taelman. Hillegont Maertensdr (Bron tekst: "Kenningboek der stad Leiden, 1553/1570", Blécourt, A.S. de, Wijs, J.J.A., 1936, uitgeverij Broekhoff [etc.]; www.delpher.nl).

(Bron: Erfgoed Leiden en Omstreken, Oud Rechterlijk Archief Leiden, Inv. Nr. 41N, folio 264, dd. 15-03-1568).

David Egbertsz gesubstitueert van Cornelis Willemsz schout tot Sassem
 gemaect van mijn Heer Jeroep Cornelisz van Homae als erfgenaem van Pieter Cornelisz
 zijn broeder zig. Jan daer voer sterck maeckende in cas van relyf. Als zig
 dingtael up ende tegens Jan Jansz van Bancken, als eenige erfgenaem van Quyrjn
 Jansz van Bancken, zijn broeder, zaliger gedachtenisse, verweerder, seggende,
 dat denselfden Quyrjn in den jaer van drie en vijftich of daeromtrent zeeckere drie
 leenen, leggende in den ambachte van Roelofaerntszoonsveen, van Pieter Cornelisz
 voorschreven gecoft heeft, dien hy van mijn Heer van Warmont te leen hadde,
 nae uuytwysen desselfden Pieter Cornelisz voorschreven verlybrieven daervan
 zijnde, ende alsoe Quyrjn Jansz voorschreven denselfden Pieter Cornelisz meer dan
 de helfte van

(nr. 341a) fol. 264 "David Egbertsz, gesubstitueert van Cornelis Willemsz, schout tot Sassem, gemachticht van eenen Jacob Cornelisz van Homae, als erfgenaem van Pieter Cornelisz, zijn broeder, zaliger gedachtenisse, hem daervoer sterck maeckende, in cas van relyf, eyscher, is zijn dingtael up ende tegens Jan Jansz van Bancken, als eenige erfgenaem van Quyrjn Jansz van Bancken, zijn broeder, zaliger gedachtenisse, verweerder, seggende, dat denselfden Quyrjn in den jaer van drie en vijftich of daeromtrent zeeckere drie leenen, leggende in den ambachte van Roelofaerntszoonsveen, van Pieter Cornelisz voorschreven gecoft heeft, dien hy van mijn Heer van Warmont te leen hadde, nae uuytwysen desselfden Pieter Cornelisz voorschreven verlybrieven daervan zijnde, ende alsoe Quyrjn Jansz voorschreven denselfden Pieter Cornelisz meer dan de helfte van

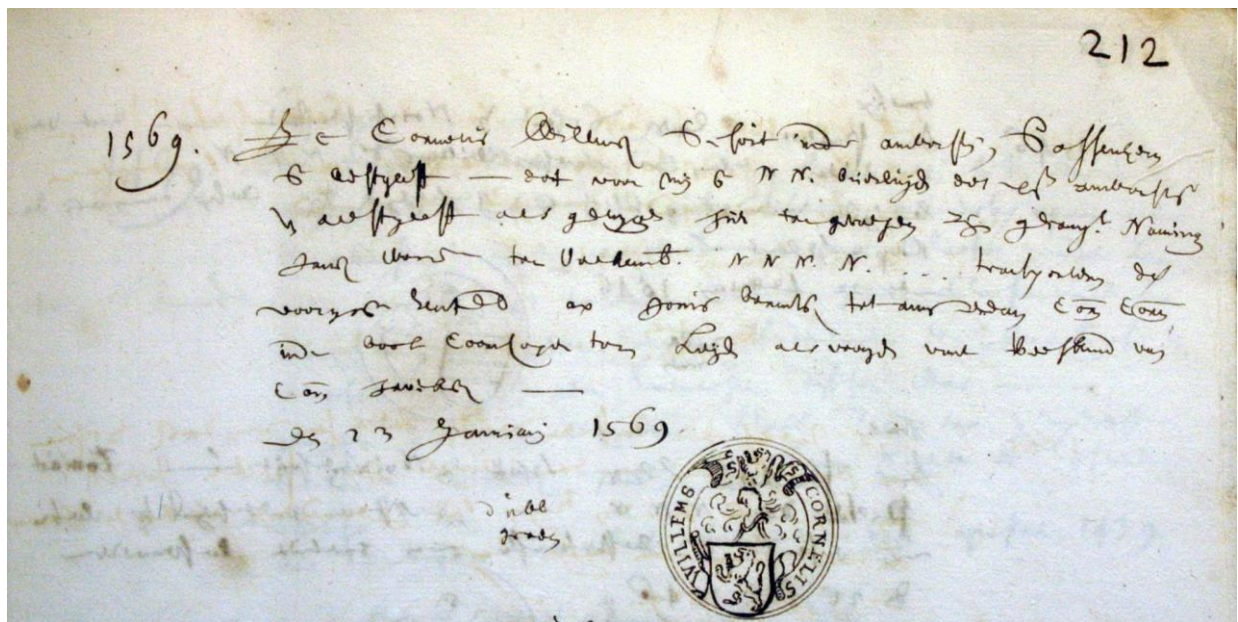
den justen pryse up dien bekoft heeft, alsoe hij een slecht, simpel ende innocent man was, niet bequaem zijnde omme zijn goeden te regieren ofte administratie vandies te hebben, zulcx dat door den Grooten Raet des Conincklike Majesteits gebleken heeft, ende alsnoch voor U, mijn heeren, alhier blyckende is; dat hy, verweerder, doerdien gecondempneert zal sijn die voorschreven verlybrieven hem, eysscher, te leveren of die te casseren ende hem mit die voorschreven leenen laten geworden, als zijn goet, mis hem restituerende zijn gedebourseerde penningen, die deuchdelick zijn daer voer betaelt, of dat hy, verweerder, schuldich zal zijn die waerde vandien daer voer te betalen, zulcx die waren doen die coop geschiede, tot zeggen van goede mannen, hem dies verstaende ende daer contschap of hebbende, of duysent karolusguldens daer voer te geven, behouden juste moderatie van schepenen, concluderende tot interinement vandien of tot anderen alzulcken fynen ende conclusiën als mijn heeren duncken hem, eysscher, oerbaerlixte te wesen, ende hem die keninge mede zal gaen ende hem, verweerder, tegens. Begeerende eerst met sijn vorder bescheyt ende meer zeggen hierop gehoort te werden, alsdan vonnis van schepenen, maeckende eysch van costen. Actum den XVten Martii anno 1568, geknoft, ende den XVIIIen derselder maent ingebracht. Onder stont gescreven: by my Davidt Egbertsz voorspraeck”.

gedebourseerde penninge die daer voer betaelt of dat hy
verweerder zal sijn die voorschreven verlybrieven hem
eysscher te leveren of die te casseren ende hem mit die
voorschreven leenen laten geworden als zijn goet mis hem
restituerende zijn gedebourseerde penningen die deuchdelick
sijn daer voer betaelt of dat hy verweerder schuldich zal
sijn die waerde vandien daer voer te betalen zulcx die waren
doen die coop geschiede tot zeggen van goede mannen
hem dies verstaende ende daer contschap of hebbende of
duysent karolusguldens daer voer te geven behouden juste
moderatie van schepenen concluderende tot interinement
vandien of tot anderen alzulcken fynen ende conclusiën als
mijn heeren duncken hem eysscher oerbaerlixte te wesen
ende hem die keninge mede zal gaen ende hem verweerder
tegens begeerende eerst met sijn vorder bescheyt ende
meer zeggen hierop gehoort te werden alsdan vonnis van
schepenen maeckende eysch van costen Actum den xvten
Martii anno 1568 geknoft ende den xviiiens derselder
maent ingebracht Onder stont gescreven by my Davidt
Egbertsz voorspraeck

Jacob frantz als geint van Jan Jansz van Bantien verbbender proponit
 voer Ingtalet open tegen den caluimieſen eyſes by sandt ogdeit als
 geſteltmarkt van Cornelis Willemsz Besondt tot Sassenhem zeggende
 geint te zyn van en Jacob Cornelisz die hem ontfont tot Landen ty
 tegen hem verbbender gedach dat de verbbender wist h al vooroy
 zyne geallijerde exceptie den voors eyf niet en zae doch by eke dat pinter
 Cornelisz zyn broeder des vberet onxteden to en mitfont hem zelven voer
 gan successie van zelnin pinter Cornelisz draghen in mars voer en al eer hij
 voer med van des zelnin pinter onxteden vberfoent zal zellen alsoe nae
 rechte en yged ge presumert obeit te lamen dentyt van honden Jant
 ten zy totarne blyke Ende genemmen de zelnin pinter al sehoer onxteden
 vberet soe en can noxtans den eyf hem zelven gely effen funderen van zyn
 broeder gemert et de voors pinter niet en moeder in feminde fyne seest
 genaemt marstia Jant die in allen gen alle vofen afdemb veger
 voer den ~~eyf~~ eyfse totte effensse en besteffensse van voer pinter
 ge admittant othende i vberet daer by gevoert dat de voer pinter
 niet vberet zeb broeder offe zynstert te mude seest die zoer voer al den
 eyf totte pinter alse ge asse gerentert sonder zyn die noxtans allgeda
 gade mitte vberoyng der lander in quette voel contenten vberet in
 zep niet te lottan staet dat alsoe den contindert tot cassin van roep den
 zeeberet seem offe tot supplemint en vberet alinge van zyn vberet van
 den dat mitfont eyf et he mienant en sonde oepert den den eyf
 af vberende naeste lant volger van zyn voors broeder Gemert den eyf
 alse niet en comt al vberet mer al eysse van zyn broeder
 instutment zeeberet personten et he alernatim lat ende vberet zyn
 optie off sy van lander in quette vberet sege sy mitfont vberet
 Jant van ~~den~~ daer vome betart dan off sy de inste vberet vberet
 met pinter vberet supplemt vberet pinter noxtans in vberet sonder miche
 comt tot profyze niet en eyf al vberet mer he profyze van naeste
 effen van vome pinter te vberet mer et Jant die zyn moeder vberet Jant
 die gade vberet Jant als naeste vberet van zyn broeder soe en besondt
 en geen personten et he geinstument mer vberet vberet vberet in quette
 offe andert vberet et he geinstument en den vberet de vberet voer sege vberet
 van vberet daer van de lander in quette te lome ge se me vberet
 ge vberet he vberet vberet daer in zyn vberet vberet vberet instutment
 vberet en andert vberet personten mitfont vberet vberet by zyne
 ge vberet exceptie daer vberet vberet et sege de voer vberet ge daer
 vberet vberet en mitfont daer vberet vberet de sege zaeke by vberet
 ten pinter al he de duren eyf de notore caluimie van eyf te ontdekt

Op 23-01-1569 legt Cornelis Willemsz, schout in het ambacht van Sassenhem en Oestgeest, een verklaring af met als getuigen Nanning Jansz wonende tot Valkenburg en N.N. .... transporteren de voorschreven rente op Joris Brantsz tot Amsterdam Cornelis Cornelisz in de bool korenkoper tot Leiden als voogden van het weeskind van Cornelis Jacobsz (Bron: bladzijde 212 van een manuscript van Cornelis van Alkemade, waarop hij het zegel van Cornelis Willemsz heeft nagetekend; foto van Frans Angevaare; moet van een akte (dd 23-01-1569) van de Abdij van Leeuwenhorst zijn).

Op 17-03-1569 dient voor het Hof van Holland de casus als volgt, waarbij Cornelis Willemsz schout van Sassem ende Oestgeest optreedt als gedaagde ter andere zijde:

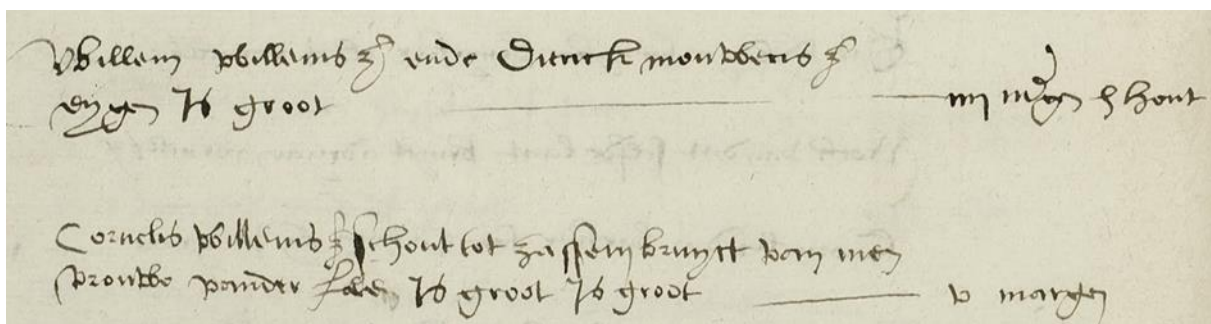
“Gezien bij dit hof t proces voor dit hof uitstaande tussen Ghijsbrecht Dircxsz cruijdenier als vader ende uit de name van Jan Ghijsbrechtsz zijn zoon wonende tot Leiden impetrant in cas van replainte ter eenre ende Cornelis Willemsz schout van Sassem ende Oestgeest gedaagde ter anderen zijde” (Bron: Nationaal Archief, Hof van Holland, toegang 3.03.01.01, Civiele sententies, Inv. Nr. 1056, sententie 7; dd. 17-03-1569 (bewerking door C.C.J. Lans †, www.onsvoorgeslacht.nl).

NB. Op 24-05-1573 sluit “Maritgen Jansdr huijsvrouwe van Ghijsbrecht Dircxzoon crijdenierder” haar testament af (Nr. IIIc XLVI) (Bron: Erfgoed Leiden en Omstreken, Oud Rechterlijk Archief, Inv. Nr. 76A 2-2, f. 325).

Op 10-06-1570 krijgt Cornelis Willemsz, schout van Oestgeest, middels een kerkgebod consent (toestemming) van dijkgraaf en hoogheemraden van Rijnland om de Marendijk met de ingelanden te repareren en op hoogte te brengen na een schouw na Sint Johannesdag wezende op 27-06-1570 (Bron: Hoogheemraadschap van Rijnland, Oud Archief Rijnland, Inv. Nr. 219, f. CCIX verso en CCX).

In 1572 wordt Cornelis Willemsz schout van Sassem vermeld in het morgenboek van Lisse:

““Cornelis Willemsz Schout bruijct van mijn vrouwe vander Lee (abdij Leeuwenhorst) ende is groot is groot V mergen” (folio VIII verso)

(Bron: Hoogheemraadschap Rijnland, Oud Archief Rijnland, Morgenboeken van Rijnland, Inv. Nr. 5629a, Morgenboek Lisse, 1572).

“Item Ijsbrant van der Bouchorst rentmeester van het St. Catharina Gasthuis te Leiden met transport van Meijnsge Adriaensdr weduwe Boijen Adriaensz van Hazerswoude met £ 30-12-00 ter zake van een rente van £ 3 van 40 gr. het stuk per jaar, het Gasthuis toekomende uit kracht van een rentebrief in dato 25-04-1546, welke brief door Mathijs Dircxz verleden is voor Cornelis Willemsz, schout van Oegstgeest, op 04-04-1575” (Bron: Gemeentearchief Oegstgeest, Rechterlijk Archief, Inv. Nr. 1, Nr. 103 folio 238v; bewerking Anthonius van der Tuijn te Rhoo; www.onsvoorgeslacht.nl).

Op 07-07-1581 dient voor het Hof van Holland de casus als volgt, waarbij Franchois (Frans) Thielmansz de Coninck optreedt als curator van de boedel van Cornelis Willemsz, schout van Sassenheim (Bron: Nationaal Archief, Hof van Holland, toegang 3.03.01.01, Civiele Sententies, Inv. Nr. 556, sententie 176, dd. 07-07-1581; bewerking C.C.J. Lans †; www.onsvoorgeslacht.nl).

“Opte differenten geresen voordien hove van hollandt tusschen Reijnout mourisz woenende opte Rijpweteringe impetrant in raeu actie ter eenre / verwerer in reconventie ter eenre / Ende frans thielmansz als curateur vanden desolaten boel van Cornelis willemsz in zijn leven Schoudt van Sassem ende Oostgeest gedaechde ende eijsscher in reconventie ter andere zijde / Voorscreven hoff gehoort trapport vanden Commissaris daer vooren die voornoemde partijen gecompereert zijn geweest / gesijen zijn proces verbael andere stucken ende munimenten onder hem geexhibeert / Ontseijt den impetrant zijnen eijssch ende concensie opten gedaechde gedaen ende genomen / Ende doende recht inde reconventie / Condepneert den verwerer int zelve cas den eijsscher in reconventie te betaalen de somme van acht ende tseventich (78) ponden van XL grooten tpondt inde obligatie geroert / Ende compenseert die costen omme redenen den hove daer toe porrende / Gedaen inden haeghe bij meesters Arnoult Nicolaj president / Dirck van Nijenburch / Artus van Bredenroede / Joost de Menijn / Ende Cornelis Adriaensz Backer / Raetsluijden van hollandt Ende gepronuncheert den VIIen Julij anno XVc LXXXI (1581)” (transcriptie: Jacques Duivenvoorden)

Op 29-01-1582 wordt aan Pieter Florisz van Heemskerck te Sassenheim alsnog opgedragen 3 morgen 3 hond land genaamd de Loostercamp gelegen over duin in de Lagevenen, die al in 1569 aan Pieter Florisz verkocht was:

“Claes Gerritsz van Roon en jonge Claes Jorisz wonende Wassenaar elk voor hen zelve en vervangende elk hun minderjarige broers en zusters welke verklaren hoe dat wijlen Gerrit Claesz onder Teylingen en Joris Dirck Philipszsz man en voogd van Niesge Claesdr heurlieder ouders bij hun leven in 1569 verkocht hadden aan Pieter Florisz van Heemskerck te Sassenheim 3 morgen 3 hond land genaamd de Loostercamp gelegen over duin in de Lagevenen en dragen deze alsnog op, belend NO de boedel van Gerrit Garbrantsz, ZO dezelfde boedel met Maerten Pietersz Beeckesteyn te Leiden, ZW een laantje en daarvoor Dirck Jansz te Voorhout en NW Gerrit Aerntsz erfgenamen te Noordwijkerhout, Lenaert Danielsz van Tetroede mitsgaders de voorschreven erfgenamen met Pieter Florisz en Huybert Hendricksz met waarborg door Claes Gerritsz van een woning met 3 morgen land, belast met 22 1/2 gouden enkele karolus gulden per jr te lossen met 450 gulden tbv de erfgenamen van Claes Cornelisz van der Aede in Schermerscroft, belend NO jonge Cornelis Florisz Cock en Johan Paets van Santhorst te Leiden, ZO de Heerweg, ZW Claes Cornelisz erfgenamen voorschreven met Ijsbrant Dammasz uit de Cage en NW de Schouwwatering of banwatering van Voorhout” (Bron: Erfgoed Leiden en Omstreken, Rechterlijk Archief Lisse, Inv. Nr. 1, f. 101; bewerking H.J. van der Waag; www.onsvoorgeslacht.nl).

Op 23-02-1582 dient voor het Hof van Holland de casus als volgt:

“op de differenten geresen voor dit hof tussen Frans Thielmansz wonende in den haag als bij dezelve hove geordonneert curateur van den desolaten boel van Cornelis Willemsz in leven schout tot Sassen ende Oestgeest, eiser in cas van preferentie contra Huijbrecht Jansz van Nederwaert als curateur van de desolate boel van Louris Mourisz eertijts wonende op te Oude Wetering debatant ter andere zijde ende dat in der zake

van preferentie van den selven hove hangende tussen die gemene crediteurs van verscreven Louris Mourisz (Bron: Nationaal Archief, Hof van Holland, toegang 3.03.01.01, Civiele Sententies, Inv. Nr. 557, sententie 46, dd. 23-02-1582; bewerking C.C.J. Lans †; www.onsvoorgeslacht.nl).

“Tvoorschreven hoff en bevint die saecke nijet in state omme eijntelijcken te moegen termineren / Ordonneert den voorscreven pertijen binnen veerthien daegen eerstcommende te compareren voorde Raidtsheer Artus van Brederode / die henluijden hooren ende vereenigen zal eerst doenlick / Indien nijet Recoleren die certifficaten bijden voorscreven expertien in desen onderleijt / hem informeren Ist noot / zijn gebesongeerde stellen bij geschrifte / ende den hove van als rapport doen / Omme daer naer in desen gedisponeert te werden / naer behoeren ende reserveert ten vuijtejnde vanden zaecke / Gedaen inden haege bij meesters artus van brederode / pelgrum van loon / cornelis adriaenszoen backer / pieter imoza ende dirck van leeuwen raedtsluijden van hollant ende gepronuncheert den XXIIIen Februarij anno XVc twee ende tachtich” (transcriptie: Jacques Duivenvoorden).

Op 22-04-1583 dient voor het Hof van Holland de casus als volgt: “op de differenten geresen voor dit hof tussen de gemene crediteurs van Cornelis Willemsz in zijn leven schout tot Sassem geexecuteerde” (Bron: Nationaal Archief, Hof van Holland, toegang 3.03.01.01, Civiele Sententies, Inv. Nr. 560, sententie 71, dd. 22-04-1583; bewerking C.C.J. Lans †; www.onsvoorgeslacht.nl).

“Opte differenten geresen voordien hove van hollandt tusschen de gemeene crediteurs van Cornelis Willemsz in zijn leven schout tot Sassem gexecuteerde tvoorschreven hoff gehoord trapport vande commissaris ende gesien deijsschen van preferentie bijden voornompten crediteurs onder den voornompten commissaris geleverd verclaert dat eerst ende voor alle andere crediteurs geprefereert sal zijn frans thielmansz als curateur vanden boel vande voorschreven Cornelis Willemsz mitte costen bij hem gedaen omme te comen tot redinge vanden boel, waer nae volgen ende alle andere crediteurs geprefereert zall zijn mr Reijnier Lambrechtsz vander Horst mittet capitael van sestijenhondert carolus guldens mit die renten van hondert carolus guldens siaers ende verlopen jaren anno XVc LXXII (1572) LXXIII ende naevolgende jaeren totte effectuele voldoeninge toe op de penningen gecomen van die vercofte landen onder Sassem geleghen / waer nae volgende ende andere crediteurs geprefereert zall sijn die weduwe van Pieter Jacobszoon Schaep mitte hoofdsomme van vierhondert ponden ende rente tsjaers tot vijff ende twintich ponden verschenen anno XVc LXIX (1569) LXX ende nae volgende jaren totte effectuele oflossinge toe / op de penningen gecommen vande vercofte ghoeden gelegen onder de gerechte van Sassenem / mits dat die voornompte weduwe van Pieter Jacobsz Schaep gehouden wort bij soe verre sij vuijt die penningen vande vercoopinge vande voorschreven goederen ghecommen meer consequeren sall dan het derdedeel vande voorschreven hoofdsomme van vierhondert ponden / ende het derdedeel vande verlopen rente vandijen haer actie te cederen vant selve surplus ten proffijte vanden desolaten boel vande voorschreven Cornelis Willemsz / die hair in crachte van hair constitutiebrief heeft jegens Maerten Cornelisz ende Cornelis Jansz Hoochteijlinghe / ende opt hypoteke bij henluijden gestelt / es competerende / waer nae volghende ende alle anderen crediteurs geprefereert sal zijn Jonffrouwe Anna van Duvenvoorde voor hair selven ende als erffgenaeme van Jonffrouwe Johanne van Duvenvoorde / mit de hoofdsomme van vierhondert ponden ende mit die verlopen rente tiaers tot vijff ende twintich ponden verschenen anno twee ende tachtich ende na volgende jaren totte effectuele offlossinge toe / wair nae volghen ende anderen crediteurs geprefereert sullen zijn Jan Duijn Corneliszoon ende Cornelis de Wening als voochden vande weeskinderen van Dirck Cornelisz Waning mitte t capitael van negenhondert ponden te XL grooten ende die verlopen rente tot zes ende vijftich ponden vijff schellingen tsaers gevallen annis XVc LXXIII (1573) LXXIII ende naevolgende jaeren totte effectuele offlossinge alsboven / opde penningen vande vercofte landen gelegen onder de gerechte van Lisse / wair nae volgen ende anderen crediteurs geprefereert wort Sijmon Duijn Heijnricxsz woonende tot Leijden mitte t capitael van tweehondert ponden / ende mitte rente van twaelf pond tsaers verschenen annis LXXI (1571) LXXII ende navolgende jaeren totte volle betaeling toe opde penningen gecommen vande vercofte ghoederen onder Lisse / waer nae volgen

ende anderen geprefereert wort die voorschreven mr Reijnier Lambrechtsz van der Horst mitte hoofdsomme van zeshondert ponden ende die rente tot XXXVII pond X stuijvers tsaers verschenen annis XVc LXXII (1572) LXXIII LXXIII ende naevolgende jaeren albove vuijt de penningen gecommen vande vercofte goederen gelegen onder de gerechte van Alckemade / waer nae volgen zall Geertruijt Jacobsdr weduwe wijlen Willem Coppensz mittet cappitael van vijffhondert ponden te veertich grooten ende die verschenen rente tsaers tot eenende dertich pont vijff schellingen ende gevallen annis LXXII (1572) LXIII ende nae volgende jaeren / ende dat inde penningen gecommen vande vercoopinge vande vijff margen lants wesende haer speciaal hypotecke bijde voorschreven Cornelis Willemsz getransporteert eenen Louris Mourisz cessionant ende inde redinge van zijn sterffhuijs vercoft / ende in welcke penningen doe voorschreven eijsscher geprefereert es vermogens sekere sententie vanden hove gewesen tusschen de gemenen crediteurs vande voorschreven Louris Mourisz / waer nae volgen sall Jonffrouwe Baerte van Almonde vrouwe douwariere van Offem / mit het cappitael van tweehondert ponden ende mitte rente tot twaelff ponden thijen schellingen tsaers verschenen annis XVc LXX (1570) / LXXI / ende naevolgende jaeren alsvoorens / hier nae sullen die voorschreven crediteurs tsaeme concurrerende pont ponts gelijcke inde resterende penningen in tgeene elcx op hair voorschreven hypoteeque te corte sullen mogen commen oftstaende drie jaeren rente in regart van tnootoir ongebruijck Ontseijt den voornompden eijsschers respectie heure vorderen eijsch ende conclusie op malcanderen ghedaen ende ghenomen / Ende compenseert die costen tusschen henluijden gevallen omme redenen die hove dair toe porrende / Gedaen inden hage bij meesters Artus van Brederode / Pelgrom van Loon / Pieter dHunosa / Cornelis Adriaenzoon Backer / ende Dick van Leeuwen / Raitsluijden van Hollandt / Ende gepronuncheert den XXlen aprilis XVc LXXXIII (21-04-1583)” (transcriptie: Jacques Duivenvoorden).

NB. Pieter Jacobszoon Schaep, regent van het burgerweeshuis in Amsterdam 1573 / 1574, (Bron: “Beschrijvinge van Amsterdam”, deel 2, Caspar Commelin, 1693, blz. 565 en 1031) was eigenaar van Croesbeek bij Heemstede (Bron: “A Financial Revolution in the Habsburg Netherlands“, James D. Tracy, 1985, University of California Press).

Op 29-07-1583 dient voor het Hof van Holland de casus als volgt: “op de differenten geresen voor dit hof tussen Frans Thielmansz de Conninck als curateur van de desolate boedel van Cornelis Willemsz tot Seissem ende zijne huisvrouw, impetrant in raeu actie ter eenre ende Pieter Cornelisz van Buijten gedaegde ter anderen zijde” (Bron: Nationaal Archief, Hof van Holland, toegang 3.03.01.01, Civiele Sententies, Inv. Nr. 561, sententie 166, dd. 29-07-1583; bewerking C.C.J. Lans †; www.onsvoorgeslacht.nl).

“Opte differenten geresen voordien hove van hollant tusschen frans thielmansz de coninck als curateur vanden desolaeten boel van Cornelis Willemsz tot Sassesem ende zijn huijsfrouwe impetrant in rau actie ter eenre / Ende Pieter cornelisz van buijten gedaechde ter andere zijde / Tvoorschreven hoff gehoort trapport vanden Commissaris daer vooren die voornoempde partijen gecompareert zijn geweest / gesien zijn proces verbael mitsgaders dandere stucken ende munimenten onder hem geexhibeert / ende bevindt die zaecke nijet in staete omme eijntelick te moegen termineren / Ordonneert daeromme den voornoempde impetrant voordien zelve Commissaris te veratsieren tXVIII XXe ende XXe articulen van zijn eijsch omme tselve gedaen gedisponeert te worden naer behooren / Ende reserveert de costen ten vuijteijnde vander saecke / Gedaen inden haege bij mrs Arthus van Brederode / Nicolaes Camerlin / Cornelis Adriaenz de Backer / Pieter de Imosa ende Dirck van Leeuwen Raetsluijden van hollant ende gepronuncheert den XXIX Julij XVc drie ende tachtich” (transcriptie: Jacques Duivenvoorden).

Seger Pietersz vleeshouwer wonende ‘s-Gravenhage heeft op 02-10-1583 verkocht aan Henrick Gerritsz en Dirck Gerritsz gebroeders wonende op de Lage Morsch 1½ morgen land zijnde de helft van 3 morgen en waarvan de wederhelft toekomt Joachum Cornelisz te ‘s-Gravenhage volgens de oude brief. Het land heeft de comparant gekocht uit de nagelaten boedel van Cornelis Willemsz, in leven schout van Oegstgeest en Sassenheim (dient nog afgemaakt te worden). (Bron: Gemeentearchief Oegstgeest, Rechterlijk Archief, Inv. Nr. 1, Nr. 173 folio 193v; bewerking Anthonius van der Tuijn te Rhoon; www.onsvoorgeslacht.nl).

Op 16-06-1584 wordt door de dijkgraaf en hoogheemraden van Rijnland consent verleend aan Magdalena Basgens wonende tot Haarlem en de kinderen van de oude schout van Sassenhem om de houten brug door hem eertijds met consent van de hoogheemraden gemaakt en gelegen in de Heerweg, zuidoostwaarts van het dorp, tot afhalen van hun landen aldaar, zullen mogen uitnemen en de weg met dammen aan weerszijden van de Heerweg herstellen (Bron: Hoogheemraadschap Rijnland, Oud Archief Rijnland, Inv. Nr. 220, f. CIX).

Consent tot Sassenhem

M
 Magdalena Basgens wonende tot Haarlem ende de
 kinderen vande oude schout tot Sassenhem ob naer
 voorgaende openbaer geboet aldaer sijn sassenhem
 ydder ende onwilt dat sijn insonder is ghes
 geoppoert verontdoet dat sijn insonder de gouter
 dingge by sommande verlyt by rouwte vander
 hoghe heemraide sijn hincant yemaert ende
 ydeer tude georvde geytoop verlyt van hede
 dorp tot aff haldinge van heerland aldaer
 gylde moede vint nomen ende de voorst georvde
 damme by ydeer georvde oec de sijn vore ar
 weder sijn ob aenwende Artus de vry Junij
 1584

Op 08-05-1585 wordt als ZO belending van een perceel in de Roversbroek in Lisse vermeld “de boedel van Cornelis Willemsz in zijn leven schout van Sassenheim en nu Pieter Florisz van Heemskerck of Pieter Mourijnsz (Bron: Erfgoed Leiden en Omstreken, Rechterlijk Archief Lisse, Inv. Nr. 1, f. 144; bewerking H.J. van der Waag; www.onsvoorgeslacht.nl).

Op 08-10-1585 dient voor het Hof van Holland de casus als volgt, waarbij Franchois Thielmansz de Coninck optreedt als curator van de boedel van Cornelis Willemsz, schout van Sassenheim (Nationaal Archief, Hof van Holland, toegang 3.03.01.01, Civiele sententies, Inv. Nr. 566, sententie 355, dd. 08-10-1585; bewerking C.C.J. Lans †; www.onsvoorgeslacht.nl).

“Op de differenten geresen voor dit hof tussen Huijbrecht Jansz van der Nederwaert als curateur van de boel van Louris Mourisz impetrant van arrest ende raeu actie ter eenre ende Franchois Thielmansz de Coninck als curateur van de boel van Cornelis Willemsz, schout tot Sassenhem, gedaegde ter anderen zijde”.

“Voorschreven hoff gesien de stucken ende munimenten ten ordonnantie vande hove bij surrogatie onder commissaris geexhibeert ende gehoort trapport van zelve commissaris / Ende vint die saecke nijet in state omme eijntelijcken te moge termijneren / Ordonneert daeromme de voornomde partijen te compareren voordien zelve commissaris te veerthien dagen eerstcommende die henluijden openen sal seekere difficulteijten inder saecke bevonden / van heur geallegerde maecten proces verbael ende den hove rapport doen / Omme tselve gesien ende gehoort gedisponeert te worden naer behooren / Ende reserveert die kosten

ten vujteijnde vander zaecke / Gedaen inden hage bij meesters Arthus van Brederode / Pelgrum van Loon / Pieter d'Imosa / Dirck van Leeuwen / Frederick Verhorst ende Gerridt Doessoon Raetsluijden van hollant / Ende gepronuncheert den Villen Octobris anno XVc vijff ende tachtich" (transcriptie: Jacques Duivenvoorden).

Op 29-10-1585 dient voor het Hof van Holland de casus als volgt, waarbij Franchois Thielmansz de Coninck optreedt als curator van de boedel van Cornelis Willemsz, schout van Sassenheim (Nationaal Archief, Hof van Holland, toegang 3.03.01.01, Civiele sententies, Inv. Nr. 567, sententie 395, dd. 29-10-1585; bewerking C.C.J. Lans †; www.onsvoorgeslacht.nl).

"Opte differten geresen voordien hove van hollandt tusschen huijbrecht jansz vander nederwaert als curateur vanden desolaten boel van Louris mourisz cessionant impetrant van arrest ende van actie ter eenre / Ende franchois Thielmansz de Coninck als curateur van de boel van Cornelis Willemsz in zijnen leven schoudt tot Sassenhem gedaechde ter andere zijde / Tvoorschreven hoff ghehoordt trapport vanden commissaris dair vooren ende voorschreven partijen gecompereert sijn geweest / Gesien sijn proces verbaal / mitsgaders dandere stucken ende munimenten onder hem geexhibeert / doet aff tarrest opte penningen in questie gedaen / Absolveert den gedaechde den gedaechde vande eijsch ende conclusie bij den impetrant op hem gedaen ende genomen / Ende compenseert de costen van desen processe omme redenen den voorschreven hove dair toe porrende gedaen / Inden hage bij meesters Arthus van Brederode / Pelgrum van Loon / Pieter d'Imosa / Dirck van Leeuwen / Frederick Verhorst ende Gerrit Doesz Raetsluijden van hollandt Ende gepronuncheert den negenentwintichsten Octobris anno XVc LXXXV (1585)" (transcriptie: Jacques Duivenvoorden)

Op 31-10-1585 verkoopt Pieter Florisz van Heemskerck wonende Sassenheim aan Jacob Florisz van Heemskerck zijn broer 2 partijen land tezamen 5 morgen gelegen aan elkander over duin: "Pieter Florisz van Heemskerck wonende Sassenheim verkoopt Jacob Florisz van Heemskerck zijn broer 2 partijen land tezamen 5 morgen gelegen aan elkander over duin, als eerst 3 morgen 3 hond land genaamd de Loostercamp en 1 1/2 morgen land, alles volgens de oude brief, belast met 14 1/2 st per jaar 's-Graven erfhuur tbv Johan van Brouckhoven als actie hebbende van de Staten van Holland doch slechts sprekende op de voorschreven Loostercamp, de brief van de 1 1/2 morgen is van 26-02-1567 verleden door Hubert Hendricksz en die van de Loostercamp is van 29-01-1583 verleden door Claes Gerritsz van Roon en jonge Claes Jorisz te Wassenaar (Bron: Erfgoed Leiden en Omstreken, Rechterlijk Archief Lisse, Inv. Nr. 1, f. 151 verso; bewerking H.J. van der Waag; www.onsvoorgeslacht.nl).

In 1588 worden de erfgenamen van Cornelis Willemsz schout van Sassenheim vermeld in het morgenboek van Sassenheim:

"Derfgenamen van Cornelis Willemsz in zijn leven schoudt van Sassenhem bruijcken van Meester Dirck van Nijenburch VII mergen II hont" (folio XVII)

"Derfgenamen van Cornelis Willemsz in zijn leven schoudt van Sassenhem bruijcken van Meester Dirck van Nijenburch XI hont" (folio XXI verso)

"Derfgenamen van Cornelis Willemsz in zijn leven schoudt van Sassenhem bruijcken van Meester Dirck van Nijenburch II mergen" (folio XXIII)

"Derfgenamen van Cornelis Willemsz eertijts schoudt van Sassenhem bruijcken van Magdalena Basgens tot Haerlem II mergen IIII hont" (folio XXIV verso)

(Bron: Hoogheemraadschap Rijnland, Oud Archief Rijnland, Morgenboeken van Rijnland, Inv. Nr. 6715a).

Op 11-03-1588 dient voor het Hof van Holland de casus als volgt, waarbij Franchois Thielmansz de Coninck optreedt als curator van de boedel van Cornelis Willemsz, schout van Sassenheim (Nationaal Archief, Hof van

Holland, toegang 3.03.01.01, Civiele sententies, Inv. Nr. 573, sententie 81, dd. 11-03-1588; bewerking C.C.J. Lans †; www.onsvoorgeslacht.nl).

“Op de differenten geresen voor dit hof tussen Franchois Thielmansz de Coninck als curator van de desolate boedel van wijlen Cornelis Willemsz in leven schout van Sassen, impetrant van mandament penael ende verwerer in reconventie ter eenre ende Sijmon Sijmonsz van Eemskerck wonende tot Alkmaar gedaegde en eisser resp. ten anderen zijde.”

“Tvoorschreven hoff gehoirt trapport vande commissaris daer vooren die voorschreven partijen gecompareert zijn geweest / gesien sijn proces verbael / mitsgaders dandere stucken ende munimenten / onder hem geexhibeert / doende recht inde comende mits bijden impetrant in conformante van zijne presentatie betaalen die veertien jaeren renten in questie tot XXV gulden tsiaers / onder souffisante cautie ende rechtuerende achtervolgende die voorwaerden daerop die goederen vanden voorschreven desolaten boel vercocht zijn geweest offstaende datter op betaelt es ende dair benefens cortende drie jaeren voor toegebruijck mitsgaders den hondertsten ende vijftichsten penninck ende oock die verpondingen inde voorschreven respectie jaeren gevallen / Verclaert dat die bevele penael stathouden ende volcommen effect sorteren zullen / Condemneerde volgende den voornoemde gedaechde, die sommatie proclamatie kerck ende marctdaechs geboden int mandement geroert / mitten gevolge ende aentcleven vandien costeloos ende scadeloos aff te doen / Interdiceert hem van gelijcken nu ter te doen / Ende doende recht inde reconventie / Ende compenseert die costen van dese processe omme redenen den voorschreven hove daer toe porrende / Actum bijde president Borre / Brederode / Imoza / Leeuwen / Verhorst / Diess / Zoijmer / Ende gepronuncheert den Xlen marij 1588”

Op 06-06-1589 getuigt voor notaris Salomon Lenaertsz van der Wuert in Leiden Gerrit de Haen Jansz waard in de Boom binnen Leiden, oud omtrent LXI (61) jaar, op verzoek van Franchoijs Thielmansz de Coninck, curator van de desolate boedel van Cornelis Willemsz, in zijn leven schout van Sassenheim, dat hij voogd is geweest van zaliger Jannetge van Boschhuijsen, dochter van Willem van Boschhuijsen, geprocreert bij Petronella Ghijsbertsdr, welke Jannetge van Boschhuijsen huisvrouw is geweest van Mr. Gerrit van Hoogstraten, terwijl deposant tegenwoordig voogd is van de kinderen van zaliger Jannetge van Boschhuijsen, getuigde verder dat omtrent 1570 bij hem deposant gekomen is Sijmon Sijmonsz van Heemskerck in gezelschap van Jan Pietersz Lindeweaver of hij niet een koopman wist voor een losrentebrief inhoudende 18 gulden 15 stuivers sprekende op Jan Jansz tot Sassenheim als principaal en Cornelis Willemsz, in zijn leven schout van Sassenheim, spruitende uit de koop van zeker land door Jan Jansz van Sijmon Sijmonsz gekocht (Bron: Erfgoed Leiden en Omstreken, ONA Leiden, Inv. Nr. 18, f. 138).

NB1. Franchoijs Thielmansz de Coninck woonde in 's-Gravenhage op het Noordeinde, vanaf 1585 in het huis In de Gulden Spiegel (vermeld vanaf 1581) (Bron: <http://1530-1600.blogspot.com/2017/08/1728-noordeinde-wz-in-de-gulden-spiegel.html>)

NB2. Franchoijs Thielmansz de Coninck wordt vermeld in het boek "De Vroedschap van 's-Gravenhage 1572-1795" van H.P. Fölting, 1985: blz. 35 No. 62 Francois Tyelmansz de Coninck, geboren Delft ca. 1539, overleden 's-Gravenhage ca. 1605, zoon van Thielman Gerritsz en Agatha Jacobsdr Stalpert van der Wiele. Hij huwde Johanna Doublet, dochter van Jan Doublet en Anna Nicolaesdr van Dam.

NB3. Franchoijs Thielmansz de Coninck is vroedschap van 's-Gravenhage in 1601, 1602, 1603 en 1604 (Bron: "Beschryving van 's Graven-hage", Tweede deel, Mr. Jacob de Riemer, 1739; Google Books)

François de Coninck († 3 december 1613), sinds 1586 raadsheer in het Hof van Holland. Zijn huis lag aan de Spuistraat, 'aan de Suytsijde', tegenover het huis van Johan van Oldenbarnevelt (no. 80 (dl. I) en Dichtw. I 2a/b 4, p. 8). (Bron: DBNL, Briefwisseling van Hugo Grotius. Deel 17, noot 17).

Op 29-01-1591 wordt vermeld dat Cornelis Willemsz twee percelen in Lisse jegens de Abdij van Leeuwenhorst in erfhuur had genomen van 28-11-1552 om 9 gulden 9 stuivers per jaar met zodanige verdere belasting als vermeld staat bij het willig decreet van den Hove van Holland en Pieter Florisz van Heemskerck, wonende Sassenheim, geleverd door de curatoren van de nagelaten boedel van Cornelis Willemsz in zijn leven schout van Sassenheim en Oegstgeest (Bron: Erfgoed Leiden en Omstreken, Rechterlijk Archief Lisse, Inv. Nr. 2, f. 25; bewerking H.J. van der Waag, www.onsvoorgeslacht.nl).

Op 16-03-1591 getuigen voor notaris Salomon Lenaertsz van der Wuert in Leiden Gerrit Jacobsz Coppin oud omtrent LXI (61) jaar en Cornelis Dirckx oud omtrent vijftig jaar, beiden buurlieden van Sassenheim, op verzoek van Franchoijs Thielmansz de Coninck, curator van de boedel van Cornelis Willemsz, in zijn leven schout van Sassenheim, dat lange jaren voor de tegenwoordige troebelen gebruik is geweest en ook tegenwoordig gebruik is binnen het ambacht Sassenheim dat rentebrieven voor schout en geburen of schepenen verleden zijn geweest. Aan Gerrit Jacobsz Coppin wordt de kopie getoond van een rentebrief van 25 gulden per jaar verleden bij Jan Jansz tot Sassenheim ten behoeve van Sijmon Sijmonsz van Leijden, wonend in het Schoot, welke kopie geautoriseerd is bij Dirck Jansz van Woerden. (Bron: Erfgoed Leiden en Omstreken, Oud Notarieel Archief Leiden, Inv. Nr. 20, f. 57).

Op 16-07-1590 dient voor het Hof van Holland de casus als volgt: “op de differenten geresen voor dit hof tussen Jan van Heusden als actie ende transport hebbende van de erfgenaemen van Cornelis Dircksz Verduijn, eisser in reau actie ter eenre ende Franchois Thielmansz de Coninck als geordonneert curateur over de desolate boedel van Cornelis Willemsz in zijn leven schout tot Sassen, verwerer ter anderen zijde (Nationaal Archief, Hof van Holland, toegang 3.03.01.01, Civiele sententies, Inv. Nr. 578, sententie 151, 16-07-1590; bewerking C.C.J. Lans †; www.onsvoorgeslacht.nl).

“Tvoorschreven hoff gehoirt trapport vanden Commissaris daervooren die voorschreven partijen gecompereert zijn geweest / gesien zijn proces verbael / mitsgaders dandere stucken ende munimenten onder hem geexhibeert / Ontzeijt den verweerer zijn versouck van naestinghe in dese gedaen / Condepneert hem ? tantwoorden ende contrarie conclusie te nemen jegens den eijsch ende conclusie vanden impetrant / Ende condempneert den verweerer inde costen van dese incidente ter tauxatie ende moderatie van voorschreven hove / Actum bij Inoza Leeuwen Verhorst / Coninck / Ende gepronuncheert den XVlen Julij 1590” (transcriptie: Jacques Duivenvoorden).

Op 05-10-1594 dient voor het Hof van Holland de casus als volgt: “op de differenten geresen voor dit hof tussen Symon Symonsz van Heemskerck eisser in reconventie ende gerequireerde ter eenre ende Franchois Thielmansz Coninck wonende alhier in den haag als curateur van de desolate boedele van Cornelis Willemsz in zijnen leven schout tot Sassenheim verwerer in t zelfde cas ende impetrant van 2 rekesten civile ter anderen zijde (Nationaal Archief, Hof van Holland, toegang 3.03.01.01, Civiele sententies, Inv. Nr. 587, sententie 202, dd. 05-10-1594; bewerking C.C.J. Lans †; www.onsvoorgeslacht.nl).

In het morgenboek van Sassenheim uit 1600 staat vermeld dat Meijnsngen Cornelisdr in successie van oude Willem Cornelisz eigenaar is van een perceel land van II morgen III ½ hont, dat eerder eigendom was van Jan Sijmonsz tot Warmond en daarvoor eigendom was van de abdij van Egmond met Pieter Florisz als pachter.

xlviii

Pieter feorib ③ tot Sas Sas
 Brumet vande Dedye bay
 Symont ————— ij merys ijs gont

Van sijns Jay Symont ③ tot. Vbarmont
 ende Brumet v. billen pieter ③ /
 Van sijns Annynges tot ③ by
 fures de bay ende v. billen
 Reintez, dat sy rafe gadder vas ...

Bron: Hoogheemraadschap Rijnland, Oud Archief Rijnland, Inv. Nr. 6715a, f. XLVIII

Op 04-12-1606 dient voor het Hof van Holland de casus als volgt, waarbij Franchois Thielmansz de Coninck optreedt als curator van de boedel van Cornelis Willemsz, schout van Sassenheim (Nationaal Archief, Hof van Holland, toegang 3.03.01.01, Civiele sententies, Inv. Nr. 614, sententie 183, dd. 04-12-1606; bewerking C.C.J. Lans †; aanvulling tekst naar het origineel Jacques Duivenvoorden; www.onsvoorgeslacht.nl).

“Op de differenten geresen voor dit hof tussen Franchois Thielmansz de Coninck als bij den zelven hove gestelt curateur over de nagelaten boel van saliger Cornelis Willemsz in sijn leven schout tot Sassenhem ende Oestgeest, rendant van reeckeninge mitsgaders Meijnsen Cornelis Schouten dochter ende Floris Cornelis Schouten haere broeder, tsamen vervangende ende haer starck maeckende voor Gerrit Jansz de Munnick dijnmeijer als getrouwt hebbende Siburch Cornelis Schouten dochter, kinderen vanden voornoemde Cornelis Willemsz mitten voornoemde rendant gevoucht voor haerluijder interessen ter eenre ende jonge Willem Cornelisz wonende tot Sassenhem, debattant ter anderen zijde.”

“Tvoorschreven hoff gehoort trapport vanden commissaris daer vooren die voorschreven partijen gecompareert sijn geweest / Gesien sijn proces verbael mitsgaders andere stucken ende munimenten onder hem geexhibeert / Bevindt de saecke nijet in state om eijntelick te moegen termineren / ordonneert daeromme dvoorschreven partijen binnen veerthien daegen eerstcommende wederom te compareren voordien voorschreven commissaris / die henluijden hooren ende vereenigen sal / Ist doenlick indien nijet openen seecker difficulteijt inder seacke bevonden / maecken van haerluijder geallegeerde proces verbael / hem informeren ist noot / ende den hove wederomme rapport doen om tselve gedaen voorts gedisponeert te worden als naer behooren / Ende refereert die costen ten vuinteijnde toe vader saecke / Gedaen inden haege bij meesters nicolaes cromhoet / pieter couwenburg van beloijs / hendrick rosa / amelis van rosendael / joan buijes ende florens van schoterbosch / raedtsluijden van hollant ende gepronuncheert den vierden Decembris 1606” (transcriptie: Jacques Duivenvoorden).

Uit dit huwelijk:

1. Oude Willem Cornelisz Schouten; hij is ongehuwd en zonder kinderen na te laten overleden vóór 17-03-1599 (Erfgoed Leiden en Omstreken, Rechterlijk Archief Sassenheim, Inv. Nr. 1, f. 80 verso); samen met zijn broer Floris eigenaar van 2 hont land in Sassenheim; hij testeert op 03-11-1594 samen met

zijn zuster Meijnsen Cornelisdr, beiden wonende te Sassenheim, op de langstlevende voor notaris Salomon Lenaertsz van der Wuert in Leiden. Zij legateren bij het overlijden van beiden aan Floris Cornelisz hun broeder en Sijburch Cornelisdr hun zuster 2 ½ morgen land genaamd de Lange Camp tegenwoordig belend NW de weduwe van Aelbert Cornelisz, ZW de Gemeene Weg, ZO Gerrit Jacobsz Coppens, NO Huijg Gerritsz en het erfje van Claes Aelwijnsz (Bron: Erfgoed Leiden en Omstreken, Oud Notarieel Archief Leiden, Inv. Nr. 22, f. 218).

2. Meijnsen Cornelisdr; ongehuwd wonend te Sassenheim; zij ontvangt voor notaris Salomon Lenaertsz van der Wuert in Leiden met als getuige Gerrit Jansz van Harmelen, schout van Leiderdorp, op 13-03-1602 van Franchoijs Thielmansz Coninck in 's-Gravenhage, curator over de boedel van haar zaliger vader, uit handen van Lenaert Stoter, haar geëligeerde voogd, 50 gulden van XL grooten het stuk uit de boedel van haar vader (Bron: Erfgoed Leiden en Omstreken, Oud Notarieel Archief Leiden, Inv. Nr. 30, akte 39); zij geeft op 07-05-1604 procuratie aan Jan van Couwenhoven, Jacob van der Ancker en Franchoijs de Wit, procureurs voor het Hof van Holland om uit haar naam te procederen voor het Hof van Holland (Bron: Erfgoed Leiden en Omstreken, Oud Notarieel Archief Leiden, Inv. Nr. 32, akte 102); zij testeert op 14-06-1604 in Leiden voor notaris Salomon Lenaertsz van der Wuert en legateert aan haar broer Floris Cornelisz de helft van 2 hond land in Sassenheim gekomen van de pastorie van Sassenheim, waarvan de wederhelft toebehoort aan haar broer Oude Willem Cornelisz, alsmede de drie eerste kinderen van haar broer Floris Cornelisz elk 12 gulden, nog aan de kinderen van Griete Gerritsdr, dochter van Gerrit Dammasz van der Cluft de som van 50 gulden (Bron: Erfgoed Leden en Omstreken, Oud Notarieel Archief Leiden, Inv. Nr. 32, akte 123).
3. Floris Cornelisz Schouten / van Heemskerck; op 01-11-1599 betaalt hij renten van de abdij Egmond "Van Floris Cornelisz Schouten loco Willem Cornelisz over een jaer renten, staende op twee margen 302 roeden lants £ 20 in Sassenhem" (Bron: Nationaal Archief, Rekenkamer ter auditie, Inv. Nr. 4685, Rekening van Nicolaas van der Wiele van de goederen van de abdij Egmond in Rijnland, folio 3, bewerking Anthonius van der Tuijn, www.onsvoorgeslacht.nl); hij ontvangt op 17-05-1603 voor notaris Salomon Lenaertsz van der Wuert in Leiden met als getuige Gerrit Jansz van Harmelen samen met Meijnsen Cornelisdr en Gerrit Jansz de Munnick, duinmeier, als getrouwd hebbende Sijburch Cornelisdr, allen kinderen en erfgenamen van Cornelis Willemsz, in zijn leven schout van Sassenheim, uit handen van Franchoijs Thielmansz de Coninck, bij het Hof van Holland geordonneerde curator van de desolate boedel van de voorschreven zaliger Cornelis Willemsz de som van 100 gulden van XL grooten het stuk uit deze boedel onder verwijzing naar processen die hun broeder jonge Willem Cornelisz Schouten heeft gevoerd (Bron: Erfgoed Leiden en Omstreken, Oud Notarieel Archief Leiden Inv. Nr. 13, akte 90); dezelfde comparanten geven op 17-05-1603 voor dezelfde notaris procuratie aan Jan van Wijngaarden procureur voor het Hof van Holland om namens hen proces te voeren tegen de veroordeling van het Hof van Holland van 16-05-1603; hij heeft op 14-06-1604 drie kinderen die een legaat krijgen van hun tante Meijnsen Cornelisdr; samen met zijn broer (oude) Willem eigenaar van 2 hond land in Sassenheim; hij is gehuwd met Anna Gijsbrechtsdr, overleden vóór 19-11-1615; kinderen uit dit huwelijk: Catrijn, Pieter, Cornelis, Gijsbert, Aelbert, Abraham en Neeltje.
4. Sijburch Cornelisdr Schouten dochter; genoemd in het testament voor een zesde part van de nalatenschap van haar zuster Meijnsen Cornelisdr op 14-06-1604; zij woont in Lisse en is gehuwd met Gerrit Jansz de Munnick / Rosendael, geboren 1550, vermeld in de monsterrol van de weerbare mannen in Lisse uit 1585 oud 35 jaar, duinmeier (vermeld 30-4-1609); hun zoon is Pieter Gerritsz (wordt vermeld op 14-06-1604 als innocente zoon); overige kinderen uit hun huwelijk: Claes, Haesgen, Dirck en Cornelis.
5. Kors Cornelisz, volgt IVA

6. Aelbert Cornelisz Schouten; volgt IVB
7. Pieter Cornelisz Schouten; hij is overleden vóór 14-06-1604; hij is gehuwd met Maritje Dircksdr; kind uit dit huwelijk: Dirck.
8. Marijtje Cornelisdr; zij is overleden vóór 14-06-1604; zij is gehuwd met Hendrick Jeroensz; uit dit huwelijk 6 kinderen, onmondig op ?
9. Jonge Willem Cornelisz, geboren ca. 1542, ambachtsbewaarder van Sassenheim 1599 en 1600, overleden vóór 1608; hij is gehuwd met Hillegont Claesdr Couck (zuster van Cornelis Claesz Couck uit Alkemade); kinderen uit dit huwelijk: Cornelis, Gerrit, Maritje, Cors en Jan.

Aelbert by Jonge Willem
 Schouten, ende Jacob yernut
 ambachtbewaarder des
 ambacht van Sassem
 van alder rekening outfang
 ende onroft als by sul
 van des ambacht velds -
 gesadt ende geledt, zys van
 xxxix. martij bestidionderit

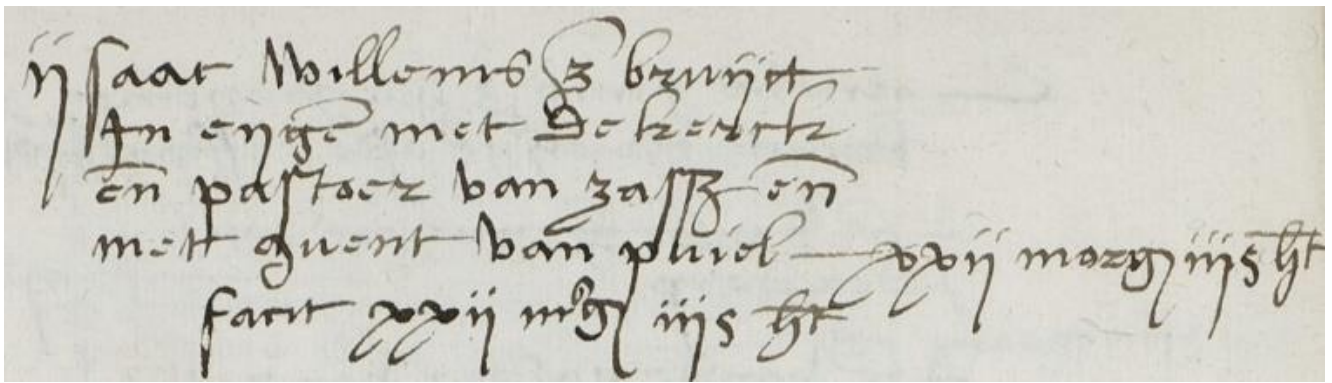
Bron: Hoogheemraadschap Rijnland, Oud Archief Rijnland, Inv. Nr. 6710, Ambachtsrekeningen Sassenheim 1542-1684, dd. 1600

Isaack Willemsz van Heemskerck, woonde in Sassenheim (in 1580 vermeld als een van de buurlieden van Sassenheim), laatst vermeld Lisse 13-11-1611 als vader van zijn kinderen en schoonvader van zijn schoonzoon, overleden vóór 23-02-1613; hij huwt Katrijn Cornelisdr, overleden vóór 19-04-1578 (Bron: Erfgoed Leiden en Omstreken, Oud Notarieel Archief Leiden, toegang 0506, Inv. Nr. 7, f. 153 en 154).

In het kohier van de tiende penning van Sassenheim 1553 wordt Ijsaack Willemsz vermeld: "Isaack Willemsz bruykt een hofstede met XV 1/2 morgen lant van meijnsgen aelbertsdochter tot haerlem cum socijs voer XCVIII (98) pond X stuijvers; noch bruyct den voerschreven ijsaack VIII hiont lants vande pastorie van sassense voer III pond X stuijvers; ; noch bruyct den voerschreven ijsaack V hont lants van Allert Willemsz tot Leijden syn broeder voer IIII pond; noch bruijckt den zelfde ijsaac XI hont lants van jan willemsz tot de lier ende heeft het geroijlt an beest twelck is getauxeert voer XII pond; nogc bruijckt den zelfden ijsaac IIII morgen lants ende I 1/2 hont ende is eijgen ende is getauxeert voer XIIIIII pond; facit den Xen penninck XIIIIII pond III stuijvers; noch bruijckt den voornoemde ijsaac willemsz X hont lant vande kerck van sassene om IIII pond V stuijvers" (Bron: Nationaal Archief, Staten van Holland vóór 1572, toegang 3.03.01, Inv. Nr. 768, Kohier tiende penning Sassenheim 1553; transcriptie Jacques Duivenvoorden).

Ijsaack Willemsz ^m bruykt een hofstede met xvij
 morgen lant van meijnsgen aelberts dochter tot haerlem
 cum socijs voer ————— xvij — f 2 ff
 noch bruykt den voernd ijsaack viij hont lant
 vande pastorie van sassense voer ————— iij — f 2 ff
 noch bruykt den vijf ijsaack v hont lant van
 allert Willemsz tot Leijden syn broeder voer ————— iij — f
 noch bruykt den zelfde ijsaac viij hont lant
 van jan Willemsz tot de lier en heeft het geroijlt
 an beest twelck is getauxeert voer ————— viij — f
 noch bruykt den zelfden ijsaac iij morgen lant
 en is hont ende is eijgen ende is getauxeert voer ————— viij — f
 facit den xen penninck ————— viij f iij ff

 noch bruykt den voernd ijsaac Willemsz
 v hont lant vande kerck van sassense om ————— iij f 6 ff

Hij is eigenaar van land in Sassenheim samen met de kerk en de pastoor en met het convent van Poel (HHR, OAR, Inv. Nr. 6715a, Morgenboek Sassenheim, 1564, f. 2 verso).

Hij is eigenaar van land in Voorhout in 1564 "Ijsaack Willemsz sijn eijgen II morgen IIIc roeden bruijcker Cornelis Jan Hoechteylinx" en pachter in 1580 van I morgen 200 roeden, waarvan Pieter Florisz eigenaar is. Hobbe Florisz, goudsmid tot Leiden, is eigenaar van 2 morgen 300 roeden die hij van Isaack Willemsz heeft gekocht. In 1588 is hij pachter in Voorhout: "Ijsaack Willemsz van Heemskerck bruijct van Cornelis Coenenz inde Caech in als V mergen" "Bruijct van thoutwerkers landt II mergen III ½ hont ende bruijct van derffgenamen van Pieter Pijnsen II mergen II hont". In 1592 "Jan Willemsz aen Duijn bruijct vande erfgenamen van Pieter Pijnsen die Ijsaack van Heemskerck plach te bruijcken XIV hont" "Cors Gerritsz inde plaetse van Ijsaack van Heemskerck bruijct in huijre van Cornelis Coenenz inde Kaech daer sijn huijs op staet III hont".

Op 01-06-1566 krijgen Isaack Willemsz en Cornelis Cornelisz middels een kerkgebod in Sassenheim en Voorhout consent (toestemming) van dijkgraaf en hoogheemraden van Rijnland om een windwatermolentje te plaatsen op omtrent 40 morgen land, waarna de ene helft in Sassenheim ligt en de andere helft in Voorhout, belend ZW de Nieuweweg en NO het huis van Teijlingen, om water te malen in de Schouwsloot tussen Sassenheim en Voorhout "en sal weesen omme dat hoere beesten opte voorschreven landen souden mogen drooch gaen ende sitten" (Bron: Hoogheemraadschap van Rijnland, Oud Archief Rijnland, Inv. Nr. 219, f. XLVII (47)).

In het morgenboek van Voorhout van 1564 wordt Isaac Willemsz (van Heemskerck) vermeld:

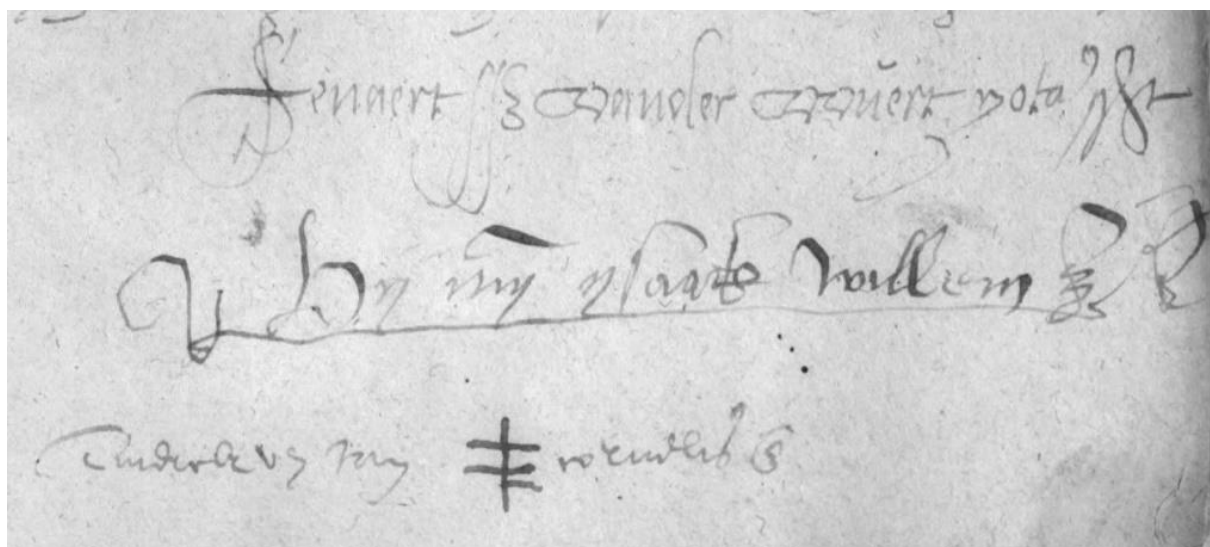
"Ijsaack Willemsz sijn eijgen II morgen IIIc roeden bruijcker Cornelis Jan Hoechteylinx"

(Bron: Hoogheemraadschap van Rijnland, Oud Archief Rijnland, Morgenboeken Rijnland, Voorhout, Inv. Nr. 7782, 1564, fol. XLVII; bewerking E. van der Hoeven, www.onsvoorgeslacht.nl).

In 1573 wordt Ysack Willemsz Zassen vermeld als binnengekomen vluchteling, die woont in Leiden bij Inghe van Oostrom, wonende in de "Corssteeghe Sinte Pieters baghijnhoff" bij wie nog meer vluchtelingen wonen: Willem Pietersz van Warmond en Ghys Schouten van Zassen (Bron: Erfgoed Leiden en Omstreken, Secretarie-archief, toegang 0501, Inv. Nr. 1346a, voorheen SA-II, Inv. Nr. 7892, Register van een belastingomslag, 1573; hierin een lijst van de stad binnengekomen vluchtelingen).

Op 19-04-1578 compareren voor notaris Salomon Lenaertsz van der Wuert in Leiden Ijsaac Willemsz en zijn kinderen Willem, Kerstant en Marijtgen over de verdeling van de erfenis van hun overleden moeder Katrijn Cornelisdr. Zij krijgen elk uitgereikt 150 Carolus gulden van 40 grooten per stuk als zij de huwelijks staat bereiken en daarnaast krijgen zij tot zekerheid de beschikking over zes rode melkkoeien, nog drie jonge koeien, twee ruipaarden en zeven schapen, die Ijsaack Willemsz in de tussentijd mag verkopen, en tot verdere zekerheid voor hun moederlijke erfenis 2 ½ morgen land in het ambacht van Voorhout, belend NO het huis te Teijlingen, ZO de Schouwwatering, en aan de Zuid- en Westzijde de boedel van Maerten Cornelisz in zijn leven schout van Voorhout (Bron: Erfgoed Leiden en Omstreken, Oud Notarieel Archief Leiden, toegang 0506, Inv. Nr. 7, f. 153 en 154).

Op 27-03-1579 zijn de eerbare Ijsaack Willemsz en Jan Cornelisz, buurlieden tot Sassenheim, getuigen voor notaris Salomon Lenaertsz van der Wuert in Leiden van het testament van Anna Pietersdr, weduwe van wijlen Maerten Ijsbrantsz, wonende te Sassenheim, ziek te bedde liggend (Bron: Erfgoed Leiden en Omstreken, Oud Notarieel Archief, toegang 0506, Inv. Nr. 8, akte 79).

A black and white photograph of a handwritten signature in a historical document. The signature is written in a cursive script and reads "Ijsaack Willemsz". Below the signature, there is a horizontal line and some additional handwritten text, including a symbol that looks like a cross with a vertical bar through it.

“Bij mij Ijsaack Willemsz” (handtekening als getuige onder akte 27-03-1579)

In het morgenboek van Voorhout van 1580 wordt Isaac Willemsz (van Heemskerck) vermeld:

“Pieter Florisz eigen Ijsaack Willemsz bruijcker I morgen IIc roeden”

(Bron: Hoogheemraadschap van Rijnland, Oud Archief Rijnland, Morgenboeken Rijnland, Voorhout, Inv. Nr. 7782b, 1580, fol. XLII; bewerking E. van der Hoeven, www.onsvoorgeslacht.nl).

Op 30-04-1585 wordt Isaac Willemsz van Heemskerck vermeld voor schout en schepenen van Lisse als “gekoren voogd” van Niesge Pietersdr weduwe van Cornelis Jorisz (Bron: Erfgoed Leiden en Omstreken, Rechterlijk Archief Lisse, Inv. Nr. , f. 143, dd. 30-04-1585; bewerking H.J. van der Waag; www.onsvoorgeslacht.nl).

In het morgenboek van Voorhout van 1588 wordt Isaac Willemsz van Heemskerck vermeld:

“Ijsaack Willemsz van Heemskerck bruijct van Cornelis Coenensz inde Caech in als V mergen

Bruijct van thoutwerkers landt II mergen III ½ hont

Ende bruijct van derffgenamen van Pieter Pijnsen II mergen II hont”

(Bron: Hoogheemraadschap van Rijnland, Oud Archief Rijnland, Morgenboeken Rijnland, Voorhout, Inv. Nr. 7782b, 1588, fol. XVIII; transcriptie Jacques Duivenvoorden).

In het morgenboek van Voorhout van 1592 wordt Isaac Willemsz van Heemskerck vermeld:

Fol. XV: “Jan Willemsz aen Duijn bruijct vande erffgenamen van Pieter Pijnsen die Ijsaack van Heemskerck plach te bruijcken XIV hont” (= II mergen II hont)

Fol. XXXII verso: “Cors Gerritsz inde plaetse van Ijsaack van Heemskerck bruijct in huijre van Cornelis Coenensz inde Caech daer sijn huijs op staet III hont”

(Bron: Hoogheemraadschap van Rijnland, Oud Archief Rijnland, Morgenboeken Rijnland, Voorhout, Inv. Nr. 7782b, 1592; bewerking E. van der Hoeven, www.onsvoorgeslacht.nl).

Op 13-11-1611 verschijnen voor schout en schepenen van Lisse Wip Harmensz de Vries gehuwd met Catharijn Cornelisdr, Magdalena Cornelisdr, Floris Cornelisz Cock met Pieter, Cornelis en Dirck zijn 3 zonen en Leendert Cornelis Engelszsz. vervangende zijn kinderen, Gerrit Willemsz van Heemskerck nomine uxoris, mitsgaders Willem Isaacksz van Heemskerck, Jacob Isaacksz van Heemskerck en Cornelis Isaacksz van Heemskerck en Jan Florisz mede nomine uxoris en vervangende Isaack Willemsz van Heemskerck heurlieder vader en schoonvader, Willem Claesz ter Lee nomine uxoris als zwager, moeye, couwenoomen, neven en oomen respectievelijk zo van vaders als van moederszijde van wijlen Pieter Corneliszn Paeu alias de Haen ter eenre en Willem de decker, Marijn decker, Passchier van der Putten, Tobias decker, Hubert Jacobsz als vader, omen en neven respectieve van Frans Willemsz decker ter andere wegens doodslag. Partij ter andere moet aan partij ter eenre betalen een bedrag van 100 gulden (Bron: Erfgoed Leiden en Omstreken, Rechterlijk Archief Lisse, Inv. Nr. 4, f. 74, dd. 13-11-1611; bewerking H.J. van der Waag; www.onsvoorgeslacht.nl).

Op 23-02-1613 blijkt Isaack Willemsz (van Heemskerck) overleden te zijn: "Joffrouw Catharina van der Bouchorst lest weduwe van Bartholomeeus Alewijnsz wonende Leiden met Jan Mahieu secretaris alhier haar gekoren voogd stelt voor de waring van 1/3 van 4 1/2 morgen land in Leiderdorp als de kinderen en erfgenamen van Jhr Cornelis van der Bouchorst haar broer op 11-02-1612 verkocht hadden aan Willem van Oy en door deze doorverkocht aan de meesters van het Sint Catharijnen Gasthuis te Leiden zich borg en verbindt 10 hond weiland benevens de Teylingerlaan, belend NO de voorschreven laan, ZO de voorschreven Catharina van der Bouchorst, ZW de nazaten of erfgenamen van Ysaack Willemsz en NW de cingel van Teylingen" (Bron: Erfgoed Leiden en Omstreken, Rechterlijk Archief Sassenheim, Inv. Nr. 1, f. 23v, nieuwe nummering na eerdere f. 286; bewerking H.J. van der Waag, www.onsvoorgeslacht.nl).

Uit zijn huwelijk de volgende kinderen:

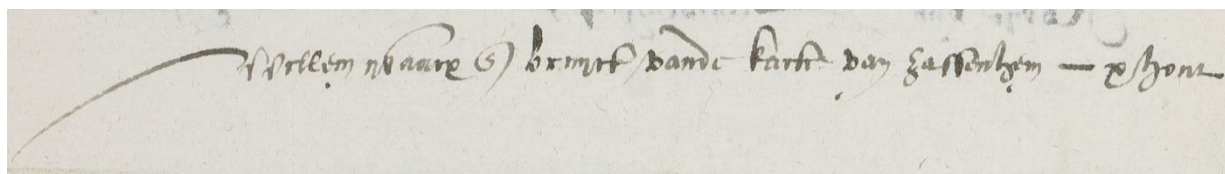
- A. Willem Isaacksz van Heemskerck, geboren 1552, vermeld in de monsterrol van de weerbare mannen in Lisse uit 1585 oud 33 jaar), welgeboren man Noordwijkerhout 1590, vermeld op 17-04-1594 bij de verdeling van de moederlijke erfenis van Katrijn Cornelisdr, zijn moeder, kerkmeester (vermeld 15-04-1603) en gezworene (vermeld 04-04-1604) van Lisse; hij huwt Anna Willemsdr (testament Lisse 15-11-1616); kinderen uit dit huwelijk: Jan, Cornelis, Cors, Floris.
- B. Kerstant Isaacksz, vermeld op 17-04-1594 bij de verdeling van de moederlijke erfenis van Katrijn Cornelisdr, zijn moeder.
- C. Marijtgen, vermeld op 17-04-1594 bij de verdeling van de moederlijke erfenis van Katrijn Cornelisdr, haar moeder; zij huwt Cornelis Cornelisz Dirx Pauen.
- D. Jacob Isaacksz van Heemskerck, geboren 1563, welgeboren man van Lisse, vermeld in de monsterrol van de weerbare mannen in Lisse uit 1585 oud 22 jaar, cipier (vermeld 1610); hij huwt Annetge Aldertsdr (vermeld als weduwe Lisse 18-01-1631); kinderen uit dit huwelijk: Cornelis, Allert, Maritje, Daniel en Jannetje.
- E. Cornelis Isaacksz van Heemskerck, woont in Sassenheim; hij huwt 1^e Geertge Jansdr, overleden vóór 19-02-1621; kinderen uit dit 1^e huwelijk: Pieter Cornelisz, die op 16-10-1619 8 jaar was, Fijtge Cornelisdr, op 16-10-1619 6 jaar en Trijntge Cornelisdr, op 16-10-1619 3 jaar; hij huwt 2^e Marijtje Jansdr, overleden vóór 15-05-1642, dochter van Jan Woutersz en Willempje Jansdr; kinderen uit dit 2^e huwelijk: Marijtje Cornelisdr en Jaepje Cornelisdr.

- F. Geertgen, vermeld Lisse 13-11-1611; zij huwt als dochter van Sassenheim in Voorschoten na zondagse geboden op 22-05-1594, 29-05-1594 en 05-06-1594 voor schepenen op dinsdag 07-06-1594 met Jan Florisz, wonende te Voorburg (Bron: Gemeente-archief Voorschoten, Rechterlijk Archief Voorschoten, Transportregister, Inv. Nr. 31, 1580 – 1597, scan 400).
- G. Trijntgen Isaacksdr van Heemskerck; zij huwt Willem Claesz van Steenvoorden (ter Lee), zoon van Claes Adriaensz (van Steenvoorden); zij woonden op Leeuwenhorst in Noordwijkerhout

Op 27-02-1586 wordt Willem Isaacksz van Heemskerck vermeld voor schout en schepenen van Lisse: “Willem Isaacksz van Heemskerck schuldig aan Pieter Willemsz Vougen 45 gulden wegens koop van vee” (Bron: Erfgoed Leiden en Omstreken, Rechterlijk Archief Lisse, Inv. Nr. 1, los stuk na f. 155 verso; bewerking H.J. van der Waag; www.onsvoorgeslacht.nl).

Op 06-03-1586 wordt Willem Isaacksz van Heemskerck vermeld voor schout en schepenen van Lisse bij de naasting door hem van een perceel genaamd de Loostercamp in Lisse: “Jan Dirck Jacobszsz Sonneveld stelt binnen het jaar verkocht te hebben aan Pieter Symonsz van Oue nyeroep 3 morgen 4 hond land genaamd de Loostercamp gelegen over duin door verkoper te anderen tijde met nog 2 hond geestland gelegen in de Arre gekocht uit de boedel van Jacob Cornelisz Kist, belend volgens de oude brief en belast met 7 groot vlaems erfhuur tbv Johan van Brouckhoven, 12 gulden 10 st losrente waarvan de hoofdsom is 200 gulden tbv Burchge Cornelisdr te Amsterdam, 7 gulden per jr tbv Pietertge Jacobsdr Kist weeskind gedateerd 31-7-1585 en nu genaast door Willem Isaacksz van Heemskerck die een nadere vrund of maag van de verkoper was en wordt het verkochte alsnog aan deze overgedragen” (Bron: Erfgoed Leiden en Omstreken, Rechterlijk Archief Lisse, Inv. Nr. 1, f. 157 verso; bewerking H.J. van der Waag; www.onsvoorgeslacht.nl).

In 1588 pacht Willem Isaacksz van de kerk van Sassenheim 10 hond land (HHR, OAR, Inv. Nr. 6715a, Morgenboek Sassenheim 1588, f. XXI verso).

Op 29-03-1591 verkoopt Willem Isaacksz van Heemskerck aan Willem Jacob Joriszsz wonende Sassenheim 3 morgen 4 hond weiland genaamd de Loostercamp: “Willem Isaacksz van Heemskerck verkoopt Willem Jacob Joriszsz wonende Sassenheim 3 morgen 4 hond weiland genaamd de Loostercamp gelegen over duin in de Hoge Mosvenen zoals verkoper bij naasting was aangekomen jegens Pieter Symonsz van oude Nyerop die hetzelfde gekocht had van Jan Dirck Jacobsz van Sonneveld, belend NO Claes Corsteman erfpacht van Hendrick Crousingh, ZO de Nyenrodens duin, ZW Aelbert van Rodenburch erfgenamen te Leiden en NW Adriaen jonge Dircken erfgenamen, belast met 7 groot vlaems erfhuur per jr tbv de erfgenamen van Johan van Brouckhoven te Leiden, een rente van 12 gulden 10 st tbv Burchtge Cornelisdr te Amsterdam, 7 gulden per jr tbv Pietertge Jacobsdr Kist te Haarlem onder overhandiging van de oude brief van 06-03-1586 mede geschreven achter in het boek van de originele presentatie van de boedel van wijlen Jacob Corneliszn Kist groot 6 bladen daarvan de voorschreven Jan van Sonneveld het land gekocht had op 05-05-1581 volgens de brief. Voldaan met een schuldbrief van 900 gulden boven de belasting (Bron: Erfgoed Leiden en Omstreken, Rechterlijk Archief Lisse, Inv. Nr. 2, f. 38; bewerking H.J. van der Waag, www.onsvoorgeslacht.nl).

NB. In 1569 had Pieter Florisz van Heemskerck de 3 morgen 3 hond genaamd de Loostercamp gekocht.

In Erfgoed Leiden, Oud Rechterlijk Archief Lisse, Inv. Nr. 44 (Dingboek) dd. 11-04-1595 is een naasting door Jacob Florisz van Heemskerck van een kroft land dat door Willem Isaacksz van Heemskerck (de zoon van Isaack hieronder) was verkocht. Jacob claimt nader gemaagtaald te zijn dan de koper.

Het duurt even, maar de naasting is terecht en op 30-12-1598 verkoopt Willem Isaacksz van Heemskerck het land aan zijn neef Jacob Florisz van Heemskerck. Dat klopt als ze dezelfde grootvader Willem hebben.

Op 30-12-1598 verkoopt Willem Isaacksz van Heemskerck aan Jacob Florisz van Heemskerck zijn neef in plaats van Weyntge Claesdr na naasting 2 1/2 hond teelland genaamd het Capelle croftge, belend NW Willem Thomasz, NO Jan Jacobsz Doncker, ZO de verkoper en Jan Jacobsz voorschreven met de Capelle weide en ZW de Graftweg, belast met 9 gulden per jaar, alles volgens de scheidbrief tussen verkoper en Jan Doncker van 3-12-1596 (Bron: Erfgoed Leiden en Omstreken, Rechterlijk Archief Lisse, Inv. Nr. 3, f. 59; bewerking H.J. van der Waag, www.onsvoorgeslacht.nl).

Ook op 30-12-1598 ruilt Jacob Florisz van Heemskerck met Willem Isaacksz van Heemskerck en Jacob zal hebben de helft van 3 1/2 morgen land genaamd de Capelle weide daarvan de andere helft toekomt aan Jan Jacobsz Doncker leggende achter het Dorp van Lisse tussen de Brouck en de Graftweg, strekkende achter van het Hoppoeltgen tot boven aan de Capelse croft, strekkende achter van het Hoppoeltgen tot boven aan de Capelse croft, belast met 27 gulden per jaar en de helft nog met 9 gulden per jaar uit een rest van 72 gulden per jaar verzekerd op de voorschreven croft waarvan Jan Doncker de andere helft moet betalen tbv het gemene land van Holland en West-Friesland en Willem twee percelen land gelegen aan elkander in de oude Veen te weten het kleinste weiland genaamd het Veentgen groot 7 hond strekkende van Willem van Heemskerck's croft af tot aan de navolgende partij en het andere geestland groot 3 morgen 75 roe, strekkende uit het Veentge genoeg bijlgewijs omdraaiende, belend NO dwars door de Oostgeest tot aan Jan van Yperen's geestland toe, belast met 26 gulden erfpacht alsmede twee koppel konijnen per jaar zoals Jacob Van Heemskerck te anderen tijde van Jonkheer Gerrit van Schoorl nomine uxoris in erfpacht aangestaan heeft (Bron: Erfgoed Leiden en Omstreken, Rechterlijk Archief Lisse, Inv. Nr. 3, f. 59v; bewerking H.J. van der Waag, www.onsvoorgeslacht.nl).

Op 01-11-1599 inzake Lisse "Vande vlas thienden van tzelve block gemijnt bij Willem IJsaacsz om £ 6" (Bron: Nationaal Archief, Rekenkamer ter auditie, Inv. Nr. 4685, Rekening van Nicolaas van der Wiele van de goederen van de abdij Egmond in Rijnland, folio 18, bewerking Anthonius van der Tuijn, www.onsvoorgeslacht.nl).

Op 07-10-1604 wordt de nagelaten boedel van Jacob Florisz van Heemskerck gedeeld: "Maritge Engelsdr weduwe van Jacob Florisz van Heemskerck in zijn leven waard aan het Kerkhof alhier als erfgename van Annetge Jacobsd. haar jongste dochter voor de ene helft met Jan Engelsz wonende Noordwijk haar broer en voogd ter eenre en Pel Jacobsz scheepmaker wonende Warmond man en voogd van Maritge Jacobsdr, Engel Jeroensz wonende Hillegom man en voogd van Jannetge Jacobsdr, Dirck Jacobsz van Heemskerck voor hem zelve en Pieter Florisz van Heemskerck wonende Sassenheim als oom en bloedvoogd over Engel 18 jaar, Floris 16 jaar en jonge Dirck 15 jaar, onmondige weeskinderen van Jacob Florisz en erfgenamen van dezelfde Jacob Florisz en mede erfgenamen van Annetge Jacobsdr haar respectieve halve en hele zuster tezamen voor de andere helft hebben op 11-02-1604 met tussenspreken van Mrs Tobias Exalto licentiaat en Cornelis van Swanenburgh doctor en professor in de rechten te Leiden de boedel gedeeld" (Bron: Erfgoed Leiden en Omstreken, Rechterlijk Archief Lisse, Inv. Nr. 3, f. 198; bewerking H.J. van der Waag, www.onsvoorgeslacht.nl).

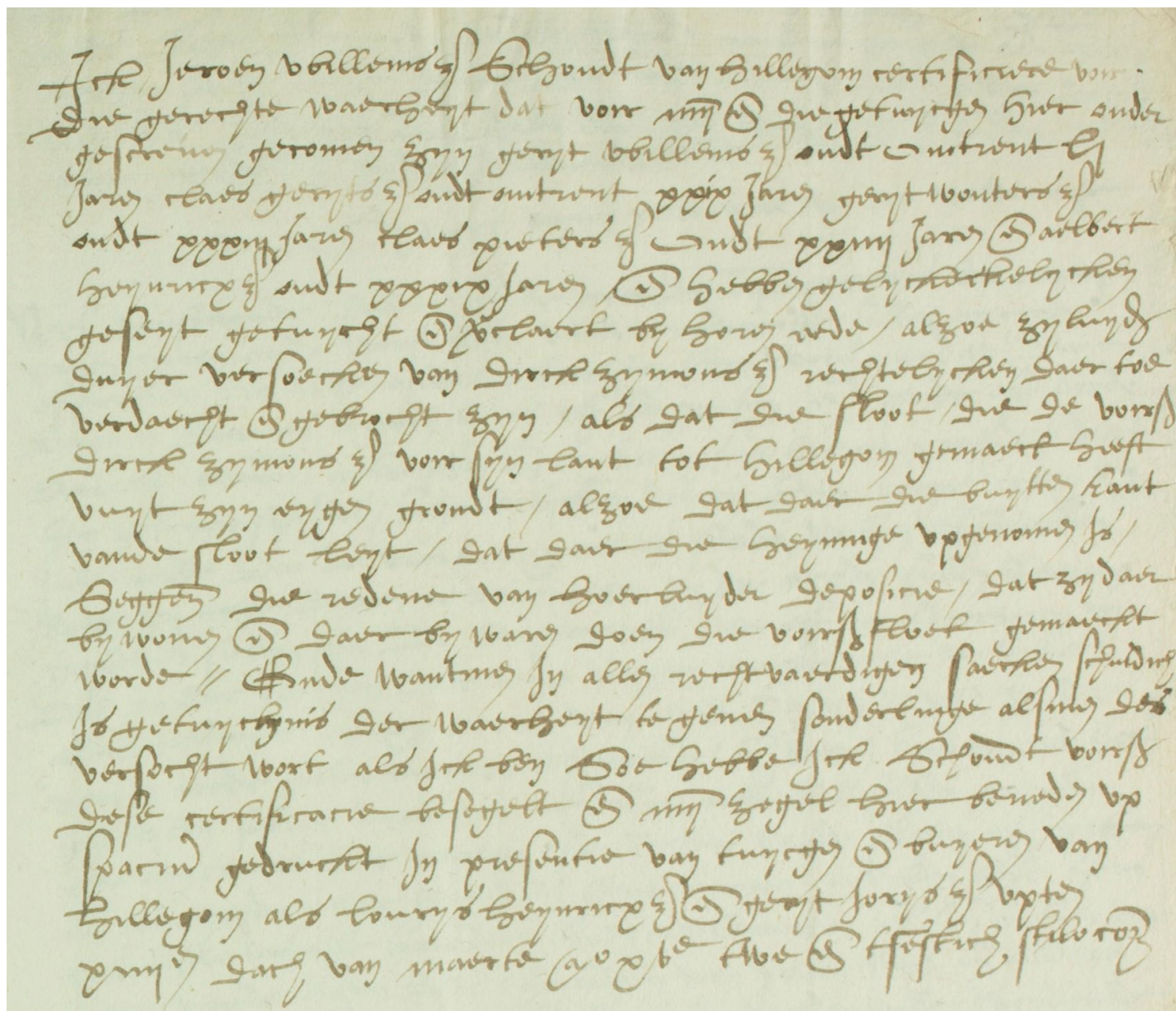
Op 17-03-1605 wordt voor schout en schepenen van Lisse verklaard dat Willem Isaacksz van Heemskerck 51 jaar is (geboren ca. 1554) (Bron: Erfgoed Leiden en Omstreken, Rechterlijk Archief Lisse, Inv. Nr. 3, f. 216; bewerking H.J. van der Waag, www.onsvoorgeslacht.nl). (Ook vermeld in Leidsch Jaarboekje 1971, "Middelburg te Lisse", A.M. Hulkenberg, blz. 145).

Op 18-07-1610 procuratie te Leiden voor notaris Salomon Lenartsz van der Wuert van Cornelis Isaacxx wonende te Sassenheim op Henrick van Heemskerck en Ewout van Schilperoort, beiden procureurs binnen

Leiden, om namens hem recht te doen zowel als eiser als verweerder (Bron: Erfgoed Leiden en Omstreken, Oud Notarieel Archief, Inv. Nr. 39, akte CIIII (104)).

Op 15-05-1642 verschijnen voor schout en schepenen van Sassenheim Wouter Jansz voor hem zelve en als procuratie hebbende van Jan Jansz te Noordwijkerhout zo voor hem zelve en hem sterk makende voor Jan Leendertsz gehuwd met Leentge Leendertsdr die voor deze huisvrouw was van Gerrit Jansz en nog van Jacob Jansz en Arent Jansz wonende Sassenheim en Cornelis Isaacksz mede voor hem zelve en als vader en voogd over Marijtje Cornelisdr en Jaepje Cornelisdr nagelaten kinderen van zaliger Marijtje Jansdr in die kwaliteit kinderen en erfgenamen van Jan Woutersz en Willempje Jansdr hun overleden vader, moeder, grootvader en schoonvader verkopen Cornelis Jansz broer van Wouter Jansz 6/7 delen van een huis en erf (genaamd de Wildeman) gelegen in het Dorp daarvan de koper 1/7 toekomt, belend in zijn geheel ZW de Pastorie van Sassenheim, NW Crijn Claesz, NO Jacob Jansz en de koper en ZO Jacob Cornelisz c.s., belast in zijn geheel met de helft van 7 1/2 stuivers per jaar tbv de voorschreven Pastorie, alles volgens de oude brief van 04-05-1602, voor 204 gulden (Bron: Erfgoed Leiden en Omstreken, Rechterlijk Archief Sassenheim, Inv. Nr. 4, f. 3 verso, dd. 15-05-1642; bewerking H.J. van der Waag, www.onsvoorgeslacht.nl).

Jeroen (Jheroen) Willemsz (van Heemskerck) is molenaar in Warmond (?) (Bron: "Warmond kohieren 1599", H.M. Kuypers, nr. 9, blz. 4 met noten 64 t/m 74; www.onsvoorgeslacht.nl) en schout van Hillegom. Hij wordt vermeld als schout van Hillegom op 14-03-1562 bij een verklaring van getuigen en burenen van Hillegom (Gerrit Willemsz oud omtrent 51 jaar, Claes Gerritsz, oud omtrent 39 jaar, Gerrit Woutersz, oud 33 jaar, Claes Pietersz, oud 24 jaar en Aelbert Heijnricxz, oud 39 jaar) op verzoek van Dirck Sijmons over een sloot in Hillegom:

Bron: Hoogheemraadschap Rijnland, Oud Archief Rijnland, Inv. Nr. 4666, dd. 14-03-1562

Jeroen Willemsz wordt vermeld als schout van Hillegom op 14-04-1562 bij de verkoop van twee huizen in Leiden samen met Cornelis Willemsz, schout van Sassenheim, en Dirck Pietersz wonende in Alkmaar.

Hij huwt Marijtgen Gijsbertsdr, overleden na 23-02-1604, dochter van ?; zij huwt 2e Huijbrecht Henricxz, molenaar, overleden tussen 1572 en 28-08-1579.

In het kohier van de 10^e penning van Warmond uit 1561 wordt vermeld: fol. 310r "Noch verhuert Jacob van Duvenvoorde ende Woude, ridder, heere van Warmont, zijn molen des jaers voor 60 £ (bij eede); coempt den

10en penninck 6 £" (Bron: "10e Penning Warmond 1543, 1553, 1556 en 1561 (Nationaal Archief, toegang 3.03.01 inv.nrs. 403, 823, 1145 en 1470); bewerking P.W.C. van Kessel, www.onsvoorgeslacht.nl).

NB. De verhuur van de molen door de heer van Warmond is ook vermeld in 1553 en 1556.

In het morgenboek van Warmond uit 1564 wordt Huijbrecht Henricxz vermeld als molenaar:

A photograph of a handwritten manuscript entry in brown ink on aged paper. The text reads "Huijbrecht Henricxz molenaar 1 1/2 morgen". The handwriting is a cursive script from the 16th century.

"Huijbrecht Henricxz molenaar 1 ½ morgen" (Bron: Hoogheemraadschap van Rijnland, Oud Archief Rijnland, Morgenboek Warmond, Inv. Nr. 8146a, anno 1564, f. 5v).

In het morgenboek van Warmond uit 1568 wordt Huijbrecht Henricxz vermeld als molenaar:

A photograph of a handwritten manuscript entry in brown ink on aged paper. The text reads "Huijbrecht Henricxz molenaar 1 1/2 morgen". The handwriting is a cursive script from the 16th century.

"Huijbrecht Henricxz molenaar 1 ½ morgen" (Bron: Hoogheemraadschap van Rijnland, Oud Archief Rijnland, Morgenboek Warmond, Inv. Nr. 8146a, anno 1568, f. 5).

In het morgenboek van Warmond uit 1572 wordt Huijbrecht Henricxz vermeld als molenaar:

A photograph of a handwritten manuscript entry in brown ink on aged paper. The text reads "Hubrecht Henricxz molenaar bruijckt 1 1/2 mergen". The handwriting is a cursive script from the 16th century.

"Hubrecht Henricxz molenaar bruijckt 1 ½ mergen" (Bron: Hoogheemraadschap van Rijnland, Oud Archief Rijnland, Morgenboek Warmond, Inv. Nr. 8146a, anno 1572, fol. 5v).

In 1580, fol. 6v, wordt in zijn plaats vermeld: Marrij Ghijsen.

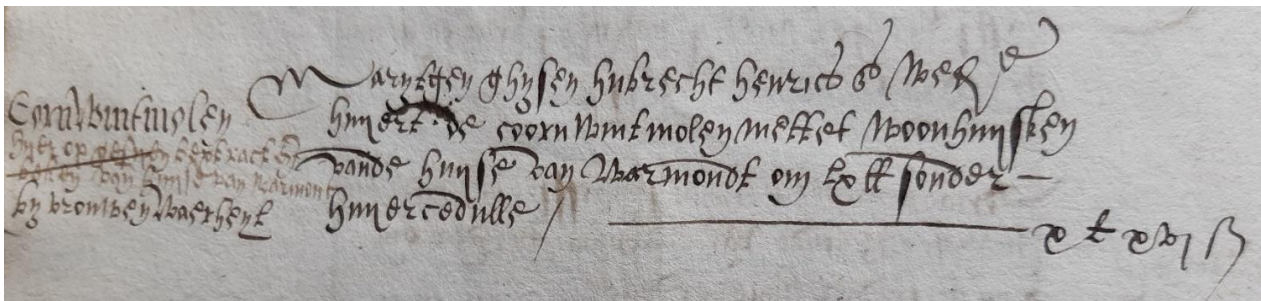
Marrij Ghijssen bruyct haer eijgen opte
groote sloot — vijsfont.

Noch vande kerck tot Warmont opte
molewetering — ijs marge

Noch vande kerck dat Cruijscamptgen — vij font

Noch vande kerck op tweijlant — i marge

“Marrij Ghijssen bruijct haer eijgen opte Groote Sloot VIII ½ hont; Noch vande kerck tot Warmont opte molewetering II ½ marge; Noch vande kerck dat Cruijscamptgen VII hont: Noch vande kerck up tweijlant I marge” (Bron: Hoogheemraadschap van Rijnland, Oud Archief Rijnland, Morgenboek Warmond, Inv. Nr. 8146a, anno 1580, fol. 5v).

“Marijten Ghijsen, weduwe van Hubrecht Henricz huurt de korenwindmolen met het woonhuisje van het huis van Warmond om LX pond zonder huurcedulle (Bron: Erfgoed Leiden en Omstreken, Huisarchief Warmond, Inv. Nr. 231, fol. 14v. Verpondingskohier Warmond dd. 28-08-1579).

Kinderen (er is geen akte gevonden waarin Jeroen Willemsz vermeld wordt als vader van deze kinderen, de familierelatie is afgeleid uit andere beschikbare bronnen) uit het 1^e huwelijk van Marie / Marijten Gijsbertsdr met Jeroen Willemsz (van Heemskerck):

A. Aelbert / Aelbrecht Jeroenz, molenaar in Warmond en Lisse, wordt voor de helft eigenaar op 19-07-1595 van de molen “de Papegaaij” gelegen tegen Jan Vossensteeg op de wallen in Leiden, ruilt deze op 28-08-1599 met Cornelis Maertenz, mede molenaar, voor een molen op de Graft in Lisse, weerbare man van Rijnland in Warmond van 1599 (is op de monstering verschenen met een vorck), vermeld in het “quohier van de capitale leninge van Rijnlant 1599 in Warmondt” als “Aelbert Jeroenz molenaer”, vermeld in het Hoofdgeld Lisse 1623, vermeld in het “Ruytergeld van Rijnland 1602 in Lisse” als “Aelbert Jeroenz molenaer f 15”, overleden in 1625 (Rinse penningen 1625).

Hij huwt 1e Leiden 13-04-1577 Burchgen (Sijburch) Cornelisdr, geboren 1546/1547, dochter van Cornelis Foeijtsz (overleden vóór 1561) en Meijnsge Jansdr (Burchgen haar broeder Foeijt Cornelisz Verzijl, timmerman, wonende Warmond, is op 04-06-1605 oom en bloedvoogd over Jeroen 20 jaar en Meijnsge 18 jaar beiden onmondige weeskinderen van Burgje Cornelisdr bij Aelbert Jeroenz); zij huwt 1^e Leendert Dammasz (van Griecken); Willem Dammasz van Griecken, schout van Warmond, is oud-oom en voogd van vaderszijde van de kleinkinderen van Leendert Dammasz, van zijn vóór 04-06-1605 overleden zoon Cornelis Leendertsz, gehuwd met Anthonia Pietersdr, die in 2^e echt huwt met Jan Lucasz molenaar te Leiden (vermeld te Warmond 28-08-1599, 04-06-1605 en Lisse 05-06-1605).

Cornelis Foeijten wordt vermeld in het kohier van de 10e penning van Warmond 1543:

fol. 16 “Cornelis Foeytgenz mit Katryn zijn moeys huys ende lanen, tsamen getaxeert voor siaers 7 gld; compt voor den thienden penninck 14 sc; solvit 7 sc; solvit noch 7 sc”

(Bron: “10e Penning Warmond 1543, 1553, 1556 en 1561”, blz. 4 (Nationaal Archief, toegang 3.03.01 inv.nrs. 403, 823, 1145 en 1470); bewerking P.W.C. van Kessel, www.onsvoorgeslacht.nl).

Cornelis Foeijten wordt vermeld in het kohier van de 10e penning van Warmond 1553:

fol. 112 “Item ten eersten Cornelis Foeytz heeft gehuyert van mijnheer van Warmondt één bon thiende voir 47 £ 8 sc; facit den 10en penninck 4½ £ 4 sc 5 doys”

fol. 127 “Cornelis Foeytz zijn huys, berch ende schuyer mit drie hondt lants all eygen; hem getaxeert is voir 9 £; facit den 10en penninck 18 sc

Noch bruyckt hij van den Pastoirrye tot Warmondt één half morgen gheestlant tsiaers voir 2 £ 16 sc; facit den 10en penninck 5½ sc één doyt

Noch drie morgen van den Wesen tot Leyden tsaers voir 23 £; facit den 10en penninck 15 sc 1 doyt”

fol. 128 “Noch seventhiendalf hondt eygen; getaxseert voir 12 £; facit den 10en penninck 24 sc

Noch vier morgen van Geryt Roelifsz tot Leyden tsaers voir 16 £; facit den 10en penninck 32 sc

Noch neghentien hondt van de Abdis van der Leede tsaers voir 10 £; facit den 10en penninck 20 sc

Noch twee hondt behoert den proven van de Kapel van 't Hof van Warmond tsaers voir 2 £; facit den 10en penninck 4 sc

Noch één hondt van de Passtoirry van Warmond tsaers voir 15 sc; facit den 10en penninck 3 groot

Dit beloept in als tesaemen den 10en penninck facit die somme van 6 £ 4 sc 3d”

fol. 129 “Panraes Heynricxsz bruyckt van Cornelis Foeytensz zijn huys mitten boemgaert groot twee hondt lants tsaers voir 12 £; facit den 10en penninck 24 sc”

(Bron: “10e Penning Warmond 1543, 1553, 1556 en 1561”, blz. 15 en 21 (Nationaal Archief, toegang 3.03.01 inv.nrs. 403, 823, 1145 en 1470); bewerking P.W.C. van Kessel, www.onsvoorgeslacht.nl).

Cornelis Foeijten wordt vermeld in het kohier van de 10e penning van Warmond 1556:

fol. 228 “Cornelis Foeyten sijn huys, barch ende schuyer het drie hont lants eygen; hem getaxeert voer 9 £; facit den 10en penninck 16 sc

Noch bruyct hij van de Pastorye van Warmont een halff morgen geest tsaers voer 2 £ 1 sc 6 d; facit den 10en penninck 6 sc 2 d

Noch één morgen van de Wesen tot Leyden tsaers voer 23 £; facit den 10en penninck 15 sc 6 d ob.”

fol. 229

“Noch vier morgen van Geryt Roelioffsz tot Leyden tsaers voer 16 £; facit den 10en penninck 1 £ 12 sc

Noch 19 hont van de Abdis van der Lede tsaers voer 10 £; facit den 10en penninck 20 sc

Dit beloept tezamen in als den 10en penninck facit die somme van 4 £ 11 sc 6 d”

fol. 230 “Panraes Heynricxz bruyct van Cornelis Foeyten sijn huys metten boomgaert, groet 2 hont lants tsaers voer 12 £; facit den 10en penninck 1 £ 4 sc”

(Bron: “10e Penning Warmond 1543, 1553, 1556 en 1561”, blz. 42 en 43 (Nationaal Archief, toegang 3.03.01 inv.nrs. 403, 823, 1145 en 1470); bewerking P.W.C. van Kessel, www.onsvoorgeslacht.nl).

Meijnsken Jansdr, weduwe van wijlen Cornelis Foeijten, wordt vermeld in het kohier van de 10e penning van Warmond 1561:

fol. 324 “Meynsken Jansdochter, weduwe wijlen Cornelis Foytensz bruyct haer eygen huys, berch ende schuyr met twee hondt eyghen daer 't up staet, haer getaxeert up 6½ £ (bij eede); coempt den 10en penninck 13 sc”

fol. 324v

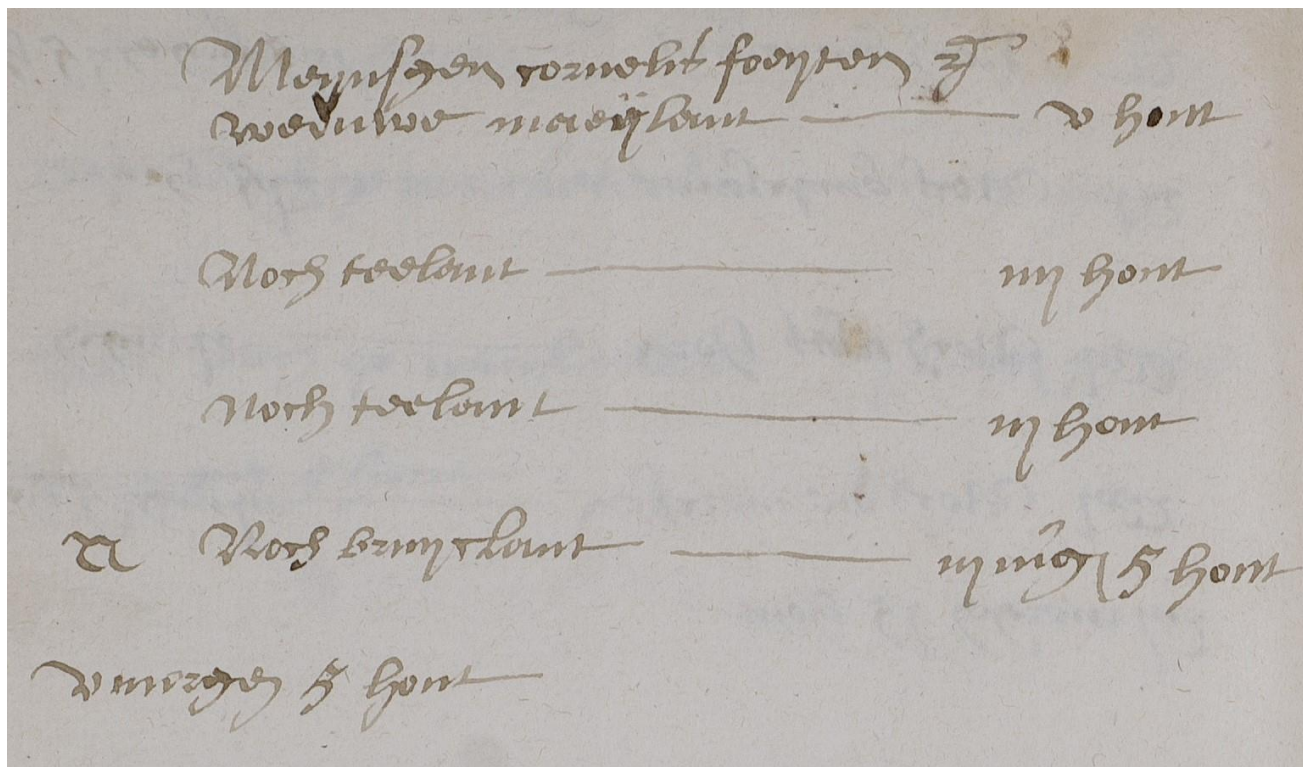
“Noch bruyct d'zelve van de Weesmeesters tot Leyden anderhalff merghen maylant des jaers voor 16 £ (bij eede); coempt den 10en penninck 10 sc

Noch van Gerrit Roeloffsz tot Leyden vier merghen toegemaect lant des jaers voor 16 £ (bij eede); coempt den 10en penninck 1½ £ 2 sc

Noch van mijnvrou van der Leede 19 hont weylant in erffpacht siaers voor 10 £ (bij eede); die beterscap getaxeert up 8½ £; coempt tsaemen den 10en penninck 1 £ 17 sc”

(Bron: “10e Penning Warmond 1543, 1553, 1556 en 1561”, blz. 65 (Nationaal Archief, toegang 3.03.01 inv.nrs. 403, 823, 1145 en 1470); bewerking P.W.C. van Kessel, www.onsvoorgeslacht.nl).

Meijnsge Cornelis Foeijtsz weduwe wordt vermeld in het morgenboek van Warmond 1580.

“Meijnsge Cornelis Foeijtsz weduwe maeijlant V hont; Noch teelant III hont; Noch teelant III hont; Noch bruyclant III morgen 5 hont; Somma V morgen 5 hont” (Bron: Hoogheemraadschap van Rijnland, Oud Archief Rijnland, Morgenboek Warmond, Inv. Nr. 8146a, anno 1564, f. 19v).

Kinderen uit het 1e huwelijk:

A1. Maritgen Aelbrechtsdr; zij huwt Anthonis Dircksz van Overgeest, wonende te Lisse, zoon van Dirck Anthonisz van Overgeest en Neeltge Cornelisdr;

A2. Jeroen Aelbrechtsz / Jeroen Aelbertsz, geboren 1584/'85, molenaar vanaf 1615 van molen “De Valck” in Leiden en molenaar in Lisse, wonende te Nieuwe Stadt, begraven Leiden 30-10-1635; hij huwt 1e Marijtgen Hubrechtsdr van Berckel, overleden vóór 23-07-1614 (kind uit dit huwelijk: Cornelis, geboren in maart 1614, op 23-07-1614 oud 19 weken; hij huwt Grietgen Engelsdr van Heemskerck, dochter van Engel Jacobsz van Heemskerck en Grietgen Meesdr Hoochcamer); hij huwt 2e (huwelijksvoorwaarden 23-05-1615 voor notaris Jacob Jansz Verweij in Leiden) Annetge Pietersdr, weduwe van Gilbertus Ophemius, geboren Maastricht 1575, student theologie Universiteit Leiden ingeschreven 19-03-1603, 28 jaar oud, mosetrajectinus (Maastricht), in zijn leven predikant in Lisse;

A3. Meijnsge Aelbrechtsdr, geboren 1586/'87; zij huwt Jacob Maertensz Langevelt, timmerman te Lisse (vermeld Lisse 21-01-1625);

Hij huwt 2e Cunera (Cuneira) Jansdr (Doncker / van Wassenaer), overleden na 1622, weduwe van Engel Willemsz Slingeland te Lisse (kinderen uit dit huwelijk Pieter en Marijtgen), dochter van Jan Jacobsz (Doncker / van Wassenaer) en Maritgen Dircxdr;

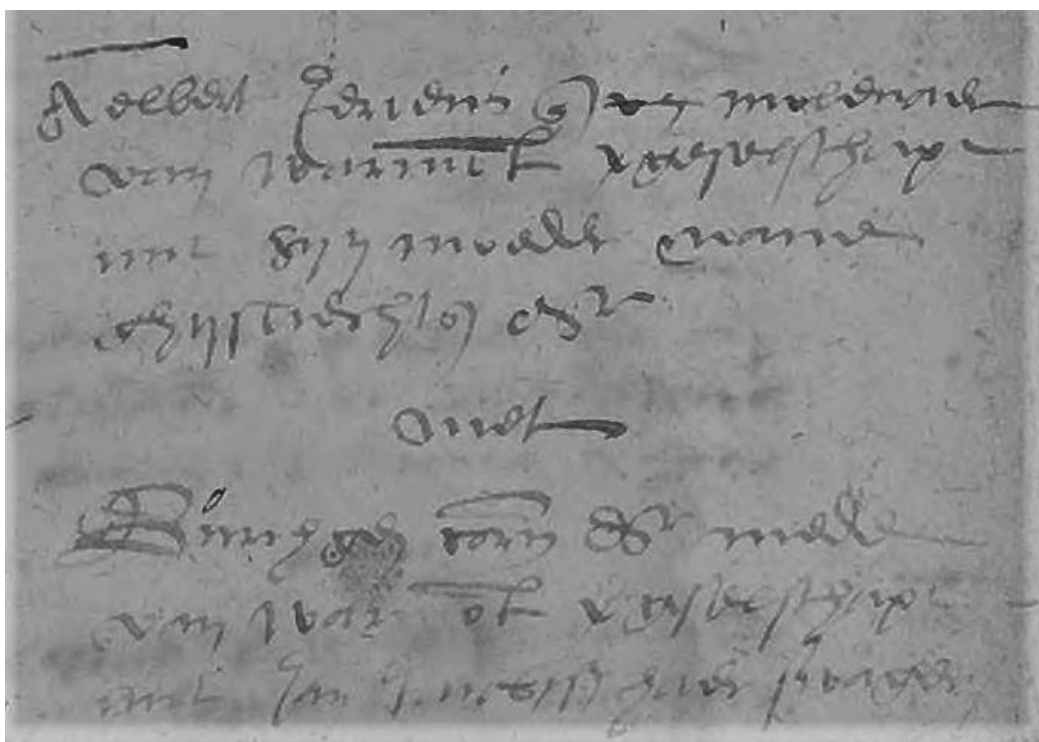
Kinderen uit het 2e huwelijk:

A4. Jan Aelbrechtsz, molenaar te Lisse, overleden 1668; hij huwt 31-01-1627 Niesje Pietersdr Colen; uit dit huwelijk: Aelbert Jansz Heemskerk, molenaar op de korenmolen te Lisse (Bron: "Keukenhof. Hollandse Studiën 7", A.M. Hulkenberg, Dordrecht, 1975, blz. 54 en noot 92; "'t Seer heerlijk Sassenheim en Voorhout", A.M. Hulkenberg, 1972, blz. 18).

A5. Burchgen (Sijburch) Aelbrechtsdr;

(Bron: "Warmond kohieren 1599", H.M. Kuypers, nr. 9, blz. 4 met noten 64 t/m 74; www.onsvoorgeslacht.nl).

Op 21-11-1576 is Burchgen Cornelisdr 29 jaar oud (Bron: Erfgoed Leiden en Omstreken, Huis Archief Warmond, Inv. Nr. 220).

Ondertrouw te Leiden, Nederlands Hervormd, op 13-04-1577 van Aelbert Jeroensz, geboren te Warmond, molenaar, met Burchgen Cornelisdr, geboren te Warmond. Getuigen bruidegom: Marie Gijsbertsdr moeder - Getuigen bruid: Jan Jacobsz (Jan Jacob Bouwenz) zwager (Bron: Erfgoed Leiden en Omstreken, DTB Leiden, toegang 1004, Inv. Nr. 1, f. A – 051).

Op 11-04-1580 transporteren Foeijt Cornelisz (Verzijl), timmerman, Mathijs Dircxsz, scheepmaker op het Sweijlant, als man en voogd van Margriete Cornelisdr, Jan Jacobsz anders Jan Jacob Bouwenz scheepmaker tot Leiden, als man en voogd van Trijntgen Cornelisdr, allen als mede erfgenamen van Cornelis Foeijtenz scheepmaker en Meijnsen Jansdr hun zaliger vader en moeder aan Aelbrecht Jeroensz molenaar tot Warmond als man en voogd van Burchgen Cornelisdr hun zuster elk een gerecht vierde part van een huis en erf met een barg en loods staande en gelegen in het ambacht van Warmond, belend en belegen hebbende ten NW Willem Dammasz, ten ZW Sijtgen Dammasdr weduwe wijlen Pieter Gerritsz, ten NO Cornelis Willemsz den Haen en ZO Jan Gerritsz Roos en verkopen voornoemde Aelbrecht hun zwager nog een gerecht vierde part van een erfpacht van 3 morgen land en een half hond leggende in het ambacht van Warmond jaarlijkse erfpacht 10

Carolus gulden aan het convent van Leeuwenhorst en 12 Carolus gulden jaarlijks die de zuster van de heer van Warmond zaliger in den Haag daar op heeft, nog zal Aelbrecht volgen in de koop 2 morgen als bruiker toekomende de weeskinderen van mr Michiel van der Laen, in zijn leven Raad Ordinaris van het Hof van Holland, in welken koop Aelbrecht Jeroensz wegens zijn huisvrouw het vierde part competerende is. Aelbrecht Jeroensz zal in de koop nog volgen zeker huis en erf groot omtrent 3 hond in het ambacht van Warmond, strekkende van de Heerweg tot achter in de Leede, belend N Michiel Claesz cum sociis, belend ZW Huijch Jacobsz en Gerrit Harmansz cum sociis uit de nalatenschap van zaliger Cornelis Foeijtzsz en Meijnszen hun vader en moeder.

(Bron: Erfgoed Leiden en Omstreken, Gemeente Warmond, Inv. Nr. 1189, 1e stuk, fol. 102, dd. 11-04-1580).

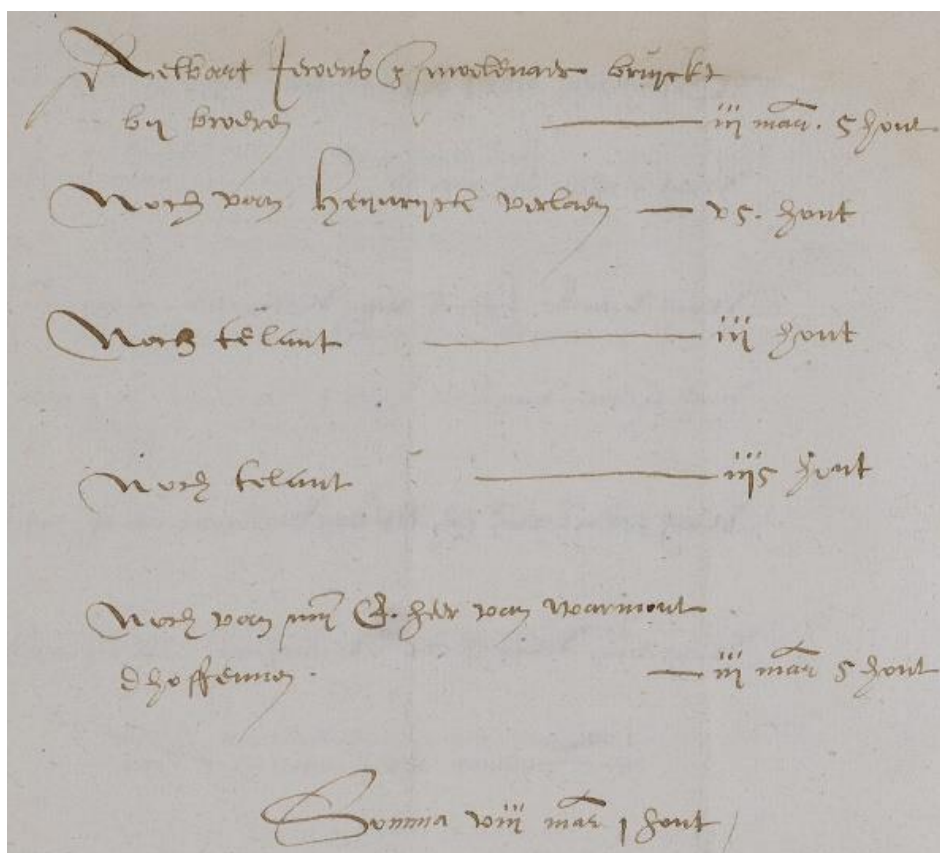
Op 26-09-1580 verkoopt Aelbrecht Jeroensz, molenaar te Warmond, als man en voogd van Burrichgen Cornelisdr, mede-erfgenaam van zaliger Cornelis Foeijtzsz, aan Willem Vranckensz, ook buurman te Warmond, een hofstede met 2 hond geestland, te anderen tijde bij heer Geryt van Lochorst in erfpacht, belend ten noordoosten Michiel Claesz dat Jan Henricxz corffmaker placht te wezen, ten zuidwesten Geryt Harmansz dat Harman Gerijtsz snijder zijn vader placht te zijn, strekkende tot de Heerwech.

(Bron: Erfgoed Leiden en Omstreken, Gemeente Warmond, Inv. Nr. 1189, 1e stuk, fol. 111, dd. 26-09-1580).

Morgenboek Warmond 1580 (Bron: HHR, OAR, Inv. Nr. 8146a, Warmond, 1580, scan 142).

“Aelbart moelenaer bruijckt bij broere III margen ½ hont; Noch van Heijnric Verlaen V ½ hont; Noch telant III hont; Noch telant III ½ hont; Noch Jan Doen camp XIII hont”

Morgenboek Warmond 1592 (Bron: HHR, OAR, Inv. Nr. 8146a, Warmond, 1592)

Aelbart Jeroensz moelenaer bruijckt bij broeren iij margen ½ hont; Noch van Heijnrick Verlaen V ½ hont; Noch telant iij hont; Noch telant iij½ hont; Noch van mijn Edele Heer van Warmont dHoffennen iij margen ½ hont; Somma VIII margen I hont

Morgenboek Warmond 1596 (Bron: HHR, OAR, Inv. Nr. 8146a, Warmond, 1596)

Aelbart Jeroensz moelenaer bij broeren bruijct in erfpacht III margen ½ hont; Noch van Heijnric Verlaen V ½ hont; Noch telant voor thuijs te Lochorst III hont; Noch telant bij Lijclaessen III ½ hont; Noch brijct van mijn Eedele Heer van Warmont III margen ½ hont

Morgenboek Warmond 1600 (Bron: HHR, OAR, Inv. Nr. 8146a, Warmond, 1600)

Aelbert Jeroensz molenaer met bruijckwaer eigen de vrouwe van monceaux V ½ hont; De kinderen van mr Niclaes van Laen eijgen ende Aelbert voirschreven bruijckt teelant III hont (folio 5)

Deselve eigenaers ende bruijcker telant voor Lijclaes Bartoutsz III ½ hont; De voirschreven Aelbert Jeroensz eijgen opte laeck II margen V hont; Noch eijgen bij broer Sijtgens III margen een half hont; Noch eijgen mette kerck van Warmond opte groot sloote X ½ hont XXV roeden (folio 5 verso)

Morgenboek Warmond 1604 (Bron: HHR, OAR, Inv. Nr. 8146a, Warmond, 1604)

De vrouwe van monceaux eijgen bruijcker Aelbert Jeroensz V ½ hont; De kinderen van mr Niclaes van Laen eijgen ende bruijcker deselve Aelbert Jeroensz ende is telant III hont; Deselve eigenaers ende bruijcker voor Lijclaes Bartoutsz III ½ hont; Aelbert Jeroensz eijgen opte laeck II margen V hont; Noch eijgen bij broer Sijtgens III margen ½ hont; Noch eijgen mette kerck van Warmond opte groot sloot III morgen III ½ hont

Morgenboek Warmond 1608 (Bron: HHR, OAR, Inv. Nr. 8146a, Warmond, 1608)

Aelbert Jeroensz molenaer bruijcker eijgen Nijclaes vande Laen V ½ hont (in de kantlijn: dit ende naervolgende partijen overgebouct op Foijt Cornelisz); Noch bruijcker eijgen de kinderen van Mr Nijcolaes vander Laen III hont; Bruijckt noch vande selve kinderen voor Lijclaes Bartoutsz teelant III ½ hont; Aelbert Jeroensz voirschreven eijgen opte Laeck (doorgehaald) overgebouct op Willem Tijsz; Aelbert Jeroensz eijgen bij Broer Sijtgensz III margen ½ hont (overgebouct op Foijt Cornelisz); Noch eijgen mette kerck van Warmond opte groot sloot III morgen III ½ hont (overgebouct op Vechter Cornelisz)

In 1597 is Aelbrecht Jeroensz pachter (in 1610 zijn kinderen) van de abdij Leeuwenhorst in Warmond:

Willem Nicolaasz te Warmond c.s., 1597 Willem Nicolaasz met Albert Jeroensz. molenaar te Lisse,

1607 Willem Nicolaasz met de kinderen van Albert Jeroensz, 1610 Willem Nicolaasz weduwe met Foit Cornelisz.

1580 – 1636 erfhuur: f 20-0-0 op 6½ morgen land gelegen aan twee partijen genaamd “Roversbroekvenne”; vorige erfhuurders: Dirk Michielsz en Cornelis Foitensz; volgende erfhuurders: Jacob Gijsbertsz van der Codde en Foit Cornelisz zelf.

(Bron: Nationaal Archief, Abdij Leeuwenhorst; overzicht pachters te Warmond door Jan van Egmond: “Rijnlandse pachters van de abdij Leeuwenhorst gedurende de periode 1410 – 1660” op www.onsvoorgeslacht.nl).

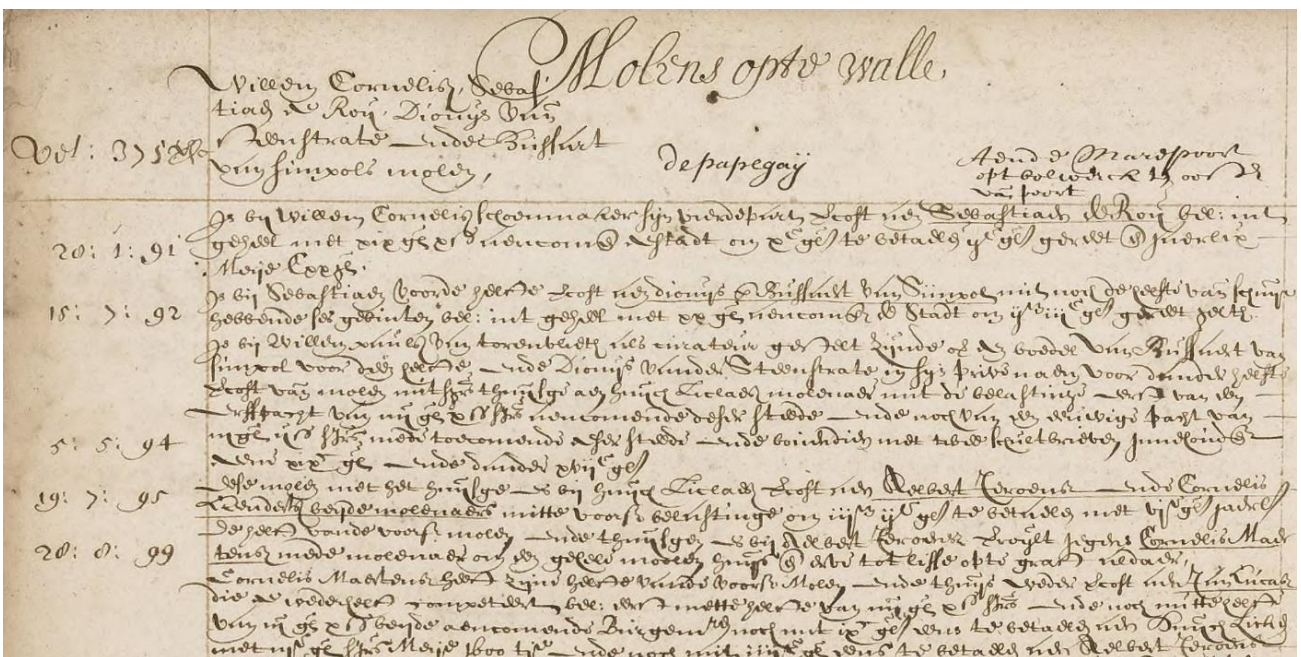
In het Cartularium van het St. Catharina Gasthuis in Leiden wordt op 30-08-1597 vermeld Aelbrecht Jeroensz, molenaar in Warmond.

“Twintich gulden tsaers sprekende op Aelbrecht Jeroensz molenaer ende oude Cornelis Jansz Craen, verschijnende meije dage.

Ick Willem Foeijt Dammasz schout inden ambachte ende heerlicheijt van Warmont doen condt eenen ijgelicken die voor mij ende voordien ondergescreven schepenen desselffs ambachts als getuijgen tot kennisse ten desen geropen in persone gecomen ende gecompareert sijn Aelbrecht Jeroensz molenaer ende oude Cornelis Jansz Craen buijrluijden inden voorschreven ambochte van Warmont, dwelcke bekenden met gesamender hant ende elcx een voor all als principael onder expresse renunchiatie vande beneficien van excusionis ende devisie als daer van ende vanden innehouden ende effecte van dien wel onderecht sijnde alst behoort, wel ende wettelicken vercoft te hebben ende deuchdelicken sculdich te sien, vercoopen ende bekennen sculdich te wesen bij desen Lambrecht Jacobsz brouwer, Gerrit Lenertsz, Dirck Gerritsz van Hogeveen, Pieter Adriaensz van der Werff ende Jan Marcus van Ijperen als jegenwoirdige meesteren van Ste. Catarinen gasthuijs binnen Leijden ten behouue van tselffe gasthuijs off dese haere actie vercrigende, een jaerlix losrente van twintich gulden van 40 groten tstück tsiaers. Te betalen alle jaers dvoorschreven rente aen handen vande meesteren van den voorschreven gasthuijse, off heure rentmeester inde tijt sijnde, meije dage off veerthien dagen daer nae onbegrepen. Ende dat vrij gelts sonder eenige cortinge tsij van beden, subventien, scattingen ende verpondingen ofte andere contributien van 10e, 20e, 50e, 100e meer off minder penningen, hoe die genomt ende bij wien die alrede innegestelt ende ommege schlagen sullen mogen werden all waert zoe dat expresselick gestatueert, jae bij volcomen edict gepubliceert ware datmen op dese ende gelijcke renten cortinge ende afslach soude moeten lijden, derhalven zij comparanten verteegen ende te buijten gingen, gaen te buijten ende vertien mitsdesen ijet despositijff van alle placcaten, ordonnantiën ofte bevelen uijt crachte van welcke hen geoorloft soude mogen sien ofte toegelaten werden, eenige cortinge te doen. Doch alwaert sulx dat dselve placcaten ofte bevelen innehielen eenige clause derogatoir, van gelijcke conventien ende overcomsten. Ende des te meer gemerct sij comparanten voorn. bekennen dese voorsz. rente gesprooten te sien uijt saecke vande cope van seeckere landen hier nae genomineert bijde voornoemde Aelbrecht vande voornoemde meesters gecoft ende in trae...teren vandien sulcx wel expresselicken bedongen ende ondersproocken ende de coope daer op aengegaen te sien. Waeromme sij comparanten voornoemd tselffde oversulcx voor haer ende haere nacomers bij eere ende vromicheijt beloofd hebben naer te comen ende tachtervolgen als sij alsnoch beloven bij desen. Ende bij aldien dvoornoemde comparanten ofte heure erven niet jegenstaende dvoorschreven stipulatie ende beloften eenige cortinge poochden te doen, sullen in sulcken gevalle zoe sij oock bij desen belooffden, bij forme van peijne de heffer vande voorschreven rente betalen in regarde van hem interest in plaetse vande voorschreven twintich gulden, drije ende twintich gulden ten prijse res vorentsiaers. Ende dat zoe diemael als bij de voorschreven cortinge doen sullen. Van welcke voorschreven rente in conformite van tgunt voorschreven staet teerste jaer verschinen zall op meije dach eerstcomende anno 1500 acht ende tnegentich teerste ende soe voorts van jare te jare geduijrende soe lange ende ter tijt toe dese voorsz. rente affgelost ende gequeten sal sien. Twelc sij comparanten ende heuren erven (mits waerschouwende de meesteren inder tijt wesende drije maenden te voren) sullen mogen doen teffens ende teenemale met een somme van drije hondert ende tsestich gulden in hooftsomme, ten gelijcke prijse als voren, in goeden gouden ofte silveren penningen ten tijde vande afflossinge gevalueert ofte gepermitteert sijnde, cours ganck ende loop hebbende. Mits daer benefens opleggende ende betalende de verlopen ende onbetaelde renten van dien naer beloop des tijts als die lossinge geschiet. Ende tot verseeckerheijt deser voorsz. rente metten hooftsomme vandien, soe heeft Aelbrecht Jeroensz comparant voorschreven hier onder gestelt ende verbonden, stelt ende verbindt bij desen eerst specialicken de helfte van twintich honden lants, bij den voornoemde Aelbrecht Jeroensz vande voornoemde meesteren gecoft, daer van hij Aelbrecht Jeroensz de wederhelfte van tselve lant gecoft heeft vande voochden van Cornelis Jansz nagelaten weeskint van Jan Cornelisz geprocureert bij ende aen Alitgen Gerritsdr wonende tot Sassenhem, gelegen inden voorschreven ambochte van Warmont. Belent ende belegen hebbende int geheel ten noortoosten Meijnsgen Bartousdr weduwe wijlen Maerten Pietersz ende de kercke tot Warmont, ten suijectoosten Cornelis Sijmonsz, Cornelis

Willemsz ende Willem Jansz, ten zuytwesten de Laeck ende ten noortwesten Willem Jansz bruijcwaaer. Ende hebben voorts dvoornoemde comparanten hier onder mede gestelt ende verbonden, stellende ende verbinden bij desen onder gelijcke renunchiatie vande beneficien hier boven verhaelt, alle haere respective generale goeden, roerende ende onroerende, jegenwoirdige, toecomende, actien ende inschulden geen van dien vuytgesondert, maeckende dselve ende de keure vandien subiect allen rechten ende rechteren mitte costen daeromme doende. Ende bekende voorts sij comparanten voornoemd vande constitutie der voorschreven rente wel vernoucht, voldaan ende gecontenteert te wesen mits de cope ende overdrachte vande voorschreven helfte van twintich honden lants hier voren verhaelt, vuyt saecke van welcke coope dvoorschreven rente spruijtende es. Dus soe belooffde Aelbert Jeroensz comparant voorschreven onder gelijcke verbant ende executie alsboven dvoornoemde ouwe Cornelis Jansz Craen sijne borge hier van te vrien, indempneren costeloos ende scadeloos te houden. Alles sonder bedroch, arch ende liste. Ten oirconden hebbe ick Willem Foeijt Dammasz schout voornoemd desen ten verleiden vande voornoemde comparanten met mijn zegel vuyjthangende bevesticht. Daer bij ende over waeren Sacharias Mathijsz ende jonge Cornelis Jansz Craen scepenen van Warmont voorschreven die desen mede ter meerder erkennisse onder de plijcke geteijckent hebben opten naestlesten augustij anno 1500 seven ende tnegentich. Onder de plijcke stont geteijckent, bij mij Sacharias Mathijsz, jonge Cornelis Jansz Craen.

(Bron: Erfgoed Leiden en Omstreken, archief Gasthuizen , Cartularium St. Catharina Gasthuis Leiden, Inv. Nr. 457, nr. 123, folio 121v. d.d. 30-08-1597; bewerking Anthonius van der Tuijn te Rhoon, www.onsvoorgeslacht.nl).

Bonboek “Molens op de Wallen” “Molen de Papegaaij” “Dese molen met het huijsge es bij Huijch Liclaesz op 19-07-1595 vercoft aen Aelbert Jeroensz ende Cornelis Leendertsz beide molenaers mitte voorschreven belastinge om 320 gulden te betaelen met 6 gulden jaerlicx de helft van de voorschreven molen ende t huijsge es bij Aelbert Jeroensz verruijlt op 28-08-1599 jegens Cornelis Maertensz mede molenaar om een gehele moelen huijs ende erve tot Lisse opte Graft aldaer” (Bron: Erfgoed Leiden en Omstreken, toegang 0501a, Inv. Nr. 6634, Tiende Register, Bon Noord-Rijnevest (B), folio 31v).

Met schepenen van Leiden en Warmond. Op 28-08-1599 ruilt Aelbert Jeroensz, molenaar, met Cornelis Maertensz, mede molenaar, en Cornelis ontvangt de helft van de korenmoelen gelegen tegen Jan Vossensteeg op de wallen van Leiden alsmede de helft van een huis en erf gelegen aan der stede veste omtrent de voorschreven molen, waarvan de wederhelft toekomt aan Jan Lucasz molenaar gehuwd met de weduwe van Cornelis Lenaertsz het huis en erf belend W Dionijs van de Steenstrate, N de Veststraat, O Pieter van der

Mersch beenhouder en Z de weduwe van Busser van Simpel, belast met de helft van 4 gulden 10 stuivers die de Burgemeesters van Leiden daarop hebben, de helft van 3 gulden 10 stuivers zijnde een gedeelte van 15 gulden 10 stuivers, daarvan de grond van het huis in erfpacht door de burgemeesters van Leiden is uitgegeven, van welk land Jan Lucasz de wederhelft moet dragen alsmede 1150 gulden eens tbv Huygh Luycken molenaar alsmede met 40 gulden volgens een papieren akte van 06-05-1594 getekend door Dionijs van der Steenstrate en Aelbert een korenmolen met huis en erf gelegen in Lisse op de Graft, belast met 30 stuivers per jaar welke de Grafelijkheid van Holland en West-Friesland wegens de wind daarop heeft, 2410 gulden tbv Meijnsge Pietersdr weduwe van Aelbert Adriaensz molenaar en Claes zal Aelbert 10 jaar lang 10 gulden betalen met toegift door Cornelis aan Aelbert van 400 gulden, met waarborg door Aelbert van 3 morgen land gelegen in Warmond, belend NO Ermpge Pietersdr weduwe van Jacob Heymansz, ZO Willem Baerthoutsz, ZW Mr Gijsbert van Dam te Leiden en NW Thonis Dammasz met eigen en Jacob Jansz te Warmond met bruikbaar. Borg voor Cornelis Maertensz Maerten Claesz molenaar te Wassenaar zijn vader, Jan Maertensz mede wonende te Wassenaar zijn zwager, Cornelis Claesz wonende te Voorschoten zijn oom en Adriaen Gerritsz secretaris van Voorschoten zijn neef (Bron: Erfgoed Leiden en Omstreken, Rechterlijk Archief Lisse, Inv. Nr. 3, f. 73 verso; bewerking H.J. van der Waag, www.onsvoorgeslacht.nl). (Bron: Erfgoed Leiden en Omstreken, Secretarie-archief Leiden, Inv. Nr. 6786, Molenregister).

NB1. Het windrecht op de windkorenmolen in Lisse berust bij de Grafelijkheid van Holland en West-Vriesland. Op 02-12-1568 krijgen de gezworenen en onderzaten van Lisse het gebruik van dit windrecht voor de windkorenmolen in Lisse voor 30 stuivers (Bron: Nationaal Archief, archief Grafelijkheidsrekenkamer, toegang 3.01.27.01, Inv. Nr. 156, Inv. Nr. 192, Inv. Nr. 282A).

NB2. Aelbert Janssen van Heemskerck, van Lisse, krijgt het gebruik van het windrecht op 12-03-1669 voor de windkorenmolen in Sassenheim en Voorhout voor 11 pond (Bron: Nationaal Archief, archief Grafelijkheidsrekenkamer, toegang 3.01.27.01, Inv. Nr. 175, 227, 287, 325, 408 en 484).

Op 23-02-1604 verkoopt Maritgen Gijsbertsdr, weduwe van Huijbert Heijnricxz, molenaar te Warmond, geholpen bij Aelbert Jeroensz, haar zoon en voogd, aan Vechter Cornelisz, buurman tot Warmond, twee percelen land in Warmond, omtrent drie morgen vierdalf hond, belend in het geheel aan zuidoost en noordwestzijde Cornelis Cornelis Vechtersz, aan zuidwestzijde de grote sloot en aan noordoostzijde de zeven getijden van onze Vrouwerk tot Leiden, het klooster van Leeuwenhorst en meer anderen met belasting van 15 stuivers per jaar erfrenten toekomend het convent van de Vrouwenbroeders tot Haarlem bij brief van 30-12-1603 alsmede een losrente van 6 gulden jaarlijks volgens een rentebrief toekomend Huijch Willemsz "seemtouwer" tot Leiden. Koopsom 1800 gulden, waarvan 500 gulden contant en de rest in betaling allerheiligen 1604 300 gulden, lichtmis 1605 300 gulden, allerheiligen 1605 300 gulden en lichtmis 1606 300 gulden.

(Bron: Erfgoed Leiden en Omstreken, Gemeente Archief Warmond, Inv. Nr. 1191, prot. H, fol. 143 en 143 verso).

Op 23-02-1604 verschijnt voor schout en schepenen van Warmond Aelbert Jeroensz, molenaar tot Lisse, en draagt op aan Willem Matijsz scheepmaker wonend op het Zweijlant, een stuk land gelegen op de Laeck in de heerlijkheid van Warmond, groot volgens de oude brieven 20 honden, leggende belend ten NO Meijns Bartoutsdr, weduwe van Maerten Pietersz, en de kerk van Warmond, ten ZO Cornelis Sijmons en Cornelis Cornelisz cum sociis, ten ZW de Laeck en ten NW de weduwe van Jacob Jansz Scheur, met belasting van een rente van 20 gulden jaarlijks losbaar met 360 gulden toekomend het Sint Catharijne Gasthuys tot Leiden. Koopsom 1400 gulden, waarvan 400 gulden lichtmis 1604, de rest lichtmis dagen 1605 en 1606.

(Bron: Erfgoed Leiden en Omstreken, Gemeente Archief Warmond, Inv. Nr. 1191, prot. H, fol. 144 en 144 v).

Op 22-10-1604 zijn Willem Dammasz schout te Warmond en Albert Jeroensz molenaar te Lisse aangesteld als voogden over Cornelis omtrent 8 jaar oud, nagelaten weeskind van Cornelis Lenardtsz molenaar zaliger gewonnen bij Anthonia Pietersdr tegenwoordig getrouwd met Jan Lucasz mede molenaar (Bron: Erfgoed Leiden en Omstreken, Weeskamer Leiden, Inv. Nr. 242, f. 10 nr. 2; bewerking Teun van der Vorm, versie 2.0 d.d. 10-3-2018, www.onsvoorgeslacht.nl).

Op 05-06-1605 verschijnen voor schout en schepenen van Lisse Aelbert Jeroensz onze molenaar eertijds weduwnaar van Burgje Cornelisdr voormaals weduwe van Lenaert Dammasz ter eenre en Willem Dammasz van Griecken schout van Warmond als oud-oom van vaderszijde en Jan Lucasz molenaar te Leiden gehuwd met Anthonia Pietersdr eertijds weduwe van Cornelis Lenaertsz als stiefvader van moederszijde en overzulks bloedvoogden over Cornelis 6 jaar, weeskind van de voorschreven Cornelis Lenaertsz bij Anthonia Pietersdr, Anthonis Dircksz van Overgeest man en voogd van Maritge Aelbertsdr en **Foeijt Cornelisz (Verzijl)** timmerman wonende Warmond oom en bloedvoogd over Jeroen 20 jaar en Meijnsge 18 jaar beiden onmondige weeskinderen van Burgje Cornelisdr bij Aelbert Jeroensz **tezamen als erfgenamen van Burgje Pietersdr hun bestemoeder en moeder ter andere** hebben op 26-04-1604 de boedel gedeeld. **Aelbert Jeroensz** een huis en erf met korenwindmolen alsmede het gereedschap etc gelegen op de Lissergraft daarvan het huis en erf belend is NW de houttuin van Maerten Jacobsz Langevelt, NO **de halve capelle weide toebehorende de onmondige wezen van Jacob Florisz van Heemskerck** en ZO en ZW de Graftweg en de molen of molenwerf, belend NW, NO en ZO nog dezelfde Graftweg en ZW het water genaamd de Graft, belast met 30 stuivers per jaar voor het windrecht tbv de Grafelijkheid van Holland met recht van naarcoop of naasting als de regenten van Lisse hebben alsmede 4 morgen 1 1/2 hond land genaamd de Nes met het recht van het watermolentje gelegen aan de Broekweg, belend ZO en ZW de Lisserbeek, NW de weduwe en wezen van Engel Adriaensz van Larum en daaraan de Vennen zowel van Pieter Pouwelsz Colingh, mr Gerard van Hoochstraeten en Jan Hendricksz voorschreven en NO de Zuidhoek van de Lisserkerk en Dirck Adriaensz van Larum, belast met 54 gulden per jaar tbv het Gemene land van Holland en **de erfgenamen van Burgje Cornelisdr** een huis en erf te Warmond, belend NW Dirck Cornelisz timmerman, ZW Alijt Dammasdr erfgenamen, NO de erfgenamen van Cornelis Willemsz den Haen en ZO de weduwe en erfgenamen van Jan Gerritsz Roos, belast met 1 gouden philippus gulden en 1 stuiver erfpacht per jaar tbv de heer van Warmond, 3 morgen 1/2 hond land gelegen in Warmond uit een partij van 6 1/2 morgen welke tezamen in 1550 jegens het Convent van Leeuwenhorst in erfpacht opgenomen is tegen 20 gulden per jaar, belend ZO Willem Baerthoutsz met zijn meerdere helft, NO Ermke Pieter Dirckszdr, NW Anthonis Dammasz, ZW Gijsbert van Dam en W Adam Verduyn alsmede de beterschap van 2 morgen land gelegen aan twee percelen hooi- en teelland gelegen te Warmond als Sacharias Matthijsz o.a. met zijn hofstede jegens de erfgenamen van Mr Nicolaes van der Laen in huur heeft.

(Bron: Erfgoed Leiden en Omstreken, Rechterlijk Archief Lisse, Inv. Nr. 3, f. 222, dd. 05-06-1605; bewerking H.J. van der Waag, www.onsvoorgeslacht.nl; Erfgoed Leiden en Omstreken, Gemeente Archief Warmond, Inv. Nr. 1191, prot. H, fol. 198v t/m 200, dd. 04-06-1605).

Op 22-05-1606 verschijnen voor schout en schepenen van Lisse Aelbert Jeroensz molenaar althans man en voogd van Cunera Jansdr eertijds weduwe van Engel Willemsz ter eenre en Willem Thomasz als heertgen vader en Hendrick Willemsz als oom en over zulks bloedvoogden over de 4 onmondige weeskinderen van Engel Willemsz ter andere verwijzen naar de akte van uitkoop van 02-03-1605 waarbij Cunera Jansdr weduwe van Engel Willemsz met Wouter Jacobsz Doncker haar oom en voogd ter eenre en Willem Thomasz en Hendrick Willemsz voorschreven als bloedvoogden over Dirck 9 jaar, Meeus 7 jaar, Pieter 6 jaar en Maritge 4 jaar de boedel delen. De weduwe behoudt alles en zal de kinderen opvoeden tot 20 jaar en dan elk 12 gulden uitreiken (Bron: Erfgoed Leiden en Omstreken, Rechterlijk Archief Lisse, Inv. Nr. 3, f. 245, dd. 22-05-1606; bewerking H.J. van der Waag, www.onsvoorgeslacht.nl).

In 1611 werd op het Valkenburgerbolwerk in Leiden voor Huych Lyclaesz en Jeroen Aelbrechtsz (van Heemskerck), mr. molenaars, een houten standaardmolen gebouwd, die ca. 1650 de naam "de Valck" kreeg

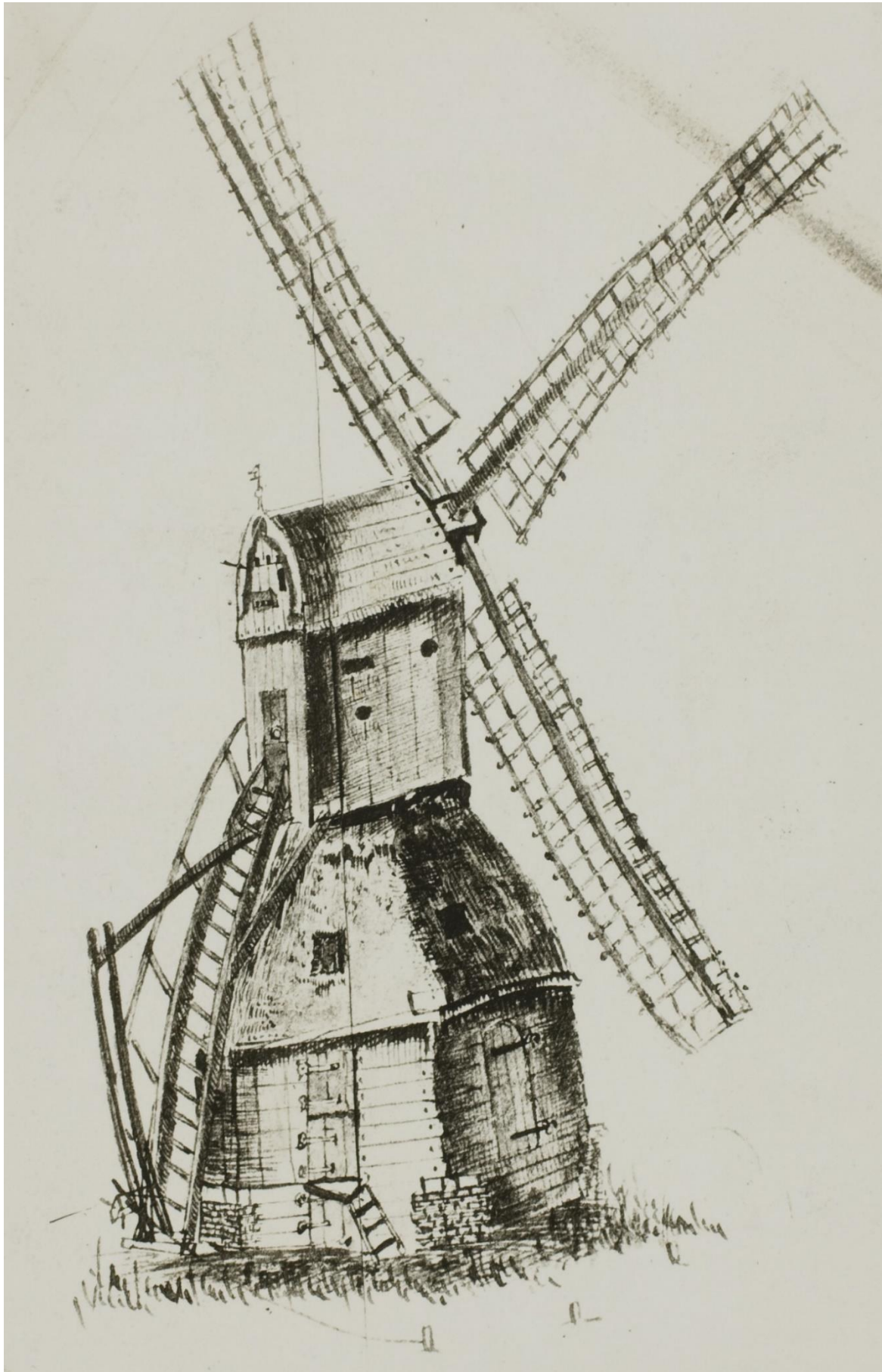
genoemd naar het eerder vermelde bolwerk. Zij waren ieder voor de helft eigenaar van 1615 – 1627, daarna Jeroen Aelbrechtsz (van Heemskerck) geheel van 1627 – 1639, vervolgens zijn zoon Cornelis Jeroensz van Heemskerck van 1639 – 1646, daarna voor de helft van 1646 – 1651 met de andere eigenaar Francois Verlet (Bron: "De korenmolens "de Valk" en de andere Leidsche walmolens", G.C. Helbers, Leidsch Jaarboekje 1926, blz. 71 e.v.; Leidse Molens, <https://www.hollebeek.nl/leiden/ldnmolen.html>).

„De Valk” 200 jaar

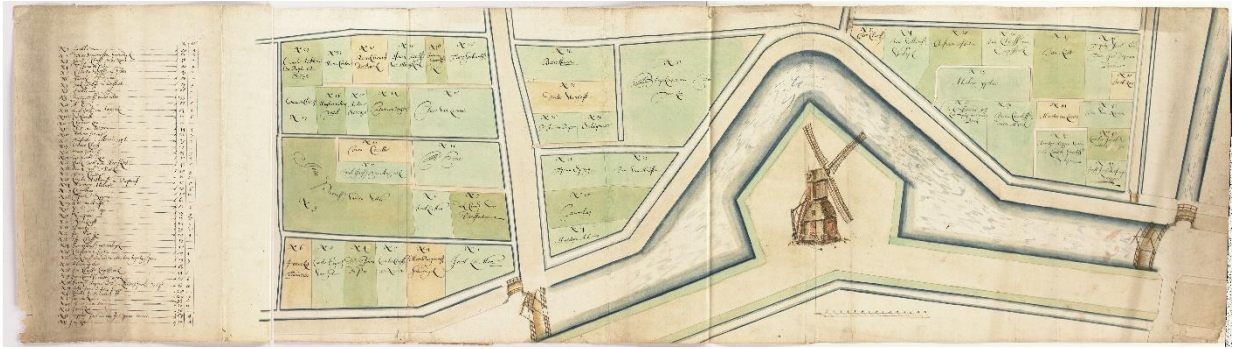
Heden, 7 Oct., is de 27 m. hooge walkoren-molen „De Valk” te Leiden 200 jaar. Hij was echter niet de eerste molen op het Valkenburgerbolwerk. In 1611 was er een houten standaardmolen, gebouwd door de meester-molenaars Huijck Lijclaesz en Jeroen Aelbrechtsz. In 1650 kreeg deze naar het bolwerk den naam De Valk en was in 1667 zóó wrak geworden, dat hij vervangen werd door 'n nieuwen, die tot 1743 stand hield, waarna de jubileerende molen verrees. De steen in den gevel onder een valk, vermeldt de stichting aldus: „Is gestigt door Adrianis van Deventer en Maarte van Royen en de eerste steen geleyt door Pieter van Deventer, den 20 Juli. De laatste door Maarten van Royen, den 7 October. Anno 1743.” Het laatste jaar nam het verval van dezen molen snel toe. De wieken moesten worden afgenomen, bij het laten zakken van een roede, 30 Maart jl. brak deze en nam in zijn val een deel van den omloop mee. De storm van 7 April deed de rest en het overgebleven deel stortte eveneens neer en de Valk staat thans ontredderd in het stadsbeeld. Eenigen tijd geleden heeft de gemeente Leiden na een proces van 10 jaar schikking getroffen met molenaar W. van Rhyn, den laatsten telg van het bekende molenaarsgeslacht, dat sinds 1 October 1868 den molen bewoonde en deze in het bezit had gekregen. Zoodra de omstandigheden het toelaten, zal hij gerestaureerd worden.

“De Valk” 200 jaar (Bron: Het Vaderland, 07-10-1943; www.delpher.nl) Vermelding van Jeroen Aelbrechtsz als eerste molenaar van molen “De Valk” samen met Huijch Lijclaesz.

Prent van Joris Gerstecoren van wipmolen De Valk in Leiden in 1648 (Bron: Beeldbank Erfgoed Leiden en Omstreken; signatuur PV32496.1; Repro van een foto van een detail van de tekening in het Leids Jaarboekje 1925/1926, blz. 72).

Kaart ca. 1648 van Joris Gerstecoren van landerijen tussen de Rijnsburger- en Marepoort buiten de Singels van Leiden. Met afbeelding van een molen (de Valk) op het Valkenbolwerk. (Bron: Erfgoed Leiden en Omstreken, signatuur PV1572.4)

De geschiedenis van Korenmolen „De Valk”

door W. van Rhijn, molenaar

De trots van Leiden is korenmolen „De Valk”, trekpleister voor de vreemdeling en trotse vriend van de wind, die boven de daken van de Sleutelstad zijn kruisen slaat.

Het is aan de molenaar van deze molen, de heer W. van Rhijn, te danken, dat wij iets over de historie van deze beroemde molen kunnen geven, terwijl hij tevens een mooie historische prent van „De Valk” anno 1648 stuurde.

Dit is wat de heer Van Rhijn schrijft:

Wipmolen

Kort na de vierde uitlegging van Leiden in 1611 werd op het Valkenburgerbolwerk een houten wipmolen gebouwd voor Hugh Lycidesz en Jeroen Aelbrechtsz (van Heemskerck) beiden molenaars.

Reeds in 1627 heette deze molen „De Valck” naar het Valkenbolwerk. Hierbij een afbeelding van de molen uit 1648 (Gemeentearchief).

François Verlet, eigenaar van de helft van „De Valk” verkocht zijn deel op 17 mei 1651 aan Clément Le-

anus van Deventer en Neeltje Lamens, heeft dus op 7 jarige leeftijd de eerste steen gelegd.

Het molenwerk werd geleverd door Foyt van Leeuwen, sedert 1626 molenmaker te Warmond; waarschijnlijk werden oude materialen gebruikt, want op het eiken spoorwiel staat een huismerk en het jaartal 1697.

Een gekleurde tekening door J. van der Heiden, gemaakt 1788, stelt voor de in 1864 gesloopte Marepoort en rechts „De Valk” (Gemeentearchief).

Mijn vader Pieter van Rhijn werd

gemalen, die in 1921 was aangebracht. In 1904 is „De Oranjeboom” gesloopt en in 1950 „De Stier”, zodat alleen „De Valk” overbleef. De molen is van 1946 tot 1949 gerestaureerd en in 1951 heeft Herman Kleibrink deze mooie molenfilm van „De Valk” gemaakt. In 1953 is het molenbedrijf opgeheven en is de molen voor bezoekers beschikbaar gesteld. Van 1 jan. 1962 tot 31 aug. 1962 hebben 2226 bezoekers uit velerlei landen de molen bezichtigd, die in 1943 na langdurige onderhandelingen eigendom van de gemeente is geworden. Hierbij een foto van „De Valk” in de rouw met de vlag halfstok bij de dodenherdenking in 1962.

W. van Rhijn.

Artikel over molen „De Valk in Leiden (Bron: Leidse Courant, 20-20-1962)

Het bonboek van molen „De Valck”

„Jeroen Aelbertsz Huijch Liclaesz

Molen staende opt bolwerck tusschen den haerlemmer ende marepoorte genaemt de Valck”

Op 23-07-1614 wordt voor de weeskamer van Leiden het dossier geopend voor het weeskind Cornelis van Jeroen Aelbertsz en zijn overleden vrouw Marijtghe Hubrechtsdr van Berckel.

no. 3 d.d. 23-7-1614: Leonardt Hubrechtsz van Berckel oom en Willem Reijersz van Bleijckersvelt behuwde oom beide van moederszijde zijn gesteld voogden over Cornelis nu oud 19 weken, nagelaten naweeskind van Marijtghe Hubrechtsdr. van Berckel zaliger gewonnen bij Jheroen Albrechtsz van Heemskerc molenaar.

Bijgeschreven: 15-10-1629: Willem Ponssen van IJsselsteijn osseweijer gebeden vriend is tot medevoogd gesteld over Cornelis nagelaten zoon van Marijtghe Huijbrechts zaliger gewonnen bij Jeroen Aelbrechtsz van Heemskerck molenaar en dat in plaats van zaliger Leonard Hubrechtsz.

29-7-1630: weeskind van Marijtgén Hubrechts zaliger gewonnen bij Jheroen Aelbrechtsz van Heemskerck molenaar.

8-2-1636: Jan Jansz Warmont scheepmaker neef van vaderszijde is tot medevoogd gesteld over de minderjarige zoon van Jeroen Aelbertsz van Heemskerck molenaar en Marijtgén Huijbertsdr beide zaliger.

(z.d.): Zie het voogdenboek D folio 132 no. 1.

Op 07-12-1615 wordt Jeroen Aelbrechtsz, molenaar, veroordeeld door de vierschaar van Leiden wegens het weigeren om het graan te malen anders dan tegen hoger loon. Eis: 3 maanden hechtenis op water en brood, verbod om gedurende 2 jaar zijn beroep uit te oefenen, een boete van 200 gouden realen en subsidiair 10 jaar verbanning uit Holland en West-Friesland. Vonnis: borgtocht (Bron: Erfgoed Leiden en Omstreken, Oud Rechterlijk Archief Leiden, toegang 0508, Crimineel vonnissenboek, inventarisnummer 3+8, blad 46 vso).

Op 21-05-1619 verschijnt voor schout en schepenen van Lisse Jeroen Aelbertsz, molenaar, gehuwd met Annetge Pietersdr (Larum), weduwe van Gilbertus Ophemius, in zijn leven dienaar des Heiligen Evangelie alhier, verkoopt Dirck Engelsz Larum een huis en erf, alles volgens de oude brief. Voldaan met een custingbrief boven de belasting van 525 gulden (Bron: Erfgoed Leiden en Omstreken, Rechterlijk Archief Lisse, Inv. Nr. 4, f. 282, dd. 21-05-1619; bewerking H.J. van der Waag, www.onsvoorgeslacht.nl).

Op 17-06-1620 is Jeroen Aelbrechtsz, molenaar, betrokken bij een buurtkwestie in Leiden op de Zijtgracht (nu Korevaarstraat) met Andries Itsweer, vellenbloter, een buurman inzake deze kwestie: "de secreetgoot is gerepareerd, Jeroen eist dat Andries de helft van de kosten draagt" (Bron: Erfgoed Leiden en Omstreken, Oud Rechterlijk Archief Leiden, toegang 0508, Buurtkwestieboeken, Inv. Nr. 48, Deel D, folio 44; bewerking en digitalisering Lida van den Heuvel).

Hoofdgeld Lisse 1623: "Aelbert Jeroensz molenaar en Cunyera Jansdr, zijn huysvrouw, met haer kinderen Jan en Burchgen en de voorkinderen van zijn huysvrouw, Pieter en Marijtgén Engelszoon en -dochter" (Bron: Erfgoed Leiden en Omstreken, Secretarie Archief II, Inv. Nr. 4024, fol. 563).

In 1625 is Aelbert Jeroensz molenaar overleden. Zijn erven zijn weduwe Cuniera Jans en zijn kinderen Jeroen Aelbertsz molenaar tot Leyden; Tonis Dircksz x Marytgen Aelbrechts molenaar; Jacob Maertensz Langevelt x Meynsge Aelbrechts molenaar; Jan Aelbertsz molenaar en Burchgen Aelberts molenaar (Bron: Leeszaal Erfgoed Leiden en Omstreken, "Rinse Penning 1625 – 1722", bewerking P.W.C. van Kessel).

Ook in 1625 is overleden Marytgen Dircksdr, weduwe van Jan Jacobsz Doncker. Erven Cuniera Jans Doncker, weduwe van Aelbert Jeroensz; Cornelis Jansz Doncker; Symon Jansz Doncker; de weeskinderen van Jacob Jansz Doncker; Pieter Florisz x Aeltgen Jans Doncker te Sassenheim; Philips Dircksz Larum x Huybertgen Jans Doncker; Cornelis Gerritsz Rosendael x Ermpgen Jans Doncker; Geertgen Jans Doncker, weduwe van Jan Jansz Hits (Bron: Leeszaal Erfgoed Leiden en Omstreken, "Rinse Penning 1625 – 1722", bewerking P.W.C. van Kessel).

Op 21-01-1625 verschijnen voor schout en schepenen van Lisse Cunera Jansdr lest weduwe van Aelbert Jeroensz in zijn leven molenaar met Cornelis Jansz Wassenaer alias Doncker haar jongste broer en voogd ter eenre en Jeroen Aelbertsz van Heemskerck te Leiden voor hem zelve, Anthonis Dircksz van Overgeest man en voogd van Maritge Aelbertsdr, Jacob Maertensz Langevelt timmerman man en voogd van Meijnsge Aelbertsdr, de voorschreven Jeroen Aelbertsz van Heemskerck nog als halve broer mitsgaders Anthonis van Overgeest en Jacob Langevelt tezamen naaste bloedvoogden over Jacob 19 jaar en Burchge 17 jaar onmondige weeskinderen van Aelbert Jeroensz en Cunera Jansdr ter andere zijde delen de boedel. De weduwe de coornwindmolen met het huis en erf daartoe behorende gelegen aan de Graftweg van het Dorp, belend rondom met de Graftweg als mede de vaart genaamd de Graft met het huis, werf en schuur, belend NO jonge

Dirck Jacobsz van Heemskerck, ZO en ZW de voorschreven Graftweg en NW Joris Maertenz Langevelt, belast met 30 stuivers per jaar tbv de Grafelijkheid, getaxeerd op 3500 gulden (Bron: Erfgoed Leiden en Omstreken, Rechterlijk Archief Lisse, Inv. Nr. 5, f. 162, dd. 21-01-1625; bewerking H.J. van der Waag, www.onsvoorgeslacht.nl).

Op 10-04-1625 verschijnen voor schout en schepenen van Lisse Sijmon Jansz, Philips Dircksz man en voogd van Huijbertge Jansdr, Pieter Florisz gehuwd met Aeltge Jansdr, Cornelis Gerritsz van Rosendael man en voogd van Ermpege Jansdr, Cuniera Jansdr weduwe van Aelbert Jeroenz molenaar met Cornelis Jansz haar gekoren voogd voor haar zelve en Anna Jansdr weduwe van Arent Leendertsz schipper met Sijmon Jansz voorschreven haar gekoren voogd, Geertge Jansdr weduwe van Jan Jansz Hits met Pieter Florisz haar gekoren voogd, Cornelis Florisz voogd van de weeskinderen van zaliger Trijntge Florisdr zijn zuster geprocureerd bij Jacob Jansz n.l. Maritge, Jan, Meijns, Anna en Grietge Jacobsdr allen kinderen en kleinkinderen van zaliger Maritge Dircksz weduwe van Jan Jansz Doncker delen de boedel. Sijmon, Cornelis, Philips Dircksz en Pieter Florisz met Cuniera Jansdr ontvangen de gehele boedel behalve dat de weeskinderen van de anderen zullen ontvangen 25 gulden 8 stuivers alsmede 1/9 van de 340 gulden als opbrengst van de verkoop van het huis en erf (Bron: Erfgoed Leiden en Omstreken, Rechterlijk Archief Lisse, Inv. Nr. 6, f. 15, dd. 10-04-1625; bewerking H.J. van der Waag, www.onsvoorgeslacht.nl).

Op 20-11-1626 verschijnen voor schout en schepenen van Lisse Cuniera Jansdr weduwe van Aelbert Jeroenz molenaar met Cornelis Jansz Wassenaar haar broer als haar gekoren voogd voor de ene helft en Jeroen Aelbertsz, Anthonis Dircksz van Overgeest man en voogd van Maritge Aelbertsz, Jacob Maertenz Langevelt man en voogd van Meijnsge Aelbertsz, nog de voorschreven Jeroen Aelbertsz, Anthonis Dircksz en Jacob Maertenz voogden over Jan Aelbertsz en Burgtge Aelbertsz allen kinderen en erfgenamen van de voorschreven Aelbert Jeroenz voor de andere helft verkopen Joris Pietersz Cole 4 morgen 1 1/2 hond land genaamd de Nes, belast met 54 gulden per jr, alles volgens de oude brieven. Voldaan met een schuldbrief van 2400 gulden (Bron: Erfgoed Leiden en Omstreken, Rechterlijk Archief Lisse, Inv. Nr. 6, f. 101, dd. 20-11-1626; bewerking H.J. van der Waag, www.onsvoorgeslacht.nl).

Op 20-11-1626 verschijnen voor schout en schepenen van Lisse dezelfde weduwe voor 1/4 en Jeroen Aelbertsz voor 2/4 verkopen Jan Aelbertsz haar zoon en broer die 1/4 toekomt een windkorenmolen met huis en erf belast met 30 stuivers 1 penning per jaar. Betaald met een schuldbrief van 3500 gulden. De moeder mag haar leven lang met een dochter of jonkvijf de molen bewonen, voor hoeveel? (Bron: Erfgoed Leiden en Omstreken, Rechterlijk Archief Lisse, Inv. Nr. 6, f. 103, dd. 20-11-1626; bewerking H.J. van der Waag, www.onsvoorgeslacht.nl).

Op 12-04-1631 legt voor notaris Jan van Heussen in Leiden Jeroen Aelbertsz van Heemkerck, molenaar wonende binnen de stad Leiden, een schuldbekentenis af jegens Nanning Claesz van Rijn, bakker, met Jan Aelbertsz van Heemskerck, molenaar in Lisse, als borg (Bron: Erfgoed Leiden en Omstreken, Oud Notarieel Archief Leiden, toegang 0506, Inv. Nr. 222, akte 137, dd. 12-04-1631).

Op 18-05-1632 verklaart Jeroen Aelbertsz molenaar voor notaris Kaerl Outerma dat Jan Paulsz van Rijn voormalig molenaar betaald heeft de helft van 1812 gulden 10 stuivers waarvan Huijch Lijclaesz de wederhelft competeerde die Oth Jansz van Outhuijsen voorgaande eigenaar van de molen staande op de veste van deze stad aan het eind van de Sijtgraft, als hem en de voorschreven Huijch Lijclaesz uit de voorgaande koop van de voorschreven molen schuldig waren en bij Jan Paulsz voornoemd mitsgaders Cornelis Gerritsz molenaar als jegens Oth Jansz voornoemd de voorschreven molen op 16-08-1622 gekocht hebben (Bron: Erfgoed Leiden en Omstreken, Oud Notarieel Archief Leiden, toegang 0505, Inv. Nr. 426, akte 39, dd. 18-05-1632).

Op 01-11-1632 leggen voor notaris Jacob Jansz de Haes in Leiden Jan Claesz van Leeuwen, oud omtrent 53 jaar, en Jeroen Aelbertsz van Heemskerck, oud omtrent 50 jaar, beiden molenaars, een verklaring af op

verzoek van Rijck Jansz van Duerven, gorter (Bron: Erfgoed Leiden en Omstreken, Oud Notarieel Archief Leiden, toegang 0506, Inv. Nr. 465, dd. 01-11-1632).

Op 07-05-1634 verschijnt voor schout en schepenen van Lisse Jan Aelbertsz van Heemskerck molenaar gehuwd met Niesje Petersdr verkoopt Philips Jansz wonende in de Lisserpoel 70 roe land gelegen in Lisserbroeck, belend ZO Meeus Meeusz Hoochcamer, ZW Jan van Bourgondien met bruikwaar en NO en NW de Meer, voor 70 gulden (Bron: Erfgoed Leiden en Omstreken, Rechterlijk Archief Lisse, Inv. Nr. 7, f. 179, dd. 07-05-1634; bewerking H.J. van der Waag, www.onsvoorgeslacht.nl).

Op 16-06-1637 verschijnen voor schout en schepenen van Lisse Annetge Michielsdr nagelaten voljarige dochter van Michiel Aertsz predikant alhier en Annetge Pietersdr met Matthijs Matthijsz van Buijtenvest haar gekoren voogd, Willem Reijersz Wijckerhelt en Jacob Maertensz Langevelt als voogden over het weeskind van Jeroen Aelbertsz molenaar bij zaliger Maertge Huijbertsdr en als procuratie hebbende van Willem Ponsz van IJsselsteijn en Jan Jansz Warmont verkoopt Jacob Maertensz Langevelt ten profijte van Jacob Cornelisz schipper een huis en erf gelegen aan de Graftweg, belend W de koper, N Dammas Willemsz., O Jan Jansz. en Z de Graftweg, alles volgens de oude waarbrieven, daarvan de jongste is van 30-04-1634, voor 900 gulden.

''windrecht'' drie pond per jaar verschuldigd was. Tot aan de Franse tijd kwam het windrecht aan de ''Heer'' toe, in casu aan de grafelijkheid, die dit aan anderen kon verpachten of verkopen. Waarschijnlijk was Joost een der vele Vlamingen - meest doopsgezinden - die om wille van den gelove naar deze streek zijn uitgeweken. Later blijkt deze molen in het bezit van Johan van Sijpesteijn, de bewoner van '' 't Hof''.³ In 1624/25 heeft een zekere Lenaert Thyssen de molen gepacht. Bij de erfdeling in 1625, na de dood van Johan van Sijpesteijn, moesten nog 30 gulden verrekend worden, door Cornelis ''genoten over een delle (lap), welke webbe (lijnwaad) bij Lenaert Thyssen, molenaar, is gegeven als in minderinge van zijn pacht van de molen, vervallen Lichtmis (2 februari) 1624 en '25''. Later blijkt de molen verkocht aan Jan Aelbertsz van Heemkerk.³

Jan Aelbertsz heeft met de molen geen geluk gehad, want bij een hevige storm was hij omgewaaid. Jan Aelbertsz wilde hem nu verplaatsen naar een ''seker duijntgen'' in de grafelijke wildernissen. Na mondeling advies van de rentmeester-generaal, Mr. Willem van Nieuport, en schriftelijke informatie bij Mr. Quirijn van der Maes, de baljuw, wordt dit hem op 13 maart 1640 toegestaan. Over de preciese plaats zal de molenaar overleg moeten plegen met de duinmeier. Bovendien moet hij jaarlijks twee pond windrecht betalen. ''Verder is hij gehouden de plaatse daar de voorsz(egde) molen gesteld zal worden zo te (om)heinen, dat daardoor noch mensen, noch beesten beschadigd mogen werden.³ Ende zulks gebeurende ende ongeluk of schade geschiedende, zal hij gehouden wezen 'tzelve te vergoeden ende beteren als naar rechte.'' Tegenwoordig zijn er vaak bedrijven die het

goed gaat en dan filialen gaan stichten in de omliggende dorpen. De Lissese Jan Aelbertsz Heemskerck doet hetzelfde. Hij bezat reeds de Lisser molen aan de Gracht⁴ en kocht in 1667 ook nog het molenrecht te Sassenheim. Maar daar een molen bouwen zoals men had verwacht, deed hij niet. . . Ten slotte belooft Jan Aelbertsz "op aanmaning ende begeerte" van de Haagse autoriteiten "alsnog een molen te stellen of te doen stellen tot gerief van de ingezetenen". Edoch, twee jaar later is nog niets gebeurd en "Den Haag" dreigt anders zelf een molen te zullen doen bouwen. Heemskerck verklaart nu, dat hij "tot noch toe omme den slechten tijd en het weinig opbrengen van het maalloon over de voorszegde dorpe van Sassenheim aldaar tot nog toe geen meulen hadde gesteld en niettemin den uitgelooften erfpacht hadde betaald". Hij had met de Lissese molen de bakkers van Sassenheim "tot haren genoegen gediend ende bemaald, gelijk zijn grootvader ende vader zaliger wel zeventig jaren aan den anderen (= achtereen) dezelve gediend ende bemaald hadden".⁵ Uit dit laatste kon men in Den Haag toch wel zien dat men met een serieuze molenaar te maken heeft!

Men is onze molenaar tegemoet gekomen. Hij

64

kan thans voor twee ponden extra per jaar ook het windrecht van Voorhout in pacht krijgen; moet dan echter wel een molen bouwen, 12 maart 1669. Nu heeft Jan Aelbertsz dus het windrecht van Hillegom, Lisse, Sassenheim en Voorhout.

Later vinden we de zoon van Jan Aelbertsz, namelijk Aelbert Jansz Heemskerck, als eigenaar van de Hillegomse molen. Ook hij heeft altijd in Lisse gewoond; als zijn weduwe, Neeltje Engels, in 1683 ertoe overgaat het "roggenmolentje, staende op 't duijn in 't westen van 't Dorp van Hillegom", te verkoopen, blijkt ook zij in Lisse woonachtig.⁶ "Een roggemolentje" dus; op het zand groeit geen tarwe. Tarwebrood was trouwens een luxe, die het merendeel der Hillegommers zich wel niet vaak zal hebben kunnen permitteren. Het "molentje" had als belendigen "rontsom de grafelykheid", waaraan jaarlijks twee gulden erfpacht moest worden betaald. De duinen zijn ter plaatse nog niet afgegraven. Koopprijs f 1150,— "belovende 't voorsz. molentje te vrijen ende waren⁷ van alle kommer ende opstal daermede 'tsleve eenichsins belast ofte beswaert soude mogen sijn". Wel zal men zich moeten houden aan de erfpachtbrief van 13 maart 1640.

"Hillegomse Geschiedenissen", A.M. Hulkenberg, 1985, blz. 64

Jan Aelbertsz van Heemskerck, molenaar te Lisse, gehuwd met Neeltje Engelsdr van Heemskerck, verwijst in 1669 naar zijn vader, Aelbert Jansz van Heemskerck en zijn grootvader Jan Aelbertsz van Heemskerck, die beiden voor hem vanaf 1599 totaal 70 jaar achtereen koren gemaald hebben.

Koper is Gerrit Mattheusz Lindenburgh of Lindenberg, molenaar, die voor afbetaling van de eerste termijn al dadelijk bij een zekere Dammas van Dyck geld gaat lenen. Hij zal het "in gouden gevalueerden gouden ofte silveren gelde" moeten terugbetalen. Zijn enig pand is "een roggemolentje, staende op 't Duijn in 't noordwesten van 't dorp Hillegom". In 1686 blijkt de schuld inderdaad afgelost.⁸

1. Fam. archief Six, zg. kaart "Stompwijk".
2. Archief Hoogh, Rijnland, nr. 1585. Zie het hoofdstuk "Hillegom in 1748".
3. ARA, Arch. Grafelijkheidsrekenkamer 's-Gravenhage, nr. 169, dertiende appointementsregister fol. 205 vs - 260 vs. 't Hof van Hillegom, blz. 18. GA Haarlem, Familiearch. Van Sijpesteijn nr. 299.
4. GA Lisse, nr. 258.
5. Noot 3 nr. 174, 18de boek van appointementsreg, fol. 123 en 541/42. Ib. nr. 175, 19de boek, fol. 125/26. Jan Aelbertsz Heemskerck was molenaar te Lisse sinds 1598. Daarna Aelbert Jansz en Jan Aelbertsz. Neeltje Engelsz Heemskerck droeg de Lisser molen in 1693 over aan Wit Pietersz.
6. ARA, RA Hillegom 2, fol. 103 vs.
7. Te vrijwaren. Met vrijen (Ansichten 2, nr. 42) heeft dit niets te maken.
8. ARA, RA Hillegom 2, fol. 133.
9. Instituut voor Nederlandse Lexicologie, Leiden.
10. Blz. 97-107.
11. 't Vermaaklijk Hillegom, passim.

"Hillegomse Geschiedenissen", A.M. Hulkenberg, 1985, blz. 65

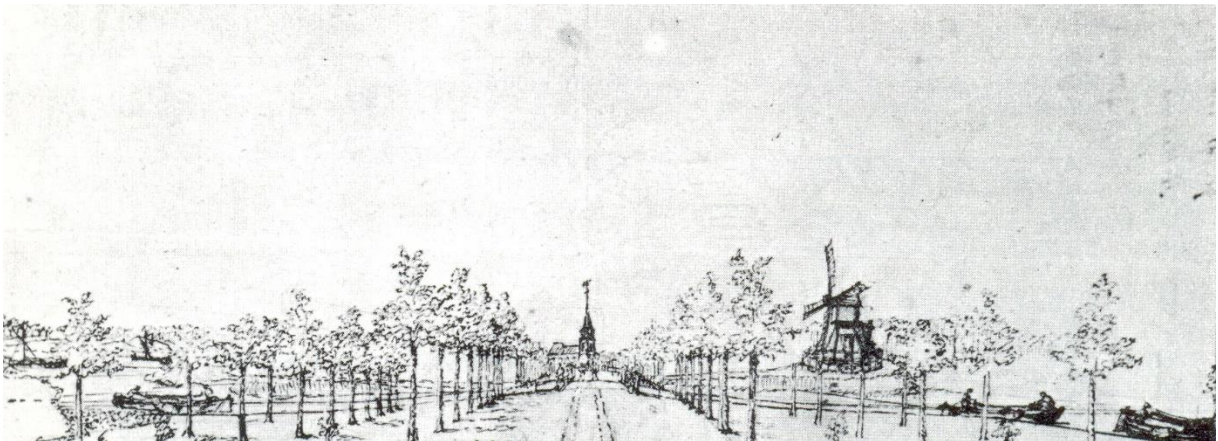
Op 13-03-1640 krijgt Jan Aelbertsz het windrecht van de Grafelijkheidsrekenkamer voor een korenmolen nabij Hillegom, n.l. in de Grafelijke Wildernis, voor het bedrag van 2 pond (Bron: Nationaal Archief, Archief Grafelijkheidsrekenkamer, toegang 3.01.27.01, Inv. Nr. 482).

Detail kaart Floris Balthasar, B. Florisz. van Berckenrode, 1615 (Bron: www.molendatabase.org nr. 7588
Korenmolen van Hillegom (verdwenen); huidige locatie: algemene begraafplaats Wilhelminalaan)

Op 05-05-1668 verschijnen voor schout en schepenen van Hillegom Aelbert Jansz van Heemskerck, Pieter Jansz van Heemskerck, Engel Jacobsz van Brouckhuysen gehuwd met Grietje Jansdr vervangende Kniertje Jansdr hun onmondige zuster allen kinderen van zaliger Jan Aelbertsz van Heemskerck verkopen Absalon Meyndertsz van Keuyere een korenwindmolen gelegen in het duin, belend rondom de Grafelijkheid, belast met 2 gulden erfpacht per jaar volgens de erfpachtsbrief van 13-03-1640, voor 1350 gulden (Bron: Rechterlijk Archief Hillegom, Inv. Nr. 1, f. 189 verso, dd. 05-05-1668).

Zanderij met korenmolen te Hillegom. Anonieme pentekening omstreeks 1731 (Bron: 't Vermaaklijk Hillegom, A.M. Hulkenberg, 1972, blz. 35; Hillegomse Geschiedenissen, A.M. Hulkenberg, 1985, blz. 61)

Op 28-5-1673 verschijnt voor schout en schepenen van Hillegom Pieter Jansz van Heemskerck gehuwd met Antje Absalonsdr en verkoopt Aelbert Jansz van Heemskerck zijn broer zekere korenwindmolen gelegen aan het noordwesteinde van het Dorp in het duin van Hillegom, belend rondom de EdelMogende Heren van de

Rekeningen, belast met 2 gulden erfpacht volgens de erfpachtsbrief van 13-03-1640, voor 1350 gulden (Bron: Rechterlijk Archief Hillegom, Inv. Nr. 1, f. 239 verso, dd. 28-05-1673).

Op 19-05-1682 verschijnt voor schout en schepenen van Hillegom Neeltje Engelsdr weduwe van Aelbert Jansz Heemskerk wonende Lisse met Ary Aelbertsz van den Bosch haar gekoren voogd verkoopt Gerrit Mattheusz Lindenburch een rogge molentje gelegen op het duin in het noordwesten van het dorp, belend rondom de grafelijkheid, belast met 2 gulden erfpacht per jaar, alles volgens de erfpachtsbrief van 13-03-1640, voor 1105 gulden (Bron: Rechterlijk Archief Hillegom, Inv. Nr. 2, f. 103 verso, dd. 19-05-1682).

Op 26-09-1684 verschijnt voor schout en schepenen van Hillegom Gerrit Mattheusz Lindenburgh molenaar wonende alhier schuldig aan Dammas Achiasz van Dijk 300 gld wegens geleend geld, met hypotheek op een roggemolen op het duin in het noordwesten van het dorp, belend rondom de Grafelijkheid, belast met 2 gulden erfpacht per jaar volgens de brief van 13-03-1640. Afgelost 21-08-1685 (Bron: Rechterlijk Archief Hillegom, Inv. Nr. 2, f. 133, dd. 26-09-1684).

VF Allert Willemsz (van Heemskerck)

Allert (Allaert) Willemsz van Heemskerck (ook genaamd Allert Willemsz van Sassenheim / Sassenem / Zassenhem), zoon van Willems Willemsz en Clemeijnse Aelbertsdr, geboren Sassenheim ca. 1526 (in 1588 oud 62 jaar), poorter van Leiden 08-05-1556, bouwman en “osseweijer” (ossenweider). Hij woont vanaf 1553 aantoonbaar in Leiden. Hij is overleden aan de pestepidemie in 1603 in Leiden, begraven Sint Pancraskerk 02-11-1603.

Allert Willemsz (van Sassenhem) wordt vermeld in het kohier van de tiende penning van Sassenheim 1553 “Noch bruyct de voorschreven Ijsaack V hont lants van Allert Willems tot Leijden syn broeder voor IIII pond”, vermeld in het morgenboek Sassenheim 1564 “Cornelis Jansz Hoechteijling bruijct van Allert Willemsz X hont” “Allaert Willemsz tot Leijden bruijct in eigen II mergen facit III mergen”, veertigraad (22-11-1574 tot 28-04-1603) en kerkmeester van de drie verenigde Hoofdkerken (1575 – 1582) in Leiden, op 15-07-1579 gecommitteerde voor het bon Vleeshuis inzake de levering van koperen oortjes enz. ; hij woont vanaf 04-05-1556 tot 14-08-1561 op Maarsmansteeg 25 in het huis genaamd “Den Maersman”, dat hij verkoopt aan Mees Jansz, wantsnijder;

Afbeelding van perceel “Den Maersman” Maarsmansteeg 25, hoek Breestraat (Bron: De afbeelding is een uitsnede van een oude prent eind 16^e eeuw van het gebuurte Steinenburg met zicht op de Breestraat richting blauwe steen; Universiteitsbibliotheek Leiden, Collectie Bodel Nijenhuis, p 307, N25;

<https://historischleideninkart.nl/perceelformulier/?Id=355>)

hij verkoopt op 14-08-1561 het pand Rapenburg 12.2, vorige eigenaar Philips Corstensz, aan Jan Barteel Robbersz; hij woont vanaf 14-08-1561 op de Breestraat 66, vorige eigenaar Adriaen Jansz van Barrevelt, brouwer, dat hij op 07-07-1570 verkoopt aan de meesters van het St.-Catharinagasthuis; hij woont vanaf 07-09-1570 (gekocht van Gerrit IJsbrantsz) tot zijn overlijden (in 1603) aan de Breestraat 27 (bon Vleeshuis), dat zijn erfgenamen in 1605 verkopen aan Willem Dircxz 't Jong cruydeniers.

RAPENBURG 12: ZUIDELIJK DEEL

De vroegst bekende gegevens van het zuidelijk deel van Rapenburg 12 gaan eveneens terug tot ca 1359, toen Louwe Dieric langhe Willemssoen werd genoemd als belending van het noordelijk hoekpand. Hetzelfde geldt voor 1467, toen het huis opnieuw werd genoemd als belending. Maar meer dan het feit dat Melis Dircxz. het pand toen in eigendom had, valt uit de bronnen niet af te lezen. Ook hier valt dan weer een gat tot het jaar 1535, toen het huis in bezit bleek te zijn van een lid van de bekende familie Paeds. In deze familie vererfde het tot omstreeks 1557 toen het werd verkocht aan Allart Willemsz. van Sassenem, van beroep bouwman (boer), die later na het ontzet van Leiden in 1574 deel zou gaan uitmaken van de Leidse vroedschap Jannetje Ghijsbrechtsdr. uit 1556, behoorden beiden tot de meer vermogende burgers van de stad: de bruidegom bracht ten huwelijk 900 karolus guldens (onder andere in land in Sassenheim), terwijl zijn moeder daarboven nog f 100 toezegde; de bruid bracht ten huwelijk een huisraad en dergelijke. Lang hield Allart Willemsz. het Rapenburghuis niet in bezit; in 1561 verkocht hij het weer en woonde zelf later aan de Breestraat vlak bij de Lombardsteeg.

(Bron: "Het Rapenburg. Geschiedenis van een Leidse gracht". Deel IVa, Leiden 1989, Th. H. Lunsingh Scheurleer e.a., Rapenburg 12).

Hij huwt 1^e (huwelijkse voorwaarden Leiden 25-01-1556) Jannetje Gijsbertsdr van Dorp, geboren ca. 1526, dochter van Gijsbrecht Gerritsz van Dorp en Claertje / Claesgen Claesdr (van Baeckenesse); zij geeft op 31-01-1561 een legaat aan het St. Catharinagasthuis; geen kinderen uit dit 1^e huwelijk.

Familiewapen Van Dorp (Bron: <https://www.onsvoorgeslacht.nl/onsvoorgeslacht-familiewapens/?id=7043>)

VAN DORP,

Protestant,

Wapen: In blauw een gouden rechterschuinbalk beladen met drie roode St. Andrieskruisjes. Helmteeken: een rood St. Andrieskruisje tusschen een goud-blauwe vlucht. Dekkleeden: goud en rood.

Stamreeks.

I. *Ghijsbrecht Gerrits van Dorp*, † vóór 11 Juli 1534 als zijne weduwe, *Claengen Claesdr.*, hare vier kinderen *Cornelis*, *Claes*, *Pieter* en *Jannetge* hun vadersbewijs bewijst en onder goedkeuring van de ooms der kinderen *Bouwen Gerritsz. van Dorp* en den koopman *Claes Gerritsz. van Dorp*, haar huis aan de Lange Diefsteeg hoek Pieterskerkgracht te Leiden hiervoor verbindt.

II. *Cornelis Ghijsbrechtsz. van Dorp*, koopman, † Leiden kort voor 8 Juni 1575, als *Claes Ghijsbrechtsz. van Dorp*, schepen en veertigraad van Leiden¹⁾, en *Adriaan Dires* voogden worden over *Cornelis* kinderen, tr. *Maria van Sonneveldt Jansdr.*, † ná Oct. 1575.

III. *Bouwen Cornelisz. van Dorp*²⁾, mr. timmerman, is in 1575 meerderjarig, testeert 25 Juni 1630 voor notaris A. Paets te Leiden, tr. (ondertr. Leiden 18 Juni 1575) *Jannetje Pietersdr.*, testeert 8 Juli 1617 voor notaris J. B. Verwey te Leiden, † vóór 25 Juni 1630.

¹⁾ Hij zegelde met een gouden balk in blauw. Zijn neven, die later deel uitmaakten der regeering van Leiden, vcerden evenwel het boven beschreven wapen. Dat de leden van het geslacht reeds in 1534 met een geslachtsnaam voorkomt doet vermoeden, dat zij van adellijke herkomst waren.

²⁾ Het is niet onmogelijk dat hij sproot uit een vorig huwelijk zijns vaders, daar deze in 1572 een „doos met stukken toekomende zijnen kinderen ter weeskamer” brengt. *Maria van Sonneveldt* was toen nog in leven.

Clasfeyn reas dochter ghyfbricht ghynto z van dorps
vberly door vberftinderen brief als cornelis reas
putter ende fammeteyn

My frans ghynt doen z ^{de vrue} in Sint herman Scepem in landen ou
bonden dat vour ons quam clasfeyn reas dochter ghyfbricht ghynto z
van dorps West mit putter reyn elias foz hoeren vroud vort
In dese zabe Ende bebbysde hou vtr vberftinderen als cornelis
reas putter in fammeteyn die zy gebonnen ghyt byden vour
ghyfbricht ghynto z hou man vber zalige vberacht by rousent
vande vberfmetsteren van landen als vollen van lodensteyn ende
fan reas cornelis foz ende by vade in voetdumfey van boubbey
ghynto z van dorps ende roman reas ghynto z van dorps als oemv
vande vour vberftinderen tzant vour hors vaders vrue
achtende tebiten ponden vour vberems zis vourde fozolus zut
van vberfey vour tftunt vour eld vout groot vberfent an vde
Welke vberde reasfey reas dochter vour vberfonder ende
gebruyden zoe ter tyt toe dat die vour vberftinderen tot hoeren
mondigen faren vromen zullen vberfen Ende on ghybby ende
bruydban vande vour vberde Sot vberoude reasfey reas
dochter vour den vberftinderen vour te gonden tot hoeren mondigen
faren toe In rity dymten reedten rhou ende anders hoere
gammige in gmarc te doen als fiedelint ende vberficht Jz Ende

als die vour vberftinderen tot hoeren mondigen jaen vromen zullen
Weyen Sot vberoude reasfey reas dochter in roman reas
ghynto z vour mit vberfenderhand in vtr vour all den
vberftinderen vour die vour vber alsdan vout te vberfen vtr te
leuen in te betalen Ende by vberde van betalige Sot zullen
die vour vberftinderen tzelue moeten vberfen in vberfeden an
vtr kuyde ende vrue vbergeynde inde dufftege vour hoere van
funte pieters ferec graff dau reasfey vour no ter tyt Ime
Woent Ende heeft vbergey an die vtr zide die ftraet mitte
vour graff dau onder gaende in an die ander zide hamvrel
lamvrelto z bader unde vourtan alle die vberde die reasfey
reas dochter in roman reas ghynto z vour no ter tyt hebben
ende naemaels vberougen zullen vour vberoude vberoude
vour in vour an die vbergeyden zyn of vberoude zullen vberoude
kuyden die vour fide van landen in dau vbergeyden vour vber
gesonderd Ende alsdan zoe zoe reasfey reas dochter vour
vtr in quyt weyen vander houdinge vour Ende reasfey
reas dochter vour vberde roman reas ghynto z vour huer of
fchadeloes te gonden In vberfonder dezen brief bezeget mit
onfen zegelen Int faren ons heren duffent vyftghonderd vber
ende derfiche vour vberde dach In fulio Ondervatit vber
J Dayman

NB1. Op 11-07-1534 vadersbewijs van de weduwe Claesgen Claesdr voor de weeskamer van Leiden voor de nagelaten kinderen van Ghijsbrecht Gerritsz van Dorp: "Cornelis, Claes, Pieter en Jannetje, kinderen van wijlen Ghijsbrecht Gerijtsz van Dorp en Claesgen Claesdr. Bij raad en goeddunken van Bouwen Gerijtsz van Dorp en coman Claes Gerijtsz van Dorp omen. Vaderlijke erfenis: 28 ponden groot vlaems. Borg coman Claes Gerijtsz van Dorp. Onderpand: "een huijs ende erve in de Dieffstege opte houck van Sinte Pieters kerckgraft daer Claesgen voirs nu ter tijt in woent belegen an die een zijde die straet metten voirs graft ende an die ander zijde Heijnrick Lambrechtsz backer" (Bron: Erfgoed Leiden en Omstreken, archief Weeskamer Leiden, toegang 0518, Inv. Nr. 283B, folio 154 en 154 verso, dd. 11-07-1534; "Grote Bewijzen B", bewerking H.J. van der Waag, www.onsvoorgeslacht.nl).

NB2. Claesgen Claesdr is begraven in de St. Pieterskerk, graflijging streek 1 nummer: 10 (Grafboek St. Pieterskerk: 1581 folio: 81). De eigenaar van dit graf is haar zoon Claes Ghijsbrechtsz van Dorp.

Hij huwt 2^e Leiden vóór 19-01-1562 Geertruijt / / Geertge Aerntsdr / Arentsdr, dochter van Aernt (Arent) Jansz en Geertruijt Jansdr, weduwe van Heijndrick Claesdr Cock, die vroegst vermeld is Leiden 23-02-1546, zoon van Claes Cornelisz Cock en Baertgen Heijnricx (kinderen uit het 1^e huwelijk van Geertje Arentsdr: Claes, Aernt / Arent, Maritgen, Baertgen).

Kinderen uit het 2^e huwelijk van Geertje Arentsdr:

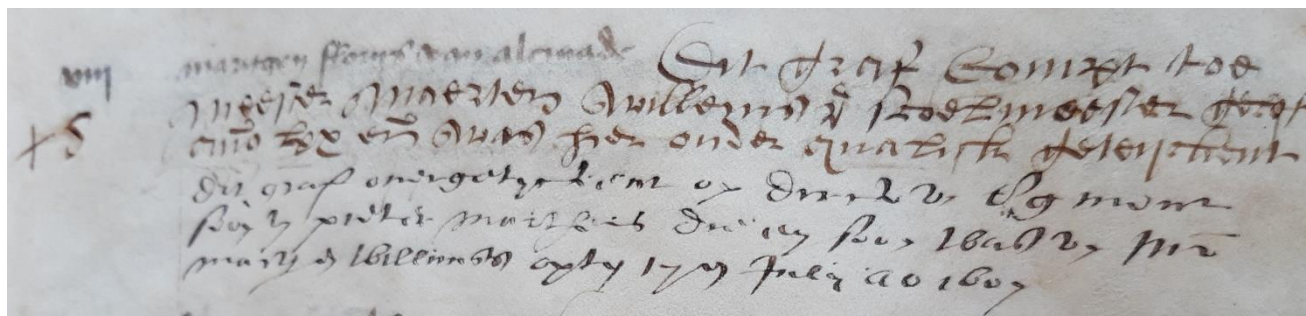
(1) Jannetje Allertsdr, zij ondertrouwt Nederlands Hervormd in Leiden op 12-05-1584 met Dirck Pietersz van Egmont, geboren Leiden 1565, zoon van Pieter Maertensz van Egmont en N. Lenaertsdr, kleinzoon van vaderszijde van schoolmeester Maerten Willemsz (van Egmont) en Marijtge Pietersdr (Bron: Erfgoed Leiden en Omstreken, Oud Notarieel Archief, toegang 0506, Inv. Nr. 16, akte 11, dd. 27-04-1587;

<https://historischleideninkaart.nl/persoonformulier/?id=1847>, wonende Nieuwstraat 34, bon Kerkvierendeel; 1^e testament (nr. IIIc XXVIII) van Meester Martijn Willemsz, schrijver en Maritgen Pietersdochter op 30-07-1569; 2^e testament (nr. IIIc XXIII) van Meester Maerten Willemsz, schrijver, als weduwnaar van Marijtge Pietersdr op 14-12-1570 met 7 nagelaten kinderen: Pieter, Frans, Jacobmijne, Maritgen, Sara, Belijtgen en Catarina) en van moederszijde van Lenaert Arentsz en Aeltgen Pietersdr, schrijver bij zijn oom (broeder van zijn moeder) notaris Salomon Lenaertsz van der Wuert en later notaris publiek in Leiden (beëdigd 4 juni 1584; geen archief bewaard gebleven), secretaris (vanaf 1584) en plaatsvervangend schout van Zoeterwoude (vanaf 18-11-1587), en vanaf 1588 secretaris van het Hoogheemraadschap van Leiden, overleden 1625 (Bronnen: "Historisch Tijdschrift Holland", 26^e jaargang, nr. 2, april 1995, blz. 98 en 99; "Tijdschrift Zuid-Holland", 7^e jaargang, nr. 4, oktober 1961, artikel "Ik leer nog. Herberg aan de Hoge Rijndijk te Zoeterwoude", G.B.H. Uijttenhout, blz. 97; "De morgenboeken van Rijnland", M.H.V. van Amstel-Horák, blz. 267, noot 48; http://resources.huylgens.knaw.nl/pdf/Broncommentaren/voorlopig/Broncommentaren_4-235_274.pdf); "Tijdschrift voor Nederlandsche taal-en letterkunde, Volumes 31-33", E. J. Brill, 1912, blz. 189 en 190; "Oud Holland", 24^e jaargang, 1906, blz. 17 t/m 37, "Jan van Hout en zijn proces van iniurie", dr. J. Prinsen J. Lzn.,

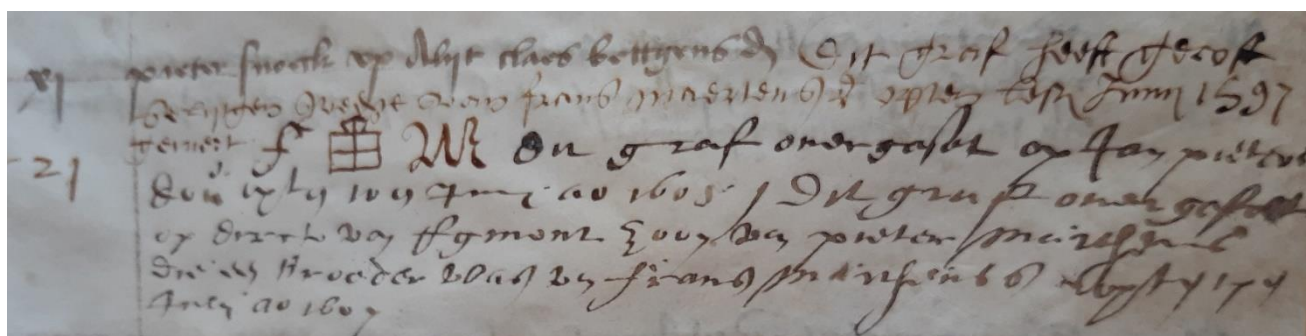
Uit dit huwelijk: mr. Maerten van Egmond, advocaat bij het Hof van Holland, geboren ca. 1586, ingeschreven als student rechten aan de Universiteit van Leiden 11-11-1600 ("Martinus ab Egmont", Leidensis, 14 (jaar)), secretaris van de weeskamer in Leiden (Bron: "Alle de wercken van Mr. Pieter Bort ..., begrepen in ses tractaten", 2^e druk, 1702, blz. 446, Google Books), advocaat in Leiden, overleden Brielle 03-09-1648 (hij huwt 1^e ondertrouw Leiden 12-08-1611 Adriana Bom van Cranenburch, begraven Hooglandse kerk Leiden 14-10-1621; hij huwt 2^e Leiden 15-1-1626 Asseltgen Egbertus Lottering; hij huwt 3^e Leiden 18-08-1632 Odilia Bets; uit deze huwelijken resp. 4, 3 en 3 kinderen); Sijburch van Egmond (gehuwd met Olivier van der Werff; uit dit huwelijk Geertruijt van der Werff), Marie van Egmond (gehuwd met Jan Bastijn; uit dit huwelijk Meijnsge Jansdr) en Hadewije van Egmont (ongehuwd).

Dirck van Egmont was eigenaar van drie graven in de Hogelandse kerk in Leiden, waarop de naam Egmont en het wapen waren weergegeven, eerder eigendom van zijn grootvader mr. Maerten Willemsz (Bron: Erfgoed Leiden en Omstreken, Archief Nederlands Hervormde Kerkvoogdij Leiden, toegang, Inv. Nr. 761, Grafboek St. Pancraskerk; bewerking: Anthonius van de Tuijn te Rhoon; www.onsvoorgeslacht.nl; met wijzigingen van Jacques Duivenvoorden aan de hand van de originele tekst).

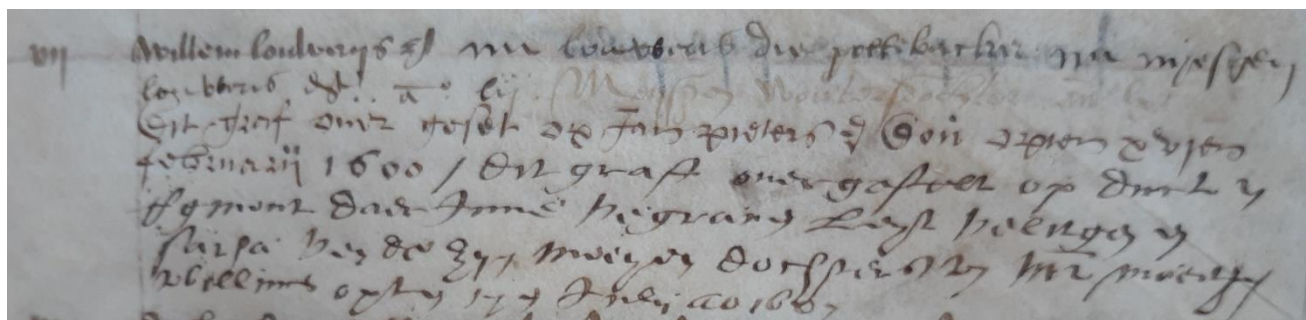
Die derde streeck heeft 11 graven. Folio 25. Nr. 8. Maritgen Florijs van Alcmade. Dit graf compt toe meester Maerten Willemsz scoelmeester gecoft anno LXX ende was hier onder qualick geteijckent. Dit graf overgeteijckent op Dirck van Egmont soon van Pieter Marthens die een soon was van Mr. Martijen Willemsz opten 17e julij anno 1607.

Die vierde streeck heeft 11 graven. Folio 26. Nr. 11. Pieter Snoeck. Up Alijt Claes Bettgensdr. Dit graf heeft gecoft Belijngen weduwe van Frans Maertenz., opten lesten junij 1597, gemerct [merk]. Dit graf overgeset op Jan Pietersz. Dou, upten 10e junij anno 1605. Dit graf overgeset op Dirck van Egmont zoon van Pieter Mairthens die een broeder was van Frans Mairthens, opten 10e julij anno 1607.

Die seste streeck heeft 11 graven. Folio 28. Nr. 7. Willem Louwerijsz. Nu Louweris die pottebacker. Nu Nijesgen Louwerisdr, anno '52. Meijnsge Woutersdochter, anno '60. Dit graf overgeset op Jan Pietersz Dou, opten XVIIe februarij 1600. Dit graf overgeset op Dirck van Egmont, daerinne te graven leijt Nelitgen en Sarha beide zijn moeijen dochters van Mr. Maerthen Willems, opten XIe julij anno 1607.

Op 30-07-1624 stelden Dirck van Egmond en Jannetgen Allertsdr van Heemskerck hun testament op de langstlevende op voor notaris Ewout Hendricxz Craen in Leiden (Bron: Erfgoed Leiden en Omstreken, Oud Notarieel Archief Leiden, toegang 0506, Inv. Nr. 145, akte 154, dd. 30-07-1624).

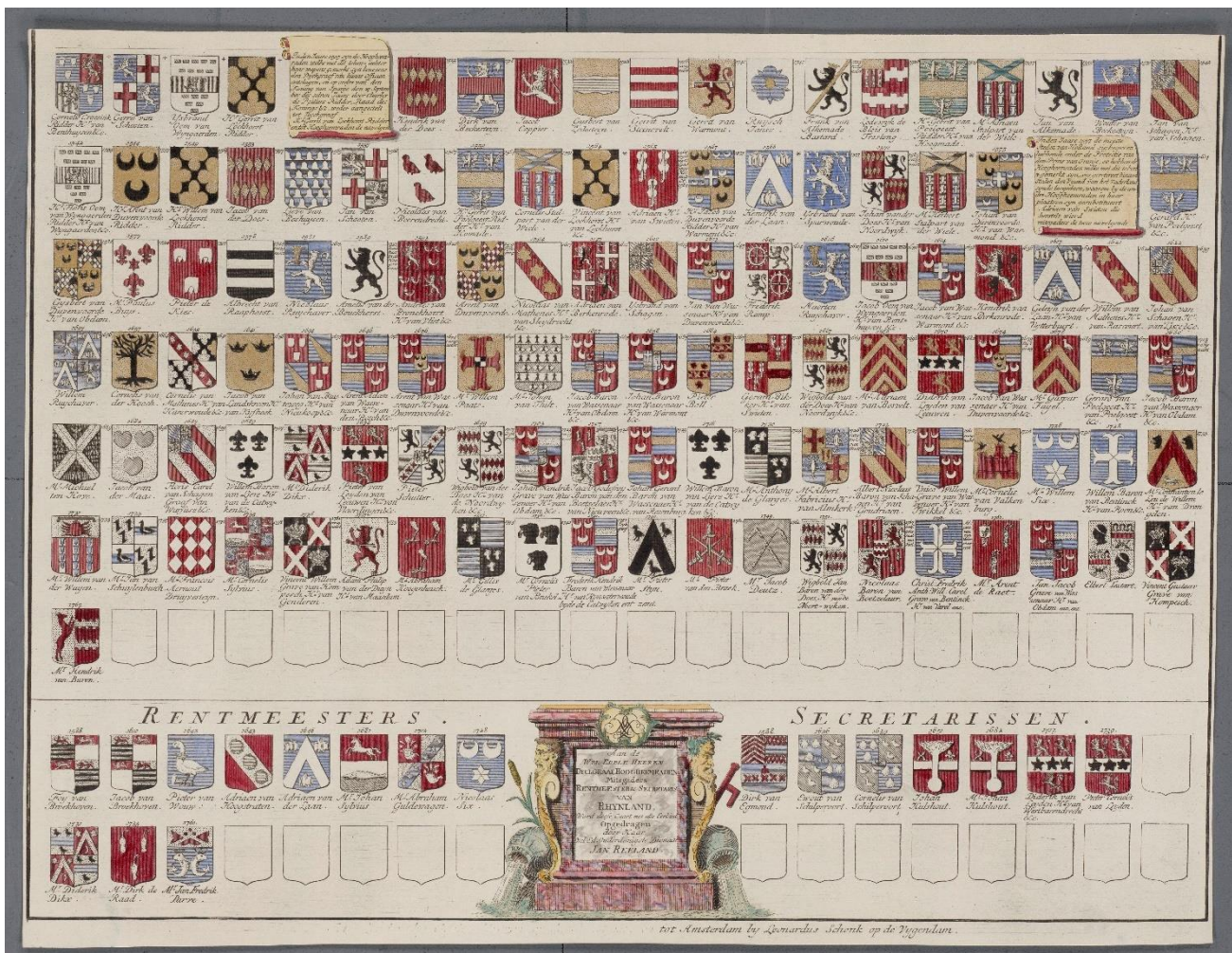
Zijn familiewapen maakt onderdeel uit van glas IV van de heemraden van Rijnland in de Sint Janskerk in Gouda (Bron: "Uytlegginge van de wijd-beroemde en vermaerde glazen, binnen de Sint Janskerck tot Gouda", Johannes Endenburg, Gouda, dd. 01-03-1702, blz. B4).

Rechtsonder het familiewapen van Dirk van Egmond, secretaris van Rijnland, op het gebrandschilderde raam in de Sint Janskerk in Gouda. "Rijnland gaf aan het eind van de zestiende eeuw Adriaen Gerritsz de Vrije opdracht het glas te maken. Het glas toont de wapens van de dijkgraaf, de zeven hoogheemraden, de rentmeester en de secretaris. Daarnaast de Hollandse leeuw en de adelaar, het veronderstelde wapen van Willem II. Deze adelaar, maar dan dubbelkoppig, zou later het wapen van Rijnland worden. Het raam werd geschonken in 1594 ter ere van de nagedachtenis aan (graaf) Willem II"

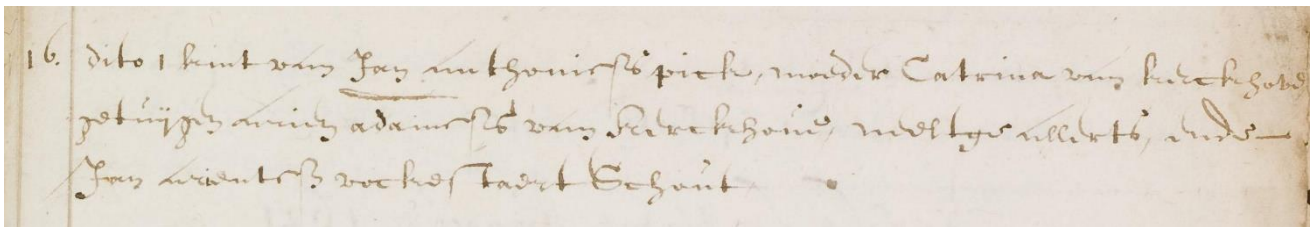
(https://web.archive.org/web/20140504223606/http://www.rijnland.net/rijnland_0/erfgoed_0/uitgelicht_0/virtuele_map/goudse_glazen).

Het familiewapen van secretaris van Rijnland Dirk van Egmond (1588) is ook te vinden rechtsonder op het "Wapenblad met de familiewapens van dijkgraven en hoogbaljuwen, hoogheemraden, rentmeesters en secretarissen van Rijnland" (Bron: Hoogheemraadschap van Rijnland, PRT-0202, Datering: z.j. [18de eeuw, Vervaardiger: Jan Reeland, Uitgever: Gerrit Horsman; Leonardus Schenk):

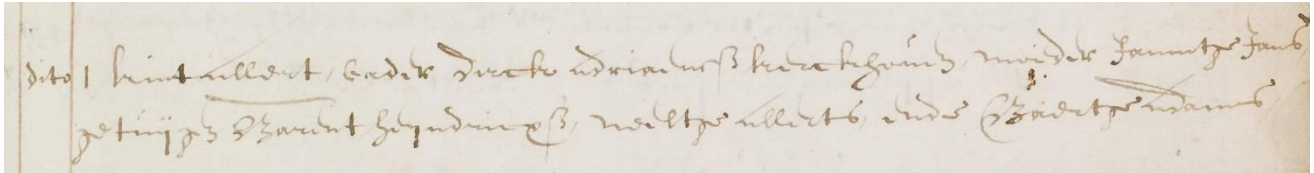

Detail wapenblad Rijnland met familiewapen secretaris van Rijnland Dirk van Egmond 1588

(2) Neeltgen Allertsdr, zij ondertrouwt Nederlands Hervormd in Leiden op 27-05-1592 met Adriaen Adamsz, geboren in Pijnacker; op 16-05-1615 verschijnen Neeltge Allerts en Arien Adamsz van Kerckhoven als getuigen bij een doop in Delft van een kind van Jan Anthonisz Pick en Catrina van Kerckhoven. Andere getuige is schout Jan Arientsz Vockstaert (Bron: Stadsarchief Delft, DTB Dopen, Inv. Nr. 14.54, folio 89).

Op 13-08-1623 verschijnt Neeltge Allerts met Baertge Adams als getuigen bij de doop in Delft van Allert, zoon van Dirck Adriaensz Kerckhoven (haar zwager) en Jannitge Jans (Bron: Stadsarchief Delft, DTB Dopen, Inv. Nr. 14.54, folio 129).

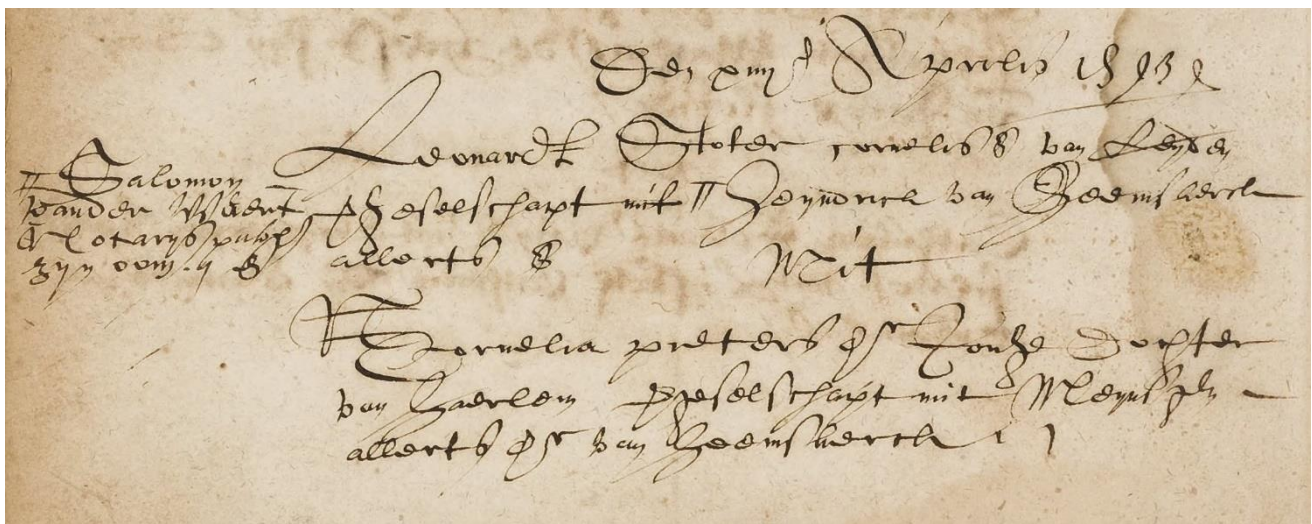

Adriaen Adamsz van Kerckhoven was van 15-10-1602 tot 01-05-1636 (als opvolger van zijn vader) penningmeester van de West- en Oostambachten van het Hoogheemraadschap van Delfland; hij was tevens notaris in Delft (Bron: "Het Hoogheemraadschap van Delfland in de middeleeuwen, 1289-1589", C. Postma, blz. 134). Hij overleed in 1644. Zijn ouders waren Adam Dircxsz van Kerckhoven (in zijn leven schout en secretaris tot Pijnacker en eerste penningmeester 1589 van de Oostambachten van het hoogheemraadschap van Delfland, bekleedde dit ambt tot 1602 en werd toen opgevolgd door zijn zoon Adriaen) en Jannitgen Adriaensdr van Polanen. Neeltge Allertsdr overleed in 1634. Jan Arentsz Vockestaert, overleden Delft 18-04-1629, (wonend op de Koornmarkt in Delft; van 1625-1629 bewoner van Oude Delft 171; https://www.achterdegevelsvandelft.nl/huizen/Oude%20Delft%20171_files/bronnen-OD171.pdf) trouwde als weduwnaar op 16-10-1616 in Delft met Baertgen Adams (zonder achternaam), overleden Delft 12-03-1662, weduwe (1^e huwelijk Delft 14-09-1603) van Dirck Jansz Graswinckel, brouwer in de Drie Halve Manen in Delft, overleden ca. 1616, zoon van Jan Jansz Graswinckel en Maritje van Scheveningen. Baertgen Adams is een zuster van Adriaen Adamsz Kerckhoven (Bron: Cees van Gent, via www.stamboomforum.nl); (Bron: Stamreeks Vockestaert, H.M. Morien en H.K.Nagtegaal; <https://www.nagtegaal.org/wp-content/uploads/2014/08/watermarked-Vockestaert-Stamreeks-19-8-2014.pdf>); (Bron: Genealogie Meeldijk: <https://www.genealogieonline.nl/genealogie-meeldijk/161538.php>); (Bron: "Geschiedenis van het hoogheemraadschap Delfland", Dolk, Th.F.J.A., 1939, diverse blz.; www.delpher.nl); (Bron: De Nederlandsche Leeuw 1913, kolom 201; <https://www.knggw.nl/wp-content/leeuw/1913-109-226.pdf>); (Bron: "Geschiedenis van een Delfts brouwers- en regentengeslacht", Graswinckel, jonkheer dr. D.P.M., 1956, uitgeverij Martinus Nijhoff, 's-Gravenhage, blz. 44, 49 en 344).

(3) Willem Allertsz, op 19-10-1619 betrokken bij een buurtkwestie op de Sonneveltsteeg in Leiden;

(4) Jan Allertsz, geboren ca. 1562, op 06-11-1584 vermeld als schrijver en getuige bij een akte voor notaris Salomon Lenaertsz van der Wuert;

(5) Meijnsge Allertsdr, op 14-04-1593 met haar broer Heijndrick van Heemkerck en met Salomon van der Wuert, notaris, zijn oom, getuige bij de ondertrouw van Leonardt Cornelisz Stoter en Cornelia Pietersdr, jongedochter van Haarlem; Meijnsge Allertsdr was getuige voor de bruid);

(6) Henric / Heijndrick Allertsz / Henric / Henrick / Hendrick van Heemskerck, geboren ca. 1572 (op 01-02-1600 oud omtrent 28 jaar); op 05-05-1595 schutter in het rot van Jan Dz. Stein; op 01-09-1595 getuige als bekende van de bruidegom Yzaack Dircxz Troost bij een huwelijk (ondertrouw) in Leiden; op 21-05-1596 is Henrick van Heemskerck beëdigd als notaris voor het Hof van Holland in 's-Gravenhage op voordracht van het stadsbestuur van Leiden; hij woont op de Bredestraat; op 19-11-1606 vermeld als procureur van de stedelijke Vierschaar; op 05-06-1610 koopt hij voor 50% een huis op de overwelfde Volregracht van de erfgenamen van Jan van Hout, secretaris van Leiden, en verkoopt het in 1611; Henrick van Heemskerck is overleden tussen 02-04-1618 en 23-11-1618; hij ondertrouwt Nederlands Hervormd in Leiden op 26-01-1596 met Maria / Marijtge Sirjans / Sergeant, geboren in Antwerpen, dochter van Mayken Sirians (getuige bij het huwelijk van haar dochter), overleden vóór 13-11-1636; Jeroen Gerritsz is de getuige van de bruidegom, zijn zwager, gehuwd met Baertge Heijndricksdr (dochter van Geertge Arentsdr uit haar eerste huwelijk);

Kinderen uit dit huwelijk:

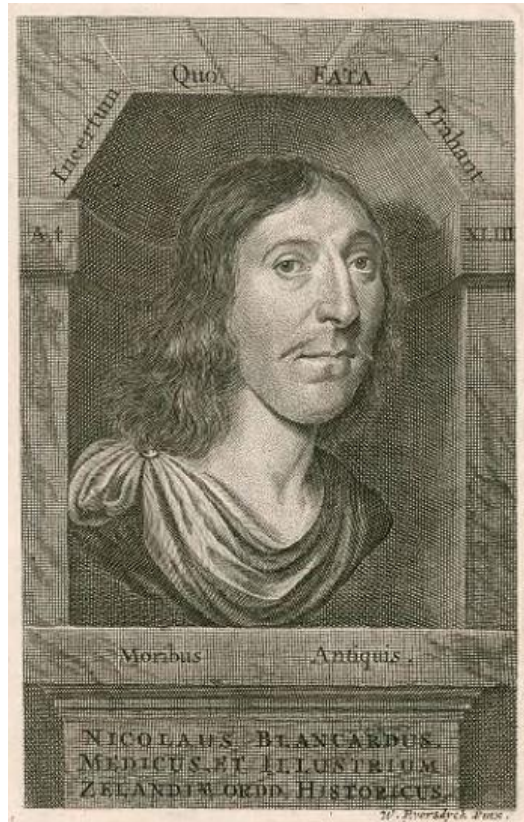
(A) Catharina, wonend in de Breesstraat, op 13-11-1636 mede namens de erfgenamen van Maria Serjans, haar moeder, beleend met een leen in Leiden van de Grafelijke lenen in Rijnland "huizing en erf aan de Overwulfde Voldersgracht, strekkend voor van de Voldersgracht tot achter aan Hendrik Daamsz, peltier"; vermeld Lisse 19-10-1637 bij de verkoop door de erfgenamen van Maria Serjants hun moeder, grootmoeder en schoonmoeder aan Achias Dammisz een huis en erf gelegen in het vierkant van het Dorp door Achias voor deze van zaliger Jacob van Heemskerck gekocht;

(B) Anna, overleden kort vóór 08-12-1649, gehuwd (ondertrouw Leiden 20-03-1624) Leiden 19-04-1624 met jonkheer Steven Blanckaert, jongeman van Wijck, geboren Heusden 1597, ingeschreven als student (L) van de universiteit van Leiden 16-09-1611, oud 14 jaar, vermeld bij zijn ondertrouw op 20-03-1624 als "Stephanus Blanchart" student in de rechten in Leiden, schout van Heusden, overleden Leiden 07-01-1625, begraven in de Sint Pancraskerk op het Hoge Koor, zoon van jonkheer Nicolaas Blanckaert, rentmeester van de geestelijke goederen in het kwartier van Heusden, drossaard van stad en land van Heusden; uit dit huwelijk Nicolaes Blanckaert, geboren Leiden 27-12-1624, overleden Franeker 15-05-1703, historicus en geneesheer, hoogleraar aan de Illustre school te Middelburg 03-09-1650, hoogleraar aan de hogeschool van Franeker 27-11-1669. "Als elf dagen na zijn geboorte zijn vader, Steven Blanckaert, sterft en twaalf jaar later zijn moeder, Anna van Heemskerck, komt zijn opvoeding te staan onder toezicht van zijn voogden Willem Sergeant of Serjanssen en Joannes van Leeuwen, beiden schepenen van Leiden". (Bron:

https://encyclopedievanzeeland.nl/Nicolaas_Blanckaert; W.M.C. Regt. Het geslacht van professor Blancardus: De Navorscher. 1905, 55, 96-113.).

Nicolaes
Styogannus Blanchaert Jacop van Heemskerck
Anna van Heemskerck Maria Verjans.

Doop Nicolaes Blanckaert Leiden 27-12-1624 (Bron: Erfgoed Leiden en Omstreken, Dopen Pieterskerk, archiefnummer 1004, Dopen NH Pieterskerk, Inv. Nr. 221).

Kopergravure Nicolaus Blancardus (Bron: https://encyclopedievanzeeland.nl/Nicolaas_Blanckaert; Nicolaas Blanckaert, kopergravure door W. Eversdijck, ca. 1668, collectie KZGW, ZI IV, 0234)

(C) Hendrik van Heemskerck de jonge, notaris, vermeld Leiden 23-11-1618, begraven Leiden 18-11-1624, wonende in de Ketelboetersteeg, gehuwd te Delft (ondertrouw 15-01-1623) met Sara (Catarina) Jansdr de Roij, dochter van Jan Jansz de Roij, schrijnwerker, poorter van Leiden 07-02-1597 (herkomst Utrecht) en Barbertgen Sijmonsdr / Ijsbrantsdr, geboren te Eeckeloo Vlaendere (zij testeerden op 09-01-1643 voor notaris Maerten Tersijden; Bron: Erfgoed Leiden en Omstreken, Oud Notarieel Archief Leiden, toegang 0506, Inv. Nr. 573, akte 26); uit dit huwelijk: Annetgen (Anna), geboren 1623 (oud 13 jaar op 28-04-1636), benoemd op 09-01-1643 tot erfgenaam van haar grootouders Jan Jansz de Roij en Barbertgen Sijmonsdr. Zij huwt wonende te Salomonstraet (ondertrouw Leiden 20-05-1647) Thomas Davids van den Eede (timmerman) geboren te 's Gravenhage, wonende te Noorteynde. Getuige voor de bruid is Barbertgen Simontsdr haar grootmoeder (Bron: Erfgoed Leiden en Omstreken, DTB LeidenTrouwden, NH Ondertrouw N. juni 1642 - juli 1647., archiefnummer 1004, Nederlands Hervormd Ondertrouw (1575-1795), inventarisnummer 13, blad N - 269v).

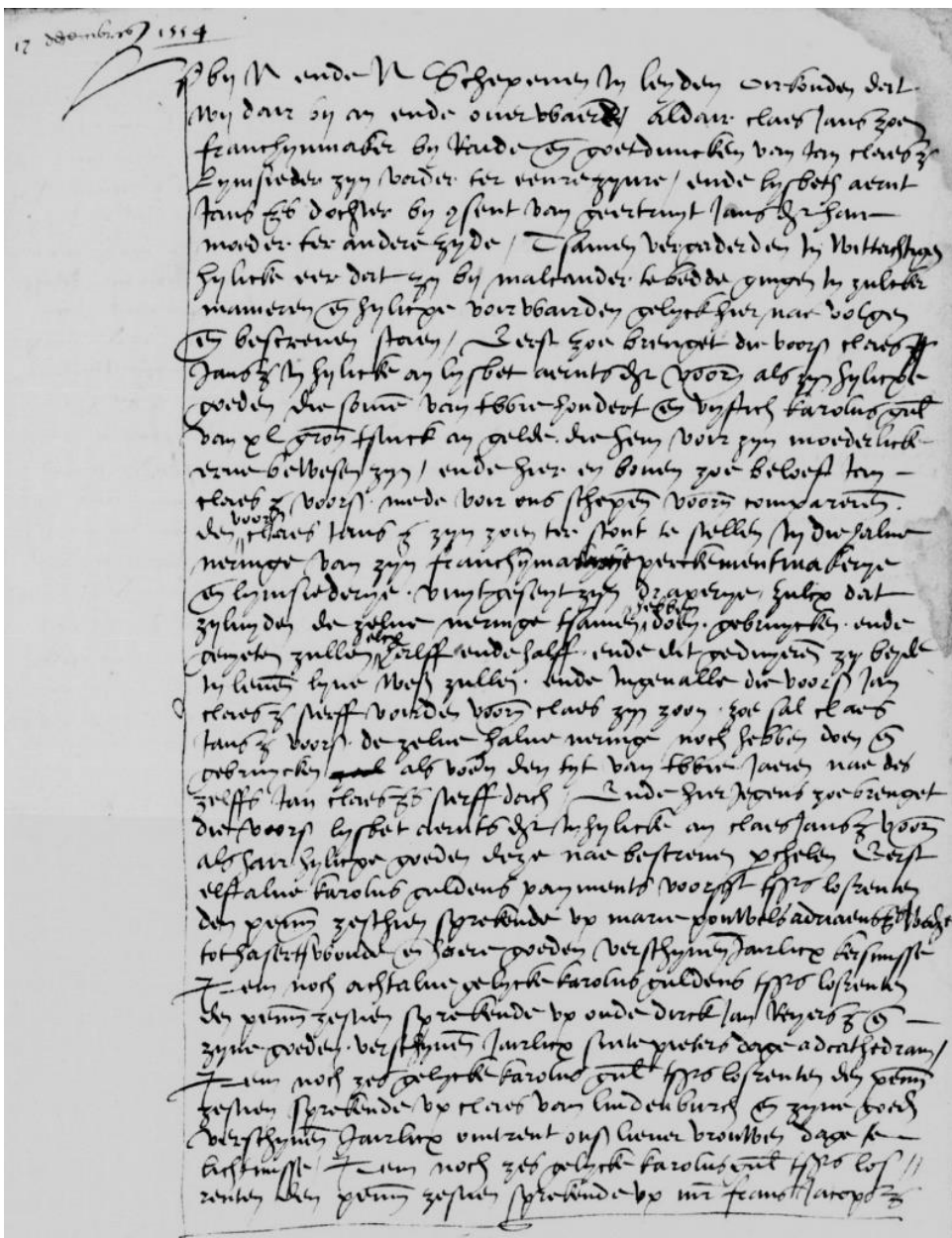
(D) Willem van Heemskerck, schilder, overleden Leiden vóór 28-04-1636; hij trouwt voor het gerecht van Leiden op 12-02-1628 Margaretha de Bellone / Bellona, geboren te Brussel, wonend op de Breestraat: uit dit huwelijk kinderen.

(E) Jacob van Heemskerck, notaris; hij is op 12-02-1628 getuige bij het huwelijk van zijn broer Willem van Heemskerck; beëdigd als notaris op 21-02-1628; hij huwt (ondertrouw te Leiden 13-06-1629) Lysbeth van der

Wyellen (Wielen), geboren te Leiden; eigenaar van een huis en erf gelegen in het vierkant van het dorp Lisse; hij is overleden vóór 19-10-1637.

(7) Jacob Allertsz, op 04-02-1598 veroordeeld wegens straatschenderijen; hij ondertrouwt in Leiden Nederlands Hervormd 25-01-1603 als apotheker met Annitgen Jacobs, geboren te Alkmaar, wonende te Leiden. Jannetgen Jacobsdr huwt 2^e (ondertrouw Leiden 21-01-1611) als weduwe van Jacob van Heemskerck met Adriaen van den Berch geboren te Leiden (Bron: Erfgoed Leiden en Omstreken, DTB Leiden, NH Ondertrouw G. april 1608 - januari 1614., toegang 1004, Nederlands Hervormd Ondertrouw (1575-1795), Inv. Nr. 7, blad G - 128v).

NB1. Geertge Arentsdr is de zuster van Lijsbeth Arentsdr; Lijsbeth Arentsdr trouwt onder huwelijksvoorwaarden met Claes Jansz Brant (Brandt), zoon van Jan Claesz Brant, lijnzieder, franchijnmaker, “perckmentmaker” / perkamentmaker en drapenier) en Dirckgen Bouwensdr. Claes Jansz (Brant / Brandt) is franchijnmaker, lijnzieder en vanaf 1572 veertigraad van Leiden: “Aernt Jansz.dr. (Lijsbet) en Claes Jansz., franchijnmaecker, 17 december 1554; Erfgoed Leiden en Omstreken, Oud Rechterlijk Archief Leiden, Inv. Nr. 76 B, Huwelijks Voorwaarden, nr. 231, fol. 53v”).

Jan Claesz Brant, lijmzieder, wordt vermeld in het archief van de Weeskamer van Leiden op 08-01-1550 als weduwnaar van Dirckgen Bouwensdochter voor de minderjarige weeskinderen uit hun huwelijk Claes, Agniese en Geertruijt. Hij woont in Marendorp bij de Zijlpoort met aan de ene zijde Quirijn Dircxz brouwer en aan de andere zijde Wijnert Jansz drapier. Voogden van moederszijde voor de weeskinderen zijn Vranck Bouwensz en Claes Bouwensz (Bron: Erfgoed Leiden en Omstreken, archief Weeskamer, toegang 0518, Inv. Nr. 283B, f. 284; "Grote Bewijzen B", bewerkt door H.J. van der Waag, www.onsvoorgeslacht.nl; Index Weeskamerregisters letters A-C, www.erfgoedleiden.nl).

NB2. Heijndrick Claesdr Cock is een zoon van Claes Cornelisz Cock: "Cornelis Claesz met Claes Cornelisz Cock, zijn vader, Willemtge Oetziersdr, Jan Dircksz houtcopers weduwe, zijn oude moeder, Heynrick Claesz, zijn broeder" (Bron: Erfgoed Leiden en Omstreken, Oud Rechterlijk Archief Leiden, Inv. Nr. 76B, Huwelijksvoorwaarden, dd. 23-02-1546).

NB3. Heynrick Claesz Cock wordt vermeld met Claes Cornelisz Cock en Gherryt Jansz den Deen, scheepmaker in de Kenningboeken van Leiden op 25-12-1553 en 07-03-1554.

NB4. Claes Cornelisz Cock is vleeshouder (slager) in Leiden, vermeld 29-05-1545 (Erfgoed Leiden en Omstreken, Schepenbank (Oud Rechterlijk Archief), nummer toegang 0508, Inv. Nr. 42+19, Wedboek 1544-1545; <https://rkd.nl/nl/explore/excerpts/752468>); vermeld in 1539 als slager en leverancier van vellen met wol aan slager Luyt Roelofsz in Leiderdorp "dat men die zelve wolle wel soude mogen mengen onder de wolle, daer men of maect Leytsche laeckenen ende dat die waerdeyns dat niet en souden connen bemercken" (Bron: "Het dorp: wie weet nog hoe het was? Ondernemende plattelanders vertellen over hun leven, ca. 1540", Working paper November 2014, Jaco Zuijderduijn; "De order op de buitennering van 1531", E.C.G. Brünner, Utrecht 1918, nr. 18; "Een zestiende-eeuwsche enquête naar de buitenneringen rondom de stad Leiden", Medegedeeld door Mr. N.W. Posthumus, Bijdragen en Mededeelingen van het Historisch Genootschap, Deel 33(1912); https://www.dbnl.org/tekst/_bij005191201_01/_bij005191201_01_0006.php).

NB5. Op 04-12-1548 verschijnen de door het gerecht van Leiden aangestelde curatoren van de onmondige en mondige kinderen inzake de nagelaten goederen van "Claes Cornelisz Cock zaliger, Baertgen Heijnricx dochter zijn huijsvrouwe hoer moeder ende Willemtgen Oudtziers dochter, Jan Dircxz houtcopers weduwe, haer oude moeder" (Bron: Erfgoed Leiden en Omstreken, toegang 0501, Inv. Nr. 775, regest 1751; bewerking Anthonius van der Tuijn te Rhon: Leidse charters van de secretarie betreffende Zoeterwoude en Stompwijk; www.onsvoorgeslacht.nl).

NB6. Een andere Maria Sirjans (Serjans / Serjants / Sir Janssens), dochter van Henric Sirians van Cleijnpoelgheest en Susanna Ouseels (beiden wonende in Koudekerk, vanaf 1628 in Leiden; andere kinderen: Henric junior en Catharijna) huwt (ondertrouw Nederlands Hervormd in Leiden op 19-10-1616) Pieter Ouseel / Ouzeel, geboren te Belle (Vlaanderen), ingeschreven als poorter van Leiden 10-10-1616 (met borg van Henrick Sirjanssen mede koopman in Leiden), wolkoopman te Leiden, overleden vóór 19-12-1635, kinderen uit dit huwelijk: Maria, op 19-12-1635 oud 18 jaar en Pieter, op 19-12-1635 16 jaar, eigenaar vanaf 10-03-1650 bij overdracht door Jan van Berendrecht Jansz de oude, wonend op 't Zijs, van huis, hofstede, boomgaard en 20 morgen land, genaamd 't Zijs, gelegen buiten Leiden in Zoeterwoude, een Grafelijk leen in Rijnland (Bron: Nationaal Archief, LRK 151 c. Nd.-Holland fol. 32).

NB7. Claes Jansz Brant (Brandt), zwager van Allert Willemsz, was franchijnmaker, witmaker, lijmzieder en sinds november 1572 tot 14-10-1574 als "onvervalste rooms-katholiek" veertigraad van Leiden (Bron: "Geringde buffels en heren van stand: het patriciaat van Leiden, 1574-1700", D. J. Noordam, 1994, Uitgeverij Verloren, Hilversum, blz. 28). Hij woonde op de Hooigracht. Hij was op 02-02-1573 40 jaar oud (Bron: "Nalezing, aanteekeningen en bijlagen op Leidens beleg en ontzet", dr. Johannes Vloten, Leiden, 1867, blz. 12). Hij was betrokken bij het verraad van de stad Leiden aan de vijand in 1573 en verhoord wegens verstandhouding met

de vijand (Bron: Erfgoed Leiden en Omstreken, Secretarie Archief, Inv. Nr. 1336, Stukken betreffende het geding tegen Lenaer Symonszoon Dou, Jacob Thomasz., brouwer, en Claes Jansz. Brandt, wegens verstandhouding met de vijand. Regest 2054: De prins ontslaat Jacob Thomasz., brouwer, Claes Jansz. Brandt en Lenaert Simonsz. Doude uit de voorlopige hechtenis tegen een borgtocht van 3000 gulden per hoofd, waarvan 600 gulden per hoofd te storten bij het Gerecht te Leyden. 1573 maart 16. Inv.nr. 1336; regest 2055: G. Hogendorp en F. Verhorst geven als rechtskundig advies dat de vroedschappen Jacob Lambrechtsz. En Claes Janszoen Brant, die met Lenaert Symonszoen Dou vervolgd werden wegens correspondentie met de vijand, doch uit de voorlopige hechtenis zijn ontslagen, hangende het geding niet toegelaten moeten worden tot de vroedschap. (na 1573 maart 16). In Inv.nr. 1336; regest 2056: Schepenen van Leyden machtigen de schout Jacob Thomasz. en Claes Jansz. Brant uit de voorlopige hechtenis te ontslaan, nadat Cornelis Gerrit Egbertsz. c.s. beloofd hebben om, in plaats van de borgtocht, wekelijks een brouwsel bier van minstens 80 ton te leveren. 1573 maart 17. In Inv.nr. 1336.).

Familiewapen van Claes Jansz Brant als veertigraad van Leiden (Bron: Persoonsformulier “Historisch Leiden in Kaart” Claes Jansz Brant: <https://historischleideninkaart.nl/persoonformulier/?Id=802>

Bron: Persoonsformulier Historisch Leiden in Kaart Cornelis Willemz, schout van Sassenheim: <https://historischleideninkaart.nl/persoonformulier/?Id=7571> Bron: Persoonsformulier Historisch Leiden in Kaart Allert Willemsz: <https://historischleideninkaart.nl/persoonformulier/?Id=41> Bron: Persoonsformulier Historisch Leiden in Kaart Geertje Arendsdr: <https://historischleideninkaart.nl/persoonformulier/?Id=1800>

Op 25-01-1556 sluiten Allert Willemsz van Sassenem bij consent en goeddunken van Clemeijnse Aelbertsdr zijn moeder ter eenre en Jannetgen Ghijsbrechtsdr bij raad en goeddunken van Cornelis Ghijsbrechtsz, Claes Ghijsbrechtsz, Pieter Ghijsbrechtsz haar broeders en Claes Gerritsz van Dorp haar oom, hun huwelijksvoorwaarden af voor schepenen van Leiden. Hij brengt in het huwelijk de som van 900 Karolus gulden van 40 grooten het stuk te weten 600 Karolus gulden aan 16 hond land gelegen in het ambacht van Sassenem aan de Nieuweweg 200 Karolus gulden aan 10 gulden jaarlijkse losrente sprekende op Jan Cornelisz in Rijnsburg zijn zwager en 100 Karolus gulden aan 6 gulden jaarlijkse losrente sprekende op Claes Jansz Roes voor welke goederen Cornelis Willemsz schout van Sassenhem en de voorschreven Jan Cornelisz borg zijn en heeft de voorschreven Clemeijnse Aelbertsdr met Cornelis Willemsz schout voornoemd haar gekoren voogd in deze belooft te geven in huwelijk aan Allert Willemsz 100 Karolus gulden te betalen meidag LXI (1561); Jannetgen Ghijsbrechtsdr brengt in het huwelijk 1500 Karolus gulden, waarvan 800 gulden een huis aan de Breestraat bij de blauwe steen op de hoek van de Maarsmansteeg waar Jannetgen nu in woont en 700 Karolus gulden aan huisraad (Bron: Erfgoed Leiden en Omstreken, Oud Rechterlijk Archief Leiden, toegang 0508, Inv. Nr. 76B 2-2, nr. 245, f. 54 verso).

25 1556

By Allert Willemsz van Sassenem in liden wifende dat hy dan by
 an en omr moer, Aelmeijnse Aelbertsdr van
 Sassenem by oft in ende goeddunken van Clemeijnse Aelbertsdr
 dochter syn moer, fr. wif, en Jannetgen Ghijsbrechtsdr
 by haer en goeddunken van Cornelis Ghijsbrechtsz, Claes
 Ghijsbrechtsz, Pieter Ghijsbrechtsz en haer broeder en land
 Ghijsbrechtsz vrentz van Dorp haer oom fr. ander
 ziden samen ander wif goeds vragenden in Wittarscheyde
 huwelijck dat hy by malander te bedden magen in
 zulker manieren en hulpe soverbaardt en linc hie nau
 doghen en bestreuen staen Ende eerst yet beynget die
 woerf Allert Willemsz in hulpe en Jannetgen Ghijsbrechtsdr
 voer als syn hulpe godel die somme van negen hondert
 Carolus gulden van beirich Gron hant te weten 600
 hondert die woerf Carolus gulden an zystgen hondert
 te ligen inden ambacht van Sassenem ende mynster beirich
 ander die hondert te ligen Carolus gulden an beirich die
 te ligen Carolus gulden fficant losrenten die som t'wintich
 sprekende op Jan Cornelisz tot Rijnsburg syn z' beirich

an allert Moillumbz Boorn als dan sy linge gouden
die sime van vyftien hondert carolus gulden payt
veest. als acht hondert der voer carolus gulden lan
in huyten vuer gelogen ande brude stract byde blaten
stun byten foute vande mair swan syge dan jaumetgh
voorn no ter tyt june moont / ende zuden foudert carolus
carolus gulden an waer. als lunde latten rammye oft
remmye tra sraet in ju boel / Die zyn subbilyge
vorbarden waer zardie dat allert Moillumbz oft
jaumetgh of sbracht de voer vintz van sijn blyden
of linc vrede zonder linc viltachtige blyden vboerke
by mair anden vdbonnen arstie te lachten Soe zal die
langste linc in slyde van sijn blyden nae sijn oft
sare nimen alle afulke gouden als die langste linc in
slyde anden vrsen of linc vboerke sijn in die de
langste linc bunnin stun slyde van zure oft sate
zyde vey vortmen in ain bestormen zyn / Dan waer die
vrsen of linc vboerke nae vrede nimen zullen alle afulke
gouden als die sijn of linc in slyde ain langste linc
vboerke zal hebben. ende die die vrsen of linc bunnin
stun slyde van zure oft sate zyde vey vortmen in ain
bestormen zullen vrsen vbelen stun inden allert vmo zot
voer quame te stun vbor jaumetgh voorn soudet linc
viltachtige blyden vboerke by sate vdbonnen arstie sijn
te lachten als voren vrsatet te Soe zal jaumetgh voer
in dat vrsall in vrsall in vrsall hebben in vrsall vunt
die voer allert Moillumbz vboerke vrsall gouden vore sate
vdbardet die sime van die foudert carolus gulden payt
voer sijn / Ende waer die vrsall vrsall of vrsall van
gouden dat zal vrsall vrsall in vrsall / ^{in alle vrsall vrsall vrsall vrsall vrsall} ~~voer~~ zyn sy linge
vorbarden dat allert Moillumbz voer oft zyn vrsall
~~Angualle~~ als vrsall nae sijn nimen zullen alle afulke
vrsall vrsall vrsall vrsall vrsall vrsall vrsall vrsall vrsall
als tot zynen linc vrsall / Dan waer jaumetgh
voer oft sate vrsall vrsall vrsall vrsall vrsall vrsall vrsall
sime nimen zullen alle afulke vrsall vrsall vrsall vrsall
vrsall als tot sate linc vrsall / ~~voer~~ zyn sy linge

Huis "De Maersman" bij de blauwe steen op de hoek van de Breestraat en de Maersmansteeg bij de letters "bla" (Bron: "Lugdunum Batavorum. Leyden in Holland", detail van de kaart van Lodovico Guicciardini, 1581, Erfgoed Leiden en Omstreken, Beeldbank, signatuur PV 325.2)

Hoek Breestraat – Maarsmansteeg en blauwe steen (foto's: Jacques Duivenvoorden, dd. 13-10-2020)

NB1. Claes Gijsbrechtsz / Ghijsbrechtsz van Dorp, kramer, lakenverkoper en goudsmid is van 1573 tot 1595 veertigraad in het stadsbestuur van Leiden en schepen van 1574 tot 1595 (J.J. Orlers, blz. 596). Hij is gehuwd met Catrijn Sijmon Pietersdr (huwelijksvoorwaarden in Leiden op 21-09-1550 met goeddunken van Anthonis Adriaensz, als man en voogd van Claesgen Claesdr, de moeder van de bruidegom; de bruid met goeddunken van Grietgen Garbrantsdr, haar moeder, Jacob Garbrantsz en oude Mees Garbrantsz, haar omen; vermeld wordt dat de bruidegom broers en een zuster heeft) Bron: Erfgoed Leiden en Omstreken, Oud Rechterlijk Archief Leiden, Inv. Nr. 76B 2-2, folio 51v). Op 13-01-1552 koopt Claes Ghijsbrechtsz "zijdelacieverkoper" van Coman Baernt Huygensz voor 1600 Karolusguldens "een huys ende erve gelegen in de Maersmanstege mit al dat nagelvast ende aertvast daerinne is, naevolgende 't recht deser stede", belend: ene zijde: Geryt Cornelisz, backer in De Pot, andere zijde: Quyrrijn Jansz, jolierder, achter: in een slopsteechgen, met voorafgaande waarbrieven 11-09-1545, 05-10-1546 en 07-02-1750 (Bron: Erfgoed Leiden en Omstreken, Oud Rechterlijk Archief Leiden, Inv. Nr. 73, Inbrenghboek, f. 73; "De klapper op het inbrenghboek 1540 – 1569", P.J.M. de Baar en drs. P.W.C. van Kessel, december 1987;). Claesgen Claesdr hertrouwde na het overlijden ca. 1533 van Ghijsbert Gerritsz (van Dorp) met Anthonis Adriaensz en woonde in 1534 in een huis plus erf in de Diefsteeg, op de hoek van de St. Pieterskerkgraft (Bron: Stamboom De Moet, Frans de Moet, www.genealogieonline.nl/stamboom-de-moet).

NB2. Stamboom van de familie Van Dorp: <https://www.mijnstambomen.nl/leiden/dorp.htm>

NB3. De broeders van Jannetgen Ghijsbertsdr van Dorp, met name Pieter Ghijsbertsz van Dorp, worden vermeld met hun moeder Claesgen Claesdr als erfgenamen van hun oom Claes Gerritsz van Dorp, die gehuwd was met Rijclant Claesdr (overleden 1544), zuster van Claesgen Claesdr en van Adriaen Claesz van Baeckenesse, coman (Bron: Erfgoed Leiden en Omstreken, Rechterlijk archief Leiden, Inv. Nr. 41, Kenningboeken 1553 – 1580, Eerste stuk 1570 – 1580, nr. 69d, dd. 08-04-1572, bewerking C.W. Delforterie).

Claesgen Claesdr, Adriaen Claesz van Baeckenesse, coman, en Rijclant Claesdr (+1544), gehuwd met Claes Gerrytsz van Dorp, broer en zusters; Adriaen had de volgende kinderen: Rijclant Adriaensdr, gehuwd met Claes Dircxz, wonende in Den Hage; Maertgen Adriaensdr, gehuwd met Joost Dircxz; Jannetgen Adriaensdr, gehuwd met jonge Michiel Michielsz, schipper; en Cornelis Adriaensz (+).

Kleinkinderen en erfgenamen van Claes Gerritsz van Dorp zijn: 1. Cornelis Ghijsbrechtsz van Dorp; 2. Claes Ghijsbrechtsz van Dorp; 3. Pieter Ghijsbrechtsz van Dorp; 4. Pieter Bouwensz; 5. Aefghen Bouwensdr; 6. Machtelt Bouwensdr; 7. Eermgaert Bouwensdr x Heyman Danielsz; 8. Aechte Vranckendr x Adriaen Dircxsz, scheepmaecker; 9. Haesgen Vranckendr x Willem Pietersz; 10. Neeltgen Jacobsdr x Jan Jansz, koornmeter.

Cornelis nuunt zoon van hout gemachticht van Cornelis / Claas en
 Pieter ghysbertsz zoon van dorp Pieter bouwend zoon voor hem zeluen
 Defghen bouwend dochter en machiel bouwend dochter verot mit
 haer vocht / Heyman dauidt zoon als man en doecht van Vermyaert
 bouwend dochter / Driaen dirck zoon als man en doecht van
 Verthe drauckendochter Willem pieter zoon als man en doecht
 van haerghen drauckendochter en Jan tans zoon als man en doecht van
 meultgen haerck dochter alle erfghen namen van Claas gerijts
 vanderop gdauchden by mandament van Felixff de ghericquere
 den by Requise rinde ter vuerre Seydt de propomert
 voer dingt als op de tegent Jonghe michele michele zoon
 als man en doecht van Jannetghen adriaens dochter /
 Joest dirck zoon als man en doecht van marytghen adriaens

(Bron: Erfgoed Leiden en Omstreken, Oud Rechterlijk Archief, Inv. Nr. 41 O-O, folio 86 e.v., dd. 08-04-1572)

NB4. Het echtpaar Allert Willemsz en Jannetgen Ghijsbertsdr van Dorp en hun bruidsschat worden vermeld in "Women, production, and patriarchy in late medieval cities", Martha C. Howell, The University of Chicago Press, 1986, blz. 221; eveneens in "Men in government: The Patriciate of Leiden, 1550-1600", Sterling André Lamet, University of Massachusetts Amherst, 1979, blz. 210 / 211.

Allert Willemsz van Sassem is poorter ontfangen bij de
 vier burgemeesteren als gerijt boeckelsz buijtewech
 adieans jansz jonge dirck jansz ende dirck vander does / ter executie van gerijt fransz doe ende cornelis gerijts
 van poelgeest scepenen borge jan evertsz boede actum den VIIIen dach in meije anno XVc ende LVI

"Allert willemsz van sassem is poorter ontfangen bijde vier burgemeesteren als gerijt boeckelsz buijtewech adieans jansz jonge dirck jansz ende dirck vander does / ter executie van gerijt fransz doe ende cornelis gerijts van poelgeest scepenen borge jan evertsz boede actum den VIIIen dach in meije anno XVc ende LVI"

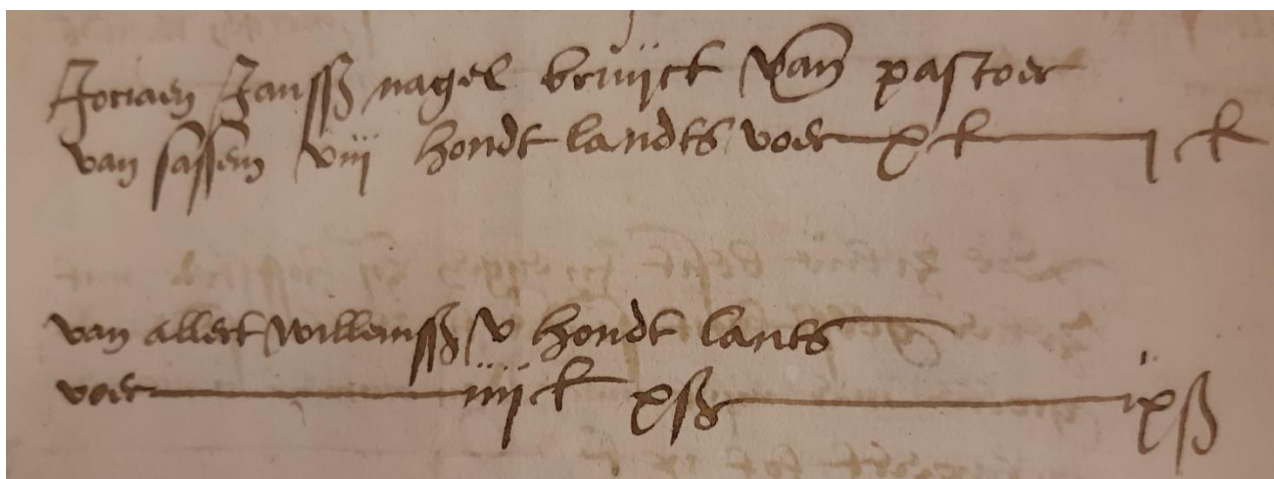
Inschrijving van Allert Willemsz van Sassem in het poorterboek van Leiden op 08-05-1556 (Bron: Erfgoed Leiden en Omstreken, toegang 0501, Inv. Nr. 22, f. 44 verso)

In het Kohier van de Tiende Penning van Sassenheim uit 1557 wordt Allert Willemsz in Leiden vermeld:

Sassenheim 7
 Ijsack Willemsz gebruyckt van Allert Willemsz
 in morgen lants voer XXIII pond (10^e penning) II pond VI st

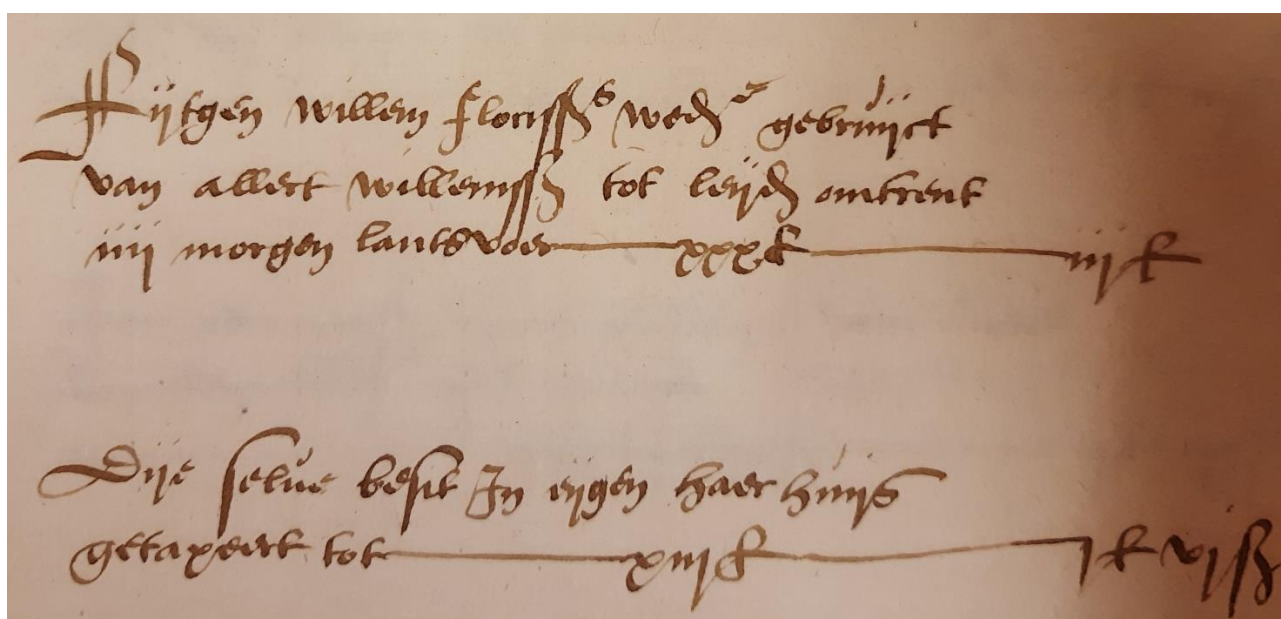
"Ijsack Willemsz gebruyckt van Allert Willemsz III morgen lants voer XXIII pond (10^e penning) II pond VI st

(Bron: Nationaal Archief, Staten van Holland voor 1572, toegangsnummer 3.01.03, Inv .Nr. 1091, 10e penning Sassenheim 1557, f. 2; bewerking Jacques Duivenvoorden).

“Joriaen Jansz Nagel bruijct van Allert Willemsz V hondt lants voer IIII pond X stuijvers (10^e penning) IX stuijvers”

(Bron: Nationaal Archief, Staten van Holland voor 1572, toegangsnummer 3.01.03, Inv .Nr. 1091, 10e penning Sassenheim 1557; bewerking Jacques Duivenvoorden).

“Fijtgen willem florisz weduwe gebruijct van allert willemsz tot leijden omtrent IIII morgen lants voer XXX pond (10^e penning) III stuijvers

Dije selve besit in ijgen haer huijs getaxeert tot XIII pond (10^e penning) I pond VI stuijvers”

(Bron: Nationaal Archief, Staten van Holland voor 1572, toegangsnummer 3.01.03, Inv .Nr. 1091, 10e penning Sassenheim 1557, f. 9; bewerking Jacques Duivenvoorden).

Op 15-10-1559 wordt Allert Willemsz vermeld als belending in Sassenheim aan de westzijde van een perceel weiland gelegen aan de westzijde van de Nieuwe weg, eigendom van Cornelis Janz Hoochteijling, timmerman:

Vergeleken dat in alle * m...
 v... v... v... v...
 J... v... v... v...
 die v... v... v...
 v... v... v... v...
 die v... v... v...
 v... v... v... v...
 v... v... v... v...
 v... v... v... v...
 v... v... v... v...
 v... v... v... v...
 v... v... v... v...
 v... v... v... v...
 v... v... v... v...
 v... v... v... v...

(Bron: Erfgoed Leiden en Omstreken, Archieven van de kloosters, Inv. Nr. 423).

Op 31-01-1561 geeft Jannetge Gisbrechtsdr Allert Willemszs huisvrouw bij testament een legaat van L (50) Rijnsche guldens aan het St. Catharinagasthuis in Leiden (Bron: Erfgoed Leiden en Omstreken, Archieven gasthuizen, toegang 0504, Blaffart van ontvangsten en uitgaven, Inv. Nr. 302/85, blaffert van 1560, folio IX verso).

v... v... v...
 v... v... v...
 v... v... v...
 v... v... v...
 v... v... v...

Op 14-08-1561 verkoopt Allert Willemsz van Sassenem aan Jan Barteel Robbersz een huis en erf op het Rapenburg gelegen aan de ene zijde Maritge Louwerisdr Floris Hobbensz weduwe en aan de andere zijde voor Jannetge de weduwe van wijlen mr. Jan Herns in zijn leven rector binnen Leiden, daar aan jonkvrouw Isabella van Diemen strekkende voor uit Rapenburg tot achter aan jonker Jacob heer van Wijngaerden, betaald met een schepen rentebrief (Bron: Erfgoed Leiden en Omstreken, Oud Rechterlijk Archief Leiden, toegang 0508, Waarboek 67A, 181v).

v... v... v...
 v... v... v...

Reynert reade & Corp vier Weeshinderen
Bobbie Broune

In No

Wy Cornelis Gerrits van voegeest de reade Jan & de goede Broune
 in Londen Oistond dat door ons getrouwe en getrouwaert Jo
 Geertrent aenro de cortyts beghen van Wylen Geruult reade & Corli
 met Albert v m d van Gassenen faer de ten boordrecht may in voorst
 Jude de Wees Gaer vier onnendige Weeshinderen als Claas Kernt
 Maritje de Hartde die zy geboomte heeft byden voorn byden Geruult
 reade & Corli faer vestt may Was 3. g. By conpout vanz beghint
 geyt stede als Gertyn boorddele & Broune Bynt Albert de Gerrudt
 Vollofo & v p e r voorst die vande voors Weeshinderen (in by Hart en
 Just dunnkey van Indt vier reade & Corli Cornelis Jarobbs zoorn Oly
 Lager de Jan Jano & steeleman hier als voors der vromen ande
 Geordineest onre de zelve Weeshinderen Bly vly by just die varte van
 voors dyestap ons steevly voors by h voorn voors die vartsoont (pauze
 voors Gaere voors vaders vnde die same van fide zondert de gelyc
 van de vromen vlo t sturk als vlyp t Weeshinderen (in by stus gelycke
 guldeno Met gditie dat zy Comparante de voors vromen zal mogely
 onderfonden beigen in gebruyke tot dat faure voors Weeshinderen
 tot zeure mondige dagde getrouwe zullen vlye Mito dat zy voors
 t d h in en profid vande voors vromen De zelve faure Weeshinderen tot
 zeure mondige dagde toe gesonden zal sijn se onderfonden in dater
 d r u t h e r s e e d e r e s s t e e r e n d e r v r e n d e r g a n e i n i n g e n d e g e m a r t e
 se jobe als Weddelike in famelike sal sijn vades stact in faculteit
 van faure godderyn zondre dat zy Comparante Binne middelde tyt
 mit volder de voors vromen Gaere voorn Weeshinderen sal mogely
 van Gaere zeffen de Gaer zelue mit die ontsaer de ontsaer vande
 onderfonden voors Mer als de voors Weeshinderen tot zeure mondige
 Jarde vromen sulley vlye Sod de lant de Geertrent aenro de v
 met Gaer may in voorst voors de voors dyde vromen als dan ter stont
 de zelve Gaere Kinderen dunt se Kent die op se Legeer de se betaleen
 Met rouditie dat de zelve vromen van te vne hint zondre Blythende
 geboorte sterfde al tyto voort vromen sulley op faure Kinderen totter
 Laetster doot toe Jude Jude fleast se hint mede tere vromen se sterfde
 zondre voort vromen Wetfelike geboorte aetse se Laetse (in Geertrent
 aenro de voorn als dan vromen in eenen Linc Jo dat in sulke genalle
 vromen geelfte vande voors vromen surrederes Gaer vromen de vromen sal
 de Geertrent aenro de voors in dander geelfte ande naest se
 vromen de vromen genamen de voorn Weeshinderen bclant van faure
 vaders zyde dan Jude tyt Weeshinderen Jude tot v d e t h e r z y n t v a n d e
 betalmte der voors vromen geelfte de voorn Geertrent aenro de vromen met
 Gaer may in voorst voors p r a t a l v l y e v b o n d e r e n e n d e z y n p o t e g u e r t
 van gysfinge vnde vromen staen in gelegeer al hier ande Broude stract
 Belegte zebben an de vromen zyde Claas Lambz & Brouner in aen
 dander zyde Meynsche vromen dorster vromen & van Wylen Cornelis Jano
 met Gaer Kinderen streeke voor vande Broude stract tot aetse met
 de Gaere dunt de vromen vromen sijn Jude voort finalike alle der
 voorn Geertrent aenro de vromen andere godderyn vromen vromen

In het morgenboek 1564 van Sassenheim wordt Allert Willemsz op blz. 2 vermeld:

2
Cornelis Jansz Hoechteijling
bruyct in sijne ofte erfpartijde mijns hont
Ate bande Hoegulheers tot Leijden in morgen s hont
Ate bande pastoor van Zaff - mys - Gont
Ate van Allert Willemsz - s - hont
Ate van Geert Joest van rampf - in mijns
facit xvij mijns s hont

Cornelis Jansz Hoechteijling bruijct van Allert Willemsz X hont (Morgenboek Sassenheim 1564, blz. 2)

Allert Willemsz tot
Leijden bruyct in eigen II
mergen in mijns
facit III mergen

Allert Willemsz tot Leijden bruijct in eigen II mergen facit III mergen (Morgenboek Sassenheim 1564, blz. 5 verso)

“Ontfanghen van Allert Willemsz ofte Vincent Jansz wonende tot Leijden over de huijere vanden jaere 1572 van vijf mergen landts gelegen buijten de Haechpoort der stede van Leijden, de welcke zijluiden gebruijct hebben vanden voirsz. convente van Poel ende den convente van Ste. Catherina binnen Leijden voirnoemt. De somme van £ 78.” Folio 147;

“Ontfanghen van Allert Willemsz. over de landthuijere vanden jaere '72 vande helfte van zeven mergen landts waer van de wederhelft gebruijct den Heijligen Geest binnen Leijden, harcomende vande heer van Lochorst fugitijff. De somme van £ 46-10-00.” Folio 250;

(Bron: Nationaal Archief, Rekenkamer ter auditie, toegang 3.01.28, Inv. Nr. 4561, rekening van Andries Jansz Schodt van de goederen van conventen, kerken en kloosters in Leiden en Rijnland en van geannoteerde goederen aldaar; bewerking Anthonius van der Tuijn te Rhon, www.onsvoorgeslacht.nl)

Op 07-09-1570 verkoopt Allert Willemsz van Zassem als man en voogd van Geertgen Arentsdr een huis en erf aan de Bredestraat in Leiden aan Dirck van Vuytgeest Jacobsz, Adriaen Dirck Ottensz, Reijer Jacobsz, mr. Cornelis van der Hooek Claesz en Pieter Jacobsz de Haes, als meesteren van het Sint Catharina Gasthuis in Leiden belend aan de ene zijde het Gasthuis en aan de andere zijde Joost van Zonnevelt, strekkende van de straat achter aan Heijnrick Florisz Wassenaers huis en erf en voorts met een gang en poort uitgaande op de Rijn. Claes Jansz Brant, franchijnmaker, is borg voor deze verkoop (Bron: Erfgoed Leiden en Omstreken, Oud Rechterlijk Archief, toegang 0508, Inv. Nr. 67 D, f. 194).

371

Bij Mony (case 6) S. Alvent ardent) geopenend in forse
 ommede dat oock ons grompar. dat is. Allet Willem
 van Zaff' als ma' en voortgt vuy Lidetont ardent
 der gide zjme gijnbrontve) ende bekende voortft te hebbe
 ende vercoopt mit desey dieft van vuytgeest raeopbz
 adriach dieft offentbz in Beijer raeopbz, in coxmolib
 vander hooft raobz) ende pieter raeopbz de haeb als man
 van sinte katorijnen gasthujs binnen der voerffstede tot
 des selfs gasthujs begonnit sey ghujs ende vrie staende
 ende gelegen aende brade straat binnen desey stede bekent
 ende belonen hebbende aen desey zijde voerff gasthujs
 schijn) ende aen dander zijde hoest van zonnevelt
 streckende voor vande straat after aen huijnckel stonbz
 wassenaeoarb ghujs ende vrie ende voortb mit sey
 gangen ende poorte vuytgaende vpley vuyt in noez
 daer toe ider dender vander straete vnde plate leggende
 vorede selve huijsinge ende vrie sulpe scerie mit toer
 tijt getimmeret ende gemagt ~~conit~~ ^{gelastigbz} ~~mit asseclit~~ ^{daer}
 vordvaerden vbruitten) endes ~~afsting~~ ^{daer} op staende
 als de onde seopeneney waerbrionbz daer dese onse toegen
 vordige vponsteden ende getraffivert is ingent ende
 vermolt ende tot maderen vestemisse ende vortvorenit
 der voerff voope zij comparant inder qualite alsbonen
 den voerff gasthujs vordy getransportvert gorodeert ende
 op gedragen transportvert vdoert ende draecht op
 mit desey vvorserden principals seopenen waerbrionbz
 mitgader alle voerft actie toe ofte aonseygen hem comparant
 aonden zelfden brienis ende desey rachte vandien aende
 huijsinge ende vrie daer inne seopenen compeleronde
 omme daer mede te mogen vinnen ende verkiefen in
 allen seijn of zij comparant inder voerff aen qualite
 selfs waere) ende ingenalle voerff ghujs ende vrie
 naemael tot voriger tijt vonden werde jiel vrommed
 vraft ofte vordvert te zijn vonden de lasten vnde voerff
 seopenen waerbrionbz vordert dat vordis zij comparat
 den voerff man inder qualite alsbonen off te voerff onder
 vordant van alle zijne goeden vorende ende onvorende
 vordvordige ende vordvordende actien ende ~~vordit~~
 zey vanden vuytgefontat nog vuyt vord)
 om des vord man vort te fundere vassure te vord vord
 hnd mede vord onse gromvante clado janss vrant
 franjinnaker vord vordvord vord vord vord vord
 mit desey ~~vord~~ ^{vord} vord allet Willem v wade vord
 onder vordant mede vuyt alle zjme goet als vord
 des se belooftde allet Willem vord onse vuyt
 vordant ~~vord~~ ^{vord} vord vord clado janss zjme wade vord
 vord vuyt vordvord vord vord te vord vord
 Ende bekende vuyt vord vuyt vuyt vuyt

der cause van des voors transporte & verdrachte
 mee d' veronnde vernouwt woedend & letuet
 te wesen des lesse vening mette wesen d' dat
 met us streevend suctarie v' portionne
 kriming te letue ende van zijnde In oncond
 des brieff wogea met ons zegels v' de zondend
 dat September anno v' d' Henning

Op 07-09-1570 koopt Allert Willemsz van Zassem van Gerrit IJsbrantsz een huis en erf aan de Breestraat 27 in Leiden "staende ende gelegen in t noorteijnde met de helfte van een gange ende poorte daer toebehoirende belegen hebbende an deen zijde Jan Jansz backer ende aen dander zijde de arme huijsittenen van sinte pieters parochie met de wederhelfte van de voorschreven poorte ende gange ende voorts met haer huijs ende erve streckende voor vande straet tot after mit een schuijre inde volgraft" met drie oude transportbrieven. Borg tot zekerheid voor de verkoper is Pieter Heijnricxsz van Wassenaer. Betaald met een schepen schuldbrief in termijnen te betalen (Bron: Erfgoed Leiden en Omstreken, Oud Rechterlijk Archief Leiden, toegang 0508, Inv. Nr. 67 D, f. 194 v en 195).

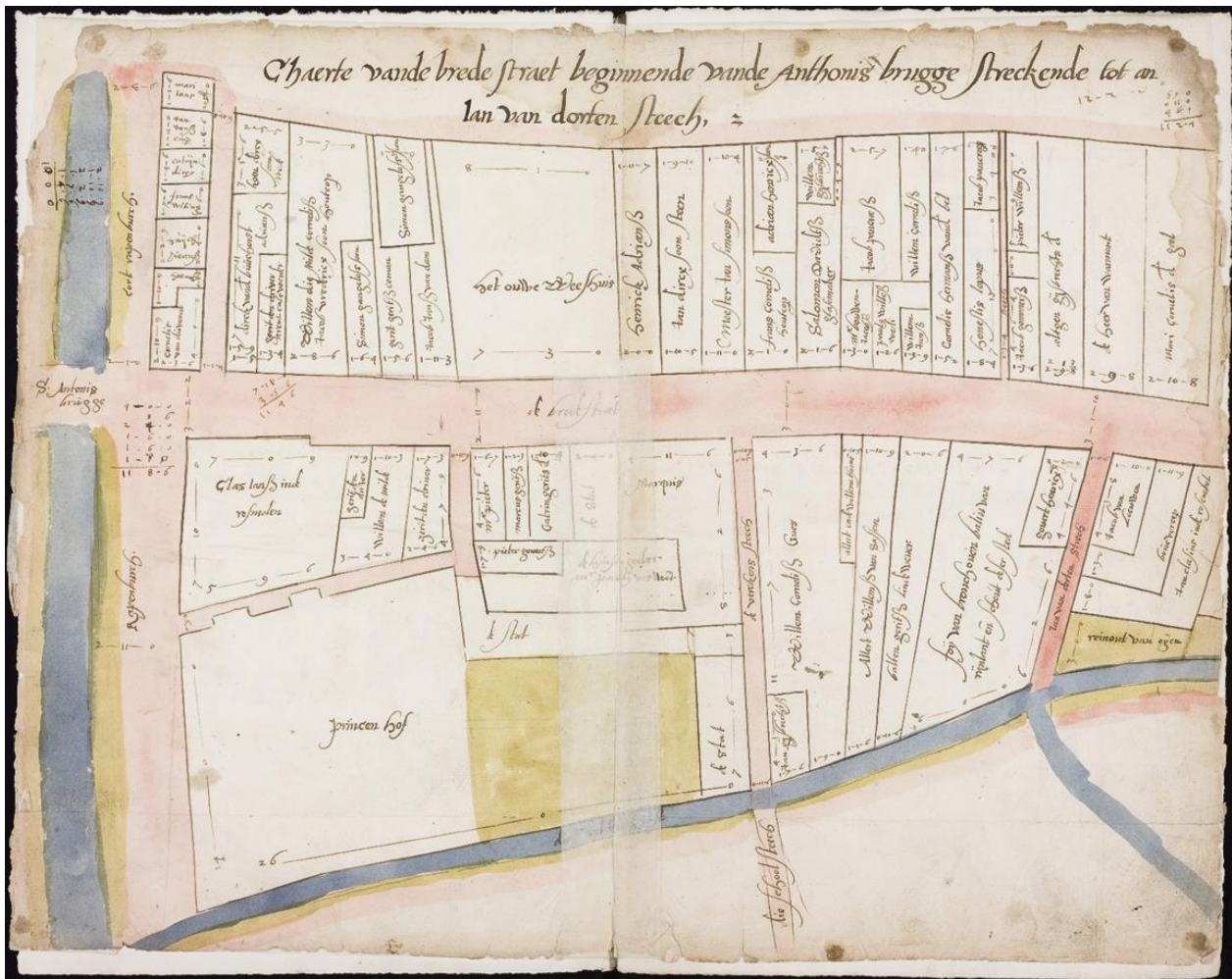
Wij monnijn raede van Leiden ende de wout arent
 bezopenen in Leiden oironden dat voor ons gecomponeert
 is gemit ijsbrantsz poorte der voors stede ende bekende
 daerof te gaden ende verouwt mit dezen allert willemsz
 van zassm van zijnde ende drie sitende ende gelegen
 in t noortzijnde met de helfte van een gange
 ende poorte daer toebehoirende belegen hebbende
 an deen zijde Jan Jansz backer ende an dander zijde de arme
 huijsittenen van sinte pieters parochie met de wederhelfte
 vande voors poorte ende gange ende voorts met
 haer huijs ende erve streckende voor vande straet
 tot after mit een schuijre inde volgraft ende dat
 in maeciere met sijnre sijnre sijnre ende bekastinge daer
 op staende als den ons segeponen waerbrinte daer
 des ons tegenwoordige v' den stoken ende getrans
 fereert is tussent ende veruult ende tot
 meerder suctarie der voors roops heeft
 den voors gemit ijsbrantsz voors allert willemsz
 getransportert geredert ende ondergeuenen den voors
 principale segeponen waerbrinte met drie sijnre van transporte
 daer des ons sijnre v' den stoken is mitgedert
 alle v'ragt actie toe ofte aen segeponen sijnre comparant
 wonden segeponen sijnre ende d' crachte wonden lende
 sijnre ende drie daer mee segeponen competende omme
 daer mede te mogen winnen ende oerhoefen in allen sijnre of
 sijnre comparant daer zolff waeren ende ingenalle
 voors sijnre ende drie sijnre sijnre comparant iet
 veronnde edelst ofte te waeren waeren sijnre de
 lasten ende voors segeponen waerbrinte verhaelt dat
 sijnre sijnre comparant den voors allert willemsz tot alder tijt off
 te doen onder verstant van alle sijnre godden
 veronnde ende onderonden tegenwoordige ende
 tocomende actien ende crediten geen vanden
 omstegendert mee ende tot meerder v' sijnre ende
 suctarie der voors waeringe is ten zelien tijde
 mede voor ons gecomponeert pieter heijnricxsz

C 21 v

van wassenaar ende constituorde ende stelde hem selven
mits desen voerde voorn gerant ijsbrantke waerborge onder
verbant mede van alle zijne goederen affvoeren des zoe sekerste
gerant ijsbrantke voorn onder gelijcke verbant affvoeren den
voorn pieter Beijnsz zijne waerborge hier van
roffeloos ende sekersthoed te indenne xviij. ende gerant
ijsbrantke & voorn sekersthoed zeyn voerde voorn albert
willomsz te ransse van desse roope transporte, coffee
ende onergifte wal ende volcomenheit vernonige voldaen
ende retavle te wesen den fester pominste metten vesten
ende dat met een segeponen segultbrene op seckerste
termijnen te betaelen daer van zijnde in oironden daren
breuff besogelt met onsen zegelen opten zeventenden dach
septembri anno 20. ende tseventich

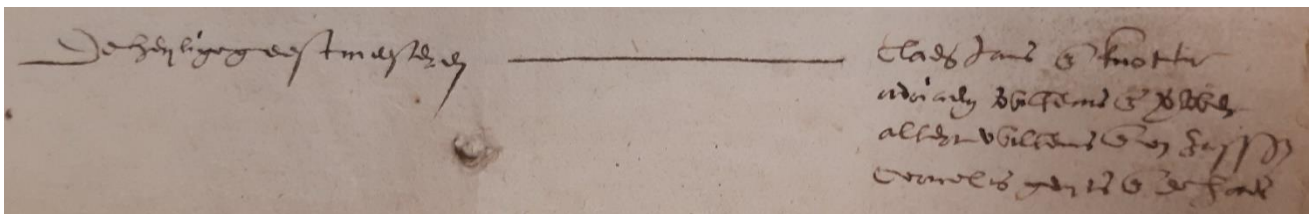
Grachtenboek Leiden 1583: rechtsboven huis van "Allert Willemsz" op de Breestraat 27 links naast het gebouw met het rode dak

Stratenboek 1588: Breedstraat 27 eigendom van Allart Willemsz van Sassen en Breedstraat 25 gedeeld met Willem Cornelisz Goes

In 1573 / 1574 is Allert Willemsz van Sassenhem samen met Willem Jansz van Rossen toezichthouder op de vleesverdeling door de schaarste ten gevolge van de belegering en het ontzet van Leiden in het bon (stadsdeel) "t Vleyshuis" (Bron: "Leidens belegering en ontzet in 1573 en 1574, naar de oorspronkelijke stukken en bescheiden", Johan van Vloten, 1853, blz. 210; Google Books).

Begin februari 1574 wordt Allert Willemsz door het bestuur van de stad Leiden benoemd tot heiligegeestmeester voor één jaar en wordt geregistreerd in Dienstboek A van "smalle diensten":

(Bron: Erfgoed Leiden en Omstreken, Secretarie-archief, toegang 0501, Dienstboek A, 1500-1589, Inv. Nr. 73).

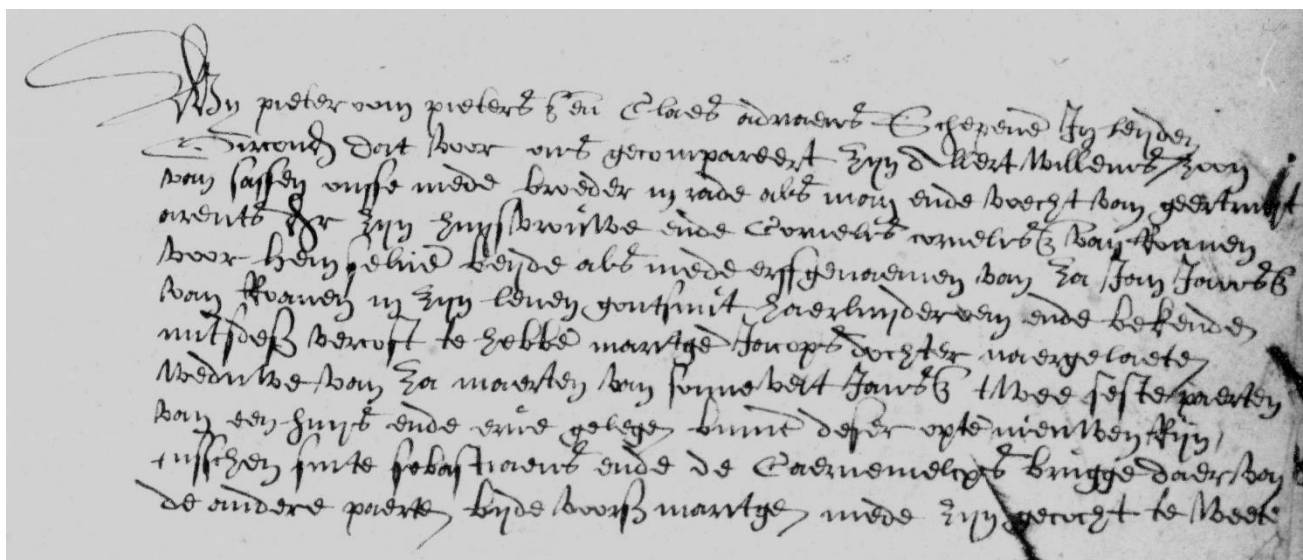
Op 21-03-1574 verkoopt Allert Willemsz als een van de vier heiligegeestmeesters een huis en erf in de Sint Jorissteeg aan Jacobgen Jansdr, weduwe van Jan Huijgensz schoenmaker (Bron: Erfgoed Leiden en Omstreken, Oud Rechterlijk Archief Leiden, toegang 0508, Inv. Nr. 67, Register E, f. 159v).

Op 31-01-1575 verkoopt Allert Willemsz als een van de vier heiligegeestmeesters aan Foy van Brouhoven, baljuw van Rijnland en schout van Leiden, de pacht met de Loude van 32 stuivers voor de schuur of het

achterhuis van een huis en erf aan de Bredestraat gekomen van Adriaen Gerritsz zaliger gedachtenis door hem laatst gekocht van Jan van Hout, secretaris van Leiden (Bron: Erfgoed Leiden en Omstreken, Oud Rechterlijk Archief, toegang 0508, Inv. Nr. 67, Register E, f. 231v).

Op 13-05-1575 verkopen Allert Willemsz van Sassen, veertigraad, man en voogd van Geertruijt Arentsdr, zijn huisvrouw en Cornelis Cornelisz van Rouanen, voor hem zelf, beide als mede erfgenamen van zaliger Jan Jansz van Rouanen, in zijn leven goudsmid, hun oom, aan Maertge Jacobsdr, nagelaten weduwe van Maerten van Sonnevelt Jansz, twee zesde parten van een huis en erf gelegen op de Nieuwe Rijn (Botermarkt 17), tussen Sint Sebastiaens en de Caernemelcxen brug, waarvan de andere parten zijn gekocht door Maertge Jacobsdr, met een schepenen schuldbrief van 266 pond van 40 grooten 13 schellingen vier penningen. Volckgen Jansdr (koopvrouw), weduwe van Jan Jansz van Roanen goudsmid, is gehuwd met Andries Jansz Heynoom (bierdrager). Cornelis Jansz van Rouanen is de vader van Cornelis Cornelisz van Rouanen en tegenwoordig uitgereist. Cornelia Jansdr, weduwe van wijlen Jan Pietersz Linde lakenkoper, is zijn grootmoeder. Zij heeft haar testament opgemaakt op 09-02-1539 voor notaris meester Pieter int Schaeck. Borgen voor de verkoop zijn Claes Gijsbrechtsz van Dorp mede veertigraad voor het zesde part van Allert Willemsz en Jacob Jacobsz kuiper voor het zesde part van Cornelis Cornelisz van Rouanen (Bron: Erfgoed Leiden en Omstreken, Oud Rechterlijk Archief Leiden, toegang 0508, Inv. Nr. 67, Register E, f. 259, 259v en 260).

Op 23-07-1575 is Allert Willemsz bij de Nederlands Hervormde ondertrouw in Leiden van Jan Jacobsz Verbouchorst, met consent van zijn moeder en vergezelschap door zijn broeder IJsbrant, met Maritgen Heijnricxdr getuige en stiefvader van de bruid. Maritgen Heijnricxdr is een dochter van Heijndrick Claesdr Cock en Geertje Arentsdr, de latere vrouw van Allert Willemsz.

In 1575 wordt "Allert Willemsz van Sassenhem" benoemd tot veertigraad van het stadsbestuur van Leiden. In 1580 en 1581 wordt hij vermeld als "Allert Willemsz van Heemskerck" (Bron: "Beschrijving der stad Leyden: behelzende het begin, den voortgang en aanwas vandie stad", Jan Jansz Orlers, oud-burgemeester van Leiden, Leiden, 1641, blz. 700; zie ook blz. 597; Google Books).

In 1575 wordt "Allert Willemsz van Sassenhem" ("Beschryving der stad Leyden: Uit de oude en nieuwe bewyzen opgespoord", Eerste deel bevattende de geestelijke gebouwen, Frans van Mieris, Leiden, 1762, blz. 51, Google Books, vermeldt hem als "Allert Willemsz van Heemskerck") ook benoemd tot kerkmeester van de hoofdkerken van Leiden en vermeld van 1574 tot 1581 op de twee naamborden in de kamer der gemeente-commissie (Bron: "De gedenkteekenen in de Pieters-Kerk te Leyden", Mr. Karel Jan Frederik Cornelis Kneppelhout van Sterkenburg, Leiden, 184, blz. 75 en 76; Google Books).

Kerkmeesterskamer van de Pieterskerk met de twee naamborden van de kerkmeesters (Bron: PR Pieterskerk Leiden (foto graaf Stefan Tetelepta))

NB. Er is op het plafond geen familiewapen voor Allert Willemsz van Sassenhem, of Allert Willemsz van Heemskerck, aangebracht. De kamer is in 1648 gebouwd en alle familiewapens zijn voor kerkmeesters van na dit jaar (Bron: Ward Hoskens, conservator van de Pieterskerk).

In 1576 wordt Allert Willemsz Zassenhem wonende te Leiden vermeld in het kohier van de gedwongen leningen 1576 van de stad Leiden. Hij betaalt 6 gulden ""die van de magistraet" (Bron: Erfgoed Leiden, toegang 0501A, Kohieren gedwongen leningen 1576, inventarisnummer 3971, blad 4).

Op 13-05-1577 worden Allert Willemsz en zijn echtgenote Geertgen Arentsdr vermeld als erfgenaam van Jan Jansz van Rouanen, goudsmit, hun overleden oom. Wellicht is Jan Jansz van Rouanen familie van de vader van Geertgen Arentsdr, Arent (Aernt) Jansz. (Bron: Erfgoed Leiden en Omstreken, Oud Notarieel Archief Leiden, Inv. Nr. 4, akte 317, dd. 13-05-1577).

Op 06-09-1577 wordt Allert Willemsz vermeld met Jan Jansz Brant, wonende te Utrecht, als oom en voogd van Marritgen, het weeskind van Claes Jansz Brant en Elisabeth Arentsdr (Bron: Erfgoed Leiden en Omstreken, Oud Rechterlijk Archief Leiden, toegang 0508, Inv. Nr. 67, Waarboek, Register F, f. 215).

Op 06-09-1577 wordt Allert Willemsz ook vermeld in het Weeskamerarchief van Leiden, Inv. Nr. 283B, f. 432:

"Maritgen 7 jaar, kind van wijlen Claes Jansz. Brandt en Elisabeth Aerntsdr. Jan Jansz. Brandt wonende tot Utrecht oom en Alart Willemsz. van Zassenem wonende alhier voogden. 3 morgen land in Esselickerwoude belendt volgens doude brieve. 500 karolus guldens. Verwijst naar haar huwelijksvoorwaarden van 16-12-1554. Onderpand: "twee huysen ende erven naes malcanderen opte Hoygraft belendt aen deen zijde ten zuuden Neeltgen Dircksdr. twarmoeswijff Huygh Cornelisz. weduwe ende aen dander zijde ten noorden Meynngen ende Dirckgen Meeusdr. gesusteren streckende voor uyt de hoygraft oostwaerts tot ende uytgaende op te

middelste graft" (Bron: GROTE BEWIJZEN B, bewerking H.J. van der Waag, blz. 166 en 167; www.onsvoorgeslacht.nl).

1 naergraven 432
Clarens Janes & brandt Weyfendt genaemt maritgen Janes &c vudt onte
by Janen getrouwen by Elizabeth merute &c. Dure van dat
voerden in Jan Janes & brandt Weyfendt tot u herst oome in alant
Nouent & van Sassenem Woonen alhier tot esden. Ed. Kelys
ydenen duy sinder verffnisse zins hure bolcht naer deingent den
Beydenen Kelys brucke faende opke litten C.

In 1578 was "Allert Willemsz van Sassem (homan)" eigenaar van twee panden aan de Breestraat (tussen de Verckensteech / Schoolsteeg / Lombardsteech en ?) met de huisnummers 25 (samen met Willem Cornelisz Goes) en 27. Op nr. 27 woont in 1874 mevrouw Reuvs (Bron: "Leiden vóór 300 jaren en thans: Photolithographische afbeelding van een plattegrond van 1578 en chromolithographische afbeelding van het caertbouc van straten binnen deser stadt Leyden", W. Pleyte, Leiden, Uitgever E.J. Brill, 1874, blz. 76).

Breestraat 27 in Leiden (foto 17 september 2020, Jacques Duivenoorden)

Het pand Breestraat 27 in Leiden is een Rijksmonument met monumentnummer 24597. Pand met gevel met rechte kroonlijst en houten deuroplijsting, deur met knop midden 18e eeuw.

(<https://monumentenregister.cultureelerfgoed.nl/monumenten/24597>).

Op de voordeur van pand Breestraat 27, waar in een voorgaande woning eertijds van 1570 tot zijn overlijden in 1603 Allert Willemsz woonde, staat te lezen: "Hier woonde van 1821 tot 1835 C.J.V. Reuvens 's Werelds eerste hoogleraar in de archeologie en grondlegger van de moderne Nd. Archeologie" (Bron: bord op de voordeur van Breestraat 27 in Leiden; foto 17 september 2020, Jacques Duivenvoorden).

<http://resources.huygens.knaw.nl/bwn1780-1830/lemmata/data/reuvens2>

<https://www.universiteitleiden.nl/en/news/archive-diverse/2014/10/leiden-classics-caspar-reuvens-the-world%E2%80%99s-first-professor-of-archaeology>

Deurklopper (gestileerde panterkop) van Breestraat 27 ontworpen door professor C.J.V. Reuvens (Bron:

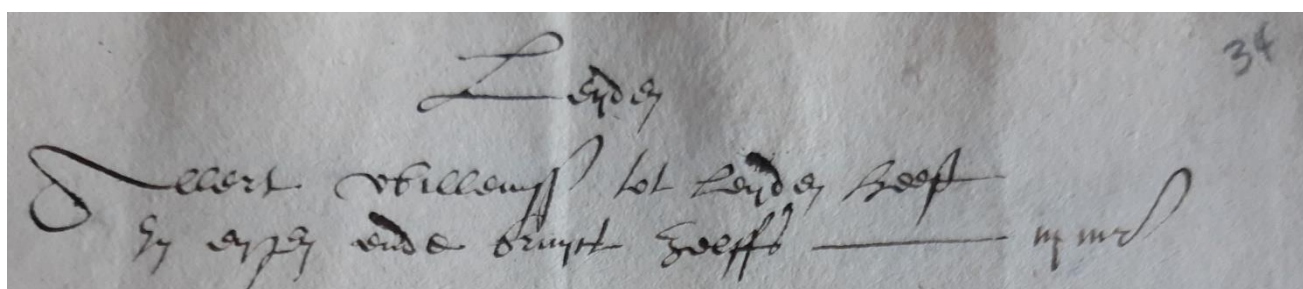
https://nl.wikipedia.org/wiki/Caspar_Reuvens)

Op 11-01-1578 is Allert Willemsz voogd van en borg voor (zijn schoonzuster) Lijsbeth Arentsdr, weduwe van Claes Jansz Brant bij de verkoop van een huis op de Hooigracht aan Jan Thomasz lindeweaver, gelegen belend aan de ene zijde Jan Cornelisz boogmaker en aan de andere zijde Jan Gerritsz voorlakenreder (Bron: Erfgoed Leiden en Omstreken, Oud Rechterlijk Archief Leiden, toegang 0508, Inv. Nr. 67, Register F, f. 264).

Op 27-08-1578 verkoopt Allert Willemsz als kerkmeester met de beide overige kerkmeesters twee huizen en erven naast elkaar gelegen aan het kerkhof achter de Vrouwenkerk aan de kinderen en erfgenamen van Jacob Pietersz Goetcoop (Bron: Erfgoed Leiden en Omstreken, Oud Rechterlijk Archief Leiden, toegang 0508, Inv. Nr. 67, Register G, f. 33v).

Op 15-07-1579 wordt Allert Willemsz van Zassenhem vermeld als "Gecommitteerde voor het bon Vleeshuis inzake de levering van koperen oortjes enz." (Bron: Erfgoed Leiden en Omstreken, Aflezingsboeken 1574 – 1649, Inv. Nr. 15, f. 56 verso).

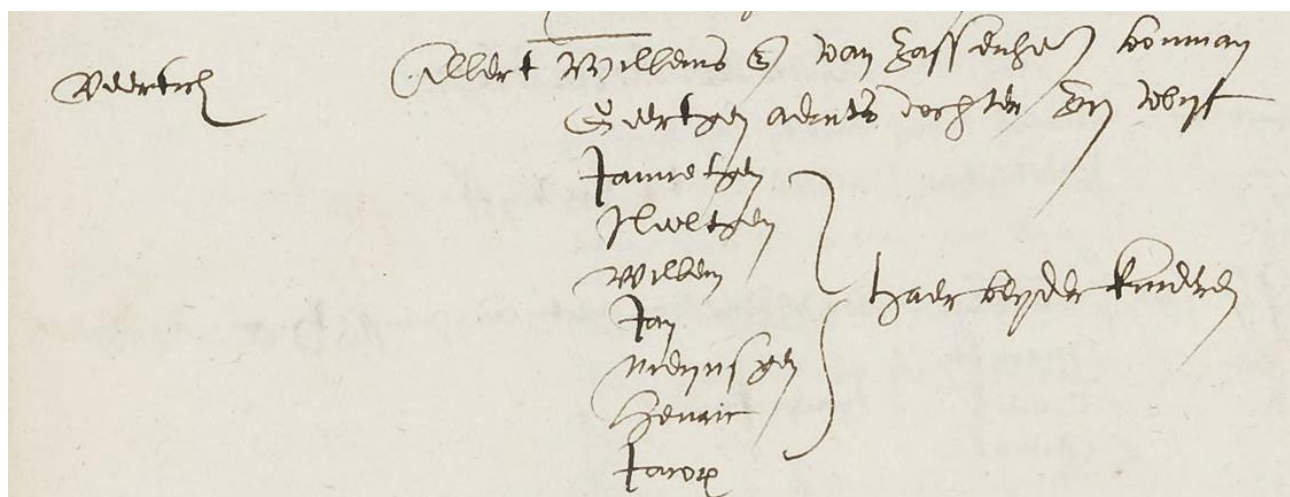
In 1580 wordt Allert Willemsz vermeld in het morgenboek van Oegstgeest als eigenaar en gebruiker van 3 morgen land in het overzicht van eigenaren van land in Oegstgeest die wonen in Leiden:

(Bron: Hoogheemraadschap Rijnland, Oud Archief Rijnland, Morgenboek Oegstgeest 1580, Inv. Nr. 6124a, folio 34)

In 1580 ondertekenen de kerkmeesters Allert Willemsz, Hobbe Florisz, Bouwen Jansz en Jacop Anthonisz de afrekening van Jan Gerritsz de Haes "als rentmeester vande drie parochie kercken beroerende de restanten vande jaren 72, 73, 74, 75 en 76" (Bron: Leidsch Jaarboekje 1974, blz. 133).

In 1581 bij de telling van de bevolking van Leiden was "Allert Willemsz van Sassenhem, een 55-jarige bouwman (boer) eveneens omringd door zeven peuters en kleuters" (Bron: "Geringde buffels en heren van stand: het patriciaat van Leiden, 1574-1700", D. J. Noordam, Uitgeverij Verloren, 1994, blz. 47; Google Books; Erfgoed Leiden en Omstreken, Stadsarchief 1574-1816 inv.nr. 1289, Volkstelling 1581, bon Vleeshuis fol. 27a-31a verso, fol. 30v: "Allert Willemsz van Sassenhem, veertigraad en bouwman, 7 kinderen"; bewerking: "Index op de volkstelling van 1581").

Volkstelling Leiden september 1581 bewoners stadsdeel "TWolhuys", bon "T Vleyshuys" Breestraat (Bron: Erfgoed Leiden en Omstreken, toegang 0501a, Inv. Nr. 1289, f. 30 verso)

13

TWolhuys

Jaer vande beschrijvinge der gedach
 br { Gerecht vuygder f' van Duvelandt &
 Allert Willemz f' van Sassenhem

{
 Jan de boutz zoon romay
 Baront Labringh f' boezemur
 Wouter arents f' romay
 Dier arents f' roetenbostre } Bonmeesters

Scriba Oudeuliet

Bij de volkstelling Leiden in september 1581 van de bewoners van stadsdeel "TWolhuys" hebben Gerrijt Wiggersz van Duvelandt en Allert Willemsz van Sassenhem met vier bonmeesters de beschrijving gedaan (Bron: Erfgoed Leiden en Omstreken, toegang 0501a, Inv. Nr. 1289, f. 13).

Op 13-02-1582 is Allert Willemsz bij de Nederlands Hervormde ondertrouw in Leiden van Jeroen Gerytsz, antieksnijder, geboren te Leiden, vergezelschaft door mr. Sijmon Jansz zijn oom, en Baertgen Heijndricxdr, geboren te Leiden, getuige en stiefvader van de bruid. Zij is een dochter van Heijndrick Claesdr Cock en Geertje Arentsdr, de latere vrouw van Allert Willemsz.

Jeroen Gerytsz (anteksnijder) van
 Leiden & Heijndricxdr van
 Leiden
 Baertgen Heijndricxdr
 van Leiden
 met Allert v. d. Sande
 zoon

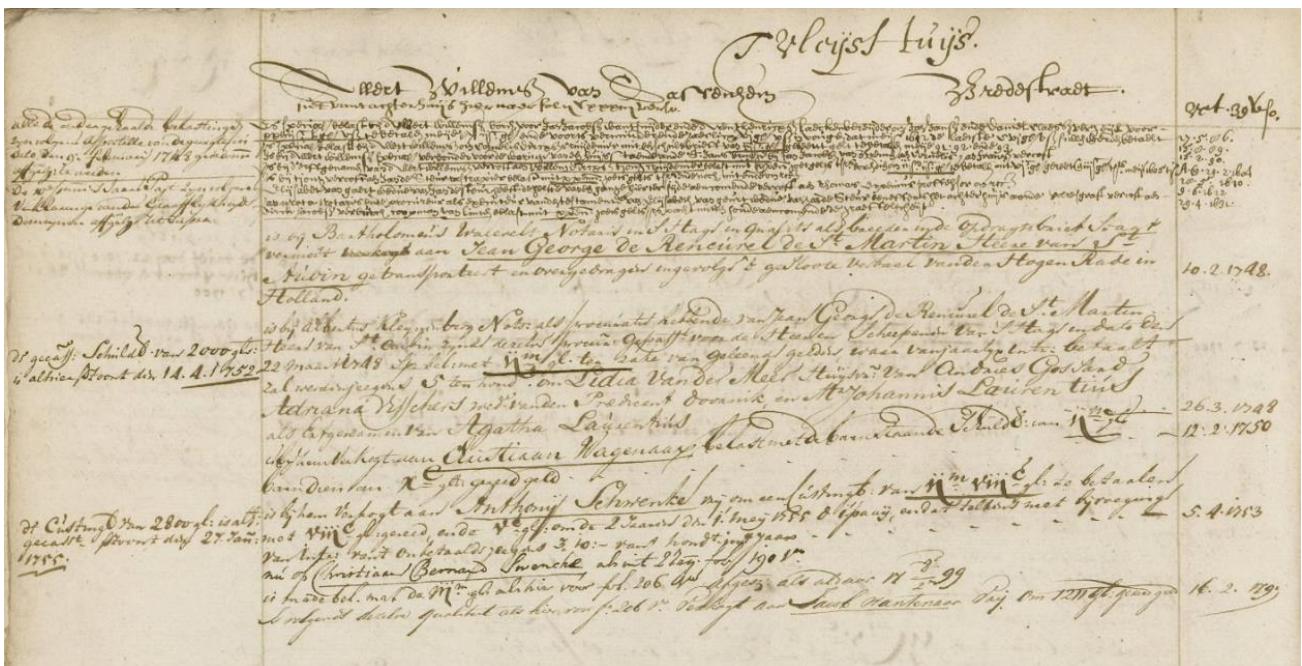
(Bron: Erfgoed Leiden en Omstreken, DTB Leiden, NH Ondertrouw A. 1575 - maart 1586., archiefnummer 1004, Nederlands Hervormd Ondertrouw (1575-1795), inventarisnummer 1, blad A – 117).

NB. Waarschijnlijk is de oom van Jeroen Gerytsz mr. Sijmon Jansz de chirurgijn en veertigraad van Leiden Mr Sijmon Jansz van der Mije, die woonde op de Breestraat 97 en gehuwd was met Annetgen Dircksd van Heemskerck. Jeroen Gerytsz antiëksnijder woont sinds 1578 op de Breestraat 83.

Op 10-02-1582 heeft Arent (Allert) Willemsz poorter te Leiden verkocht aan Meus Jacobsz wonende te Valkenburg 2 morgen land in Oegstgeest, belend ten Z: Mr. Philips Coggeman te Haarlem, Sijmon Gerritsz te Rijnsburg, ten NO: Mr. Jan int Houffijser te Delft, Jan Claesz van Alphen, ten O: Magdalena Basgens te Haarlem en ten W: Allert Willemsz voorschreven zelf met de helft van de sloot. Vrij en niet anders belast dan met cijns toekomende de Heer van Wassenaar. Allert Willemsz belooft Meus Jacobsz te vrijen en te waren. Hij verbindt hieraan ter waring 1 morgen land, gelegen naast het verkochte land (Bron: Gemeentearchief Oegstgeest, Rechterlijk Archief Oegstgeest, Inv. Nr. 1, f. 255 verso; bewerkt door Anthonius van der Tuijn te Rhoon, www.onsvoorgeslacht.nl).

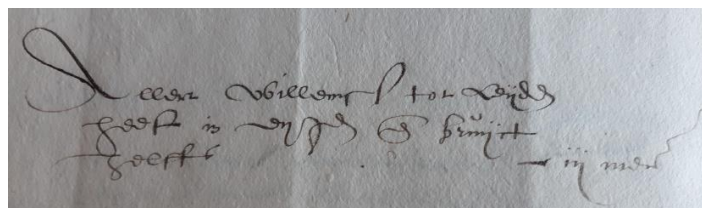
Allert Willemsz te Leiden wordt in Rechterlijk Archief Oegstgeest, Inv. Nr. 1, ook als belending vermeld op f. 117 en f. 118 (beide 05-05-1582) en f. 333 (1582 zonder datum).

Op 10-12-1583 wordt Allert Willemsz vermeld in de blaffert van erfhuur binnen Leiden toekomende de grafelijkheid van Holland in september 1583 gekocht door Foij van Brouhoven baljuw van Rijnland (en buurman van de woning van Allert Willemsz in de Breestraat in Leiden): blz. 4 "Allert Willemsz. gecoemen van Wolphert Bouwenz. 10 penningen" (Bron: Nationaal Archief, Grafelijkheids Rekenkamer, toegang 3.01.27.01, Inv. Nr. 709; bewerking Anthonius van der Tuijn te Rhoon; www.onsvoorgeslacht.nl).

Bonboek "Allert Willemsz van Sassenhem" bon Vleeshuis, Breestraat

In 1584 wordt Allert Willemsz vermeld in het morgenboek van Oegstgeest als eigenaar en gebruiker van 3 morgen land in het overzicht van eigenaren van land in Oegstgeest die wonen in Leiden:

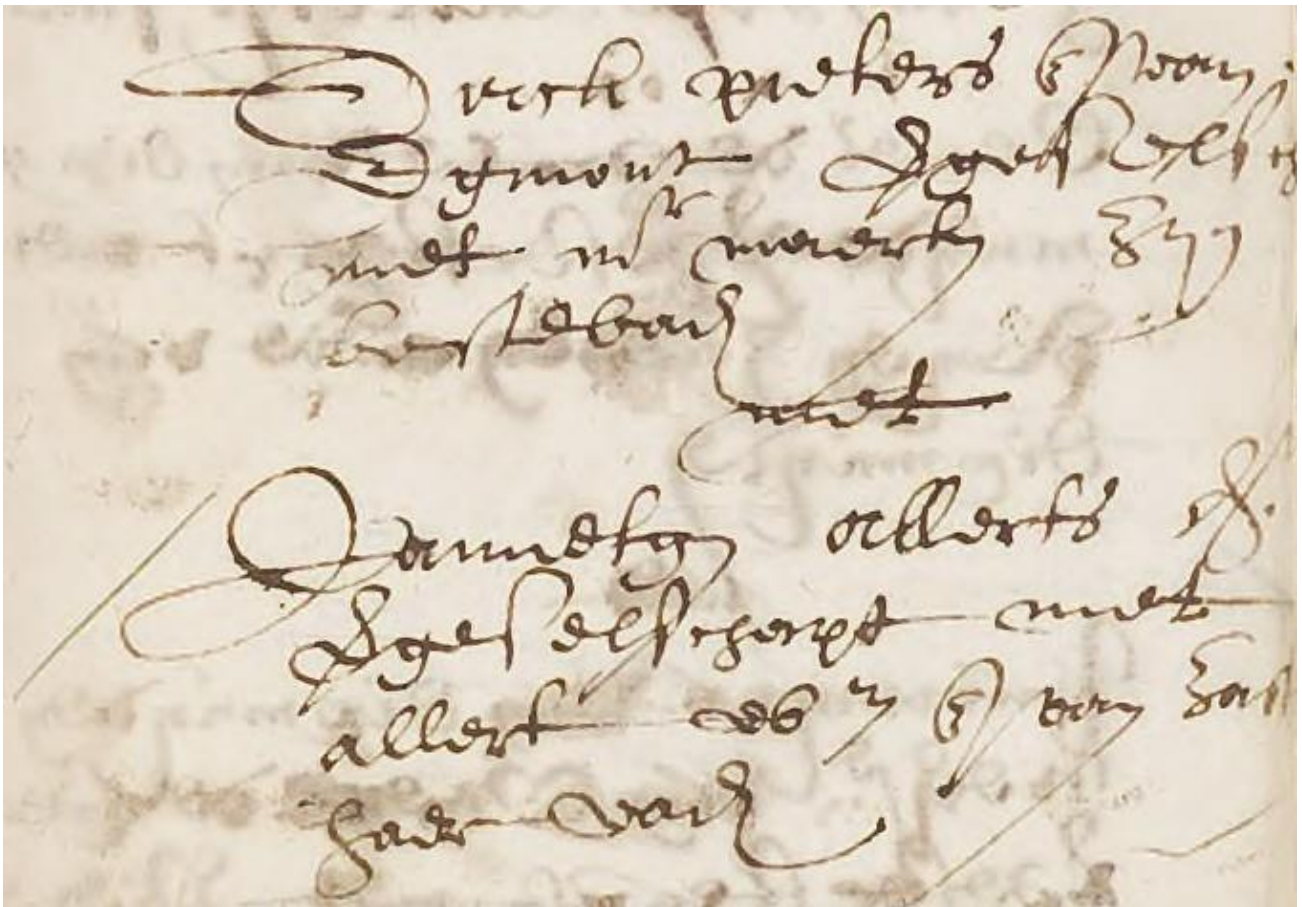

(Bron: Hoogheemraadschap Rijnland, Oud Archief Rijnland, Morgenboek Oegstgeest 1584, Inv. Nr. 6124a).

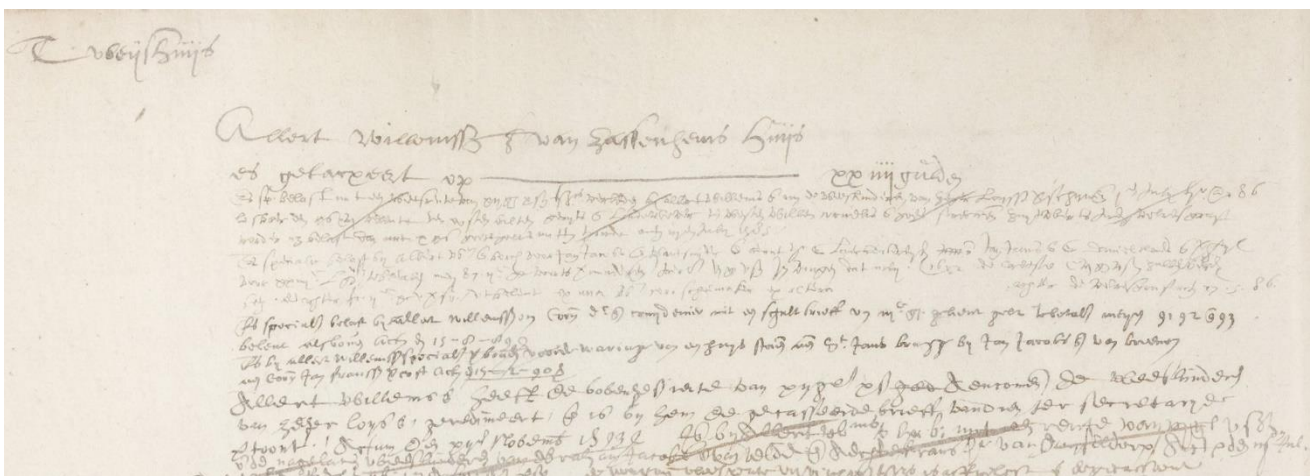
Op 12-05-1584 gaan in Leiden in ondertrouw Dirck Pietersz van Egmont, vergezelschaft door mr. Maerten zijn bestevader, en Jannetgen Allertsdr, vergezelschaft met Allert Willemsz van Zassem haar vader als getuige.

(Bron: Erfgoed Leiden en Omstreken, DTB Leiden, toegang 1004, NH Ondertrouw A. 1575 - maart 1586, Nederlands Hervormd Ondertrouw (1575-1795), inventarisnummer 1, blad A - 152v). NB. Dirck Pietersz van Egmont is notaris te Leiden en woont op de Langebrug (Bron: <https://historischleideninkkaart.nl/persoonformulier/?Id=2175>).

Op 06-11-1584 wordt Jan Allertsz van Heemskerck vermeld als schrijver en getuige bij een akte voor notaris Salomon Lenaertsz van der Wuert (Bron: Erfgoed Leiden en Omstreken, Oud Notarieel Archief, toegang 0506, Inv. Nr. 12, akte CCCI (301)).

In 1585 wordt Allert Willemsz van Zassenem vermeld in het belastingoverzicht Vetus in Leiden met zijn huis aan de Breestraat in bon Vleeshuis getaxeert op XXIII (24) gulden:

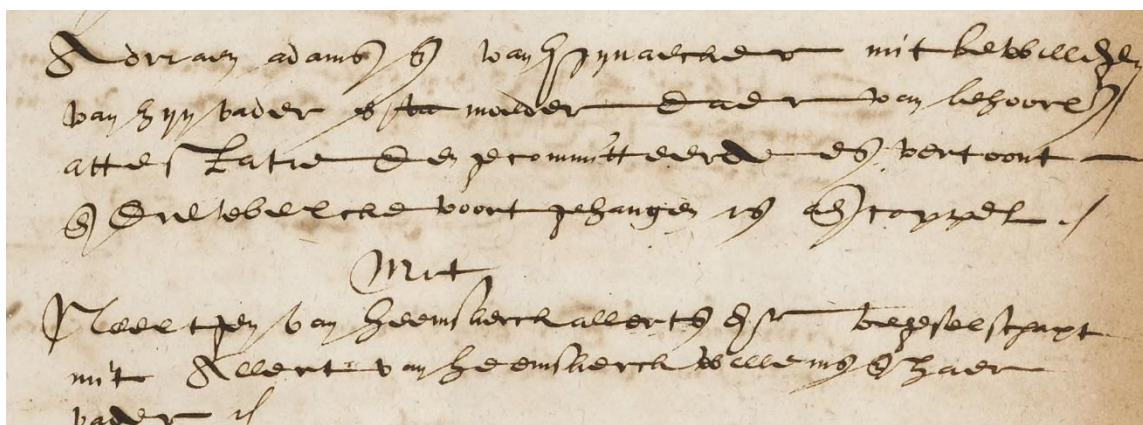
Bron: Erfgoed Leiden en Omstreken, Stadsarchief Leiden, toegang 0501A, Inv. Nr. 6596, "Register Vetus", perceelsgewijze legger van wijzigingen van eigendom en hypotheaire verbanden, met vermelding van getaxeerde huurwaarden, 1582-1601, f. IXL verso,

Op 31-01-1588 legt Jan van Heemskerck, oud omtrent XXVI (26) jaar voor notaris Salomon Lenaertsz van der Wuert in Leiden een verklaring af op verzoek van Jacob Jansz schuitvoerder op Amsterdam (Bron: Erfgoed Leiden en Omstreken, Oud Notarieel Archief, toegang 0506, Inv. Nr. 17, akte 25).

Op 20-06-1588 legt Allert Willemsz van Heemskerck, oud omtrent LXII (62) jaar, wonende binnen de stad Leiden, voor notaris Salomon Lenaertsz van der Wuert een getuigenis af op verzoek van Jan Jacobsz van Breenen, lakenkoper, poorter der stad Leiden, dat op zaterdag 21 of 28 mei voorleden hij buiten de Koepoort in gesprek is geweest met Willem Claesz Buijs in het Ontzet van Leiden, die zijn huisvrouw naar de schuit had geleid om naar Zeeland te varen (Bron: Erfgoed Leiden en Omstreken, Oud Notarieel Archief, toegang 0506, Inv. Nr. 17, akte CLII (152), dd. 20-06-1588).

Op 21-07-1589 legt Allert Willemsz van Heemskerck, vroedschap van de stad Leiden, oud omtrent LXIII (63) jaar, voor notaris Salomon Lenaertsz van der Wuert een getuigenis af op verzoek van Pieter Joostensz int Jonge Vat, poorter van de stad Leiden, dat in maart 1576 binnen de stad Leiden Pouwels Willemsz van Thoorenvliet, schout van Zoeterwoude, door een soldaat in zijn arm geschoten is, door welke kwetsuur hij na 3 of 4 dagen overleden is (Bron: Erfgoed Leiden en Omstreken, Oud Notarieel Archief Leiden, toegang 0506, Inv. Nr. 18, akte CLXXI (171), dd. 21-07-1589).

Op 27-05-1592 gaan in Leiden in ondertrouw Adriaen Adamsz geboren te Pijnaecker (met consent van zijn ouders) en Neeltgen Allertsdr van Heemskerck met haar vader Allert (Willemsz) van Heemskerck als getuige:

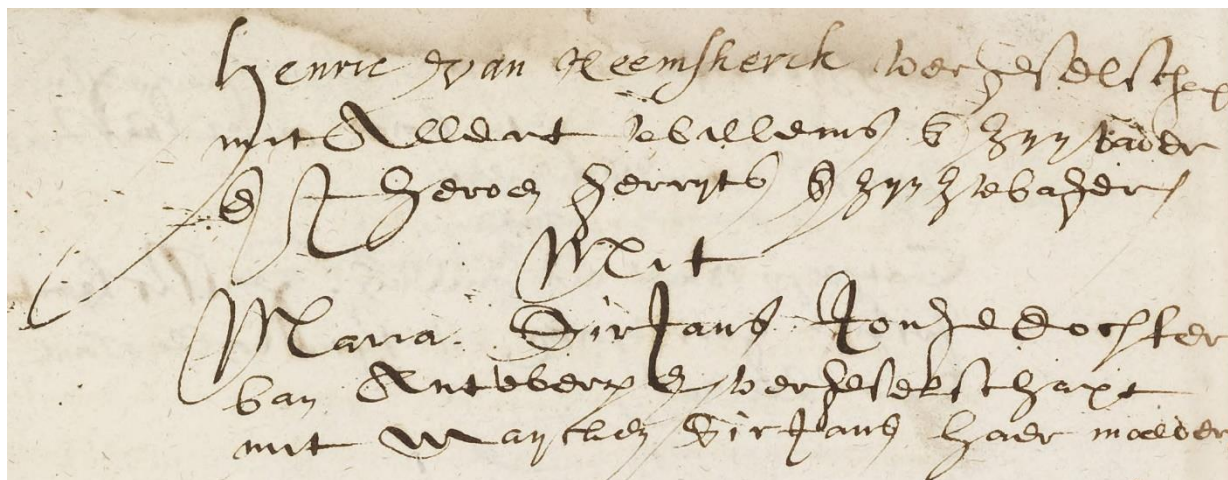
Adriaen Adamsz van Pijnaecker mit bebbelinge
van syn vader of ha moeder daer van beboore
attē Latw daerommt end so voort
dat beboore voort gegange is groyt.
Mit
Consent van Heemskerck allert van Heemskerck
mit consent van Heemskerck beboore van
vader of

(Bron: Erfgoed Leiden en Omstreken, DTB Leiden, toegang 1004, NH Ondertrouw C. 1592 - maart 1597, Nederlands Hervormd Ondertrouw (1575-1795), Inv. Nr. 3, blad C - 014).

Op 14-04-1593 zijn Heijndrick Allertsz van Heemskerck en Meijnsen Allertsdr van Heemskerck getuigen (hij van de bruidegom, zij van de bruid) bij de ondertrouw van Leonardt Cornelisz Stoter en Cornelia Pietersdr geboren te Haarlem (notaris Salomon van der Wuert is oom van de bruidegom) (Bron: Erfgoed Leiden en Omstreken, DTB Leiden, NH Ondertrouw C. 1592 - maart 1597., toegang 1004, Nederlands Hervormd Ondertrouw (1575-1795), inventarisnummer 3, blad C - 037v).

Op 05-05-1595 wordt Henrick Allertsz van Heemskerck vermeld als "schutter in het rot van Jan Dz. Stein (Bron: Erfgoed Leiden en Omstreken, toegang 0501A, Aflezingsboeken 1574 – 1649, Inv. 16, f. 94 verso).

Op 26-01-1596 ondertrouwt Henric van Heemskerck met Maria Sirjans, geboren te Antwerpen; Getuigen bruidegom: Allert Willemsz vader - Jheroen Gerritsz zwager - Getuigen bruid: Maycken Sirjans moeder (Bron:

Henric van Heemskerck borgelbeftge
mit Allert Willemsz & Joz. Jansen
St. Gova Joz. Jansen & Joz. Jansen
Met
Maria Dirlant Jongedoofter
van Antwerpen borgelbeftge
mit Wouter Dirlant haer moeder

Op 21-05-1596 is Henrick van Van Heemskerck beëdigd als notaris voor het Hof van Holland in 's-Gravenhage op voordracht van het stadsbestuur van Leiden (Bron: Erfgoed Leiden en Omstreken, Oud Notarieel Archief Leiden, toegang 0506, Inventaris, lijst notarissen).

Op 04-02-1598 wordt Jacob Allertsz van Heemskerck veroordeeld wegens straatschenderijen met als vonnis 1 maand hechtenis op water en brood, verbod om zich gedurende 1 jaar 's avonds ná 10 uur op straat te bevinden (Bron: Erfgoed Leiden en Omstreken, Oud rechterlijk archief Leiden, toegang 0508, Crimineel vonnissenboek, inventarisnummer 3+5, blad 67 verso, blad 73).

Op 01-04-1599 wordt Henric van Heemskerck vermeld als schutter in het rot van Jacob Willemz (Bron: Erfgoed Leiden en Omstreken, toegang 0501A, Aflezingsboeken 1574 – 1649, Inv. 16, f. 186).

“Het aantal gestorven veertigen was, ondanks het grote aantal slachtoffers in bepaalde jaren, betrekkelijk gering. De epidemie van 1603 (van de builenpest) vergde in april twee slachtoffers: Allert Willemsz van Sassenhem en Cornelis Gerritsz de Haes (Bron: “Geringde buffels”, blz. 75).

In 1600 wordt Allert Willemsz van Zassenhem (40-raad en vroedschap) wonende te Leiden vermeld in het Kohier Gedwongen Leningen van de stad Leiden. Hij betaalt fl. 15,-, wordt fl. 30,- (Bron: Erfgoed Leiden en Omstreken, toegang 0501A, Kohieren gedwongen leningen 1600, Inv. Nr. 3989, blad 21, aktenummer 37).

Op 01-02-1600 verschijnt voor notaris Jan van Cortenbosch in Leiden Henrick van Heemskerck mede notaris publiek oud omtrent XXVIII (28) jaar en verklaart en getuigde op verzoek van Anthonis Jorijsz Focker steenbakker en kalkbrander tot Koudekerk waarachtig te wezen dat hij getuige is in het verleden zonder in de juiste tijd te zijn bepaald op een rechte dag in Koudekerk en dat hij ten huize van de waard Jan Podt is geweest aldaar drinkende met Reijnoult van Tij. Onderwerp van gesprek waren onder meer de 40 potten kalk die de requirant (Focker) had aangenomen binnen één jaar te branden. Aldus gedaan binnen de stad Leiden ten huize van Marijten Gerijtsdr, weduwe van wijlen Jorijs Claesz Focker (Bron: Erfgoed Leiden en Omstreken, Oud Notarieel Archief, toegang 0506, Inv. Nr. 83, akte 8, dd. 01-02-1600).

Op 29-02-1604 verkopen de erfgenamen van Allert Willemsz van Zassem zijn huis aan de Breestraat 27 aan Willem Dircxz 't Jong kruidenier (met verwijzing naar f. XXXIX verso in “Register Vetus”).

Bron: Erfgoed Leiden en Omstreken, Stadsarchief van Leiden, toegang 0501A, "Oud-belastingboeken" A-C, perceelsgewijze leggers van wijzigingen van eigendom en hypothecaire verbanden, 1601-1658, Al Bonnen Wanthuis t/m Zevenhuizen., Inv. Nr. 6598, f. 69, nr. LXV (65).

Jacob van Heemskerck wordt als apotheker vermeld in "Resolutiën der Staten-Generaal van 1576 tot 1609, Volume 11", uitgeverij M. Nijhoff, 1941, blz. 441, dd. 03-10-1601

3) 2 Oct. werd aan den dokter te Oostende 2 ton turf per week toegesond uit het magazijn en 173 p. 12 sch. 6 d. voor medicamenten (R. i. d.). — 3 Oct. werd gelast te schrijven aan den Raad van State, dat in Oostende een apotheker noodig was voor de zieken en gekwetsten en dat Oostende daartoe recommandeerde Jacob van Heemskerck, wonende te Leiden; de Raad moest dezen Heemskerck voor zich beschrijven en naar Oostende zenden (R. i. d.). De brief aan den Raad van State is genoemd op p. 442, noot 2. — Zie voor de betaling van Jacob Michiels, chirurgijn (f 150 eens en f 50 eens tijdens de belegering); R. 13 Oct.

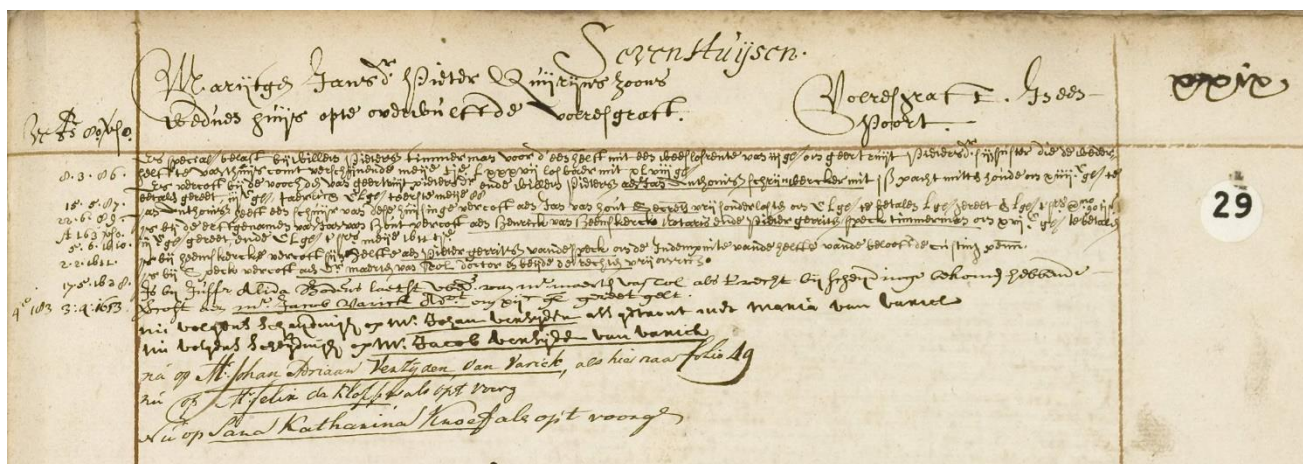
4) 3 Oct. ontvangen, dd. 28 en 29 Sept., waarin hij de gesteltenis van de stad, de zee-waeringen en de retrenchementen van den vijand niteensette en voorbeheldens voertulen vrees

“3 Oct. word gelast te schrijven aan den Raad van State, dat in Oostende een apotheker noodig was voor de zieken en gekwetsten en dat Oostende daartoe recommandeerde Jacob van van Heemskerck, wonende te Leiden; de Raad moest dezen Heemskerck voor zich beschrijven en naar Oostende zenden (R. i. d.)”.

Op 25-01-1603 ondertrouwt in Leiden Nederlands Hervormd Jacob van Heemskerck (apotheker) geboren te Leiden (getuigen van de bruidegom: Henryck van Heemskerck broeder, Jeroen Geryts zwager) met Annetgen Jacobs jongedochter van Alkmaar, wonende te Leiden (getuige van de bruid: Geertgen Jacobsdr haar zuster).

(Bron: Erfgoed Leiden en Omstreken, archiefnummer 1004, Nederlands Hervormd Ondertrouw (1575-1795), inventarisnummer 5, blad E – 039).

Op 05-06-1610 verkopen de erfgenamen van Jan van Hout, secretaris van Leiden, aan Henrick van Heemskerck, notaris, en Pieter Gerritsz Speck, timmerman, voor 1600 gulden een huis op de "overwelfde Volregraft" waarvan 300 gulden contant en de rest met een schuldbrief. Op 02-02-1611 verkoopt Henrick van Heemskerck zijn helft aan Pieter Gerritsz Speck.

Op 04-01-1606 zijn Cornelis Jan Fransz oudoom en Jeroen Gerritsz met Henric van Heemskerck beide omen zijn gesteld voogden over Henric omtrent 12, Dirck 10, Claes 5, Hillegont 8 en Anna 7 jaar oud, nagelaten weeskinderen van Arent Henricxsz (van Teijlingen), bakker, zaliger, gewonnen bij Hillegondt Gerritdr Schaeck (Bron: Erfgoed Leiden en Omstreken, Weeskamer Leiden, Inv. Nr. 242, Voogdenboek B (1604 – 1613), f. 39 nr. 3; bewerking Teun van der Vorm, Zoetermeer).

NB. Hillegondt Gerritdr Schaeck is een dochter van Geryt Henricxz Schaeck, vermeld in de Volkstelling 1581 van Leiden met 6 kinderen. Zij huwt 2^e Leiden 20-05-1611 als weduwe van Arent Henricxsz van Teijlingen met Pieter Jaspersz van Vesanevelt (bakker), geboren te Leiden, weduwnaar van Grietgen Walichsdr.

Op 19-11-1606 zijn Henric van Heemskerck, procureur van de stedelijke Vierschaar en Pieter Daems, peltier, buren, betrokken bij een buurkwestie: enkele ramen van Pieter zouden niet, 'aan de keuren dezer stede behoorlicken gestelt' zijn; Oud adres: Breestraat (zie fol. B-40) (Bron: Erfgoed Leiden en Omstreken, Oud rechterlijk archief Leiden, toegang 0508, Buurquestieboeken, inventarisnummer 48B, blad 34 vso, aktenummer 565).

Op 17-09-1607 is Jannetgen Allertsdr van Heemskerck als bekende getuige van de bruid bij de ondertrouw van Jan Anthonisz van den Berch (schrijnwerker) geboren te Leyden, weduwnaar van Adriana Danielsdr, en Machtelt Harmensdr geboren te Leyden (Bron: Erfgoed Leiden en Omstreken, NH Ondertrouw F. oktober 1604 - april 1608., toegang 1004, Nederlands Hervormd Ondertrouw (1575-1795), inventarisnummer 6, blad F - 159v).

Op 27-03-1608 zijn Hendrick van Heemskerck, notaris, en Pieter Daemsz, peltier, buren accoord over verbouwing van hun huizen aan de Breestraat in Leiden; vernieuwing kozijnen, reinigen van de secreetafvoer, en het aanbrengen van ramen en ruiten e.a. (Bron: Erfgoed Leiden en Omstreken, Oud rechterlijk archief Leiden, toegang 0508, Buurquestieboeken, inventarisnummer 48B, blad 66 vso).

Op 15-05-1608 is Jannetgen Allertsdr van Heemskerck als moeder van de bruid getuige van de bruid bij de ondertrouw van Olivier Adriaensz van der Werff geboren te Leyden, weduwnaar van Jannetgen Pieters de Haes, en Sijburch Dirckdr van Egmond geboren te Leyden (Bron: Erfgoed Leiden en Omstreken, NH Ondertrouw G. april 1608 - januari 1614., archiefnummer 1004, Nederlands Hervormd Ondertrouw (1575-1795), inventarisnummer 7, blad G – 005).

Hendrick van Heemskerck & Wanda Maria
 van Leiden, weduwe van Pieter van
 Doortse de Gode, bevestigd met
 Wanda Maria van Heemskerck zijn vader,
 met
 Sibbe Dirck van Gemond
 Jonge dootster mede van Leiden
 bevestigd met Pieter van
 van Gemond gaer mede

Op 08-05-1609 zijn Hendrick van Heemskerck, notaris en procureur, en Pieter Daemz., peltier, burens in de Breestraat, betrokken bij een buurkwestie: naast de zijkamer van Hendrick heeft Pieter tegen de muur zijn privaat; Hendrick heeft daardoor stankoverlast en door het vocht sijpelend door de muur bederft het zijn beddegoed (Bron: Erfgoed Leiden en Omstreken, Oud rechterlijk archief Leiden, toegang 0508, Buurquestieboeken, inventarisnummer 48B, blad 107).

Op 15-04-1610 is Henrick van Van Heemskerck als oom van de toekomstige bruidegom Gerrit Jeroenz en getuige bij de huwelijksvoorwaarden van de bruidegom met assistentie van Jeroen Gerritsz zijn vader en Baertgen Henricxdr zijn moeder en de toekomstige bruidegom Barbera Henricxdr met assistentie van Baertge Gerritsdr haar moeder en Cornelis Henricxz van Gooten, haar broeder (Bron: Erfgoed Leiden en Omstreken, Oud Notarieel Archief Leiden, toegang 0506, Inv. Nr. 38, akte 40).

NB. Cornelis Henricxz van Gooten is apotheker te Leiden

Op 18-07-1610 procuratie te Leiden voor notaris Salomon Lenartz van der Wuert van Cornelis Isaacxx wonende te Sassenheim op Henrick van Heemskerck en Ewout van Schilperoort, beiden procureurs binnen Leiden, om namens hem recht te doen zowel als eiser als verweerder (Bron: Erfgoed Leiden en Omstreken, Oud Notarieel Archief, Inv. Nr. 39, akte CIII (104)).

Op 30-10-1610 procuratie te Leiden voor notaris Salomon Lenartz van der Wuert van Sijmon Pietersz van Aecken, schout van Benthorn, op Henrick van Heemskerck en Ewout van Schilperoort, beiden procureurs binnen Leiden, Huijch Maertenz van Adrichem tot Zoetermeer, Jan Keth tot Hazerswoude, Jan Jansz van Heijningen tot Alphijn (Alphen) en Vrerick van der Meule, heemraadsbode van Rijnland, om namens hem recht te doen zowel als eiser als verweerder (Erfgoed Leiden en Omstreken, Oud Notarieel Archief, Inv. Nr. 39, akte CLX (160), dd. 30-10-1610).

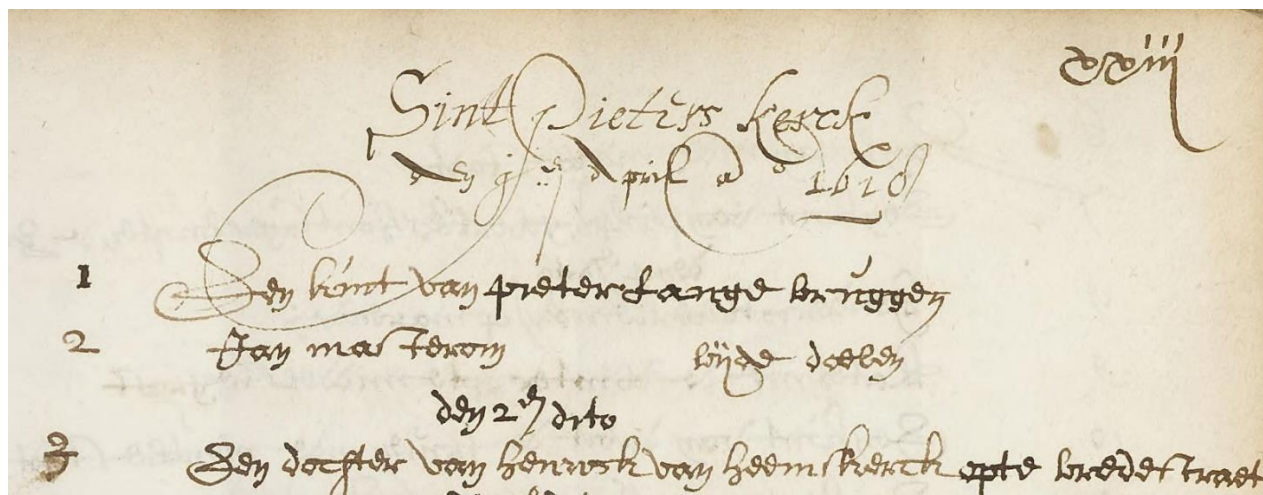
Op 10-09-1613 verschijnt voor notaris Adriaen Claesz Paedts te Leiden de eerbare Henrick van Heemskerck, mede notaris publiek en procureur voor de vierschaar van Leiden, en stelde zichzelf borg voor Jan Boons, wonende in 's-Gravenhage, voor de lichting van een bedrag van 300 gulden, verschenen Allerheiligen lestleden, die Lijsbeth Jansdr, weduwe van Jan Willemsz Salij, op 23-08-1613 bij vonnis van schepenen gecondemneert is ten behoeve van de voorschreven Jan Boons, geregistreerd in het Vonnisboek R folio CXCII verso. Compareerde nog Jan Gerritsz de Goede, procureur van de voorschreven Jan Boons, om de voorschreven Van Heemskerck kosteloos en schadeloos te stellen van zijn bogtocht (Bron: Erfgoed Leiden en Omstreken, Oud Notarieel Archief, Inv. 176, folio XIX (19), dd. 10-09-1613).

Op 08-06-1614 verschijnt voor notaris Adriaen Claesz Paedts te Leiden de eerbare Henrick van Heemskerck, mede notaris publiek en procureur voor de vierschaar van Leiden, en stelde zichzelf borg voor kapitein Cornelis van Achthoven ten behoeve van Jan Gangelofsz Stam voor de som van 160 gulden die de voornoemde Achthoven op 02-06-1614 bij het hof van Holland gecondemneert is te betalen binnen tweemaal vier maanden, ter presentie van Jan Gerritsz de Goede, mede procureur van de vierschaar (Bron: Erfgoed Leiden en Omstreken, Oud Notarieel Archief, Inv. Nr. 176, folio 218, dd. 08-06-1614).

Op 11-07-1615 verschijnen voor notaris Jacob Jansz Verweij te Leiden de eerbare Henrick van Heemskerck en Jan Gerritsz de Goede, beiden procureurs binnen Leiden als speciale procuratie hebbend van Maijken Wils, weduwe van Dirck Wils, handschoenmaker, geassisteerd met Clement Vrieden, mede handschoenmaker, haar zwager, en oom en bloedvoogd van de vier nagelaten kinderen van Dirck Wils ter eenre en Joris Huijbrechtsz van Eijck, schout van Aarlanderveen, als broeder en lasthebber van Heijnrick Huijbrechtsz van Eijck, handdadige, ter andere zijde (Bron: Erfgoed Leiden en Omstreken, Oud Notarieel Archief Leiden, Inv. Nr. 95a, fol. CLXVIII (144), dd. 11-07-1615).

NB. Het geslacht Van Eijck: <https://www.diegoude.nl/wp-content/uploads/2020/05/het-geslacht-van-Eijck-J.L.-van-Eijck.pdf>

Op 02-04-1618 wordt in de St. Pieterskerk in Leiden begraven een dochter van Henrick van Van Heemskerck, wonende in de Bredestraat:

(Bron: Erfgoed Leiden en Omstreken, DTB Begraven, toegang 0501a, Inv. Nr. 1316, folio XXIII (23))

Op 23-11-1618 zijn Henrick van Heemskerck, voor Maeycken (Maria) Sirjans, weduwe van wijlen Henrick van Heemskerck sr., zijn moeder, en Pieter Passavant, buren, betrokken bij een buurtkwestie in Leiden over de secreetgoot welke door Pieter is afgesloten; Oud adres: Breestraat, zuidzijde (Bron: Erfgoed Leiden en Omstreken, Oud rechterlijk archief Leiden, toegang 0508, Buurquestieboeken, inventarisnummer 48D, blad 9 vso, aktenummer 1531).

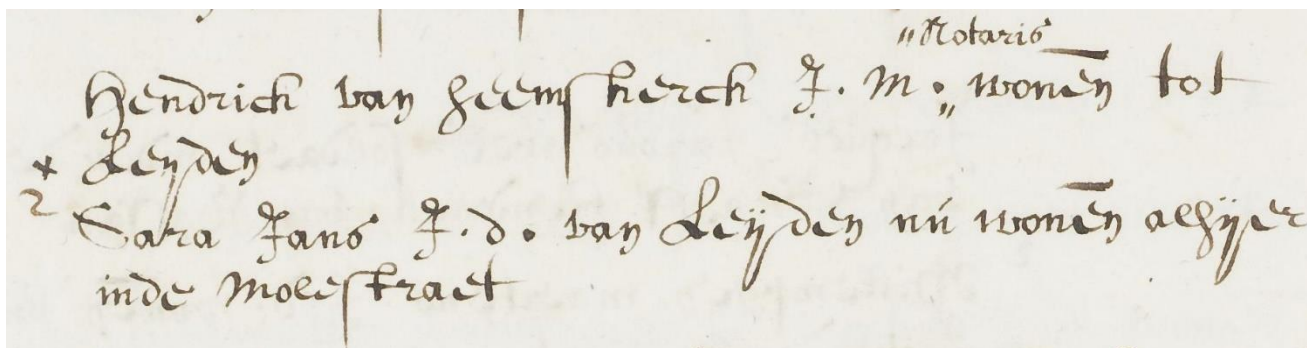
Op 19-10-1619 is Willem Allertsz van Heemskerck betrokken bij een buurtkwestie: de goot van zijn huis komt uit in de gemeenschappelijke goot lopende onder de Sonneveltsteeg, deze blijkt verstopt; Willem verzoekt dit ongedaan te maken, deze goot is eertijds dichtgemaakt door de toenmalige eigenaar Cornelis Heymansz van Dam; Adres: Zonneveldstraat, Oud adres: Sonneveltsteeg (Bron: Erfgoed Leiden en Omstreken, Oud rechterlijk archief Leiden, toegang 0508, Buurquestieboeken, inventarisnummer 48D, blad 28, aktenummer 1418).

Op 21-12-1619 verschijnt voor notaris Pieter Claesz van Rijn te Leiden Anthonis Jorisz Focker, wonend in de vergroting der stad Leiden, en legt een verklaring af inzake een achterstallige betaling van een som van 250 gulden van 40 grooten het stuk die Marijtte Sergeants, weduwe van Henrick van Heemskerck in zijn leven

mede notaris publiek, schuldig is te betalen aan Ewout van Schilperoort, procureur van de vierschaar van Leiden, volgens obligatie gedateerd 23-08-1619, door de voorschreven Schilperoort getransporteerd aan Sijmon Florijsz, lakenkoper tot "Coudekerck" (Bron: Erfgoed Leiden en Omstreken, Oud Notarieel Archief, Inv. Nr. 205, akte 43).

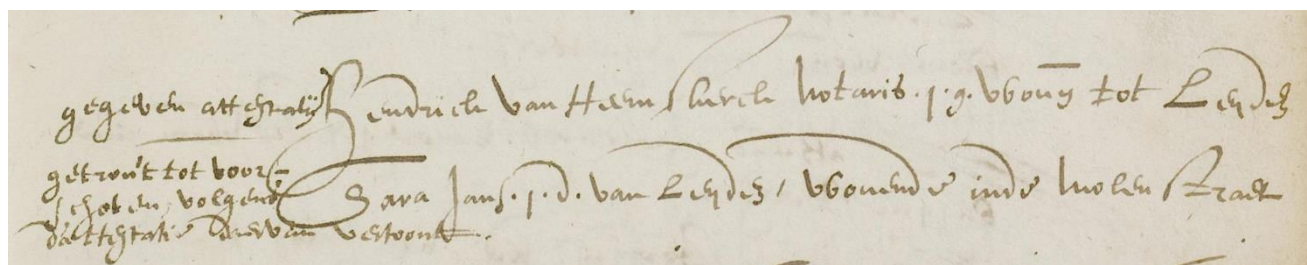
In 1622 worden vermeld in het Hoofdgeld 1622 van de stad Leiden "Van Heemskerck Henrick van (zie Maria Sirjansen) Vleeshuis fol. 2", "Sirjansen Maria (weduwe van Henrick van Heemskerck) Vleeshuis fol. 2", "Serjansz Guillieme Wolhuis fol. 2"; (Bron: Erfgoed Leiden en Omstreken, "Index Hoofdgeld 1622 stad Leiden", P.J.M. de Baar).

Ondertrouw in Delft op 31-12-1622 van Hendrick van Heemskerck, jongeman, notaris, wonende te Leiden met Sara Jansdr, jongedochter van Leiden, nu wonende alhier in de Molenstraat (Bron: Stadsarchief Delft, DTB trouwen, Inv. Nr. 1.2571, folio 100v, dd. 31-12-1622).

Hendrick van Heemskerck J. M., ^{Notaris} wonen tot
+ Leiden
2 Sara Jans J. d. van Leiden nu wonen aegijer
inde Molenstraat

Op 15-01-1623 huwelijk in Delft van Hendrick van Heemskerck, jongeman, notaris, wonende te Leiden, met Sara Jansdr, jongedochter van Leiden, wonende in de Molenstraat te Delft, met twee attestaties te Voorschoten (Bron: Stadsarchief Delft, DTB Trouwen, Inv. Nr. 14.6, folio :

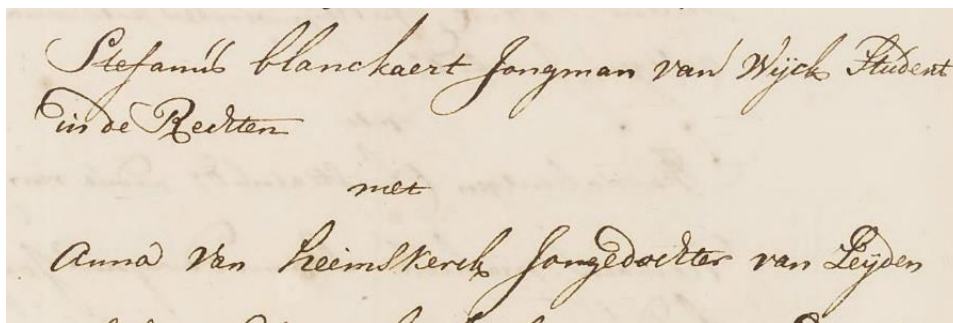
gegeven attestatie Hendrick van Heemskerck notaris J. g. bouy tot Leiden
getrouwt tot voor- Sara Jans J. d. van Leiden, bouwen inde Molenstraat
2

Op 05-09-1623 legt de eerbare Maria Sirjans, weduwe van wijlen Henric van Heemskerck, voor notaris Jan Angillis een verklaring af en bekende "ten huize van monsieur Arnout Elsevier in de Regenboog alhier uit handen van de edele heer jonkheer Ernst Som als mandatarius van jonkheer Hennius van der Oosten de heer vader van wijlen goeder memorien de edele heer Andreas van der Oosten overleden binnen deze stad van de gemelde comparant ontvangen te hebben 264 gulden van XL grooten het stuk, in voldoening van gelijke somme haar comparante van wijlen gemelde jonkheer Andreas ter zake van verteerde kosten competerende volgens de rekening van haar comparante na het overlijden van wijlen gemelde jonkheer benevens andere zijne crediteuren aan de gemelde jonkheer Som overgeleverd zodanig dat zij comparante gemelde jonkheer Hennius jonkheer Som en alle anderen daar van quitantie heeft gegeven consenterende door mij notaris van deze hare absolute quitantie een of meer instrumenten geleverd te werden. Ten huize van de gemelde monsieur Elsevier en in presentie van Sijmon Elsevier" (Bron: Erfgoed Leiden en Omstreken, Oud Notarieel Archief, toegang 0506, Inv. Nr. 292, akte 108).

NB. Over Arnout Elsevier en zijn zoon Sijmon: artikel "Bijdrage tot de geschiedenis der Elseviers", P. Haverkorn van Rijsewijk, in: "Oude Holland", jaargang 14, 1896, blz. 1 t/m 18
http://oudholland.rkd.nl/images/backissues/Oud_Holland_1896_vol_014.pdf.

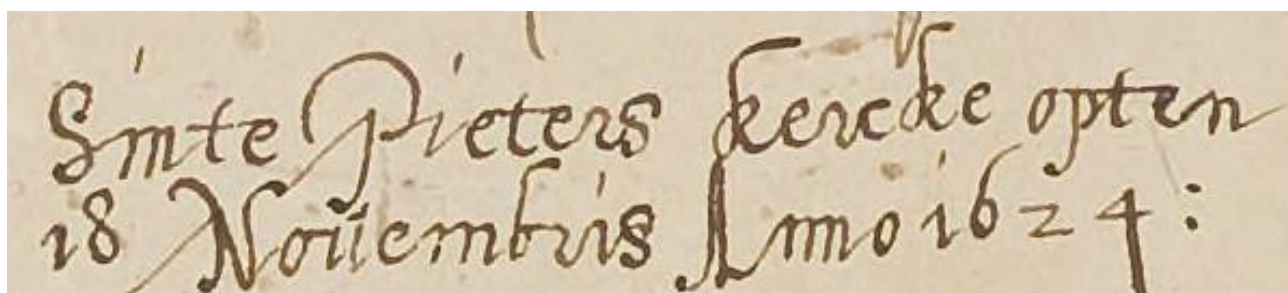
Op 20-03-1624 ondertrouwen Stefanus Blankaert (student rechten) geboren te Wijck en Anna van Heemskerck geboren te Leyden:

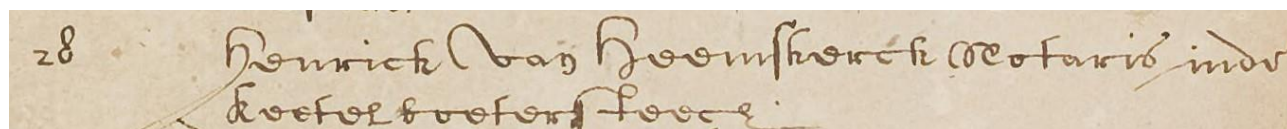
Stefanus blankaert jongman van Wijck Student
in de Rechten
met
Anna van Heemskerck jongdochter van Leyden

(Bron: Erfgoed Leiden en Omstreken, archiefnummer 1004, Nederlands Hervormd Ondertrouw (1575-1795), inventarisnummer 9, blad I - 200v)

Op 18-11-1624 wordt Henrick van Heemskerck (junior), notaris, wonend in de Ketelboetersteeg, begraven in de St. Pieterskerk in Leiden:

Sinte Pieters Kercke opten
18 Noieμβris Anno 1624:

28 Henrick van Heemskerck Notaris inder
Ketelboetersteeg

(Bron: Erfgoed Leiden en Omstreken, DTB Begraven, toegang 0501A, Inv. Nr. 1317).

Op 14-03-1625 zijn door de weeskamer van Leiden Jan van Kuijck notaris en procureur voor de vierschaar van Leiden met mr. Coenraet van Schilperoort schilder, bij gebrek aan maagtalen, gebeden vrienden voogden gesteld over Niclaes oud omtrent 3 maanden en Marije 1 jaar en 3 maanden, nagelaten weeskinderen van Steven Blankaert zaliger gewonnen bij Anna van Heemskerck.

Bijgeschreven: 28-04-1636: Guilliame Serjans wolkoper en mr. Maerten van Egmont neef zijn voogden gesteld over Niclaes, nagelaten zoon van de voorschreven Blankaert in plaats van mr. Coenraet van Schilperoort die ontslagen is. (z.d.): Zie voogdenboek D folio 237v no.1 (Bron: Erfgoed Leiden en Omstreken, Weeskamer Leiden, Inv. Nr. 243, Voogdenboek C, 1614 – 1627, f. 197; bewerking Teun van der Vorm, Zoetermeer, www.onsvoorgeslacht.nl).

Op 12-02-1628 trouwt voor het gerecht van Leiden Willem van Heemskerck (schilder) wonend op de Breestraat (met getuige voor de bruidegom Jacob van Heemskerck broer) met Margarita Bellona geboren te Brussel, wonend op de Breestraat (met getuige voor de bruid Sijtgen van Loo, bekende, wonend op het Rapenburch) (Bron: Erfgoed Leiden en Omstreken, archiefnummer 1004, Schepenhuwelijken (1592-1795), Inv. Nr. 198, blad B – 210).

Willem van Heemskerck seggende
 Jongman van de Stadt
 met Jacobs van Heemskerck zins
 broeder niet.
 Margarieta van Loo ginge doogte
 om zins broeder van Loo ginge doogte
 Sijns om Loo ginge doogte
 4 Lubbenburg

Op 21-02-1628 vindt de beëdiging plaats voor het Hof van Holland van Jacob van Heemskerck als notaris met als standplaats de stad Leiden (Bron: Erfgoed Leiden en Omstreken, toegang 0506, Chronologische lijst van de notarissen, die, op aanbeveling der Leidse regering aangesteld, voor het Hof van Holland beëdigd zijn, 1525 - 1810).

Op 30-07-1628 verklaart voor notaris Jan (Franssen) van der Meer in Leiden de eerbare Maria Serjans, weduwe van zaliger Henrick van Heemskerck, geassisteerd met mij notaris als haar gekoren voogd schuldig te zijn aan Anna van Heemskerck, weduwe van jonkheer Steven Blanckaert, haar dochter, de som van 800 Carolus gulden (Bron: Erfgoed Leiden en Omstreken, Oud Notarieel Archief, toegang 0506, Inv. Nr. 342, akte 83). Zij ondertekent rechtsboven onder de akte als "Mari Serians":

Mari Serians
 1628

Op 13-06-1629 ondertrouwt te Leiden Nederlands Hervormd Jacob van Heemskerck, notaris, wonend op de Breestraat (getuige voor de bruidegom is Guilliame Sirjans, oom), met Lysbeth van der Wyellen geboren te Leiden, wonende op de Rapenburch (getuige voor de bruid is haar moeder Margrieta van Loo (Bron: archiefnummer 1004, Nederlands Hervormd Ondertrouw (1575-1795), inventarisnummer 10, blad K – 155).

Jacob van Heemskerk, Notaris Publijc
 Jongman van Leiden, woonende op de Breede
 Straet, Eggesgaf met Guillaume Serjans
 sijn Dom met
 Lijf of vander Nijellen, Jongdochter mit
 van Leiden, woonende op Voldersgracht, Eggesgaf
 met Margrieta van Loos, gaer moeder mit
 aldaer,

NB. Guillaume (Guiliaem) Serjans of Sirjans of SerJanssen is wolkoopman in Leiden (Bron: Erfgoed Leiden en Omstreken, Oud Notarieel Archief Leiden, Inv. Nr. 482, zonder blz. nrs., dd. 16-12-1649; Inv. Nr. 484, dd. 16-11-1651).

Op 13-05-1632 wordt vermeld dat het perceel van de weduwe Maria Sirjans en de erfgenamen van Henrick van Heemskerck senior, notaris, grenst aan dat van Mr. Jan Wz. Werckijn aan de overwulfde Voldersgracht (Bron: Erfgoed Leiden en Omstreken, toegang 0501A, Aflezingsboeken 1574 – 1649, Inv. 19, f. 172).

Het leengoed van de Grafelijke lenen in Rijnland, nr. 152B "Zijn huizing en erf te Leiden, van de steeg, waardoor men van de Blauwe steen naar de St. Pieterskerk gaat, noordwaarts aan; Een deel van het leen, (1636: zijnde huizing en erf aan de Overwulfde Voldersgracht, strekkend voor van de Voldersgracht tot achter aan Hendrik Daamsz, peltier, enerzijds: Meinaart Jacobsz van Vooren, kleermaker, anderzijds: Annetje Jacobsdr. c.s.).

Op 30-07-1632 is Maria van Heemskerck (dit is Maria Sirjans, weduwe van Henrich van Heemskerck), wonend op de Breestraat, als "moeije" (tante) getuige voor de bruid bij de ondertrouw van Henrick Jansz van Aeckeren, chirurgijn, geboren te Leiden, wonende op de Hooigracht, met Catharina Sirjans geboren te Leiden, wonende op de Oude Rijn:

294:

Onse Dorothea Jansdr. van der
 Oude Rijn, op de Oude Rijn
 woonende, met Hugo Zegersz van
 Kampen, advokaat te Leiden, sijn
 gade, met Catharina Sirjans
 geboren te Leiden, wonende op de
 Oude Rijn, sijn gade, met
 Catharina Sirjans, jongdochter mit
 van Leiden, woonende op Voldersgracht,
 Eggesgaf met Margrieta van Loos,
 gaer moeder mit aldaer,

13-11-1636: Mr. Maarten van Egmond, advokaat te Leiden, voor Katharina van Heemskerck ook voor de mede-erven van Maria Serjans, haar moeder, bij overdracht door Hugo Zegersz van Kampen, LRK 147 c. Nd.-Holland fol. 56v-57v.

7-10-1637: Willem Albertsz Duurcant bij overdracht door Guillaume Serjans, wolkoper, voor Katharina van Heemskerk, bevestigd door Jan van Cuyk, notaris en procureur bij de vierschaar van Leiden, voor de kinderen van wijlen Anna van Heemskerk en Steven Blankaert, Jan Jansz de Schrijnwerker, grootvader van Dominicus Jansz van der Pluym, voor het kind van wijlen Hendrik van Heemskerk de jonge, notaris, en Sara Jansdr de Roy, en voor de kinderen van Willem van Heemskerk en Margaretha de Bellone, heer Jan Jansz de Roy, gezamenlijk erfgenamen van Maria Serjans, LRK 147 c. Nd.-Holland fol. 85v-87.

Bron: Repertorium op de grafelijke lenen in Rijnland, 1222 – 1650, blz. 41 t/m 43; bewerking J.C. Kort, www.onsvoorgeslacht.nl).

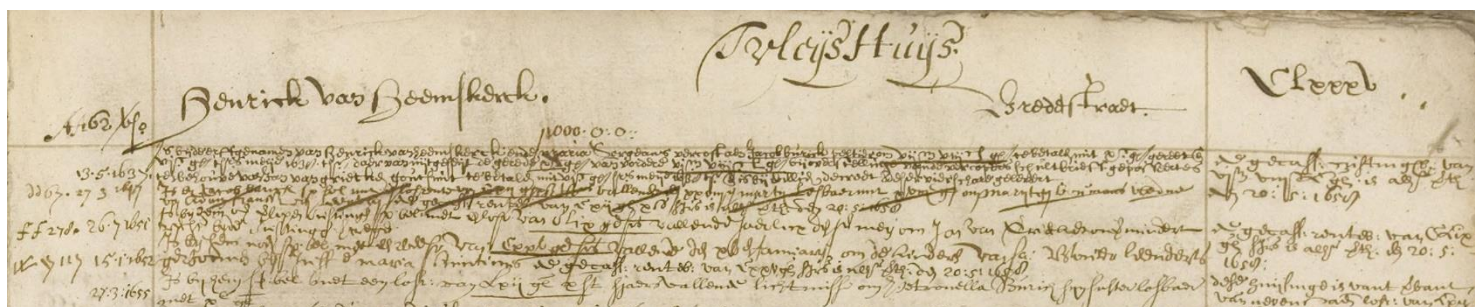
Op 28-04-1636 zijn door de weeskamer van Leiden Guillaume Serjans, wolkoper, en mr. Maerten van Egmont voogden gesteld over Annetgen oud omtrent 13 jaar, nagelaten weeskind van Henrick van Heemskerck de Jonge, notaris, gewonnen bij Sara Jansdr de Roij (Bron: Erfgoed Leiden en Omstreken, Weeskamer Leiden, Inv. Nr. 244, Voogdenboek D, 1627 – 1642, f. 149; bewerking Teun van der Vorm, Zoetermeer, www.onsvoorgeslacht.nl).

Op 28-04-1636 zijn door de weeskamer van Leiden Guillaume Serjans, wolkoper, en mr. Maerten van Egmont voogden gesteld over [niet ingevuld], kinderen van zaliger Willem van Heemskerck gewonnen bij [niet ingevuld] (Bron: Erfgoed Leiden en Omstreken, Weeskamer Leiden, Inv. Nr. 244, Voogdenboek D, 1627 – 1642, f. 149; bewerking Teun van der Vorm, Zoetermeer, www.onsvoorgeslacht.nl).

Op 04-08-1636 zijn door de weeskamer van Leiden Jan Jansz de Roij, schrijnwerker, grootvader, en Dominicus van der Pluijm, loodgieter gebeden vriend voogden gesteld over Anna oud omtrent 13 jaar, nagelaten weeskind van Henrick van Heemskerck de Jonge notaris en Sara Jansdr de Roij beide zaliger (Bron: Erfgoed Leiden en Omstreken, Weeskamer Leiden, Inv. Nr. 244, Voogdenboek D, 1627 – 1642, f. 164; bewerking Teun van der Vorm, Zoetermeer, www.onsvoorgeslacht.nl).

Op 05-05-1637 wordt het huis van de erfgenamen van het echtpaar verkocht; oproep aan hun schuldeisers (Bron: Erfgoed Leiden en Omstreken, toegang 0501A, Aflezingsboeken 1574 – 1649, Inv. Nr. 20, f. 130).

Op 13-05-1637 wordt volgens het bonboek Vleeshuijs door de erfgenamen van Henrick van Heemskerck en Sergeans het huis aan de Breestraat verkocht aan Jacob Burick peltier voor 1000 gulden gereed geld en een schuldbrief van de verdere 6800 gulden ten behoeve van Jan van Griecken goudsmid (Bron: Erfgoed Leiden en Omstreken, Secretarie Archief, toegang 501A, Eerste Register, fol. 179-350, bonnen Vleeshuis en Gasthuisvierendeel., Inv. Nr. 6612, blad 185).

Op 19-10-1637 compareert voor schout en schepenen van Lisse Mr Maerten van Egmond advocaat wonende Leiden als procuratie hebbende van Catharina van Heemskerck jongedochter voor haar zelve geassisteerd met Guillaume Serjants, item dezelfde Serjants hem sterk makende voor Jan van Cuyck als voogd over het nagelaten weeskind van Anna van Heemskerck bij Steven Blanckaert, Jan Jansz de Roo schrijnwerker grootvader met Dominicus van der Pluym gebeden vrund als voogden over het nagelaten weeskind van Hendrick van Heemskerck de jonge bij Sara Jansdr de Roo beiden zaliger gedachtenis nog de voorschreven Guiliame als gestelde mede voogd over de kinderen van Willem van Heemskerck bij Margaretha de Bellone en nog de

voorschreven Margaretha geholpen bij Jan Jansz de Roo kleinkinderen en mede erfgenamen van Maria Serjants hun moeder, grootmoeder en schoonmoeder verkopen Achias Dammisz een huis en erf gelegen in het vierkant van het Dorp door Achias voor deze van zaliger Jacob van Van Heemskerck gekocht, belend ZW Warbout Claesz, NW Meeus Meeusz Hoochcamer, NO Cornelis van Immerseel met de weduwe en erfgenamen van Cornelis Petersz van der Sijp en ZO het voetpad van de Heereweg, belast met 2 gulden 4 stuivers 4 penningen erfpacht per jaarr tbv de St Pieterskerck te Leiden, voor 1050 gulden (Bron: Erfgoed Leiden en Omstreken, Rechterlijk Archief Lisse, Inv. Nr. 7, f. 240, dd. 19-10-1637; bewerking H.J. van der Waag, www.onsvoorgeslacht.nl).

Op 30-08-1635 wordt Jacob van Heemskerck, notaris binnen Leiden, vermeld in een verklaring voor notaris Dirck Traudenius op verzoek van mr. Jacob van Loo als vader en voogd van Helena van Loo, met als getuige Jannetge Kersteman, weduwe van wijlen Boudewijn Kersteman. Jacob van Heemskerck gaf in een gesprek ten huize van de deposante aan Helena van Loo 150 gulden en de toezegging haar kind op zijn kosten te zullen alimenteren (Bron: Erfgoed Leiden en Omstreken, Oud Notarieel Archief, Inv. Nr. 376, akte LXII (62), dd. 30-08-1635).

Op 11-10-1638 is door de weeskamer van Leiden Mr. Jan Vrolick ziekentrouster gebeden vriend tot medevoogd gesteld over de weeskinderen van zaliger Willem van Heemskerck, schilder, en dat in plaats van mr. Maerten van Egmont advocaat die overleden is, doch alleen gedurende de scheiding toe (Bron: Erfgoed Leiden en Omstreken, Weeskamer Leiden, Inv. Nr. 244, Voogdenboek D, 1627 – 1642, f. 172 verso; bewerking Teun van der Vorm, Zoetermeer, www.onsvoorgeslacht.nl).

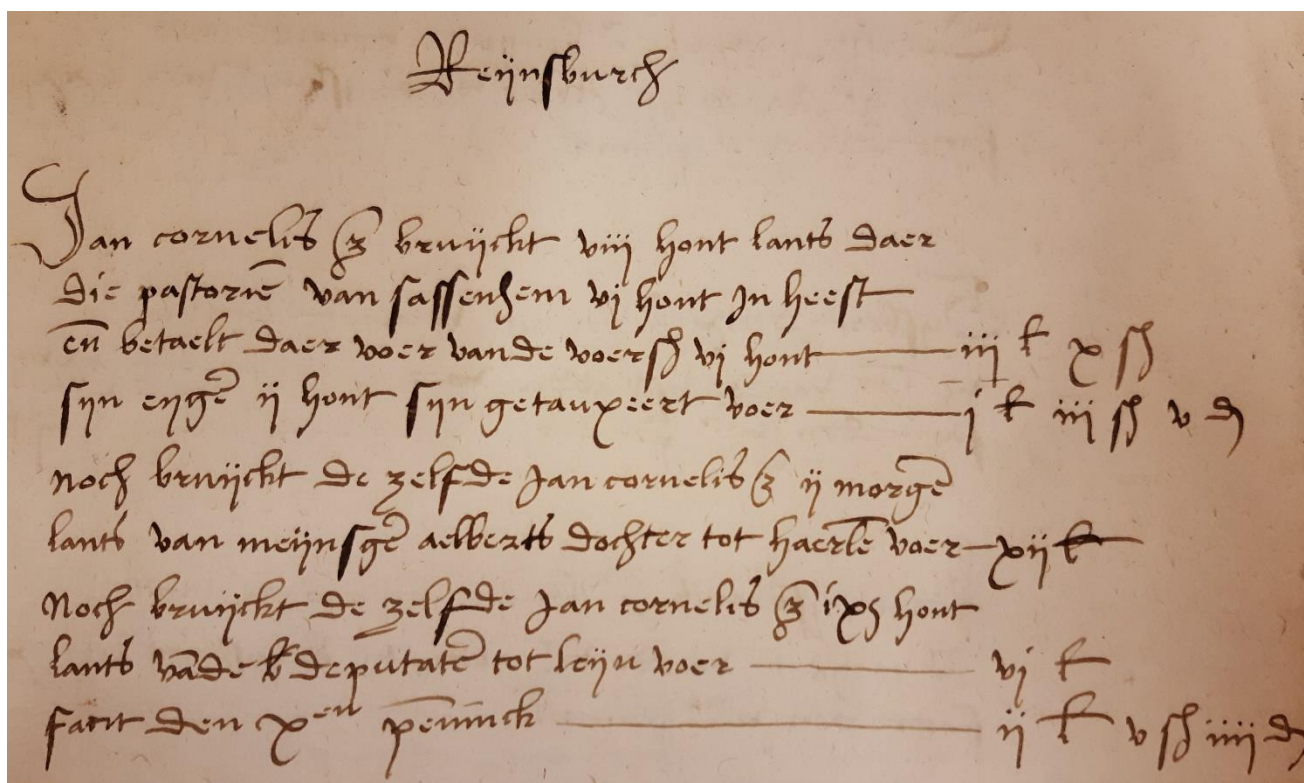
Op 24-06-1641 is door de weeskamer van Leiden Johan van Leeuwen kapitein tot medevoogd gesteld over de minderjarige zoon van Steven Blancaert gewonnen bij Anna van van Heemskerck in plaats van mr. Maerten van Egmont overleden zijnde. Bijgeschreven:(z.d.): [doorgehaald: Zij de andere voogden opgezocht] Is gedaan.(z.d.): Is in plaats van Jan van Kuijck.(z.d.): Zie het voogdenboek C folio 197 no. 3. (Bron: Erfgoed Leiden en Omstreken, Weeskamer Leiden, Inv. Nr. 244, Voogdenboek D, 1627 – 1642, f. 237 verso; bewerking Teun van der Vorm, Zoetermeer, www.onsvoorgeslacht.nl).

Jacob Folkema, Portret van Steven Blanckaert (1593-1625), gehuwd Leiden 19-04-1624 met Anna van Heemskerck (Bron: The Hague, RKD – Nederlands Instituut voor Kunstgeschiedenis)

VG   **Dochter N1 Willemsdr; zij huwt Jan Cornelisz in Rijnsburg**

In het kohier van de 10^e penning van Sassenheim van 1553 staat vermeld dat Jan Cornelisz 2 morgen huurt van zijn schoonmoeder Meijnsge Aelbertsdr, wonende in Haarlem.

“Jan Cornelisz bruijckt VIII hont lants daer die pastorie van Sassenhem VI hont in heeft ende betaelt daer voor vande voerscreven VI hont III pond X stuivers

Sijn eigen II hont zijn getaxeert voer I pond III stuivers V schellingen

Noch bruijckt de zelfde Jan Cornelisz II morgen lants van Meijnsge Aelbertsdochter tot Haerlem voer XII pond

Noch bruijckt de zelfde Jan Cornelisz IX ½ hont lants vande deputaten tot Leijen voer VI pond

Facit den Xen penninck II pond V stuivers III duiten”

(Bron: Nationaal Archief, archief Staten van Holland voor 1572, toegang 3.03.01, Inv. Nr. 768, Kohier tiende penning Sassenheim 1553).

Op 25-01-1556 sluiten Allert Willemsz van Sassenem bij consent en goeddunken van Clemeijnse Aelbertsdr zijn moeder ter eenre en Jannetgen Ghijsbertsdr bij raad en goeddunken van Cornelis Ghijsbrechtsz, Claes Ghijsbrechtsz, Pieter Ghijsbrechtsz haar broeders en Claes Gerritsz van Dorp haar oom, hun huwelijksvoorwaarden af voor schepenen van Leiden. Hij brengt in het huwelijk de som van 900 Karolus gulden van 40 grooten het stuk te weten 600 Karolus gulden aan 16 hond land gelegen in het ambacht van Sassenem aan de Nieuweweg 200 Karolus gulden aan 10 gulden jaarlijkse losrente sprekende op Jan Cornelisz in Rijnsburg zijn zwager en 100 Karolus gulden aan 6 gulden jaarlijkse losrente sprekende op Claes Jansz Roes voor welke goederen Cornelis Willemsz schout van Sassenhem en de voorschreven Jan Cornelisz borg zijn en heeft de voorschreven Clemeijnse Aelbertsdr met Cornelis Willemsz schout voornoemd haar gekoren voogd in deze beloofd te geven in huwelijk aan Allert Willemsz 100 Karolus gulden te betalen meidag LXI (1561); Jannetgen Ghijsbrechtsdr brengt in het huwelijk 1500 Karolus gulden, waarvan 800 gulden een huis aan de Breestraat bij de blauwe steen op de hoek van de Maarsmansteeg waar Jannetgen nu in woont en 700 Karolus

bouwbanden inde dorp der voorsz samtynt aelburchte de
 mit gaele geroeten bouwt voorn onse gedenke in gaff onse
 mit dergin want gaele dat allert Willemz voorsz gaele
 zoen bouz gaele off lincz vordet in lincz vordet gaele
 aelburchte byde voorn samtynt off dergin de vordet
 archte gaele lincz gaele in lincz of mit dat al dergin gaele
 sint off dergin mit lincz gaele in lincz gaele
 inder vordet inde gaele de vordet aelburchte de voorn
 afte lincz in mitte doot lincz zal off dergin off
 allert Willemz voorn noch in lincz lincz vordet inde
 die voorn vordet in gaele gaele name / Ende gaele
 van gaele gaele dat of dat gaele allert vordet
 voorn in lincz inde samtynt off dergin de voorn dergin
 andert in vordet id #

Vanaf 1556 wordt de pacht van een perceel land groot 1 ½ morgen in Sassenheim van de deputaten van de St Pieterskerk in Leiden opgevolgd door Jan Cornelisz uit Rijnsburg, de echtgenoot van een dochter van schout Willem Willemsz (van Heemskerck), die voorheen de pachter was tot 1540 en vanaf 1540 zijn echtgenote Meijnsge Willem Willemsz's weduwe:

van cornelis dat wille willemsz was huirt 1 ½ morgen 6 iaer teerste was anno LVI (1556) iaers IX gulden

Bron: Erfgoed Leiden en Omstreken, Archief Kerken van Leiden, toegang 0502, "Maenbouck van allen incommenden renten der Memoriheeren in Sinte Pieterskerk binnen Leyden, ghedaen bij onsen rentmeester Mr. Gherit Willemz., 1535-1557", Inv. Nr. 14, rekening 1556

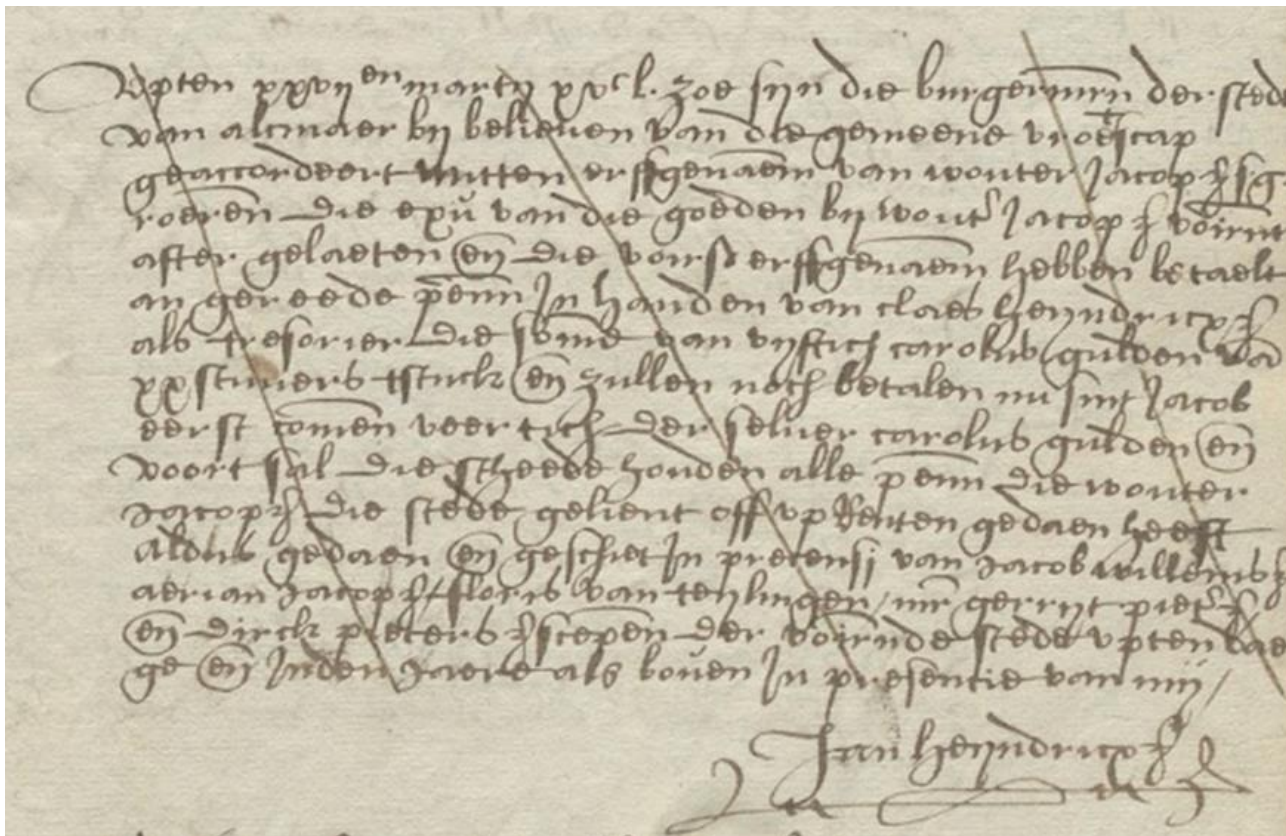
van cornelis tot reijnsburch huirt 1 ½ morgen 6 iaer teerste was anno LVI ende verschint Lamberti anno LVII (1557) IX gulden

Bron: Erfgoed Leiden en Omstreken, Archief Kerken van Leiden, toegang 0502, "Maenbouck van allen incommenden renten der Memoriheeren in Sinte Pieterskerk binnen Leyden, ghedaen bij onsen rentmeester Mr. Gherit Willemz., 1535-1557", Inv. Nr. 14, rekening 1557

Persoonformulier van Dirck Pietersz van Alkmaar:

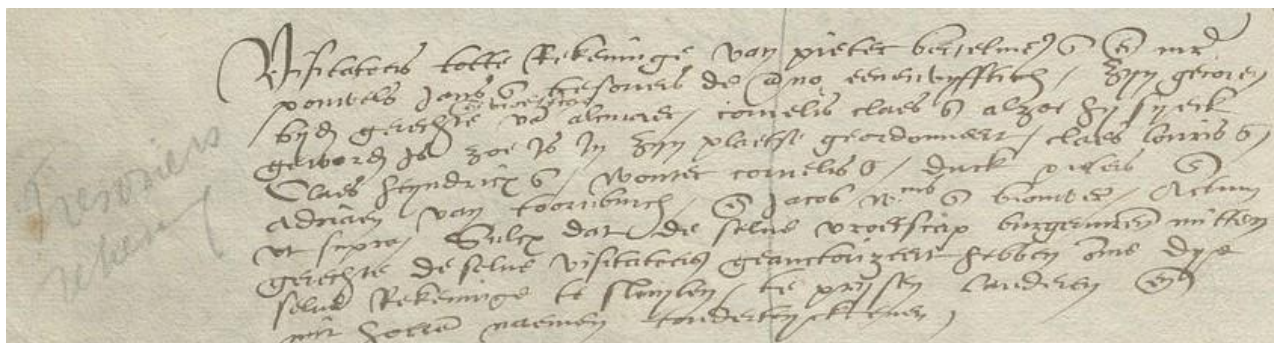
<https://historischleideninkaart.nl/persoonformulier/?id=7573>

Dirck Pietersz, wonende tot Alkmaar, is wellicht Dirck Pietersz, schepen en burgemeester van Alkmaar vanaf 1557 (Bron: "Resoluties van de Alkmaarse vroedschap, 1549-1565", Archief van de stad Alkmaar, 1254 (1325) – 1815 (1816), Inv. Nr. 38, vanaf folio xviii verso; transcriptiewerkgroep Regionaal Archief Alkmaar, 2014).

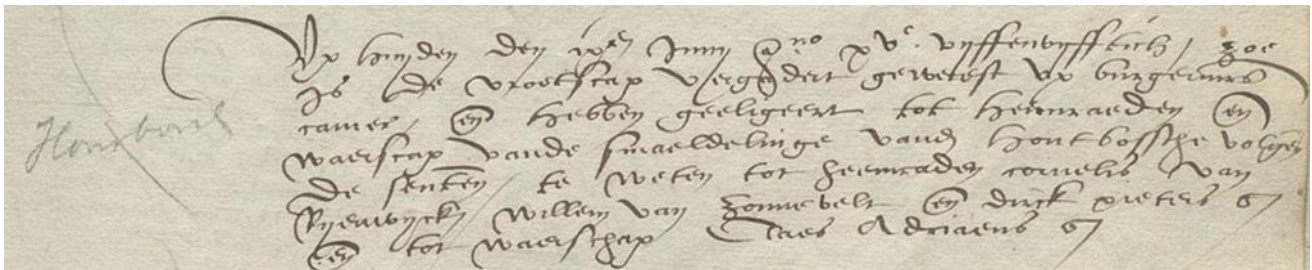
[78] (27-03-1550) Dirck Pietersz vermeld als schepen van Alkmaar

“Upten xxviiē marty XVC L zoe sijn die burgermeesteren der stede van Alkmaar bij believen van die gemeene vroedschap geacordeert mitten erffgenaemen van Wouter Jacobsz. saliger gedachtenis roerende die exu van die goeden bij Wouter Jacobsz. Voirnoemt aftergelaeten ende die voirs. erffgenaemen hebben betaelt an gereede penningen in handen van Claes Heyndricksz. als tresorier die somme van vijftich carolusgulden van xx stivers ’t stuck ende zullen noch betalen nu Sint-Jacob eerstcomende veertich derselver carolusgulden. Ende voort sal die stheede houden alle penningen die Wouter Jacobsz. die stede gelient off up renten gedaen heeft. Aldus gedaen ende geschiet in precensi van Jacob Willemsz., Aerian Jacobsz., Floris van Teylingen, meester Gerryt Pietersz. ende Dirck Pietersz., scepenen der voirnoemde stede, upten daege ende in den jaere als boven in presencie van mij”.

[xviii verso] (14-07-1553) Dirck Pietersz benoemd tot visitateur van de rekening van de tresoriers van Alkmaar van 1551

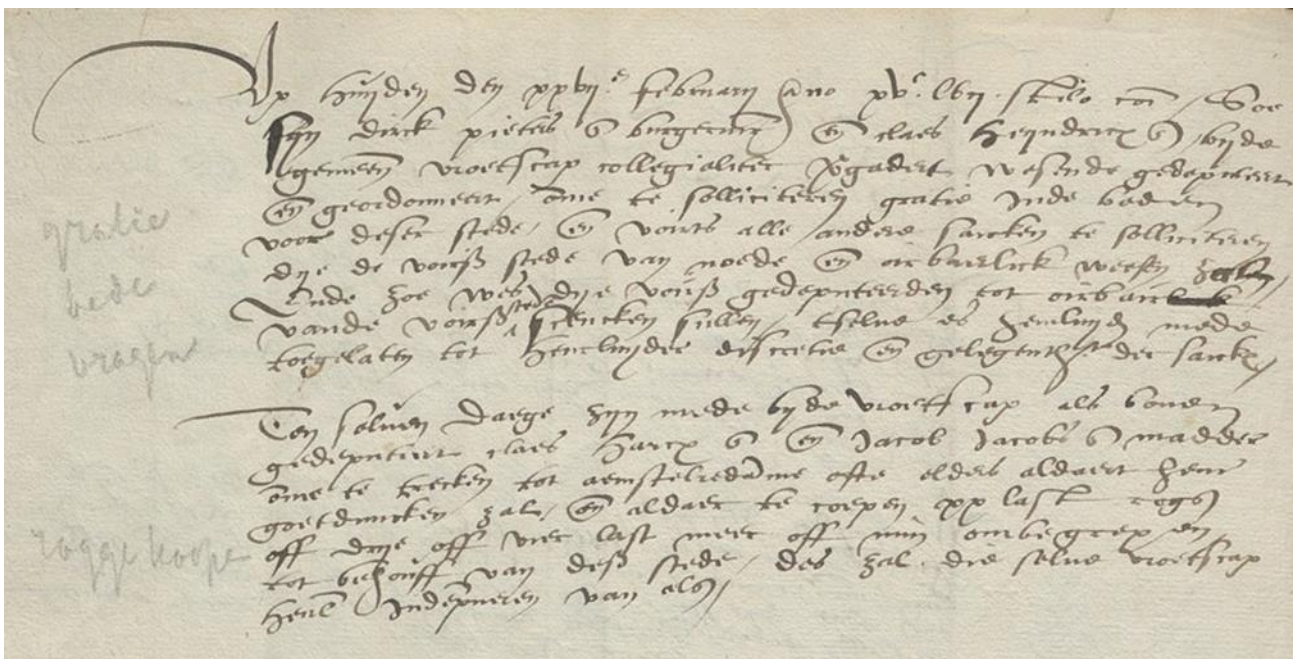
“Visitatoers totte rekeninge van Pieter Bertelmeusz. ende meester Pouwels Jansz., tresoriers de anno eenenvijffthich, zijn gecoren bij den gerechte ende vroetscap van Alkmaar Cornelis Claesz., alzoehij syeck geworden is, zoe is in zijn plaetse geordonneert Claes Lourisz., Claes Heyndricxz., Wouter Cornelisz., Dirck Pietersz., Adriaen van Toornburch ende Jacob Willemsz. Brouwer. Actum ut supra sulcx dat deselve vroetscap, burgermeesteren mitten gerechte deselve visitatoers geautorizeert hebben omme dyeselve rekeninge te sluyten, te prijsen, lauderen ende mit hoeren naemen t’onderteyckenen.”

Handwritten document fragment showing a signature and text in Dutch. The text is written in a cursive script and includes the name 'Dirck Pietersz' and the date '1553'. The text is partially obscured by a large, decorative initial 'D'.

[xx] (09-06-1555) benoeming Dirck Pietersz tot heemraad waterschap Hontsbos

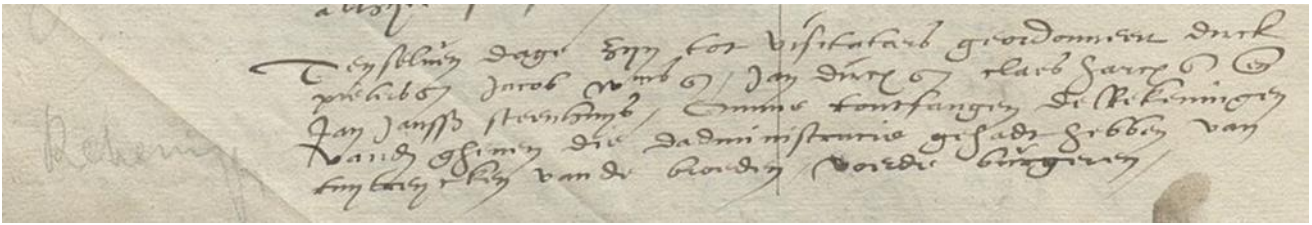
“Up huyden den ixen juny anno XVC vijffenvijffthich zoe is de vroetscap vergadert geweest up burgermeesterscamer ende hebben geeligeert tot heemraeden ende waerscap van de smaeldelinge van den Hontbossche volgende de sententie, te weten tot heemraden Cornelis van Ryeuwycck, Willem van Zonnevelt ende Dirck Pietersz. ende tot waerschap Claes Adriaensz.

Handwritten document fragment showing a signature and text in Dutch. The text is written in a cursive script and includes the name 'Dirck Pietersz' and the date '1557'. The text is partially obscured by a large, decorative initial 'D'. There are marginal notes on the left side of the page.

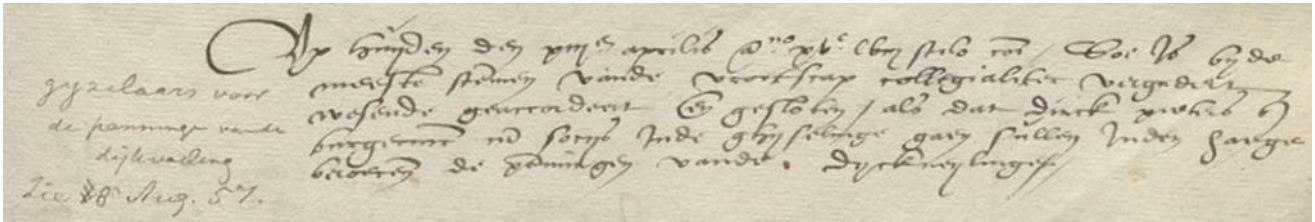
[xxiii verso] (27-02-1557) Eerste vermelding van Dirck Pietersz als burgemeester van Alkmaar

“Up huyden den xxviiien february anno XVC LVII stilo communi soe sijn Dirck Pietersz., burgermeester, ende Claes Heyndricxz. bij de gemeenen vroetscap, collegialiter vergadert wesende, gedeputeert ende geordonneert omme te solliciteren gratie in de beden voor deser stede ende voirts alle andere saicken te solliciteren dye de voirs. stede van noede ende oirbaerlick weesen zal. Ende zoe wes dye voirs. gedeputeerden tot oirbairlick van de voirs. stede scencken sullen, 't selve es heurluyden medetoegelaten tot heurluyder discretie ende gelegentheyte der saicken.”

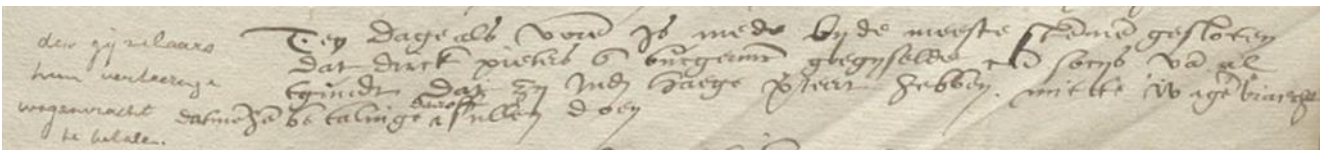
[xxviii verso] 25-08-1557

“Ten selven dage zijn tot visitatoers geordonneert Dirck Pietersz., Jacob Willemsz. ende Jan Dircxz., Claes Harcxz. Ende Jan Jansz. Steenhuys omme t’ontfangen de rekeningen van denghenen die d’administracie gehadt hebben van ’t uytreycken van de broeden voer de burgeren.”

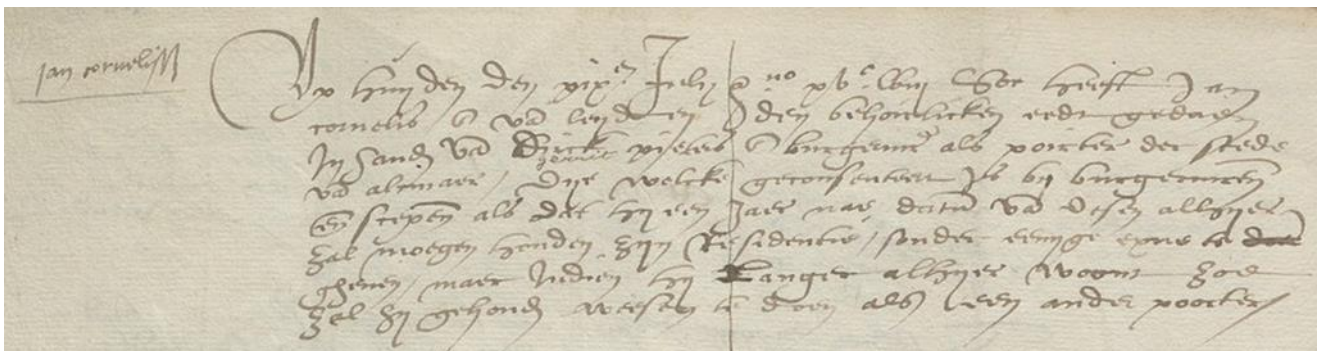
[xxxi] (13-04-1558)

“Up huyden den xiiien aprilis anno XVC LVIII stilo communi soe is bij de meeste stemmen van de vroetscap, collegialiter vergadert wesende, geaccordeert ende gesloten als dat Dirck Pietersz., burgermeester, cum sociis in de ghijselinge gaen sullen in Den Haege beroerende de penningen van de dijkveylinge.”

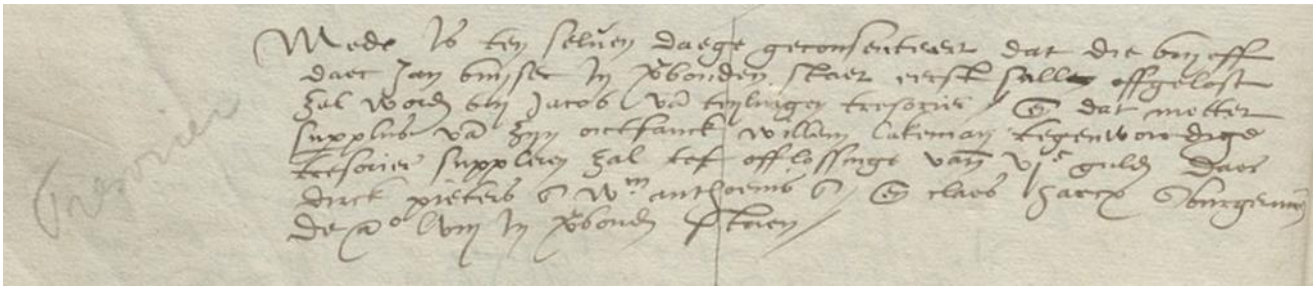
[xxxii] (18-05-1558)

“Ten dage als voren is mede bij de meeste stemmen gesloten dat Dirck Pietersz., burgermeester, gegijselde cum sociis van al ’t gundt dat zij in Den Haege verteert hebben mitte wagenvraecht dat men hem betalinge daeroff sullen doen.”

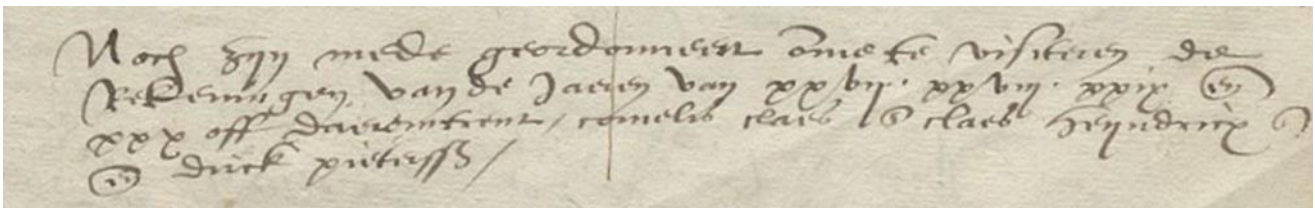
[xxxiii verso] (19-07-1558) [in marge: Jan Corneliss.]

“Up huyden den xixen july anno XVC LVIII soe heeft Jan Cornelisz. van Leyden den behoirlicken eedt gedaen in handen van Dirck Pietersz., burgermeester, als poirter der stede van Alcmaer dye welcke geconsenteert is bij burgermeesteren ende scepenen als dat hij een jaer nae datum van desen alhyer zal moegen houden zijn residentie, sonder eenyge exue te doen gheven, maer indien hij langer alhyer woont, zoe zal hij gehouden weesen te doen als een ander poorter”

[xxxvi verso] (11-08-1559)

“Mede is ten selven daege geconsenteert dat die bryeff daer Jan Buyser in verbonden staet eerst sallen offgelost zal worden bij Jacob van Teylingen, tresorier, ende dat mettet supplus van zijn ontfanck Willem Lakeman, tegenwoirdige tresorier, suppleren zal tot offlossinge van de vic gulden daer Dirck Pietersz., Willem Anthoenisz. ende Claes Harcxz., burgermeesteren de anno LVIII, in verbonden staen.”

[xl] (09-10-1560)

“Noch zijn mede geordonneert omme te visiteren de rekeningen van de jaeren van XXVII, XXVIII, XXIX ende XXX off daeromtrent, Cornelis Claesz., Claes Heyndricxz. ende Dirck Pieterss.”

In de publicatie “Correctieboek. Vonnissen van het Alkmaarse schepengerecht”, (Oud-rechterlijke archieven van Alkmaar, 1517-1811, inventarisnummer 44, Rol van crimineele zaken. 1517 December 17-1557 April 13) van de transcriptiewerkgroep Regionaal Archief Alkmaar, maart 2012, wordt Dirck Pietersz vermeld bij vonnisblad 78 op blz 81 dd. 27-05-1555, als afwezige schepen (“praeter Dirck Pietersz”; praeter = behalve) van Alkmaar; bij vonnisblad 79 op blz 83 dd. 20-12-1555 als een der schepenen van Alkmaar.

In het boek “De heeren van Alkmaar. Regeerders en regenten. Vroedschap en Raad, 1264 - 2005” (auteur: J.C.M. Cox, gemeente Alkmaar, 2005) wordt op blz. 61 als schepen vermeld “Dirck, Pieter-Vrericz. 1549 – 1561†” en op blz. 47 wordt als burgemeester vermeld “Dirck Pieter Vrericz 1556 – 1560”.

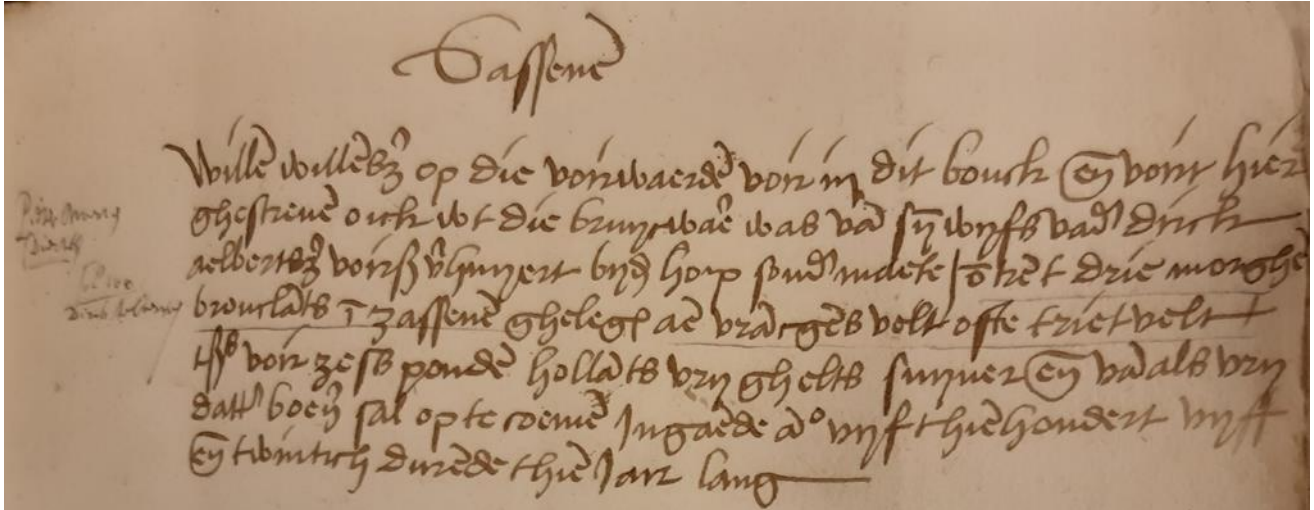
Deze “Dirck Pieter Vrericz” moet gezien de jaartallen dezelfde zijn als de Dirck Pietersz uit de bovenstaande vermeldingen in de resoluties van de vroedschap van Alkmaar. Of hij ook de Dirck Pietersz is die op 24-04-1562 in Leiden compareert is nog niet bewezen. De datum van compareren van Dirck Pietersz op 24-04-1562 in Leiden is in ieder geval in strijd met het bovengenoemde overlijden van Dirck Pieter Vrericz in 1561.

Hoofdstuk 4. Dirck Aelbertsz

Aanvulling genealogie Heemskerk. Dirck Aelbertsz, schoonvader van Willem Willemsz, zoon van schout Willem Willemsz.

1. Inleiding

Dirck Aelbertsz is de schoonvader van Willem Willemsz. Deze volgt Dirck Aelbertsz op als pachter van 3 morgen broekland in Sassenheim van de abdij Leeuwenhorst.

Bron: Nationaal Archief, Abdy Leeuwenhorst, toegang 3.18.17.01, Inv. Nr. 7, huurboek 1509

In het overzicht van de pachters van de abdij Leeuwenhorst in Sassenheim, opgesteld door Jan van Egmond, wordt hij als volgt vermeld:

Dirk Albertsz. ?

1522? – 1524? landhuur: (3 morgen broekland in Sassenheim genaamd "Frankenveld of Rietveld")

1522 – 1524 ?

vorige pachter: Willem Reiersz.

volgende pachter **Willem Willemsz. getrouwd met een dochter van Dirk Albertsz.**

Dirk Albert Willemszsz. v.a. 1504 met Willem Albert Willemsz. (in 1515 diens weduwe Liesbeth) gebroeders, v.a. 1520 die weduwe met Jan Jacobsz. (getr. met dochter van Dirk Albertsz.)

a. 1496 – 1524 landhuur: 20 morgen broekland op Vlienes waarvan 12 morgen in Sassenheim en 8 in Lisse

b. 1496 – 1524 landhuur: 12 hond broekland op de A in Alkemade

c. 1496 – 1524 landhuur: 4 morgen aan het kloosterland van Rijnsburg of een andere 4 morgen

d. 1496 – 1524 landhuur ruim 7 hond ook wel 2 morgen

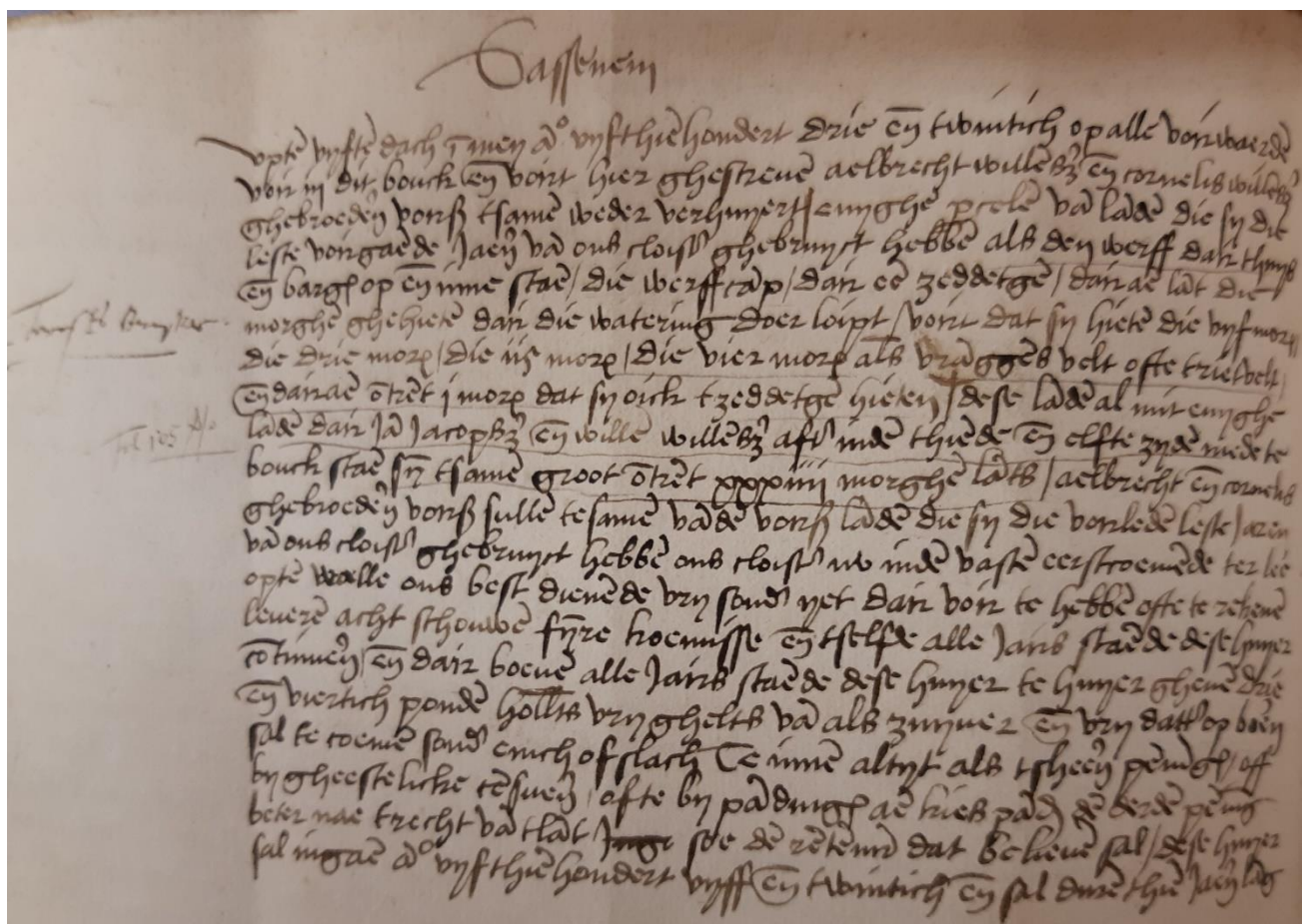
a t/m d 1496 – 1514 \$ 73-0-0

1515 – 1524 \$ 77-0-0, waarvan Liesbeth \$ 43-0-0 en Jan Jacobsz \$ 34-0-0

vorige pachter: hun vader Albert Willemsz.

Voor een deel zijn de volgende pachters **Jan Jacobsz.** en **Willem Willemsz.** die getrouwd zijn met dochters van **Dirk Albertsz.** en voor een ander deel zijn pachters de zonen van **Willem Albertsz.**, t.w. de broeders **Albert** en **Cornelis Willemsz.**

Aelbrecht Willemsz en Cornelis Willemsz

“Sassenem Opte vijften dach in mej anno vijfthienhondert drie ende twintich op alle voirwairden voir in dit bouck ende voirt hier bescrevene **Aelbrecht Willemsz** ende **Cornelis Willemsz** ghebroeders voirscreven tsamen weder verhuijert eenighe percelen van landen die sij die voirgaende jairen van ons cloister ghebruijct hebben als **den werff dair thujs ende barch op ende inne statet** / Die werffcamp / Dair een zeddetge / dair ain lant Die morghen ghehieten dan die wating doer loipt / voirt dat sij hieten die vijf morghen die drie morghen / die II ½ morghen / die vier morghen als Vradggesvelt ofte tRietvelt ende dairaen omrent I morghen dat sij oick tZeddetge hieten / Dese landen al mit enijge landen dair **Jan Jacobsz** ende **Willem Willemsz** als inde thiende ende elfte zijde mede te bouck staet sijn **tsamen groot omtrent XXXIIII (34) morghen lants** / Aelbrecht ende Cornelis ghebroeders voirscreven sullen tesamen vande voirscreven landen die sij die voirleden leste jairen van ons cloister ghebruijct hebben ons cloister nu inde vasten eerstcoemende ter lee opte walle ons best dienende vrij vrij souden ijct dair voir te hebben ofte te rekenen leveren schouwe fijere hoenissen ende tselfde alle jairen staende dit huijer costumen ende dair boeven alle jairen staende dese huijer te huijer gheven drie ende viertich ponden hollants vrij gelts van als zuijver ende vrij datter op boven sal te coemen sonder enich ofslach te innen altijt als tchenen penningen / off bij geestelicke resuen ofte bij pandingh aen hies pandingh de derde penning beter nae trecht van tlandt soe de rentmeester dat bekennen sal / dese huijere sal ingaen anno vijfthienhondert vijff ende twintich (1525) ende sal dueren thien jair lanck”

Bron: Nationaal Archief, Abdij Leeuwenhorst, toegang 3.18.17.01, Inv. Nr. 7, huurboek 1509

Dassenen

Aelbrecht Willemsz
en Cornelis zijn broeder
Lieve Tuijsz Cornis

Op alle voirwaerden voirt in dit register ende voirt ende deels
hier naervolgende ghescreven verhuijert Aelbrecht Willemsz ende Cornelis
zijn broeder / enijghe percelen van landen als **den werf dair thuijs
ende bargh op ende inne staet** / die werf camp / dair aen zeddetge
dair aen lant die morghen ghehieten dair die watering die loopt / voirt
dat sij hieten die vijf morghen / die drie morghen / die derdalf
morghen die vier morghen / die vredigevelt ofte trietvelt / ende dair
aen omtrent een morghen dat sij oick tzedditgen hieten / dese lande
al mit enijghe lande dair Jan Jacobsz ende Willem Willemsz acht
inde thiende ende elfte zijde mede te bouck staen zijn te samen
groet omtrent vier ende dertich morghen lants / Aelbrecht Willemsz
ende Cornelis zijn broeder zullen den cloester alle jais hier van in
guede gevalideerde gelden te hijer geven voirt mej daghe ses ende
vijftich ponden van dertich groten vlaems tpoint vrij gelts / suijver /
van als vrij datter op boeven zal te comen sonder enich ofslach ende
ende dairtoe alle jair staende dese huijer vijf scouwe froone hier
gelevert Ingaende anno XVc vijf ende dertichende zal dueren
negen jaren lang

Dit voirscreven lant wederom op alle voirwaerden voirscreven
verhuijert Aelbrecht Willemsz ende Reijm ijn broeder werderom
tsamen voirt twe ende sestich ponden hollants vrij gelts item ut
supra ingaende anno XVc vier ende veertich ende sal dueren
negen jaren lang

“Aelbrecht Willemsz ende Cornelis zijn broeder / Op alle voirwaerden voirt in dit register ende voirt ende deels hier naervolgende ghescreven verhuijert Aelbrecht Willemsz ende Cornelis zijn broeder / enijghe percelen van lande als **den werf dair thuijs ende bargh op ende inne staet** / die werf camp / dair aen zeddetge dair aen lant die morghen ghehieten dair die watering die loopt / voirt dat sij hieten die vijf morghen / die drie morghen / die derdalf morghen die vier morghen / die vredigevelt ofte trietvelt / ende dair aen omtrent een morghen dat sij oick tzedditgen hieten / dese lande al mit enijghe lande dair Jan Jacobsz ende Willem Willemsz acht inde thiende ende elfte zijde mede te bouck staen zijn te samen groet omtrent vier ende dertich morghen lants / Aelbrecht Willemsz ende Cornelis zijn broeder zullen den cloester alle jais hier van in guede gevalideerde gelden te hijer geven voirt mej daghe ses ende vijftich ponden van dertich groten vlaems tpoint vrij gelts / suijver / van als vrij datter op boeven zal te comen sonder enich ofslach ende ende dairtoe alle jair staende dese huijer vijf scouwe froone hier geleverd Ingaende anno XVc vijf ende dertichende zal dueren negen jaren lang”

“Dit voirscreven lant wederom op alle voirwaerden voirscreven verhuijert Aelbrecht Willemsz ende Reijm ijn broeder werderom tsamen voirt twe ende sestich ponden hollants vrij gelts item ut supra ingaende anno XVc vier ende veertich ende sal dueren negen jaren lang”

Bron: Nationaal Archief, Abdij Leeuwenhorst, toegang 3.18.17.01, Inv. Nr. 9, huurboek 1535

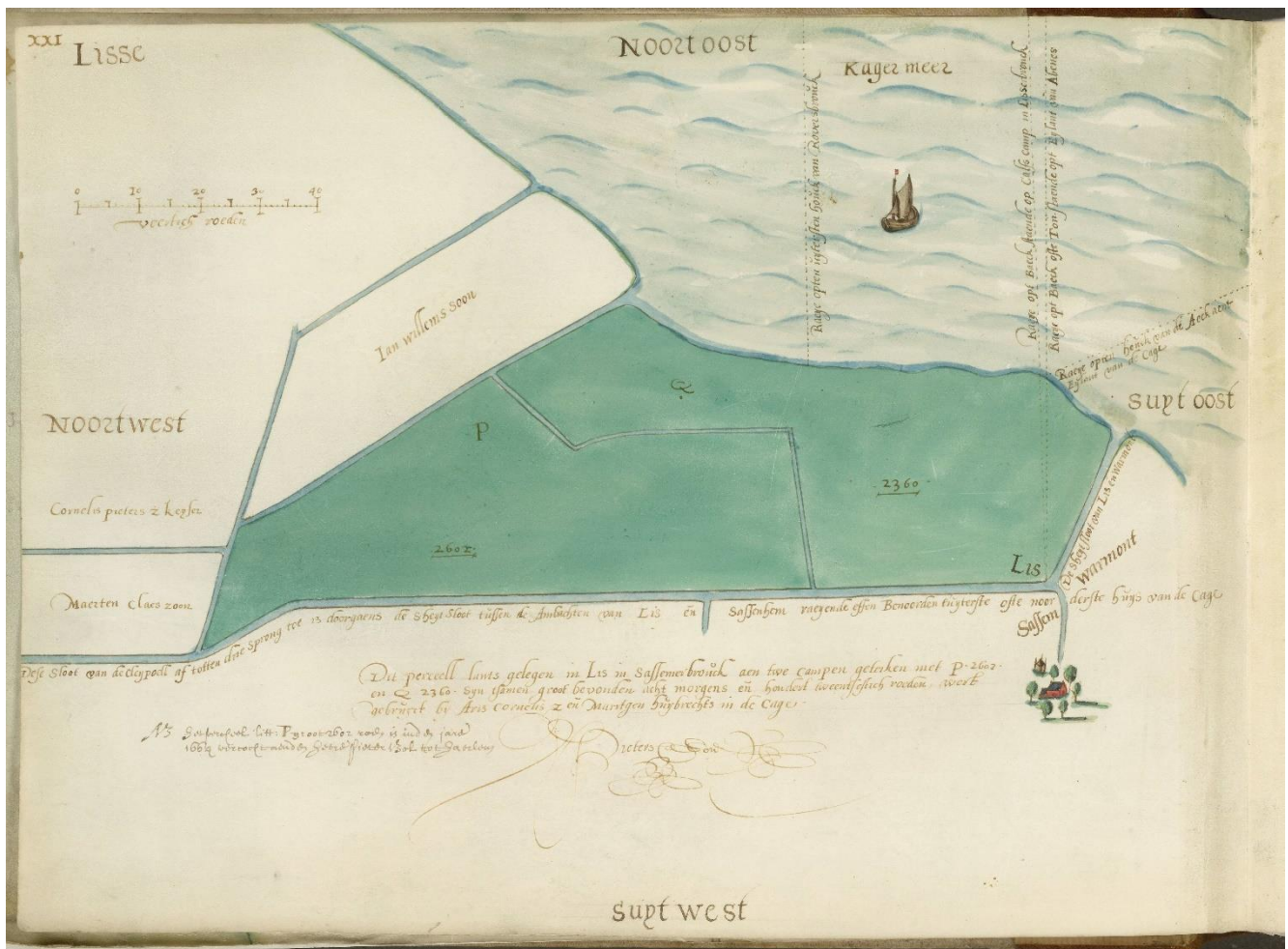
De 20 morgen land met op de werf een woning (boerderij) en barg (hooiberg) in Sassenheim zijn in 1625 in pacht bij Leenaert Anthonissoon Troost en bedragen dan 22 morgen en 333 roeden (de percelen A, B, C, D, E, F, G, H, I, K en L op de kaart van landmeter Johannes Pietersz Dou)

Bron: Nationaal Archief, 4.VTH, kaartboek P, Abdij Leeuwenhorst, 1625, kaart CXI (111) Sassenheim, NL-HaNA_4.VTH_P_0001-00013001688

Voor een beter overzicht over de ligging van de 20 morgen met boerderij en hooiberg de overzichtskaart van het onroerend goed van de abdij Leeuwenhorst in Sassenheim. Op deze kaart zijn de 20 morgen gedraaid ten opzichte van de vorige kaart rechtsonder afgebeeld in Sassemmerbroek en grenzend aan de "Cagermeer".

Bron: Nationaal Archief, 4.VTH, kaartboek P, Abdij Leeuwenhorst, 1625, kaart CVI (106) Sassenheim, NL-HaNA_4.VTH_P_0001-00013001688

De percelen P en Q in Lisse van totaal 8 morgen sluiten aan bij de 20 morgen land in Sassenheim, die weleer een geheel vormden. In 1625 zijn de pachters van de percelen P en Q Aris Cornelisz en Maertgen Huijbrechtsdr in de Kaag

Bron: Nationaal Archief, 4.VTH, kaartboek P, Abdij Leeuwenhorst, 1625, kaart XXI (21) Lisse, https://www.nationaalarchief.nl/onderzoeken/archief/4.VTH/invr/P/file/NL-HaNA_4.VTH_P_0010-00013001697

De opeenvolgende pachters van de boerderij met 20 morgen land:

A. Willem Heijmansz

1427 – 1435 landhuur: landen in Vlienesse 20 morgen voor de Kaag (waarvan 12 morgen in Sassenheim en 8 in Lisse).

B. Aelbrecht Willem Heijmansz

1436 – 1495 landhuur: 20 morgen broekland op Vlienes waarvan 12 morgen in Sassenheim en 8 in Lisse

C. Dirck Aelbrechtsz en zijn broer Willem Aelbrechtsz

1496 – 1524 landhuur: 20 morgen broekland op Vlienes waarvan 12 morgen in Sassenheim en 8 in Lisse

D. Albert Willemsz en zijn broer Cornelis Willemsz

1525 – 1569 landhuur: de werf waar hun huis op staat, de werfkamp daar een zuddetgen bij ligt, de 5 morgen, de 3 morgen, de 2½ morgen, de 4 morgen Frankenveld of Rietveld (te Sassenheim), daaraan 2 morgen ook zuddetgen geheten en nog die 1 morgen waar die watering doorloopt (totaal ca. 20 morgen)

E. **Willem Cornelisz**

a. 1570 – 1574 landhuur: de werf waar het huis op staat groot 4 morgen en 2 hond (verm. Warmond)

b. 1570 – 1574 landhuur: de Werfkamp in Sassenheim, groot 5 morgen

c. 1570 – 1574 landhuur: die 5 morgen, die 3 morgen, die 2½ morgen, 4 morgen genaamd “Frankenveld of Rietveld” (in Sassenheim) en nog daaraan 1 morgen

a t/m c 19 morgen en 1 hond

F. **Thonis Cornelisz. Bef (wonend over de Kaag)**

1577 – 1614 landhuur: 19 morgen 1 hond land waaronder 4 morgen 2 hond land in Warmond waar zijn huis op staat, 1 morgen het Zennenkampje, 3 morgen gelegen aan Sennenkampje en 7 morgen Frankenveld of Rietveld alles in Sassenheim, met nog 5 morgen genaamd de “Werfkamp” in Sassenheim

G. **Leendert Thonisz. en Jan Thonisz.**, ook wel Leendert Teunisz. c.s., v.a. 1620 **Leendert Thonisz. Troost**

a. 1615 – 1644 landhuur: 19 morgen 1 hond w.v. 5 morgen gen. de “Werfkamp”; (mogelijk liggen enkele landen in Warmond)

H. **Jan Jansz. Vos**

1645 – 1649 landhuur: 23 morgen 339 roeden land deels in Sassenheim en deels in Warmond

J. **Cors Jorisz. van der Kluit**

1650 – 1664 landhuur: 23 morgen 339 roeden wei- en hooiland met de grond en werf van zijn huis (verm. Deels ook in Warmond)

Jan Jacobsz. in de Kaag (zie ook Lisse)

1525 – 1551 landhuur: “de 2 morgens”

vorige pachter: zijn wijfs vader **Dirk Albertsz.**

volgende pachter: Cornelis Jan Jacobszsz. in de Kaag.

Jan Jacobsz. in de Kaag (zie ook Sassenheim)

1525 – 1551 landhuur: 4 percelen broekland gelegen in Lisse en Sassenheim (ook wel 4 percelen in Lisse) samen groot 10 morgen

a. 1525 – 1551 landhuur: 1½ morgen te Lisse gen. “Huig Velletje”

b. 1525 – 1551 landhuur: de Meerkamp. groot 3½ morgen in Lisse

c. 1525 – 1551 landhuur: 3 morgen te Lisse gen. “de Geer”

d. 1525 – 1551 landhuur: “de twee morgen” te (Sassenheim)

a t/m d 1525 – 1534 § 31-0-0

1535 – 1543 \$ 33-0-0

1544 – 1551 \$ 35-0-0

vorige pachter: zijn wijfs vader Dirk Albertsz. (zie onder Sassenheim)

volgende pachter: Cornelis Jan Jacobsz. in de Kaag.

Willem Willemsz.

1527 – 1573 landhuur: 3 morgen broekland in Sassenheim gen. “Frankenveld of Rietveld”

1527 – 1534 \$ 6-0-0

1535 – 1543 \$ 8-0-0

1544 – 1552 \$ 9-0-0

1553 – 1566 f 9-0-0 of \$ 12-0-0

1567 – 1573 f 14-0-0 met 2 paar wilde vogels

vorige pachter: de vader van zijn vrouw Dirk Albertsz.

volgende pachter: Maarten Diertsz.

Dirck Aelbrechtsz is ook vermeld als pachter in Alkemade van 12 hond broekland op de A van de abdij Leeuwenhorst:

Dirk Albert Willemszsz. v.a. 1504 met **Willem Albert Willemsz.** (in 1515 diens weduwe Liesbeth) gebroeders, v.a. 1520 die weduwe met **Jan Jacobsz.** (getrouwd met een dochter van Dirk Albertsz.)

1496 – 1524 landhuur: 12 hond broekland op de A

vorige pachter: zijn vader **Albert Willemsz.**

volgende pachter: ?

De vorige pachter was zijn vader Aelbrecht Willemsz:

Albert Willem Heimanszsz. (zie ook Sassenheim)

1441 – 1495 landhuur: 12 hond broekland op de A

vorige pachter: Gerrit Stuker

volgende pachters: zijn zoon Dirk Albert Willemszsz.

De vorige pachter was Gerrit Stuker:

Gerrit Stuker

1429 – 1440 landhuur: 2 (1½) morgen land op de Ade

1429 – 1440 2 kronen

vorige pachter: Hendrik Dillebooi

volgende pachter: Albert Willem Heimanszsz.

3. Wat weten we nog meer over Dirck Aelbrechtsz?

In het overzicht van de pachters in Sassenheim van de abdij Leeuwenhorst van Jan van Egmond is te lezen dat de vader van Dirck Aelbrechtsz is **Aelbrecht Willem Heijmanszsz.**

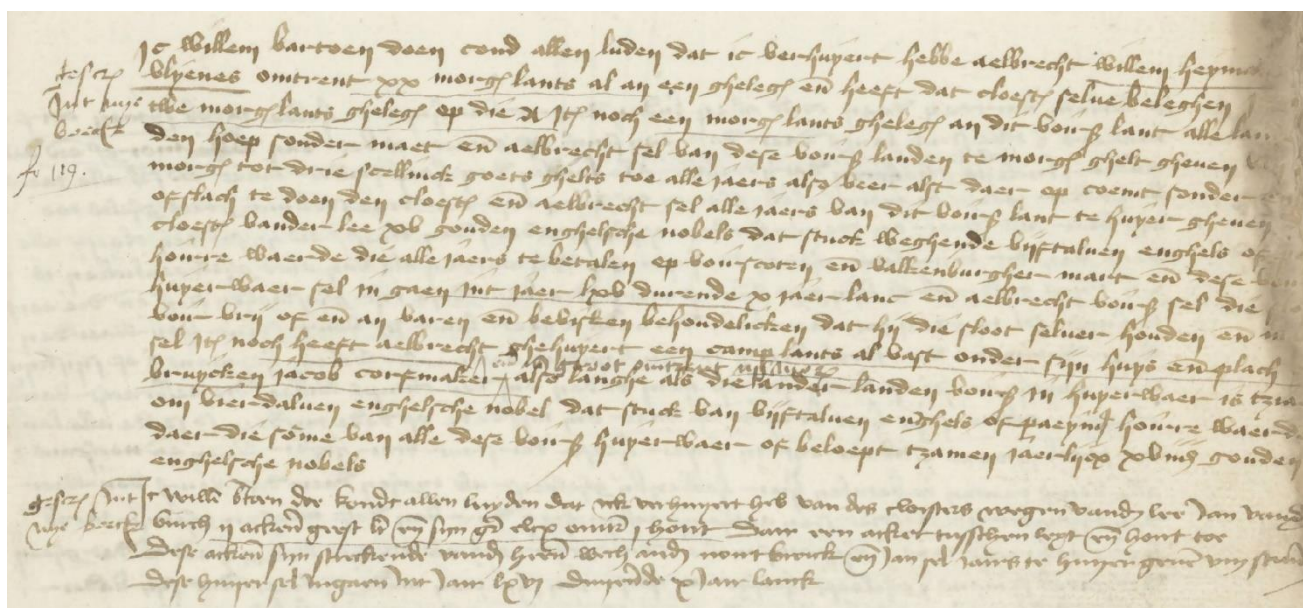
Albert Willem Heimanszsz. (in 1483 zijn erfgenamen, v.a. 1484 zijn kinderen Dirk en Willem samen)

a. 1436 – 1495 landhuur: 20 morgen broekland op Vlienes waarvan 12 morgen in Sassenheim en 8 in Lisse

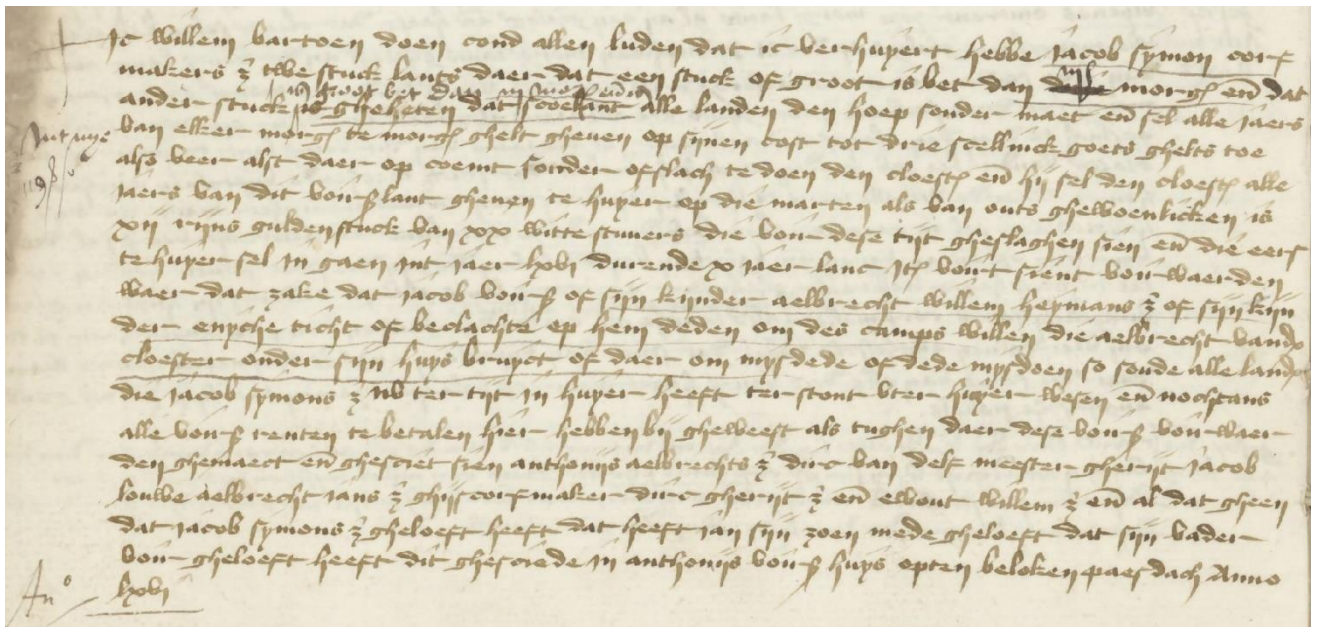
1436 – 1440 12½ nobel

vorige pachter: **Willem Heimansz.**

volgende pachter: zijn zoon **Dirk Albert Willemszsz.**

“Kaech Ic Willem Bartoen doen cond allen luden dat ic verhuijert hebbe **Aelbrecht Willem Heijmansz** in **Vlijenes** omtrent XX morghen lants al aen een ghelegen ende heeft dat cloester selve beleggen twe morghen lants ghelegen op die A item noch een morghen lants ghelegen an dit bouclants alle landen den hoep sonder maet ende Aelbrecht sel van dese voirscreven landen te morghen gelt gheven elcke morghen tot drie scellinck goets ghelts toe alle jaers also veer alst daer op coemt sonder ofslach te doen den cloester ende Aelbrecht sel alle jaers van dit voirscreven lant te huijer gheven cloester vander lee XV gouden enghelsche nobels dat stuck weghende vijfftalven (4 ½) enghels of heure waerde die alle jaers te betalen op voirsboten ende valckenburgher mart ende dese voirscreven huijerwaer sal ingaen int jaer LXV (**1465**) durende X jaer lanc ende Aelbrecht voirscreven sel die sloet voir vrij of ende an varen ende bedicken behoudelicken dat hij die sloet selver houden ende ? sel item noch heeft Aelbrecht ghehuijert een camp lants **al vast onder sijn huijs** ende plach bruijcken **Jacob Corfmaker** ende es groot omtrent II morghen also langhe als die ander landen voirscreven in huijerwaer is tsiaers om vierdalven (3 ½) enghelsche nobel dat stuck van vijfftalven (4 ½) enghels of paeijment heure waerde daer die somme van alle dese voirscreven huijerwaer beloept tzamen jaerlijcx XLVIII (48) ponden enghelsche nobels”

“Kaech Ic Willem Bartoen doen cond allen luden dat ic verhuijert hebbe **Jacob Sijmon Corfmakersz** twe stuck lants daer dat een stuck of groot is bet dan III ½ morghen ende dat ander stuck gheheten dat Sooclant of groot bet dan III morghen alle landen den hoep sonder maet ende sel alle jaers van elker morghen te morghen ghelt gheven op sijnen cost tot drie scellinck goets ghelts toe alst veer alst daer op coemt sonder ofslach te doen den cloester ende hij sel den cloester alle jaers van dit voirscreven lant gheven te huijer op die marten als van outs ghewoenlicken is XII Rijns gulden tstück van XX witte stuvers die voir dese tijd gheslachen sien ende die eerst te huijer sel ingaen int jaer LXVI (1466) durende X jaer lanc item voirt sient voirwaarden waer dat zake dat **Jacob** voirscreven of sijn kinderen **Aelbrecht Willem Heijmansz** of sijn kinderen enijche ticht of beclachte op hem deden om des camps willen die **Aelbrecht** vande cloester onder sijn huijs bruijct of daer om missdede of dede mijsdoen so soude alle landen die **Jacob Sijmons** nu ter tijt in huijer heeft ter stont uter huijer wesen ende nochtans alle voirscreven renten te betalen hier hebben bij gheweest als tughen (getuigen) daer dese voirscreven voirwaarden ghemaect ende ghesiet sien **Anthonis Aelbrechtsz / Dirc van Delf / meester Gherijt / Jacob Louwe / Aelbrecht Jansz / Ghijs Corfmaker / Dirc Gherijtsz** ende **Ewout Willemsz** ende al dat gheen dat **Jacob Sijmons** gheloeft heeft dat heeft **Jan** sijn zoen mede gheloeft dat sijn vader voirscreven gheloeft heeft dit gheschiede in **Anthonis** voirscreven huijs opten beloken paesdach LXVI (1466) “

Bron: Nationaal Archief, Abdij Leeuwenhorst, toegang 3.18.17.01, Inv. Nr. 4, huurboek 1444

b. 1441– 1495 landhuur: 12 hond broekland op de A (in Alkemade)

vorige pachter: Gerrit Stuker

volgende pachter: zijn zoon Dirk Albert Willemsz.

a + b 1441 – 1454 13½ nobel

1456 – 1464 12½ nobel of \$ 40-16-8

c 1460 – 1495 landhuur 4 morgen aan het kloosterland van Rijnsburg

1460 – 1464 \$ 6-0-0

vorige pachter: ?

volgende pachter: mogelijk zijn zoon Dirk Albert Willemsz.

a + b + c 1465 14 nobels

d. 1470 – 1495 landhuur: nog een kamp van 4 morgen

1465 – 1474 3½ nobel

vorige pachter: Jacob Simonsz. korfmaker

volgende pachter: mogelijk zijn zoon Dirk Albert Willemszsz.

e. 1466 – 1495 landhuur ruim 7 hond ook wel 1 morgen

vorige pachter: Dirk Albertsz.

volgende pachter: zijn zoon Dirk Albert Willemszsz.

a t/m e 1466 – 1474 18½ eng. nobels of \$ 60-8-8

a + b + c of d + e 1475 – 1486 \$ 72-0-0

1487 – 1495 \$ 73-0-0.

Duidelijk is hieruit dat **Dirck Aelbertsz** de zoon is van **Aelbert Willemsz** of uitgebreider van **Aelbert Willem Heijmanszsz**. Dirck Aelbrechtsz had een broer Willem Aelbrechtsz.

In het overzicht van de pachten van de abdij Leeuwenhorst van Alkemade (Kaag), Lisse en Sassenheim vinden we nog meer gegevens over Aelbert Willems Heijmanszsz of afgekort Aelbert Heijmansz.

Albert Heimansz. weduwe Aagje

1444 – 1461 landhuur: ½ morgen geestland, 40 voeten breed door haar werf

1444 – 1461 ½ nobel

vorige pachter: Hendrik Heimansz.

volgende pachter: **Dirk Albertsz.**

Albert Heimansz. weduwe Aagje

1441 – 1451 landhuur: “dat bieskampje” (waarschijnlijk 1 van de 2 kampen)

1441 – 1451 2 w.s.

vorige pachter: ?

volgende pachter: waarschijnlijk Albert Heimansz. wed. Aagje zelf.

Albert Heimansz. weduwe Aagje

1451 landhuur: geestland van 2 steden (2 stukken land)

1451 29 stuivers waarvan er 40 in een nobel gaan of \$ 2-5-8

vorige pachter: ?

volgende pachter: ?

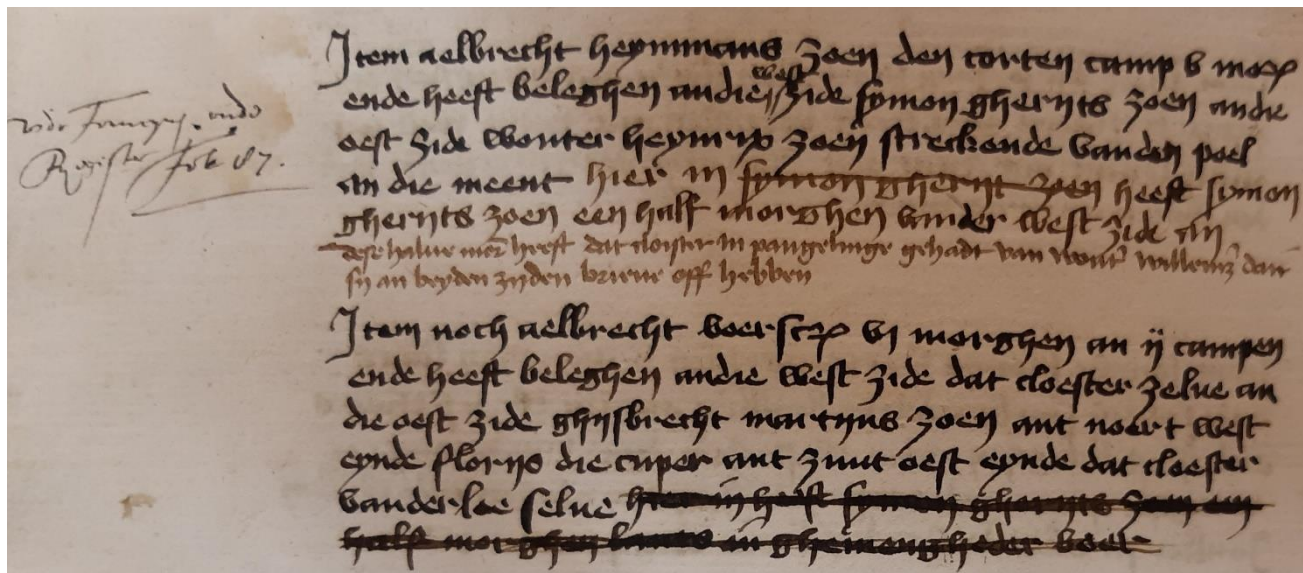
Albert Heimansz. weduwe Aagje

1452 – 1461 landhuur: 6 morgen land gelegen aan 2 kampen

1452 – 1461 4 w.s

vorige pachter: waarschijnlijk voor 1 kamp Albert Heimansz. wed. Aagje zelf

volgende pachter: Dirk Albertsz.

“Item **Aelbrecht Heijmanszoen** den Corten Camps Maes ende heeft beleggen andie westside Sijmon Gherijtszoen ane oestside Wouter Heijricxzoen streckende vanden Poel an die Meent hier in heeft Sijmon Gherijtszoem een half morghen ander westzide deze halve morghen heeft dit cloister in pangelinghe gehadt van Wouter Willesmzoen dair si jan beijden zijden brieve off hebben

Item noch **Aelbrecht voerscreven** VI morghen an II campen ende heeft beleggen amde westzide dar cloester zelve an die oest zide Ghijsbrecht Martijnszoen ant noert west eijnde Florijs die cuper ant zuut oest eijnde dat cloester vander lee selve”

Bron: Nationaal Archief, Abdij Leeuwenhorst, toegang 3.18.17.01, Inv. Nr. 13, belendingenboek 1436

Albert Heimansz. (vanaf 1441 zijn weduwe Aagje)

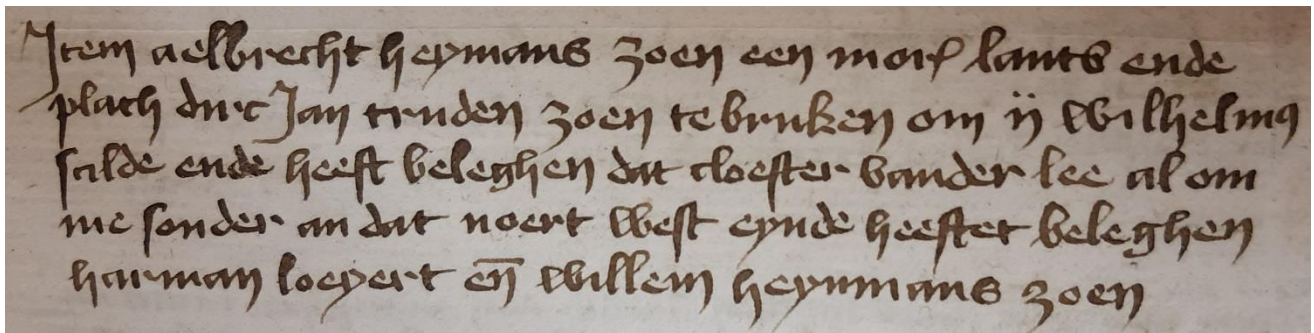
1427– 1461 landhuur: 1 morgen broekland in Sassenheim gelegen voor de Kaag

1427– 1461 2 w.s.

vorige pachter: Dirk Jan Trudenszsz.

volgende pachter: Dirk Albertsz.

“Item **Aelbrecht Heijmanszoen** een morghen lants ende plach **Dirck Jan Trudenzoen** te bruken om II Wilhelmus salde ende heeft belegghen dit cloester vander lee al omme sonder an dat noert west eijnde heeffer belegghen Harman Loeijert ende Willem Heijnmanszoen”

Bron: Nationaal Archief, Abdij Leeuwenhorst, toegang 3.18.17.01, Inv. Nr. 13, belendingenboek 1436

4. Wat weten we over Willem Heijmansz, de vader van Aelbrecht Willem Heijmansz en Lourens Willem Heijmansz?

A. **Willem Heijmansz** is pachter van de abdij Leeuwenhorst in Warmond:

a. 1427 – 1437 landhuur: een kamp van 10 hond land te Warmond genaamd de “Noorddiepen”?

vorige pachter: Jacob Everhartsz.

b. 1427 – 1437 landhuur: een kamp van 3 (4) morgen land genaamd de “Noorddiepen” te Warmond

1421 – 1430 f 5-8-0

vorige pachter: Coppkaart Heimansz.

a + b 1430 – 1435 6½ w.s.

volgende pachter: **Lourens Willem Heimanszsz.**

B. **Willem Heijmansz** is pachter van de abdij Leeuwenhorst in Sassenheim:

1427 – 1435 landhuur: landen in Vliennesse 20 morgen voor de Kaag (waarvan 12 morgen in Sassenheim en 8 in Lisse).

1427 – 1430 13 nobels

1432 – 1435 12½ nobel

vorige pachter: Jan Hendriksz.

volgende pachter: **zijn zoon Albert Willem Heimanszsz.**

C. **Willem Heijmansz** is pachter van de abdij Leeuwenhorst in Lisse:

1427 – 1428 landhuur: Brechtenakker

1427 – 1428 3 stuivers w.v. er 40 in een nobel gaan

vorige pachter: Jan Hendriksz.

volgende pachter: jonge Dirk Frankensz.

D. **Willem Heijmansz** is pachter van de abdij Leeuwenhorst in Alkemade

1410 – 1420 landhuur: 3 morgen en een ½ hond land te Alkemade?

1410 – 1420 4-2-0

volgende pachter: Klaas Jan Truden.

5. Stamreeks Dirck Aelbrechtsz

I Willem Heijmansz

Willem Heijmansz is pachter van de abdij Leeuwenhorst in Alkemade, Lisse, Sassenheim en Warmond.

In Sassenheim wordt hij vermeld als pachter van 1427 – 1435 vanwege landhuur van percelen land in Vliennesse totaal 20 morgen voor de Kaag, waarvan 12 morgen in Sassenheim en 8 morgen in Lisse. Hij wordt voor deze pacht van 20 morgen land opgevolgd in 1436 door zijn zoon **Aelbrecht Willem Heijmanszsz**

Willem Heijmansz huwt N.N.

Kinderen uit dit huwelijk:

1. Aelbrecht Willem Heijmanszsz, volgt II
2. Lourens Willem Heijmanszsz, wordt ook vermeld als pachter van de abdij Leeuwenhorst

II Aelbrecht Willemsz

Aelbrecht Willemsz is vanaf 1436 (vanaf 1441 zijn weduwe Aagje) pachter van land in Lisse en Sassenheim van de abdij Leeuwenhorst.

In Sassenheim wordt hij vermeld als pachter van 1436 – 1495 (vanaf 1441 zijn weduwe Aagje) vanwege landhuur van percelen land in Vliennesse totaal 20 morgen voor de Kaag, waarvan 12 morgen in Sassenheim en 8 morgen in Lisse. Hij wordt voor deze pacht van 20 morgen land opgevolgd in 1496 door zijn zoon **Dirck Aelbrecht Willemszsz**.

Hij huwt Aagje (vermeld als weduwe tussen 1441 en 1451)

Uit dit huwelijk:

1. Dirck Aelbrechtsz, volgt III
2. Willem Aelbrechtsz; hij huwt Liesbeth; uit dit huwelijk Aelbrecht Willemsz en Cornelis Willemsz

III Dirck Aelbrechtsz

Dirck Aelbrechtsz is vanaf 1496 pachter van land in Alkemade, Lisse en Sassenheim van de abdij Leeuwenhorst.

In Sassenheim wordt hij vermeld als pachter van 1496 – 1524 vanwege landhuur van percelen land in Vliennesse totaal 20 morgen voor de Kaag, waarvan 12 morgen in Sassenheim en 8 morgen in Lisse. Hij wordt voor deze pacht van 20 morgen land opgevolgd in 1496 door zijn schoonzoon **Jan Jacobsz**.

Hij huwt N.N.

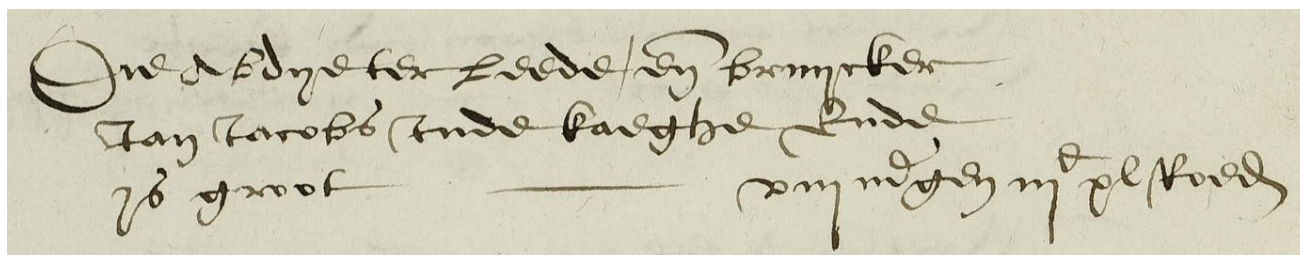
Uit dit huwelijk:

1. Dochter A; zij huwt **Willem Willemsz**, zoon van Willem Willemsz, schout van Oegstgeest en Sassenheim; hij volgt zijn schoonvader **Dirck Aelbrechtsz** op als pachter van 3 morgen land in Sassenheim van de abdij Leeuwenhorst

2. Dochter B; zij huwt **Jan Jacobsz** "in de Kaag", die zijn schoonvader **Dirck Aelbrechtsz** opvolgt als pachter van land in Alkemade, Lisse en Sassenheim van de abdij Leeuwenhorst; kind uit dit huwelijk: **Cornelis Jan Jacobszsz**, opvolger van zijn vader als pachter van de abdij Leeuwenhorst in de Kaag (hij had een zoon **Aris Cornelisz**, die zijn vader opvolgde als pachter van de abdij Leeuwenhorst)

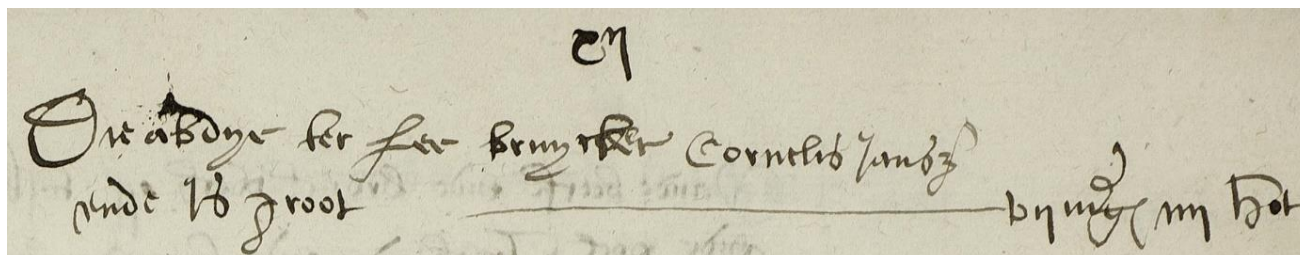
Jan Jacobsz wordt vermeld in het morgenboek 1544 van Lisse, folio XX verso: "Die abdije ter leede ende bruijcker Jan Jacobs inde kaeghe Ende is groot VIII mergen IIIh XL roeden (8 morgen 340 roeden)" (Hoogheemraadschap Rijnland, Oud Archief Rijnland, Inv. Nr. 5628).

Jan Jacobsz wordt vermeld in het kohier van de 10e penning van Lisse 1544, folio 2: "Jan Jacobsz bruijct IX 1/2 morgen bruijckt om xxiii gulden v stuijvers siaers compt voordn thienden penninck ii pond viii stuijvers vi penningen" (Nationaal Archief, Staten van Holland vóór 1572, toegangsnummer 3.01.03, Inv. Nr. 282, bewerking F.J.A.M. van der Helm, www.hogenda.nl)

Oud Abdije ter Leede / by bruycker
Jan Jacobsz ende kaeghe Ende
is groot ————— by mēg my boek

Cornelis Jansz (dit is Cornelis Jan Jacobsz) wordt vermeld in het morgenboek 1564 van Lisse, folio XII: "Die abdije ter lee bruijcker Cornelis Jansz ende is groot VII mergen IIII hont" (Oud Archief Rijnland, Inv. Nr. 5629a).

27
Oud Abdije ter Lee bruycker Cornelis Jansz
ende is groot ————— by mēg my boek

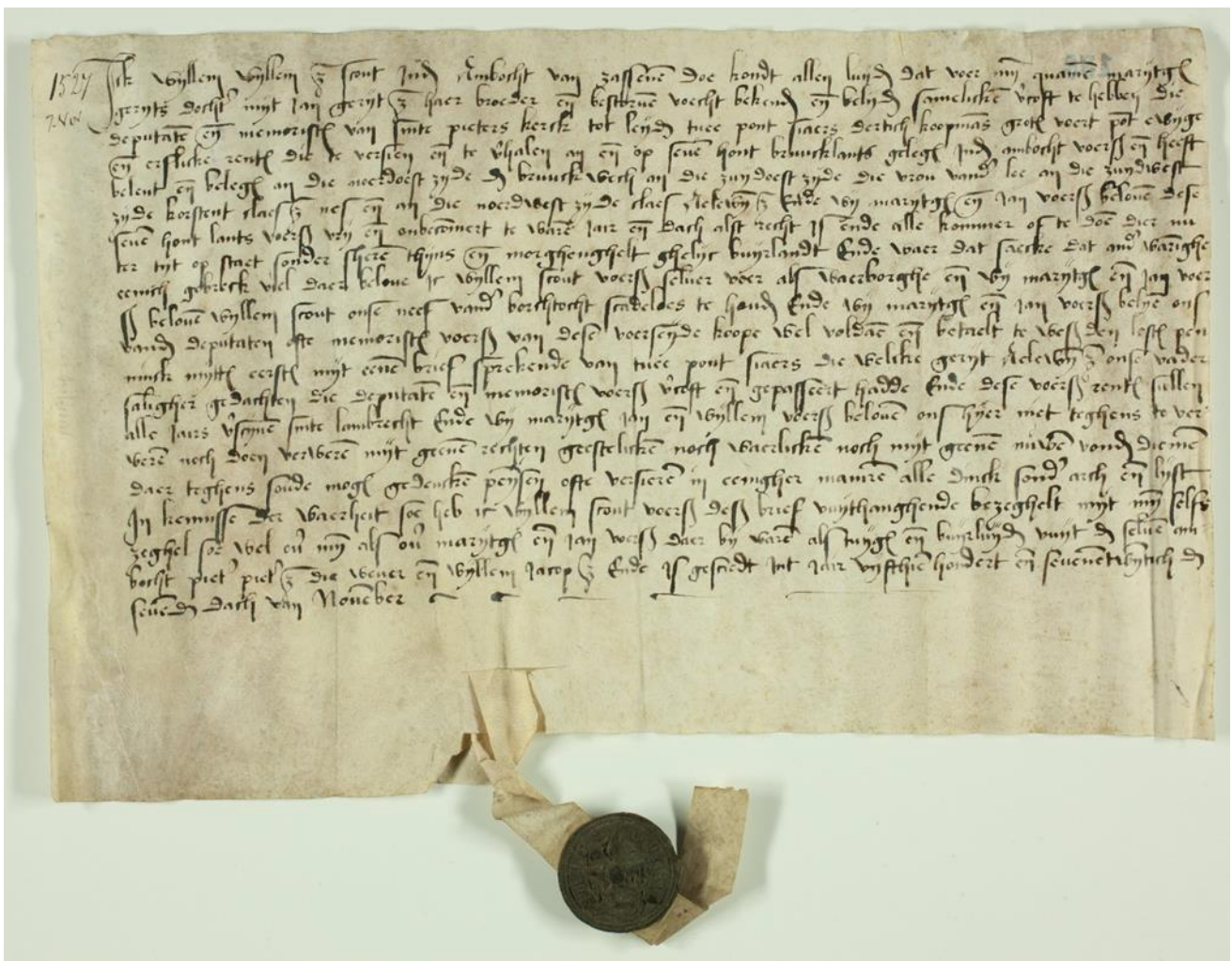
Hoofdstuk 5. Gerrit Aelwijnsz

In dit hoofdstuk wordt onderzocht het gegeven dat schout Willem Willemsz een familielid is van Gerrit Aelwijnsz in Sassenheim.

Op 07-11-1527 wordt Willem Willemsz vermeld als schout van Sassenheim. In deze charter blijkt hij een neef "wyllem scout onse neef" te zijn van Marijngen Gerritsdr en haar broeder Jan Gerritsz. Hun vader is Gerrit Alewijnsz. Wellicht is Willem Willemsz een zoon van een zuster van Gerrit Alewijnsz: N. Alewijnsdr.

Charter 546. "Marijngen Gerytsdochter en Jan Gerytsz. erkennen voor de schout van Zassenem verkocht te hebben aan de deputaten en memoriemeesters (enz.) een rente van 2 pond van 30 comans groot, verzekerd op 7 hond land aan de Bruuckwech in Zassenem. 1527 november 7. Met zegel van de schout Wyllem Wyllemz".

(Bron: Erfgoed Leiden en Omstreken, Archief kerken in Leiden, Inv.nr. 132, Eigendomsbewijs van een rente van 2 pond, verzekerd op 7 hond land in Sassenheim, dd. 07-11-1527).

Charter dd. 07-11-1527 (foto: Jacques Duivenvoorden)

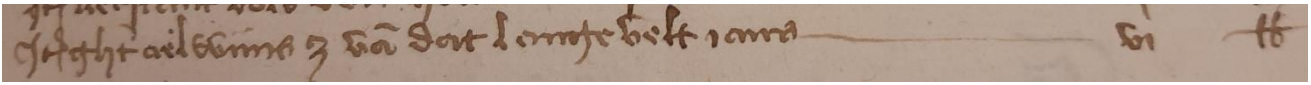

Zegel van de schout van Sassenheim Willem Willemsz dd. 07-11-1527 (foto: Jacques Duivenvoorden)

“Ick **wijllem wijllemsz scout inde ambocht van zasseme** doe kondt allen luijden dat voer mij quamen **marijtge gerijtsdochter** mijt **jan gerijtsz** haer broeder ende bestorve voecht bekenden ende belijden samelicke vercoft te hebben die deputaten ende memoristen van sinte pieters kerck tot leijden twee pont siaers dertich koopmans grote voert pont **ewijge ende erflicke rente** die te versien ende te verhalen an ende op seven hont bruuklants gelegen inde ambocht voerscreven ende heeft belent ende belegen an die noerdoestzijde de bruuckwech an die zijdoestzijde die vrou vande lee an die zuijdwestzijde korstent claesz nessen an die noerdwestzijde **claes alewijnsz** Ende wij marijtge ende jan voerscreven beloven dese seven hont lants voerscreven vrij ende onbecommert te waren jair ende dach alst recht is ende alle kommer ofte doen dier nu ter tijt op staet sonder shere thijns ende morghenghelt ghelijc buijrlandt Ende waer dat saecke dat andere warighe eenich gebreck viel daer belove **ic wijllem scout voerscreven** selver voer als waerborghe ende **wij marijtge ende jan voerscreven** beloven **wijllem scout onse neef** vande borchtocht scadeloes te houden Ende wij marijtge ende jan belijden ons vande deputaten ofte memoristen voerscreven van dese voerseijde koope wel voldaan ende betaelt te wesen den leste penninck mijtten eerste vuijt eenen brief sprekende van twee pont siaers die welcke **gerijt aelewijnsz onse vader saligher gedachten** die deputaten ende memoristen voerscreven vercoft ende gepasseert hadde Ende dese voerscreven rente sullen alle jaers verschijnen sinte lambrecht Ende wij marijtge jan ende wijllem voerscreven beloven ons hijer niet teghens te verweren noch doen verweren mijt geene rechten geestelicke noch waerlicke noch mijt geene nieuwe vouden diemen daer teghens souden mogen gedencken peijnsen ofte versieren in eenigher maniere alle dunck sonder arch ende lijst In kennisse der waerheijt soe heb ic wijllem scout voerscreven dese briet vuijthangende bezeghelt mijt mijn selfs zeghel soe wel ende mij alsoe **marijtge ende jan voerscreven** daer bij waren als tuijgen ende buijrluijden vuijt de selve ambocht **pieter pietersz die wever ende wijllem jacopsz** Ende is gesciedt int jaer vijfthien hondert ende sevenentwintich den sevenden dach van November”.

Met zegel van Willem Willemsz, schout van Sassenheim

NB1. **Gerrit Alewijnsz** is pachter van de abdij Leeuwenhorst in Sassenheim en Warmond vanaf 1492 en wordt opgevolgd na 1527 als pachter door onder meer **'Pieter Geryt Aelwynsz.z. scout tot Noirtigerhout'**, **"Jan Geryt Aelwynsoen"** en **"Jacob Geryt Aelwynsoen"**, (Bron mbt. 1492: Nationaal Archief, Archief abdij Leeuwenhorst, toegang 3.18.17.01, Inv. Nr. 97; "Cytgen Pietersdr, een juweel van een erf tante, deel 1", H.M. Kuypers, "Ons Voorgeslacht", 1994, noot 38; www.onsvoorgeslacht.nl; de naam van Marijtge Gerritsdr als zuster van genoemde broers is een aanvulling op dit artikel van H.M. Kuypers).

"Item Gherijt Aelwijnsz van dat lange velt iairs VI pont"

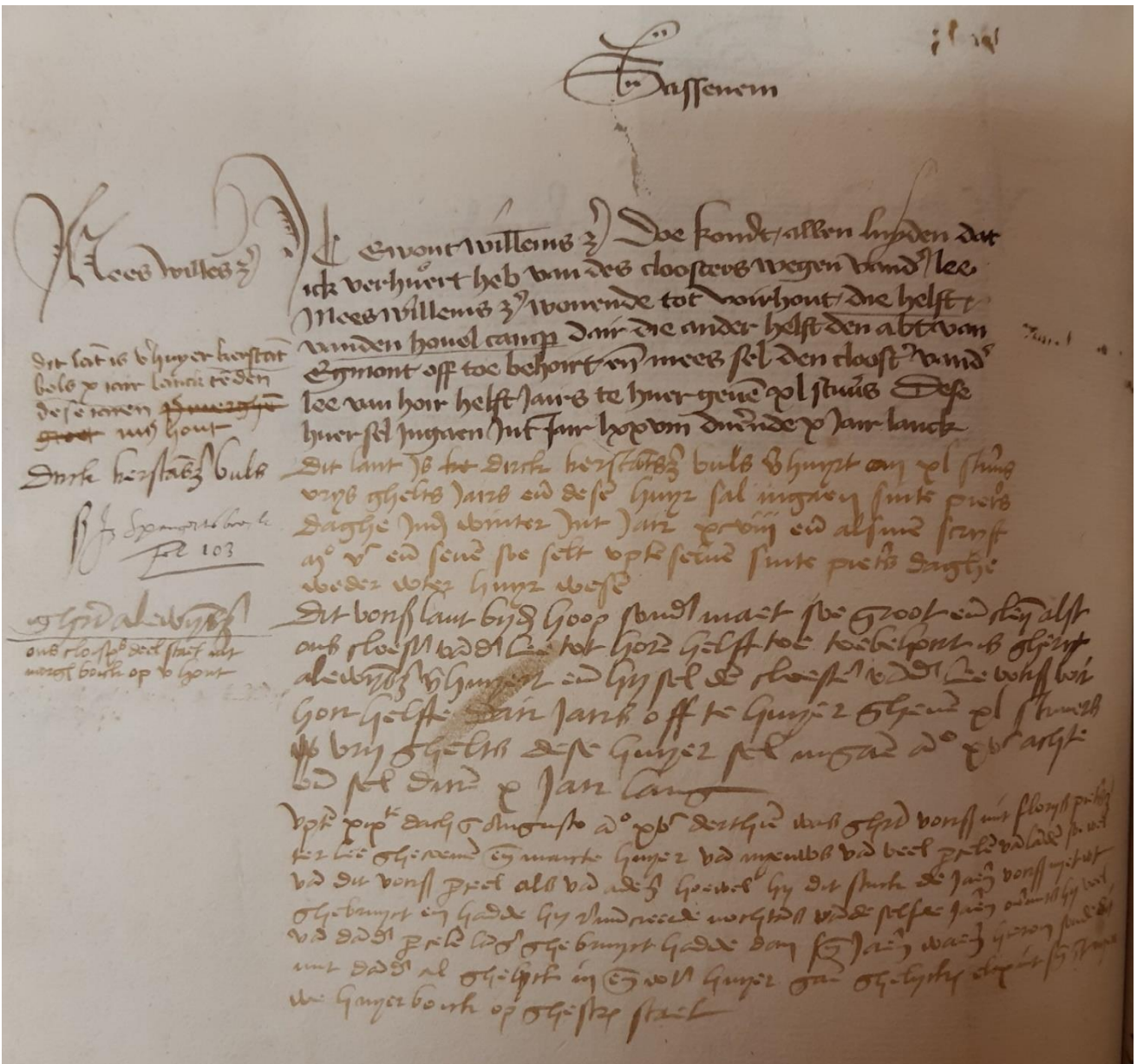
Bron: Nationaal Archief, Abdij Leeuwenhorst, toegang 3.18.17.01, Inv. Nr. 97, rekening 1492

NB2. "Rijnlandse pachters van de abdij Leeuwenhorst gedurende de periode 1410 – 1660. Sassenheim" (J. van Egmond, www.onsvoorgeslacht.nl)

"Gerrit Alewijnsz. (1525 zijn kinderen) zie ook Warmond.

1508 – 1524 landhuur: de helft van 10 hond genaamd "Heuvelkamp", waarvan de andere helft is van de abt van Egmond f 2-0-0 of \$ 2-13-4

vorige pachter: Dirk Kerstant Bolsz; volgende pachter: zijn zoon Jan Gerrit Alewijnsz."

“Ic Ewout Willemsz Doe condt allen luijden dat ic verhuijert heb van des cloosters wegen vander lee Mees Willemsz wonende tot Voirhout die helft vanden Hovel camp dair die ander helft den abt van Egmont off toe behoirt ede Mees sel den clooster vander lee van hoir helft te huijer geven XL stuyvers Dese huijer sel ingaen int jaer LXXVIII (1478) duerende X jair lanck

Dit lant is verhuijert Kerstant Bols X jair lanck (vanaf 1488) dese jairen III ½ hont

Dit lant is Dirck Kerstantsz Bols verhuijert om XL stuyvers vrij ghelts jairs ende dese huijer sal ingaen Sinte Pietersdaghe inde winter int jair XCVIII (1498) ende alsulc schrijft anno XVc ende zeven (1507) soe selt opte selve Sinte Pieters daghe weder wter huijer wesen

Dit voirscreven lant bijde hoop sonder maet soe groot ende cleijn alst ons cloester vander lee tot hore helft toebehoirt is **Gherijt Alewijnsz** verhuijert ende hij sel de cloester vandie voirscreven voir hoir helfte dair jairs off te huijer gheven XL stuyvers up vrij ghelts dese huijer sel ingaen anno XVc acht (1508) ende sel dueren X jair lang

Upte XIXe dach in Augusto anno XVc derthien (19-08-1513) was **Gherijid voirscreven** mit **Florijs Pietersz** ter Lee gecoemen ende maicte huijer vande nijeuws vande veel percelen van landen soe wel van dit voirscreven perceel als van andere hoewel hij dit stuck de jairen voirscreven nijet wt ghebruijct en hadde hij ? andrieerde nochtans vander selver jairen van percelen lant ghebruijct hadde dan sijn jairen al ghelijck in ende voir huijer van ghelijckce int huijerboick op ghestelt staet”

Bron: Nationaal Archief, Abdij Leeuwenhorst, toegang 3.18.17.01, Inv. Nr. 5, huurboek 1470

“Gerrit Alewijnsz. (zie ook Warmond).

1514 – 1524 landhuur: 6½ hond broekland in Sassenheim \$ 4-0-0; vorige pachter: Pieter Frankensz; volgende pachters: zijn zoon Jacob Gerrit Alewijnszsz. en zijn schoonzoon Cornelis Jansz. Brasem.

NB3. “Rijnlandse pachters van de abdij Leeuwenhorst gedurende de periode 1410 – 1660. Warmond” (J. van Egmond, www.onsvoorgeslacht.nl)

Gerrit Alewijnsz. te Sassenheim en **Floris Pietersz. Kruivenaar** te Lisse (in 1524 zijn weduwe)

a. 1505 – 1524 landhuur: een stuk land gen. “Duinreveld”, groot 3 morgen; vorige pachter: Pieter Dirksz. Kruivenaar; volgende pachter: Gerrit Alewijnszsz. alleen

b. 1505 – 1524 landhuur: een stuk broekland gelegen aan Duinreveld, groot 14 hond; vorige pachter: Pieter Dirksz. Kruivenaar; volgende pachter: Gerrit Alewijnszsz. Alleen

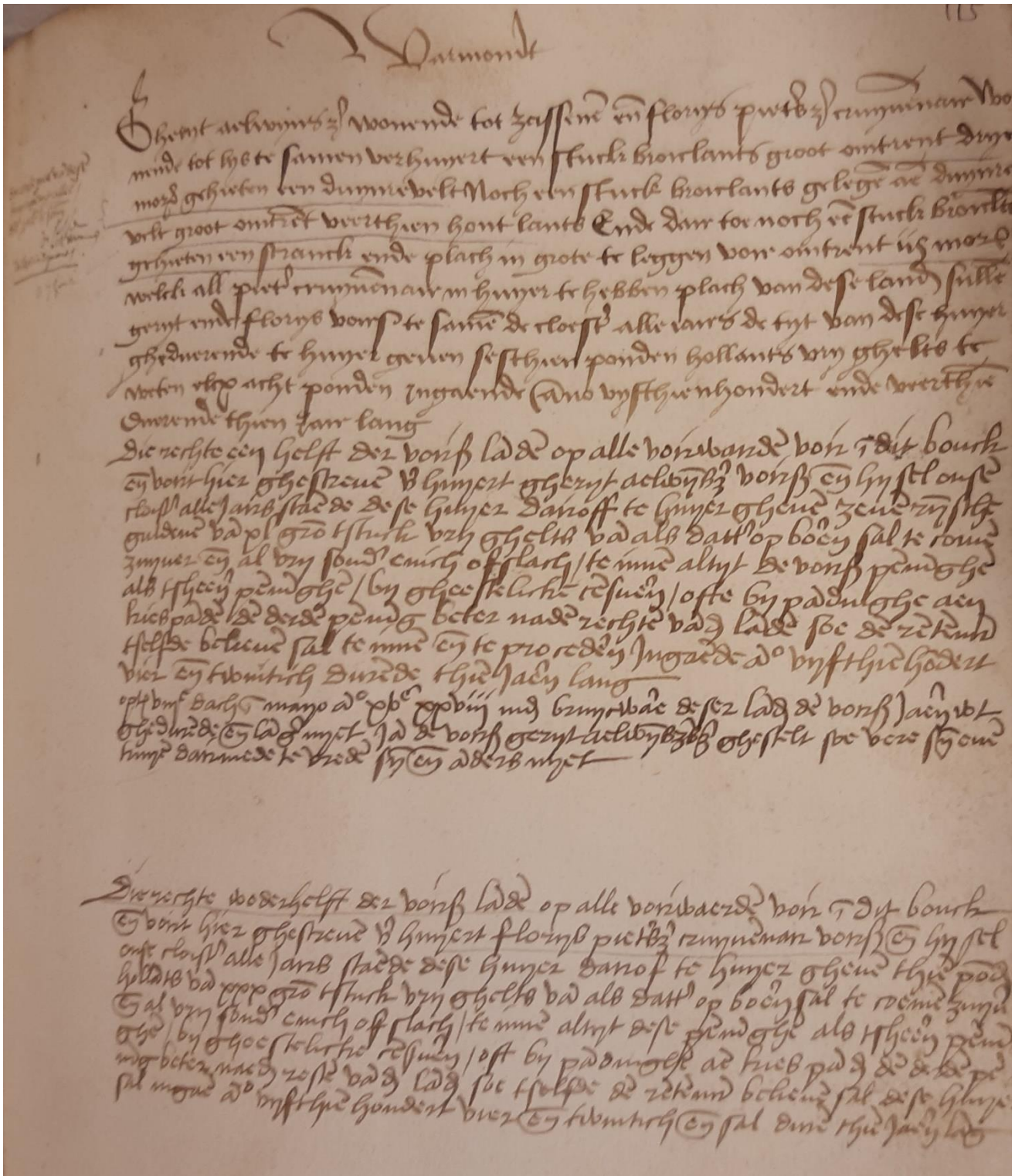
c. 1505 – 1524 landhuur: een stuk broekland gen. de “Schrank”, groot 2½ morgen; vorige pachter: Pieter Dirksz. Kruivenaar alleen; volgende pachter: Jan Gerrit Alewijnszsz. alleen

“**Gherijt Aelwijnsz** wonende tot Zassenen ende **Florijs Pietersz Cruijvenair** wonende tot Lijs te samen verhuijert een stuck broiclants groot omtrent drije morghen gehieten van Duijnrevelt Noch een stuck broilants gelegen aen Duijnrevelt groot omtrent veerthien hont lants Ende dair toe noch een stuck broiclants gehieten van Scranck ende plach in grote te leggen voir omtrent II ½ morghen welck all **Pieter Cruijvenair** in huijer te hebben plach van dese landen sullen Gerijt ende Florijs voirscreven te samen de cloester alle iairs de tijt van dese huijer geven seshien ponden hollants vrij ghelts te weten elcx acht ponden ingaende anno vijftihondert ende veerthien (1514) duerende thien jair lang”

“Die rechte een helft der voirscreven landen op alle voirwairden voir in dit bouck ende voirt hier ghescrevene verhuijert **Gherijt Aelwijnsz** voirscreven ende hij sel onse cloester alle jairen staende dese huijer dair off te huijer gheven zeven Rijnsche guldenen van XL groten tstuck vrij ghelts van als datte op boven sal te comen zijver al vrij sonder enich ofslach / te innen altijd de voirscreven penningen als tcheen penninge / bij

gheestelicke resuen / ofte bij pandinghe aen hies panding de derde penning beter naer rechte vande landen soe de rentmeester tselfde bekennen sal te innen ende te procederen / Ingaende anno vijftthienhondert vier ende twintich (1524) durende thien jairen lang"

"Opte VIIIe dach maijo anno XVc XXVIII (08-05-1528) inde bruijcwaire deser landen de voirscreven jairen wt ghedurende ende landen ghehuijert van de voirscreven **Gerijt Aelwijnsz** ghestelt soe verre sij over huijere dairmede te vrede sijn ende ander nijet"

a t/m c 1505 – 1523 § 16-0-0, ieder de helft; 1524 Gerrit Alewijnsz. f 7-0-0. en de wed. Floris Pietersz. Kruivenaar § 10-0-0

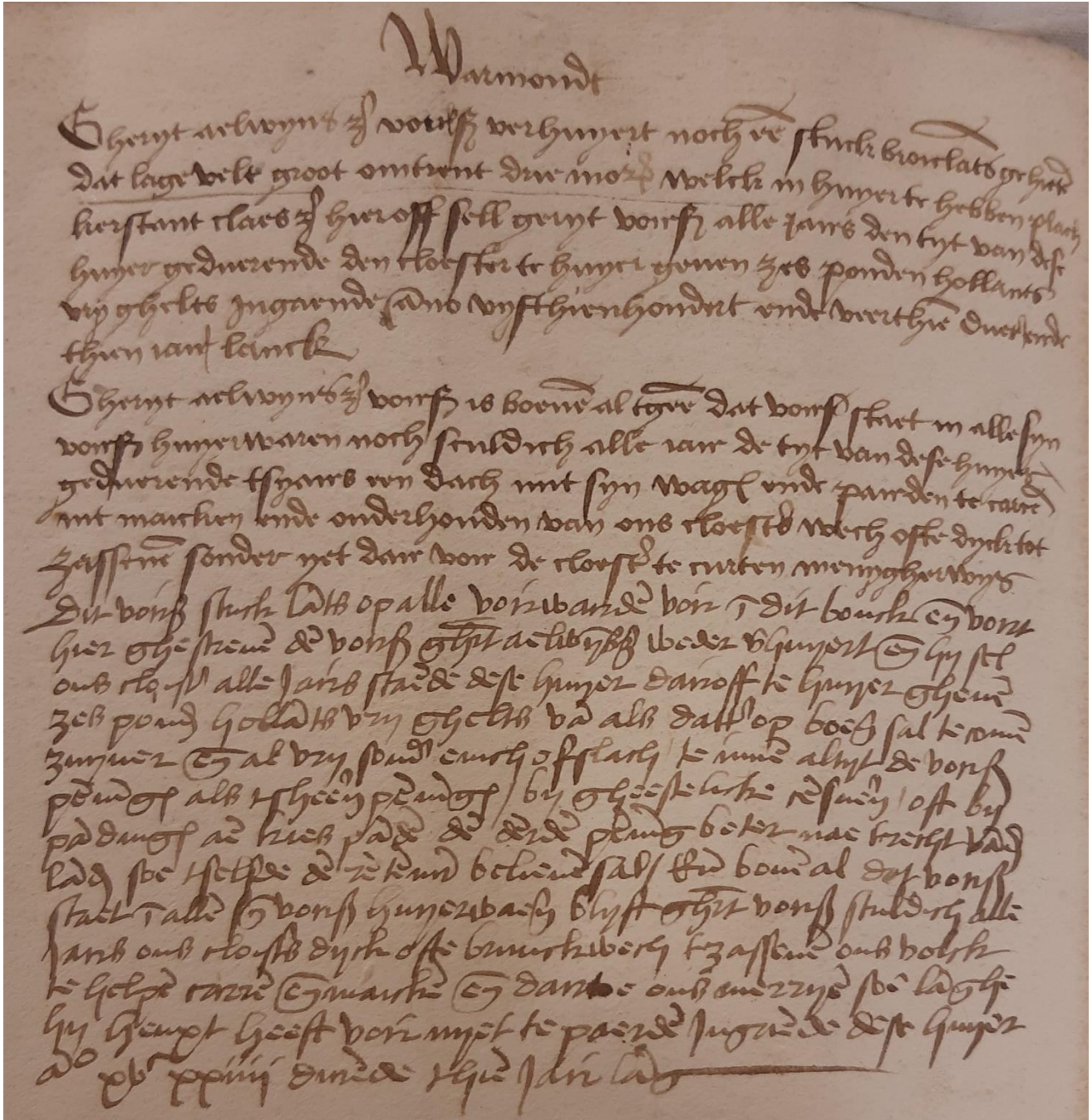
Bron: Nationaal Archief, Abdij Leeuwenhorst, toegang 3.18.17.01, Inv. Nr. 7, huurboek 1508

Gerrit Alewijnsz.

a. 1508 – 1524 landhuur: de helft van 10 hond gen. "Heuvelkamp" gelegen in Sassenheim, waarvan de andere helft is van de abt van Egmond 1510 – 1524 f 2-0-0; vorige pachter: Dirk Kerstantsz. Bols; volgende pachter: zijn zoon Jan Gerrit Alewijnszsz.

b. 1492 – 1524 landhuur: het Lageveld, groot 3 morgen 1492 – 1510 \$ 6-0-0; vorige pachter: Kerstant Klaasz; volgende pachter: zijn zoon Jacob Gerrit Alewijnszsz. en schoonzoon Cornelis Jansz. Brasem (getrouwd met een dochter van Gerrit)

c. 1514 – 1524 landhuur: 6½ hond broekland te Sassenheim 1514 – 1524 \$ 4-0-0; vorige pachter: Pieter Vrankensz.; volgende pachter: zijn zoon Jacob Gerrit Alewijnszsz. en schoonzoon en Cornelis Jansz. Brasem

Gherijt Aelwijnsz voirscreven noch verhuijert omtrent vijs hont brouclants
 die pieter vranckenz in huijer te hebben plach ende gerijt voirscreven sell de cloester dair off alle jairs de tijt van dese huijere geduerende te huijer geuen vier
 pond hollants vrij gelts ingaende anno vijftienhondert ende veerthien
 duerende thien jair lanck
 op alle voirwairden voir in dit bouck ende voirt hier ghescreuen oick gherijt
 Aelwijnsz voirscreven dit perceel vad lads wed' v'huijert voir in te hollts bij
 ghes vad als datt' boey sal op te coome zuijver ey al vry sonder ofslach / te
 innen altijt als ichden penningen / bij ghoestelicke resuen / oft by pandinghe
 aen hies pandingh de derde pandingh bet nae trecht vande landen soe dat de
 rentmeester belieuen sal Ingaende anno vijftienhondert ende veerthien

“Gherijt Aelwijnsz voirscreven noch verhuijert omtrent VI ½ hont brouclants die Pieter Vranckenz in huijer te hebben plach ende Gerijt voirscreven sell de cloester dair off alle jairs de tijt van dese huijere geduerende te huijer geuen vier pond hollants vrij gelts ingaende anno vijftienhondert ende veerthien (1514) duerende thien jair lanck

Op alle voirwairden voir in dit bouck ende voirt hier ghescreuen oick Gherijt Aelwijnsz voirscreven dit perceel van landen wederom is verhuijert voir III pond hollants vrij gelts van als datte boven op te coomen zuijver ende al vry sonder ofslach / te innen altijt als ichden penningen / bij ghoestelicke resuen / oft bij pandinghe aen hies pandingh de derde pandingh bet nae trecht vande landen soe dat de rentmeester belieuen sal Ingaende anno XVc XXIII (1524) duerende thien jair lang”

Bron: Nationaal Archief, Abdij Leeuwenhorst, toegang 3.18.17.01, Inv. Nr. 7, huurboek 1508

d. 1501 – 1524 landhuur 8 morgen land, gen. de “Nieuwe Venne” Warmond 1501 – 1524 \$ 13-6-8; vorige pachter: Reier Pietersz. en Pieter Woutersz.; volgende pachter: zijn zoon Jacob Gerrit Alewijnszsz. en schoonzoon Cornelis Jansz. Brasem

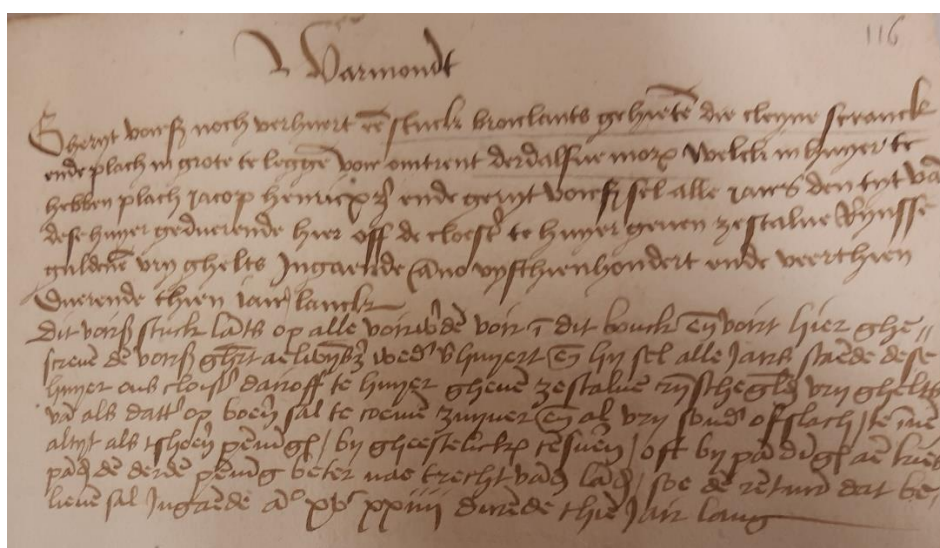
Warmond
 Gherijt Aelwijnsz voirscreven noch verhuijert twee ranspe brouclants die
 liggende gheheten die nyenwe venne ende placht te samen in grote
 te liggende voir omtrent acht morgen die onck in huijer te hebben placht
 d'ijer puttszende wout puttsz huijer of sell gerijt voir de cloest' alle
 jairs dan tijt van dese huijer geduerende te huijer geuen twee
 gulden vrij gelts ingaende anno vijftienhondert ende veerthien
 duerende thien jair lanck
 dese voir ranspe lads op alle voirwairden voir in dit bouck ende voirt hier ghescreuen
 oick gherijt Aelwijnsz voirscreven dit perceel vad lads wed' v'huijert voir in te hollts bij
 ghes vad als datt' boey sal op te coome zuijver ey al vry sonder ofslach / te
 innen altijt als ichden penningen / bij ghoestelicke resuen / oft by pandinghe
 aen hies pandingh de derde pandingh bet nae trecht vande landen soe dat de
 rentmeester belieuen sal Ingaende anno vijftienhondert ende veerthien

“Warmondt **Gherijt Aelwijnsz** voirscreven verhuijert twe campen broilants aeneen leggende gehieten die **nieuwe venne** ende plagh te samen in grote te leggen voir omtrent acht morghen die oick in huijer te hebben plagh **Reijer Pietersz** ende **Wouter Pietersz** hier of sell Gerijt voirscreven de cloester alle jairs den tijt van dese huijer geduerende te huijer gheven thien Rijnsse gulden vrij gelts Ingaende vijftienhondert ende veerthien (1514) Duerende thien jair lanck

Dese voirscreven campen lants op alle voirwairden voir in dit bouck ende voit hier ghescreven **Gherijt Aelwijnsz** voirscreven wederom verhuijert ende hij sel alle jairen staende dese huijer ons cloister dairhoff te huijer gheven thien Rijnsche gulden vrij ghelts van als datte op boven sal te coemen zuijver ende al vrij sonder ofslach te innen altijt als itheren penningen / bij gheestelicke resuen / oft bij pandinghe aen hies pandinghe de derde ? betaelt nae trecht vanden lande / soe dat de rentmeester bekennen sal / Ingaende anno XVc XXVIII (1524) duerende thien jairen lang”

Bron: Nationaal Archief, Abdij Leeuwenhorst, toegang 3.18.17.01, Inv. Nr. 7, huurboek 1508

e. 1514 – 1524 landhuur: de Kleine Schrank 1514 – 1524 \$ 7-6-8; vorige pachter: hij zelf en Jan Hendriksz.; volgende pachter: zijn zoon Jacob Gerrit Alewijnszsz. en schoonzoon Cornelis Jansz. Brasem

“Warmondt **Gherijt voirscreven** noch verhuijert een stuck broiclants gehieten die **cleijne scancke** ende plach in grote te leggen voir omtrent derdalfser (2 ½) morghen welck in huijere te hebben plach **Jacop Henricxz** ende Gerijt voirscreven sel alle jairs den tijt van dese huijer geduerende hier off de cloester te huijer geven zestalve (5 ½) Rijnsse guldenen vrij ghelts Ingaende anno vijftienhondert ende veerthien (1514) duerende thien jairen lanck

Dit voirscreven stuck lants op alle voirwairden voir in dit bouck ende voirt hier gescreven de voirscreven **Gherijt Aelwijnsz** wederom verhuijert ende hij sel alle jairen staende dese huijer ons cloister dairhoff te huijer gheven zestalve Rijnsche gulden vrij ghelts van als datte op boven sal te coemen zuijver ende al vrij sonder ofslach te innen altijt als tchoeren penningen / bij gheestelicke resuen / oft bij pandinghe aen hies pandinghe de derde ? betaelt nae trecht vanden lande / soe dat de rentmeester bekennen sal / Ingaende anno XVc XXVIII (1524) duerende thien jairen lang”

Bron: Nationaal Archief, Abdij Leeuwenhorst, toegang 3.18.17.01, Inv. Nr. 7, huurboek 1508

f. 1516 – 1524 landhuur: de helft van Duinrevelt, totaal groot 3 morgen, waarvan de wederhelft gepacht wordt door Floris Pietersz. Kruivenaars weduwe; vorige pachter: hij zelf met Floris Pietersz. Kruivenaar voor de gehele 3 morgen; volgende pachter: zijn zoon Jan Gerrit Alewijnszsz.

g. 1516 – 1524 landhuur: de helft van een stuk land gelegen aan Duinrevelt, totaal groot 14 hond, waarvan de andere helft gepacht wordt door Floris Pietersz. Kruivenaars weduwe; vorige pachter: hij zelf met Floris Pietersz. Kruivenaar voor de gehele 14 hond; volgende pachter: zijn zoon Jan Gerrit Alewijnsz.

h. 1516 – 1524 landhuur: de helft van een stuk land van totaal 2½ morgen groot geheten de Schrank, waarvan de andere helft gepacht wordt door Floris Pietersz. Kruivenaars weduwe; vorige pachter: hij zelf met Floris Pietersz. Kruivenaar voor de gehele 2½ morgen; volgende pachter: zijn zoon Jan Gerrit Alewijnsz.

j. 1522 – 1524 landhuur: 3 morgen land in Sassenheim 1522 – 1524 \$ 8-6-8; vorige pachter: Willem Reiersz.; volgende pachter: ?

102

W
Sassenheim

Willem reijersz woenende tot noirtwijckerhoudt verhuijert op alle voirwairden voir in dit bouck ende voit hier bescreven omtrent drie morghen broecklants die hij die voorganede iaren ghelijcke voir in Voirhout op ghescreven staet in huijer gehadt heeft ende hij sel den cloester all jairs den tijt van dese huijer gheduerende dair of te huijer gheven sess Rijnssche guldenen ende vijf stuveren vrij ghelts van als vrij datter staende dese huijer op boven sal te coemen wel verstaende in alsulcke nijeuwe hoeven als den hoeghen hjemraet van Rijnlant opten eijghen hoeven ende den eijghen boirt te ghelden sal mijn vrou Willem voirscreven granofelicke sulcke hulp doen als mijn vrou dander ons cloesters huijerluijden dan doet Dese huijer sal ingaen anno vijftienhonderdt ende achthien (1518) ende sal duijeren thien jair lang

L. 1522
1524
1524

102

“Willem Reijersz woenende tot Noirtwijckerhoudt verhuijert op alle voirwairden voir in dit bouck ende voit hier bescreven omtrent drie morghen broecklants die hij die voorganede iaren ghelijcke voir in Voirhout op ghescreven staet in huijer gehadt heeft ende hij sel den cloester all jairs den tijt van dese huijer gheduerende dair of te huijer gheven sess Rijnssche guldenen ende vijf stuveren vrij ghelts van als vrij datter staende dese huijer op boven sal te coemen wel verstaende in alsulcke nijeuwe hoeven als den hoeghen hjemraet van Rijnlant opten eijghen hoeven ende den eijghen boirt te ghelden sal mijn vrou Willem voirscreven granofelicke sulcke hulp doen als mijn vrou dander ons cloesters huijerluijden dan doet Dese huijer sal ingaen anno vijftienhonderdt ende achthien (1518) ende sal duijeren thien jair lang”

“Up Jeroensdach anno XVc XXI (**17-08-1521**) bij wil ? ende believe van **Willem Reijersz** voirscreven in dese huijerwair de voirscreven tijt wt geduerende ende opte voirscreven voirwairden verbouct ende ghestelt **Gherijt Aelwijnsz** tot sijne verbouct ende sijn eerste bruijckjair sal wesen tjair XVc XXII (**1522**)”

“Dit voirscreven lant op alle voorwaerden voir in dit bouck ende een deels voirt hier ghescrevene verhuijert ? de voirscreven **Gerijt Aelwijnsz** ende hij sel alle jairen staende dese huijer in guede ghevalueerde ghelden tot voerscoter ende valckenburcher marckten ons cloester dairoff te huijer gheven acht Rijsche gulden van XL groten vlaems tstick vrij ghelts van als zuiver ende al vrij datter op boven sal te comen of te slaen bij ghebreck van die betalingh tselfde mit oick die costen ter cause van dese vallende te innen altijt ende te

Dese huijer sal ingaen anno vijftienhondert acht ende twintich (**1528**) ende sel dueren thien jaeren lang”

a t/m h 1516 – 1521 \$ 41-6-8

a t/m j 1522 – 1523 \$ 49-13-4.

In het artikel “Cytgen Pietersdr., een juweel van een erf tante” van H.M. Kuypers (www.onsvoorgeslacht.nl), eerder gepubliceerd in ‘Ons Voorgeslacht’, jrg. 49 (1994), een uitgave van de Zuidhollandse Vereniging voor Genealogie, wordt **Geryt Aelwynsz.** vermeld op blz. 9:

“Volgens de rekeningen van de abdij Leeuwenhorst huurde Pieter Geryt Aelwynsz.z. deze 10 hond land in Noordwijkerhout vanaf 1529. In de kohieren van 1552 en 1553 stond als pachter genoteerd: ‘**Pieter Geryt Aelwynsz.z. scout tot Noirtigerhout**’, waarmee het bewijs geleverd was. In dezelfde periode kwamen als pachters van de abdij Leeuwenhorst onder Sassenheim voor Jan Geryt Aelwynszoen en Jacob Geryt Aelwynszoen, die land huurden, dat ‘**Geryt Aelwynsz. te bruycken plach**’. In 1527 is sprake van **Geryt Aelwynsz’ erfgenamen** loco patris. Van 1529 t/m 1533 worden deze erfgenamen met name genoemd: zijn zoon Jan, zijn zoon Pieter, en ‘d’andere syn kinderen als Jacop en Jacops suster’. Deze zuster blijkt later getrouwd te zijn met Cornelis Jan Brasemsz.z. Vanaf 1534 wordt Pieter niet meer genoemd. Hoewel niet bewezen, ligt het voor de hand aan te nemen, dat Pieters belangen elders, in casu Noordwijkerhout, lagen. Enkele nazaten van zijn broer Jacob Geryt Aelwynsz.z. noemen zich later ‘Coppen’ en bleven in Sassenheim wonen. **Geryt Alewynsz. te Zassem** wordt in 1492 voor het eerst als pachter vermeld (Nationaal Archief, Abdij Leeuwenhorst, toegang 3.18.17.01, Inv. Nr. 97), aanvankelijk met een perceel van 3 m. Geleidelijk pachtte hij meer land van de abdij. Bij zijn dood, voor 1527, stond bijna 20 m. pachtland van de abdij onder Sassenheim en Warmond op naam van zijn erfgenamen”.

Gerrit Aelwijnsz wordt in 1471 vermeld als pachter van 2 morgen land in Zassem (Sassenheim) van de deputaten van de Sint Pieterskerk in Leiden met een rente van 2 pond 1 schelling:

Tot sassenen

optal
Eerst op Jan Janze bovinge en een
morgen lants dan die bovinge op go-
fymert staet gelegen ind' Ambocht
van sassen en Jan luyen wint' om
wint' alle Jan op meydach die
goud' bouwen sullen farr my l. b.

Ik garbant pucts op een morgen lants
gelegen in sassen my l. b. 1561

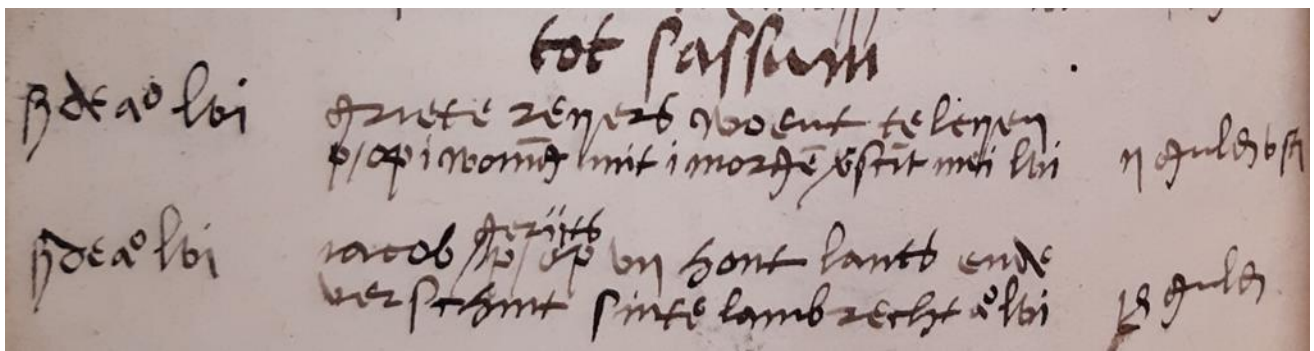
Ik geent aelwyns op twee morgen
lants gelegen in sassen my l. b. 1568

Bron: Erfgoed Leiden en Omstreken, Archieven van de kerken in Leiden, toegang 0502, Archief Sint Pieterskerk, Archief van de deputaten en memoriemeesters, Inv. Nr. 12, "De redditibus capellanorum hoc presens est registrum". Lijst van de renten van de kapelaans van de Sint Pieterskerk, 1471, folio 42

Vanaf 1527 nemen de kinderen van Gerrit Aelwijnsz de pacht van 2 morgen land in Sassenheim over na zijn overlijden, allereerst in 1527 Marijtte Gerritsdr, later vooral haar broer Jacob Gerritsz tot 1556 de eerder vermelde 7 hond land: "Item Gerijt Aelwijnsz op II morgen Mari Gerritsdr Lamberti (is doorgestreept) Omnium Sanctorum (Allerheiligen, 1 november) XXX schellingen"

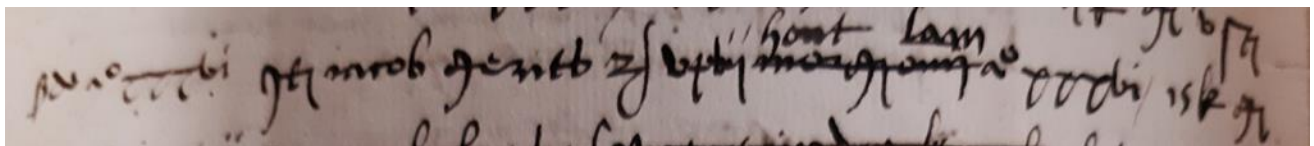
12
Eerst op Jan Janze bovinge en een morgen lants dan die bovinge op gofymert staet gelegen ind' Ambocht van sassen en Jan luyen wint' om wint' alle Jan op meydach die goud' bouwen sullen farr my l. b.

Bron: Erfgoed Leiden en Omstreken, Archieven van de kerken in Leiden, toegang 0502, Archief Sint Pieterskerk, Archief van de deputaten en memoriemeesters, Inv. Nr. 12, Maanboek, 1497-1532, dd. 1527

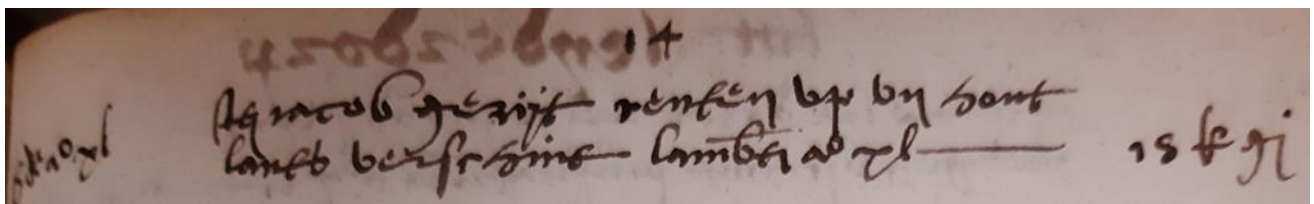

Bron: Erfgoed Leiden en Omstreken, Archieven van de kerken in Leiden, toegang 0502, Archief Sint Pieterskerk, Archief van de deputaten en memoriemeesters, Inv. Nr. 14, Maenbouck van allen incommenden renten der Memoriheeren in Sinte Pieterskerk binnen Leyden, ghedaen bij onsen rentmeester Mr. Gherit Willemz., 1535-1557, dd. 1556 (LVI).

NB3. Jacob Gerritsz (broer van Jan Gerritsz en Marijtghe Gerritsdr) wordt vermeld vanaf 1536 tot 1556 als pachter van de 7 hont in Sassenheim, die eigendom zijn geworden op 07-11-1527 van de deputaten van de St. Pieterskerk in Leiden na overdracht door genoemde Marijtghe Gerritsdr en Jan Gerritsz:

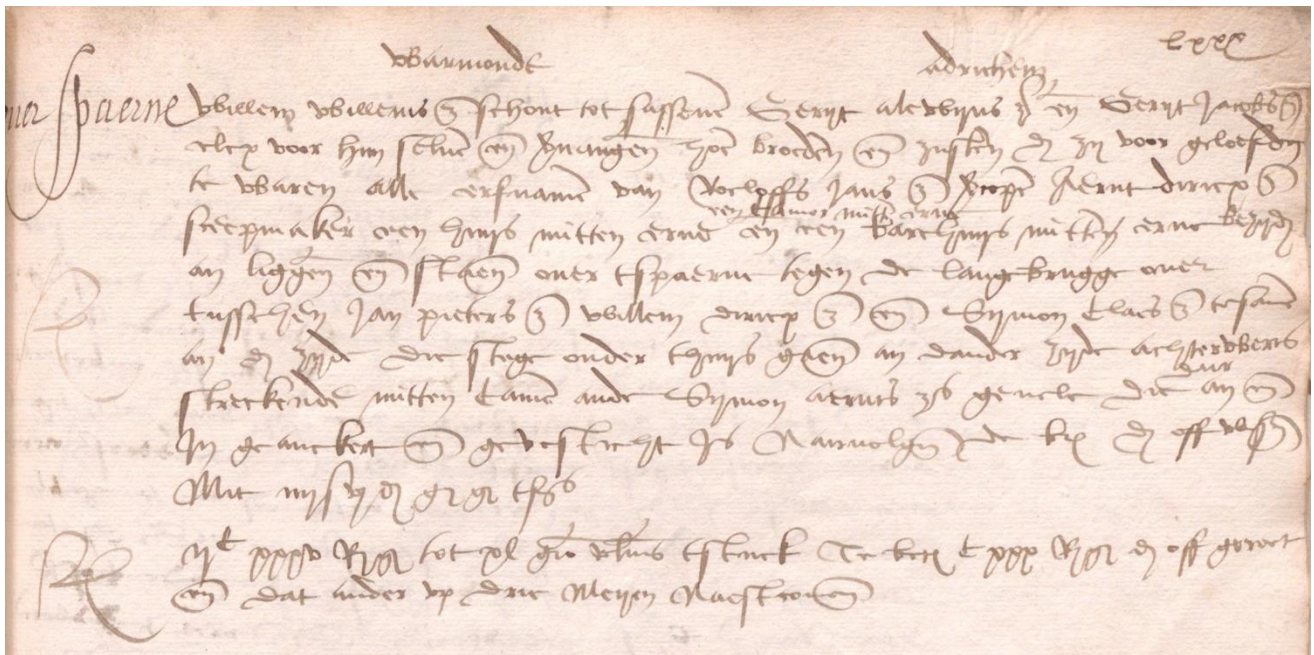
Bron: Erfgoed Leiden en Omstreken, Archief van de kerken in Leiden, toegang 0502, Archief St. Pieterskerk, Maenbouck van allen incommenden renten der Memoriheeren in Sinte Pieterskerk binnen Leyden, ghedaen bij onsen rentmeester Mr. Gherit Willemz., 1535-1557, Inv. Nr. 14, rekening 1536

Rekening anno XL (1540) "Jacob Gerijt renten op VII hont lants verschijnt Lamberti anno 1540 1 ½ pond XI schellingen"

Hoofdstuk 6. Roelof Jansz

In dit hoofdstuk wordt onderzocht het gegeven dat schout Willem Willemsz een familielid is van Roelof Jansz in Haarlem.

“Over Spaerne **Willem Willemsz** Schout tot Sassem **Gerijt Alewijnsz** ende **Gerijt Jacobsz** elcx voor hun selven ende vervangende hoer broeders ende zusters die zij voer geloofden te waren alle erfnamen van **Roeloffs Jansz** vercopen **Aernt Diricxz scepemaker** een hujs mitten erve een camer mitten erve een bachujs mitten erve an liggende ende staende over t Spaerne tegen de Langebrugge over tusschen Jan Pietersz Willem Diricxz ende Sijmon Claesz tesamen an een zijde die Stege onder thuijs gaende an dander zijde achterwaers streckende mitten camer ande Sijmon Arentszs genacke die dair an ende in geanckect ende gevesticht is nairvolgende de lasten die off wesen mit IIII gr gr siaers IIc XXXV Rinsgulden tot XL groten vlaems tstick te XXX Rins gulden off greeet ende dat ander up drie meijen naestcomende

Bron: Noord-Hollands Archief, Kloosters in Haarlem, toegang 1573, Inv. Nr. 565, folio 80, dd. 1508

Hoofdstuk 7. Jan Claes Woutersz en Marijtgen Claesdr

In dit hoofdstuk wordt onderzocht het gegeven dat Cornelis Willemsz, Jeroen Willemsz en Dirck Pietersz erfgenamen zijn van Jan Claes Woutersz en Marijtgen Claesdr. Dit is aanleiding geweest een extra onderzoek naar hen uit te voeren met als uiteindelijk doel vast te stellen op welke familierelatie deze rol van erfgenaam gebaseerd is.

Cornelis Willemsz, schout van Sassenheim, kocht op 09-04-1561 voor 1.205 schild (1 schild = 1,5 gulden) twee huizen in Leiden op het Steenshuur hoek Nieuwsteeg en in die steeg van de erfgenamen van Jan Claes Woutersz en diens vrouw Marijtgen Claesdr; belend door de Nieuwsteeg en door Jan Claesz Egmont [huis nr. 2] (Bron: Erfgoed Leiden en Omstreken, Oud Rechterlijk Archief Leiden, toegang 0508, Inv. Nr. 50, Schuldboek A9, f. 204 en 205; Inv. Nr.53C, Schatboek, f. 61 en 62; "Bodemonderzoek en bouwhistorie in Leiden 2", "Archeologisch, bouwhistorisch en archiefonderzoek naar de bewoning van het Steenshuur, ter plaatse van het voormalige Kamerlingh Onneslaboratorium", C.R. Brandenburgh (redactie), 2001).

Op 24-04-1562 zijn gecompareert voor schepenen van Leiden **Cornelis Willemsz** "scout tot Sasse" en **Jeroen Willemsz** "scout tot Hillegom" en **Dirck Pietersz**, wonende tot Alkmaar, als **erfgenamen van Jan Claes Woutersz zaliger gedachtenis vervangende alle andere erfgenamen, en bekenden** verkocht te hebben aan Balten Simonsz bakker een raam met haar erf en gelegen in de "oude houff" (de "oude hove" was een van de raamlanden in Leiden; elk raamland met lakenramen was in streken verdeeld; Leidsch Jaarboekje 1910, blz. 35) op de tiende streek het vierde raam van de "cleijn houff" (kleine hove) gelegen hebbende aan de ene zijde Jacob Gerritsz "luijtspeelder" en aan de andere zijde Geertgen Pieter Jorisz weduwe (Bron: Erfgoed Leiden en Omstreken, toegang 0508, Oud Rechterlijk Archief Leiden, Inv. Nr. 67B, fol. 62 verso en 63;

Jan Claes Woutersz, drapenier, wonend in Leiden aan het Steenshuur, was gehuwd met Marijtgen (Maria) Claesdr.

Jan Claes Woutersz was betrokken bij de textielnijverheid in Leiden als "coman" en als drapenier. Hij wordt vermeld vanaf 1513 tot 1526 in "Rijks geschiedkundige publicatiën: Grote serie, Volume 14", Bronnen tot de geschiedenis van de Leidsche textielnijverheid verzameld door Mr. N. W. Posthumus, Deel 2, Martinus Nijhoff 1911.

Blz. 272/273, No. 833/3, Thesauriersrekening 1514, "Ontfanck van de vellexcyse van elck hondert vell 20 stuvers"; "Van Jan Claes Wouterszsz cum sociis 30992 vellen";

Blz. 305 No. 881/3 10-11-1519 tot 101-11-1520: "Van Jan Claes Woutersz mit zijn geselschap 15600 vellen";

Blz. 321/323 Blafferds Thesauriersrekening 1524, "Van de stede velle- ende wolleëxcysen van elcke 100 velle 20 stuvers ende van elcke poecke wolle 12 stuvers" "Item van Jan Claes Woutersz mit zijn geselschap 7152 vellen 11 pond 18 schellingen 4 dinariën;

Blz. 328 No. 918/5 11-11-1524 tot 11-11-1525 "Ontfanck van de Spaensche wolleëxcyse van elcken poeck wollen 2 schellingen": "Van Jan Claes Woutersz mit zijn geselschap 76 poeck wollen 60 pond 16 schellingen";

Blz. 336/337 No. 926 noot 1 22-05-1525 Jan Claes Woutersz stemt als een van de drapeniers "die der neringe van der draperije" inzake kooplieden te Calais.

NB1. Coman is de Middelnederlandse benaming voor "koopman".

NB2. Een drapenier (van het Franse woord drap, wat wollen weefsel of laken betekent "entre les draps" = "tussen de lakens"), ook wel lakenreder genaamd, was een persoon die zich, ongeveer vanaf de middeleeuwen

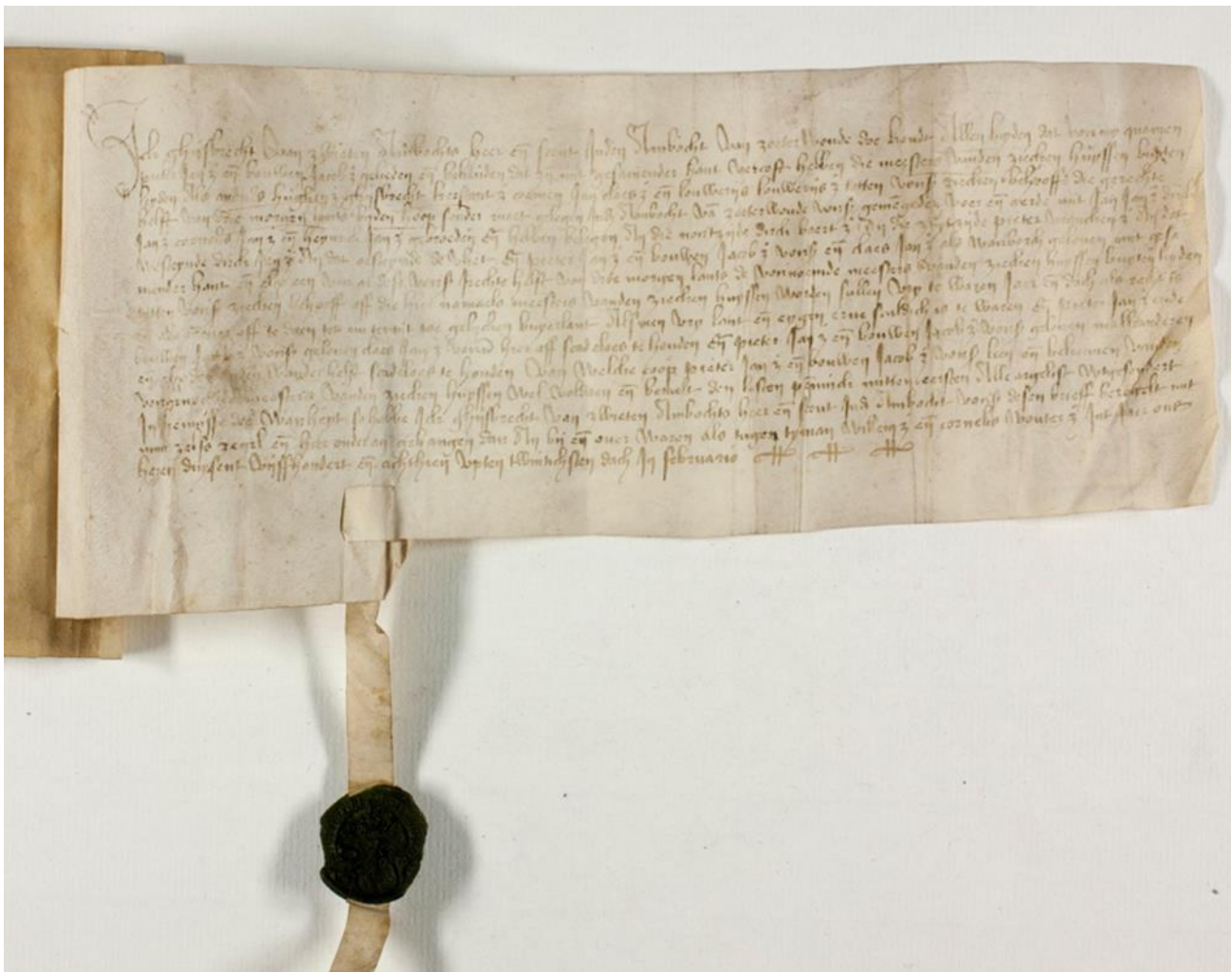
tot het einde van de 18e eeuw, bezighield met de vervaardiging en de verkoop van laken (Bron: <https://nl.wikipedia.org/wiki/Draperier>).

NB3. Een “poeck” (JJD: Middel-Nederlands woord; vergelijk het Franse woord “poche” = zak) wol is een baal of pocket wol (Bron: “De geschiedenis van de leidsche lakenindustrie”, Nicolaas Wilhelmus Posthumus, Martinus Nijhoff, 1908, blz. 222).

Jan Claes Woutersz coman wordt op 22-11-1519 vermeld in Leiden als een van de “ziechuijs meesteren van sinte Anthonis capelle staende buijten die Hage poort” en op 27-03-1507 en op 20-03-1527 vermeld als “huijssitmeester van Sinte Pieter prochie binnen Leijden”.

Bron: Erfgoed Leiden en Omstreken, toegang 0504, Inv. Nr. 1418, Regest 1888, dd. 22-11-1519, “Leidse charters van de gasthuizen betreffende Zoeterwoude en Stompwijk”, Anthonius van der Tuijn te Rhoon, www.onsvoorgeslacht.nl.

Charter 1879: “ Pieter Janz. en Bouwen Jacobz. erkennen voor de schout van Zoeterwoude verkocht te hebben aan de meesters van het ziekenhuis buiten Leyden ½ van 3 morgen land aan de Vliet in Zoeterwoude, waarvoor zij vrijwaring beloven met Claes Janz”. 1518 februari 20. Met zegel van Ghijsbrecht van Zwieten, schout van Zoeterwoude. Inv.nr. 1418, Cart. 3 (=inv.nr. 1357) fol. 2, Cart. 4 (=inv.nr. 1358) fol. 2v. en Cart. 5 (=inv.nr. 1359) fol. 3.

Charter 1879 d.d. 20-02-1518.

“Ick Ghijsbrecht van Zwieten ambochts heer ende scout inden ambocht van Zoeterwoude doe kondt allen liijden dat voir mij quamen Pieter Jansz. ende Bouwen Jacobsz. gelieden ende bekende dat zij mit gesamender

hant vercoft hebben die meesters van den ziecken huijssen bujten Leijden als Andries Hughensz., Ghijsbrecht Kerstantsz., coemen Jan Claesz. ende Louwerijs Louwerijsz. totten voorsz. ziecken behoef die gerechte helft van drie morgen lants bijden hoop sonder maet, gelegen inden ambocht van Zoeterwoude voorsz. gemengeder voer ende aerde mit Jan Jansz., Dirck Jansz., Cornelis Jansz. ende Heijnrick Jansz. gebroeden. Ende hebben belegen an die noirtzijde Dirck Baertsz., an die zuijtzijde Pieter Vranckensz., an dat westeijnde Dirck Heijnsz., an dat oesteijnde de Vliet. Ende Pieter Jansz. ende Bouwen Jacobsz. voorsz. ende Clais Jansz. als wairborch geloven met gemender hant ende elcx een voir al dese voorsz. rechte helft vanden ziecken huijssen worden sullen vrij te waren jaer ende dach als recht is ..... of te doen tot nu ter tijt toe gelijcken buijerlant als men vrij lant ende eijgen erve sculdich is te waren. Ende Pieter Jansz. ende Bouwen Jacobsz. voorsz. geloven Claes Jansz. voirn. hier aff scadeloes te houden. Ende Pieter Jansz. ende Bouwen Jacobsz. voorsz. geloven malkanderen ende elcx den anderen vande helft scadeloes te houden. Van welcke coop Pieter Jansz. ende Bouwen Jacobsz. voorsz. lien ende bekennen vanden voirgenoomde meesters vanden ziecken huijssen wel voldaan ende betaelt den lesten penninck mitten eersten. Alle argelist wtgesondert. In kennisse der wairheijt so hebbe ick Ghijsbrecht van Zwieten ambochts heer ende scout inden ambocht voorsz. desen brieff bezegelt mit mijn zelfs zegel ende hier onder an gehangen. Dair an, bij ende over waren als tugen Tijman Willemsz. ende Cornelis Woutersz. Int jaer ons heren duijsent vijffhondert ende achtiën upten twintichsten dach in februario”.

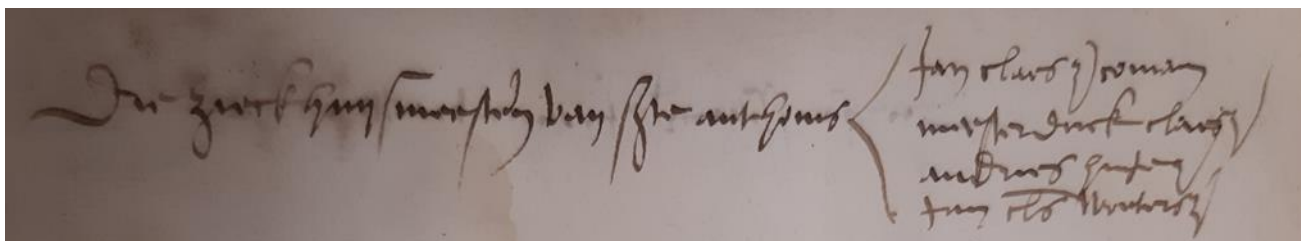
Charter 1888: “Dirck Jansz. van Zassenem erkent voor schepenen van Leyden verkocht te hebben aan de ziekenhuismeesters van Sint Anthoniscappelle ½ van 3 morgen land aan de Vliet in Zoeterwoude, waarna hij hiervoor vrijwaring belooft met Jan Claesz. uuyte Weypoert”. 1519 november 22. Met 2 zegels van Jan Reyersz. en Wermhout Pietersz. Inv.nr. 1418, Cart. 3 (=inv.nr. 1357) fol. 2v., Cart. 4 (=inv.nr. 1358) fol. 2v. en Cart. 5 (=inv.nr. 1359) fol. 3v.” In charter 1888 wordt **Jan Claes Woutersz** vermeld.

Charter 1888 d.d. 22-11-1519. “Wij Jan Reijersz. ende Wermbout Pietersz. scepenen in Leijden oirkonden dat voir ons quam Dirck Jansz. van Zassenen ende geliede dat hij vercoft heeft den ziechuijs meesteren van sinte Anthonis capelle staende buijten die Hage poort als Adries Hugensz., **Jan Claes Woutersz.**, coman Jan Claesz. ende meester Dirck Claesz. totten armen siecken behoeff die helfte van drie morgen lants dair die weder helfte of toebehoert den armen ziecken voirn., gelegen inden ambocht van Zoeterwoude. Ende heeft belegen an die oestzijde Dirck Baertsz., an die zuijtsijde Pieter Vranckensz., an die westzijde Dirck Jansz. voirsz. selver ende an die noertsijde die Vliet. Ende Dirck Jansz. voirsz. ende Jan Claesz. vuijte Weiypoert loveden mit gesamender hant ende elcx voir all die ziechuijs meesteren voirn. ende diet naemaels wesen sullen totten voirsz. armen ziecken behoeff dese voirsz. helfte van drie morgen lants vrij te waren jair ende dach als recht is ende alsmen vrij lant inden ambocht voirsz. schuldich is te waren. Ende Dirck Jansz. voirsz. lovede Jan Claesz. voirn. hier off schadeloes te houden. Voirt zoe beliede hem Dirck Jansz. voirsz. van dese coepe wel voldaan ende betaelt den lesten penning mitten eersten. In oirkonden desen brieff besegelt mit onsen zegelen. Int jair ons heren duijsent vijfhondert ende negentien upten twee ende twintichsten dach in novembrij”.

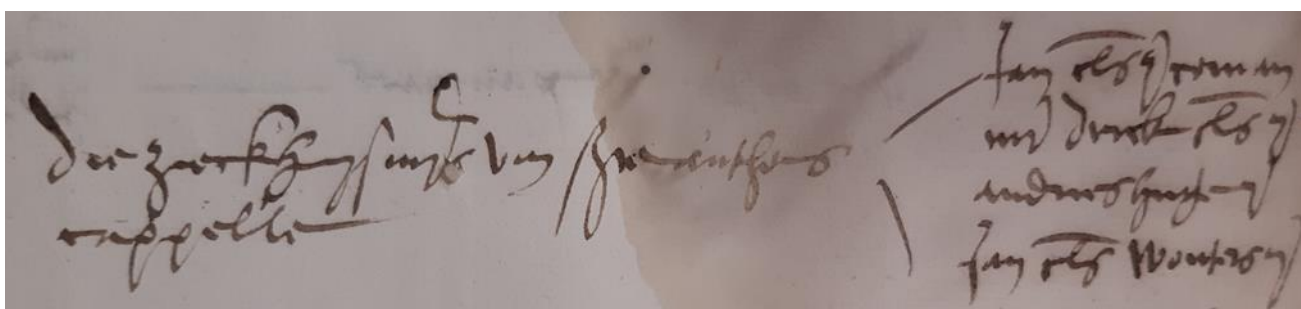
In de doctoraal publicatie van Willem Dirk de Araujo Meijer “Zorg voor leprozen in Leiden en Rijnland” (1986) (bibliotheek Erfgoed Leiden en Omstreken) wordt Jan Clais Woutersz vermeld als leproosmeester 1519 – 1520 van de St. Anthoniskapel, zoals het leprozenhuis genoemd werd.

In 1519 wordt Jan Claes Woutersz voor het eerst vermeld in het “Register van smalle diensten 1515 – 1564” van Leiden (Bron: Erfgoed Leiden en Omstreken, Archief der secretarie, Inv. Nr. 74):

“Die zieckhuijsmeesteren van Sinte Anthonis; Jan Claes comen, meester Dirck Claesz, Andries Huijgen, Jan Claes Woutersz”

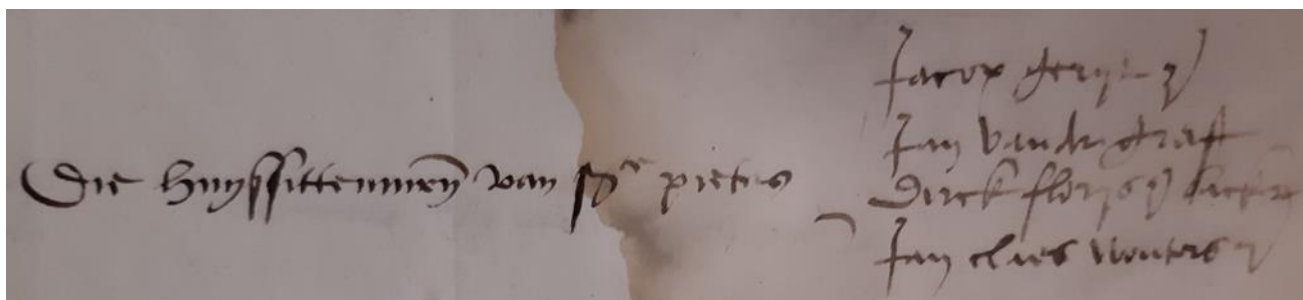
In 1520 wordt voor de tweede maal vermeld in het “Register van smalle diensten 1515 – 1564” van Leiden (Bron: Erfgoed Leiden en Omstreken, Archief der secretarie, Inv. Nr. 74):

“Die zieckhuijsmeesteren van Sinte Anthonis; Jan Claes comen, meester Dirck Claesz, Andries Huijgen, Jan Claes Woutersz”

Jan Claes Woutersz wordt op 20-03-1527 vermeld als “huijssitmeester van Sinte Pieter prochie binnen Leijden” (Bron: Erfgoed Leiden en Omstreken, toegang 0519, Inv. Nr. 429, Cartularium Heilige Geest kinderhuis, folio 285 d.d. 20-03-1527; bewerking Anthonius van der Tuijn te Rhoon, www.onsvoorgeslacht.nl).

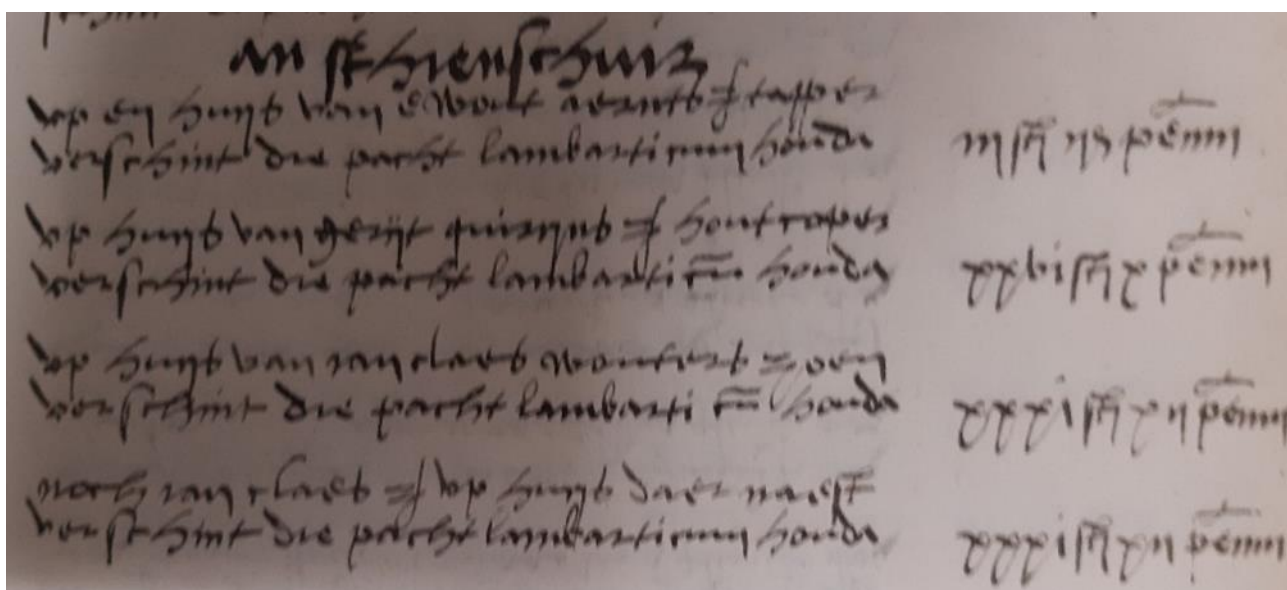
In 1521 wordt Jan Claes Woutersz voor het eerst vermeld als huiszittenmeester (armmeester van huiszittende armen) van de Sinte Pieter prochie binnen Leiden in het "Register van smalle diensten 1515 – 1564" van Leiden (Bron: Erfgoed Leiden en Omstreken, Archief der secretarie, Inv. Nr. 74):

"Die huijszittenmeesteren van Sinte Pieters: Jacop Gerijtsz, Jan van der Graft, Dirck Florijsz backer, Jan Claes Woutersz"

Hij is huiszittenmeester vanaf 1521 alle jaren tot en met 1536. Vanaf 1537 wordt hij niet meer vermeld.

Bij Erfgoed Leiden en Omstreken ben ik nagegaan wat de oudste vermelding is van Jan Claes Woutersz als eigenaar van één en later twee huizen op het Steenschuur in Leiden in de rekeningen van de deputaten van de Sint Pieterskerk, die een rente op deze huizen jaarlijks in rekening brachten en administreerden. Uit dit onderzoek blijkt dat de eerste vermelding van Jan Claes Woutersz als pachter plaats vond in 1513.

"Op huys van Jan Claes Wouterszoon verschijnt die pacht Lamberti cum Houde XXXI stuvers XII penningen"

Bron: Erfgoed Leiden en Omstreken, Archieven van de kerken van Leiden, toegang 0502, Inv. Nr. 14, dd. 1557

Daarvóór vond ik voor dezelfde rente de vermelding van Claes (Claes) Woutersz, die het beroep had van "scremaker". Ik sluit niet uit dat Claes Woutersz de vader was van Jan Claes Woutersz.

Op 10-03-1520 wordt Jan Claes Woutersz vermeld als belending van een huis aan het Steenschuur: "3 raemen met erven daer off den eenen raem is gelegen in den Kijffhoef op te 6e streeck den 3e raem van de muuer off te rekenen den anderen raem buyten benyden den raemen die men hiet grevelingen opt andere streeck den 5e raem van de coepoort off te rekenen ende de 3e raem is gelegen in de cleyne hoeff opte 9e streeck ende is den 1e raem van de zytgraft off te rekenen ende ½ huys ende erve an tstienschuyr dair Jonge Pieter Symonsz. voirs. nu ter tyt in woent belegen an die een zijde Jan Heynricsz voirscreven ende an die ander zijde Jan Claes Wouters zoen zoen"

(Bron: Erfgoed Leiden, Weeskamer Leiden, toegang 0518, Inv. Nr. 113, Grote Bewijzen, f. 27 verso; bewerking H.J. van der Waag, www.onsvoorgeslacht.nl).

Idem op 21-08-1533: "Lijsbet, kind van coman Adriaen Willemsz in de nuwe stege en wijlen Alijdt Cornelisdr Leentgen Pietersdr Doe Volprechtsz wede en Mees Doenz vleyshouder naeste magen 40 gouden karolus guldens. Onderpand: een huys ende erve in de voirs Nuwe stege belegen an die een zijde IJsbrant Jacopsz glaesmaecker ende an die ander zijde Jan Claes Wouterszsz"

(Bron: Erfgoed Leiden, Weeskamer Leiden, toegang 0518, Inv. Nr. 113, Grote Bewijzen, folio 147v; bewerking H.J. van der Waag, www.onsvoorgeslacht.nl).

Jan Claes Woutersz en Marijtgen Claesdr testeren in Leiden op 09-11-1540 (Bron: Erfgoed Leiden en Omstreken, toegang 0508, Inv. Nr. 3.12.1, blz. 312; <https://www.erfgoedleiden.nl/collecties/archieven/archievenoverzicht/scans/NL-LdnRAL-0508/3.12.1/start/300/limit/25/highlight/13>).

Zij testeren eerder in een onbekend jaar ten huize van de testateurs in hun huis aan het Steenschuur aan de nieuwe brug met de getuigen Abraham Jacobsz van Velde en coman Adriaen Willemsz, beiden inwonende poorters van Leiden. Zij legateren Alijdt Jan Adriaensdr, een nicht van Jan Claes Woutersz, 200 Carolus gulden en aan Huge Jan Hugensz die bij hen woont ook 200 Carolus guldens (Bron: Erfgoed Leiden en Omstreken, toegang 0508, Inv. Nr. 3.12.1, akte 43; <https://www.erfgoedleiden.nl/collecties/archieven/archievenoverzicht/scans/NL-LdnRAL-0508/3.12.1/start/25/limit/25/highlight/22>).

Bij de huwelijkse voorwaarden in Leiden van Huich Jansz en Alijt Jansdr op 18-11-1540 met Jan Claes Woutersz en Maria Claesdr, met wie zij jaren hebben samengewoond, ontvangen de echtelieden 400 Karolusgulden van Jan Claesz en zijn vrouw voor de hulp en bijstand die zij jarenlang hebben ontvangen (Bron: Erfgoed Leiden en Omstreken, Oud Rechterlijk Archief Leiden, Inv. Nr. 76B-1 1 , f. 146).

1590

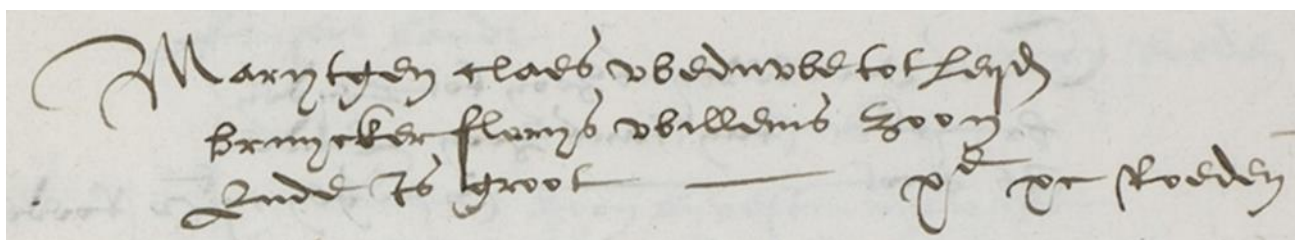
Wij N ende N scepenen in leyden oirkonden
 dat wij dair bij an ende over waeren aldaire
 huijch jansz ter eenre ende alijt jansdochter
 ter andere zijde ende dat bij consent ende
 goetduncken van jan claes wouterszsz
 ende marie claesdochter zijn huijsvrouwe
 dair mede zijluiden seecker jaeren gewoont
 hebben tsamen vergaderden in wittachtigen
 hijlick eer dat zij bij malcander te bedde
 gingen in zulcke manieren ende hijlicxc
 voerwairden gelijk hier nae volgt ende
 bescreven staet Eerst alsoe die voirscreven
 huijch jansz ende alijt jansdochter zekere
 jaren mitten voornoemde jan claesz ende
 marie claesdochter gewoont hebben gelijk
 van stoel ende henluiden ?? mit henluiden
 arbeit hebben helpen minnen ende henluiden
 bijstant gedaen zoe

"Wij N ende N scepenen in Leijden oirkonden dat wij dair bij an ende over waeren aldaire huijch jansz ter
 eenre ende alijt jansdochter ter andere zijde ende dat bij consent ende goetduncken van jan claes wouterszsz
 ende marie claesdochter zijn huijsvrouwe dair mede zijluiden seecker jaeren gewoont hebben tsamen
 vergaderden in wittachtigen hijlick eer dat zij bij malcander te bedde gingen in zulcke manieren ende hijlicxc
 voerwairden gelijk hier nae volgt ende bescreven staet Eerst alsoe die voirscreven huijch jansz ende alijt
 jansdochter zekere jaren mitten voornoemde jan claesz ende marie claesdochter gewoont hebben gelijk van
 stoel ende henluiden ?? mit henluiden arbeit hebben helpen minnen ende henluiden bijstant gedaen zoe

wel in henluijden ziecte als in hoere gesontheijde / zonder hem dair van eenige huijs gegeven te hebben soe hebben die voirscreven Jan Claesz ende Marie Claesdochter in recompensatie van dien ende oick om andere zaecken hem dair toe porrende den voirnoemde huijch Jansz ende alijt Jansdochter in hijlick gegeven ende geven mits desen vuyt hoirs beijde goederen de somme van vier hondert (gulden)”

Op 19-01-1541 wordt Jan Claes Woutersz vermeld als belending in Leiden bij huwelijksvoorwaarden in Leiden: “Aanbreng vrouw Elsgen Pieter Symonsdr met Symon Pietersz en Jan Pieters., haar broers: ½ huis en erf op Steenschuur daar Pieter Symonsz is overleden, belend aan de een zijde Anthonis Fransz en aan de andere zijde Jan Claes Woutersz, belast 't gehele huis met 30 st. per jaar metde houde; aan geld 188 Karolusguldens alsmede 120 Karolusguldens die Jan Claes Symonsz aan haar moet uitreiken.” (Bron: Erfgoed Leiden en Omstreken, Oud Rechterlijk Archief Leiden, Inv. Nr. 76B -1 1, f. 153).

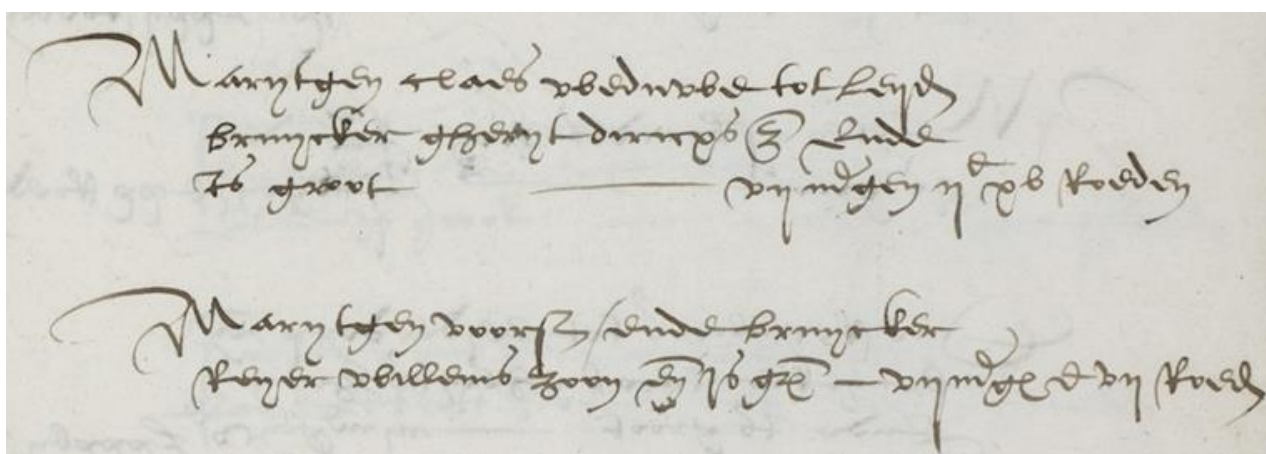
Jan Claes Wouters is vóór 1544 overleden. Marijtgen Claesdr is dan weduwe (vermeld in morgenboek Sassenheim 1544, folio VII: 10 morgen 90 roeden, bruiker Floris Willemsz, en folio XI: 7 morgen 2 hond 15 roeden; 7 morgen 7 roeden). Zij is overleden tussen 1551 en 1557:

Marijtgen Claesdr weduwe tot Leiden
Bruiker Floris Willemsz
Lende 76 groot ————— J. Wouters

Bron: Hoogheemraadschap Rijnland, Oud Archief Rijnland, Inv. Nr. 6714, f. VII (1544)

Ook is Marijtgen Claesdr eigenaar van VII morgen 215 roeden alsmede VII morgen 7 roeden in Sassenheim

Marijtgen Claesdr weduwe tot Leiden
Bruiker Floris Willemsz
76 groot ————— J. Wouters

Marijtgen Claesdr
Bruiker Floris Willemsz
76 groot ————— J. Wouters

Bron: Hoogheemraadschap Rijnland, Oud Archief Rijnland, Inv. Nr. 6714, f. XI (1544)

Jan Claesz Egmondts kocht in 1551 van Andries Jansz Heynoem een half huis op het Steenschuur en een half huis in de Nieuwsteeg, waarvan hij de beide wederhelften al bezat. Het huis aan het Steenschuur werd belend door Marijtgen Jan Claes Woutersz weduwe [huis nr. 1] en door Marie Jansdr Aelbrecht Dircxs weduwe [huis nr. 3]. Jan Claesz Woutersz is derhalve vóór 06-10-1551 overleden.

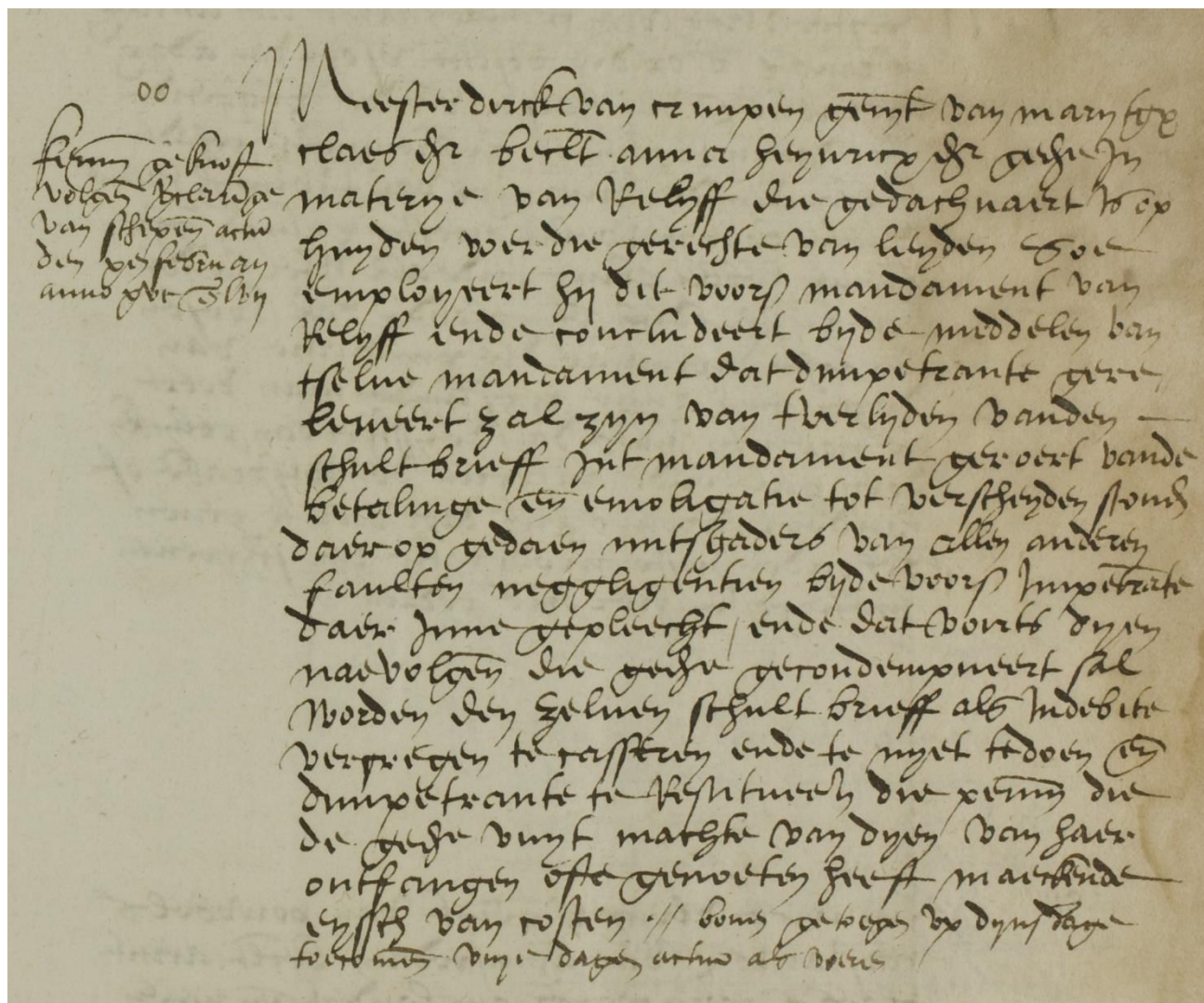
(Bron: Erfgoed Leiden en Omstreken, Oud Archief Leiden en Omstreken, ORA inv.nr. 73, Inbrengboek 1540-1559, f. 70v (6 oktober 1551).

In het kohier van de tiende penning van Leiden 1557 worden vermeld: “die erfgenamen van Maritgen, Jan Claes Woutersz.’ weduwe, eygenairs” (Bron: Nationaal Archief, Staten van Holland voor 1572, toegang 3.03.01, Inv. Nr. 1011, Kohier tiende penning Leiden 1557).

In het "Kenningboek der stad Leiden" 1553/1570 wordt vermeld: 13-02-1557 Marijtghe Claesdr; 16-02-1557 Anna Hendricxdr; 13-7-1557 Huych Jansz, gehuwd met Alijt Jansdr, voordochter van Anna Hendricxdr uit Hillegom; Jacob Jacobsz uit Sassenheim en zijn broer Claes Jacobsz uit de Nieuwe Herberg in Oegstgeest zijn erfgenamen van Marijtghe Claesdr. Betreft de 400 gulden die ingebracht zijn bij de huwelijksvoorwaarden in 1540 van Huych Jansz en Alijt Jansdr, leegaat in het testament van Jan Claes Woutersz en Marijtghe Claesdr.

In het wedboek van Leiden wordt de dagvaarding op 18-01-1557 weergegeven van dit proces:

“Meester dirck van crimpen gemachtigt van marijtghe claesdr beclacht anna henricxdr gedaechde in materije van relijff die gedaechtaert is op huijden voer die gerechte van leijden soe employeert sij die voorscreven mandament van relijff ende concludeert bijde middelen van tseleve mandament dat dimpetrante gereleveert zal zijn van tverlijden vanden schultbrieff int mandament geroert vande betalinge ende emoligatie tot verscheijden stonden daer op gedaen mitsgaders van allen anderen faulten neggligentien bijde voorscreven impetrante daer inne geplecht / ende dat voirts dijnen naevolgende die gedaechde gecondempneert sal worden den zelven schultbrieff als indebite vercregen te casseren ende te nijet te doen ende dimpetrante te restitueren die penningen die de gedaechde vuijt machte van dijnen van haer ontfangen ofte genooten heeft maeckende eijssch van costen // boven getogen up dijnsdage toecomende VIIIe dagen actum als voeren” (18-01-1557)

In de kantlijn staat: “kenning geknoft volgende verclaringe van schepenen actum den Xten februarij anno XVc LVII (10-02-1557)

(Bron: ELO, Oud Rechterlijk Archief, toegang 0508, Inv. Nr. 42+31, dd. 18-01-1557, scan 0198).

De tekst van de kenning in het kenningboek luidt als volgt:

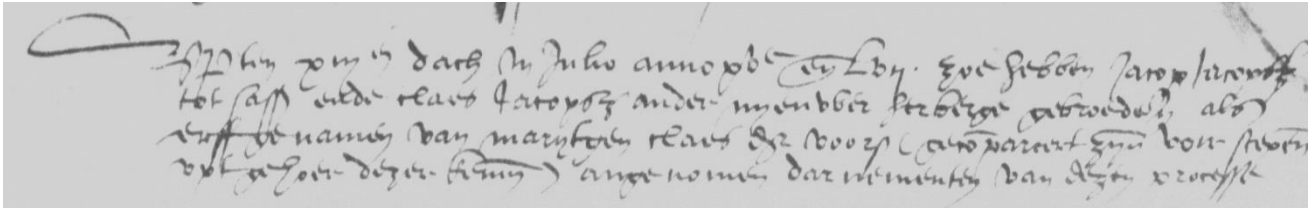
81.
Marijghe claesdr Impetrante van Relijff 46 Hair dingtael op
en tegens Anna henrixdr die gedachvaert voor mijn heeren die
gerechte van Leijden Soe emploijeert zij dit voorscreven mandement
van Relijff ende concludeert bijde middelen van tselve mandement
dat Impetrante gereleveert zal zijn van tverlijden vanden
scultbrief in mandement geroert vande betalinge ende emoligatie
tot verscheijden stonden dair op gedaen mitsgaders van alle
anderen sampelheden ende negligentien bijde voorscreven Impetrante
dair inne gepleegt ende dat voerts dien naevolgende de gedaechde
gecondemneert zal worden den zelve scultbrief als indebite
vercregen te casseren ende te nijet te doen ende dimpetrante te
restituieren die penningen die de gedaechde wt machte vandijen
van hair ontfangen ofte genoten heeft mit alle die costen hier
omme gedaen emde dat hair mits dijen dese kenninge mede zal
gaen ende die gedaechde tegens begerende eerst mit heur vorder
bescheijt hier op gehoirt te worden ende alsdan vonnisse van
schepenen Actum ende gecnocht opten Xen februarij ende bijde
impetrante der zelfder maent ingebracht / Onder stont geteijkent
Bij Mij Dirck van Crimpen taelman deser stede

“Marijghe claesdr Impetrante van Relijff in hair dingtael op ende tegens Anna henrixdr die gedachvaert voor mijn heeren die gerechte van leijden Soe emploijeert zij dit voorscreven mandement van Relijff ende concludeert bijde middelen van tselve mandement dat Impetrante gereleveert zal zijn van tverlijden vanden scultbrief in mandement geroert vande betalinge ende emoligatie tot verscheijden stonden dair op gedaen mitsgaders van alle anderen sampelheden ende negligentien bijde voorscreven Impetrante dair inne gepleegt ende dat voerts dien naevolgende de gedaechde gecondemneert zal worden den zelve scultbrief als indebite vercregen te casseren ende te nijet te doen ende dimpetrante te restituieren die penningen die de gedaechde wt machte vandijen van hair ontfangen ofte genoten heeft mit alle die costen hier omme gedaen emde dat hair mits dijen dese kenninge mede zal gaen ende die gedaechde tegens begerende eerst mit heur vorder bescheijt hier op gehoirt te worden ende alsdan vonnisse van schepenen Actum ende gecnocht opten Xen februarij ende bijde impetrante der zelfder maent ingebracht / Onder stont geteijkent Bij Mij Dirck van Crimpen taelman deser stede” (10-02-1557 en 13-02-1557)

Davidt ebertsz Egmont van Anna heijndricxdr van hillegom
Jan adriaensz 30 Wedulby met haer voocht Verweerster 4
Relijff to haer dingtale up en tegens Mary claesdr
Jan claes woutersz 30 Wedulby met haer voocht Verweerster
Eijsscherse / Zeggende bij exceptie dat zij eijsscherse met haeren
eijssch ende inbrenge niet ontfaenkelic en zal wesen, alsoe
die niet spreckende en is up die verweerster met haer
voocht contrarierende alle rechten want men een vrou
zonder voicht niet eijsschen ofte in recht betrocken en
mach ende offet zulcx staen mochte als neen zeggen
voorts dat tot relijff van ontwaerden gekent ende gereve-
teert zal worden gemerct die zelfde hijlicxe voorwaerden
vermeldende es / waert sij alsoe dat huijch janzz ende
alijt jansdr beide oflinich werden dat alsdan die vier
hondert karolus gulden bij die eijsscherse ende jan
claesz haer voorscreven man den voorscreven huijch
ende alijt zijnder huijsvrou gegeven wederkeren zou-
den an die zijde dair die vandaen gecomen waeren /
ende nijet van enige ander gueden / Tes nu zoe dat
huijch ende alijt voorscreven beide nijet doet en zijn
dan alleenlick Alijt gestorven ende huijch janzzoon
nijet / Ergo zoe en cant Relijff dat welcke wt die
hijlicxe voorwaerden gesproten is wair vuyt die
eijsscherse funderen wil van gene waerden gehou-
den werden / scoon genomen off huijch ende ende
alijdt voorscreven beide afflinich waeren als neven
zoe en is die sculde brieff nijet gesproeten van
wtcoop van die vierhondert karolus gulden hoir bij die

“Davidt Egbertsz gemachtigt van Anna heijndricxdr van hillegom Jan adriaensz weduwe met haer voocht verweerster in Relijff in haer dingtale up ende tegens **Marij claesdr Jan claes woutersz** weduwe met haer voocht eijsscherse / Zeggende bij exceptie dat zij eijsscherse met haeren eijssch ende inbrenge nijet ontfaenkelic en zal wesen, alsoe die nijet spreckende en is up die verweerster met haer voocht contrarierende alle rechten want men een vrou zonder voicht niet eijsschen ofte in recht betrocken en mach ende offet zulcx staen mochte als neen zeggen voorts dat tot relijff van ontwaerden gekent ende gereveeteert zal worden gemerct die zelfde hijlicxe voorwaerden vermeldende es / waert sij alsoe dat huijch janzz ende alijt jansdr beide oflinich werden dat alsdan die vier hondert karolus gulden bij die eijsscherse ende jan claesz haer voorscreven man den voorscreven huijch ende alijt zijnder huijsvrou gegeven wederkeren zouden an die zijde dair die vandaen gecomen waeren / ende nijet van enige ander gueden / Tes nu zoe dat huijch ende alijt voorscreven beide nijet doet en zijn dan alleenlick Alijt gestorven ende huijch janzzoon nijet / Ergo zoe en cant Relijff dat welcke wt die hijlicxe voorwaerden gesproten is wair vuyt die eijsscherse funderen wil van gene waerden gehouden werden / scoon genomen off huijch ende ende alijdt voorscreven beide afflinich waeren als neven zoe en is die sculde brieff nijet gesproeten van wtcoop van die vierhondert karolus gulden hoir bij die

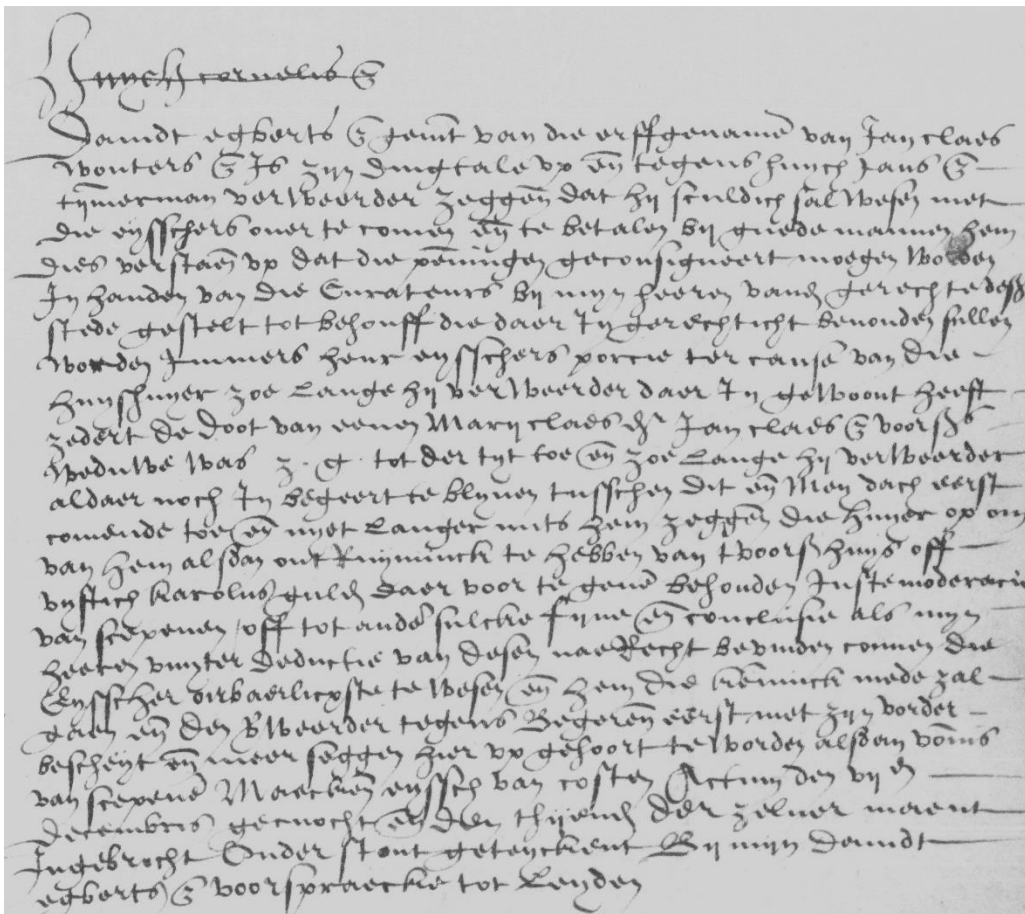
Eijsscherse gegevens mar is gesproeten vuyt alsulcke erffenis ende besterffenis als die verweerster van Alijdt hair voorscreven dochter an bestorven is nae vuytwijsen die schepenen sculdebrieff in questie dair van zijnde / Concluderende bij alle redenen ende middelen voiren verhaelt tot absolutie van tgeen die voorscreven Eijsscherse wil sustineren ende hem die kenning mede zal gaen ende die eijsscherse tegens begerende eerst met zijn vorder bescheijt ende meerseggen hier up gehoirt te worden alsdan vonnis van schepenen Maicken eijsch van costen / Actum den Xen februarij gecnocht ende den XVlen der zelfder maent ingebrocht / Onder stont geteijkent Bij mij Davidt egbertsz voirspraecke" (10-02-1557 en 16-02-1557)

"Opten XIIIen dach in Julio anno XVc ende LVII (13-07-1557) zoe hebben Jacob Jacobsz tot sassem ende claes jacobsz ander nijewer herberge gebroeders als erffgenamen van marijten claesdr voorscreven gecompareert zijn voir scepenen upt gehoer dezer kenninge angenommen darnementen van dezen processe"

(Bron: Erfgoed Leiden en Omstreken, Oud Rechterlijk Archief Leiden, Inv. Nr. 40 N N (1553-1570), f. 81 en 81v); transcriptie Jacques Duivenvoorden).

In het zelfde "Kenningboek der stad Leiden" 1553/1570 wordt vermeld: testament / codicil, dd. 07-12-1557 "De erfgenamen van Jan Claes Woutersz tegen Huijch Jansz, timmerman". Ook over die 400 gulden. In de kenning wordt vermeld dat er een curator is aangesteld over de nagelaten boedel van Jan Claes Woutersz. De schulden worden afgewikkeld bij de verkoop van zijn twee huizen aan het Steenschuur in 1561.

“David Egberts gemachtigde van die erffgenamen van Jan Claes Woutersz is zijn dingtale op ende tegens Huijch Jansz tijmmerman verweerder zeggende dat hij schuldig sal wesen met die eijsschers over te comen ende te betalen bij guede mannen hem dies verstaende opdat die penningen geconfigureert moegen worden in handen van die curateurs bij mijn heeren vande gerechte deser stede gestelt tot behooff die daer in gerechticht bevonden sullen worden Immers heur eijsschers porcie ter cause van die huijshuijer zoe lange hij verweerder daer in gewoont heeft zedert de doot van eenen Marij Claesdr Jan Claesz voorscreven weduwe was zaliger gedachtenis tot der tijt toe ende zolange hij verweerder aldaer noch in begeert te blijven tusschen dit ende meijdach eerst comende toe ende nijet langer mits hem zeggende die huijer op om van hem alsdan ontruijminck te hebben van tvoorschreven huijs off vijftich karolus gulden daer voor te geven behouden inste moderacie van scepenen off tot ander sulcke fijne ende conclusie als mijn heeren vuijter deductie van desen nae recht bevinden connen dat eijsscher oirbaerlicxste te wesen ende hem die kenninck mede zal gaen ende den verweerder tegens begerende eerst met zijn vorder bescheijt ende meer seggen hier op gehoort te worden alsdan vonnis van scepenen Maecken eissch van costen Actum den VIIen Decembris gecnocht ende den thijenen der zelve maent ingebracht Onder stont geteijkent Bij mijn Davidt Egbertsz voorspraecke tot Leijden

Jacob Fransz als gemachtigde van Huijch Jansz tijmmerman verweerder is zijn dingtale tegens derfgenamen van Jan Claes Wouterszoon ende zeijt metten eijsschers noch huijer noch eenich ander (fol. 87v) contract vanden huijse in questie gemaect te hebben mer dat tselve huijs hem eertijts gemaect es bij wijlen Marijtgen Claesdr Jan Claes Woutersz weduwe die tselve gemaect was bij testamente van Jan Claes Woutersz omme haere vrije wille daer mede te doen en dat hij t selve zulcx zedert haer overlijden beseten ende bewoont heeft ende noch besidt als zijn eijgen ende als hem besproocken zijnde alsoe nae rechten pure legaten als dit es mitter doot verschijnende ende terstont vervallen zijn ander legatarijs waer tegens nijt en doet dat de eijsschers souden willen seggen dat het eerste originael testament inhoudt de clause dat zoe wat zij testateurs daer nae maecken zouden tot godlicken saecken tselve effect sorteren zoude in alle schijne oft in tselve testament gescreven stont ende dat daer omme zij nijet en soude hebben moegen bespreecken dan tot godlicken saecken, want nae rechte gheen vuijterste wille zoe starck gemaect en mach worden off die selve mach bijde testateurs gealtereert werden / Ende de verweerder besit ofte bewoont het huijs in questie nijet vuijt machte ofte hem eenichsins funderende op t voorgaende testament ander dan dat Marijtgen voorschreven heeft moegen maecken ende veel meer indient haer gelieft hadde Concludeert mitsdien dat deijsschers zoe zij procederen verclaert zullen worden tot heuren eijsch ende conclusie ten minsten zulcx ende inder vougen zijluiden dien gedaen ende genomen hebben nijet ontfanckelick ende dat bij ordene de zelve hemluiden ontseijt ende dat de verweerder daer van geabsolveert sal zijn ende misdijen den verweerder de keninge mede ende deijsscher tegens zal gaen Maecken eissch van costen Actum ende gecnocht den VIIen ende ingebracht den XVIIen Decembris anno 1557 Onder stont geteijkent J. Fransz taelman

Schepenen gesien de voirschreven dingtalen ende mede gehoort alle tgundt partijen hier inde hebben willen produceren ende voerts bij monde alle verabsolveerden den verweerder vanden voirschreven eijssche ende anspraecke ende verclaren mitsdien de verweerder die keninge gewonnen ende deijsschers voirnoemt verloeren

Condempneren voirts schepenen deijsschers in den costen van desen Actum den XVIIIen februarij anno XVc achtenvijftich nae gemeen scrijven in oirconden desen brieve besegelt met onse zegelen opten XXen dach in mej anno voerschreven.” (transcriptie: Jacques Duivenvoorden)

(Bron: Erfgoed Leiden en Omstreken, Oud Rechterlijk Archief, toegang 0508, Inv. Nr. 41N, Kenningboek, f. 87, dd. 07-12-1557, 17-12-1557, 28-02-1558 en 20-05-1558).

Samenvattend:

Jan Claes Woutersz en Marijtge Claesdr in Leiden woonden sinds ca. 1520 op de Steenschuur en waren eigenaar van 2 huizen. Hij was drapenier en betrokken als wolkoopman bij de lakenindustrie in Leiden. Na hun overlijden werden deze 2 huizen in 1561 gekocht door Cornelis Willemsz, schout van Sassenheim. In 1562 werden deze 2 huizen door Cornelis Willemsz, Jeroen Willemsz, schout van Hillegom, en Dirck Pietersz verkocht als gezamenlijke erfgenamen ook namens andere erfgenamen van Jan Claes Woutersz en Marijtge Claesdr.

Deze erfgenamen voerden op 07-12-1557 een proces tegen Huijch Jansz, timmerman, die woonde in het huis van de overleden Jan Claes Woutersz en Marijtge Claesdr zonder huur te betalen.

Jan Claes Woutersz had een nicht Alijt Claesz, die een dochter was van Jan Adriaensz en Anna Heijndricxdr van Hillegom. Alijt Claesz was in 1540 gehuwd met Huijch Jansz, timmerman, die een zoon was van Jan Huijchensz. Zij woonden jarenlang in bij Jan Claes Woutersz en Marijtge Claesdr en zorgden ook voor hen.

Marijtge Claesdr is tussen 1555 en 1557 overleden. Jan Claes Woutersz is eerder overleden vóór 1544.

Erfgenamen van Marijtge Claesdr waren in 1557 Jacob Jacobsz uit Sassenheim en zijn broer Claes Jacobsz, die woonde bij de nieuwe herberg in Oegstgeest.

Vader van Jan Claes Woutersz was wellicht Claes Woutersz (Clais Woutersz), die vermeld wordt als drapenier in Leiden vanaf 10-11-1484 (nr. 567; Thesauriersrekening 1484, Ontvangsten en uitgaven van de stad betreffende de draperie "Eerst dat van Calis ghecomen is " "Van Heynrick Dircx zoen, Florijs Florijs zoen ende Clais Wouters zoen 13600 vellen") in "Rijks geschiedkundige publicatiën: Grote serie, Volume 14", "Bronnen tot de geschiedenis van de Leidsche textielnijverheid verzameld door Mr. N. W. Posthumus, Deel 2, Martinus Nijhoff 1911, 567 § 5, 606 § 22, 683 § 4).

Hoofdstuk 8. Jan Jansz van Rouanen, in zijn leven goudsmid

Allert Willemsz huwt 2e Leiden vóór 19-01-1562 **Geertruijt / / Geertge Aerntsd / Arentsd**, dochter van **Aernt (Arent) Jansz** en **Geertruijt Jansdr**, weduwe van **Heijndrick Claesdr Cock**, die vroegst vermeld is Leiden 23-02-1546, zoon van **Claes Cornelisz Cock** en **Baertgen Heijnrrix** (kinderen uit het 1e huwelijk van Geertge Arentsd: Claes, Aernt / Arent, Maritgen, Baertgen).

Deze aanvulling van de genealogie Heemskerk bestaat uit twee delen:

(1) De familierelatie tussen **Jan Jansz van Roanen / Rouanen**, goudsmid in Leiden, en zijn bovengemoede erfgenaam **Geertruijt Arentsd** (blz. 1).

(2) Onderzoek naar de voorouders van **Heynrick Claesz Cock**, de 1e echtgenoot van **Geertruijt Arentsd**

(1) De familierelatie tussen Jan Jansz van Roanen / Rouanen, goudsmid in Leiden, en zijn erfgenaam Geertruijt Arentsd.

NB. Rouaan, Roanen, Rowanen of Rouanen waren de oud-Nederlandse benamingen van de hoofdstad van Normandië Rouen, gelegen aan en bereikbaar per schip over de rivier de Seine. De stad Leiden importeerde in de 16e eeuw katoenen weefsels ("rouenneries"; bedrukte katoenen stoffen) uit Rouen

(Bron: Oosthoek Encyclopedie 1916, <https://www.ensie.nl/oosthoek1916/rouaan>).

Souvigny, Auvergne, juli 2020 (foto: Jacques Duivenvoorden)

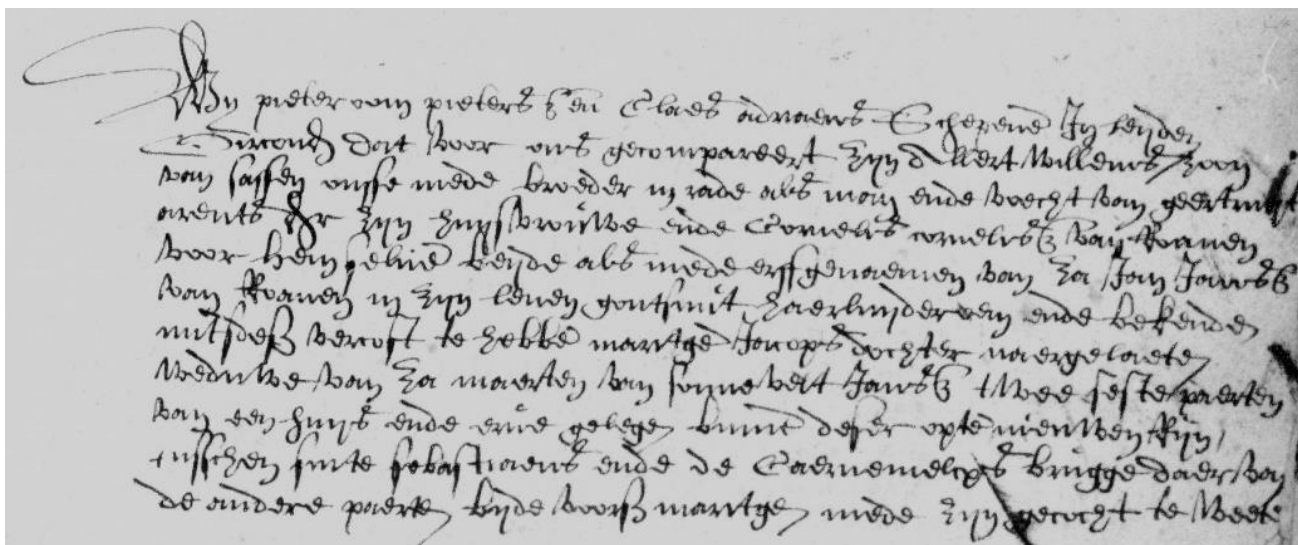
Op 13-05-1575 verkopen **Allert Willemsz van Sassen**, veertigraad, man en voogd van **Geertruijt Arentsdr**, zijn huisvrouw en **Cornelis Cornelisz van Rouanen**, voor hem zelf, beide als mede erfgenamen van zaliger **Jan Jansz van Rouanen**, in zijn leven **goudsmid**, hun oom, aan Maertge Jacobsdr, nagelaten weduwe van Maerten van Sonneveldt Jansz, twee zesde parten van een huis en erf gelegen op de Nieuwe Rijn (Botermarkt 17), tussen Sint Sebastiaens en de Caernemelcxe brug, waarvan de andere parten zijn gekocht door Maertge Jacobsdr, met een schepenen schuldbrief van 266 pond van 40 grooten 13 schellingen vier penningen.

Volckgen Jansdr (koopvrouw), weduwe van **Jan Jansz van Rouanen** goudsmid, is in 2^e echt gehuwd met **Andries Jansz Heynoom** (bierdrager). **Cornelis Jansz van Rouanen** is de vader van Cornelis Cornelisz van Rouanen en tegenwoordig uitgereist. **Cornelia Jansdr**, weduwe van wijlen **Jan Pietersz Linde** lakenkoper, is zijn grootmoeder. Zij heeft haar testament opgemaakt op 09-02-1539 voor notaris meester **Pieter int Schaeck**. Borgen voor de verkoop zijn **Claes Gijsbrechtsz van Dorp** mede veertigraad voor het zesde part van **Allert Willemsz** en Jacob Jacobsz kuiper voor het zesde part van **Cornelis Cornelisz van Rouanen** (Bron: Erfgoed Leiden en Omstreken, Oud Rechterlijk Archief Leiden, toegang 0508, Inv. Nr. 67, Register E, f. 259, 259v en 260).

Allert Willemsz van Sassen huwt 2^e Leiden vóór 19-01-1562 Geertruijt / / Geertge Aerntsdr / Arentsdr, dochter van Aernt (Arent) Jansz en Geertruijt Jansdr. **Geertge Arentsdr** is weduwe van **Heijndrick Claesdr Cock**, die vroegst vermeld is Leiden 23-02-1546, zoon van **Claes Cornelisz Cock** en **Baertgen Heijnricx**.

Wellicht is **Jan Jansz van Rouanen** een oom van Geertruijt Arentsdr en een broer van hetzij haar vader **Arent Jansz**, hetzij een broer van haar moeder **Marijngen Jan Pieterszoensdochter**.

Handwritten Dutch text, likely a family record or deed, mentioning names such as Jan Jansz van Rouanen, Geertruijt Arentsdr, and Marijngen Jan Pieterszoensdochter. The text is written in cursive and is somewhat faded and difficult to read.

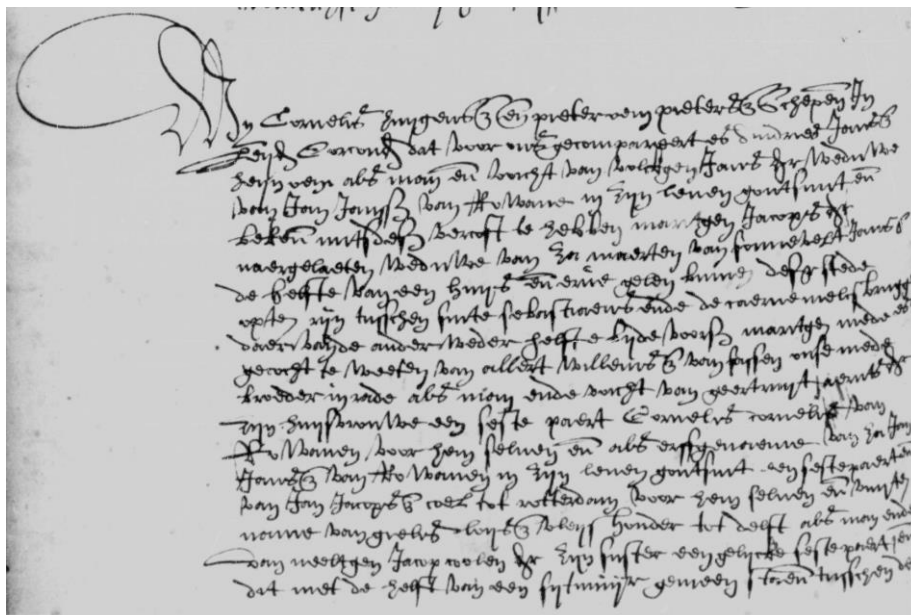
delft als man ende voicht van neeltgen jacop coelendochter / zijn suster / een gelijk seste paert ende dit mit de helfte van een sijtmuijr gemeen staende tusschen dese huijsinge ende thuijs van cornelis heijnricxz schoemaicker / daer tlant wijff (**Het Lantwijff**) vuyjthangt dat van jan heijnricxz snijder es gecomen / ende heeft de voorscreven huijsinge ende erve jegenwoirdelick int geheel belent ende belegen aen deen zijde pieter philipsz van noorde mitte huijsinge genaempt calis ende an dander zijde voorde voornoemte cornelis heijnricxz ende daer an de huijsinne achtergelaten bij meester huijbrecht de jonge doctoer in medicijnen nu toecomende hector van chanu zijn swager streckende voor vuyjten Rijn tot achter ande huijsinge vande voorscreven van chanu ende van marie dircxsdochter weduwe van floris jansz in zijn leven boede mitte roede mit voorwaerden dat de voornoemte maritgen jacopsdr tledige erfken van dese huijse in geenere manieren en zall mogen besetten betimmeren ofte beletten voerts dat zijden dorp ende wateringe vande voorscreven **huijsinge genaempt calis** / lopende ende vallende opt ledige erfken van gelijcken niet en zall mogen beletten / noch doen beletten mer de selve gehouden zal zijn te laten loopen ende loesen als van outsleden tot outsleden tot noch gebruijckt / mit verder voorwaerden dat de voornoemte maritgen Jacopsdr tot allen tijden alst harer belieft in de voorscreven gemeene sijtmuijr zall mogen ankeren zoe wel boven als beneden mits de balcken van haere timmeraije stellen opstant / vuicken de welcke dicht aen de selve sijtmuijr zullen moeten comen zonder daer ijte inne te wercken dan de ooren vande balcken mit nooten ofte karbelen gewrocht ende zall gehouden wesen de ankeren ande voorscreven muijr comende te bedemmen ende bewercken datmen die niet en zall moegen sien ende vorder alle tegeene bij haer inde voorscreven gemeene zijtmuijr gebroecken zal worden te brengen ende stellen in sijne eersten staet zulcx tselve voordien te doen timmeraije geweest zall zijn mede dat de voorscreven maritgen Jacopsdr begerende zoe hooch te timmeren als des voorscreven cornelis heijnricxzoons huijs jegenwoirdelicken es de looden goote onder zijn dorf geleijt thaeren behoiren zal mogen wech nemen ende inde plaetse vandien thaeren costen alleen gehouden zijn eegandere loode goote te leggen de helfte breder zijnde dan de voorgerende geweest zal hebben teneijnde heur beijder water daer deur bequamelicken geleijt ende geloest zal mogen werden inden Rijn ende zij comparanten voorscreven beloefden de voornoemte maritgen Jacopsdr de twee seste paerten vanden voorscreven huijsinghe ende erven inder vouge ende onder de voorscreven voorwaerde te vrijen ende waren ten ewigen dagen alst recht es / ende alle commer lasten ende beswaernissen daer nu ter tij opstaende off te doen vuyjtgeseyt dat opte geheele huijsinge ende erve tot laste vande voorscreven maritgen Jacopsdr stande zal blijf? eerste thien coomans grooten tsiaers mitten houde die dirck pietersz goel ouderlinc vande christelicke gemeente deser stede daer op spreekende heeft ende jaerlicx verschijnt opten negenden mairtij / ende noch een jaerlicx rente van zeven ponden van veertich grooten ende thien schellingen toecomende voornoemte Jan Jacobsz cool verschijnende den tweede februarij ter losse mit twintich ponden vlaems de zelve cool mit een gelijk pertie gestaen hebbende tot laste van **cornelis jansz van rouwanen vader van de voorscreven cornelis cornelisz** ende jegenwoerdelicken vuyjtgerijst werdt bijde meesteren van sinte katherijne gasthuijs binnen deser stede angecomen bij bespreck van cornelia jansdr weduwe van wijlen Jan pietersz linde laeckencooper zijn beste moeder ende volgende de vuyjterste wille vande selve opten IXe februarij anno XVc negen ende dertich voor meester pieter int schaeck als notoire (notaris) ende zeeckere getuijgen verleden restitute onderworpen zijnde ende compareerde mede voor ons schepenen voorscreven **claes ghijsbrechtsz van dorp** onse mede broeder ende Jacop Jacopsz cuijper die welck hem mitsdese stelden ende verbonden als waerborgen de voorscreven van dorp voor tzeste paert vande voorscreven allert willemsz ende de voorscreven Jacop voer tseste paert vande voorscreven cornelis cornelisz van rouwanen ende dit al onder verbant van alle heurluijden goeden voer zoe veel elcx angaet roerende ende onroerende jegenwoerdig ende toecomende actien ende crediten geen vandien vuyjtgesondert tot verbant van alle rechten ende rechteren des zoe beloefde de voorscreven allert ende cornelis haer voorscreven hier van schadeloes te houden ende de allert ende cornelis bekende hen ter cause vande voorscreven vercopinge wel ende volcomelicken vernoucht voldaan ende ende betaelt te wesen den lesten penninck metten eerste / ende dat mit een schult brieve houdende ...als twee hondert ende tsestich gulden dertien schellingen ende vier penninck bijde voorscreven maritgen Jacopsdochter daervooren thaeren behoude gepasseert ende betaelt te werden drieendertich gulden VI stivers ende acht penningen

gereet voirts van meije zes ende tzeventich tot zes ende tachtich incluijs telcken twintich ponden ende meije anno zeven ende tachtich de resterende dertien pont zes schellingen ende acht penningen in oirconde dese brieff besegelt met onse segelen opten XIIIe majj anno XVc tzeventich ende vijff (13-05-1575)”

“Wij pieter oem pietersz ende claes adriaensz brouwer schepenen in leijden oirconden dat voor ons gecompareert es / maritgen Jacopsdr weduwe van maerten van sonnevelt mit lenerdt van overvest lourisz haer gecooren voicht in dese saecke ende claes joestensz droechscherer haer zoon als borge ende bekende mitsdesen schuldich te wesen **allert willemsz van sassem** als man ende voicht ende ten behouwe van **geertruijt arentsdochter** zijn huijsvrouwe ende **cornelis cornelisz van rouwanen** mede erfgenaemen van zaliger **Jan Jansz van Rouanen** de somme van twe hondert zes ende tsestich ponden van veertich grooten dertien schellingen vier penningen die zij comparanten zulcx wel ende getrouwelicken beloefde te betalen drie ende dertich gelijke ponden zes schellingen acht penningen in gerede gelde voerts meije dage annis zes ende tzeventich LXXVII LXXVIII LXXIX / LXXX LXXXIII / LXXXV ende LXXXV / telcken twintich der voorscreven ponden ende meije daege anno LXXXVII dertien ponden zes schellingen acht penningen / hier onder verbinden die voorscreven maritgen specialicken twe seste paerten van seekere huijsinge ende erve gelegen binnen dese stede aen den nieuwen rijt tusschen sebastiaens ende de caernemelcbrugge jegenwoerdelick int geheel belendt ende belegen an deen zijde pieter philipsz van noorde mette huijsinge genaempt calis ende an dander zijde voor de voornoemte cornelis heijnricxsz ende daer an de huijsinge achtergelaten bij meester huijbrecht de jonge doctor inde medicijnen nu toecomende hector van chanu zijn swager streckende voor vuijten rijt tot achter an de huijsinge van de voorscreven van chanu ende van marie dircxsdr weduwe van floris jansz in zijn leven boede mitte roede / die de voornoemte maritgen jegens de voornoemte allert ende cornelis heeft gecocht zulcx de jegenwoirdiche schulde vuijt zaeck vandien es spruijtende verbindende voerts zij comparanten voorscreven te saemen alle haer beijder goederen roerende ende onroerende ende toecomende actien ende crediten geen vandien vuijtgesondert des zoe beloefde de voorscreven maritgen onder gelijke verbant ende bedwanck den voornoemte claes joestensz haer zoen ende borge hier van te vrijen ende schadeloes te houden In oirconde dese brieff bezegelt met ons zegel opten XIIIe majj anno XVc tzeventich ende vijff (13-05-1575) ”

(transcriptie Jacques Duivenvoorden)

Op 24-05-1575 verwerft Maritgen Jacobsdr de helft van het huis en erf aan de nieuwe Rijn van **Volckgen Jansdr** de weduwe van **Jan Jansz van Rouanen**, met als voogd haar huidige echtgenoot **Andries Jansz Heijn Oem**, die namens haar de helft van het huis en erf verkoopt.

“Wij Cornelis huijgensz ende pieter oem pietersz schepenen in Leijden oirconden dat voor ons gecompareert es andries jansz heijn oem als man ende voicht van **volckgen jansdr** weduwe van **Jan Jansz van Rowanen** in zijn leven goutsmit ende bekende mitsdesen vercoft te hebben maritgen jacopsdr naergelaten weduwe van zaliger maerten van sonnevelt jansz de helfte van een huijs ende erve gelegen binnen dese stede opten rijn tusschen sinte sebatiaens ende de caernemelcsbrugge daer van de ander weder helfte bijde voorscreven maritgen mede es gecocht te weeten van **allert willemsz van sassen** onse mede broeder in rade als man ende voicht van **geertruijt aerntsdr** zijn huijsvrouwe een seste paert **Cornelis cornelisz van Rowanen** voor hem selven ende als erfgenaeme van zaliger **Jan Jansz van Rowanen** in zijn leven goutsmit een seste paerte van Jan Jacopsz coel tot rotterdam voor hem selven ende vijften naeme van gielis loijsz vleijshouder tot delft als man ende voicht van neeltgen jacop coelendr zijn suster een gelijk seste paert / ende dat met de helft van een sijtmuijr gemeen staende tusschen dese huijsinge ende thuijs van cornelis heijndricxsz schoemaecker daer lant wijff vuijt hangt dat van jan hermansz es gecomen ende heeft dvoorscreven huijsinge ende erve jegenwoirdelicken int geheel belent ende belegen an deen zijde pieter philipsz van noorde mitte huijsinge genaempt calis ende an dander zijde voor de voornoemte cornelis heijnricxsz ende daer an de huijsinge van achter gelaeten bij meester huijbrecht de Jonge doctoer inde medecijnen nu toecomende hector van chanu zijn swaeger streckende voor vijften Rijn op tachterzijde van de voorscreven van chanu ende van marie dircxsdre weduwe van floris jansz in zijn leven boede mitten roede Mit voorwaerden dat mit voorwaerden dat de voornoemte maritgen jacopsdr tledige erfken van dese huijse in geenere manieren en zall mogen besetten betimmeren ofte beletten voerts dat zijden dorp ende wateringe vande voorscreven **huijsinge genaempt calis** / lopende ende vallende opt ledige erfken van gelijcken niet en zall mogen beletten / noch doen beletten mer de selve gehouden zal zijn te laten lopen ende loesen als van outsleden tot outsleden tot noch gebruijckt / mit verder voorwaerden dat de voornoemte maritgen Jacopsdr tot allen tijden alst harer belieft in de voorscreven gemeene sijtmuijr zall mogen ankeren zoe wel boven als beneden mits de balcken van haere timmerage stellen opstant / vuicken de welke dicht aen de selve sijtmuijr zullen moeten comen zonder daer ijert inne te wercken dan de ooren vande balcken mit nooten ofte karbelen gewrocht ende zall gehouden wesen de ankeren ande voorscreven muijr comende te bedemmelen ende bewercken datmen die niet en zall moegen sien ende vorder alle tegeene bij haer inde voorscreven gemeene zijtmuijr gebroecken zal worden te brengen ende stellen in sijne eersten staet zulcx tselve voordien te doen timmerage geweest zall zijn mede dat de voorscreven maritgen Jacopsdr begerende zoe hooch te timmeren als des voorscreven cornelis heijnriczsoons huijs jegenwoirdelicken es de looden goote onder zijn dorf geleijt thaeren behoiren zal mogen wech nemen ende inde plaetse vandien thaeren costen alleen gehouden zijn eegandere loode goote te leggen de helfte breder zijnde dan de voorgerende geweest zal hebben teneijnde heur beijder water daer deur bequamelicken geleijt ende geloest zal mogen werden inden Rijn ende zij comparanten voorscreven beloefden de voornoemte maritgen Jacopsdr de twee seste paerten vanden voorscreven huijsinghe ende erven inder vouge ende onder de voorscreven voorwaerde te vrijen ende waren ten ewigen dagen alst recht es / ende alle commer lasten ende beswaernissen daer nu ter tij opstaende off te doen vuijtgeseyt dat opte geheele huijsinge ende erve tot laste vande voorscreven maritgen Jacopsdr stande zal blijf? eerste thien coomans grooten tsiaers mitten houde die dirck pietersz goel ouderlinc vande christelicke gemeente deser stede daer op spreekende heeft ende jaerlicx verschijnt opten negenden mairtij / ende noch een jaerlicx rente van zeven ponden van veertich grooten ende thien schellingen toecomende voornoemte Jan Jacobsz cool verschijnende den tweede februarij ter losse mit twintich ponden vlaems de zelve cool mit een gelijk pertie gestaen hebbende tot laste van cornelis jansz van rouwanen vader van de voorscreven cornelis cornelisz ende jegenwoerdelicken vuijtgereijst werdt bijde meesteren van sinte katherijne gasthuijs binnen deser stede angedomen bij bespreck van cornelia jansdr weduwe van wijlen Jan pietersz linde laeckencooper zijn beste moeder ende volgende de vuijterste wille vande selve opten IXe februarij anno XVc negen ende dertich voor meester pieter int schaeck abs noctoire ende zeeckere getuijgen verleden restitute onderworpen zijnde ende compareerde mede voor ons schepenen voorscreven **Salomon davitsz (van Dulmanshorst) glaesmaecker** de welke hem mitsdesen gestelt ende verbonden heeft als waerborge voorde voorscreven helfte vande

voornoemde andries janz huijsinge ende erve ende dit al onder verbant van alle zijne goederen roerende ende onroerende jegenwoirdich ende toecomende actien ende crediten geen vandien uijtgesondert tot bedwanck van rechten ende rechteren des zoe beloefde hij comparant dvoornoemde salomon davitsz zijnen borge hier van schadeloos te houden ende de voorscreven andries janz bekende hem ter cause vande voorscreven vercopinge wel ende volcomelicken vernoucht voldaan ende betaelt te wesen den lesten penninck mitten eersten ende dit met een schepen schult brieve houdende in als de somme van vierhondert gulden van XL grooten tstück bij de voorscreven maritgen jacopsdr daer vooren tsiinen behouve gepasseert omme betaelt te werden vijftich gelijcken gulden gereet voort meije LXXVI tot LXXXVI incluijs telcken dertich gelijcken gulden ende meije anno LXXXVII de resterende twintich gulden In oirconde dese brief bezegelt met onse zegelen opten XXIII maij anno XVc tzeventich ende vijff (24-05-1575)"

(transcriptie Jacques Duivenvoorden)

C. L. N.

Wij pieter oem pietersz pieter pieter Jansz Schepenen in Leijden oirconden dat voor ons gecompareert es
 maritgen Jacopsdr weduwe van maerten van sonnevelt met lenerdt lourisz jegenwoirdich clerck inde secretarij
 deser stede haer gecoren voicht in dese saecke ende bekende mitsdesen schuldich te wesen **Andries Jansz
 heijn oem** als man ende voicht van **volckgen jansdochter** weduwe van **Jan van Rowanen** de somme van vier
 hondert gulden van veertich grooten tstück gereeckent die zij comparanten zulcx wel ende getrouwelicken
 beloeffde te betaelen vijftich der voorschreve gulden in gerede gelde voorts meije dagen annis LXXVI LXXVII
 LXXVIII (LXXIX ontbreekt) LXXX LXXXI LXXXII LXXXIII LXXXIII LXXXV ende LXXXVI telcken dertich der
 voorschreven ponden ende meije dage anno LXXVII (moet zijn LXXXVII) twintich gulden hier onder
 verbindende de voorschreven maritgen specialicken de helft van zeeckere huijsinge ende erve gelegen binnen
 deser stede tusschen sinte sebastiaens ende de carnemelcxe brugge jegenwoerdelick int geheel belendt ende
 belegen an deen zijde pieter philipsz van noorde mette huijsinge genaempt calis ende an dander zijde voor de
 voornoemte cornelis heijnricxsz ende daer an de huijsinge achtergelaten bij meester huijbrecht de jonge
 doctor inde medicijnen nu toecomende hector van chanu zijn swager streckende voor vijften rij tot achter an
 de huijsinge van de voorschreven van chanu ende van marie dircxsdr weduwe van floris jansz jansz in zijn leven
 boede mitte roede deser stede ende voirts generalicken alle heure andere goederen roerende ende

"Wij pieter oem pietersz pieter pieter jansz Schepenen in Leijden oirconden dat voor ons gecompareert es
 maritgen Jacopsdr weduwe van maerten van sonnevelt met lenerdt lourisz jegenwoirdich clerck inde secretarij
 deser stede haer gecoren voicht in dese saecke ende bekende mitsdesen schuldich te wesen **Andries Jansz
 heijn oem** als man ende voicht van **volckgen jansdochter** weduwe van **Jan van Rowanen** de somme van vier
 hondert gulden van veertich grooten tstück gereeckent die zij comparanten zulcx wel ende getrouwelicken
 beloeffde te betaelen vijftich der voorschreve gulden in gerede gelde voorts meije dagen annis LXXVI LXXVII
 LXXVIII (LXXIX ontbreekt) LXXX LXXXI LXXXII LXXXIII LXXXIII LXXXV ende LXXXVI telcken dertich der
 voorschreven ponden ende meije dage anno LXXVII (moet zijn LXXXVII) twintich gulden hier onder
 verbindende de voorschreven maritgen specialicken de helft van zeeckere huijsinge ende erve gelegen binnen
 deser stede tusschen sinte sebastiaens ende de carnemelcxe brugge jegenwoerdelick int geheel belendt ende
 belegen an deen zijde pieter philipsz van noorde mette huijsinge genaempt calis ende an dander zijde voor de
 voornoemte cornelis heijnricxsz ende daer an de huijsinge achtergelaten bij meester huijbrecht de jonge
 doctor inde medicijnen nu toecomende hector van chanu zijn swager streckende voor vijften rij tot achter an
 de huijsinge van de voorschreven van chanu ende van marie dircxsdr weduwe van floris jansz jansz in zijn leven
 boede mitte roede deser stede ende voirts generalicken alle heure andere goederen roerende ende

onroerende jegenwoordich ende toecomende actien ende crediten geen vandien vuytgesondert ende tot meerder verseeckertheit der voorschreven penningen es ten zelven dage mede voor ons schepenen voornoemt gecompareert Claes Joestensz droochscherer hoer soon constitueerde ende stelde hem selven als borge voorde voornoemde maritgen Jansdr (moet zijn Jacopsdr) onder gelijcke verbant de voornoemde claes Joestensz haer soon ende borge hier van de vrien ende schadeloos te houden In oirconde dese brieff besegelt met onsen zegele opten XXI majj anno XVc LXXV”

(transcriptie Jacques Duivenvoorden)

NB. Andries Jansz Heyn Oem sluit op 19-01-1541 in Leiden huwelijks voorwaarden af met zijn 1e echtgenote Elsgen Pieter Symonsdr. Hij is een zoon van Jan Heyndrick Heyn Oem en Alijdt Fransdr (overleden vóór 19-01-151), dochter van Frans Heynricksz en Joostgen Jansdr.

Erfgoed Leiden en Omstreken, Oud Rechterlijke Archief Leiden, toegang 0508, Inv. Nr. 76B, Huwelijks voorwaarden 1509 – 1549; bewerking H.J. van der Waag

Folio 153. 19-1-1541.

Andries Jansz. met **Jan Heyndrick Heyn Oem**, zijn vader, en **Elsgen Pieter Symonsdr.** met Symon Pietersz. en Jan Pietersz., haar broers.

Aanbreng man: 375 Karolusguldens daarin begrepen zijn moederlijk erfdeel, nl. **Alijdt Fransdr.**, zijn oudevaders **Frans Heynricksz.** deel en zijn oudemoeder **Joostgen Jansdr.**, Evert Willemsz. weduwe, deel.

Aanbreng vrouw: ½ huis en erf op Steenschuur daar **Pieter Symonsz.** is overleden, belend aan de een zijde Anthonis Fransz. en aan de andere zijde **Jan Claes Woutersz.**, belast 't gehele huis met 30 st. per jaar met de houde; aan geld 188 Karolusguldens alsmede 120 Karolusguldens die Jan Claes Symonsz. aan haar moet uitreiken.

Inbrengboek Leiden 1540 – 1589 (Erfgoed Leiden en Omstreken, Oud Rechterlijke Archief Leiden, toegang 0508, Inv. Nr. 73)

folio 4 verso.

1/8 deel van een huis en erf op de **Hoygraft** bij Heerenbrugge.

Verkoper: Dirck Gerytsz. van de Werff.

Koper: **Jan Heynricxz. Heyn Oem.**

Belend: ene zijde Dirck Pietersz. Doe. andere zijde **de erfgenamen van Katrijn Claesdr., Cornelis Claesz.**

Cocken weduwe. achter Adriaen Jacobsz. Heynricx Koemans schuyer, mit haren erve.

Belast: vrij.

Koopsom: 48 Karolusguldens van 40 groten per stuk.

Borg: Aernt Claesz.

Datum: 2-3-1541

folio 49.

twee huysen mit hoeren erven gelegen an malcander **op 't Stienschuyer**, genaemt 't grote huys ende erve **In de Keyser.**

Verkoper: Cornelis Willemsz. in Den Engel.

Koper: Andries Jansz. Heyn Oem.

Belend: ene zijde Mees Doenz.

andere zijde voor een poerte ende gange daironder gaende, toebehoerende Coman Adriaen Willemsz. dairan Cornelis Aelbrechtsz. den Hartoch ende dairan Daniel Florysz., schoemaker. achter d' erfgenamen van Katrijn Danielsdochter, Aelbrecht Woutersz. den Hartochs weduwe erve.

Belast: 't voors. huys ende erve **genaemt De Keyser** is vrij en op 't ander huys ende erve staet 15 comansgroten tsjaers mitten houde.

Koopsom: 26 Karolusguldens van 40 groten 't stuck tsjaers ewyge ende erflicke renten, te betalen alle jaers tot Meyedage, daarvan 't eerste jair renten verschijnen zal tot Meyedage daeranvolgende deze voors. renten te

betalen. Te versien ende te verhalen an alle de goeden, roerende ende onroerende. Des zijn 't voorwaerde dese voors. renten te lossen telcken zes Karolusgulden tsjaers, mer niet min dan zes Karolusgulden tsjaers, mer wel meer ende mitte verschenen renten.

Borgen: **Jan Claesz. Egmondts ende Ghijsbrecht Heynricxzoen, sloopmaicker, zwagers van de koper.**

Datum: 16-1-1549.

folio 70v.

een halff huys ende erve gelegen **opt Stienschuyter**, dairvan die wederhelfte toebehoert **Jan Claesz. voors.**

Verkoper: **Andries Jansz. Heynoem, sloopmaicker.**

Koper: Jan Claesz. Egmondts.

Belend: ene zijde: **Marijtghe Jan Claes Woutersz. weduwe.**

andere zijde: Marie Jansdr. Aelbrecht Dircx.'s weduwe.

achter: an Willem van Vlieten erve.

ende noch een halff huys ende erve gelegen in de Nyeuwestege, dair oick die wederhelfte of toebehoert Jan Claesz. voorn.

Belend: ene zijde: Cornelia Jan Heynricx Quartelaers weduwe.

andere zijde: Mr. Mathijs Vranckensz., berbier.

achter: an 't erve van 't voorgaende huys.

Bron: "Bodemonderzoek en bouwhistorie in Leiden 2", "Archeologisch, bouwhistorisch en archiefonderzoek naar de bewoning van het Steenschuur, ter plaatse van het voormalige Kamerlingh Onneslaboratorium", C.R. Brandenburgh (redactie), 2001).

Huis nr. 2

1557 Jan Claesz. van Egmondts, eygenair, huerman Jan Ariensz., werdijn

Jan Claesz. Egmondts kocht in 1551 van **Andries Jansz. Heynoem** een half huis op het Steenschuur en een half huis in de Nieuwsteeg, waarvan hij de beide wederhelften al bezat. Het huis aan het Steenschuur werd belend door **Marijtghe Jan Claes Woutersz. weduwe** [huis nr. 1] en door Marie Jansdr. Aelbrecht Dircxs wed. [huis nr. 3].

Erfgoed Leiden en Omstreken, Weeskamer Leiden, toegang 0518

Inv. Nr. 5304 – 5307: Alijdtghe Franssendr, gehuwd met Jan Heynricxz Heyn Oem.

Inv. Nr. 5304: Alijdtghe Franssendr, gehuwd met Jan Heynricxz Heyn Oem: Akte van bewijs gedaan door Jan Heynricxz Heyn Oem voor zijn vier kinderen, 11 december 1539, 1 stuk

De namen van de vier weeskinderen: Andries, Anna, Marie en Hillegont.

Met goedduncken van: Frans Heijnricxz als oude vader (grootvader van moederszijde), Joesgen Jansdr weduwe van meester Ewout Wellen als oude moeije (oudtante) van de voorschreven weeskinderen samen voor hun moeders erfdeel 32 pond grooten Vlaems zes gouden karolus guldens van 40 grooten het stuk voor elk pond groot welke gelden Jan Heijnricxz voorschreven onderhouden en gebruiken zal tot de mondige jaren van de weeskinderen. Voogden zijn Quirina Heijnriczdr weduwe van Jacob Fransz en Zanna Heijnriczdr, zusters van Jan Heijnricxz, alsmede Louwerijs Jansz glaesmaker hun gecoren voogd in dezen.

Inv. Nr. 5305: Alijdtghe Franssendr, gehuwd met Jan Heynricxz Heyn Oem: Inventaris, 1539, 1 stuk

De boedel is gescheiden van de overleden grootvader van de vier weeskinderen Frans Heijnricxz, die gehuwd was met Marijtghe Bertelmeesdr, met Niclaes Fojjten van Warmont als voogd. Verkocht is aan Pieter Aelbrechtsz Tromper een huis op de Hogewoerd voor 450 karolus gulden. Nog verkocht een huis aan Cornelis Vredrijchz scrijwercker een schepenbrief voor 186 karolus gulden. Nog een raam (voor het opspannen van laken) op de 6^e streek naast de haag op Sint Jacobs Gracht huishuur 84 gulden.

Inv. Nr. 5306: Alijdtghe Franssendr, gehuwd met Jan Heynricxz Heyn Oem: Kwitanties, 1539-1548.

Inv. Nr. 5307: Alijdtghe Franssendr, gehuwd met Jan Heynricxz Heyn Oem: Kwijting van Maritgen en Hillegont Jansdr ten behoeve van de Weesmeesteren wegens afgifte van de weespapieren, 15 mei 1547, 2 stukken

(2) Onderzoek naar de voorouders van Heynrick Claesz Cock, vleeshouder in Leiden, de 1e echtgenoot van Geertruijt Arentsdr (zie Stamreeks)

Bronnen:

Erfgoed Leiden en Omstreken, archief Weeskamer, Inv. Nr. 283, Grote Bewijzen B (1510-1580); bewerking H.J. van der Waag, www.onsvoorgeslacht.nl

folio 113 27-6-1530

Jan, Cornelis, Quirijna en Erckenraet, kinderen van wijlen **Dirck Jan Paedsz.** en **Katrijn Cornelisdr.** Jacop Jansz. Paeds oom, Claes Aldraensz. en Dirck Adriaensz. naeste magen.
600 gouden karolus guldens.

Borg **Katrijn Claesdr, Cornelis Claes Cocks weduwe.**

113
Katrijn cornelis dochter dirck jansz paedsz veers over
veersinden brief als Jan cornelis quirijna ende
erckenraet

Wy frans verint doen f ende Jacop cornelis f dorchter veydenen in leiden
Durfonden dat voor ons quam Katrijn cornelis dochter dirck jansz paedsz
weyt mit Jacop barents f barker horen geroen vout in deze saete Ende
bewysde hore over vreesinden als Jan cornelis quirijna en erckenraet
dit zi gewonnen heeft in dirck paedsz voren hant man Was zaliger vte
darsten in consent vanden vreesmeester van leiden als vullen van leden
sten in Jacop denman ende in vade en goetduncken van Jacop jansz
paeds alsoem reas adriaens f en dirck adriaens f als naest magen vande
vorsch vreesinden hamen vourhoets vaders vone zeshondert gouden
karolus guldens van voutrentan tin Int maart vouten romans groten
vorden gouden karolus guldens gekent an vrede vrees gilden Katrijn cor
nelis dochter vorsch onderhouden en gekunten zel terint toe dat die
vorsch vreesinden tot hoeren mondyen saeren geromen zullen vreesen
Ende om Katrijn ende bryntwar vande vorsch vrede Soe gelouede
Katrijn cornelis dochter vorsch den vreesinden voren te houden te hoer
mondyen saeren toe in eeten dymken vreden sroen en anders hoere
hantemix behouffe ende vemark te doen als vredeint en vredeint so
Ende als die vorsch vreesinden tot hoeren mondyen saeren geromen
zyn Soe geloueden Katrijn cornelis dochter vorsch ende Katrijn reas dorchter
cornelis reas f vrees mit Jacop barents f vorsch hoer vrotty
vout in deze saete mit gesamen dorchant en etre vorz al den vrees
inden vrees dit vorsch vrede alsdan vout te vreden op te luyden ende
te betalen Ende alsdan zoe zel Katrijn cornelis dochter vorsch voren en
quyt vreesen vander hondmix voren Ende Katrijn cornelis dochter vorsch
vroude Katrijn reas dorchter voren hore of schadeloes te houden in voutinden
desen brief bezegeelt mit onsen zegellen Int saer ons ketren duysent vyf
hondert ende dertien vouten zewen hooftvreesen dat in juno onder
vreesen vrees f floren f

“Ende katrijn cornelisdochter voirscreven lovede katrijn claesdochter voirnoemt hijer of schadeloos te houden
In Oirconden desen brief bezegelt mit onsen zegelen int jaer ons heeren duijsent vijf hondert ende dertich
opten zevenentwintichsten dach in Juno ondergeteijckent A florijsz

folio 135v 11-12-1531

Andries, Anna, Marie en Hillegont, kinderen van **Jan Heynricksz. Heyn Oem** en **Alijdtgen Fransdr. Frans Heynricksz.** oude vader en **Joesgen Jansdr.** meester Ewout Wellen wede als oude moeder.

32 ponden groot vlaems.

Borg **Quirijne Heynricxdr.**, Jacop Fransz. wede en **Zanna Heynricxdr.** sijn zusteren.

folio 217 21-2-1543

Oude Cornelis, Jan, jonge Cornelis, Aechgen en Marytgen, kinderen van Jacop Cornelisz. raemwachter en wylen Luytgaert Pietersdr.

Jan Pieter Symonsz.z. oom, Jan Claesz. Egmondte gehuwd met Jan Lijsbet Pietersdr. moeye,

Andries Jansz. gehuwd met Elsge Pietersdr. moeye.

90 karolus guldens.

Onderpand een raem met erve in de cleyne hoeff opte 9e streeck den 4e raem van de oude hoef of te rekenen belegen an die een zijde Adriane Jan Gerytsz. Smaling wede ende an die ander zijde die zytgraft dair onder gaende.

Een raem met erve gelegen buyten in de nuwe corte streecke op te anderde streeck den 5e raem van de muyer of te rekenen belegen an die een zijde Willem Jacop Willemsz.z. ende an die ander zijde Garbrant Garbrantsz.

folio 234v 11-4-1545

Dirck Jan Hoensz. oude vader, **Jan Dirck Hoensz.** oom **Jan Heye Gerytsz.** en **Jan Heynricksz. Heynoem** naeste mage.

2450 karolus guldens.

Borg Dirck Jan Hoensz. voirs.

folio 277v 26-3-1549

Geryt en Duyfgen, kinderen van wijlen Jan Claesz. en Agniese Pietersdr. met Claes Cornelisz. tot Leyderdorp haer oom.

Cornelis Claesz. en Pieter Claesz. omen.

½ van 1½ morgen lands in den **ambochte van Esselickerwoude** belegen an toesteynde

Corneis Claesz. voirs ende an die zuytzijde Jan Dircksz. van Coudekerck ant westeynde **derfgenamen van Claes Cornelisz. Cock** ende an de noortzyde Sinte Katherijnen gasthuys binnen Leyden.

folio 326v 10-1-1559 “Cornelis en Jan, kinderen van wijlen **Cornelis Jansz. van Rowaen** goutsmit en **Meynngen Ruttendr.** (met Pieter Adriaensz Storm als haar gekoren voogd)

Jan Jansz. goutsmit, Heynrick Claesz. Cock vleyshouder en Pieer Colijn Eliasz. voochden.

500 karolus guldens. Onderpand: een huys ende erve an de Brede straet daer sy nu ter tyt woont belegen an die een zyde Sinte Kathrijnen gasthuys ende an die ander zyde **Heynrick Claesz. Cock** streckende voir van de straet after an Cornelis Allertsz. de hagenaeers huys ende erve. Voogdijakte: 09-11-1558

1663. Wij Cornelis gerijtsz van poelgeest ende Claes jansz de guede Schepenen in Leijden Oirconden dat voort ons gecomen ende gecompareert is Geertruijt aerntsdochter eertijts weduwe van wijlen henrick claes Cock met Allert willemsz van zassenem haer tegenwoordige man ende vocht Ende bewees haer vier onmondige weeskinderen als Claes Gerijt Marijtgjen ende Baertgen die zij gewonnen heeft bijde voornoemde wijlen henrick claes Cock haer eerste man was zalicher gedachten bij consent vande weesmeesteren deser stede als Gerijt boeckelsz buitewech ende Gerijt Roeloffsz opper voochden vande voorscreven weeskinderen ende bij Raedt ende guetduncken van Outzier claes Cock Cornelis jacobsz olijslager ende Jan jansz scheepmaecker als voochden gecoren ende geordineert over de zelve weeskinderen blijckende bij zeeckere acte van voochdijescap ons schepenen voorscreven bijden voornoemde voochden verthoont tsamen voor haers voorscreven vaders erve die somme van thien hondert karolus guldens van XL grooten vlaems tstick als elcx

Erfgoed Leiden en Omstreken, archief Weeskamer Leiden, toegang 0518, Inv. Nr. 9785

Akte van bewijs, 19 januari 1562, Hendrick Claesz Cock

“Wij Cornelis gerijtsz van poelgeest ende Claes jansz de guede Schepenen in Leijden Oirconden dat voor ons gecomen ende gecompareert is **Geertruijt aerntsdochter** eertijts weduwe van wijlen **henrick claes Cock** met **Allert willemsz van zassenem** haer tegenwoordige man ende vocht Ende bewees haer vier onmondige weeskinderen als **Claes Gerijt Marijtgjen** ende **Baertgen** die zij gewonnen heeft bijde voornoemde wijlen henrick claes Cock haer eerste man was zalicher gedachten bij consent vande weesmeesteren deser stede als Gerijt boeckelsz buitewech ende Gerijt Roeloffsz opper voochden vande voorscreven weeskinderen ende bij Raedt ende guetduncken van **Outzier claes Cock** Cornelis jacobsz olijslager ende **Jan jansz scheepmaecker** als voochden gecoren ende geordineert over de zelve weeskinderen blijckende bij zeeckere acte van voochdijescap ons schepenen voorscreven bijden voornoemde voochden verthoont tsamen voor haers voorscreven vaders erve die somme van thien hondert karolus guldens van XL grooten vlaems tstick als elcx

twee hondert ende vijftich gelijcke guldens met conditie dat zij comparante de voorscreven penningen zal mogen onderhouden bezitten ende gebruiken tot dat haere voorscreven weeskinderen tot haere mondige dagen gecomen zullen wesen mits dat zij voor tgewin ende profijt vande voorscreven penningen de zelve haere weeskinderen tot heure mondige dagen toe gehouden zal sijn te onderhouden in eeten drincken clederen scoen ende anders heurluijder saveninge ende gemack te doen als redelick ende tamelicken zal sijn naden staet ende faculteijt van heure guederen zonder dat zij comparante binnen middelre tijdt mits opleggende de voorscreven penningen heure voornoemde weeskinderen zal mogen van haer zetten ende hair zelve mitsdien ontslaen ende ontlasten vande onderhoudinge voorseijt Mer als de voorscreven weeskinderen tot heure mondige jaeren gecomen zullen wesen Soe gelovede Geertruijt aerntsdr met hair man ende voocht voorscreven de voorseijde penningen alsdan terstont de zelve haire kinderen vuijt te reijcken op te leggen ende te betalen Met conditie dat de zelve penningen van teene kint zonder blijckende geboorte sterven altijs voorts erven zullen op tander kinderen totter laetster doot toe Ende indien tlaetste kint huede geraect te sterven zonder voorts leven wettelicke geboorte achter te laten ende Geertruijt aerntsdr voornoemt alsdan noch in levende lijve is Dat in zulcken gevalle deen helfte vande voorscreven penningen succederen gaen comen ende erven sal aen **Geertruijt aerntsdr** voorscreven ende dander helfte ande naeste vrinden ende erffgenamen den voornoemde weeskinderen belanct van haers vaders zijde dan inder tijt wesende Ende tot zeeckerheijt vande betalinge der voorscreven penningen heeft de voornoemde **Geertruijt aerntsdr** met haer man ende voocht voorscreven specialicken verbonden ende gehypotequeert hair huijsinge ende erve staende ende gelegen alhier ande breede straet Belegghen hebbende an deen zijde Claes Lambrechtsz brouwer ende aen dander zijde Meijnsge Ruttendochter weduwe van wijlen Cornelis jansz met hair kinderen streckende voor vande brede straet tot after met een gange vuijt gaende opten Rijn Ende voorts generalicken alle der voornoemde **Geertruijt aerntsdr** andere guederen roerende ende onroerende jegenwoordige ende toecomende gheen vuijtgesondert noch buijten gehouden In oirconden dese brieve bezegelt met onse zegelen opten negenthiensten dach in januario anno XVc twee en tzestich (19-01-1562)” (transcriptie Jacques Duivenvoorden)

Kenningboeken Leiden 1553 – 1580 (Erfgoed Leiden en Omstreken. Oud Rechterlijk Archief, Inv. Nr. 41)

23a folio 13 verso 25-12-1553 Gherryt Jansz. den Deen, scheepmaker

23b folio 13 verso 22-12-1553 **Heynrick Claesz. Cock**

23c folio 13 verso 07-03-1554 **Claes Cornelisz. Cock**

“Gherrijt Jansz Den deen scheepmaicker in zijn dingtaele teghens **heijnrick claesz cock** verweerder / Deijsscher seijt dat de verweerder gecondemneert sal wesen voor sijn quote ende portie hem te beteren alzulcke gebruik van landt als die ghemeen erffgenaemen van **claes cornelisz cock** in huijere gehadt hebben ende dat die verweerder selver gebruik heeft ende dat bijden ghenen die hem vander zaicke verstaende sijn ofte hondert karolus gulden Dair voir te geven behouden juste moderatie van schepenen / Welcke voorscreven gebruik van lant deijsscher deuchdelicken bewijsen sal in tijden ende wijlen des noot sijnde Concludeert mits dijen deijsscher dat hij blijven sal in sijn clachte ende dat hem die kenning mede sal gaen ende den verweerder teghens Des hij begheert vonnisse van schepenen ende eerst mit sijn bescheijt ende meer seggen hijer op gehoort te wesen maicken eijsch van costen Actum den XXVen decembris anno XVc LIII Talman Cornelis Vranckensz (25-12-1553)”.

“**Heijnrick claesz cock** verweerder in zijn dingtael op en jeghens Gherrijt Jans zoen Den deen scheepmaicker eijsscher seggende ongehouden te wesen inden eijsschen vanden eijsscher ende dat hij metten zelve eijsch verclaert sal sijn nijet ontfanckelick ende off hij enichsins ontfanckelick soude moegen wesen als neen Dat alsdan den verweerder gewesen sal wesen vrij ende quijdt ghemerct dat deijsscher dese sijne eijsch sulcx hij die opten verweerder gedaen ende genoemen heeft nijet inleggen ende bewijsen sal den rechte genouch

sijnde alst behoirt ende dat hem verweerder deze kenninge mede ende deijcher teghens sal gaen begheren eerst met sijn verder bescheijt ende meerseggen hijer op gehoirt te wesen ende alsdan vonnisse van schepenen maicken eijsch van costen Actum den XXIIen decembris anno XVc LIII (22-12-1553) gecnocht ende bijden verweerder ingebrocht den der selver maendt Talman Jacob Frans zoen”.

“Opten VIIen dach in maerte anno XVc ende LIII (07-03-1553) nae gemeen scrijven – Soe hebben pertijen voorscreven an beijden zijden deze saick clacht aling ende all gesubmitteert ende gebleven an twee schepenen ende mr Jacop dije milde secretarijs dezer stede”

Therent Jan & Juy den schepmanen Jo sijn dingtafel teghens heynrick
leard & roth & boerder Deytzer sijn dat de boerder gerondemvoert
sal wesen voer sijn quote in portie hem te biteren alz in lre gebrijcht
van Landt als die ghewen verghenomen van leard roth & boerder
roth in sijnre ghedat hebben in dat die verbeerder selve
verstaen sijn ofte zondert harenol julij daer voer te genn
begonden sijn te moderatie van scepone. Verbeerde voer gebrijcht
van Landt Deytzer deingdelicheit hebben sal in tyden inde
bylen des wot sijnde Conclendert mit Deytzer dat
hy blynd sal in sijn rechte in dat hem die henn mede sal
dan in die verbeerder teghens. Des hy begheert vonnisse
van sceponey in verst mit sijn bescheijt in meer segge sijn
op gesoort te wesen maichin vjst van roth Actum den
xxij. decembris anno xv. Lij. Talman Cornelis Draughten

Therent Jan & roth & boerder Jo sijn dingtafel op in Joghens
ongehonden te wesen Jndey vjstet van Deytzer in dat hy
nutten zelven vjstet verleant sal sijn met ontfaemdelicheit
in off hy vjstet ontfaemdelicheit sonda moeghe wesen also moey
dat alst den boerder hebben sal wesen van in gnydt
ghewent dat Deytzer dese zyn. vjstet sulde hy die vjstet
boerder godary in ghewen heeft niet inlegge inde
hebben zal die kerste genouch sijnde alst gesoort in dat
hem verbeerder dese henn mede in Deytzer teghens sal
gavy begheert verst mit sijn vorder bescheijt in meer segge
sijn op gesoort te wesen in alsdan vonnisse van sceponey
maichin vjstet van roth Actum den xxij. decembris anno
xv. in Lij gennoght in byden boerder ingebrocht den
der selver maendt Talman Jacob Frans zoen

Opten vijth dach in maerte anno xv. in luy nae gemeen scrijven –
Soe hebben pertijen voer an beiden zijden deze saick clacht aling in
all geyubmitteert ende gebleven an twee schepenen ende mr Jacop
dij milde secretarijs dezer stede

Inbrengeboek Leiden 1540 – 1559, Oud Rechterlijk Archief, Inv. Nr. 73 (Erfgoed Leiden en Omstreken) folio 74. Datum: 19-1-1552.

een huysinge ende erve, genaemt Den Houthuyn, gelegen **opten Rijn** bij de wijnocrane. Verkoper: Cristoffel Jansz. Lock, schipper. Koper: Adriaen Jacopsz., sloopmaicker.

Belend: ene zijde: Adriaen Jansz., wijlen brouwer, mit zijn poerte ende stege daironder gaende, die denzelven Adriaen Jansz. alleen toebehoerende is ende en sal die voors. Adriaen Jacopsz. noch zijnen erven ende nacomelingen gheen recht, actie noch toesegeen hebben an de voorn. poerte ende stege omme die te moegen besygen ende gebruycken mit in- ende uuytgaen, volgens de oude schepenbrief. andere zijde: **Heynrick Claesz. Cock**, vleyshouder, mit zijn stege daerondergaende. achter: an des voors. Adriaen Jansz.'s erve.

folio 103, 1. Datum: 20-5-1556.

een huys ende erve gelegen opten Rijn bij de Wijnocrane, mit all dat aertvast ende nagelvast is, mitgaders die glaesraemen daerinne wezende.

Verkoper: Alijdt Cornelisdochter, Adriaen Jacopsz. sloopmaickers weduwe, ende Daniel Jacopsz., sloopmaicker, ende Meester Otto Hack, rector, als voichden bij den burgermeesteren mitten weesmeesteren gecoren ende geordonneert over de vier weeskinderen van Alijdt Cornelisdr. voors., als Jacop, Alijdt, Joesgen ende Trijntgen, gewonnen bij den voorn. Adriaen Jacopsz., haer man was, zaliger gedachtenis

Koper: Jan Symonsz., schipper.

Belend: ene zijde: de voors. weduwe ende weeskinderen van Adriaen Jacopsz. andere zijde: **Heynrick Claesz. Cock** ende Symon Ijsbrantsz., houtcooper. streckende voor uuyte voors. Rijn, after an Adriaen Jansz.'s erve.

Kohier van de tiende penning van de huurwaarde over 1557 opgemaakt 2^e helft 1558 of 1^e helft 1559, Secretarie-archief I, Inv. Nr. 992, Erfgoed Leiden en Omstreken

't Gasthuysvierendeel

1 Allert Willemsz, 24 pond 2 stuivers 8 penningen

13 Heijndrick Claesz, vleyshouder 20 pond 2 stuivers

Quoijer vanden huysen des stede van Leijden ende vrijdom vandien 1564

Folio 3 verso

Claes Cornelisz. Cock vleyshouder een huysinge, siaers 20 gulden

Huwelijkse voorwaarden Leiden 1509 – 1549 (Erfgoed Leiden en Omstreken, Oud Rechterlijke Archief, Inv. Nr. 76 B; bewerking H.J. van der Waag)

Folio 79. 13-1-1529.

Jan Nannenz. Lock en **Aechte Claesdr.** met **Claes Allertsz. de Bruyn**, haar vader.

De man sluit buiten het huwelijk 144 guldens die hij moet betalen aan zijn weeskinderen bij zijn eerste vrouw Katrijn Jansdr.

Aanbreng vrouw: 100 gulden.

Folio 185. 23-2-1546.

Cornelis Claesz. met **Claes Cornelisz. Cock**, zijn vader, **Willemtge Oetziersdr.**, Jan Dircksz. houtcopers weduwe, **zijn oudemoeder (grootmoeder)**, **Heynrick Claesz.**, zijn broeder, en **Cornelie Jansdr.** met **Jan Cornelisz.**, buttercooper, haar vader, en .....

Aanbreng man: 400 Karolusguldens en de ½ van de bruikwaar van alle landen die zijn vader heeft, daarin begrepen zijn moederlijk erfdeel.

Aanbreng vrouw: 200 Karolusguldens.

Jan Cornelisz. is gehuwd met Cornelie Claesdr.

Folio 193. 3-2-1547.

Geryt Jansz. met Jan Cornelisz., buttercoper, zijn vader, en **Machteld Claesdr.** met **Heynrick Claesz.**, haar broer, en **Willemina Outsiersdr.**, Jan Dirckz. houtcopers weduwe, haar oudemoeder (grootmoeder).
Er zijn aparte staten van aanbreng.

Folio 204. 8-2-1549.

Jan Cornelisz. met Jan Pietersz., gehuwd met Clemeynse Claesdr., zijn moeder, Aelbert Claesz., zijn oom, en Jan Nannese Lock, gehuwd met **Aechte Claesdr.**, zijn moeie, en **Katrijn Claes Cornelisdr.** met **Heynrick Claesz.** en **Cornelis Claesz.**, haar broers.

Aanbreng man: 200 Karolusgulden waarin begrepen zijn vaderlijk erfdeel.

Aanbreng vrouw: haar aandeel en portie in de nalatenschap van **Claes Cornelisz.**, haar vader, **Baerte Heynricksdr.**, haar moeder, en **Willemtje Oudziersdr.**, Jan Dircksz. houtcopers weduwe, haar oudemoeder (grootmoeder).

Testamenten Leiden (Erfgoed Leiden en Omstreken, Oud Rechterlijke Archief Leiden, Inv. Nr. 76 A; bewerking C.W. Delforferie)

47. **Catarina Claesdr.**, weduwe van **Cornelis Claesz. Cock**, idem 70

Erfgoed Leiden en Omstreken, Archief van de kerken, archief van de Sint Pancraskerk, Inv. Nr. 490, Verhuur van landerijen, "Capittels huijboeck", Register van verhuurde landen, ca. 1553 opgesteld met het "Oud Registerbouck", gecollationeerd door notaris Molaert; bewerking door Anthonius van der Tuijn te Rhoon, www.onsvoorgeslacht.nl

Folio 17

Leijderdorp 4 morgen ende 1½ hont.

Item dit lant heeft weder ingehuijrt **Claes Cornelisz.** vijff jair lang om 13 rijns gulden vrij gelt als voirsz. staet.

Ende dat jair van '21 sel die eerste bruickwair wesen ende betaelinghe.

Item dit lant heeft weder ingehuert **Claes Cornelisz.** vijf jair lang om 14½ rijns gulden vri gelt als voirsz. staet. Ende dat jair van '26 sel die eerste bruijcwair wesen ende betaelinghe.

Folio 17v.

Item dit lant heeft weder ingehuijrt **Claes Cornelisz.** vijf jair lang om 16 gouden karolij gulden tsiaers vrij gelt.

Mit voirwairden als voir int boeck staet. Ende tjair van '31 sal die eerste bruijcwair wesen ende betalingen.

Item dit lant heeft weder ingehuert **Claes Cornelisz. Kock** 10 jaijren lang tsairs om 18 gouden karolij gulden vrij gelts. Mit alden voerwairden als voir inden boec gescreven staet. Ende tjair van '36 is teerste bruijcjaer ende betaelinghe.

Item dien vier morgen lants ende anderhalff hond tan den ander blat gescreven die **Claes Cornelisz. Cock** plach te bruijcken, heeft nu dien ingehuert **Cornelis Claesz. Kock** sijn zoen tsiaers om twee ende twintich gouden karolij gulden vrij gelt, off in anderen pajment alsoe waert, vijf jairen lang ende niet langer. Mit alden voerwairden in desen huijboeck gescreven. Ende tjair van 1547 is teerste bruijc ende betaelinghe wesen.

Item int jair 1552 heeft **Cornelis Claesz. Cock** desen voirsz. 4 morgen ende anderhalven hont weder ingehuijrt vijf jaijren lang ende niet langer, tsiaers om 24 gouden gulden int gout te betaelen als loop hebben in tijt dat die jaerlicxe huij verschinen sal vrij gelt. Mit allen anderen voerwairden in deser huijrbueck gescreven. Ende die pacht te betaelen jaerlicx tot Kormisse off dit lant sal wterhuij wesen. Ende tjair voirsz. is teerste bruijcjaar ende betaelinghe.

Item int jaer '57 heeft **Cornelis Claesz. Cock** weder ingehuijrt dien voersz. vier morgen ende anderhalff hont lants vijf jaeren lang ende niet langer, tsiaers om 35 gouden karolij gulden als loop hebben in tijt dat die huijrs verschinct. Mit alden voerwaerden vanden capittel voersz. die hem voer gelesen en voer gehouden sijn vrij gelt, te betalen die verschenen pacht inden twalven nachten van Kormis daer an volgende. Ende tjaer voersz. is teerste bruijckjaer ende betalingen.

Folio 228 verso

Reijnsburch, Oestgeest 3 morgen 2½ hont.

Item int jaer van '98 heeft **Ouzier Sproncx.** dit voersz. lant ingehuijrt vijff jaer lank up sinte Dionisius dach, te weijen ende niet te breken, om 15 rinsche gulden, vri gelt. Ende dat jaer van '99 sel wesen die eerste bruijckwaer ende betaeling.

Item int jaer van 1500 ende 18 heeft **Claes Cornelisz.** dit voersz. lant ingehuert vijff jaer lanck, te weijen ende niet te breken, om 18 rijnsche gulden, vrij gelt. Ende dat jaer van '18 sal dat eerste bruijckwaer wesen ende betaeling.

Folio 229.

Item int jaer van 1500 ende 23 heeft Claes Cornelisz. dit voersz. landt weder ingehuijrt tien jaer lanck om 19 rijnsche gulden vrij gelt. Ende dat jaer voersz. sal dat eerste bruijckwaer wesen ende betaeling.

Item int jaer van 1533 heeft **Claes Cornelisz.** dese voersz. drie morgen ende 2½ hont 10 jaer lange, tsiaers om 21 gouden karoli gulden vri gelt. Mit alden voerwaerden in desen huijrs boeck gescreven. Ende dat jaer voersz. sal dat eerste bruijck waer wesen ende betaeling.

Item dit voersz. lant hebben weerom ingehuijrt **Henrick Claesz.** ende **Cornelis Claesz. Cock**, vijff jaer lanck om 24 gouden karoli gulden off pajment dier waerden. Ende tjaer van '45 sal teerste bruijck waer ende betaeling wesen.

Item desen voersz. drie morgen ende dordalve hont lants heeft **Henrick Claesz.** ende **Cornelis Claesz. Cock** tsaemen weder ingehuijrt vijff jaren lang, tsiaers om 26 gouden karoli gulden off ander pajment nae dien waerden, vri gelt. Te betalen binnen die twalef nachten van Korstmisse een voer allenen nae of tlant sal wter huijrs wesen indien capittel beliefft, mit alden anderen voerwaerden in deser huijrsboeck voer gescreven. Ende tjaer 1500 ende vijftich is teerste jaer bruijck ende betaeling.

Item desen drie mergen ende dordalve hont voersz. die **Henrick Claesz.** ende **Cornelis Claesz. Cock** plagen te bruijcken, vijff jaijren lang om 26 gouden gulden, heeft nu dien ingehuijrt **Otzier Claesz. Cock** om vijftich gouden karoli gulden tsiaers vijff jaeren lang mit alden voerwaerden in deser huijrs boeck voer gescreven. Ende tjaer van '55 is teerste jaer bruijcker ende betaeling.

Leidse charters van de secretarie betreffende Zoeterwoude en Stompwijk.

bewerkt door Anthonius van der Tuijn

Inventaris 0501-147

Inventaris 0501-775

Regest 1751 d.d. 04-12-1548.

Ick Adriaen Vranckensz. scout inden ambocht van Zoeterwoude doe condit allen luijden dat voer mij ende den buijren hier nae gescreven gecomen ende gecompareert sijn Jacob Claesz. houtcoper ende Dirck Jan Reijers zoonsz. ende Mees Doensz. als curatoers ende voichden bij den gerechte der stede van Leijden geordonneert ende gestelt vande onmondige ende oick mondige kinderen van **Claes Cornelisz. Cock** saliger gedachten, beroerende de goeden achtergelaten bij **Claes Cornelisz.** voersz. haer vader **Baertgen Heijnricx dochter** sijn huijsvrouwe hoer moeder ende **Willemtgen Oudtziers dochter, Jan Dircxz. houtcopers weduwe, haer oude moeder** nae inhoudt zekere brieve van auctorisatie dair van zijnde bezegelt mitter voersz. stede dagelicxe zegele **in date upten anderen dach in januario int jaer ons heeren duijsent vijfhondert achtendeveertich** nae scrijven der kercke van Vuijtrecht ende der zelve stede die mij schout ende buijeren voorseijt dair van verthoent is geweest. Ende gelieden dat zij vercoft hebben die vier burgermeesteren der voersz. stede als jonge Dirc Jan Reijerssz., Claes Adriaensz., Adriaen Jansz. ende Jacop Jansz. van der Graft totter zelve stede behoeff **een huijsinge ende erve mit zekere cameran ende hoeren erven daer toe behoerende, gelegen buijten die Hogewoerts poorte anden Rijndijck inden voersz. ambochte van Zoeterwoude**, achtergelaten bij den voorn. **Jan Dircxz.** Ende heeft belegen an die een zijde Baertgen Mees dochter, Jan Paeds Bouwensz.

weduwe ende an die ander zijde Gerijt Boeckelsz. Buijtewech mit een halve sloet, dair of die wederhelfte behoert totte voorsz. huijsinge ende cameran mit hoeren erven, streckende voir vanden dijk after inden Rijn. Ende die voorsz. curators ende voichden inde qualite als boven loveden die voorn. stede van Leijden deze voorsz. huijsinge ende erve mitte voorn. cameran ende hoeren erven daer toe behoerende, te waeren jaer ende dach als recht is ende alle commer of te doen die daer nu ter tijt up staet zonder derdalve stuver tsaers ende vijftalve stuver siaers eewijge pacht ofte mitten houde. Ende die voorsz. curators ende voichden belieden hem totten voorsz. kinderen behoef van dese coepe wel voldaan ende betaelt, den lesten penning mitten eersten. Alle arch ende liste buijten gesloeten. Hier hebben bij, an ende over geweest als tuijgen ende buijerluijden inden ambochte voorseijt Willem Roelofsz. ende Cornelis Luijten zoen. In kennisse der waerheijt. Soe hebbe ick Adriaen Vranckensz. schout voorsz. in tegenwoirdicheijt vande voorgaende tuijgen ende buijerluijden dezen brief bezegelt mit mijn zegele hier angehangen. Int jaer ons heeren duijsent vijfhondert acht ende veertich upten vierden dach in decembri (04-12-1548).

Archief der secretarie van de stad Leiden, 1253-1575

775 Eigendomsbewijs van een huis en kameren buiten de Hoogewoerds-poort aan den Rijndijk in Zoeterwoude, door de voogden der kinderen van Claes Cornelis Cock aan de stad verkocht, 1548.

Reg. n°. 1751.

1751 De curators en voogden van de onmondige en mondige kinderen van Claes Corneliszoon Cock voor de goederen, nagelaten door Claes Cornelisz. Cock e.s., erkennen voor schout en burenen van Zoeterwoude verkocht te hebben aan de burgemeesters van Leyden een huis en kamer met erf en de halve sloot tusschen den dijk en den Rijn aan den Rijndijk buiten de Hogewoertspoort aldaar.
1548 December 4.

Met zegel van den schout Adriaen Vranckenz. Inv. nr. 775.
Priv.bk. C, fol. 233 vs.

Grafboek Sint Pancraskerk Leiden (Erfgoed Leiden en Omstreken, archief Nederlandse Hervormde Kerkvoogdij, Inv. Nr. 761; bewerking Anthonius van de Tuin, www.onsvoorgeslacht.nl)

Folio 74.

Die derde streeck.

Nr. 2 Jan Florijsz. **Nu Katrien Cornelis Claesz. vleijshouwer wedewi.** Op **Claes Cornelisz. Cock.** Nu op **Cornelisz Claesz.** anno '52. Nu up **Cornelis Cornelisz. Kock** anno '64. Nu overgeset op (...gen) Cornelisdr. anno '85 den 30e januarij [merk].

Vermogensbelasting Leiden 1508

<https://www.oudleiden.nl/werkgroepen/jan-van-hout-archieffonderzoek/vermogensbelasting-1502-lening-1508/voornaam-2>

Gansoord **Cornelis Claesz Cock** Folio 27 verso 16 30 stuivers

Stamreeks Cornelisz Claesz (Cock)

I Cornelis Claesz (Cock)

Cornelis Claesz (Cock) is "vleijshouwer" in Leiden, wonend in Gansoord (vermeld in de belastingkohieren van Leiden van 1498, 1502 en 1508), wonend op de "Hoygraft" (Hooigracht) (de erfgenamen van zijn weduwe zijn eigenaar op 02-04-1541), overleden vóór 27-06-1530, begraven in de Sint Pancraskerk, 3^e streek, graf 2; hij huwt **Katrien / Katrijn Claesdr**, overleden vóór 02-03-1541, begraven in de Sint Pancraskerk, 3^e streek, graf 2. Zij testeert 1^e op 26-01-1533 te Leiden voor notaris Govert Sijmonsz Walenburch, vervolgens 2^e op 02-04-1534 te Leiden aangevuld ten voordeel van Claes Cornelisz haar oudste zoon, geapprobeerd en geaffirmeerd bij het Hof van Holland op 08-06-1534, "daar bij wegende dat onlangs overleden is Gerrit Janssen, Lijsbet haar dochters man"; Lijsbet erft het 5^e deel van het 3^e deel van de goederen die Katrijn nalaten zal. Vermeld wordt ook haar dochter Maritgen met man en kinderen" (ELO, ORA, toegang 0508, Inv. Nr. 76A 1 1, folio 70).

Uit dit huwelijk:

1. Claes, volgt II

2. Jan, brouwer, overleden vóór 11-04-1545; hij pacht in 1543 3 ½ morgen land in Esselijkerwoude (Jacobswoude); hij verschijnt in een charter van de weeskamer van Leiden in 1545 (Inv. Nr. 9786); hij huwt Alijdt Dircxdr, overleden na 11-04-1545, dochter van **Dirck Jan Hoensz** (burgemeester van Gouda), zuster van **Jan Dirck Hoensz** (burgemeester van Gouda); kinderen uit dit huwelijk (vermeld 11-04-1545 Weeskamer Leiden, Inv. Nr. 9786): Cornelis (kwitantie weeskamer 20-06-1556), Jan, Ghijsbrecht (kwitantie weeskamer 15-12-1562), Claes, Oude Marijtgen (kwitantie weeskamer 10-10-1578), Katrijn (gehuwd met Gerit Jacobsz; kwitantie weeskamer 15-05-1571), en Jonge Marijtgen

3. Lijsbet; zij huwt Gerrit Janssen, overleden vóór 02-04-1533

4. Maritgen; zij huwt N.N.

II Claes Cornelisz Cock

Claes Cornelisz Cock, "vleijshouder", woont te Leiden, vermeld in 1539 als slager en leverancier van vellen met wol aan slager Luyt Roelofsz in Leiderdorp "dat men die zelve wolle wel soude mogen mengen onder de wolle, daer men of maect Leytsche laeckenen ende dat die waerdeyns dat niet en souden connen bemercken" (Bron: "Het dorp: wie weet nog hoe het was? Ondernemende plattelanders vertellen over hun leven, ca. 1540", Working paper November 2014, Jaco Zuijderduijn; "De order op de buitennering van 1531", E.C.G. Brünner, Utrecht 1918, nr. 18; "Een zestiende-eeuwsche enquête naar de buitenneringen rondom de stad Leiden", Medegedeeld door Mr. N.W. Posthumus, Bijdragen en Mededeelingen van het Historisch Genootschap, Deel 33(1912); https://www.dbnl.org/tekst/_bij005191201_01/_bij005191201_01_0006.php); vermeld 29-05-1545 (Erfgoed Leiden en Omstreken, Schepenbank (Oud Rechterlijk Archief), nummer toegang 0508, Inv. Nr. 42+19, Wedboek 1544-1545; <https://rkd.nl/nl/explore/excerpts/752468>);

vermeld in “Quoijer vanden huijsen des stede van Leijden ende vrijdom vandien” 1564, begraven in de Sint Pancraskerk; hij pacht 3 morgen 2 ½ hond land in Oegstgeest van de Sint Pancraskerk in Leiden vanaf 1518; hij pacht 4 morgen 1 ½ hond land in Leiderdorp van de Sint Pancraskerk in Leiden vanaf 1521; hij bezit in Esselijkerwoude in 1544 een perceel land van 1 morgen 450 roeden en een perceel land van 5 morgen 464 roeden; hij bezit in Zoeterwoude tussen de dijk en de Rijn aan de Rijndijk buiten de Hogewoertspoort een huis en kamer met erf en de halve sloot; overleden vóór 04-12-1548, begraven in de Sint Pacraskerk, 3^e streek, graf 2; hij huwt **Baertgen Heijnricxdr**, dochter van **Willemtgen Oudtziersdr** (zij huwt 2^e **Jan Dircksz** “houtcoper”), wellicht dochter van Ouzier Sproncxz, de voorgaande pachter van 3 morgen 2 ½ hond land van de Sint Pancraskerk in Oegstgeest vanaf 1498.

Uit dit huwelijk:

1. Heynrick; volgt III

2. Cornelis, begraven in de Sint Pancraskerk, 3^e streek, graf 2; hij huwt Leiden (huwelijkse voorwaarden 23-02-1546) Cornelia Jansdr, dochter van **Jan Cornelisz**, “**buttercoper**”

3. Oztier (Osier / Ozier / Outzier / Outzyer / Outhier / Zijer); poorter van Leiden, “vleijshouder” en “ossenweyer” (vermeld 1561) te Leiden en later wonende te Warmond, vermeld als glipper in Leiden 1576, overleden vóór 19-12-1576; op 19-01-1562 vermeld als voogd van de nagelaten kinderen van zijn broer Heynrick Claesz Cock; hij koopt op 05-12-1562 een huis en erf in Marendorp te Leiden bij de Rijnsburgerpoort strekkende voor buiten Marendorp tot achter in de Rijn; hij koopt op 04-10-1563 een huis aan de Breestraat (nr. 73) **genaamd “De Rode Koe” naast het huis genaamd ‘t Schaeck** (hoek Diefsteeg); hij koopt op 09-12-1570 3/8 part van een huis en erf op de Breestraat tegenover het Sint Catharina Gasthuis, gelegen naast een huis aan de Breestraat reeds in bezit bij Ozier Claesz; op 28-09-1573 wordt hij vermeld als belending van zijn huis aan de Breestraat; op 01-10-1577 wordt hij opnieuw vermeld als belending van zijn huis aan de Breestraat; hij pacht land in Leiderdorp en Zoeterwoude (vermeld 1564 en 1568); op 11-06-1578 verkoopt zijn weduwe Geertruijt Cornelisdr zijn huis en erve aan de Breestraat gelegen **naast het huis ‘t Schaeck**; hij huwt Geertruijt Cornelisdr, geboren Warmond, dochter van Cornelis Cornelisz en Sijmontgen Gerritsdr (haar broers en zusters zijn: Gerrit Cornelisz; Matthijs Cornelisz, wonende te Alkemade, gehuwd met Katharyn Mouwerincx; Neeltgen Cornelisdr, gehuwd met Cornelis Gerritsz; Aechte Cornelisdr, gehuwd met Claes Jansz uyte Sevenhuysen; Maritgen Cornelisdr, gehuwd met Jan Claesz); kinderen uit het huwelijk met Geertruijt Cornelisdr: (1) **Claes Oziersz** (geboren ca. 1562; op 31-12-1577 oud 15 jaar; tinnegieter te Leiden met initiaal C.Z. en merkteken een drinkbeker; merkteken voor kannetin een mosterdpot (Leidsch Jaarboekje 1960, “De tinindustrie te Leiden in 1592”, auteur Mr. Annie Versprille, blz. 94 e.v.); hij woonde op de Lange Mare (Maren) (Buurtkwestieboek Leiden, 25-07-1611); hij huwt (ondertrouw Leiden 01-02-1591 met zijn oom Cornelis Jacobsz als getuige) Machtelt Jan Sweers van der Pols dochter uit ‘s-Gravenhage, dochter van Jan Sweers van der Poll en Margaretha Claesdr van Leeuwen (De Nederlandsche Leeuw, jaargang 45, 1927, kolom 291), vermeld voor schout en schepenen van Zoeterwoude op 22-02-1594; op 25-03-1615 voor notaris Foyt Gijsbertsz van Sijp wordt Heijman Bouman, schout van Oegstgeest en Sassenheim, secretaris van Warmond, zwager genoemd van Claes Oziers bij de naasting van een perceel land groot 3 morgen in Alkemade van Jacob Mathijsz, zijn halve broeder; (2) **Cornelis Oziersz** (geboren ca. 1569; op 31-12-1577 oud 8 jaar)

4. Machteld; zij huwt Leiden (huwelijkse voorwaarden 03-02-1547) Gerijt Jansz, zoon van **Jan Cornelisz**, “**buttercoper**”

5. Katrijn; zij huwt Leiden (huwelijkse voorwaarden 08-02-1549) **Jan Cornelisz van der Booch**, drapenier en zeemtouwer, wonend op de Hoygraft, zoon van Cornelis N. en Clemeynse (Meijnsngen) Claesdr (zij huwt 2^e Jan Pietersz van Delft; zij is een dochter van Claes Allertsz de Bruyn); kinderen uit dit huwelijk: Claes, Balten, Neeltgen en Aechgen (Volkstelling Leiden 1581); hij huwt 2^e Meijnsngen Ywoutsdr.

6. Balich; zij huwt **Cornelis Jacobsz**, bouwman en **olieslager** te Leiden, wonende Marendorp Rijnzijde in huis nr. 176/178; zijn huis op de oude Rijn (nr. 174-1), dat hij kocht op 21-12-1568 wordt verkocht op 06-12-1578 aan Jan Cornelisz inden Otter; hij wordt vermeld "Cornelis Jacobsz olijslager tsaers 2 stuijvers" ("erffpachten ende renten gecommen van de Regulieren convente genaemt Engelendal tot Leijderdorp"; "Pachten metten houde, staende opte naervolgende huijsen binnen stede van Leijden omtrent de Juijtpoort; Bron: Nationaal Archief, Familiearchief Van Vredenburg, toegang 3.20.61.01, Inv. Nr. 243; bewerking Anthonius van de Tuijn, www.onsvoorgeslacht.nl); hij is eigenaar van 3 ½ morgen land in Jacobswoude (Esselijkerwoude), dat onderpand is bij een schuldbekentenis in Leiden op 05-04-1572.
"Cornelis olijslager" Grachtenboek Leiden 25-06-1586 (Erfgoed Leiden en Omstreken)

III Heynrick (Heijnrick) Claesz Cock

Heynrick Claesz Cock, "vleijshouwer", vroegt vermeld Leiden 23-02-1546, overleden vóór 19-01-1562;

hij woont in een huis aan de Breestraat belendend op 19-01-1552 aan "een huysinge ende erve, genaemt Den Houthuyn, gelegen opten Rijn bij de wijn crane", op 20-5-1556 belendend aan "een huys ende erve gelegen opten Rijn bij de Wijn crane, mit all dat aertvast ende nagelvast is, mitsgaders die glaesraemen daerinne wezende" "mit zijn stege daerondergaende achter an des voorcreven Adriaen Jansz's erve.", op 10-01-1559 woont hij belendend aan het huis van Cornelis Jansz van Rowaen (Rouanen) "goutsmit" en op 19-01-1562 wonen zijn weduwe Geertruijt Aerntsdr en kinderen met haar 2e echtgenoot Allert Willemsz in het huis aan de Breestraat belendend aan het huis van Meijnsen Ruttendr weduwe van Cornelis Jansz met haar kinderen; hij huwt ca. 1550 Geertruijt / Geertge Aerntsdr / Arentsdr, dochter van Aernt (Arent) Jansz en Marijtghe Jan Pieterszoensdr; zij huwt 2e Leiden (huwelijks voorwaarden) 19-01-1562 Allert Willemsz van Sassen.

Kinderen uit dit huwelijk:

1. Claes Heynricksz; vermeld 19-01-1562 als nagelaten kind van zijn overleden vader

2. Aernt Heynricksz; vermeld 19-01-1562 als nagelaten kind van zijn overleden vader

3. Maritgen Heynricksdr, geboren ca. 1554; zij huwt (ondertrouw Leiden 23-07-1575 met haar stiefvader Allert Willemsz als getuige van de bruid) Jan Jacobsz Verbouchorst / van der Bouchorst (getuige namens de bruidegom diens broer IJsbrant Jacobsz Verbouchorst / van der Bouchorst, notaris te Leiden, rentmeester van het armenhuis van Betanien, wonende Hoogstraat 1, op de hoek van de Oude Rijn bij de St. Jansbrug. Was tevens rentmeester van het Catharinagasthuis. Resideerde te Rotterdam van 1612 tot zijn dood vóór 02-11-1616. Ambachtsheer van Nieuwveen op 28-09-1615 na het overlijden van zijn echtgenote Maria Nicolaesdr. Hij was zoon van Jacob IJsbrantsz van Brenen / van der Bouchorst, lakenkoopman, en Catharina Franckendr van der Bouchorst; IJsbrant Jacobsz van der Bouchorst huwt Maria Claesdr (gezamenlijk testament voor notaris Van der Wuert in Leiden op 04-04-1576; zij legateert haar "moeije Quirina Claesdr" een lijfrente van 12 gulden per jaar en haar "moeije Maria Willemsdr, wonende inden hage" drie huisjes naast elkaar op het Sint Pancras kerkhof, voorts de 3 nagelaten weeskinderen van Catarina Dircxdr en Gerrit Kerstantsz, bij name Gerrit Gerritsz, Adriana en Duijfghe Gerritsdochteren, elk 100 gulden), ambachtsvrouw van Nieuweveen (bij Nootdorp) vanaf 21-07-1575 na het overlijden van haar moeder, [https://nl.wikipedia.org/wiki/Nieuwveen_\(Nootdorp\)](https://nl.wikipedia.org/wiki/Nieuwveen_(Nootdorp)) http://noitdorpsche-historien.nl/wp/?page_id=936, enige dochter van Claes Willemsz en Jannetgen Jasparsdr, die in 1572 woonde op "Hogelantche kerckhoff" aan de zuidzijde van de kerk (gekocht op 26-10-1566 met consent van het gerecht van de stad Leiden van de kerkmeesters van de Sint Pancraskerk door Jannetgen Jasparsdr, weduwe van Claes Willemsz). Een andere broer was Vranck Jacobsz van der Bouchorst, die huwde (ondertrouw Leiden 01-07-1589; getuige van de bruidegom was Ysbrant van der Bouchorst, zijn broer) met Barbara Jansdr (van Goijen), dochter van Jan Gijsbertsz Hoochcouter en Trijntge Pietersdr van der Heijden. Hij was lakenbereider en lakenkoopman in Leiden.

Jannetgen Jasparsdr was op 5-11-1540 beleend met het ambacht Nieuwveen (namens haar echtgenoot Nikolaas Willemsz) en na zijn overlijden opnieuw beleend op 22-01-1560. Zij was eerder beleend op 19-05-1531 "Janneke, dochter van Jasper Hendriksz, bij dode van haar vader". Haar vader Jasper Hendriksz was beleend op 07-05-1526 "Jasper Hendriksz bij dode van Hendrik Jan Gerardsz, zijn vader". Tenslotte werd

Hendrik Jan Gerardsz beleend op 23-05-1513 "Hendrik Jan Gerardsz bij overdracht door Jan, heer van Montfoort"

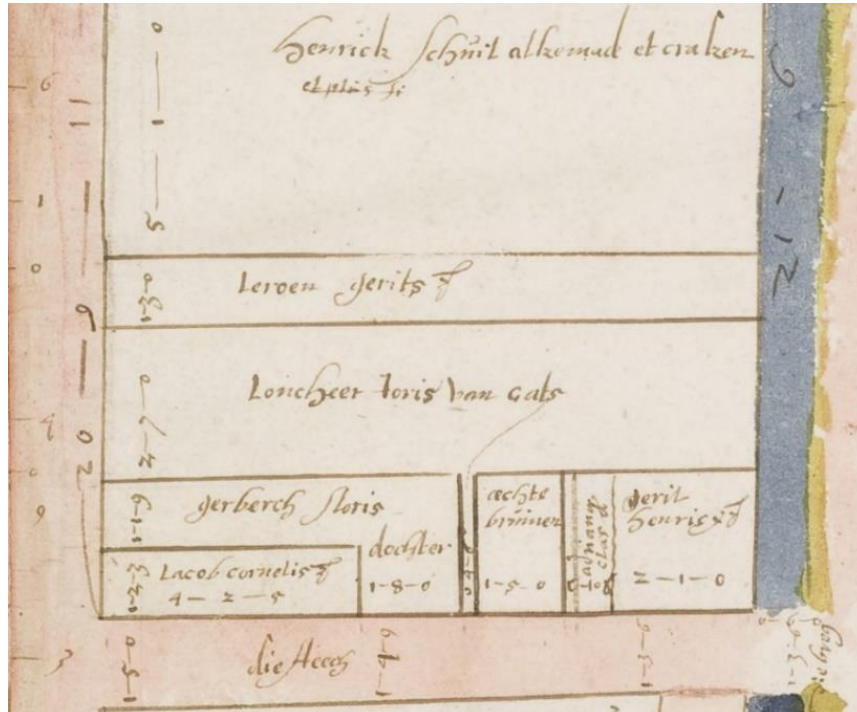
Bron: Repertorium op de grafelijke lenen in Nootdorp, 1313 – 1648; bewerking J.C. Kort, www.onsvoorgeslacht.nl (eerder gepubliceerd in Ons Voorgeslacht, jaargang 39, 1984).

Familiewapens Jacob Ijsbrantsz van Breenen (van der Bouchorst), veertigraad Leiden tot 10-11-1573; Sijmon Jansz van der Mije, overleden 02-07-1587

Marijten Henricxsdr, huisvrouw van Jan Jacobsz van der Bouchorst, getuigt op verzoek van Arent Reijersz, stoeldraaier, wonend op de Hooigracht, voor notaris Van Oudevliet te Leiden op 16-07-1594, oud omtrent 40 jaar (ELO, ONA, Inv. Nr. 58, akte 172). Jan Jacobsz van der Bouchorst / van Breenen koopt op 04-05-1585 de helft van een huis op Steenschuur (bon Zevenhuizen) van Evert Claesz van Leeuwen.

4. Baertgen Heynricxsdr; zij huwt (ondertrouw Leiden 13-02-1582) Jeroen Gerytsz, antiyksnijder, (beeldsnijder, geboren te Leiden, wonend in 1581 op de Breestraat (nr. 83), buurtheer van de buurt Steinenburg 1601), vergezelschap door mr. Sijmon Jansz (van der Mije), zijn oom, chirurgijn, veertigraad van Leiden, wonend op de Breestraat (nr. 97), overleden 02-07-1587, gehuwd met Annetgen oude Dirc Jan Reijerszdr (van Heemskerck). Jeroen Gerytsz antycksnyder is getuige op 02-07-1592 bij het testament van Jan Claesz Poerebosch, antycksnyder, voor notaris Van der Wuert (Bron: Oud Holland - Volume 35 - Pagina 59)

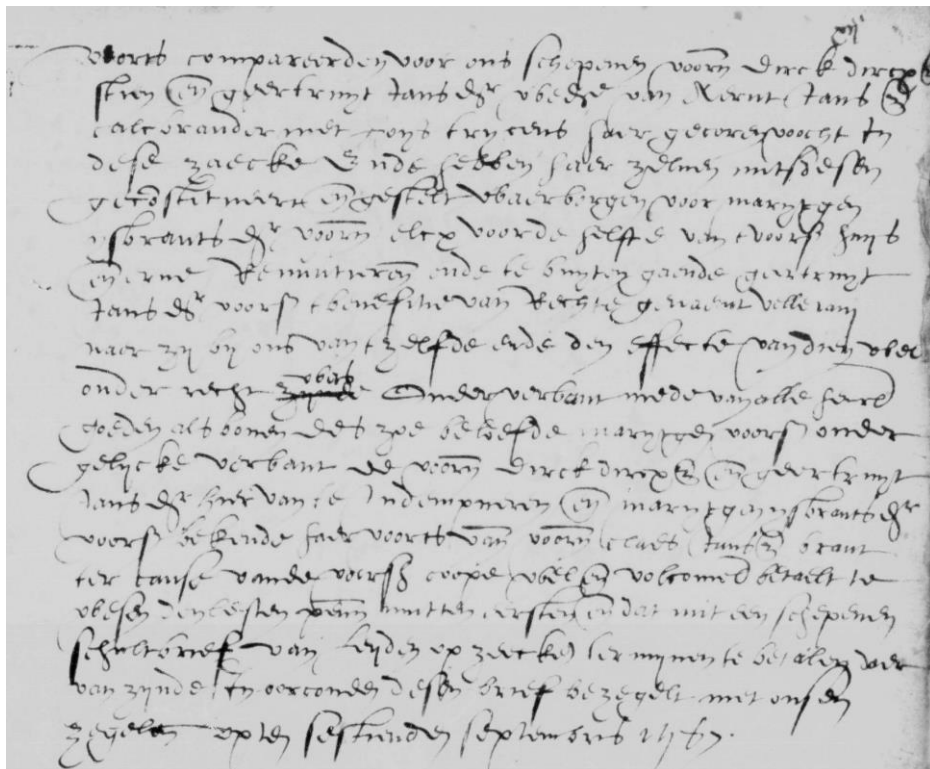
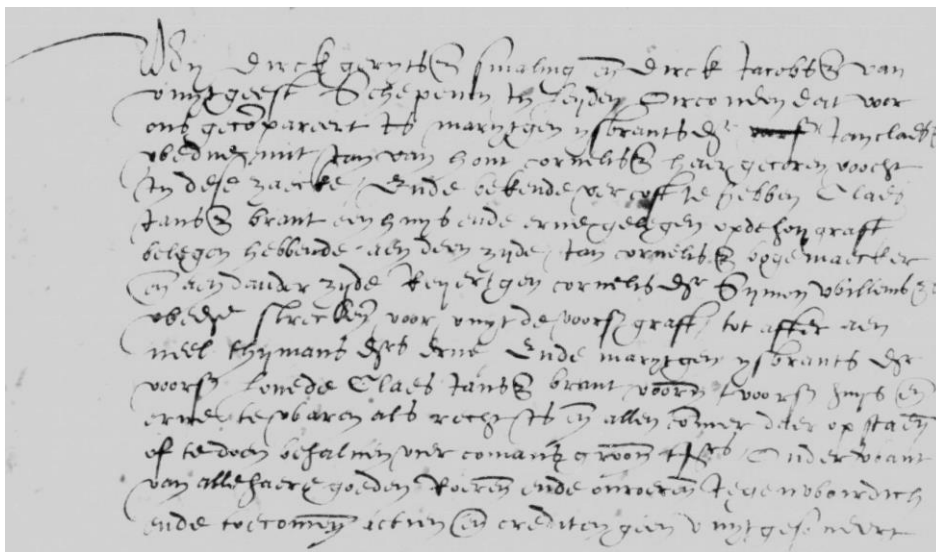
Stratenboek Leiden 1588 (Erfgoed Leiden en Omstreken): Breestraat, huis Jeroen Geritsz

Hoofdstuk 9. Geertruijt, dochter van Aernt Jansz, calckbarner, en Geertruijt Jansdr

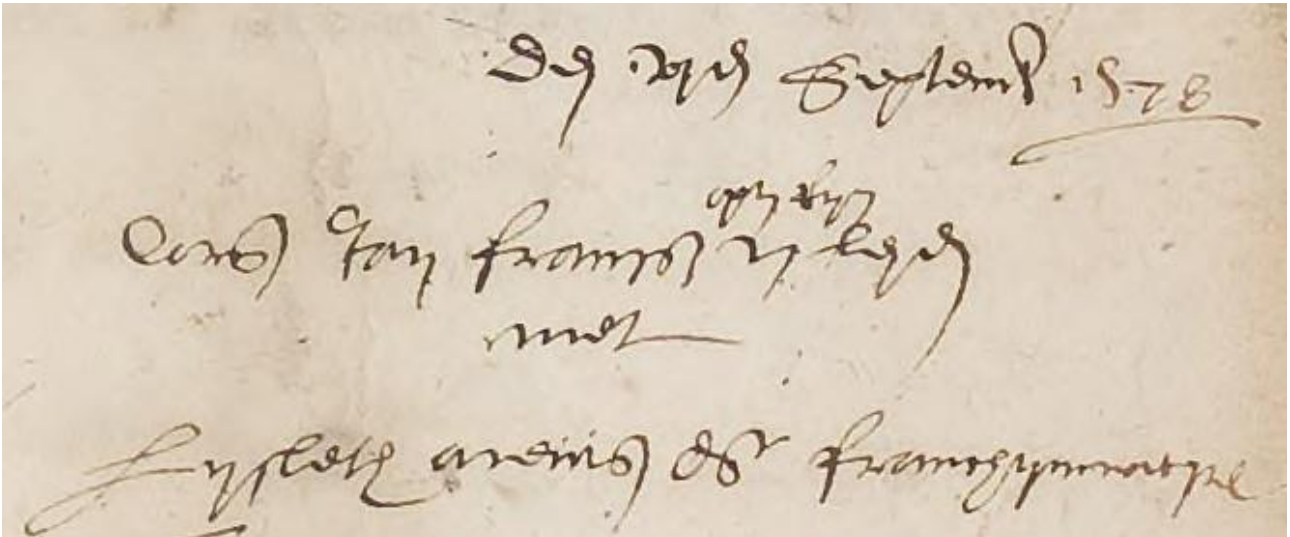
Hans Endhoven schrijft mij: “**Aarnt Jansz kalkbrander** maakt deel uit van een omvangrijke familie van kalkbranders en later pannenbakkers vanaf circa 1500, waarvan de gegevens in meerdere bestanden verwerkt zijn. Over het totale onderzoek naar steen, kalk en (dak)pannen tot circa 1600 heeft geleid tot een omvang van ruim 2300 blz. Aarnt overleed in 1536, waarna zijn tweede huisvrouw en weduwe **Geertruid Jansdr** hertrouwde met **Dirk Jansz kalkbrander**, die al in 1541 eveneens overleed. **Geertruid Aarntsdr** stamde uit zijn eerste huwelijk met **Marijtgen Jan Pietersz dochter**. Deze **Geertruid** trouwde ca 1561 3e **Allert Willemsz van Sassenheim**”.

Transport op 16-09-1567 aan **Claes Jansz Brant** van een “Een huys ende erve gelegen op de Hoygraft. Belegen hebbende aen d'een zijde Jan Cornelisz, bogemaecker ende aen d'ander zijde Reyertgen Cornelisdr, Symon Willemsz.s wedue. Streckende voor uuyt de voors. graff tot after aen Neel Thymansdr.s erve.”

Borg: **Geertruijt Jansdr** weduwe van **Aernt Jansz “calckbrander” (kalkbrander)**.
 Hun dochter **Lijsbeth** is gehuwd met **Claes Jansz Brant**.

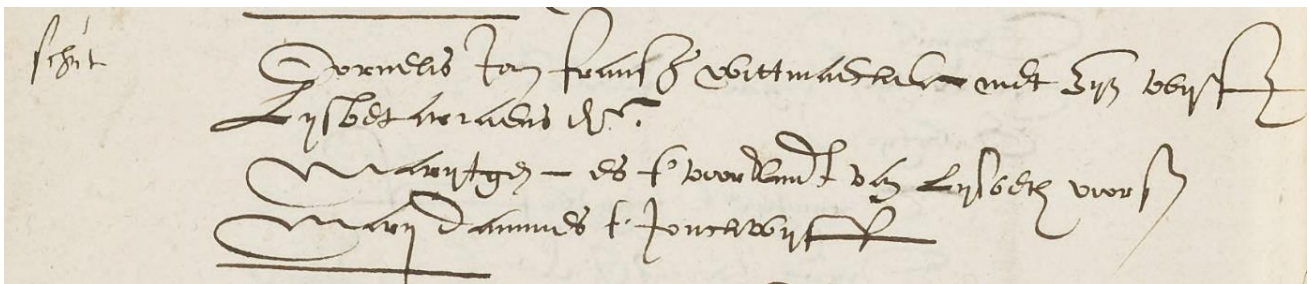

NB. Lijsbeth Arendsdr huwt 2e (ondertrouw Leiden 06-09-1578) Cornelis Jan Fransz {witmaker}.

Dag den 29 September 1578
Cornelis Jan Fransz
Lijsbeth Arendsdr

Volkstelling 1581

Cornelis Jan Fransz
Lijsbeth Arendsdr

Inbrenghboek Leiden 1540 – 1589 (Bron: Erfgoed Leiden en Omstreken, Oud Rechterlijk Archief Leiden, toegang 0508, Inv. Nr. 73)
folio 18-18v.

een huys ende erve gelegen opte Hoygraft opten houck van den Ouden Rijn, mit een halve zijtgevel dairtoe behoerende.

Verkoper: **Jan Jansz, scheepmaicker**, in den name ende als voicht van **Aernt Jansz 's** twee weeskinderen, als **Geertruyt**, gewonnen bij **Marijgten Pieterszdr**, ende **Lijsbet**, gewonnen bij **Geertruyt Jansdr**, bij consent van den Weesmeesteren van Leyden als oppervoochden van den voorscreven twee weeskinderen.

Koper: Allert Jacopsz, verwersknecht.

Belend: ene zijde de voorscreven Rijn daironder gaende andere zijde Quyrina Jacobsdr, Dirck Nannenzoons weduwe, mit hoer camer ende hoeren erve ende mitte wederhelfte van de voorscreven zijtgevel, streckende voir uuyte voorscreven Hoygraft achter Jacop Claesz, houtcopers erve.

Voorwaarden: des zijn 't voirwairden, indien bevonden worde op 't voorscreven huys ende erve eenige pachten te staende te weten zonder houde, zoe zal alsdan den voornoemte Allert Jacopsz daervoer gecort worden den penningh zestien ende indien dezelve pachten waeren mitten houde, zal den voorscreven Allert dairvoeren gecort worden den penningh twintich.

Koopsom: 107 Karolusgulden.

Datum: niet ingevuld.

Deze Droopmaerlyst van Jan Jansz & sijn wif Marthe Inders name als voicht van aernt
 Jansz & sijn wif Marthe Inders als geteyckent geboorn by marthe
 Jan pietersz & sijn wif Lijsbeth als geteyckent geboorn by marthe
 by ghesint vander Weyward van landen. als voicht van aernt
 voicht van Marthe Inders sijn broest allert Jacopsz (bevolg
 kinder van sijn wif) sijn wif geboorn by sijn wif Lijsbeth voicht
 vander onder onder sijn wif Belien van sijn wif Lijsbeth dan
 onder sijn wif geboorn by sijn wif Lijsbeth sijn wif Lijsbeth
 Nocht mit hoer camer ende erve ende mitte weder helfte vande
 voicht sijn wif Lijsbeth voicht van sijn wif Lijsbeth sijn wif Lijsbeth
 Claes sijn wif Lijsbeth sijn wif Lijsbeth sijn wif Lijsbeth sijn wif Lijsbeth
 Nocht vnt voicht sijn wif Lijsbeth sijn wif Lijsbeth sijn wif Lijsbeth
 zonder sijn wif Lijsbeth sijn wif Lijsbeth sijn wif Lijsbeth sijn wif Lijsbeth
 Nocht van sijn wif Lijsbeth sijn wif Lijsbeth sijn wif Lijsbeth sijn wif Lijsbeth
 mitte sijn wif Lijsbeth sijn wif Lijsbeth sijn wif Lijsbeth sijn wif Lijsbeth
 den sijn wif Lijsbeth sijn wif Lijsbeth sijn wif Lijsbeth sijn wif Lijsbeth

Wes. als voicht allert Jacopsz sijn wif Lijsbeth sijn wif Lijsbeth
 sijn wif Lijsbeth sijn wif Lijsbeth sijn wif Lijsbeth sijn wif Lijsbeth

Allert Jacopsz voicht sijn wif Lijsbeth sijn wif Lijsbeth sijn wif Lijsbeth
 voicht van Marthe Inders sijn wif Lijsbeth sijn wif Lijsbeth sijn wif Lijsbeth
 sijn wif Lijsbeth sijn wif Lijsbeth sijn wif Lijsbeth sijn wif Lijsbeth
 sijn wif Lijsbeth sijn wif Lijsbeth sijn wif Lijsbeth sijn wif Lijsbeth
 sijn wif Lijsbeth sijn wif Lijsbeth sijn wif Lijsbeth sijn wif Lijsbeth
 sijn wif Lijsbeth sijn wif Lijsbeth sijn wif Lijsbeth sijn wif Lijsbeth

folio 19.

een huys ende erve mit een halve zeytgevel daertoe behoerende, gelegen opte Hoygraft opten hoeck van den Ouden Rijn.

Verkoper: Jan Jansz, scheepmaicker, in den name ende als voicht van Aernt Jansz, calckbarners twee weeskinderen, 't eene gheenaemt Geertruyt, gewonnen bij Marijtgjen Jan Pieterszoensdochter, en 't ander genaemt Lijsbeth, gewonnen bij Geertruyt Jansdochter.

Koper: Allert Jacopsz, verwersknecht.

Belend: ene zijde den voorscreven Rijn dair onder gaende. andere zijde Quyrinja Jacobsdr, Dirck Nannenz 's weduwe, mit hoer camer ende erve, mitte weder helfte van den voorscreven zijtgevel. achter Jacob Claesz houtcopers erve.

Belast: Daer staet op den houde zonder renten.

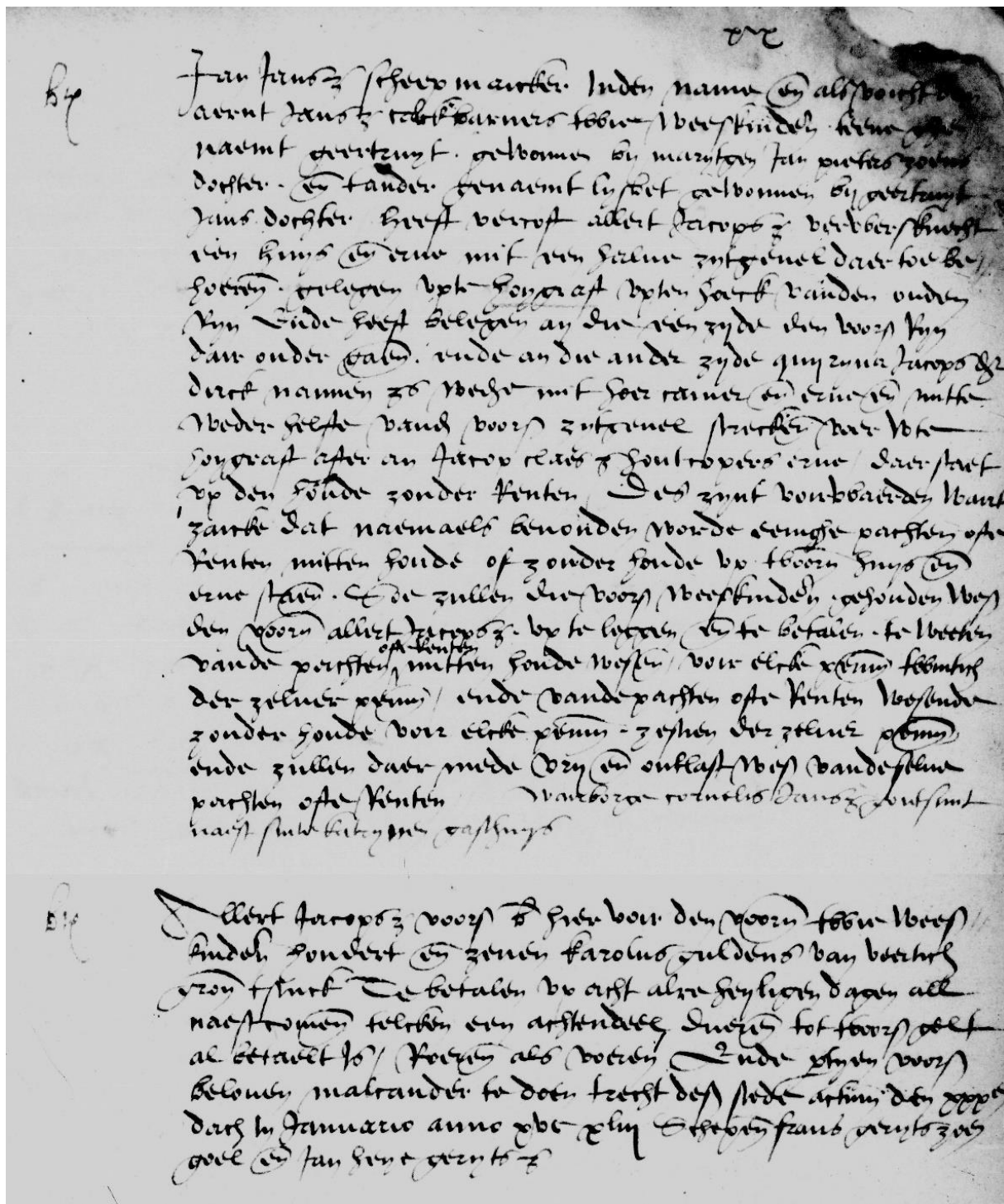
Voorwaarden: Des zijn voirwaerden wair 't zaicke dat naemaels bevonden worde eenighe pachten ofte renten mitte houde of zonder houde op 't voornoemde huys ende erve staende, soe zullen de voorscreven Weeskinderen gehouden wesen den voornoemde Allert Jacobsz op te leggen ende te betalen, te weeten van de pachten ofte renten mitten houden wesende voir elcke penning twintich derzelve penningen ende van de pachten ofte renten wesende zonder houde voir elcke penning zestien derzelve penningen ende zullen daermede vrij ende ontlast wesen van deselve pachten ofte renten.

Borg: Cornelis Jansz, goutsmit, naest Sinte Katrijngasthuys.

Koopsom: 107 Karolusguldens.

Schuldbrief van Allert Jacobsz: 107 Karolusguldens te betalen elk jaar een achtste deel op Allerheiligen (1 november) aan de twee weeskinderen.

Datum: 30-01-1543.

Grote Bewijzen B (Bron: Erfgoed Leiden en Omstreken, archief Weeskamer Leiden, toegang 0518, Inv. Nr. 113)

folio 41v 26-10-1524

Willem, kind van Pieter Willemsz. warmoesman en wijlen Diewer Cornelisdr. Jan Cornelisz. oom.

80 Rijnsche gulden.

½ huys ende erve op die Hoygraft op welcke heele huys ende erve staet tot jaerlicxe renten een comans groot tsiaers belegen an die een zijde Dirck Claesz. ende an die ander zijde Baerte Claesdr. streckende voir vuyt de graft after an Cornelis camacker ende Cornelis van Hasertwouden huysen ende erven en ½ van 7½ hondt warmoeslande buyten die zijlpoert op welcke 7½ hondt landt staet tot jaerlicxe renten 21 phillippus schilden tsiaers belegen an die oestsijde Jacob Jansz. heere Symon Woutersz., **Aernt Jansz.** Jan Coenensz.

Warmoesman ende Herck die verwersknecht an dat zuyteynde meester Jan van der Aer an die westsijde Claes Pietersz. warmoesman, Claes de Bruyn ende Pieter van Bancken ende an dat noirteynde heere Geryt van Lockhorst Ridder ende die baghyne van Pieter Symonsz. baghynhoff binnen Leyden.

folio 153 1-4-1534

Marytgen, kind van **Aernt Jansz. calckberner** ende wijlen **Lijsbet Gerytsdr.** Lijsbet Willemsdr. Geryt Woutersz. wede oude moeder en Zeger Huygen gehuwd met Aefgen Woutersdr. als moeye.

Een pondt groot vlaems losrente de penning 15 op Willem Woutersz. van Leyderdorp.

8 pondt hollants tsiaers losrente de penning 15 op Mathijs Jansz. van Soeterwoude gehypotekeert op de helfte van 7 morgen lant in den ambochte van Leyderdorp.

6 Rinsche guldens losrente de penning 15 op Mathijs Jansz. voirn. geypotekeert op te voirs heele 7 morgen lant.

Een pont groot vlaems tsiaers losrente de penning 15 op de voirn. Mathijs Jansz. Gehypotekeert op 5 morgen lant en 1 hont gelegen als voren.

6 Rinsche guldens tsiaers losrente den penning 16 op de wede en erfnamen van Jan Adriaensz. van Hasertwoude ende gehypotekeert op een woninge met huysinge ende 14 morgen lant gelegen in den ambochte van Hasertwoude.

6 gouden karolus guldens den penning 16 als Lijsbet Willemsdr. voirs jaerlicx aent voirs weeskint schuldich is als **Lijsbet Gerytsdr.** clederen en juweelen opgebracht hebben.

folio 334 19-1-1562

Claes, Aernt, Maritgen en Baertgen, kinderen van wylen **Heynrick Claesz. Cock** en **Geertruyt Aerntsdr.** nu gehuwd met **Allert Willemsz. van Zassenem. Oudtzier Claesz. Cock** Cornelis Jacopsz. olyslager en **Jan Jansz. scepmaicker** voogden.

1000 karolus guldens. 7

Onderpand: haar huys ende erve an de **Bredestraet** belegen an deen zyde Claes Lambz. Brouwer ende aen dander zyde Meynsgen Ruttendr. wede Cornelis Jansz. met haer kinderen streckende voir van de Bredestraet tot after met een gange vuytgaende opte Rijn.

folio 432 6-9-1577

Maritgen 7 jaar, kind van wijlen **Claes Jansz. Brandt** en **Elisabeth Aerntsdr.**

Jan Jansz. Brandt wonende tot Utrecht oom en **Alart Willemsz. van Zassenem** wonende alhier voogden.

3 morgen land in Esselickerwoude belendt volgens doude brieve. 500 karolus guldens.

Verwijst naar haar huwelijksvoorwaarden van **16-12-1554**.

Onderpand: twee huysen ende erven naes malcanderen **opte Hoygraft** belendt aen deen zijde ten zuuden Neeltgen Dircksdr. twarmoeswijff Huygh Cornelisz. weduwe ende aen dander zijde ten noorden Meynsgen ende Dirckgen Meeusdr. gesusteren streckende voor **uyt de hoygraft** oostwaerts tot ende uytgaende op te middelste graft.

Hoofdstuk 10. Overzicht bronmateriaal onroerend goed

Op 11-05-1506 procederen voor het Hof van Holland en vervolgens voor de Grote Raad van Mechelen weesmeesters van Leiden namens Margriete Florisdochter versus Willem Willemsz, schout van Sassenheim. Bij het huis dat Margriete Florisdochter te Sassenheim bezat en op de inkomsten waaruit zij geheel was aangewezen, waren enige stukken land gelegen die toebehoorden aan het begijnhof te Haarlem. Het huis was waardeloos zonder gebruik van de stukken grond, die zij dan ook placht te huren. Toen de huurtermijn was verstreken verzocht zij verweerder (genoemde schout) deze te haren behoefte weer te doen inhuren. Hij beloofde dit te doen, doch huurde de stukken voor zichzelf, waardoor hij Margriete zeer benadeelde (Bronnen: Nationaal Archief, Hof van Holland, toegang 3.03.01.01, Inv. Nr. 1804 / Rijksarchief Brussel, Grote Raad van Mechelen, Procesdossiers Bewijzen van Holland, dossier 871 / "Leidenaars voor de Grote Raad")

Die Wapen der van Land Indiam
van Margriete Floort dochter
van Willem Willemsz schout van Sassenheim

Wij den vorst dach die verporende koning van Schyem
inwylt frant dore dalt pveer banden Wapen der
die sude van lande ont die Indes name van Margriete
floort dochter Ende dat bywonder van sijn adwocant
propowen te zeggen her dat van 16 die alzo die
voers Margriete ~~gegruete~~ ~~ontrent~~ ~~zassenen~~ ~~van~~
~~Wapen der~~ ~~Indes~~ ~~name~~ ~~dat~~ ~~van~~ ~~de~~ ~~voers~~
vrenten 16 stante Indes vore die band van Wapen der
inwylt Ende dat die sene Margriete liggende
heft ontrent zassenen van Wapen der die sene daren
barghyn heft van haren liggende heft zekere lande
daren mitten voers bebouwinge plach te gebouwen
mitten die voers betalende zene sijn guld tot 16 die
stent 1/2 1/2 die 16 gebouwt ontrent tere sene
pladen dat die lande die voers barghyn heft te behoort
te hant sene Ende heft die voers Margriete
versocht gehadt an Willem Willemsz te seggen te
zassenen voers dat hy dat voers lande van tere
barghyn heft tot hant behouft zende vorder die Willem
sene sene ontrent daren tere lande altyt mit
hant voers gebouwt heft daren volger daren
barghyn heft zo heft die voers 16^m 16^m te sene bevoert

Aanwezig is slechts één stuk:

a. Dictum d.d. Den Haag, 11 mei 1506, van het Hof van Holland, waarbij na het indienen van de conclusie van eis, aan de tegenpartij een termijn van 8 dagen wordt verleend voor het indienen van de conclusie van antwoord (procureur van eisers is mr. Frans Dircxz., die van de tegenpartij is Anthonis Jansz.).

“Opten dach van huijden Soe Compareerde voordien hove van hollant meester frans dircxs als procureur vande weesmeesters der stede van leijden over ende inde name van margriete florisdochter Ende dede bij monde van sijnen advocaet proponerende ende zeggende hoe dat wair is dat alzo die voirscreven margriete eene oude verleeftde vrouwe is staende inde voichdie vande voornoemde weesmeesters eijsschers / Ende dat die selve margriete leggende heeft omtrent zassenem een woninghe daer inne dattet baghijn hoff van haerlem liggende heeft zekere landen diemen mitter voirscreven woninghe plach te gebruycken mits daer voren betalende zeven Rhijngulden tot XL groten tstück tsaers / Nu is gebuert omtrent twee jaren geleden dat die landen den voirscreven baghijnhoff toebehoerende ende vuyter huijre zijnde heeft die voirscreven margriete versocht gehad an willem willemsz schout tot zassenem voirscreven dat hij dat voirscreven landt van tvoornoemde baghijnhoff tot haren behouff zoude wederomme willen inne huijren overmits datmen tselve landt altijd mit hare woninghe gebruijct heeft / Achtervolgende welcke begheerte zoe heeft die voirscreven willem willemsz scout beloeft gehadt tselve alsoe te doene / Ende al ist dat die selve willem wel schulden hadde geweest zijn belofte te volbrengen nochtans hij vsarende ter quader trouwen ende omme die voirscreven margriete die eenen scamele vrouwe is geheel ende al te destoneren alsoe zij anders nijet en heeft omme off te leven dan die voirscreven woninghe die tot .. staen zoude indien dat baghijnen lant dair mede nijet gebruijct en worde heeft die voirscreven willem tselve lant an hem genomen / In meijndge die voirscreven margriete daer off te versteken nijet tegenstaende dat hij derselver margriete dese voorleden twee jaren tvoirscreven lant navolgende zijne beloftenisse in huijrer wair laten volgen ende gebruijcken tot haren profijte ende indien die voirscreven willem die selver schout is mocht voortgaen die voirnoemde margriete waer gescepen haer broot te moeten bidden / twelck die eijsschers behoeren voir te staen alzo zij seggen wairomme zij anden voirscreven hove clachtich gecomen zijn ende hebben vercreegen zake mandement vuyt macht vanden welcken die voirscreven willem willemsz schout op huijden gedachvaert is / Conclueerde daeromme die voirscreven meester frans inden name alsboven dat bij sentencie vanden voirscreven hove die voirscreven schout gecondempneert sal wesen zijn handen te houden ende te trecken van tvoirscreven lant ende daer van te laten gebruijcken voirscreven margriete als hij te voren dede den tijdt dat dat die voirscreven huijre noch te geduren heeft ende oick hair te restitueren de vruchten bij hem van tselve lant geheven ende oick alle costen ende scaden die zij geleden heeft off noch lijden mach bijden letsel ende impedum hair geven bijde voirscreven willem willemsz maickende eijssch van costen / Omme up welcken eijssch tandworden anthonis jansz procureur vanden goeden dach genomen heeft tVIIIe daigen / Aldus gedaen inden hage upten XI dach in meij anno XVc ende zes / Wij meesters jacob .. Jan Boudinsz Willem van Berendrecht Geerijt vander Mij Jan van Duvorde Jacob Boudinsz Raidsluijden in hollant mij jegenwoordich”

Bron1: Grote Raad van Mechelen inzake instellingen personen uit Leiden "Leidenaars voor de Grote Raad 1470-1580", 1981, Leidse werkgroep van amateur rechtshistorici; in te zien bij de Koninklijke Bibliotheek in Den Haag.

Bron2: Nationaal Archief, Hof van Holland, toegang 3.03.01.01, Register van dingtalen, Inv. Nr. 1804 (02-05-1506 / 22-06-1506)

Bron: Nationaal Archief, Abdij Leeuwenhorst (overzicht pachters te Sassenheim door Jan van Egmond: Rijnlandse pachters van de abdij Leeuwenhorst gedurende de periode 1410 – 1660) op www.onsvoorgeslacht.nl).

Cornelis Willemsz van Heemskerk schout te Sassenheim

1552 – 1580 erfhuur: f 9-9-0 op 4 morgen in Sassenheim (voor 1559 1½ morgen in Sassenheim) en ½ morgen in Lisse (in totaal ook wel 14 hond land bij het meer en 15 hond)

vorige pachter: Dirk van Waardenburg onder Lisse?

volgende erfhuurder: Pieter Mourijnsz

N.B. 28.11.1552 Cornelis Willemsz Heemskerk, schout van Sassenheim, ontvangt in erfhuur van de abdij 14 hond bij de Meer met nog 15 hond.

Bron: Erfgoed Leiden en Omstreken, Archief van de kerken in Leiden, toegang 0502, Inv.nr. 127, Eigendomsbewijzen van een rente van 4 Carolusgulden en 5 groot, verzekerd op 4 morgen land in Oegstgeest, 26-10-1541 en 12-04-1561, 2 charters.

Charter 569. “Cornelys Pietersz. en Marten Cornelysz. erkennen voor de schout van Oestgheest schuldig te zijn aan de erfgenamen van Heynrick Jacop Heermansdochter, weduwe van Ariaen van Egmont, een rente van 4 Carolusgulden en 5 groot, verzekerd op 4 morgen land tussen de Rijndijck en de Waelwech in Oestgheest”. 1541 oktober 26. Met zegel van de schout Florys Wilmsz. Hierbij een transfix d.d. 1561 april 12, waarbij Jan van Schoten en heer Oth van Egmont deze rente overdragen aan de deputaten.

“Ick **florijs willemsz schout inden ambocht van oestgheest** doe cond dat voir mij quamen cornelis pietersz ende martens cornelijsz ende bekenden voir hem hoer erven ende nacomelinghen schuldich te wesen derfghenamen van joffrou heijnrick jacop heermansdr weduwe van wilen Ariaen van Egmont een jaerlixte rente ewich ende erflick ghedurendvan vier carolus gulden ende vijf groet veertich groet voirden carolus gulden gherekent te versien ende verhalen an sekere vier morghen weilants of daer ontrent legghende inden voirscreven ambocht van oestgheest / ende hebben belent ende belegghen nu ter tij topt oesteiijnde die barnaditen tot warmondte ende martens cornelijsz voirscreven selver / opt westeiijnde den rijndijck / an die zuijtzijde die erfghenamen van adriaen dricksz bet / an die noertzijde die waeswech welcke voirscreven vier morghen lants die voirscreven cornelijsz pietersz bekende onlanx vande voirscreven joffrou heijnrick gekoft ende ontfangen te hebben mit expresse voirwaerde dat zij die voirscreven rente jaerlix opt voirscreven lant staende behilde ende jaerlix vande voirscreven cornelijsz pietersz of zijn nacomelinghen daer van ontfanghen soude : waer omme zoe beloefden oeck die voirscreven cornelijsz pietersz ende martens cornelisz zoe hijt voirscreven lant nu half over heeft) ende elck een voir als principael / die voirscreven voirscreven erfghenamen ende hoer nacomelinghen die voirscreven vier gulden ende vijf groet alle jaers te betalen tit mei daghe acht of tien daghen daer nae onbegrepen daer of teerste jaer van betalinghe wesen sal tiaer van een ende veertich ende alzo voirts altijts van jare tot jare Stellende ende verbindende specialiken daer over tvoirscreven lant ende voirt generaliken ende oeck specialiken alle andere hoerluden goederen roerende ende onroerende wair ende wair an die gelegghen zijn of bevonden sullen werden tot executie van alle hoven ? ende rechteren souden daer teghens te doen of doen doen in enigher manieren / voirt zoe beloefden die voirscreven cornelijsz ende martens malcander ende elcx den anderen ter cause voirscreven te vrien ende scadeloes te houden elx van zijn helfte op verbant als voren Alle dunck sonder arch ende liste des toirconde heb ick florijs willemsz schout voirscreven tot versoke vande voirscreven cornelijsz pietersz ende martens cornelijsz desen brief vuyjthangende bezegghelt mit mijnen zeegghel hier beneden an ghehangen daer bij an ende over waren burenen van oestgheest voirscreven pouwels martijnsz ende cornelijsz simonsz Ende is aldus ghedaen opten XXVlen dach octobris anno XVc een ende veertich”.

Zegel van Florijs Willemsz

Bron: Nationaal Archief, Hof van Holland, Civiele sententies, Inv. Nr. 523, sententie 17, dd. 16-05-1551; bewerking C.C.J. Lans †, www.onsvoorgeslacht.nl.

Op 16-05-1551 dient voor het Hof van Holland de casus als volgt: “gezien bij dit hof het proces voor dit hof uitstaande tussen Gerit de Wit rentmeester van de wildernisse in Holland impetrant in raue actie contra Dirck Jacobsz als man en voogd van Caterina Dirksdr mitsgaders **Cornelis Willemsz schout tot Sassen**, als voogd van de weeskinderen van Dirck Woutersz voor hem zelf en vervangende Jan Simonsz mede voogd van die kinderen gedaegde.

“Proponerende de voorscreven impetrant (Gerit de Wit) dat hij als rentmeester vande wildernisse voorscreven zeeckere jaren geleden gecomiteert hadde gehad den voorscreven Dirck Woutersz in zijnen leven wonende tot Sassen ten ontfange vande grafhuijeren erfhuijeren thijnsen lantpachten ende oock vant recht van tverboucken al specteren tot den ontfanck ende administratie vanden voorscreven impetrant volgende welcke comissie de voorscreven Dirck Woutersz eenige jaren den voorscreven ontfanck gehad hebben / was gebrekelick gebleven, daer van rekeninge te doen onder tdexel dat hij wilde zeggen datter veel waren die nijet betaelt en hadden / Ende daer na den donderdaeche voer palmsondag anno XLVIII (1548) gecomen zijnde ten huijze vanden voorscreven impetrant / hadde sittende over tafel aldaer hem zelve willen excuseren seggende datmen op hem gheen sinistre suspitie en behoerde te hebben Ende dat hij hondert philips gulden hadde, den impetrant toebehorende, daer van de zelfde impetrant nijet en wiste en dattet zelfde de rekeninge vande restanten in geensins en roerde / maer gecomen was vande aventure ende vervallen meenende vant verboucken (alsoe de zelfde Dirck Woutersz gheen ander ontfanck en hadde van onseeckere ofte casuale incompte) zeggende zoe veel meer dat hij den impetrant daer inne wel hadde mogen frauden indien hij gewilt hadde ende datmen daeromme up hem nijet sinisterlick en behoerde te suspiciëren angaende de voorscreven restanten Doende ende resterende de zelfde bekennisse wel duijstelick wel zes ofte zeven mael ende belovende daerenboven ter voorscreven plaetse dat hij corteldage den impetrant de voorscreven hondert philips gulden brengen soude / welcke bekennisse ofte confessie dimpetrant geaccepteert ende geleijt hadde in kennisse van zeeckere goede mannen mede daer present zijnde / Dat zeer onlanxs daer na de voorscreven Dirck Woutersz deser werelt overleden was sonder den impetrant de voorscreven hondert philips gulden betaelt te hebben / Ende alsoe die voorscreven gedaechden zijne erfgenamen geinterpelleert zijnde onwillich bleven den den impetrant te consenteren / soe was de zelfde impetrant benoodigt geweest tzelve tot consernatie vant recht der konincliicken majesteijt desen hove te kennen te geven te obtineren mandement ende den voorscreven gedaechden te doen dachvaerden voordien zelfden hove tot zeeckeren overstreken dage / Concluderende ter zelve dagen bijde voorscreven ende meer andere middelen tot condemnatie vande voorscreven hondert philips gulden makende eijsch tot costen Oft tot anderen alsulcken fijnen ende conclusien als tvoorscreven hoff bevinden soude den voorscreven impetrant eerbaerlick te wesen / Whair tegens van wegen den voorscreven gedaechden onder andere voer antwoirde geallegerst es geweest / Dat de voorscreven Dirck Woutersz ten tijden van zijnen overlijden in geensins gehouden en was geweest inden voirscreven impetrant / gelijk hij leggende in zijn doot bedde ende ontfangen hebbend zijn sacramenten gebracht zijnde off hij eenichsins inden impetrant in eenige somme van penningen gehouden was – geantwoort hadde neen ende dat hij die doot daer op wilde sterven / Ende dat die voorscreven Dirck Woutersz opten voorscreven donderdach voer palmsondach gheen hondert philips gulden onder hem hadde / noch oeck eenige penningen den impetrant toebehorende twelck dimpetrant wetende ende verhoert hebben dat eenige na dien tijt den voorscreven Dirck vuijt zijnen naem gemaent hadde zeeckere penningen die hij den impetrant schuldich geweest soude hebben ende dat daeromme de zelfde Dirck hem vergramende gheen commersatie metten impetrant meer en wilde hebben / Soe hadde dimpetrant den voirscreven maenden daeromme zeer bekeren gehad begerende anden zelfden Dirck dat hij wilde comen tot zijnen huijse ende goet vrundt met den impetrant wesen als hij te voren geweest hadde / Dat zij oeck ontfanden die voorscreven pretense confessie ofte ofte verclaringe bijden voorscreven Dirck gedaen te wesen die in allen gevalle den impetrant nijet en mochte patrocineren als wesende extra Judicial Indiscreet sonder sake ofte stipulatie ende alsulcx den voorscreven Dirck nijet obligeren / Immers was de zelfde Dirck opten voorscreven middach zeer droncken gemaect zulcx dat hij gheen verstant en hadde noch en wiste wat hij seijde / ende droncken wesende was hij van zulcker condicie dat hij hem vanteerde van groote Rijckdomme / maer die

luijden hem kennende / hadden hem altijd verdragen van op zijn woorden / In dronckenscap gesproten nijet te achten / Concluderende daeromme die voorscreven gedaechden bijde voorscreven ende meer andere middelen ten fijne van nijet ontfanckelicken ende bij ordine tot absolutie makende mede eijsch tot costen Oft tot anderen alsulcken fijnen ende conclusien als tvoorscreven hoff bevinden soude den voorscreven gedaechden eerbaerlick te wesen / etc / Condemneert de voorscreven gedaechden den impetrant te betaelen de somme van hondert philips gulden daer questie om es/ etc / Den XVlen maj anno XVc een ende vijftich.

Bron: Nationaal Archief, Hof van Holland, Civiele sententies, Inv. Nr. 528, sententie 119, dd. 09-09-1556; bewerking C.C.J. Lans †, www.onsvoorgeslacht.nl; Transcriptie tekst: Jacques Duivenvoorden.

Op 09-09-1556 dient voor het Hof van Holland de casus als volgt: “in de zaak hangende voor dit hof tussen Cornelis Jordens koopman tot Londen in Engeland eiser in raeu actie contra **Cornelis Willemsz schout tot Sassen** gedaegde”.

“Inder saecke hangende voerden hove van hollant tusschen Cornelis Jordens coopman tot Londen in Engeland eijsscher in raeu actie aen deen zijde / Ende Cornelis Willemsz Schout tot Sassen gedaechde ende exciperende aen dander / Proponerende die voerscreven impetrant dat hij als houder van twee obligatien / Deerste in daete den Vlen Julij ende dander den XIIIlen octobris anno XVc LIII (1553) / beijde houdende prorogatie van invisdictie van allen rechteren / ten achteren was aenden voirscreven eijsscher Die somme van acht ponden grooten vlaems als reste van meerder somme welcke somme die voirscreven gedaechde belooft hadde gehad bijde zelfde obligatien te betalen eenen Willem Goossens brandewijnman doen ter tijt wonende tot Londen in Engeland ofte den houder vande voirscreven obligatien / Ende hoe wel dien naevolgende die voerscreven gedaechde belooft hadde den impetrant inder qualiter als boven vande voerscreven betalinghe gedaen te hebben zoe was hij dies nochtans gebreeckelick gebleven deur pretext van zeeckere arrest dair opde voerscreven penningen bij een derde wezende crediteur vanden voerscreven Willem Goessensz gedaen zouden wezen hoewel die voerscreven obligatien geweest waren in handen van den voirscreven impetrant lang voer daete vande voirscreven Willem Goessensz's overlijden / Ende den zelven impetrant gegeven waeren In solutien bij een andere wezende crediteur vande voirscreven Willem Goessensz die welcke de zelfde insgelijcx vande voirscreven Willem in betalinge ontfanghen hadde / van zeeckere zijne achter wezen aenden zelfden Willem / waer deur die voirscreven impetrant benodicht was geweest tselfde dezen hove te verthonen ende geobtimeert hebbende provisie van Justitie vuyt crachte vandien den voirscreven gedaechde te doen dachvaerden voordien zelfden hove / Concluderende ten daeche dienende bij de voerscreven meer andere middelen dat de voerscreven gedaechde eerst gehouden zoude wezen te kennen ofte ontkennen die voerscreven twee obligatien ende voerts bij sententie gecondempneert zouden werden den voirscreven impetrant te betalen die somme van acht ponden grooten vlaems maeckende eijsch van costen Ote tot anderen zulcken fijnen ende conclusien als tvoirscreven hoff bevinden zoude den voirscreven impetrant eerbaerlicxste te wezen / Waer tegens van wegghen die voirscreven gedaechde onder andere voer exceptie geallegeert es geweest / Dat hij eertijts gecontraheert hebbende metten voirscreven Willem Goessensz doen ter tijt wonachtich ontrent Sassen ofte Langevelt was den zelfden Willem vuyt zaecke vandien schuldich gebleven als reste die somme van XLVIII carolus gulden nae vermogen des gedaechdes voirscreven twee obligatien twas nu zoe dat die voirscreven Willem Goessensz vuyt zaecke van coop van wagenscholt schuldich was eenen Cornelis Reijersz houtcooper tot Amsterdam / die somme XCV (95) carolus gulden die welcke hij den selven Cornelis belooft hadde te betalen pinxsteren anno XLV (1545) doen eerstcomende op welcke somme die voirscreven Willem Goessensz hoet scheen enighe penningen betaelt hadde / zulcx datter noch aen resteerde te betalen XLVIII (48) carolus gulden / Ende alsoe daer nae die voirscreven Willem Goessensz deser werelt overleden was achterlatende wenich goets / Soe hadde die voirscreven Cornelis Reijersz ander den gedaechden arresteren Inspectie van twee gebuijeren die voirscreven XLVII carolus gulden die deze gedaechde den voirscreven XLVIII schuldich was / doende tselfde arrest rechtelijck insinueren ten huijse vanden voirscreven impetrant / doen ter tijt absent sijnde / als getrouwt hebbende die dochter vanden

voirscreven Willem ende sulcx hem een dach van Rechte leggende om op tvoirscreven arrest te Rechte te comen / Ende alsoe dobligatie daer vuyt duupt (?) alhier angevende was ter selven tijt waeren in handen van eenen Jacob Jansz die getrouwt hadde die moeder vanden voirscreven impetrant / Soe was die zelfder Jacob Jansz gecomen aenden gedaechde naemende die voerscreven XLVIII carolus guldens / wel nae daete van tvoirscreven arrest / Ende citatie daerop gedaen / mits twelck die gedaechde om met een betaling te mogen volstaen / den voirscreven Jacob Janszoon gepresenteert hadde die voirschreven XLVIII gulden te betalen / mits bijden selfden Jacob of doende tvoirscreven arrest daer toe die voerscreven Jacob nijet en hadde willen verstaen / Soe dat die voerscreven Cornelis Reijersz voordien gerechte van Sassem voerts procederende opte voirscreven gearresteerde penningen hadde eijntelick voerden selven gerechte verwij (?) geobtineert bij cotumatie Jegens den voirscreven impetrant opte voerscreven gearresteerde penningen tot zijnen gebreecken toe / Soe dat mits dijen duupt (?) nijet gefundeert en was om den gedaechde bij dese nijeuwe Justarij te tribuleren boven tvoirscreven arrest procederen ende verwij (?) daer op bijden voirscreven Cornelis Reijersz gehouden / Ende vercoephe bijsonder geconsidereert dat om tselve arrest te ?bateren den impetrant ofte tzijnder woenstede een rechterlijcke weete gedaen was geweest sulcx dat vuyt zaecke vande selfde penningen voer die van Sassem genonchbitispendentie (?) was geweest ende Judicium begonst / al langhe vier daete vande dachvaerdinghe in dese zaecke aenden gedaechde gedaen / Concluderende daeromme die gedaechde bijde voirscreven meer andere middelen ten fijne van nijet ontfanckelick ende tot absolutie vanden Justarij maeckende mede eijsch van costen / Ofte tot anderen fijnen ende conclusien als tvoirscreven hoff bevinden soudien den voirscreven gedaechde eerbaerlicxste te wezen / jegens welcke exceptie van wegghen den impetrant geacendeert zijnde ten fijne van etc. etc.

Absolveert den voirscreven gedaechde vanden Justarij eijsch condempneert den voirscreven impetrant inde costen vandier tauxatie ende moderatie vanden selfden hove / Actum bij assessoren Weldam, Nijssen, Drogendijck, Weijts / Ende gepronuncieert den IXen septembris anno XVc LVI (1556).

Bron: Nationaal Archief, Collectie Van Dorp, toegang 1.10.25, charterzegels, Inv. Nr. 7 toestand zegel 1 = voorstelling redelijk tot goed herkenbaar), dd. 24-05-1558

“Wij Jan Willemszoon van Warmond Schout Inden ambochte van Voorhout ende **Cornelis Willemszoon Schout Inden ambochte van Zassem** doen condit allen luijden dat voir ons ende voir buijeren ende getuijgen Inden zelve ambochte hier onder gescreven compareerde Maerten Corneliszoon buijerman in Voorhout Ende geliede voir hem ende voir zijn erven vercoft ende opgedragen te hebben vercofte ende opdouch tot een vrijen eijgen mis desen Joncker Jan van Dorp zijne hoffstede met de huijsinge schuijeren barchen boomgaerden geboenten ende anders zoe hij zelve jegens bondelijckken besittende is met twaelff margens landts zoe weijlandt als teelandt daer om ende aen gelegen in toosteiijnde van Voorhouwt welcke woeninge ende landen hebben (met een stucxken geestlandts den barbardijten tot Heemstede ende zusteren tot Warmondt behoerende daer in gelegen nae raminge ontrent vijff roeden breed) tsamen belegen aende noortoostzijde de barnardijten ende zusteren voirscreven aende zijdtwestzijde Alijdt Claes Jacobszons weduwe ende Jacob Willemszoon streckende met dat zijdtoosteiijnde inde wateringe ende met tnoortwesteiijnde inde herewech / met t noorthouccken clovende inde gheest aen tpastoirslandt van Voirhout Ende bekende hem de voornoemde Maerten Corneliszoon daeraff al voldien ende wel betaelt den lesten penninck mitten eersten Ende heeft voir hem ende voir zijn erven ende naecomelingen den voornoemde Joncker Jan van Dorp de voerscreven woeninge ende landen ten eewigen dagen beloefte ende beloefde mets desen te vrijen ende te waeren als men vrij huijs erve ende landt sculdich is te waeren inden ambochte van Voorhout sonder ijete daerop ofte enige belastinge daer toe staende voerder oft anders dan vijff stuyvers ende een oortgen siaerlijcx tot gheen tijns Daeronder specialijcken tot waerborge verbindende ontrent drie margen vier hondt weijlandts aen twee parceelen al gelegen inden ambochte voerscreven daer aff dat een parceel aende voetackeren gelegen ontrent twaelf hondt belendt hebben aende noortwest ende noortoostzijden Cornelis Jansz, aende zijdtoostzijde dabiijde ter Lee ende aende zijdtwestzijde Claes

Willemsz ende Alijt Pieter Jacobszoons weduwe Ende tander parceel groot ontrent ellftalff hondt hebben belendt aende noortoostzijde de nijeuwe wech tzuijdtoosteinde de wateringe, aende zuijdtwestzijde Maerten IJbrantsz inde plaetse van Dammas Gerijtsz erffgenamen ende aen tnoordtwesteijnde Jacob Willemsz Ende voorts alle zijn ende zijn erven ende naecomers persone ende anderen goederen roerende ende onroerende omme alle fauten vanden voorscreven waeringen costen scaden ende interesten daer bij gehadt ende geleden daer aen ende aen elcken parceel van goeden bijzondere te mogen verhaelen bij heerlijcke ende reale executie vanden hove van hollandt ende van allen anderen heeren hoven ende gerechten tot believen vande voornoemde Joncker Jan van Dorp ende zijn erven Ende tot alle meerder verzeckertheit ende bewaernisse van denzelven Joncker Jan van Dorp ende sijn erven soe sijn mede voir ons schouten ende buijeren voorscreven gecompareert Mees Corneliszoon des voornoemde Maertens broeder woenende te Catwijck opten Rijn ende Cornelis vander Bouchorst Ende hebben hemselves geconstitueert wareborgen ende daer onder verbonden specialijck te weten de voornoemde Mees Cornelisz ontrent zes margen weijlandt gelegen inden ambochte van Zassem an twee parcelen teen gelegen ein twesteijnde bij Jan Janszoons woeninge groot ontrent drie margen ende hebben belendt aende noortoostzijde de broeders van leijderdorp aen tzuijdtoosteijnde 't geestlandt aende zuijdtwestzijde Jan Jansz voorscreven ende Jan Coppensz ende aen tnoortwesteijnde de wateringe ofte schouwsloot / ende dandere drie margen drie margen sijn gelegen bij thujs te teijlingen en hebben belendt aen tnoortoosteijnde Jorijs Florisz ande zuijdttoostzijde Cornelis Garbrantsz bruijkwaer / aen tzujdtwesteijnde tgravenlandt ende aende noortwestzijde houtvesterslandt Ende stelde de voornoemde Cornelis vander Bouchorst ten specialen onderpande vier margen ende twee hondt weijlandts gelegen onder Elsgeest inden ambochte van Voorhout voorscreven tegens Arijs Reijerszoons woeninge / ende hebben belendt aende noordtoostzijde Dirck Jansz tot Reijnsburch / aen tzujdttoosteijde Elstgeesterwech aende zuijdtwestzijde dabdije ter lee ende aen tnoortwesteijnde Claes Jansz tot Leijden de kercken vroomisse tot Voorhout ende Claes Colff tot Reijnsburch Ende hier toe qualijcken alle heure beijder ende elcxz zijne goederen roerende ende onroerende jegenwoirdige ende toecomende gheen uijtgesondert Dewelcke zij alle seeqanse van desen submitteerden tot gelijcke recht ende executie als voren al sonder arch hier wairen bij aen en onder als buijeren ende getuijgen in Voorhout Willem Aelbertsz ende Willem Gerijtsz alias Jonge Willem Ende Dammas Pieterszoon ende Jacob Jacobszoon als buijeren ende getuijgen in Zassem Des toorconden hebben wij Jacob Willemsz ende Cornelis Willemszoon Schouten voorscreven ten versoucke vande voornoemde comparanten dese brieve besegelt met onse zegelen ende benevens aen gehangen opten vierentwintichsten dach in Meij in den jaere onsen heeren duijsent vijff hondert acht ende vijftich.

Ondertekend: Jacob Willemsz / Cornelis Willemszoon

Op 19-10-1560 wordt "Cornelis Willemsz schout inden ambocht van Oestgeest" vermeld in het Cartularium Registers van eigendomsbewijzen van het gasthuis van het Onze Lieve Vrouwen Gasthuis te Leiden (Bron: Erfgoed Leiden en Omstreken, archief Onze Lieve Vrouwen Gasthuis, Inv. Nr. 981, Nr. 51 folio 74v; bewerking Anthonius van der Tuijn te Rhoo; www.onsvoorgeslacht.nl).

Zes karolus guldens tsaers ter losse teffens mit hondert gelijcke gulden gecoft anno 1500 tzestich in October.

Kanttekening: Dese brief is off gelost den 7e desember anno '66, argho duer haelt.

Ic **Cornelis Willemsz schout inden ambocht van Oestgeest** doe condt eenen ijegelicken dat voor mij ende twee geburen van Oestgeest hier onder genomineert in zijnen properen persone gecomen ende gecompareert is Aernt Martijnsz buurman inden voorschreven ambochte van Oestgeest ende bekende voor hem zijnen erven ende naecomelingen wel ende wetlicken schuldich te wesen ende vercoft te hebben Allert Jacobsz de Haes, Huuch Willemsz brouwer, Mathijs Jansz bouman ende Pieter Jansz houtcooper alle als ghashuus meesteren van Onser Liever Vrouwen ghashuus binnen der stede van Leijden, voor hem ende hore naecomers tot des voorschreven gashuus behouf, die somme van zes karolus guldens van veertich grooten vlaems tstick tsaers ewewighe ende erflicke renten. Te betalen alle jaers vrij van allen costen, commer ende lasten, binnen Leijden in

handen vanden ghasthuus meesteren van tvoorschreven ghasthuus of heuren ghecommitteerde opten zestiensten dach van october, waer van teerste jaer renten verscheenen zal wesen opden zestiensten dach octobris anno 1500 ende een en tzestich. Ende dan voorts alle jaers opten zestiensten dach van october daer aen volghende dese voorschreven Renten te betalen ghedurende zoe lange ende ter tijt toe dat de zelfde renten gheheel ende volcomelicken gequeten ende afgelost zullen zijn. Twelck de voorschreven Aernt Maertensz zijnen erven ende naecomelingen altijts tot heuren believen zullen mogen doen, teffens ende tot eenen male mit de somme van hondert der voorschreven karolus guldens of guet ander paijmente dier waerde daer voren in hooftelde. Mits opleggende ende betalende mede alle alzulcke renten als nae beloop des tijts verscheenen ende onbetaelt zullen wesen als die lossinghe gheschiet. Hier onder ende ter cause voorschreven stellende ende verbindende de voorn. Aernt Maertens zoon mits desen specialicken, eerst zijn wooninge ofte hofstede daer hij nu ter tijt op woont groot twee morgen landts of daer omtrent met de husinge, barge, schure, potinge ende plantinge daerop staende, gelegen inden voorschreven ambocht van Oestgeest. Belendt ende belegen hebbende aen toostejnde den heerwech, an de zuutwestzijde den zelfden heerwech, aen twestejnde die schouweteringe, aen de noortoostzijde Kersten Jansz Noch vierdalf hondt landts leggende recht voor de voorscreven wooninghe ofte hofstede. Ende heeft belegen aen den noort, noortoost zijde een stuck landts genaempt den Deur acker, aen de zuutoostzijde ende an de zuutwestzijde derfgenamen van wijlen Jacob Hugen zoon brouwer ende van Mathijs Gerijtsz Tot Leijden. Ende voorts generalicken alle zijne comparants andere goederen, roerende ende onroerende, jegenoordige ende toecomende, waer ofte tot wat plaetsen die gelegen zijn ofte bevonden zullen worden gheen wtgezondert noch buten gehouden. Omme bij faulte ende gebreecke van de betalinghe der jaerlix losrente voorzeijt ten verschijndaghe ende in manieren boven verhaelt de zelfde renten ende hooftpenningen van dien mit alle de costen, schade ende interesse daer omme doende ende lijdende aen alle de voorschreven landen ende goeden ende aen die keure van dien te moghen innen ende verhalen mit heerlicke ende reale executie vanden Hove van Hollant oft anders mit alsulck recht ende executie alst den meesteren van tvoorschreven gasthuus inder tijt wesende gelieven zal te procederen ende executeren. Renuncierende ende te buten gaende de voorschreven Aernt Martijns zoon mits desen alle exceptien, benefitien ende behulp van rechten, geestelic ende waerlic daer hij hem in prejudtie oft achterdeele van desen eenichsins mede zoude mogen defenderen, verweren oft behelpen. Ende Arnt Martijnsz voorschreven bekende voorts vanden ghasthuus meesteren voorn. van des voorschreven Ghasthuus wegen ter cause vande coope der jaerlix losrente voorzeijt wel ende volcomenlick vernoucht, voldaan ende betaelt te wesen, den leste penning mitten eersten. Alle ding zonder bedroch arch ende liste. In kennisse der waerheijt van tgunst voorschreven staet, soe hebbe ick **Cornelis Willemsz als schout van Oestgeest** voorschreven desen brieve mit mijnen zegele wthangende bezegelt ter presentie van Kerstijn Jansz ende Cornelis Ghijsbrechtsz geburen inden zelfden ambochte als getugen hier over gheroupen ende gebeden. Inden jare ons heeren **duzent vijfhondert ende tzestich opten neghentiensten dach van october**. Onder stondt gheteekent G. Gijllijsz secretaris.

Bron: Erfgoed Leiden en Omstreken, Oud Rechterlijk Archief Leiden, toegang 0508, Inv. Nr. 50, Schuldboek A9, fol. 204 t/m 205, dd. 09-04-1561; bewerking: Jacques Duivenvoorden

Brieven sprekende op twee hujsen ende erven staende ende gelegen an Steenschuijrt opten hoeck vande nyeuwe stege ende inde selve stege toebehoerende derffgenaemen van **Jan Claes Woutersz** ende **Marijngen Claesdr** zijn huijsvrouw beijde zaliger gedachtenis

Heijman Dirksz van Santen is ten aftend aen Huijch Jansz tijmmerman van verteerde costen volgende zijn Register ende Rekenboeck X gulden X ½ stuijvers II penningen / Noch van verscoten penningen volgende seckere obligatie dair van zijnde XXII gulden XVIII stuijvers belopende tsamen --- XXX gulden IX stuijvers II penningen

Jacob Heijnricsz comen comt ende ontbeert van Marijngen Claesdr Jan Claesz weduwe van comenijt waer vermogens zijn register ---- III gulden XIII stuijvers V penningen

Dat capittel van Sinte pancraes bijnen leijden comt van drie jaren renten also Lamberti (17 september) LVIII (1558), LIX (1559) ende LX (1560) telcken jare XVIII stuijvers renten mitten houde S ---- II gulden XIII stuijvers achtervolgende

Jan Splintersz backer comt upt voorscreven boedel van Jan Claes Woutersz volgende een acte van verwijs ---- XI Carolus gulden VI stuijvers / ijdem comt noch vande vierden penninck vande pantbrief --- III gulden XVIII stuijvers

Men will vercopen twee huijsingen ende erven staende ende gelegen an Steenschuij opten hoeck vande nyeuwe stege ende inde selve stege sulcx indesen also manieren als die selve intertijt getijmmert ende gemaict staet ende oick gebuijct ende bewoondt wordt mit al dat eertvast ende naegelvast is misgaders die glaesraemken dair inne weesende ende met een halve gevel dair toe behorende Belegen hebbende aen deen zijde die nyeuwe stege daer onder gaende / ende aen die ander zijde Jan Claesz Egmont / streckende voer opt Steenschuij tot after aen Cornelis Claesz brouwers camer ende erve met die wederhelfte vande voorscreven gevel / Mits opbliven staende achtien scellingen goets gelts tsjaers mitten houde / Met servituijt Dat alle alsulck Regenwater als comt ende valt vande noortoostzijde van des voornoemde Cornelis Claesz camer voorscreven staende in de nyeuwe stege zijn tocht ende losinge hebben ende behouden sal over terve van des voirscreven huijsinge Ende voerts over de waterganck van des huijsinge ende des voirnoemde Jan Claesz huijsinge tot in Stienschuij Ende waert dat Cornelis Claesz voirscreven off sijn naecomers besitters van zijn voirscreven camer ander water dan Regenwater dair doer goeten tsij wasch water / pisse / off ander vuilj ende onreijn water hoe dat genoemt mach weesen / zoe sullen die besitters van desen voirscreven huijsing tselve moegen keeren ende de losinge van dien hemluiden benemen sonder ijemants wederseggen / Ende alle andere brieven ende Renten sullen off weesen ter scep en scatinge die dagen vande betaeling sullen weesen op drie Paeschdagen naestcomende telckens een derdendeel / Ende men wille vercopen bij philips schilden XIII stuijvers voerden schilt gerekent / Ende diet coept sal op elcken hondert schilden ende dair beneden een gouden seker borge setten dair die borgermeesters mede genoeten / Ende sullen gelouven mit gesamer hant elcx een voer welcke borchtchte men setten zal op morgen bijnen sdaechs sonnenschijn off men sal die den sonnendage naestcomende doen roepen inde drie prochie kercken om weder te vercopen in manieren voirseijt / Ende goudet meer dat soude den schuldenaeren ten bate comen ende goudet mijn dat soude den eersten coper wees zijn scade / Ende men salt rechte voert aenvaerden Behoudelick die dair inne woent sal dair inne bliven tot meije dage toe naestcomende sonder get dair van te geven / Ende men sal geven vande gift ende voorhuij een halve pacht ende een cam wijns van seven groot / Ende indien de coper onwillich waere tselve te betalen soes al op morgen bij een der bode mitte roede tselfde van hem ingehaelt worden twee schat aen gelde off vier scadt aen pande verkoren te weesen bijnen sdachs sonnenschijn totter stede behoef offgetogen den Renthier zijn voorscreven gift ende voorhuij / Ende men sal voert geven van elcke scild een grooten rantsoen --- Heeft gecoft Cornelis Willemsz schout van Sassen voor twaelf hondert vijff scilden Actum van dese vercopinge opten IXen Dach van Aprilis Anno XVc ende Een en tsestich

Bron: Erfgoed Leiden en Omstreken, Oud Rechterlijk Archief Leiden, toegang 0508, Inv. Nr.53C , Schatboek, f. 58v t/m 62, dd. 16-07-1561; bewerking: Jacques Duivenvoorden

Folio 58v

Vande vercopinge van twee huijsen ende erven staende ende gelegen an Steenschuij opten hoeck vande nyeuwe stege ende inde selve stege toebehorende derffgenaemen van Jan Claes Wouterszoon ende Marijtgjen Claesdr zijn huijsfrouw beide zaliger gedachtenis gecoft bij **Cornelis Willemsz schout van Sassen** – voer XIIc V (1205) schilden Actum opte IX aprilis anno domino (ad) LXI (1561

Men will vercopen twee huijsingen ende erven staende ende gelegen an Steenschuij opten hoeck vande nyeuwe stege ende inde selve stege sulcx indesen also manieren als die selve intertijt getijmmert ende

gemaict staet ende oick gebruijct ende bewoondt wordt mit al dat eertvast ende naegelvast is misgaders die glaesraemken dair inne weesende ende met een halve gevel dair toe behorende Beleggen hebbende aen deen zijde die nyeuwe stege daer onder gaende / ende aen die ander zijde Jan Claesz Egmont / streckende voer opt Steenschuijjer tot after aen Cornelis Claesz brouwers camer ende erve met die wederhelfte vande vooscreven gevel / Mits opbliven staende achtien scellingen goets gelts tsjaers mitten houde / Met servituijdt Dat alle alsulck Regenwater als comt ende valt vande noortoostzijde van des voornoemde Cornelis Claesz camer vooscreven staende in de nyeuwe stege zijn tocht ende losinge hebben ende behouden sal over terve van des voirscreven huijsinge Ende voerts over de waterganck van des huijsinge ende des voirnoemde Jan Claesz huijsinge tot in Stienschuijjer Ende waert dat Cornelis Claesz voirscreven off sijn naecomers besitters van zijn voirscreven camer ander water dan Regenwater dair doer goeten tsij wasch water / pisse / off ander vuilj ende onreijn water hoe dat genoemt mach weesen / zoe sullen die besitters van desen voirscreven huijsing tselve moegen keeren ende de losinge van dien hemluiden (folio 59) benemen sonder ijemants wederseggen / Ende alle andere brieven ende Renten sullen off weesen ter scepen scatinge die dagen vande betaelinghe sullen weesen op drie Paeschdagen naestcomende telckens een derdendeel / Ende men wille vercopen bij philips schilden XIII stuijvers voerden schilt gerekent / Ende diet coept sal op elcken hondert schilden ende dair beneden een gouden seker borge setten dair die borgermeesters mede genoeten / Ende sullen gelouven mit gesamender hant elcx een voer welcke borchtocchte men setten zal op morgen bijnen sdaechs sonnenschijn off men sal die den sonnendage naestcomende doen roepen inde drie prochie kercken om weder te vercopen in manieren voirseijt / Ende goudet meer dat soude den schuldenaeren ten bate comen ende goudet mijn dat soude den eersten copere wees zijn scade / Ende men salt rechte voert aenvaerden Behoudelick die dair inne woent sal dair inne bliven tot meije dage toe naestcomende sonder get dair van te geven / Ende men sal geven vande gift ende voorhuijjer een halve pacht ende een cane wijns van seven groot / Ende indien de copere onwillich waere tselve te betalen soes al op morgen bij een der bode mitte roede tselfde van hem ingehaelt worden twee schat aen gelde off vier scadt aen pande verkoren te weesen bijnen sdachs sonnenschijn totter stede behoefte offgetogen den Renthier zijn vooscreven gift ende voorhuijjer / Ende men sal voert geven van elcke scild een grooten rantsoen --- Heeft gecoft Cornelis Willemsz schout van Sassen voor twaelff hondert vijff scilden Actum van dese vercopinge opten IXen Dach van Aprilis Anno XVc ende Een en tsestich

Opten Xen aprilis daer aen volgende soo hebben David Egbertsz / Dirck Adriaensz mast / Jacob Jacobsz bode / Cornelis Gijsbertsz scaeck bode / Dammas Claesz scilder / Jacob Pietersz backer / (folio 59v) Gerrit Gillisz / Heer Jansz snijder / Meester Wouter Cornelisz chijrurgijn / Heerman Sijmonsz vleijschouwer / Arent Dircxz coman / Jan Sijmonsz binck scipper / ende Quijrijn Claesz bode hem selven mit gesamender hant ende elcx een voer all geconstitueert borgen voer Cornelis Willemsz voornoemt des soo belooffde Cornelis Willemsz voirschreven zijne voirnoemde borgen hier van te indepneren costeloes en scadeloos te houden Ende de selve borgen belooffden voorts malkanderen ende elcx den anderen voor een XIIIen deel hier van te indempneren costeloes en scadeloos te houden Actum ten dage ende jaere als boven Scepen Dirck van der Does ende Claes Jansz de Goede

(Folio 61) Schattinge vanden voergeroerden twee verscheijden vercopingen van huijsen ende erven / Elcke vercopinge van twee huijssen mit hairen erven staende ende gelegen an malcander up Steenschuijjer upten hoek vande nijewe stege aftergelaten bij wijlen Jan Claes Woutersz ende Marie Claesdochter zijn huijsfrouw beijde saliger gedachtenis / Ende heeft up den een hoek vanden voirscreven nijewe stege die twee huijssen gecoft mr Adriaen Pietersz chyrurgijn om IIIc V (305) schilden / Ende up den anderen hoek vander selver stege heeft die andere twee huijssen gecoft Cornelis Willemsz schout van Sassen XIIc V (1205) schilden / Belopen tsamen XVc X (1510) schilden

Die deputaten van Sinte Pieterskerck bijnen Leijden twaelff comans grooten van een jair pachts mitten houde verschenen ende gevallen Sinte Lambrechts dage (17 september) anno XVc ende LXII (1562) / staende upt hoekhuijs vande voirscreven twee huijsen / Den selfden noch thien comans grooten mitten houde staende

upt huijs ende erve naest voirscreven hoeckhuijs verschenen als voeren / De selfden Deputaten noch in afflossinge van een scepen rentebrief van drie pont ende thien schellingen hollants paeijments siairs te poortrecht verschijnende heijliger misse (1 november) / mitsgaders een jair renten gevallen anno LXII (1562) mitsgaders beloop des tijts tsamen XCII (92) schilt II stuijvers X penningen paeijments /

Wouter Dircxsz Steen over twaslichten dootkijste ende andere dair an clevende geleverd over Marie Claesdochter voirnoemt VIII schilt VIII stuijvers

Tcapittel van Sinte Pancras bijnnen Leijden van drie jaeren pachten mitten houde als van tjair LVIII (1558) LIX (1559) ende LX (1560) telcken jaere XVIII stuijvers ---- III schilt XII stuijvers

Geertgen Jacobs dochter ter cause van een obligatie spreekende up Marijtgen Claesdochter van geleent gelt - ---- XVII schilt II stuijvers

Jacob Heijnricsz coman van cramerij waer naervolgende zijn Register gehaelt bij Marijtgen Claesdochter voirnoemt ----- V schilt vier stuijvers V penningen paeijments mits zijn Register affirmerende bij eede ende datter nijet meer up betaelt en is

Jan Splintersz backer volgende zijn acte van verwijs als theij achteren weesen anden boedel van Jan Claes Woutersz XI gulden VI stuijvers ende voordien vierden penninck van zijn pantbrieff ende oncosten volgende zijn consent twee gulden van XL grooten comt XIX (19) schilt

Jan Eewoutsz coman van bruggelt hem ontbrekende van Marijtge Claesdr voornoemt --- X ½ stuijvers

Meester Adriaen Pietersz chijrurghijn vanden (folio LXII) thienden penninck vanden jare LVII (1557) bij hem verleijt bij consent vande gerechte over twee nijewe huijsleend ---- III schilt IX stuijvers

Mouwerijn Claesz van verscoten penningen voordien boedel van Jan Claesz ende Marijtge Claesdr --- III schilt XII stuijvers

De kerckmeesters van sinte pieters kercke / Die gasthuijsmeesteren van sinte katrijnen gasthuijs / Die heijligen geestmeesteren ende die huijs sittenmeesteren van sinte prochie volgende zeckere testament hemluiden gemaect van Marijtgen Claesdr voornoemt mitsgaders voordien vierden penninck van hoer pantbrieff ende oncosten tsamen beloopende ---- IIIc LX (359) schilden VIII stuijvers

Jan Jansz goudtsmit voor hem selven ende van weege die naeste vanden bloede van wijlen Huijch Jansz timmerman volgende zeckere testamentair dispositie gedaen bij Marijtge Claesdochter voirnoemt ---- IIc LXXXV (285) schilden X stuijvers

Tgerecht voer hair scatinge ---- XVI schilden

Belopen alle tesamen VIIIc LVII (857) schilden V stuijvers XV penningen paeijments Dus comt hier tover VIc LII (652) schilt VIII stuijvers I penninck paeijments / Die deen helft ontfangen zullen derffgenaemen van Jan Claes Woutersz Ende dander helft derffgenaemen van Marijtge Claesdochter nae vermoege hoerluder dispositie Behoudelicke dat zij borgen stellen sullen indien namaels ijemants quame mit ouderen brieven ofte beter recht ofte actie tot de voirscreven penningen hebben dan derffgenaemen voirscreven dair toe hebben etc. Actum opten XVlen Dach in Julio anno XVc ende LVI (1561).

Bron: Nationaal Archief, Hof van Holland, toegang 3.03.01.01, Civiele sententies, Inv. Nr. 534, sententie 159, dd. 04-12-1561; bewerking C.C.J. Lans †, www.onsvoorgeslacht.nl.

Op 04-12-1561 dient voor het Hof van Holland de casus als volgt: “op de differenten geresen voor dit hof tussen **Cornelis Willemsz schout van Sassen** en Jan Symonsz. als voogden van de kinderen van wijle Dirck Woutersz gegijsselde ende requiranten contra Geryt de With impetrant van gijsseling”.

“In welcke saecke die voorschreven gerequireerden van desen hove geobtineert hebben zekere sententie bijden welcken een Dirck Jacobsz als man ende voecht van Katherijn Dirck Wouterszs dochter mitsgaders den requiranten als voechden vande onmondige kinderen van voorschreven Dirck gevoucht sijn den gerequireerde als eertijts Rentmeester vande wildernisse geweest hebbende te doen Rekeninge bewijs onder relique vande handelingen ende administratie bijde voorschreven wijlen Dirck Woutersz in zijn leven gehadt vande erfhuier grafhuier ende wintvalle vande houtvesterije zedert mej anno XVC XLV (1545) tot sijn overlijden toe hadde omme te comen tot behoerlijcke executie vandie gelicht (?) executorie onder den voorschreven ghijsseling nair voirgaende sommatie gedaen ghijsselen in zekere herberge als inden hage omme tinhouden vandien te voldoen al wair die gerequireerde ter obedien vanden hove gecompereert sijnde hadden tselve desen hove bij request te kennen gegeven ende volgende zeker appointemente gestelt opte marge van haire requeste in iudicio versocht te (?)paren voor commissarijs twelck sulcx bijden hove verli? sijnde wairen die voorschreven requiranten geallegeert hebben henluiden onmogelick te wesen de voorschreven rekening te doen aengemerckt sijluiden inden sterfhuijse vande voorschreven Dirck Woutersz gheen staet acquijten register ofte quijtancien gevonden en hebben daermen eenig reeckening soude mogen maecken / ende dat sij te vreden wairen te affirmeren bij eede / Ende dair omme te vreden wairen dat die gerequireerde selve sulcke reeckening maecken ende den voorschreven commissariss overleveren soude ende dair inne stellen sulcken ontfanck ende vuytgeven als hij vuyt sijn registeren ende blaffairden nair sijne coustien benaiden (?) sonder hem te competeren ende vande voorschreven Dirck Woutersz te resteren / Behoudelick tslot vandien gedirigeert soude werden aenden persoon ende goeden die derfgenaemen vanden voorschreven Dirck noch mogen hebben / Onstueren (?) bijde voorschreven ende meer andere middelen Dat sij dair mede behouden te volstaen ende dat sijluiden mitsdien vuyter ghijsseling ontslagen soude werden mis dat sijluiden te vreden wairen van heure administratie te doen reeckening bewijs ende relique dair ende alsoet behoirende soude / waer tegens bijden gerequiceerde gestaenen es geweest bij ante sustineren bij duversche naddelen die die requiranten behoiren die voorschreven reeckeningen selve te doen volgende de sententie alsoe sijluiden dair toe gecom? wairen ende dat sijluiden den boel vanden voorschreven Dirck Woutersz gealieneert ende vercoft hebben boven arrest bijde gerechte den dair op gedaen gratificeren miie penningen dair van comende den gheen diet hem liefde Concluderen daeromme bijde voorschreven onder meer andere middelen dat die requiranten ? soude werden tot hensluijder voorschreven versouck nijet ontfantelick ende dat hem selve bij ordine ontseijt soude werden ende dat sijluiden ghijsseling houden souden tot sijluiden die voorschreven sententie voldoen souden hebben /Maeckende eijsch van costen / Tegens welcke ? bijden requiranten gestaeven sijn bij replijck ende bijde gerequireerden bij duplijck hadden die voorschreven partijen elcx tot justificatie van genoemde geallegeerden onder den voorschreven commissarijs geexhibeert diversche brieven ende munimenten ende rapport ende rechts versocht / Tvoorschreven hoff gehoort trapport vanden voorschreven commissarijs ende mit rijpe deliberatie van raide deurgesien ende overwogen hebbenalle tghene dat ter materie dienen es Inden name ende van wegen des coninch van spaengen van beiden castillien vr als Grave van hollandt zeelandt ende vrieslandt / admitteert den gerequireerden te maecken den reeckening van alsulcken ontfanck ende vuytgeven als sij vuyt sijn registeren ende blaffairden bevinden sal nae sijn coustiecke hem te competeren vande erfhuieren grashuieren grashuieren ende ende wintvallen Dair wijlen voorschreven Dirck Woutersz bewindt ende handelingen van gehadt heeft mittet slot vandien / Ontslaet den voorschreven requiranten vuyter ghijsseling totten eersten rechte na de vacantie van kersmisse eerstcomende omme ten selven dage weder in ghijsseling te compareren ende trelique van tvoorschreven slot vande reeckening te voldoen al volgende die voorschreven sentencie off bij gebreke vandien depositie vandien gedirigeert te worden aenden gheenen ende sulcx nae rechte behoore sal / Ende condempneert nijetemin den voorschreven requiranten inde costen van dese ter tauxatie ende moderatie vanden voorschreven hove / Actum presentie up supra ende gepronuncheert ut supra (04-12-1561)”

(Bron en transcriptie: Familie Focker, K.J.F. van Veen 2016, <https://familiesporen.wordpress.com/> “Akten en transcripties overige bronnen betreffende zoon Anthonis Jorisz Focker”).

Op huijden den xxen Julij xvj C twee compareerde voor mij **Henrick van Heemskerck** notaris publijck bij den Hove van Hollandt geadmitteert mitsgaders voor den ondergeschreven getugen Maijcken Willemsdr. weduwe wijlen Laurens de Raed out omtrent XXXLi jaren waerdinne wonende in Swanenburgh op Levendael binnen deser stede, de welcke ten versoucke van Gerrit Jorisz Focker in den name ende van wegen Anthonis Jorisz Focker zijn broeder bij hare vrouwe waerheijt conficentie ende ziele zalicheijt in plaetse van ede getuycht en verclaert heeft waerachtich te wesen dat ontrent paess (Pasen) tot haer deposantes huijse ingecomen es eenen Eloy cammer die dier tijdt woonde ten huijse van Jaques de Marijn cleermaecker, hebbende de voors. Eloy bij hem noch eenige andere gasten tot t getal van vijff off zes toe. Welcken Eloy met sijn voors. geselschap dien heelen dach ten huijse van haer getuijge bleven eeten en druncken tusschen wijlen den selven geheelen dagh herluijder tijdt gesamentlick en sulcx mede des voors. Eloij over brengende met Rollen inde rolbane leggen op t erve achter haer getuges huijs geduyren t selve de middach over tot den avondt toe sonder dat sij getuge den selven dach in eeniger manieren gehoort heeft dat de voors. Eloy van eenige pijn claechde. Maer dat hij gelijk dander sijnen laechs genoten vrolick was. Tuijchde voorts dat des avonts naer zijluijden uijt t voors. Rollen waren gescheijden eenige vant geselschap van hare getuijge begeerde dat sij wat vuys an soude leggen. Daerop sij getuijge seggende: wat ghijluijden hebt al den dach lopen Rollen sonder vuivr, soude ick nu vuyr anleggen, werde daerop soo bij den voors. Eloij als tander geselschap geseijt dat hij Eloy s daechs te vooren tot Leijderdorp hadde geweest ende dat hij aldaer int water gelegen hadde dat hij de natte clederen gelijk sij getuijge ooc selfs sach noch an hadde en dat hij deur de naticheijt nae hij stil en uijt rollen gescheijden was cout was geworden. Over sulcx sij getuijge een vuyr anleggende sijn de voors. Eloy en sijn geselschap daer bij gegaen druncken al t samen met malcanders om tot des avonts omtrent de clocke thien uijren ten welcken tijde de voors. Eloy en tander geselschap uijt haren huijse sijn gescheijden ende naer huijs gegaen sonder dat sij getuge oyt noch vanden voors. Eloy noch van tander geselschap in eeniger manieren van eenige swaricheijt van quetsuyre off anders heeft gehoort. Tuijgde bets voorts een dach off twee daer nae verftaen te hebben dat de voors. Eloy opten voors. maendach over de voors Rol baen te weeten van tene sijdelbert opt ander hadde willen springen en dat hij hem daer over versprongen en zeer gedaen hadde. Wijders niet tugen Presenteren tselve tallen tijde des nood en verzocht zij int ede te bevestigen van twelck den requirant verzocht acte. Aldus gedaen binnen der stadt Leijden ten huijse mijns notaris ter prefentie van Pieter Daemsz ende Henrick Dammasz beide Peltiers als getugen ten desen versocht. Lager stondt T Welck ick getuge en was getuijckent H. van Heemskerck nots. ... Ende ondervraecht zijn de verclaerde de innehouden van zelve waerachtich te weesen so waerl. most haer Godt Almachtich helpen. Actum den xxxen Juli @o xvj C en twee.

Getuignisboek L147v.

Compareerde voor den ondergeschreven schepenen **Henrick van Heemskerck** notaris publijck wonende binnen defer stede out omtrent veertich jaren ende heeft bij den eedt die hij int stuck fijns voorf officie heeft gedaen ter requitatie ende infantie van Anthonis Jorisz Focker getuijcht ende verclaert warachtich te wesen, dat hij getuijge op den derden augustij xvj C thien voorleden ontboden es geweest ten huijse van Capiteijn Cornelis van Achthoven, om aldaer te beschrijven zeecker contract, sonder dat hij getuijge nochtans wiste bij wien hij aldaer ontboden werde. Ende hij getuijge ter voors. herberge gecomen ende in tfalet gewefen of doen gaen fijnde, heeft hij aldaer gevonden den requirant, Jan Henricxz heuijkemaecker, Jan Cornzn steencop van Haerlem, Cornelis Heijmanszn van Dam mit onder ander gefelschap, alfdoen hem getuijge zo bij den reqt. als den voors Jan Henricxz aen gefeijt werde dat hij getuijge soude beschrijven een contract twelck zijluijden tfamen hadden gemaect nopende de overdoeninge van impost van smeeren over zeeckeren dorpen, daer van de voorz Jan Henricxz feijde pachte te wesen. Ende hij getuijge dienvolgens t voors contract begonst hebbende te schrijven, sijn ter voors herberge ingecomen des voors Jan Henricxz huijfvrouwe ende zoon, de welcke t

volschrijven ende teijckenen van tvoors contract beletten, doch jegen wil en danck (zoo hij getuijge niet anders conde bemercken) van den voorn Jan Henricxz die hem geliet over de voors handelinghe zeer verblijt te wefen. Tuijchde voors dat de requirant den voorn Jan Henricxz noch geen van t voorf gefelschap ten tijde hij getuijge aldaer in quam, in eeniger manieren beschoncken naer fijns oordeels alle tsamen nuchteren waeren. Wijders niet verclaerende. Actum den xiiij en junij anno xvj C twae

Vonnisboek Q pagina ij C lxiij verso, 264v.

Euwout Craen qq eijr [Dingboek] II fol. lxxxv vso, contra Anthonis Joriszn Focker ged.

Op ten dach van huijden compareerde voor de vierfchare van schout ende schepen der stadt Leijden Euwout Schilperoort gemachticht van Euwout Craen als curateur over den boedel van Cornelis Jacobs zn van Swieten eijr. De welcke doen verdagen hadde Anthonis Joriszn Focker om betalinge te hebben van de somme van negenendertich guldens derthien stivers veertien penningen ter zaecke van t'rantfoen van fijn gecochten thuijn, ende wijders van erj e fijn van fodanigen custing van drieentnegentich guldens vijftien stivers als Dirck Corneliszn in den Burch ten lasten van den eijsscher inde voorscreven qualite pretenderende was. Concluderende tot condemnatie vandien mette costen en reditutie des imposts. Waer tegens **Henric van Heemskerck** gemachticht van de voorsreven gedaechde gehoort sijnde verclaerde inden voorscreven eijsch te consenteren ende versocht de voornoemde Schilperoort dienvolgende condemnatie. [Accoord] Aldus gedaen op ten derden septembris anno xvj C twaelf

Vonnisboek S, folio 29 verso, AJF.

Adriaen van Tethroede q.q. eijr contra Anthonis Joriszn Focker q.q. gede.

Op ten dach van huijden compareerde voor de vierschaere van schout ende schepenen der stadt

Leijden Euwout Schilperoort gemachticht van Adriaen van Tethroede als mede erffgenaem van Maria Jansdr fijne huijfvrouwen moeder za: eijr. De welcke doen verdage hadde Anthonis Joriszn Focker als possesseur van den eijsschers hypotheecq om betalinge te hebben van de somme van twee hondert ende vijftich guldens ter saecke van een jaer custings verschenen meijedage voorleden volgende de custingbrieff daer van sijnde ...

Henrick van Heemskerck verdedigt Anthonis die veroordeeld wordt tot betaling, inclusief de proceskosten op 4 november 1613

Notaris A.C. Paedts, nr 177, 1615, AJF nr 89.

Op huijden den xxij en meije anno xvj C ende vijftien compareerden voor mij notaris publ. ... Anthonis Joris Focker als principael debiteur, Maritgen Gerritsdr wedu van Joris Claeszn Focker in desen geadsisteert bij mij notario als haer gecoozen voocht, Baernt Janszn backer ende **Henrick van Heemskerck** mede nots publ. als borgen voor den voorn. Anthonis Focker alle wonende binnen deser stede ende hebben zij compten in dier qualite mitsdesen geconstitueert ende volmachtich gemaect Franchoijs de Wit procur. shooffs van Hollt adlites in omnibus cum potestato febstituendj jn comunij forma voor den hove van Hollant ende specialicken ome te consenteren inde conclusie bij de Corns Jacobsz van Swieten op ende jegens hen constituenten doen nemen. Belovende zijn constituenten voor goet vast ende van waerden te houden ende doen houden ad litez bijde voorscreven heure geconstitueerde ende desselffs gesubstitueerde ad litez int gunt voorsreven staet ende daer van depondeert ...sticht ende verricht zal werden. Ende tgewijsde te voldag est noot. Onder verbant nae rechten daer toe staen. Ende versochten de constituenten bij mij notario hier van behoerlick acte in forma gereprodiceert te werden. Aldus gedaen verleden ende gepasst ten dage, maent ende jaere alsboven, ten huijsen van voorsreven Marijtgen Gerritsdr ter presentie van Willem Baerntsz backersknecht ende Cornelis Janszn stoeldraeijer beijde innewoonders deser stede als getugen ...

Vonnisboek T, folio Cxxxviii, 138 AJF.

Arrestante en eijrce, [Dingboek] KK folio 111 verso, contra **Henrick van Heemskerck** als de weet aengenomen hebben voor Anthonis Joriszn Focker wonende tot Coudekerck gede.

Inder zaecke hangende voor de vierschare van schout ende schepenen der stadt Leijden tusschen Jan van Kuyck gemachtigde van Marijtgen Adriaensdr wedue wijlen Dirck Maertszn van Proijen in zijn leven houtcoper met haer voocht ter eenre ende **Henrick van Heemskerck** als de weet aengenomen hebbende voor Anthonis Joriszn Focker wonende tot Coudekerck ende als gemachtigde van zelve gedaechde ter andere zijde. De voorf arrestante ende eijrce de voorz gede in rechte doen betalen om betalinge te hebben van de fomme van zes hondert vierendertich guldens zestien stuvers falvo justo calculo ter zaecke van geleverd hout volgens t register daer van zijnde ... Ende dat de gearresteerde penn. berustende onder Cornelis Pieterszn van Couwenhoven daer vooren verclaert zouden werden executabel ... Akte xix en februarij xvj C zestien

Bron: Erfgoed Leiden en Omstreken, Rechterlijk Archief Lisse, Inv. Nr. 4, f. 214v, dd. 29-05-1617 stilo novo (bewerking: H.J. van der Waag, www.onsvoorgeslacht.nl).

Schout en schepenen stellen dat hun gebleken is bij Pieter Florisz van Heemstede en Jan Hendricksz Brebijn kopers van de Loostercamp geleverd met 5 oude eigendomsbrieven, als de eerste van 15-06-1483 verleden voor de schout van Voorhout waarbij Cornelis Claesz heeft verkocht aan Florie Wouter Willemszs weduwe de helft van de Loostercamp daarvan de wederhelft toekomt aan Claes Claesz zijn wijfs broer gelegen in de ambacht van Voorhout, de 2e van de Barnaditen monniken van 05-08-1511 verleden voor schout en schepenen van Leiden waarbij Lijsbeth Willem Wouterszs weduwe met Wouter Willemsz haar gekoren voogd verkocht aan Alijdt Claes Aelwijnszs weduwe de voorschreven brief welke de voorschreven Lijsbeth was aangekomen van Florie Wouter Willemszs weduwe de voorschreven Willem Woutersz moeder, de derde van 17-04-1510 waarbij broeder Claes Prior en gemeen convente van de Barnaditen te Heemstede verkocht aan Alijdt Claes Aelwijnsz weduwe de helft van de Loostercamp gelegen in de banne van Lisse gemeen met Willem Woutersz weduwe, belend ZO de Wildernis, ZW en NO Jan Gijsbertsz en Lijsbeth Willem Wouterszs weduwe en NW de Lage veen, de 4e van 20-4-1531 waarbij Jan Claes Aelwijnsz poorter van Leiden verkocht aan Willem Willemsz nu schout van Sassenheim twee brieven, de ene verleden voor de schout van Voorhout en de andere te Leiden alsmede een brief van de Barnaditen van **18-05-1563** verleden voor schout en schepenen van Lisse waarbij Baerthout Nicolaesz voor hem zelve en vervangende Cornelis Pieterszn., Willem Cornelisz man en voogd van Willemptge Pietersdr en Jan Huygenz man en voogd van Katrijn Pietersdr verkopen aan Dirck Jansz. de grote looster groot 4 morgen 2 hond, belend ZW Cornelis Huygenz NW Lenaert Danielsz, NO Maerten Pietersz en ZO de Wildernis. Borg **Cornelis Willemsz, schout van Sassenheim**, voor Baerthout Nicolaesz

Bron: Erfgoed Leiden en Omstreken, Oud Notarieel Archief Leiden, Inv. Nr. 1, Protocol van notaris Pieter Adriaensz Storm te Leiden 1564 – 1568, f. 93; bewerking Teun van der Vorm, versie 4.0 d.d. 10-8-2018; www.onsvoorgeslacht.nl .

Op 07-09-1565 wordt “Cornelis Willemsz schout inden ambachte van Oestgeest” vermeld in het Cartularium van de getijdemeesters in de St. Pieterskerk in Leiden (Bron: Erfgoed Leiden en Omstreken, archief Kerken te Leiden, Inv. Nr. 203, Nr. 127 folio 99; bewerking: Anthonius van der Tuijn te Rhoon; www.onsvoorgeslacht.nl).

Copie van eenen brief houdende negen gouden karolus gulden tsiaers tot St. Gillis daghe ter losse den penning 16, sprekende op Sijmon Gherijts zoon tot Rijnsborch ghehijpotequert op zeeckere landen in Oestgeest, in date 1565 den 7e dach in September.

Ic **Cornelis Willemsz schout inden ambachte van Oestgeest** doen condit allen luden dat voor mij ende twee getugen hier onder ghenomineert gecomen ende gecompareert is zelve persoonlicken Sijmon Gherijts tot Rijnsborch ende bekende voor hem zijnen erfven ende naercomelinghen wel ende wettelicken vercoft te hebben ende schuldich te wesen de zeven getijden meesteren van Sinte Pieters kercke binnen Leijden als meester Frans Adriaens zoon, Aernt Gherijt Eewoutszsz, Jan van Brouhoven ende meester Pouwels Buijs tot

der voorschreven zeven getijden behoef eenen jaerlixen losrente van neghen gouden karolus guldens tot twintich stuyvers tstück tsaers. Verschijnende elcke jaer tot Sinte Gielis daghe daer van teerste jaer renthen ghefallen ende verschenen zal wesen Sinte Gielis daghe anno 1500 zes ende tzeestich nu eerstcomende ende also voorts van jare te jare eewich gedurende. Te betalen vrij zonder eenich ofslach tzij van beden subventien imposten schattinghe thienden penningen meerder of minder hoe die oock genoempt oft bij wien dat dien geordonneert ende opgesteld zullen moghen werden tzij bij de Co. Ma. zijnder E. Raide ofte state vanden lande al waer ooc expresse cortinge op dese ende dier gelijcke renten verclaert tzelfde binnen Leijden ende in handen vanden getijde meesteren oft heuren rentmeester inder tijt wesende gedurende zo langhe ende ter tijt toe dat dese voorschreven renten al afgelosset ende gequeten zullen zijn. Twelck de comparant voorschreven zijnen erven ende naecomelinghen zullen moghen doen tot heuren believen mits op leggende teffens ende tot eenen male ende niet bij deelen hondert vier ende veertich karolus guldens of twintich stuyvers voor tstück in pajmente alsdan loop ende ghanck zal hebben volgende de laetste evaluatie ofte permissie des Co. Ma. alsdan ghepubliceert, mitsgaders ooc alle verscheenen ende onbetaelde rente nae beloop des tijts verscheenen als de lossinge voorschreven geschiet. Ende binnen de voorschreven renten mitte hoofdsomme van dien in desen wel te funderen ende te verzeckeren zo was den voorn. comparant daer voren stellende, verbindende ende specialicken verhiypotekerende een morghen ende vier hondt landts gelegen in Oestgeest voorschreven Belent hebbende noort Cornelis Pieters zoon tot Reijnsborch, zuut Wouter Lambertsz, oost het convent tot Reijnsborch ende west Willem Ghijsbrechtsz Noch de helfte van zeven hondt landts leggende inden voorn. ambachte ghemeen mitte kinderen van Jacob Claes zoon houtcooper tot Leijden. Ende heeft belendt an de westzijde Worbout Wouters zoon, oost tconvent tot Reijnsborch voorschreven ende Jan Paeds Cornelis zoon, zuut Jan Paedts Cornelis zoon voorschreven ende noort de kerck tot Oestgeest. Noch de helft van twee hondt landts gelegen inden voorschreven ambachte ende gemeen als voren. Belendt oost Sijmon Ghijsbrechtsz, zuut de sacrastie tot Reijnsborch, west Wouter Lambrechtsz ende noort Jan Paedts Cornelisz voorschreven Ende ooc generalicken specialicken alle zijne andere roerende ende onroerende jegenwoordighen toecomende goederen gheenighe van dien wtgezondert. Omme bij gebreke der betalinghe de voornoemde jaerlixen renthe mitte hoofdsomma voorschreven daer an ende an de keure van dien tzelve te moghen voorzien ende verhalen mit verbande ende executie van allen tsheeren hoven rechten ende rechteren, renunchierende tot dien eijnde de voorschreven comparanten voor hem zijnen erven ende naecomelingen allen exceptien privilegiën van princhen ende heeren respiten terminum juris ende allen benefitien zo wel van gratien als van rechts wegghen, desen ter contrarie dienende ende hem comparant of zijnen erfven in desen eenichsins zoude mogen zijn tot voordeele ende in previditie van den thoonder van desen. Ende bekenden hem den voorn. Sijmon Gherijts zoon van de coope der voorschreven rente wel voldaan ende wt handen vande boven ghenomineerde getijde meesteren te vollen betaelt te zijn den lesten penning mit den eersten. Alle dijck zonder arch ofte liste. In oorconde van desen hebbe ick **Cornelis Willemsz schout** voorschreven ten verlijden ende deur begheerte vande voornomde comparant in presentie van IJsbrant Jeroens zoon ende Jan Cornelisz buurluden in Oestgeest als getugen hier toe gheroupen, desen brief wthangende mit mijnen zegele bezegelt. Int jaer ons heeren dusent vijfhondert vijf ende tzeestich opten zevenden dach in september. Mij present. Onder de ploije stont getekent E. Gijllisz secretaris.

In 1566 wordt Cornelis Willemsz, van Sassenheim voor hem zelf en vervangende Cornelis Aelbrechtsz zijn zwager, genoemd in het overzicht van naaste vrienden en magen van wijlen Kerstant Michielsz inzake zijn nalatenschap.

[Het begin van deze akte en de datering ontbreekt; het heeft betrekking op de nalatenschap van Kerstant Michielsz, die ook in eerdere akten voorkomt] ..... Willemsdr., Kerstant Willemsz van Alphen droochscerier, Jan Bronen(!) wonende tot Koudekerk voor hem zelf en vervangende Annetge Brunendr. zijn zuster en Jonesie Jacobsdr. wonende tot Alphen. Waar op de voorn. Kerstant Willemsz en Haesgen Willemsdr. gaven voor antwoord zeggende dat zij luiden met de voorschreven zaak hen niet begeerden te bemoeien, maar dat zij de voorn. Jacop Woutersz met de voorschreven Goederen laten en dat zij luiden van hetgeen bij de voorn. drie

personen uit de naam van de naaste vrienden en magen van de voorn. Kerstant gedaan mag wezen niet gestand te doen. De voorn. Jan Brunensz en Jonesie Jacobsdr. gaven voor antwoord zeggende dat Kerstant Michielsz gedaan heeft daar begeren wij niets tegen te doen. Daarna ons vinden aan de personen van Jan Willemsz Munt en Vranck Willemsz zijn broeder, die gaven als antwoord dat zijluiden geen moeite begeerden te maken om de voorn. Kerstant Michielsz goed en wisten ook niet van de voorn. drie personen die in het sterfhuis van Cors Michielsz of tot Jan Woutersz geweest waren en wat bij henluiden gedaan mocht wezen, en dat zij hetzelfde ook geen gestand doen. Daarna zijn ten huize van mij notaris gecompareerd Gerrijt Kerstanz en Cornelis Lambrechtsz backer als man en voogd van Alijdt Cornelisdr., de voorschreven insinuatie en protestatie gehoord en wel verstaan hebbende, verzochten te hebben kopie tot haar kosten uit het testament van de voorn. Kerstant Michielsz om te weten waar zij zich naar reguleren zullen en daarna op hetgeen voorschreven staat antwoord te mogen geven. Ten laatste heb ik notaris voorschreven met de getuigen mij zelf laten vinden ten huize en woonplaats van Claes Oom Jansz op de Volregraft aldaar bij elkaar vergaderd waren dezelve Claes Oom Jansz als man en voogd van zijn huisvrouw en uit naam van Cornelis Damen zijn zwager, mr. Gerrijt Heerman ook voor hem zelf en uit de naam van Jan Jacobsz Zijn broeder, heer Dirck Lourisz priester en Gerrijt Lourisz zijn broeder, Cornelis ...sz, Dirck Claesz Ket, Adriaen Andriesz, Joost Willemsz Porsman, Mourijn Claesz, Jan Gerrijtsz, Heijnrick Jansz aan de Groenendijck, Jan Dircksz Mijn Lieve Neve, **Cornelis Willemsz schout van Sassenheim voor hem zelf en vervangende Cornelis Aelbrechtsz zijn zwager**, Michiel Gerrijtsz, Ghijsbrecht Matheusz, Jacob Pietersz, Dirck Cornelisz, Willem Dircksz Verhouff, Adriaen Cornelisz tot Noordwijk als man en voogd van zijn huisvrouw, Clement Ingensz, Alijdt Dircxsdr. Cornelis Jansz tijmmers weduwe en Dircgen Dircxsdr. En hebben gelijkelijk verklaard op de voorschreven insinuatie en protestatie, en ontkennen dat voorschreven Jan Woutersz ook maar enigszins erfgenaam zou kunnen zijn van Kerstant Michielsz Dan aangaande het verzoek van de voorschreven verklaring zeiden de voorn. mr. Gerrijdt Heerman en Claes Oom Jansz dat zijluiden in de kwaliteit als boven en uit de naam van alle andere naaste vrienden en magen van Kerstant Michielsz voorn. de voorschreven Joost Jacobsz en Baerent Lambrechtsz en IJsbrant Claesz speciale procuratie en bevel gegeven hebben, om uit naam van de naaste vrienden en magen voorschreven in het sterfhuis van de voorschreven Kerstant te treden en aldaar te blijven en possessie te nemen, en ratificeren de voorschreven procuratie. En Jan Woutersz voorschreven verzocht van al hetgeen voorschreven staat hem geleverd te worden akte. (111)

[Het lijkt erop dat dit folioblad 93/93v tussengelegd is of dat het voorliggende blad ontbreekt.]

Bron: Erfgoed Leiden en Omstreken, Oud Notarieel Archief Leiden, Inv. Nr. 1, Protocol van notaris Pieter Adriaensz Storm te Leiden 1564 – 1568, f. 211; bewerking Teun van der Vorm, versie 4.0 d.d. 10-8-2018; www.onsvoorgeslacht.nl .

[niet gedateerd]: [akte waarvan alleen het einde bewaard is gebleven] Betreft protestatie en bezoek van de notaris aan Ghijsbrecht Dircksz op verzoek van een schout in verband met betaling. Vergelijk de volgende akte. (166)

f. 211 d.d. 3-11-1567: Heb ik notaris op verzoek van Kerstant Cornelisz bode van **Oegstgeest** uit de naam van **Cornelis Willemsz schout aldaar** mij gevonden ten huize en aan de persoon van Ghijsbrecht Dircxsz voorn. en heb hem geïnsinueerd als dat de voorn. schout op woensdag naastkomende wezende rechte dag tot Oegstgeest willig was aldaar zijn eed te doen nopende de naasting van de woning en landen voorschreven en dat de voorn. Ghijsbert indien hem liefde ten zelve dage aldaar mocht komen de voorschreven eed te zien en horen doen. (166)

Bron: Erfgoed Leiden en Omstreken, Kenningboek der stad Leiden, 1553/1570, nr. 341b, fol. 268

“Jacob Fransz, als gemachticht van Jan Jansz van Bancken, verweerder, proponeert voer dingtale op ende jegens den calumniesen eysch bij David Egbertsz, als gesubstitueert van **Cornelis Willemsz, schoudt tot**

Sassem, hem zeggende gemachticht te zijn van eenen Jacob Cornelisz, die hem onthoudt tot Emden, eysscher, tegens hem, verweerder, gedaen – dat de verweerder eerst, ende alvooren zyne geallegeerde exceptie – den voorschreven eysscher niet en zal doen blycken, dat Pieter Cornelisz, zijn broeder, deser werlt overleden is, ende mitsdien hemzelven voor geen successeur van denzelven Pieter Cornelisz dragen en mach, voor ende aleer hy volcomelic van deszelven Pieters overlyden verthoent zal hebben, alsoe nae rechte een yegelic gepresumeert (blz. 166) wort te leven den tijt van hondert jaeren, tenzy contrarie blycke, ende genomen dezelve Pieter al schoen overleden ware, soe en can nochtans den eysscher hem zelven geen erffgenaem funderen van zijn broeder, gemerct, de voorschreven Pieter noch een moeder in levende lyve heeft, genaemt Machtelt Jacobsdr, die in allen gevalle, volgende aedomsrecht, voer den eysscher totte erffnisse ende besterffnisse van den voornoemde Pieter geadmitteert behoirde te worden; daerby gevoucht, dat de voornoemde Pieter noch wel zes broeders ofte zusters levende heeft, die, zoewel als den eysscher, totte penninge, alhier geeischt, gerechticht souden zijn, die nochtans alle gader haer mette vercopinge der landen in questie wel contenteren, want in desen te letten staet, dat, alsoe deysscher contendeert tot cassatie van de coep van seeckere leenen ofte tot supplement ende betalinge van de rechte waerde van dien, dat mitsdien dese actie nyemant en soude competeren dan den eysscher, als wesende naeste leenvolger van zijn voorschreven broeder, gemerct den eysscher alhier nyet en comt als leenvolger, mer als erfgenaem van zijn broeder, instituerende zeeckere personele actie alternative, latende den verweerder zijn optie of hy van de landen in questie wil scheyden, mits gerenbourseert zijnde van de penningen daervoiren betaelt, dan off hy de juste waerde vandien met penningen wil suppleren, welcke penningen nochtans notoirlic souden moeten comen tot profyte nyet van den eysscher als leenvolger, mer ten profyte van de naesten erffgenaemen van den voornoemde Pieter, te weten Machtelt Jacobsdr zijn moeder, want indien deysscher hadde willen ageren als naeste leenvolger van zijn broeder, soe en behoirde hij geen personele actie geinstituteert, mer aenvanck opte leenen in questie, ofte anders reele actie geintenteert ende dienvolgende den verweerder voor het leenhof van Warmont – daarvan de landen in questie te leene gehouden worden – geroepen te hebben, daer in zulcken gevallen de verweerder iusticiabel was ende nergens anders, persisterende mitsdien de verweerder by zyne geobycierde exceptie, daerop hy versouct eerst ende alvooren recht gedaen te worden; omme nochtans dien onvermindert, dese zaecke by ordene ten principale te deduceren ende de notoire calumnie van den eysscher te ontdekken, ende eerst ende alvoren te wederleggen tgunt deysscher wil allegeren, dat zijn broeder slecht ende innocent geweest zoude zijn, niet bequaem om eenige goeden te administreren, soe blyct gantschelic contrarie by goede getuygenisse van des voornoemde Pieters ende oock des eysschers eygen moeder, broeder, zuster ende andere zyne naeste vrinden ende maghen, dat dezelve Pieter ten tyde, doen hy de landen in questie vercofte, meer dan XXX jaren out was, gebruyckende zyne redene, memorie ende verstant, als andere menschen, (blz. 167) sonder dat men eenige teyckenen van simpelheyt aen hem soude hebben mogen bemercken, zulcx dat hij mitsdien gantselic zijn eygen voocht was, regierende zijn goeden nae zijn eygen appetyte, contraherende dagelicx met een yegelic sonder yemants wederzeggen, ofte sonderdat zijn vrienden oyt gepoecht ofte van meeninge geweest hebben om hem in curatele te stellen, twelck uuytdien onwedersprekelic blycken mach, dat den eysscher selve noch in den jare tzestich of daeromtrent met den voornoemde Pieter, zijn broeder, zeecker solemneel contract gemaect heeft, sonder eenige curateur ofte voocht daerover te roepen, te weten, dat den eysscher, omme redenen hierna te deduceren, van zynen broeder op renten gecregen hebbende de somme van hondert gulden, met den voornoemden zynen broeder expresse voorwaerden ofte contract gemaect gehadt heeft, dat indien Pieter voor hem, eysscher, quame te overlyden, dat in zulcken gevalle de voorschren rente off, doot ende tenyet wesen soude, al directelic contrarie des eysschers eygen surreptice te kennen geven, daerop hy zyne pretense mandement vercregen heeft, te weten, dat Pieter Cornelisz dese naeste twintich jaeren, innocent geweest zijnde, nyet gequalificeert en was om eenige contracten aen te gaen, sulcx dat deysscher mitsdien van dese openbare calumnie niet te excuseren en is. Ende genomen, sonder prejudicie, de voorschreven Pieter nyet bequaem geweest en hadde omme met yemant te contraheren, soe en sal nochtans niet blycken, dat hy deur de vercopinge in questie enichsins geledeert oft verachttert is geweest, mer ter contrarie, dat hy daer sonderling by geprofiteert heeft,

alsoe hy, geinvolveert zijnde met vele ende diversche schulden ende geen middel wetende om zijn crediteurs tevreden te stellen, geschapen was, dat de landen in questie van wegen des voornoemde Pieters crediteuren bij executie ten vilen pryse ende tot excessive onkosten onlangs daernaef vercoft soudē hebben moeten wesen, gemerct daer alreede eenige van zijn crediteurs aen begonsten te panden, sulcx dat de voorschreven Pieter, van nootswegen totte vercopinge van zyne leengoeden geconstringeert zijnde, tot meer malen zeer ernstelic aen des verweerders zaliger broeder doen versoucken ende hem genouch doen bidden heeft, dat hy de landen in questie doch soude willen copen, soe hy – Pieter voorschreven – van nootshalven dezelve vercopen moeste, ofte anders dat dezelve landen onlangs by deurwaarders, ofte anders tot vilen pryse by den justicie vercoft soudē moeten wesen. Ende alsoe des verweerders zaliger broeder totte copinge der voornoemde landen niet en wilde verstaen, soe zijn de zelve landen by den voornoemde Pieter ende (blz. 168) zyne gecommiteerden overal geveylt ende te copen ommege dragen geweest, sulcx dattet doentertijt beter redene geweest soude hebben, dat den eysscher nae zijn broeder, die – soe hy seyt – simpel ende slecht was, omme gesien ende synen boel -die grotelich ten achteren was – helpen reden hadde, dan hy nu comt omme – soe hem tsyne nyet en heeft mogen helpen – van den verweerder noch een stuck uuyte pot te hebben, mer soe de voornoemde Pieter nergens aen penninge voer sijn lant wiste te geraecken ende naedenmael hy by des verweerders voornoemde broeder tot meer malen ofgeset was geweest, is hy eyntelic, vergeselschap zijnde met zijn voornoemde moeder ende Alijt Jacobsdr, zijn moeders zuster, misgaders eene Hillegont Maertensdr, gecomen ten huysse van des verweerders voornoemde broeder, ende heeft aldaer nae lange communicatie ende rype deliberatie, nochterens monts ende welbedocht, zijnde de landen in questie, wesende drie verscheyden leenen, by tusschen sprecken ende goetduncken van sijn voorschreven moeder – die in cas van onmondichheit nae rechte haer zoens voocht wesen soude mogen, als nyet geconvoleert zijne ad secunda vota – ende moetgen, den voornoemde Quyrijn van Bancken vercoft gehadt voor de somme van vijf hondert ende XXII Karolusgulden aen gereede penningen, blyckende by desselven Quyrijn van Banckens register daarvan zijnde, behalven de kosten van den investiture, die de voornoemde Quyrijn daarvan soude moeten halen, inder vougen dat de voornoemde Quyrijn van Bancken genouch meer dan de waerde voor de voorschreven landen beloofd gehadt heeft, twelck uuytdien goet te colligeren is, dat des verweerders voornoemde broeder, naedat de voorschreven coop geschie was, uuyt zijn eygen vrye wille den voornoemde Pieter noch een maent dach gegeven heeft omme middelretijt een ander coopman te soucken, die meer voor sijn landen soude willen geven, seggende, dat hy daermede tevreden was. Ende wert daerenboven noch meer gecolligeert uuytdien, dat de voorschreven Quyrijn, lange nae den coop geschiet was ende doen hy nu al zeeckere mercklicke somme van penningen tot oflossinge van des voornoemde Pieters schulden verschoten hadde ende Pieter van zyne meeste crediteurs gevrijt was – blyckende by verscheyden hanteyckens by Quyrijn van Bancken gelost ende noch onder den verweerder berustende – des eysschers vrienden ende allen anderen representeert gehadt heeft de voorschreven landen in dezelve coop te laten volgen, sonder eenoch proffijt te genieten, indien men hem van sijne uitgeleyde penningen wilde rembourseren, soe hy hem liet beduncken de voorschreven landen veel te dier gecoft hebben, welke presentatie de voorschreven Quyrijn Jansz den eysscher tot meer malen heeft doen insinueren, sulcx als den verweerder by eede presenteert te verclaren, indient noot zy, mer heeft den eysscher dezelve (blz. 169) presentatie niet willen accepteren, overmits het hem met goede redene geen dulle coop en dochte te wesen, te geven Vc en XII gulden voor drie verscheyden leenen, die tesamen nyet meer in huysse en gouden dan XVI gulden tsjaers, daervoiren hy, eysscher, de voorschreven landen doentertijt gebruyckende was ende lange jaren daernaef van den verweerder gebruyct gehadt heeft, die oock huysden opten dach nyet meer in huysse ofte cope waerdich wesen en soudē, indien zy by den verweerder ende sijn broeder nyet verbetert ende toegemaect waeren, hierby gevoucht de groote ende excessive kosten vanden investiture, zoe menichmael als de voorschreven leenen versterven ofte vervreemt moegen worden, mitsgaders de diensten, die men den leenheere te dier oersaecke schuldich is te presteren. Ende omme teneynde van materie te comen, soe en can in allen gevalle, wat van desen zaecke wesen mach, den eysscher nyet ontfantelic wesen omme de coop alhier in questie te rescinderen, zoe hy tot alre tijt mettezelve coop tevreden geweest ende diezelve by verscheyden acten, voersoeveel in hem was,

geaprobeert ende geratificeert heeft als immediate van den voornoemde coep, of tot den dach van zijn vertreck toe de landen in questie van den verweerder ende zynen broeder gebruyct hebbende, betalende die jaerlixte huysre vandien in handen van den verweerder, zoe hy procedeeert; heeft ooc mede deyscher van den prijs der voorschreven landen geparticipeert ende genoten, ende dienvolgende dese coep voorsoeveel in hem was expresselic geaprobeert ende geratificeert, te weten, dat alsoe hy, eysscher, den voorschreven Pieter, overmits hy de leenen in questie by hem, eysscher, gebruyct, daerinne hy, eysscher, zynen broeder, wesende een outvryer, hoepte te succederen, vercoft hadde, slaen ende stoten wilde ende anders alle onminne bethoonde, deselve Pieter mitten eysscher, zynen broeder, geaccordeert is, van den penningen van de vercofte leenen gecomen, hondert guldens op renten hebben soude, op conditie, dat, indien Pieter voorschreven vóór hem, eysscher, quame te sterven, dat hy, eysscher, in sulcken gevalle van deselve rente vry ende quijt soude wesen ende mitsdien soude den eysscher omme de voorschreven vercopinge geen meer moeyten maecken. Ende heeft deyscher volgende tzelve accort zynen broeder tot dien fyne behoerlicke rentebriefve gepasseert in 't beginsel van den jaere een ende tzestich (1561), ende zulcx wel acht ofte negen jaren nae date van de voorschreven vercopinge, blyckende in promptis bij de rentebriefve, alhier overgeleyt, in der vougen, dan den eysscher by geene middelen toegelaten en mach worden omme den coep, daerinne hy geconsenteert ende die hy nae soe lange tijt geratificeert heeft, eenichsins te impugneren. Ende alsoe van alle tgunst voorschreven is ten vollen blycken mach by deugdelicke certificatien, by des eysschers eygen naeste bloet ende vrienden gepasseert, die mitsdien geensins reprochabel en sijn, soe dunct den verweerder nodeloos langer op dese materie te insisteren, sulcx dat hij, mits ontkennde generalick alle feyten, redenen ende middelen by den eysscher voergesteld, hem eenichsins prejudiciabel wesende, persisteert bij zijne conclusie apud acta genomen, sustinerende mitsdien, dat hem de kenninge mede ende den eysscher tegens zal gaen, versouckende hy, verweerder, - eerst ende alvoiren tegens des eysschers productie gehoert zijnde – daerop vonnisse van schepenen, implorerende op als uwer, myne heeren, edele en goedertieren officium, omme, tzelve hem geimpartieert sijnde, recht ende justicie geadministreert te worden naer behoiren. Actum den XVten Martii anno LXVIII (1568), geknocht, ende by den verweerder ingebrocht den XXten derselder maent. Onder stont geteykent: Jacob Franz, taelman.”

Bron: Gemeentearchief Oegstgeest, Rechterlijk Archief, Inv. Nr. 1, Nr. 99 folio 229v. d.d. 29-11-1581
(bewerking: Anthonius van der Tuijn te Rhoon; www.onsvoorgeslacht.nl)

Willem Jacobsz schoenmaker poorter van Leiden, erfgenaam van Jacob Willemsz bontwerker zijn vader, heeft overgegeven aan Arent Maertensz van Oegstgeest thans wonende binnen Leiden, een schouten losrentebrief, beginnende met: Ik **Cornelis Willemsz schout van Oegstgeest** etc., sprekende op Dirck Louwerisz met zijn waarborg Pieter Gerritsz snijder toekomende Jacob Willemsz bontwerker, inhoudende f 6 carolus van 84 in het marck, verschijnende jaarlijks op 23 april, te lossen met f 100, breder blykende bij de rentebrief in dato 20-04-1547, waar deze brief door is getransfixeerd.

Bron: Gemeentearchief Oegstgeest, Rechterlijk Archief, Inv. Nr. 1, Nr. 103 folio 238v. d.d. januari 1582;
bewerking: Anthonius van der Tuijn te Rhoon; www.onsvoorgeslacht.nl

De schout en schepenen hebben ten verzoeke van Claes Dircxz van Montfoort rentmeester van het convent van Marienpoel en IJsbrant van der Bouchorst rentmeester van het St. Catharina Gasthuis te Leiden, in kwaliteit als transport hebbende van Meijnsngen Adriaensdr weduwe Boijen Adriaensz van Hazerswoude van zekere sententie in dato 22-02-1581, bij executie t.b.v. de schuldeisers een ledig erf waar een huis op heeft gestaan genaamd den Haversack, gelegen buiten de Rijnsburger Poort in de ambacht van Oegstgeest, om op 22-03-1581 te doen verkopen in het openbaar, gelijk zij verzocht aan Dirck Troost Rutgersz, schout van Oegstgeest, het ledige erf zo het geoccupeerd en bezeten is geweest door Mathijs Dircxz voorschreven, belend ten N: St. Catharina Gasthuis te Leiden, ten Z: en W: de abdijgoederen van Rijnsburg en ten O: de Leijerweg. Belast met 13 st. per jaar, toekomende de Heilige Geest te Oegstgeest. Mathijs Dircxz heeft in leven gewoond te Oegstgeest en had een schuld van £ 75 van 40 gr. het stuk, welke door de schout op 22-03-1581 in koop

beloofd zijn voor de beternis van het ledige erf waarop het huis gestaan heeft, genaamd den Haversack en waar jaarlijks uitgaan en betaald moet worden 13 st. pacht, toekomende de Heilige Geest van Oegstgeest. De koper dient dit tot zijn last te nemen. Op 23-08-1581 zijn de geboden in de vierschaar van Oegstgeest gedaan, op 25-08 te Sassenheim, op 01-09 te Rijnsburg, op 02-09 op het raadhuis van Leiden en op 10-09 te Warmond. Buiten de £ 75 zal van de verkoopprijs worden afgetrokken £ 7-10-00 voor rechtelijke kosten, £ 3-00-18 voor de Heilige Geest van Oegstgeest voor 6 jaar pacht van 13 st. per jaar staande op het erf. Voor alle schuldeisers zullen gaan Claes Dircxz van Montfoort als rentmeester van het convent van Marienpoel met een somme van £ 25 ter zake van een rente van 13 st. per jaar, mitsgaders nog een somme van £ 9 die het convent van Marienpoel van een rente van 30 st. per jaar inzake een rentebrief van 24-08-1526 heeft. Item IJsbrant van der Bouchorst rentmeester van het St. Catharina Gasthuis te Leiden met transport van Meijnsge Adriaensdr weduwe Boijen Adriaensz van Hazerswoude met £ 30-12-00 ter zake van een rente van £ 3 van 40 gr. het stuk per jaar, het Gasthuis toekomende uit kracht van een rentebrief in dato 25-04-1546, welke brief door Mathijs Dircxz verleden is voor **Cornelis Willemsz schout van Oegstgeest** op 04-04-1575. Item Andries Jacobsz rentmeester van de Huiszitters te Leiden uit naam van St. Jans en Appolonia Gilde in de Vrouwekerk met een rente van 30 st. per jaar, verleden voor schepenen van Leiden in dato 23-11-1538. Nog de erfgenamen van Claes Knotter met een somme van f 64-05-00 volgens obligatie in dato 10-05-1572 en nog Gerrit Andriesz van Dam met transport van Annetgen Engelsdr als erfgenaam van Machtelt Engelsdr haar zuster van een obligatie sprekende op Mathijs Dircxz voornoemd, Claes Dircxz wonende te Wassenaar en Mathijs Jansz bouwman te Leiden, met een somme van f 53-2½-00 carolus, verschenen 11-02-1570 naar gemeen schrijven en transfix in dato 25-03-1580.

Aldus gewezen en verklaard op 15-11-1581 en ondertekend C. Theijmansz Stooter secretaris alhier

Bron: Gemeentearchief Oegstgeest, Rechterlijk Archief, Inv. Nr. 1, Nr. 173, folio 193v, d.d. 02-10-1583; bewerking: Anthonius van der Tuijn te Rhoon; www.onsvoorgeslacht.nl

Segher Pietersz vleeshouwer wonende 's-Gravenhage heeft verkocht aan Henrick Gerritsz en Dirck Gerritsz gebroeders wonende op de Lage Morsch 1½ morgen land zijnde de helft van 3 morgen en waarvan de wederhelft toekomt Joachum Cornelisz te 's-Gravenhage volgens de oude brief. Het land heeft de comparant gekocht uit **de nagelaten boedel van Cornelis Willemsz, in leven schout van Oegstgeest en Sassenheim** (dient nog afgemaakt te worden).

Bron: Erfgoed Leiden, Rechterlijk Archief Lisse, Inv. Nr. 1, f. 110v, dd. 07-06-1583 stilo novo; bewerking H.J. van der Waag, www.onsvoorgeslacht.nl

Claes Cornelisz van Rijn man en voogd van **Magdalena Willemsdr** wonende Voorschoten in die kwaliteit mede-erfgename van **Willem Willemsz** in zijn leven wonende Sassenheim verkoopt Cornelis Symonsz wonende Lisse de helft van 4 morgen 1 hond land daarvan de andere helft toekomt Dirck Mourijnsz erfgenamen of nu Gerrit Jacobsz Coppens te Sassenheim gemeen met een ander in Roversbroek zoals de verkoper door ruil met **Maerten Hugenz** mede tot Voorschoten zijn huisvrouwen zusters zoon is aangekomen die hetzelfde of zijn moeder q.q. uit de boedel van **Willem Willemsz** aanbestorven is, belend in zijn geheel NO eerst het Sassemer kerkeland en daaraan Mattheus Pietersz en Cornelis Dircksz Paeuw oom te Lisse mitsgaders de erfgenamen van Maerten Florisz te Warmond, ZO de Haarlemmermeer, ZW Gerrit Dammasz Cluft met de erfgenamen van Cornelis Pietersz aan de Beeck en NW Cornelis Dircksz Paeuw oom, onder overhandiging van de oude brief door **Cornelis Willemsz van Heemskerck schout van Sassenheim** op 17-6-1563 gepasseerd op **Willem Willemsz** de voorschreven verkopers huisvrouwen broer. Borg **Jan Willemsz** te Sassenheim zijn zwager met 10 hond land gelegen in Sassemerbroek, belend NW en NO 's-Gravenwater, ZO zekere papelijke proveland te Haarlem daar de erfgenamen van Dirck Jansz Stien te Leiden possessors van zijn en ZW Jan Willemsz zelf.

Bron: Erfgoed Leiden, Rechterlijk Archief Lisse, Inv. Nr. 1, f. 144, dd. 08-05-1585; bewerking H.J. van der Waag, www.onsvoorgeslacht.nl

Jeroen Dammasz Cluft verkoopt Lambert Reyerszn van der Horst tegenwoordig poorter van Haarlem zekere woning als huis met barg en schuur alsmede 14 morgen 1/2 hond land gelegen aan diverse partijen als 3 morgen 1/2 hond daar de woning op staat gelegen aan de Poel, belend NO Gerrit Jacobsz Coppen te Sassenheim, ZW 's-Gravenwater, ZW jonge Cornelis Florisz Cock en NW de Heerweg, twee percelen aan elkander gelegen in de Liesbroek het ene 8 hond en het andere 6 1/2 hond welk laatste land is leenland van Jhr Johan van Mathenesse, bezittende het huis te Lisse, belend tezamen NO Pancras Dammasz Cluft en Pieter Mouringsz, ZO de Heerweg en ZW Cornelis Engelsz weduwe en Rochus Claesz en NW Pancras Cluft voorschreven, 10 1/2 hond land gelegen in de Roversbroek, belend NW het Convent van Leeuwenhorst, ZO **de boedel van Cornelis Willemsz in zijn leven schout van Sassenheim** en nu Pieter Florisz van Heemskerck of Pieter Mourijnsz met erfpacht van hetzelfde Convent, ZW Lenaert Danielsz van Tetroede en NW 's-Graven water. 14 1/2 hond land genaamd de Poelcamp, gelegen als voren, belend NO Pieter Mourijnsz, ZO de boedel van Gerrit Garbrantsz, ZW de Abdij van Egmond en NW 's-Graven water, 4 1/2 morgen land genaamd Symon Witzes camp gelegen als voren, belend NO de boedel van Willem Florisz daarvan Hubert Hendricksz althans possesseur is, ZO Gerrit Dammasz Cluft te Sassenheim, ZW Cornelis Pietersz erfgenamen aan de Beek en NW Gerrit Cluft, met waarborg zijn woning, als huis barg en schuur met 2 morgen land daar de woning op staat, belend NO en ZO Pancras Dammasz Cluft zijn broer, ZW Aeckervoorde en NW Dirck van Heusden's erfgenamen te Haarlem, 4 morgen land genaamd de Loostercamp gelegen over duin, belend NO Gerrit Dammaszn. Cluft zijn broer, ZO de Keukenduin van Teylingen, ZW de Kerk van Catwijck en Jr Johan Nicolaesz van Mathenesse.

Bron: Erfgoed Leiden, Oud Notarieel Archief, archiefnummer 0506, notaris Salomon Lenaerts van der Wuert, Inv. Nr. 32, akte 123, dd. 14-06-1604 (scan 189 en 190)

Testament van **Meijnsge Cornelisdr** ongehuwd wonende te Sassenheim met verdeling nalatenschap over zes (deels overleden) broers en zusters, waaronder **Matheus**, zoon van wijlen **Kors Cornelisz**

Zij legateert aan haar broeder **Floris Cornelisz** de helft van twee hond land gelegen in het ambacht van Sassenheim gekomen van de pastorie van Sassenheim, waarvan de wederhelft toebehoort aan de boedel van **Oude Willem Cornelisz** haar overleden broeder, welke wederhelft bij haar blijft; zij legateert de drie oudste kinderen van **Floris Cornelisz** haar broeder elk een som van 12 gulden van XL grooten het stuk; nog legateert zij testatrice aan de kinderen van zaliger **Griete Gerritsdr**, dochter van **Gerrit Dammasz Cluft** van Sassenheim een som van vijftig gulden ten prijse voorschreven; en heeft zij testatrice geïnstitueerd tot erfgenamen van haar roerende en onroerende actiën en credieten de voorschreven **Floris Cornelisz** haar broeder, **Syburgh Cornelisdr** haar zuster, **Pieter Gerritsz** innocente zoon van de voorschreven Syburgh, **Matheus de zoon van Kors Cornelisz** haar zaliger broeder, als elk van hen in een gerechte zesde part, item de kinderen van **Pieter Cornelisz** haar zaliger broeder samen in een gelijk zesde part, en de kinderen van **Marijtge Cornelisdr** haar zaliger zuster mede samen in een gelijk zesde part.

Bron: Erfgoed Leiden, Rechterlijk Archief Sassenheim Inv. Nr. 1, f. 212, dd. 18-01-1609; bewerking H.J. van der Waag, www.onsvoorgeslacht.nl

Hillegont Claesdr weduwe van **jonge Willem Cornelisz Schouten** met **Cornelis Claesz Couck** haar broer ter eenre en Cornelis Willemsz, Gerrit Willemsz, Huygh Dignumsz man en voogd van Marytge Willemsdr en Cors Willemsz allen kinderen en erfgenamen van jonge Willem Cornelisz Schouten delen de boedel. Hillegont 11 hond land gelegen op Cleypoel volgens de brief van 13-12-1596, 14 hond land op Avenes onder Alkemade volgens de brief van 29-12-1594, nog alle te ontvangen penningen wegens verkoop van het vee en roerende goederen en Cornelis Willemsz 2 morgen 5 hond 16 roe land aan twee percelen in Alkemade volgens de brief

van 18-2-1603 en een tuintje achter de Oudewatering in Alkemade volgens twee brieven de ene van 14-11-1589 en de andere van 15-11-1589 en Gerrit Willemsz, Huyg Dignumsz namens zijn vrouw en Cors Willemsz 1 1/2 morgen land in Alkemade op nieuwe watering volgens de brief van 25-6-1590 en al het recht dat de boedel heeft in de kwestie ca **Cornelis Willemsz in zijn leven schout te Sassenheim, Trijntge Willemsdr, oude Willem Cornelisz, Meynsge Cornelisdr en Cornelis Cornelisz**, de voorschreven **jonge Willem Cornelisz vader en moeder en broers en zusters**.

Bron: Noord-Hollands Archief, archief Heerlijkheid Heemstede, archiefnummer 3862, Inv. Nr. 1, Overzicht van de goederen van de Heerlijkheid Heemstede, akte 61, dd. 09-06-1639

Akte van transport door **Wendelmoet Venters**, weduwe van **Matheus Corszoon van Heemskerck**, geassisteerd door haar zoon Cors Matheusz van Heemskerck, en Lauweris Huygen van der Weyde aan ridder Adriaen Pauw, Heer van Heemstede, van 1 morgen en 34 roede land, gelegen in de Groote Geest te Heemstede, waar de koper onlangs zijn nieuwe dwarslaan over heeft laten aanleggen; verleden voor schout en schepenen van Heemstede, 9 juni 1639

Bron: "Eigenaren van de hofstede Duin en Vaart", Hans Krol, Librarians 8 maart 2012, <https://ilibrarians.wordpress.com/2012/03/08/eigenaren-van-de-hofstede-duin-en-vaart/>

Hendrik Outgerszoon Karreman, geboren omstreeks 1530 in Enkhuizen is de oudst bekende eigenaar. Hij vestigde zich in Heemstede en is in 1611 te Hillegom begraven. De nog naamloze hofstede omvatte al 12 morgen. De jongere weduwe is vermoedelijk op de hofstede blijven wonen. Via een dochter gehuwd met Feijnto Pieters Rijchout ontstond een familierelatie met de in Heemstede woonachtige familie Mattheus Corsz Heemskerk (1575-1627) en Wendel Fijtensdochter [ook Wendelmoet Venters genoemd]. Als erfgenamen/kopers worden tevens Pieter Allertsz en Harmen Heyndrickcxz uit Enkhuizen. In 1644 hebben twee zonen en een schoonzoon het gehele buiten voor f 18.666,- verkocht aan de Haarlemse koopman en bierbrouwer Andries Stilte, overleden na 1675. Hij was o.a. vaandrig van de Kloveniersdoelen. Gehuwd in 1640 met Eva Reyniers (1618-1645) en hertrouwd in 1648 met Lijsbeth Valck, weduwe van Willem Sprincen. In later jaren woonachtig in Amsterdam. De landerijen van Duin en Vaart omvatten zowel teel- als weilanden.

Hoofdstuk 11. Dankbetuigingen

Bij het onderzoek heb ik veel hulp en medewerking gekregen van de volgende personen en instanties:

Hans Endhoven (Leiderdorp)

Jan van Egmond (Zoeterwoude)

Mevrouw Carla de Gopper, Lisette van Koppen en overige medewerkers van het gemeentearchief van Voorschoten en Wassenaar (De Paauw, Wassenaar)

André van Noort en overige medewerkers van de studiezaal van Erfgoed Leiden en Omstreken (Boisotkade, Leiden)

Medewerkers van de studiezaal van het Nationaal Archief in Den Haag

Frans Angevaare (Noordwijk)

Harrie Salman (Noordwijk)

Ronald van der Spiegel (Den Haag)

Kees Kuiken (Haren)

Jan Metzlar (Afdeling Informatiebeheer, gemeente Waadhoeke, Friesland)

Sytse Keizer (www.historiehetbildt.nl)

Alphons Maas (werkgroep genealogie Hillegom)

Ward Hoskens (Leiden, conservator van de Pieterskerk)

Aad Lelijveld (Stichting Oud Sassenheim)

Diverse leden, waaronder Cees van Gent van Stamboom Forum (www.stamboomforum.nl)

Ik heb met bijzonder veel dank gebruik kunnen maken van de digitale bronnen in het Oud Archief Rijnland (Hoogheemraadschap van Rijnland, Leiden), met name de Morgenboeken Rijnland en de blaffaards met de kerkgeboden (vergunningen), waaronder van Hillegom, Oegstgeest en Sassenheim

Ik heb met bijzonder veel dank gebruik kunnen maken van bewerkt bronmateriaal op de website Hollandse Genealogische Databank www.onsvoorgeslacht.nl van de Hollandse Vereniging voor Genealogie "Ons Voorgeslacht" en de genealogische vereniging Prometheus (TU Delft)